

U U S I T E S T A M E N T T I

2 0 2 4

Esipuhe.....	3
EVANKELIUMI MATTEUKSEN MUKAAN.....	3
JEESUKSEN SYNTYMÄ JA LAPSUUS 1–2.....	3
JEESUKSEN TOIMINNAN ALKU 3–4.....	6
VUORISAARNA 5–7.....	8
JEESUKSEN VOIMATEOT 8–9.....	13
OPETUSLASTEN LÄHETTÄMINEN 10.....	17
KUKA JEESUS ON? 11–12.....	19
VERTAUKSET TAIVASTEN VALTAKUNNASTA 13.....	23
JEESUS VAELTAA GALILEASSA JA LÄHISEUDUILLA 13–17.....	25
NEUVOJA OPETUSLAPSILLE 18.....	32
JEESUKSEN VAELLUS JERUSALEMIIN 19–20.....	34
JEESUKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA 21–22.....	37
PUHE KIRJANOPPINEITA JA FARISEUKSIA VASTAAN 23.....	41
JEESUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA 24–25.....	43
JEESUKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS 26–28.....	47
EVANKELIUMI MARKUKSEN MUKAAN.....	55
JEESUKSEN TOIMINNAN ALKU 1–3.....	55
VERTAUKSET JUMALAN VALTAKUNNASTA 4.....	60
SUURIA IHMEITÄ 4–5.....	61
JEESUS VAELTAA GALILEASSA JA LÄHISEUDUILLA 6–8.....	63
MATKA JERUSALEMIIN 8–10.....	69
JEESUKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA 11–12.....	74
JEESUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA 13.....	78
JEESUKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS 14–16.....	80
EVANKELIUMI LUUKKAAN MUKAAN.....	88
JOHANNES KASTAJAN SYNTYMÄ 1.....	88
JEESUKSEN SYNTYMÄ JA LAPSUUS 2.....	91
JEESUS VALMISTAUTUU TEHTÄVÄÄNSÄ 3–4.....	93
JEESUKSEN TOIMINTA GALILEASSA 4–9.....	95
JEESUS MATKALLA KOHTI JERUSALEMIA 9–19.....	109
JEESUKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA 19–21.....	129
JEESUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA 21.....	132
JEESUKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS 22–24.....	133
EVANKELIUMI JOHANNEKSEN MUKAAN.....	142
ESIPUHE 1.....	142
JEESUKSEN JULKINEN TOIMINTA 1–12.....	142
JEESUS OPETUSLASTENSA KANSSA 13–16.....	166

JEE SUKSEN YLIMMÄISPAPILLINEN RUKOUS 17.....	172
JEE SUKSEN KÄRSIMYS JA KUOLEMA 18–19.....	173
JEE SUKSEN YLÖSNOUSEMUS 20–21.....	177
APOSTOLIEN TEOT.....	181
JOHDANTO 1.....	181
JERUSALEMIN ALKUSEURAKUNNAN SYNTYVAIHEET 1–8.....	181
EVANKELIUMI LEVIÄÄ JERUSALEMIN YMPÄRISTÖÖN 8–9.....	193
EVANKELIUMI LEVIÄÄ PAKANAKANSOILLE 9–12.....	196
PAAVALIN ENSIMMÄINEN LÄHETYSMATKA 13–15.....	201
PAAVALIN TOINEN LÄHETYSMATKA 15–18.....	206
PAAVALIN KOLMAS LÄHETYSMATKA 18–21.....	211
PAAVALIN VANGITSEMINEN JA OIKEUDENKÄYNTI 21–26.....	217
PAAVALIN MATKA ROOMAAN 27–28.....	226
PAAVALIN KIRJE ROOMALAISILLE.....	230
PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE KORINTTILAISILLE.....	250
PAAVALIN TOINEN KIRJE KORINTTILAISILLE.....	269
PAAVALIN KIRJE GALATALAISILLE.....	282
PAAVALIN KIRJE EFESOLAISILLE.....	289
PAAVALIN KIRJE FILIPPILÄISILLE.....	296
PAAVALIN KIRJE KOLOSSALAISILLE.....	301
PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE TESSALONIKALAISILLE.....	306
PAAVALIN TOINEN KIRJE TESSALONIKALAISILLE.....	311
PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE TIMOTEUKSELLE.....	314
PAAVALIN TOINEN KIRJE TIMOTEUKSELLE.....	320
PAAVALIN KIRJE TITUKSELLE.....	324
PAAVALIN KIRJE FILEMONILLE.....	327
KIRJE HEPREALAISILLE.....	329
JAAKOBIN KIRJE.....	343
ENSIMMÄINEN PIETARIN KIRJE.....	348
TOINEN PIETARIN KIRJE.....	354
ENSIMMÄINEN JOHANNEKSEN KIRJE.....	358
TOINEN JOHANNEKSEN KIRJE.....	364
KOLMAS JOHANNEKSEN KIRJE.....	365
JUUDAKSEN KIRJE.....	366
ILMESTYSKIRJA.....	368

Esipuhe

Tämä Uuden testamentin käännös kantaa lisänimeä v.2024, joka voidaan tulkita julkaisuvuodeksi ja toisaalta nykyisenä atk-aikana versionumeroksi.

Käännös on tehty käyttäen kreikankielisiä tekstejä mahdollisimman laajasti, eli tämä käännös ei suoranaisesti sitoudu mihinkään ”tieteelliseen laitokseen” vaan pyrkii ottamaan huomioon nyt käytettävissä olevat tekstit.

Käännös pyrkii olemaan toisaalta mahdollisimman tarkka, siis uskollinen alkuteksteille, ja toisaalta mahdollisimman hyvää nykyistä suomen kieltä. Kielten rakenteiden ja ilmaisujen erilaisuudesta johtuen usein joudutaan käännöksessä tekemään kompromisseja, joita luonnollisesti voidaan arvostella.

Lisäksi käännöksessä on tarkoituksellisesti pyritty säilyttämään raamatullisia termejä, joista jotkin voivat olla nykylukijalle ensi alkuun vieraita, mutta koska Raamattu selittää itse itsensä, kannustakoon tämä seikka lukijaa syvempään Raamatun tutkimiseen. Edelleen yhteys Vanhan testamentin ja Uuden testamentin tekstien välillä on olennaisen tärkeä, sillä koko Vanha testamentti todistaa esikuvien ja profetioiden avulla luvattusta Messiaasta, Jeesuksesta Kristuksesta.

Toivomme tämän käännöksen olevan Jumalan siunaukseksi kaikille lukijoille, ennen kaikkea maamme nuorisolle, että he voisivat jo lapsuudestaan ja nuoruudestaan saakka tulla tuntemaan Raamatun pyhiä kirjoituksia.

Espoossa 11.11.2024

Lars Lewi Leptoni

EVANKELIUMI MATTEUKSEN MUKAAN

JEESUKSEN SYNTYMÄ JA LAPSUUS, 1–2

Jeesuksen sukuluettelo (Lk 3:23–38)

1 Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Abrahamin pojan, sukuluettelo:

² Abrahamille syntyi Iisak, Iisakille Jaakob, Jaakobille Juuda ja tämän veljet, ³ Juudalle Peres ja Serah, joiden äiti oli Taamar. Perekselle syntyi Hesron, Hesronille Raam, ⁴ Raamille Amminadab, Amminadabille Nahson, Nahsonille Salmon, ⁵ Salmonille Boogas, jonka äiti oli Raahab. Boogakselle syntyi Oobed, jonka äiti oli Ruut. Oobedille syntyi Iisai ⁶ ja Iisaille Daavid, kuningas.

Kuningas Daavidille syntyi Salomo Uurian vaimosta. ⁷ Salomolle syntyi Rehabeam, Rehabeamille Abia, Abialle Aasa, ⁸ Aasalle Joosafat, Joosafatille Jooram, Jooramille Ussia, ⁹ Ussialle Jootam, Jootamille Aahas, Aahakselle Hiskia, ¹⁰ Hiskialle Manasse, Manasselle Aamon, Aamonille Joosia ¹¹ ja Joosialle Jekonja ja tämän veljet siihen aikaan, kun kansaa siirrettiin Babyloniaan.

¹² Babyloniaan siirtämisen jälkeen Jekonjalle syntyi Sealtiel, Sealtielille Serubbaabel, ¹³ Serubbaabelille Abihud, Abihudille Eljakim, Eljakimille Assur, ¹⁴ Assurille Saadok, Saadokille Jaakin, Jaakinille Elihud, ¹⁵ Elihudille Eleasar, Eleasarille Mattan, Mattanille Jaakob ¹⁶ ja Jaakobille Joosef, Marian mies. Mariasta syntyi Jeesus, jota kutsutaan Kristukseksi.

¹⁷ Abrahamista Daavidiin on siten kaikkiaan neljätoista sukupolvea, Daavidista Babylonian pakkosiirtolaisuuteen asti neljätoista ja Babylonian pakkosiirtolaisuudesta Kristukseen asti neljätoista sukupolvea.

Jeesuksen syntymä (Lk 2:1–7)

¹⁸ Jeesuksen Kristuksen syntyminen tapahtui näin: Kun hänen äitinsä Maria oli kihlattu Joosefille, kävi ennen heidän yhteenmenoaan ilmi, että Maria oli raskaana Pyhästä Hengestä. ¹⁹ Koska Joosef, hänen miehensä, oli hurskas eikä tahtonut saattaa Mariaa häpeään, hän aikoi salassa hylätä hänet.

²⁰ Mutta kun Joosef tätä ajatteli, hänelle ilmestyi unessa Herran enkeli, joka sanoi: ”Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa luoksesi Mariaa, vaimoasi, sillä se, mikä hänessä on sinnyt, on Pyhästä Hengestä. ²¹ Hän synnyttää pojan, ja sinun on annettava hänelle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä.”

²² Tämä kaikki on tapahtunut, jotta toteutuisi se, minkä Herra on puhunut profetan kautta: ²³ ”Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel” – se on käännettynä: Jumala meidän kanssamme. ²⁴ Unesta herättyään Joosef teki niin kuin Herran enkeli oli käskennyt ja otti vaimonsa luokseen. ²⁵ Hän ei kuitenkaan yhtynyt vaimoonsa, ennen kuin tämä oli synnyttänyt pojan, esikoisensa. Joosef antoi pojalle nimeksi Jeesus.

Itämaiden tietäjät

2¹ Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Beetlehemissä kuningas Herodeksen aikana, niin tietäjiä tuli idän mailta Jerusalemiin. ² He kysyivät: "Missä on se äskettäin syntynyt juutalaisten kuningas? Me näimme hänen tähtensä idän mailla ja tulimme kumartamaan häntä." ³ Sen kuullessaan kuningas Herodes ällistyi ja hänen kanssaan koko Jerusalemin. ⁴ Hän kutsui koolle kaikki kansan ylipapit ja kirjanoppineet ja tiedusteli heiltä, missä Kristuksen oli määrä syntyä. ⁵ He sanoivat hänelle: "Juudean Beetlehemissä, sillä näin on kirjoitettu profeetan kautta: ⁶ 'Sinä Juudan maan Beetlehem, et suinkaan ole vähäisin Juudan ruhtinaiden joukossa, sillä sinusta nousee hallitsija, joka paimentaa minun kansaani Israelia.'"

⁷ Silloin Herodes kutsui salaa tietäjät luokseen ja otti heiltä tarkoin selville, mihin aikaan tähti oli ilmestynyt. ⁸ Hän lähetti heidät Beetlehemiin ja sanoi: "Menkää ja kyselkää tarkoin lapsesta. Kun löydätte hänet, niin ilmoittakaa minulle, että minäkin voisin tulla kumartamaan häntä." ⁹ Kuultuaan kuninkaan sanat he lähtivät matkaan. Tähti, jonka he olivat nähneet idän mailla, kulki heidän edellään, kunnes tuli sen paikan yläpuolelle, missä lapsi oli, ja pysähtyi siihen. ¹⁰ Nähdessään tähden tietäjät ilahtuivat ylen määrin. ¹¹ He menivät taloon ja näkivät lapsen ja Marian, hänen äitinsä. Maahan heittäytyen he kumarsivat lasta, avasivat aarrearkkunsaa ja antoivat hänelle lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

¹² Heitä varoitettiin unessa, etteivät palaisi Herodeksen luo, ja niin he lähtivät pois toista tietä takaisin omaan maahansa.

Pako Egyptiin

¹³ Kun tietäjät olivat lähteneet pois, Herran enkeli ilmestyi unessa Joosefille ja sanoi: "Nouse, ota mukaasi lapsi ja hänen äitinsä ja pakene Egyptiin. Ole siellä siihen asti, kunnes sinulle toisin ilmoitan, sillä Herodes aikoo etsiä lasta surmataakseen hänet." ¹⁴ Herättyään yöllä Joosef otti mukaansa lapsen ja hänen äitinsä ja lähti pois Egyptiin. ¹⁵ Hän oli siellä Herodeksen kuolemaan asti, jotta toteutuisi se, mitä Herra oli puhunut profeetan kautta sanoen: "Egyptistä minä kutsuin poikani."

Beetlehemin lastenmurha

¹⁶ Kun sitten Herodes huomasi, että tietäjät olivat pitäneet häntä pilkkanaan, hän raivostui ja käski tappaa Beetlehemistä ja koko sen ympäristöstä kaikki kaksi-vuotiaat ja sitä nuoremmat poikalapset sen ajankohdan perusteella, jonka hän oli tietäjiltä tarkoin ottanut selville. ¹⁷ Silloin toteutui profeetta Jeremian kautta puhuttu sana: ¹⁸ "Huuto kuuluu Raamasta, valitus, itku ja kova parku. Raakel itkee lapsiaan eikä halua lohdutusta, koska heitä ei enää ole."

Paluu Egyptistä

¹⁹ Kun Herodes oli kuollut, Herran enkeli ilmestyi unessa Joosefille Egyptissä ²⁰ ja sanoi: "Nouse, ota mukaasi lapsi ja hänen äitinsä ja mene Israelin maahan, sillä ne, jotka tavoittelivat lapsen henkeä, ovat kuolleet." ²¹ Herättyään Joosef otti mukansa lapsen ja hänen äitinsä ja lähti Israelin maahan.

²² Mutta kun hän kuuli, että Arkelaos hallitsi Juudeaa isänsä Herodeksen jälkeen, hän pelkäsi mennä sinne. Saatuaan unessa ilmoituksen hän lähti pois Galilean alueelle. ²³ Sinne tultuaan hän asettui asumaan Nasaret-nimiseen kaupunkiin, jotta toteutuisi se, mitä on puhuttu profeettojen kautta: häntä kutsutaan Nasaretilaiseksi.

JEESUKSEN TOIMINNAN ALKU, 3–4

Johannes Kastaja (Mk 1:1–8; Lk 3:1–9, 15–17; Jh 1:19–28)

3 ¹ Niinä päivinä Johannes Kastaja tuli ja saarnasi Juudean erämaassa. ² Hän sanoi: "Kääntykää sydämessänne, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle!" ³ Juuri hän on se, josta profeetta Jesaja puhui sanoessaan: "Huutavan ääni kuuluu erämaassa: 'Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle suoriksi ja tasaisiksi!'" ⁴ Johanneksella oli puku kamelinkarvoista ja vyötäisillään nahkavyö. Hänen ruokanaan olivat heinäsiirkat ja luonnonhunaja. ⁵ Hänen luokseen tuli paljon ihmisiä Jerusalemistä ja kaikkialta Juudeasta sekä Jordanin ympäristöstä. ⁶ Hän kastoi heidät Jordanissa, kun he tunnustivat syntinsä.

⁷ Mutta nähdessään monien fariseusten ja saddukeusten tulevan hänen kasteelleen Johannes sanoi heille: "Te kyykäärmeiden sikiöt, kuka on neuvonut teitä pakenemaan tulevaa vihaa?" ⁸ Tehkää siis kääntymyksen mukaista hedelmää, ⁹ älkääkä luulko, että voitte sanoa: 'Meillä on isänä Abraham.' Minä sanon teille, että Jumala voi näistä kivistä herättää lapsia Abrahamille. ¹⁰ Kirves on jo pantu puiden juurelle. Niinpä jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen.

¹¹ Minä tosin kastan teidät vedessä kääntymykseen, mutta minun jälkeeni tulee toinen, joka on minua väkevämpi. Minä en ole kelvollinen edes kantamaan hänen kenkiään. Hän kastaa teidät Pyhässä Hengessä ja tulesa. ¹² Hänellä on kädessään viskaimensa, ja hän puhdistaa tarkoin puimatantereensa. Jyvänsä hän kokoaa aitaan, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tulesa."

Jeesuksen kaste (Mk 19–11; Lk 3:21,22)

¹³ Silloin Jeesus tuli Galileasta Jordanille Johanneksen luo hänen kastettavakseen.

¹⁴ Johannes kuitenkin esteli häntä ja sanoi: "Minä tarvitsen kasteen sinulta – ja sinä tulet minun luokseni!" ¹⁵ Mutta Jeesus vastasi hänelle: "Salli se nyt, sillä näin meidän sopii täyttää koko vanhurskaus." Silloin Johannes salli sen hänelle.

¹⁶ **Kun** Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen kaltaisena ja tulevan hänen päälleen. ¹⁷ Samalla taivaista kuului ääni, joka sanoi: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.”

Jeesuksen kiusaus (Mk 1:12,13; Lk 4:1–13)

4¹ Sitten Henki vei Jeesuksen ylös autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi. ² Kun Jeesus oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, hänen tuli lopulta nälkä. ³ Silloin kiusaaja tuli hänen luokseen ja sanoi: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi.” ⁴ Mutta Jeesus vastasi: ”On kirjoitettu: ‘Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.’”

⁵ Sitten Paholainen vei hänet pyhään kaupunkiin, asetti hänet temppelimuurin harjalle ⁶ ja sanoi: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin heittäydy alas, sillä on kirjoitettu: ‘Hän antaa enkeleilleen käskyn sinusta’ ja ‘He kantavat sinua käsillään, ettet loukkaaisi jalkaasi kiveen.’” ⁷ Jeesus sanoi hänelle: ”On myös kirjoitettu: ‘Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi.’”

⁸ Vielä Paholainen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle, näytti hänelle kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston ⁹ ja sanoi: ”Tämän kaiken minä annan sinulle, jos heittäydyt maahan palvomaan minua.” ¹⁰ Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene pois, Saatana, sillä on kirjoitettu: ‘Herraa, sinun Jumalaasi, sinun tulee kumartaen palvoa ja ainoastaan häntä palvella.’” ¹¹ Silloin Paholainen jätti hänet, ja Jeesuksen luo tuli enkeleitä, jotka palvelivat häntä.

Jeesus aloittaa toimintansa Galileassa (Mk 1:14,15; Lk 4:14,15)

¹² **Kun** Jeesus kuuli, että Johannes oli vangittu, hän lähti pois Galileaan. ¹³ Hän jätti Nasaretin ja asettui asumaan Kapernaumiin, joka on järven rannalla Sebulonin ja Naftalin alueella. ¹⁴ Näin tapahtui, jotta toteutuisi profeetta Jesajan kautta puhuttu sana: ¹⁵ ”Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren tie, Jordanin takainen maa, pakanoiden Galilea – ¹⁶ kansa, joka istui pimeydessä, näki suuren valon, ja niille, jotka istuivat kuoleman maassa ja varjossa, koitti valkeus.”

¹⁷ Siitä lähtien Jeesus alkoi julistaa: ”Kääntykää sydämessänne, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle!”

Ensimmäiset opetuslapset (Mk 1:16–20; Lk 5:1–11)

¹⁸ **Kulkiessaan** Galileanjärven rantaa Jeesus näki kaksi veljestä: Simonin, jota kutsuttiin Pietariksi, ja hänen veljensä Andreaksen. He olivat heittelemässä heittoverkkoa järveen, sillä he olivat kalastajia. ¹⁹ Jeesus sanoi heille: ”Tulkaa minun mukaani, niin minä teen teistä ihmisten kalastajia.” ²⁰ He jättivät heti verkot ja seurasivat häntä. ²¹ Kulkiessaan sieltä eteenpäin Jeesus näki toiset kaksi veljestä: Jaako-

bin, Sebedeuksen pojan, ja hänen veljensä Johanneksen. He olivat veneessä isänsä Sebedeuksen kanssa laittamassa verkkojaan kuntoon. Hän kutsui heidätkin. ²² Niin he jättivät heti veneen ja isänsä ja seurasivat häntä.

Jeesuksen maine leviää (Lk 6:17–19)

²³ Jeesus kierteli kaikkialla Galileassa ja opetti synagogissa, julisti valtakunnan evankeliumia ja paransi kaikenlaisia tauteja ja kaikenlaista raihnautta kansan keskuudessa. ²⁴ Hänen maineensa levisi koko Syyriaan. Hänen luokseen tuotiin kaikki sairaat – monenlaisten tautien ja vaivojen rasittamat, pahojen henkien riivaamat, kuunvaihetautiset ja halvaantuneet – ja hän paransi heidät. ²⁵ Suuret kansanjoukot Galileasta, Dekapoliista, Jerusalemistä, Juudeasta ja Jordanin toiselta puolelta seurasivat häntä.

VUORISAARNA, 5–7

Autuaaksi julistaminen (Lk 6:20–23)

5 ¹ Nähdessään kansanjoukot Jeesus nousi vuorelle, ja kun hän oli istunut, opetuslapset tulivat hänen luokseen. ² Hän alkoi puhua ja opetti heitä sanoen: ³ “Autuaita ovat hengellisesti köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta. ⁴ Autuaita ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen. ⁵ Autuaita ovat sävyisät, sillä he perivät maan. ⁶ Autuaita ovat ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano, sillä heidät ravitaan. ⁷ Autuaita ovat laupiaat, sillä he saavat laupeuden. ⁸ Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan. ⁹ Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heitä kutsutaan Jumalan lapsiksi. ¹⁰ Autuaita ovat vanhurskauden tähden vainotut, sillä heidän on taivasten valtakunta. ¹¹ Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni solvaavat ja vainoavat teitä ja valehdellen puhuvat teistä kaikkea paha. ¹² Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaissa. Samoinhan vainottiin profeettoja, jotka olivat ennen teitä.”

Maan suola ja maailman valo (Mk 9:50; Lk 14:34,35)

¹³ “Te olette maan suola. Mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se suolataan? Se ei kelpaa enää mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi. ¹⁴ Te olette maailman valo. Ylhäällä vuorella oleva kaupunki ei voi olla kätkössä. ¹⁵ Eikä lampua sytytetä ja panna vakan alle vaan lampunjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville. ¹⁶ Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät Isäännä, joka on taivaissa.”

Jeesus tuli täyttämään lain

¹⁷ “Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan. En minä ole tullut kumoamaan vaan täyttämään. ¹⁸ Totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain, ei ainoakaan piirto, ennen kuin kaikki on tapahtunut. ¹⁹ Joka siis jättää pois yhdenkin näistä pienimmistä käskyistä ja sillä tavoin opettaa ihmisiä, häntä kutsutaan pienimmäksi taivasten valtakunnassa. Mutta joka noudattaa ja opettaa näitä käskyjä, häntä kutsutaan suureksi taivasten valtakunnassa.

²⁰ Minä sanon teille: ellei teidän vanhurskautenne ole paljon runsaampaa kuin kirjanoppineiden ja fariseusten, te ette pääse taivasten valtakuntaan.”

Tappaminen ja viha

²¹ “Te olette kuulleet, että muinoin eläneille on sanottu: ‘Älä tapa’ ja ‘Joka tappaa, ansaitsee oikeuden tuomion.’ ²² Mutta minä sanon teille: jokainen, joka on syyttä vihoissaan veljelleen, on ansainnut oikeuden tuomion. Se taas, joka sanoo veljelleen: ‘Sinä tyhjänveroinen’, on ansainnut Suuren neuvoston tuomion. Mutta se, joka sanoo: ‘Sinä hullu’, on ansainnut helvetin tulen.

²³ Jos siis olet viemässä lahjaasi alttarille ja siinä muistat, että veljelläsi on jotakin sinua vastaan, ²⁴ jätä lahjasi siihen alttarin eteen, käy ensin sopimassa veljesi kanssa ja mene sitten uhraamaan lahjasi.

²⁵ Suostu pian sovintoon riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin olet hänen kanssaan matkalla, ettei riitapuolesi luovuttaisi sinua tuomarille ja tuomari luovuttaisi sinua oikeudenpalvelijalle ja ettei sinua heitettäisi vankilaan. ²⁶ Totisesti minä sanon sinulle: sieltä sinä et pääse, ennen kuin maksat viimeisenkin kolikon.”

Aviorikos ja avioero

²⁷ “Te olette kuulleet sanottavan: ‘Älä tee aviorikosta.’ ²⁸ Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista niin, että alkaa himoita häntä, on sydämessään jo tehnyt aviorikoksen hänen kanssaan. ²⁹ Jos oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois. Sinulle on parempi, että yksi jäsenistäsi tuhoutuu, kuin että koko ruumiisi heitetään helvettiin. ³⁰ Jos oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Sinulle on parempi, että yksi jäsenistäsi tuhoutuu, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin.

³¹ On sanottu: ‘Se, joka hylkää vaimonsa, antakoon hänelle erokirjan.’ ³² Mutta minä sanon teille: jokainen, joka hylkää vaimonsa muun syyn kuin haureuden takia, saattaa hänet tekemään aviorikoksen, ja joka nai hylätyn, tekee aviorikoksen.”

Vala ja vannominen

³³ “Vielä olette kuulleet, että muinoin eläneille on sanottu: ‘Älä vannoo väärin vaan täytä Herralle vannomasi vala.’ ³⁴ Mutta minä sanon teille: älkää vannoko ollenkaan. Älkää taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuin, ³⁵ älkää maan kautta, sillä se on hänen jalkojensa astinlauta, älkää myöskään Jerusalemin kautta, sillä se on suuren kuninkaan kaupunki. ³⁶ Älä vannoo myöskään pääsi kautta, sillä et sinä pysty tekemään ainuttakaan hiusta valkoiseksi tai mustaksi. ³⁷ Olkoon teidän puheenne sellaista, että ‘kyllä’ on kyllä ja ‘ei’ on ei. Mikä ylittää tämän, on pahasta.”

Kosto (Lk 6:29,30)

³⁸ “Te olette kuulleet sanottavan: ‘Silmä silmästä ja hammas hampaasta.’ ³⁹ Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa. Jos joku sivaltaa sinua oikealle poskelle, käännä hänelle toinenkin poskesi. ⁴⁰ Jos joku tahtoo käydä oikeutta sinua vastaan viedäkseen paitasi, anna hänelle viittasikin. ⁴¹ Jos joku pakottaa sinut virs-tan matkalle, kulje hänen kanssaan kaksi. ⁴² Anna sille, joka sinulta pyytää, äläkä käännä selkäsi sille, joka tahtoo lainata sinulta.”

Rakastakaa vihollisianne (Lk 6:27–36)

⁴³ “Te olette kuulleet sanottavan: ‘Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi.’ ⁴⁴ Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka kiroavat teitä, tehkää hyvää niille, jotka vihaavat teitä, ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka parjaavat ja vainoavat teitä, ⁴⁵ että olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hyvällekin ja antaa sataa sekä vanhurskaille että väärämielisille. ⁴⁶ Jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat, minkä palkan te siitä saatte? Eivätkö publikaanitkin tee samoin? ⁴⁷ Jos te tervehditte ainoastaan veljiänne, mitä erinomaista te siinä teette? Eivätkö pakanatkin tee samoin? ⁴⁸ Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.”

Laupeudentyö

⁶ ¹ “Varokaa harjoittamasta laupeudentyötänne ihmisten edessä sitä varten, että he katselisivat teitä; muuten ette saa palkkaa Isältäänne, joka on taivaissa. ² Kun siis teet laupeudentyötä, älä soitata torvea edelläsi, niin kuin tekopyhät tekevät synagogissa ja sivukaduilla, jotta ihmiset heitä ylistäisivät. Totisesti minä sanon teille: he ovat jo palkkansa saaneet. ³ Kun sinä teet laupeudentyötä, älköön vasen kätesi tietäkö, mitä oikea kätesi tekee, ⁴ jotta laupeudentyösi pysyisi salassa. Isäsi, joka salassa näkee, maksaa itse sinulle julkisesti.

Rukous (Lk 11:2-4)

⁵ **Kun** rukoilette, älkää olko niin kuin tekopyhät. He asettuvat mielellään rukoilemaan synagogiin ja katuja kulmiin, jotta ihmiset näkisivät heidät. Totisesti minä sanon teille: he ovat jo palkkansa saaneet. ⁶ Mutta kun sinä rukoilet, mene kammioksi, sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa. Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle julkisesti.

⁷ **Kun** rukoilette, älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka luulevat, että heitä kuullaan heidän monisanaisuutensa vuoksi. ⁸ Älkää siis olko heidän kaltaisiaan. Teidän Isänne kyllä tietää, mitä te tarvitsette, ennen kuin häneltä anottekaan.

⁹ **Rukoilkaa** te siis näin: Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. ¹⁰ Tulkoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaassa. ¹¹ Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme. ¹² Ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme. ¹³ Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta. Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

¹⁴ **Sillä** jos te annatte ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, niin myös teidän taivaallinen Isänne antaa teille anteeksi. ¹⁵ Mutta jos te ette anna ihmisille anteeksi heidän rikkomuksiaan, ei myöskään teidän Isänne anna anteeksi teidän rikkomuksianne.

Paasto

¹⁶ **Kun** paastatte, älkää olko synkän näköisiä niin kuin tekopyhät. He tekevät kasvonsa surkean näköisiksi, jotta heidän paastoamisensa näkyisi ihmisille. Totisesti minä sanon teille: he ovat jo palkkansa saaneet. ¹⁷ Mutta kun sinä paastoat, voitele pääsi ja pese kasvosi, ¹⁸ jotta sinun paastomisesi ei näkyisi ihmisille vaan sinun Isällesi, joka on salassa. Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.”

Jumala vai mammona (Lk 12:33,34, 11:34-36, 16:13)

¹⁹ **Älkää** kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste turmelevat ja varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. ²⁰ Kootkaa sen sijaan itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste turmele eivätkä varkaat murtaudu sisään ja varasta. ²¹ Sillä missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi.

²² **Silmä** on ruumiin lamppu. Jos silmäsi on terve, niin koko ruumiisi on valaistu.

²³ Mutta jos silmäsi on viallinen, niin koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo, joka on sinussa, on pimeyttä, kuinka suuri onkaan pimeys!

²⁴ **Ei** kukaan voi palvella kahta herraa, sillä hän joko vihaa toista ja rakastaa toista tai on uskollinen toiselle ja halveksii toista. Ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa.”

Jumalan huolenpito (Lk 12:22–34)

²⁵ “Sen tähden minä sanon teille: älkää olko huolissanne hengestänne, siitä mitä söisitte tai mitä joisitte, älkääkä ruumiistanne, siitä mitä päällenne pukisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? ²⁶ Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät leikkaa eivätkä kokoa aittoihin, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljon arvokkaampia kuin ne? ²⁷ Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kynäränkään vertaa?

²⁸ Mitä te murehditte vaatteista? Katsokaa kedon kukkia, kuinka ne kasvavat. Eivät ne tee työtä eivätkä kehrää. ²⁹ Kuitenkin minä sanon teille: ei edes Salomo kaikessa loistossaan ollut niin vaatetettu kuin yksi niistä. ³⁰ Jos siis Jumala näin pukee ruohon, joka on tänään kedolla ja huomenna menossa uuniin, niin eikö hän paljon enemmän vaateta teitä, te vähäuskoiset?

³¹ Älkää siis murehtiko sanoen: ‘Mitä me syömme?’ tai ‘Mitä me juomme?’ tai ‘Mitä me pueimme päällemme?’ ³² Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne kyllä tietää, että te tarvitsette kaikkea tätä.

³³ Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan, niin teille annetaan lisäksi myös kaikki tämä. ³⁴ Älkää siis kantako huolta huomisesta, sillä huomisen päivä pitää huolen itsestään. Kullekin päivälle riittää oma vaivansa.”

Älkää tuomitko (Lk 6:37–42)

⁷ “Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi. ² Millä tuomiolla te tuomitsette, sillä teidät tuomitaan, ja millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan. ³ Kuinka näet roskan veljesi silmässä, mutta et huomaa hirttä omassa silmässäsi? ⁴ Tai kuinka voit sanoa veljellesi: ‘Anna minun ottaa roska silmästäsi’, kun omassa silmässäsi on hirs? ⁵ Sinä tekopyhä! Ota ensin hirsi omasta silmästäsi, niin sitten näet ottaa roskan veljesi silmästä.

Ei helmiä sioille

⁶ Älkää antako koirille sitä, mikä on pyhää, älkääkä heittäkö helmiänne sikojen eteen, etteivät ne tallaisi niitä jalkoihinsa ja kääntyisi raatelemaan teitä.”

Anova saa (Lk 11:9–13)

⁷ “Anokaa, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. ⁸ Sillä jokainen anova saa, etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan. ⁹ Vai kuka teistä on sellainen ihminen, joka antaisi pojalleen kiven, kun hän pyytää leipää, ¹⁰ tai antaisi käärmeen, kun hän pyytää kalaa? ¹¹ Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljon enemmän teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä anovat.

¹² **Sen** vuoksi kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää tekin samoin heille. Tämä on laki ja profeetat.”

Ahdas portti (Lk 13:24)

¹³ **”Menkää** sisälle ahtaasta portista, sillä se portti on avara ja tie leveä, joka vie kadotukseen, ja monet menevät siitä portista sisälle. ¹⁴ Mutta se portti on ahdas ja se tie kapea, joka vie elämään, ja harvat löytävät sen!”

Hedelmästään puu tunnetaan (Lk 6:43/44, 13:25–27)

¹⁵ **”Varokaa** vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lampaiden vaatteissa, mutta sisältä he ovat raatelevia susia. ¹⁶ Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita. ¹⁷ Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta mädännyt puu tekee kelvottomia hedelmiä. ¹⁸ Ei hyvä puu voi tehdä kelvottomia hedelmiä eikä mädännyt puu hyviä hedelmiä. ¹⁹ Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen. ²⁰ Niinpä heidän hedelmistään te tunnette heidät.

²¹ Ei jokainen, joka sanoo minulle: ‘Herra, Herra’, pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon. ²² Monet sanovat minulle sinä päivänä: ‘Herra, Herra, emmekö me sinun nimeäsi käyttäen profetoineet, sinun nimeäsi käyttäen ajaneet ulos riivaajia ja sinun nimeäsi käyttäen tehneet paljon voimatekoja?’ ²³ Silloin minä vakuutan heille: ‘Minä en ole koskaan tuntenut teitä. Menkää pois minun luotani, te laittomuuden tekijät.’”

Kaksi rakentajaa (Lk 6:47–49)

²⁴ **”Sen** vuoksi jokainen, joka kuulee nämä minun sanani ja tekee niiden mukaan, on verrattavissa viisaaseen mieheen, joka rakensi talonsa kalliolle. ²⁵ Kun satoi rankasti, virrat tulvivat, tuulet puhalsivat ja ne syöksyivät taloa vastaan, niin se ei sortunut, sillä sen perustus oli laskettu kalliolle.

²⁶ **Mutta** jokainen, joka kuulee nämä minun sanani mutta ei tee niiden mukaan, on verrattavissa tyhmään mieheen, joka rakensi talonsa hiekalle. ²⁷ Kun satoi rankasti, virrat tulvivat, tuulet puhalsivat ja ne syöksähtivät taloa vastaan, niin se sortui, ja se sortui kokonaan.”

²⁸ **Kun** Jeesus oli lopettanut nämä puheensa, kansanjoukot olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan, ²⁹ sillä hän opetti heitä niin kuin se, jolla on valta, eikä niin kuin heidän kirjanoppineensa.

JEEСУKSEN VOIMATEOT, 8–9

Jeesus parantaa spitaalisen (Mk 1:40–45; Lk 5:12–16)

8 Kun Jeesus tuli alas vuorelta, suuret kansanjoukot seurasivat häntä. ² Hänen luokseen tuli silloin spitaalinen mies, kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: “Herra, jos tahdot, niin sinä voit puhdistaa minut.” ³ Jeesus ojensi kätensä, kosketti häntä ja sanoi: “Minä tahdon, puhdistu.” Heti mies puhdistui spitaalistaan. ⁴ Jeesus sanoi hänelle: “Varo, ettet puhu tästä kenellekään, vaan mene näyttämään itsesi papille ja uhraa lahja, jonka Mooses on säättänyt – todistukseksi heille.”

Sadanpäällikön usko (Lk 7:1–10; Jh 4:43–54)

⁵ Kun Jeesus saapui Kapernaumiin, hänen luokseen tuli muuan sadanpäällikkö ja pyysi häneltä apua ⁶ sanoen: “Herra, minun palvelijani makaa kotona halvaantuneena ja hirveissä tuskissa.” ⁷ Jeesus sanoi hänelle: “Minä tulen ja parannan hänet.” ⁸ Mutta sadanpäällikkö vastasi: “Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit minun kattoni alle. Sano ainoastaan sana, niin minun palvelijani paranee. ⁹ Minä olen itsekin käskyvallan alainen, ja minulla on sotilaita alaisinani. Kun sanon yhdelle: ‘Mene’, niin hän menee, ja toiselle: ‘Tule’, niin hän tulee, ja palvelijalleni: ‘Tee tämä’, niin hän tekee.”

¹⁰ Tämän kuullessaan Jeesus ihmetteli ja sanoi niille, jotka häntä seurasivat: “Totisesti minä sanon teille: en edes Israelissa ole löytänyt näin suurta uskoa keneltäkään. ¹¹ Minä sanon teille: monet tulevat idästä ja lännestä ja asettuvat aterialle Abrahamin, lisäksi ja Jaakobin kanssa taivasten valtakunnassa. ¹² Mutta valtakunnan lapset heitetään uloimpaan pimeyteen. Siellä on itku ja hammasten kiristys.”

¹³ Sitten Jeesus sanoi sadanpäällikölle: “Mene. Tapahtukoon sinulle niin kuin uskot.” Sillä hetkellä palvelija parani.

Jeesus parantaa Pietarin anopin ja muita sairaita (Mk 1:29–34; Lk 4:38–41)

¹⁴ Kun Jeesus tuli Pietarin kotiin, hän näki, että tämän anoppi makasi sairaana kuumeessa. ¹⁵ Jeesus kosketti hänen kättään, ja kuume lähti hänestä. Niin hän nousi ja palveli Jeesusta.

¹⁶ Illan tultua Jeesuksen luo tuotiin monta riivattua. Hän ajoi henget ulos sanalla ja paransi kaikki sairaat, ¹⁷ jotta toteutuisi profeetta Jesajan kautta puhuttu sana: “Hän otti päälleen meidän sairautemme ja kantoi meidän tautimme.”

Seuraa minua! (Lk9:57–62)

¹⁸ Kun Jeesus näki paljon kansaa ympärillään, hän käski lähteä toiselle rannalle.
¹⁹ Silloin hänen luokseen tuli eräs kirjanoppinut ja sanoi: "Opettaja, minä seuraan sinua, minne tahansa menetkin." ²⁰ Jeesus sanoi hänelle: "Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin hän päänsä kallistaisi."
²¹ Eräs toinen hänen opetuslapsistaan sanoi hänelle: "Herra, salli minun ensin mennä hautaamaan isäni." ²² Mutta Jeesus sanoi hänelle: "Seuraa sinä minua ja anna kuolleiden haudata kuolleensa!"

Jeesus tyynnyttää myrskyn (Mk4:35–41; Lk8:22–25)

²³ Jeesus astui veneeseen, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä. ²⁴ Järvellä nousi kova myrsky, ja vene oli peittymäisillään aaltoihin, mutta Jeesus nukkui.
²⁵ Niin opetuslapset menivät herättämään hänet ja sanoivat: "Herra, pelasta meidät, me hukummel!" ²⁶ Hän sanoi heille: "Te vähäuskoiset, miksi olette niin pelokkaita?" Sitten hän nousi ja nuhteli tuulia ja merta, ja tuli aivan tyyntä. ²⁷ Miehet hämmästyivät ja sanoivat: "Mikä tämä mies oikein on, kun sekä tuulet että meri tottelevat häntä?"

Jeesus Gadaran alueella (Mk5:1–20; Lk8:26–39)

²⁸ Kun Jeesus tuli toiselle rannalle, gadaralaisten alueelle, häntä vastaan tuli kaksi hautaluolista lähtenyt riivattua miestä. Nämä olivat niin väkivaltaisia, ettei kukaan uskaltanut kulkea sitä tietä. ²⁹ He huusivat kysyen: "Mitä sinä meistä tahdot, Jeesus, Jumalan Poika? Oletko tullut tänne piinaamaan meitä ennen aikaa?" ³⁰ Jonkin matkan päässä heistä oli suuri sikalauma laitumella. ³¹ Riivaajat anelivat häneltä sanoen: "Jos ajat meidät pois, niin lähetä meidät sikalaumaan." ³² Jeesus sanoi niille: "Menkää." Silloin riivaajat lähtivät miehistä ja menivät sikoihin, ja koko lauma syöksi jyrkännettä alas järveen ja hukkui veteen.
³³ Paimentajat pakenivat, menivät kaupunkiin ja kertoivat kaiken tämän ja myös sen, mitä riivatuille oli tapahtunut. ³⁴ Silloin koko kaupunki lähti Jeesusta vastaan. Kun ihmiset näkivät hänet, he pysyivät häntä lähtemään pois heidän alueeltaan.

Jeesus parantaa halvaantuneen (Mk2:1–12; Lk5:17–26)

9 Jeesus astui veneeseen, ylitti järven ja tuli kotikaupunkiinsa. ² Silloin jotkut toivat hänen luokseen halvaantuneen, joka makasi vuoteella. Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle: "Ole turvallisella mielellä, lapsi. Sinun syntisi annetaan anteeksi."
³ Muutamat kirjanoppineista sanoivat mielessään: "Tämä pilkkaa Jumalaa." ⁴ Mutta Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi: "Mitä varten te ajattelette pahaa sydämessänne? ⁵ Kumpi on helpompaa, sanoa: 'Sinun syntisi annetaan sinulle anteek-

si’, vai sanoa: ‘Nouse ja kävele’? ⁶Mutta jotta tietäisitte, että Ihmisen Pojalla on maan päällä valta antaa syntejä anteeksi” – hän sanoi halvaantuneelle: “Nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.” ⁷Mies nousi ja lähti kotiinsa. ⁸Tämän nähdessään kansanjoukko hämmästyí ja ylisti Jumalaa, joka oli antanut ihmisille sellaisen val-
lan.

Jeesus kutsuu Matteuksen (Mk 2:13–17; Lk 5:27–32)

⁹Kulkiessaan sieltä eteenpäin Jeesus näki Matteus-nimisen miehen istumassa tulliasemalla. Jeesus sanoi hänelle: “Seuraa minua.” Niin hän nousi ja seurasi Jeesusta. ¹⁰Kun Jeesus oli aterialla Matteuksen kodissa, sinne tuli monta publikaanía ja syntistä aterioimaan Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa. ¹¹Sen nähdessään fariseukset sanoivat hänen opetuslapsilleen: “Miksi teidän opettajanne syö publikaanien ja syntisten kanssa?” ¹²Kun Jeesus kuuli sen, hän sanoi: “Eivät terveet tarvitse parantajaa vaan sairaat. ¹³Mutta menkää ja oppikaa, mitä tämä tarkoittaa: ‘Laupeutta minä tahdon enkä uhria.’ Sillä en minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita vaan syntisiä kääntymykseen.”

Kysymys paastoamisesta (Mk 2:18–22; Lk 5:33–39)

¹⁴Sitten Johanneksen opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja sanoivat: “Minkä vuoksi me ja fariseukset paastoamme usein, mutta sinun opetuslapsesi eivät paastoa?” ¹⁵Jeesus sanoi heille: “Eiväthän häävieraat voi surra niin kauan kuin sulhanen on heidän kanssaan? Mutta päivät tulevat, jolloin sulhanen otetaan heiltä pois, ja silloin he paastoavat. ¹⁶Eihän kutistamattomasta kankaasta panna paikkaa vanhaan viittaan, sillä sellainen täytetilkku repii viitan, ja reikä tulee pahemmaksi. ¹⁷Eikä uutta viiniä lasketa vanhoihin nahkaleileihin. Silloinhan leilit repeytyvät, viini valuu maahan, ja leilit menevät pilalle. Ei, vaan uusi viini lasketaan uusiin leileihin, ja niin molemmat säilyvät.”

Jairoksen tytär ja verenvuotoa sairastava nainen (Mk 5:21–43; Lk 8:40–56)

¹⁸Kun Jeesus puhui heille näitä asioita, tuli muuan päämies, kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: “Minun tyttäreni kuoli juuri äsken, mutta tule ja pane kätesi hänen päälleen, niin hän herää henkiin.” ¹⁹Jeesus nousi ja lähti seuraamaan miestä, samoin hänen opetuslapsensa.

²⁰Silloin eräs nainen, joka oli sairastanut verenvuotoa kaksitoista vuotta, lähestyi Jeesusta takaapäin ja kosketti hänen viittansa tupsua. ²¹Hän näet ajatteli mielessään: “Jos vain saan koskettaa hänen viittaansa, niin minä tulen terveeksi.” ²²Silloin Jeesus kääntyi, näki naisen ja sanoi: “Tyttäreni, ole turvallisella mielellä, uskosi on parantanut sinut.” Sillä hetkellä nainen tuli terveeksi.

²³Kun Jeesus tuli päämiehen taloon ja näki huilunsoittajat ja metelöivän väkijoukon, ²⁴hän sanoi: “Menkää pois, sillä tyttö ei ole kuollut vaan nukkuu.” Mutta

he nauroivat hänelle. ²⁵ Kun väkijoukko oli ajettu ulos, Jeesus meni sisään ja tarttui tyttöä kädestä, ja tyttö nousi. ²⁶ Sanoma tästä levisi koko sille seudulle.

Kaksi sokeaa

²⁷ Kun Jeesus kulki sieltä eteenpäin, häntä seurasi kaksi sokeaa, jotka huusivat: "Armahda meitä, Daavidin Poika!" ²⁸ Hänen mentyään sisälle taloon sokeat tulivat hänen luokseen. Jeesus kysyi heiltä: "Uskotteko, että minä voin tehdä sen?" He vastasivat: "Uskomme, Herra." ²⁹ Silloin hän kosketti heidän silmiään ja sanoi: "Tapahtukoon teille uskonne mukaan." ³⁰ Heidän silmänsä aukenivat, mutta Jeesus varoitti heitä ankarasti sanoen: "Katsokaa, ettei kukaan saa tietää tästä." ³¹ Lähdettyään sieltä he kuitenkin levittivät hänestä tietoa koko sille seudulle.

Mykkä mies

³² Kun miehet olivat menossa ulos, Jeesuksen luo tuotiin mykkä mies, joka oli riivattu. ³³ Kun riivaaja oli ajettu ulos, mykkä alkoi puhua. Väkijoukko oli ihmeissään ja sanoi: "Tällaista ei ole Israelissa ikinä nähty." ³⁴ Mutta fariseukset sanoivat: "Riivaajien päämiehen voimalla hän ajaa ulos riivaajia."

Jeesus sääli kansaa

³⁵ Jeesus kierteli kaikissa kaupungeissa ja kylissä, opetti niiden synagogissa, julisti valtakunnan evankeliumia ja paransi kaikenlaisia tauteja ja vaivoja kansan keskuudessa.

³⁶ Nähdessään kansanjoukot hänen tuli niitä sääli, sillä ne olivat nääntyneitä ja heitteille jätettyjä kuin lampaat, joilla ei ole paimenta. ³⁷ Silloin hän sanoi opetuslapsilleen: "Satoa on paljon, mutta työmiehiä vähän. ³⁸ Rukoilkaa siis sadonkorjuun Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä sadonkorjuuseensa."

OPETUSLASTEN LÄHETTÄMINEN, 10

Kaksitoista apostolia (Mk3:13–19; Lk6:12–16)

10 Jeesus kutsui kaksitoista opetuslastaan luokseen ja antoi heille vallan ajaa ulos saastaisia henkiä ja parantaa kaikenlaisia tauteja ja vaivoja.

² Nämä ovat niiden kahdentoista apostolin nimet: ensimmäinen oli Simon, jota kutsuttiin Pietariksi, ja hänen veljensä Andreas, sitten Jaakob, Sebedeuksen poika, ja hänen veljensä Johannes, ³ Filippos ja Bartolomeus, Tuomas ja Matteus, joka oli publikaani, Jaakob Alfeuksen poika ja Lebbeus, lisänimeltään Taddeus, ⁴ Simon Kananeus ja Juudas Iskariot, joka kavalsi Jeesuksen.

Matkaohjeet apostoleille (Mk 6:7–13; Lk 9:1–6)

⁵ **Nämä** kaksitoista Jeesus lähetti matkaan annettuaan heille nämä ohjeet: “Älkää lähtekö pakanoiden keskuuteen älkääkä menkö mihinkään samarialaisten kaupunkiin, ⁶ vaan menkää ensin Israelin huoneen kadonneiden lampaiden luo. ⁷ Ja minne menettekin, julistakaa: ‘Taivasten valtakunta on tullut lähelle.’ ⁸ Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa spitaalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.

⁹ **Älkää** hankkiko vyöhönne kultaa, hopeaa tai kuparia, ¹⁰ älkää laukkaa matkalle, kahta paitaa, kenkiä tai sauvaa, sillä työmies on ruokansa ansainnut.

¹¹ **Kun** tulette johonkin kaupunkiin tai kylään, ottakaa selvää, kuka siellä on käyntinne arvoinen. Jääkää hänen luokseen, kunnes lähдете paikkakunnalta. ¹² Mennessänne taloon tervehtikää sitä rauhaa toivottaen. ¹³ Jos talo on sen arvoinen, tulkoon sille teidän rauhanne, mutta jos se ei ole sen arvoinen, palatkoon toivottamanne rauha teille takaisin. ¹⁴ Jos joku ei ota teitä vastaan eikä kuuntele teidän sanojanne, lähtekää pois siitä talosta tai kaupungista ja pudistakaa pöly jaloistanne. ¹⁵ Totisesti minä sanon teille: Sodoman ja Gomorran maalla on tuomiopäivänä helpompaa kuin sillä kaupungilla.”

Niin kuin lampaat susien keskellä (Mk 13:9–13; Lk 21:12–17)

¹⁶ “**Huomatkaa**, minä lähetän teidät niin kuin lampaat susien keskelle. Olkaa siis älykkäitä kuin käärmeet ja viattomia kuin kyyhkyset.

¹⁷ **Varokaa** ihmisiä, sillä he luovuttavat teidät tuomioistuimille ja ruoskivat teitä synagogissaan. ¹⁸ Minun vuokseni teidät viedään maaherrojen ja kuninkaiden eteen todistukseksi heille ja pakanoille. ¹⁹ Mutta kun teidät luovutetaan heidän käsiinsä, älkää olko huolissanne siitä, miten tai mitä puhuisitte. Teille annetaan sillä hetkellä se, mitä teidän tulee puhua. ²⁰ Te ette itse ole puhumassa, vaan teidän Isänne Henki puhuu teissä.

²¹ **Veli** luovuttaa veljensä kuolemaan ja isä lapsensa. Lapset nousevat vanhempiaan vastaan ja tuottavat heille kuoleman. ²² Te joudutte kaikkien vihattaviksi minun nimeni tähden, mutta se, joka kestää loppuun asti, pelastuu.

²³ **Kun** teitä vainotaan yhdessä kaupungissa, paetkaa toiseen. Totisesti minä sanon teille: te ette ehdi käydä kaikissa Israelin kaupungeissa ennen kuin Ihmisen Poika tulee.

²⁴ **Ei** opetuslapsi ole opettajansa yläpuolella eikä palvelija isäntänsä yläpuolella.

²⁵ Opetuslapselle riittää, että hänelle käy niin kuin hänen opettajalleen, ja palvelijalle niin kuin hänen isännälleen. Jos talon isäntää nimitetään Beelsebuliksi, kuinka paljon enemmän hänen talonväkeään!”

Älkää pelätkö ihmisiä (Lk 12:2–9)

²⁶ “Älkää siis pelätkö ihmisiä. Ei ole mitään peitettyä, mitä ei paljastettaisi, eikä mitään salattua, mikä ei tulisi julki. ²⁷ Minkä minä sanon teille pimeässä, se puhukaa päivänvalossa. Minkä kuulette kuiskattavan korvaanne, se julistakaa katoilta. ²⁸ Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta eivät voi tappaa sielua. Pelätkää enemmän häntä, joka voi sekä sielun että ruumiin hukuttaa helvettiin. ²⁹ Eikö kahta varpusta myydä yhdellä kuparilantilla? Eikä yksikään niistä putoa maahan teidän Isänne sallimatta. ³⁰ Onpa kaikki pääanne hiuksetkin laskettu. ³¹ Älkää siis pelätkö. Te olette arvokkaampia kuin suuret määrät varpusia.”

Kristuksen tunnustaminen (Lk 12:8–9)

³² “Sen vuoksi jokaisen, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, minäkin tunnustan Isäni edessä, joka on taivaissa. ³³ Mutta joka kieltää minut ihmisten edessä, sen minäkin kiellän Isäni edessä, joka on taivaissa.”

Ei rauhaa vaan miekka (Lk 12:51–53, 14:26,27)

³⁴ “Älkää luulko, että minä olen tullut tuomaan rauhaa maan päälle. En minä ole tullut tuomaan rauhaa vaan miekan. ³⁵ Minä olen tullut nostamaan pojan isäänsä vastaan, tyttären äitiään vastaan ja miniän anoppiaan vastaan, ³⁶ ja ihmisen vihamiehet ovat oman talon väkeä.

³⁷ Joka rakastaa isäänsä tai äitiään enemmän kuin minua, ei ole minulle kelvollinen, ja joka rakastaa poikaansa tai tyttärtään enemmän kuin minua, ei ole minulle kelvollinen. ³⁸ Joka ei ota ristiään ja seuraa minua, ei ole minulle kelvollinen. ³⁹ Joka löytää elämänsä, kadottaa sen, ja joka kadottaa elämänsä minun vuokseni, hän löytää sen.”

Hyvän teon palkka (Mk 9:41)

⁴⁰ “Joka ottaa vastaan teidät, ottaa vastaan minut, ja joka ottaa vastaan minut, ottaa vastaan hänet, joka on minut lähettänyt. ⁴¹ Joka ottaa profeetan vastaan profeetan nimen tähden, saa profeetan palkan, ja joka ottaa vanhurskaan vastaan vanhurskaan nimen tähden, saa vanhurskaan palkan. ⁴² Kuka tahansa antaa yhden näistä vähäisistä juotavaksi maljallisen kylmää vettä ainoastaan opetuslapsen nimen tähden – totisesti minä sanon teille: hän ei jää palkkaansa vaille.”

KUKA JEESUS ON?, 11–12

Jeesuksen vastaus Johannes Kastajalle (Lk 7:18–23)

11 Kun Jeesus oli päättänyt määräysten antamisen kahdelletoista opetuslapselleen, hän lähti sieltä heidän kaupunkeihinsa opettamaan ja julistamaan.

² **Kun** Johannes kuuli vankilassa Kristuksen teoista, hän lähetti kaksi opetuslastaan ³ kysymään häneltä: “Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän odottaa toista?” ⁴ Jeesus vastasi heille: “Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette: ⁵ Sokeat saavat näkönsä ja rerrat kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään ja köyhille julistetaan evankeliumia. «Autuas on se, joka ei loukkaannu minuun.”

Jeesuksen todistus Johanneksesta (Lk 7:24-35)

⁷ Heidän mentyään Jeesus alkoi puhua kansalle Johanneksesta: “Mitä te lähditte erämaahan katsomaan? Ruokoako, jota tuuli huojuuttaa? ⁸ Vai mitä te lähditte katsomaan? Ihmistäkö hienoihin vaatteisiin puettuna? Hienopukuisethan ovat kuninkaiden palatseissa. ⁹ Vai mitä sitten lähditte katsomaan? Profeettaako? Todellakin! Minä sanon teille: hän on enemmän kuin profeetta. ¹⁰ Hän on se, josta on kirjoitettu: ‘Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi, hän valmistaa tien sinun eteesi.’ ¹¹ Totisesti minä sanon teille: ei ole naisista syntyneiden joukosta noussut suurempaa kuin Johannes Kastaja, mutta vähäisin taivasten valtakunnassa on suurempi kuin hän. ¹² Mutta Johannes Kastajan päivistä tähän asti taivasten valtakunta on hyökkäysten kohteena, ja hyökkääjät tempaavat sen itselleen. ¹³ Kaikki profeetat ja laki aina Johannekseen asti ovat ennustaneet, ¹⁴ ja jos tahdotte ottaa vastaan: hän on Elia, jonka oli määrä tulla. ¹⁵ Jolla on korvat, se kuulkoon! ¹⁶ Mihin minä vertaisin tätä sukupolvea? Se on kuin lapset, jotka istuvat toreilla ja huutelevat toisilleen: ¹⁷ ‘Me soitimme teille huilua, mutta te ette tanssineet. Me veisasimme itkuvirsiä, mutta te ette valittaneet.’ ¹⁸ Johannes tuli, hän ei syö eikä juo, ja hänestä sanotaan: ‘Hänessä on riivaaja.’ ¹⁹ Ihmisen Poika tuli, hän syö ja juo, ja hänestä sanotaan: ‘Mikä syömäri ja viininjuoja, publikaanien ja syntisten ystävä!’ Niinpä viisaus on osoittautunut oikeaksi lapsissaan ja teoissaan.”

Jeesus nuhtelee Galilean kaupunkeja (Lk 10:13–15)

²⁰ Sitten Jeesus alkoi nuhdella niitä kaupunkeja, joissa useimmat hänen voimateoistaan olivat tapahtuneet, siitä, etteivät ne olleet kääntyneet: ²¹ “Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Beetsaida! Jos ne voimateot, jotka ovat tapahtuneet teissä, olisivat tapahtuneet Tyyrossa ja Siidonissa, ne olisivat aikoja sitten katureet säkissä ja tuhassa. ²² Mutta minä sanon teille: Tyyrolla ja Siidonilla on tuomiopäivänä helpompaa kuin teillä. ²³ Entä sinä, Kapernaum, korotettaisiinko sinut ylös taivaisiin? Ei, vaan alas tuone-laan sinun on astuttava! Jos ne voimateot, jotka ovat tapahtuneet sinussa, olisi tehty Sodomassa, se olisi pystyssä vielä tänäkin päivänä. ²⁴ Mutta minä sanon teille: Sodomassa on tuomiopäivänä helpompaa kuin sinulla.”

Jeesus ylistää Isää (Lk 10:21,22)

²⁵ Siihen aikaan Jeesus alkoi puhumaan: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä että olet salannut nämä asiat viisailta ja älykkäiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille. ²⁶ Näin sinä, Isä, olet hyväksi nähnyt.

²⁷ Kaiken on Isäni uskonut minun haltuuni. Poikaa ei tunne kukaan muu kuin Isä, eikä Isää tunne kukaan muu kuin Poika ja se, jolle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.”

Tulkaa minun luokseni

²⁸ ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te, jotka teette raskasta työtä ja kannatte taakkoja, niin minä annan teille levon. ²⁹ Ottakaa minun ikeeni päällenne ja oppikaa minusta, sillä minä olen sävyisä ja nöyrä sydämeltäni. Näin te löydätte levon sielulenne, ³⁰ sillä minun ikeeni on sopiva ja minun kuormani on kevyt.”

Sapatin herra (Mk 2:23–28; Lk 6:1–5)

12 Siihen aikaan Jeesus kulki sapattina viljapeltojen halki. Hänen opetuslapsilleen tuli nälkä, ja he rupesivat katkomaan tähkäpäitä ja syömään. ² Mutta kun fariseukset näkivät sen, he sanoivat Jeesukselle: ”Katso, sinun opetuslapsesi tekevät sellaista, mitä ei ole lupa tehdä sapattina.” ³ Hän vastasi heille: ”Ettekö ole lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänelle ja hänen seuralaisilleen tuli nälkä? ⁴ Hän meni Jumalan huoneeseen, ja he söivät Herran eteen asetetut leivät, joita ei hänellä eikä hänen seuralaisillaan ollut lupa syödä vaan ainoastaan papeilla. ⁵ Tai ettekö ole lukeneet laista, että papit sapattina loukkaavat sapatin pyhyyttä temppelissä mutta ovat syyttömiä? ⁶ Mutta minä sanon teille: tässä on enemmän kuin temppeli. ⁷ Jos te olisitte ymmärtäneet, mitä tarkoittaa: ’Laupeutta minä tahdon enkä uhria’, niin ette olisi tuominneet syyttömiä. ⁸ Sillä Ihmisen Poika on sapatin herra.”

Jeesus parantaa sapattina (Mk 3:1–6; Lk 6:6–11)

⁹ Sitten Jeesus lähti sieltä ja meni heidän synagogaansa. ¹⁰ Siellä oli mies, jonka käsi oli surkastunut. Voidakseen nostaa syytteen Jeesusta vastaan fariseukset kysyivät häneltä: ”Onko luvallista parantaa sapattina?” ¹¹ Mutta Jeesus sanoi heille: ”Kuka teistä on se mies, jolla on lammasta, ja jos se sapattina putoaa kuoppaan, ei tartu siihen ja nosta sitä ylös? ¹² Kuinka paljon arvokkaampi onkaan ihminen kuin lammas! Siispä sapattina on lupa tehdä hyvää.” ¹³ Sitten hän sanoi miehelle: ”Ojenna kätesi.” Mies ojensi, ja käsi tuli ennalleen, yhtä terveeksi kuin toinenkin käsi. ¹⁴ Silloin fariseukset lähtivät ulos ja pitivät neuvottelun Jeesusta vastaan, miten saisivat hänet surmatuksi.

Jeesus, Jumalan valitsema palvelija

¹⁵ Kun Jeesus huomasi sen, hän poistui sieltä. Suuret väkijoukot seurasivat häntä, ja hän paransi heidät kaikki. ¹⁶ Mutta hän varoitti heitä saattamasta häntä julki, ¹⁷ jotta toteutuisi profeetta Jesajan kautta puhuttu sana: ¹⁸ "Katso, minun palvelijani, jonka minä olen valinnut, minun rakkaani, johon minun sieluni on mieltynyt. Minä panen Henkeni hänen päälleen, ja hän julistaa oikeutta kansoille. ¹⁹ Ei hän riitele eikä huuda, ei kukaan kuule hänen ääntään kaduilla. ²⁰ Särkynyttä ruokoa hän ei muserra, ja savuavaa lampunsydäntä hän ei sammuta. Lopulta hän vie oikeuden voittoon. ²¹ Hänen nimeensä pakanakansat panevat toivonsa."

Beelsebulin vai Jumalan Hengen voimalla? (Mk 3:20–30; Lk 11:14–23, 12:10)

²² Sitten Jeesuksen luo tuotiin riivattu mies, joka oli sokea ja mykkä. Jeesus paransi hänet, niin että mies puhui ja näki. ²³ Koko kansa oli hämmästyksissään ja sanoi: "Entäpä jos tämä on Daavidin Poika?" ²⁴ Kun fariseukset kuulivat sen, he sanoivat: "Tämä ei aja riivaajia ulos muuten kuin Beelsebulin, riivaajien päämiehen, voimalla."

²⁵ Mutta Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: "Jokainen valtakunta, joka riitautuu itsensä kanssa, autioituu, eikä mikään kaupunki tai talo, joka riitautuu itsensä kanssa, pysy pystyssä. ²⁶ Jos Saatana ajaa ulos Saatanan, niin hän on joutunut riitaan itsensä kanssa. Kuinka hänen valtakuntansa silloin voi pysyä pystyssä? ²⁷ Jos minä ajan ulos riivaajia Beelsebulin voimalla, kenen voimalla teidän lapsenne sitten ajavat niitä ulos? Niinpä he tulevat olemaan teidän tuomareitanne. ²⁸ Mutta jos minä ajan riivaajia ulos Jumalan Hengen voimalla, silloinhan Jumalan valtakunta on saapunut teidän luoksenne.

²⁹ Kuinka kukaan voi tunkeutua väkevän miehen taloon ja ryöstää hänen tavaroitaan, ellei hän ensin sido sitä väkevää? Vasta sitten hän voi ryöstää hänen talonsa. ³⁰ Joka ei ole minun kanssani, on minua vastaan, ja joka ei minun kanssani kokoa, se hajottaa.

³¹ Sen vuoksi minä sanon teille: jokainen synti ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi, mutta Hengen pilkkaamista ei anteeksi anneta. ³² Jos joku sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, se annetaan hänelle anteeksi. Mutta jos joku puhuu Pyhää Henkeä vastaan, sitä ei anneta hänelle anteeksi, ei tässä eikä tulevassa maailmanajassa."

Puu ja sen hedelmät (Lk 6:43–45)

³³ "Joko tehkää puusta hyvä, niin sen hedelmästäkin tulee hyvä, tai tehkää puusta mätä, niin sen hedelmästäkin tulee mätä. Hedelmästä puu tunnetaan. ³⁴ Te kyykäärmeiden sikiöt, kuinka te voisitte puhua hyvää, kun itse olette pahoja! Sydämen kyllyydestä suu puhuu. ³⁵ Hyvä ihminen tuo hyvyyden aarrekammiosta esiin hyvää, ja paha ihminen tuo pahuuden aarrekammiosta esiin pahaa. ³⁶ Mutta minä

sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, jonka ihmiset puhuvat, heidän on tuomiopäivänä tehtävä tili. ³⁷ Sillä sanoistasi sinut julistetaan vanhurskaaksi ja sanoistasi sinut tuomitaan syylliseksi.”

Jeesukselta vaaditaan merkkiä (Mk 8:11,12; Lk 11:29–32)

³⁸ Silloin muutamat kirjanoppineet ja fariseukset sanoivat Jeesukselle: ”Opettaja, me haluamme nähdä sinulta merkin.” ³⁹ Hän vastasi heille: ”Tämä paha avionrikkajien sukupolvi vaatii merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonan merkki. ⁴⁰ Niin kuin Joonan oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin myös Ihmisen Poika on oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä. ⁴¹ Niinivien miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja koituvat sille tuomioksi, koska he kääntyivät Joonan saarnan vaikutuksesta. Mutta tässä on enemmän kuin Joonan! ⁴² Etelän kuningatar herää tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja koituu sille tuomioksi, koska hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomon viisautta. Mutta tässä on enemmän kuin Salomo!”

Saastaisen hengen paluu (Lk 11:24–26)

⁴³ ”Kun saastainen henki lähtee ihmisestä, se kuljeskelee vedettömillä seuduilla etsien lepopaikkaa mutta ei löydä. ⁴⁴ Silloin se sanoo: ’Minä palaan asuntooni, josta lähdin.’ Kun se tulee, se löytää asunnon tyhjillään, lakaistuna ja kauniisti järjestettynä. ⁴⁵ Silloin se menee ja ottaa mukaansa seitsemän muuta henkeä, pahempia kuin se itse. Ne tulevat sisään ja jäävät sinne asumaan. Sen ihmisen tila on lopussa pahempi kuin alussa. Näin käy myös tälle pahalle sukupolvelle.”

Jeesuksen äiti ja veljet (Mk 3:31–35; Lk 8:19–21)

⁴⁶ Jeesuksen vielä puhuessa kansalle hänen äitinsä ja veljensä seisoivat ulkona ja halusivat puhua hänen kanssaan. ⁴⁷ Niin joku sanoi hänelle: ”Äitisi ja veljesi seisoivat ulkona ja haluavat puhua sinun kanssasi.” ⁴⁸ Mutta hän vastasi sille, joka sen hänelle sanoi: ”Kuka on minun äitini, ja ketkä ovat minun veljiäni?” ⁴⁹ Hän ojensi kätensä opetuslapsiinsa päin ja sanoi: ”Tässä ovat minun äitini ja veljeni! ⁵⁰ Sillä jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini.”

VERTAUKSET TAIVASTEN VALTAKUNNASTA, 13

Kylväjävertaus (Mk 4:1–9; Lk 8:4–8)

13 Sinä päivänä Jeesus lähti ulos asunnostaan ja istuutui järven rantaan. ² Hänen luokseen kokoontui paljon väkeä, ja siksi hän astui veneeseen ja istuutui, ja koko väkijoukko seisoj rannalla.

³ Hän puhui heille paljon vertauksin. Hän sanoi: “Kuulkaa, kylväjä lähti kylvämään.
⁴ Hänen kylväessään jotkin siemenet putosivat tien viereen, ja linnut tulivat ja söivät ne.
⁵ Toiset putosivat kallioperälle, missä niillä ei ollut tarpeeksi maata. Ne nousivat kohta oraalle, koska niillä ei ollut syvää maata,
⁶ mutta auringon noustua oraat paahtuivat, ja koska niillä ei ollut juurta, ne kuivettuivat.
⁷ Toiset taas putosivat orjantappuroihin, ja orjantappurat kasvoivat ja tukahduttivat ne.
⁸ Mutta toiset putosivat hyvään maahan ja tuottivat sadon, jotkut sata, jotkut kuusikymmentä ja jotkut kolmekymmentä jyvää.
⁹ Jolla on korvat kuulla, se kuulkoon!”

Vertausten tarkoitus (Mk 4:10–12; Lk 8:9,10)

¹⁰ Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo kysymään häneltä: “Miksi sinä puhut heille vertauksin?”
¹¹ Hän vastasi heille: “Siksi, että teidän on annettu tuntee taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta heidän ei ole annettu.
¹² Jolla on, sille annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin. Mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mitä hänellä on.
¹³ Tämän vuoksi minä puhun heille vertauksin, koska he näkevinä eivät näe ja kuulevina eivät kuule eivätkä ymmärrä.
¹⁴ Heissä toteutuu Jesajan ennustus, joka sanoo: ‘Kuulemalla kuulkaa älkääkä ymmärtäkö, näkemällä nähkää älkääkä käsitäkö.
¹⁵ Sillä paatunut on tämän kansan sydän. Vaivoin he kuulevat korvillaan, ja silmänsä he ovat sulkeneet, etteivät he silmillään näkisi, eivät korvillaan kuulisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, etteivät he kääntyisi enkä minä parantaisi heitä.’
¹⁶ Mutta autuaat ovat teidän silmänne, koska ne näkevät, ja teidän korvanne, koska ne kuulevat.
¹⁷ Sillä totisesti minä sanon teille: monet profeetat ja vanhurskaat ovat hartaasti halunneet nähdä, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet.”

Kylväjävertauksen selitys (Mk 4:13–20; Lk 8:11–15)

¹⁸ “Kuulkaa siis te vertaus kylväjästä: ¹⁹ Kun joku kuulee valtakunnan sanan eikä ymmärrä sitä, niin tulee Paha ja tempaa pois sen, mikä on kylvetty hänen sydämeensä. Tätä tarkoittaa se, mikä on kylvetty tien viereen.
²⁰ Kallioperälle kylvetty tarkoittaa ihmistä, joka sanan kuullessaan ottaa sen heti iloiten vastaan,
²¹ mutta koska hän on juureton, hän kestää vain hetken. Hän luopuu heti, kun tulee ahdistus tai vaino sanan tähden.
²² Orjantappuroihin kylvetty tarkoittaa ihmistä, joka kuulee sanan, mutta tämän maailman huolet ja rikkauden viettelys tukahduttavat sanan, ja hän jää hedelmättömäksi.
²³ Mutta hyvään maahan kylvetty tarkoittaa ihmistä, joka kuulee sanan ja ymmärtää sen ja tuottaa sadon, joku sata, joku kuusikymmentä ja joku kolmekymmentä jyvää.”

Vertaus rikkaviljasta

²⁴ Jeesus esitti heille toisen vertauksen: “Taivasten valtakuntaa voidaan verrata mieheen, joka kylvi hyvää siementä peltoonsa.
²⁵ Mutta ihmisten nukkuessa hänen

vihamiehensä tuli, kylvi vehnän sekaan rikkaviljaa ja lähti pois. ²⁶ Kun vilja kasvoi ja teki tähkää, silloin myös rikkavilja tuli näkyviin. ²⁷ Palvelijat menivät isäntänsä luo ja kysyivät: ‘Herra, etkö kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen sitten on tullut rikkaviljaa?’ ²⁸ Hän sanoi heille: ‘Sen on vihemies kylvänyt.’ Niin palvelijat sa-noivat hänelle: ‘Tahdotko, että menemme kitkemään sen pois?’ ²⁹ Mutta hän sa-noi: ‘En, ettette rikkaviljaa kootessanne nyhtäisi sen mukana vehnääkin. ³⁰ Antakaa niiden molempien kasvaa yhdessä sadonkorjuuseen asti. Korjuun aikana minä sa-non leikkuuväelle: Kootkaa ensin rikkavilja ja sitokaa se kimppuihin poltettavaksi. Mutta vehnä korjatkaa aittaani.’”

Vertaukset sinapinsiemenestä ja hapatteesta (Mk 4:30–32; Lk 13:18–21)

³¹ Jeesus esitti heille myös tämän vertauksen: “Taivasten valtakunta on kuin sinapin-siemen, jonka mies otti ja kylvi peltoonsa. ³² Se on kaikista siemenistä pienin, mut-ta kun se kasvaa, se on puutarhakasveista suurin. Siitä tulee puu, niin että taivaan linnut tulevat ja pesivät sen oksilla.”

³³ Hän kertoi heille vielä vertauksen: “Taivasten valtakunta on kuin hapate, jonka nainen otti ja sekoitti kolmeen vakalliseen jauhoja, ja koko taikina happani.”

Miksi Jeesus puhuu vertauksin? (Mk 4:33,34)

³⁴ Tämän kaiken Jeesus puhui väkijoukolle vertauksin. Ilman vertausta hän ei puhu-nut heille mitään, ³⁵ jotta toteutuisi tämä profeetan sana: “Minä avaan suuni ver-tauksiin. Minä tuon julki sen, mikä on ollut salassa maailman perustamisesta asti.”

Rikkaviljavertauksen selitys

³⁶ Sitten Jeesus päästi väkijoukon luotaan ja meni asuntoonsa. Opetuslapset tulivat hänen luokseen ja sanoivat: “Selitä meille vertaus pellon rikkaviljasta.” ³⁷ Hän vas-tasi: “Hyvän siemenen kylväjä on Ihmisen Poika. ³⁸ Pelto on maailma. Hyvä siemen on valtakunnan lapset, mutta rikkavilja on Pahan lapset. ³⁹ Vihemies, joka sen kylvi, on Paholainen, sadonkorjuun aika on maailmanajan loppu, ja leikkuuväki on enke-lit. ⁴⁰ Niin kuin rikkavilja kootaan ja poltetaan tulessa, niin tapahtuu maailmanajan lopussa. ⁴¹ Ihmisen Poika lähettää enkelinsä, ja he kokoavat hänen valtakunnas-taan kaikki, jotka ovat viettelykseksi ja jotka harjoittavat laittomuutta, ⁴² ja heittä-vät heidät tuliseen pätsiin. Siellä on itku ja hammasten kiristys. ⁴³ Silloin vanhurs-kaat loistavat Isänsä valtakunnassa niin kuin aurinko. Jolla on korvat kuulla, se kuulkoon!”

Vertaukset aarteesta, helmestä ja nuotasta

⁴⁴ “Taivasten valtakunta on kuin peltoon kätkeyty aarre, jonka mies löysi ja katki. Iloissaan hän meni ja myi kaiken, mitä hänellä oli, ja osti sen pellon.

⁴⁵ Vielä taivasten valtakunta on kuin kauppias, joka etsi kauniita helmiä. ⁴⁶ Kun hän löysi yhden kallisarvoisen helmen, hän meni ja myi kaiken, mitä hänellä oli, ja osti sen.

⁴⁷ Vielä taivasten valtakunta on kuin nuotta, joka heitettiin mereen ja joka kokosi kaikenlaisia kaloja. ⁴⁸ Kun se tuli täyteen, kalastajat vetivät sen rannalle, istuutuivat ja kokosivat hyvät koreihin mutta viskasivat kelvottomat pois. ⁴⁹ Näin käy myös maailmanajan lopussa: enkelit lähtevät ja erottavat pahat vanhurskaiden joukosta ⁵⁰ ja heittävät heidät tuliseen pätsiin. Siellä on itku ja hammasten kiristys.”

Kirjanoppinut opetuslapsena

⁵¹ “Oletteko ymmärtäneet tämän kaiken?” Jeesus kysyi. Opetuslapset vastasivat: “Olemme.” ⁵² Hän sanoi heille: “Sen vuoksi jokainen kirjanoppinut, josta on tullut taivasten valtakunnan opetuslapsi, on kuin talon isäntä, joka tuo aarrekammiossaan esiin uutta ja vanhaa.”

JEEBUS VAELTAA GALILEASSA JA LÄHISEUDUILLA, 13–17

Jeesusta halveksitaan Nasaretissa (Mk 6:1–6; Lk 4:16–30)

⁵³ Kun Jeesus oli lopettanut näiden vertausten kertomisen, hän siirtyi pois siltä seudulta. ⁵⁴ Tultuaan kotikaupunkiinsa hän opetti ihmisiä heidän synagogassaan. He olivat hämmästyksissään ja kyselivät: “Mistä hänellä on tämä viisaus ja nämä voimateot? ⁵⁵ Eikö tämä ole se rakentajan poika? Eikö hänen äitinsä nimi ole Maria, ja eivätkö Jaakob, Joosef, Simon ja Juudas ole hänen veljiään? ⁵⁶ Eivätkö myös hänen sisarensa ole kaikki meidän keskuudessamme? Mistä hän sitten on saanut tämän kaiken?” ⁵⁷ Niin he loukkaantuivat häneen. Mutta Jeesus sanoi heille: “Profeetta ei ole halveksittu muualla kuin kotikaupungissaan ja kodissaan.” ⁵⁸ Heidän epäuskonsa takia hän ei tehnyt siellä montakaan voimatekoa.

Johannes Kastajan kuolema (Mk 6:14–29; Lk 9:7–9)

14. ¹ Siihen aikaan neljännesruhtinas Herodes sai kuulla Jeesuksen maineesta. ² Hän sanoi palvelijoilleen: “Se on Johannes Kastaja. Hän on noussut kuolleista, ja sen vuoksi nämä voimat vaikuttavat hänessä.” ³ Herodes oli näet ottanut Johanneksen kiinni, kahlinnut hänet ja pannut vankilaan veljensä Filippoksen vaimon Herodiaan takia. ⁴ Johannes oli nimittäin sanonut hänelle: “Sinun ei ole lupa pitää häntä vaimonasi.” ⁵ Herodes olisi tahtonut tappaa Johanneksen mutta pelkäsi kansaa, sillä se piti Johannesta profeettana. ⁶ Kun sitten vietettiin Herodeksen syntymäpäiviä, Herodiaan tytär tanssi vieraiden edessä, ja se miellytti Herodesta. ⁷ Senpä vuoksi Herodes valalla vannoen lupasi antaa työlle, mitä tahansa hän pyytäisi. ⁸ Äitinsä yllyttämänä tyttö sanoi: “Anna minulle tähän vadille Johannes Kastajan pää.” ⁹ Silloin kuningas tuli murheelliseksi,

mutta valansa ja pöytävieraiden tähden hän käski antaa sen. ¹⁰ Hän lähetti lyömään Johannekselta pään poikki vankilassa. ¹¹ Pää tuotiin vadilla ja annettiin tytölle, ja tyttö vei sen äidilleen.

¹² Johanneksen opetuslapset menivät hakemaan ruumiin ja hautasivat sen. Sitten he menivät kertomaan Jeesukselle, mitä oli tapahtunut.

Jeesus ruokkii viisituhatta miestä (Mk 6:30–44; Lk 9:10–17; Jh 6:1–14)

¹³ Kun Jeesus kuuli sen, hän lähti sieltä pois veneellä autioon paikkaan, yksinäisyyteen. Kuultuaan siitä kansa lähti jalkaisin kaupungeista hänen peräänsä. ¹⁴ Astuessaan maihin Jeesus näki paljon ihmisiä. Hänen tuli heitä sääli, ja hän paransi heidän sairaansa.

¹⁵ Illan tullessa opetuslapset menivät hänen luokseen ja sanoivat: ”Tämä paikka on autio, ja päivä on jo päättymässä. Päästä siis ihmiset luotasi, jotta he menisivät kyliin ostamaan itselleen ruokaa.” ¹⁶ Mutta Jeesus sanoi heille: ”Ei heidän tarvitse mennä pois. Antakaa te heille syötävää.” ¹⁷ He vastasivat hänelle: ”Meillä ei ole täällä muuta kuin viisi leipää ja kaksi kalaa.” ¹⁸ Hän sanoi: ”Tuokaa ne tänne minulle.” ¹⁹ Sitten Jeesus käski kansan asettua ruohikolle. Hän otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen, siunasi, mursi ja antoi leivät opetuslapsilleen. Opetuslapset jakoivat ne kansalle. ²⁰ Kaikki söivät ja tulivat kylläisiksi. Sitten he keräsivät tähteeksi jääneitä palasia kaksitoista täyttä korillista. ²¹ Syömässä oli noin viisituhatta miestä ja lisäksi naisia ja lapsia.

Jeesus kävelee veden päällä (Mk 6:45–52; Jh 6:15–21)

²² Heti tämän jälkeen Jeesus vaati opetuslapsiaan astumaan veneeseen ja menemään edeltä toiselle rannalle, sillä aikaa kun hän lähettäisi kansan luotaan. ²³ Päästettyään kansan menemään hän nousi vuorelle yksinäisyyteen rukoilemaan. Kun ilta oli tullut, hän oli siellä yksinään. ²⁴ Mutta vene oli jo keskellä järveä monen stadionmitan päässä rannasta, ja aallot ahdistivat sitä, oli näet vastatuuli.

²⁵ Neljännen yövartion aikaan Jeesus tuli heidän luokseen kävellen veden päällä. ²⁶ Kun opetuslapset näkivät hänen kävelevän veden päällä, he pelästyivät ja sanoivat: ”Se on aave”, ja huusivat pelosta. ²⁷ Mutta heti Jeesus sanoi heille: ”Olkaa turvallisella mielellä. Minä se olen, älkää pelätkö.” ²⁸ Pietari vastasi hänelle: ”Herra, jos se olet sinä, niin käske minun tulla luoksesi vettä pitkin.” ²⁹ Hän sanoi: ”Tule.” Niin Pietari astui veneestä ja käveli veden päällä mennekseen Jeesuksen luo. ³⁰ Mutta katsellessaan myrskytuulta hän pelästyi, alkoi vajota ja parkaisi: ”Herra, pelasta minut!” ³¹ Jeesus ojensi heti kätensä, tarttui häneen ja sanoi: ”Sinä vähäuskoinen, mitä varten epäilit?”

³² Heidän noustuaan veneeseen tuuli tyyntyi. ³³ Ne, jotka olivat veneessä, kumartuivat hänen eteensä ja sanoivat: ”Totisesti sinä olet Jumalan Poika.”

Jeesus parantaa sairaita Gennesaretissa (Mk 6:53–56)

³⁴Ylitettyään järven he nousivat maihin Gennesaretissa. ³⁵Kun sen paikkakunnan miehet tunsivat Jeesuksen, he lähettivät sanan kaikkialle ympäristöön, ja hänen luokseen tuotiin kaikki sairaat. ³⁶He pyysivät häneltä, että saisivat edes koskettaa hänen viittansa tupsua. Kaikki, jotka koskettivat, parantuivat.

Jumalan sana ja perinnäissääntö (Mk 7:1–13)

15 Silloin Jeesuksen luo tuli Jerusalemissa fariseuksia ja kirjanoppineita, ja he kysyivät: ²“Miksi sinun opetuslapsesi rikkovat vanhinten perinnäissääntöä? Hehän eivät pese käsiään, kun rupeavat syömään leipää.”

³Jeesus vastasi heille: “Miksi te itse rikotte Jumalan käskyn perinnäissääntönne takia? ⁴Sillä Jumala on käskennyt: ‘Kunnioita isääsi ja äitiäsi’, mutta toisaalta: ‘Sitä, joka kiroaa isäänsä tai äitiään, rangaistakoon kuolemalla.’ ⁵Vaan tepä sanotte: ‘Jos joku sanoo isälleen tai äidilleen: Annoin uhrilahjaksi sen, mitä sinun pitäisi saada minulta hyväksesi, niin hänen ei enää tarvitse kunnioittaa isäänsä tai äitiään.’ ⁶Näin te olette tehneet Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissääntönne takia. ⁷Te tekopyhät! Oikein on Jesaja teistä ennustanut sanoessaan: ⁸‘Tämä kansa lähestyy minua suullaan ja kunnioittaa minua huulillaan, mutta pitää sydämensä kaukana minusta. ⁹Turhaan se palvelee minua opettaen oppeina ihmisten käskyjä.’”

Mikä saastuttaa ihmisen (Mk 7:14–23)

¹⁰Niin Jeesus kutsui väkijoukon luokseen ja sanoi: “Kuulkaa ja ymmärtäkää. ¹¹Ei ihmistä saastuta se, mikä menee suusta sisään, vaan mikä tulee suusta ulos, se saastuttaa ihmisen.”

¹²Silloin opetuslapset tulivat hänen luokseen ja sanoivat: “Tiedätkö, että fariseukset loukkaantuivat kuultuaan tuon puheen?” ¹³Mutta hän vastasi: “Jokainen istutus, jota minun taivaallinen Isäni ei ole istuttanut, revitään juurineen pois. ¹⁴Antakaa heidän olla, he ovat sokeita sokeiden taluttajia. Jos sokea taluttaa sokeaa, molemmat putoavat kuoppaan.”

¹⁵Pietari sanoi hänelle: “Selitä meille tämä vertaus.” ¹⁶Jeesus vastasi: “Oletteko tekin vielä ymmärtämättömiä? ¹⁷Ettekö käsitä, että kaikki se, mikä menee suusta sisään, menee vatsaan, ja se ulostetaan käymälään? ¹⁸Mutta se, mikä tulee suusta ulos, lähtee sydäimestä, ja se saastuttaa ihmisen. ¹⁹Sillä sydäimestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset ja jumalanpilkkaukset. ²⁰Nämä saastuttavat ihmisen, mutta pesemättömin käsin syöminen ei saastuta ihmistä.”

Kanaanilaisen naisen usko (Mk 7:24–30)

²¹ Lähdettyään sieltä Jeesus vetäytyi Tyroksen ja Siidonin alueelle. ²² Muuan kanaanilainen nainen, joka oli niiltä seuduilta, tuli ja huusi hänelle: ”Armahda minua, Herra, Daavidin Poika! Riivaaja vaivaa kauheasti minun tyttäni.” ²³ Mutta hän ei vastannut naiselle sanaakaan.

Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja pyysivät: ”Päästä hänet menemään, sillä hän huutaa meidän peräämme.” ²⁴ Jeesus vastasi: ”Ei minua ole lähetetty muiden kuin Israelin huoneen kadonneiden lampaiden luo.” ²⁵ Mutta nainen tuli, kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: ”Herra, auta minua!” ²⁶ Jeesus vastasi hänelle: ”Ei ole oikein ottaa lasten leipää ja heittää koiranpenikoille.” ²⁷ Nainen vastasi: ”Niin, Herra, mutta syöväthän penikatkin isäntiensä pöydältä putoilevia muruja.” ²⁸ Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Oi nainen, suuri on sinun uskosi! Tapahtukoon sinulle niin kuin tahdot.” Siitä hetkestä hänen tyttärensä oli terve.

Jeesus parantaa sairaita vuorella

²⁹ Sieltä lähdettyään Jeesus tuli Galileanjärven rantaan, ja noustuaan vuorelle hän istuutui sinne. ³⁰ Hänen luokseen tuli paljon kansaa mukanaan rampoja, sokeita, raajarikkoja, mykkiä ja paljon muita. Heidät jätettiin hänen jalkojensa juureen, ja hän paransi heidät, ³¹ niin että ihmiset hämmästyivät nähdessään, miten mykät puhuivat, raajarikot tulivat terveiksi, rerrat kävelivät ja sokeat näkivät. Ja he ylistivät Israelin Jumalaa.

Jeesus ruokkii neljätuhatta miestä (Mk 8:1–10)

³² Jeesus kutsui opetuslapsensa luokseen ja sanoi: ”Minun käy sääliksi kansaa. He ovat olleet luonani jo kolme päivää, eikä heillä ole mitään syötävää. Minä en tahdo lähettää näitä ihmisiä pois nälkäisinä, etteivät he nääntyisi matkalla.” ³³ Opetuslapset sanoivat hänelle: ”Mistä meillä täällä erämaassa on niin paljon leipää, että voimme ruokkia näin suuren väkijoukon?” ³⁴ Jeesus kysyi heiltä: ”Montako leipää teillä on?” He vastasivat: ”Seitsemän, ja muutama pikkukala.” ³⁵ Hän käski kansan asettua istumaan maahan. ³⁶ Sitten hän otti ne seitsemän leipää ja kalat, kiitti Jumalaa, mursi ja antoi ne opetuslapsilleen, ja opetuslapset jakoivat ne kansalle. ³⁷ Kaikki söivät ja tulivat kylläisiksi. Tähteeiksi jääneitä palasia kerättiin seitsemän täyttä korillista. ³⁸ Syömässä oli neljätuhatta miestä ja lisäksi naisia ja lapsia. ³⁹ Sitten Jeesus päästi kansan luotaan, astui veneeseen ja meni Magdalan alueelle.

Merkkiä vaaditaan jälleen (Mk 8:11–13; Lk 12:54–56)

16 Siellä fariseukset ja saddukeukset tulivat Jeesuksen luo. Kiusaten he pyysivät, että hän näyttäisi heille merkin taivaasta. ² Mutta hän vastasi heille: ”Kun tulee ilta, te sanotte: ‘Tulee selkeä ilma, sillä taivas ruskottaa.’ ³ Aamulla te sanotte: ‘Tä-

nään tulee rajuilma, sillä taivas ruskottaa ja on synkkä.’ Te tekopyhät osaatte arvioida taivaan muodon, mutta aikojen merkkejä ette osaa. ⁴ Tämä paha ja avionrikkokojen sukupolvi vaatii merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonan merkki.” Hän jätti heidät ja lähti pois.

Fariseusten ja saddukeusten hapatus (Mk 8:14–21)

⁵ Opetuslapset saapuivat toiselle rannalle mutta olivat unohtaneet ottaa leipää mukaansa. ⁶ Jeesus sanoi heille: “Varokaa ja karttakaa fariseusten ja saddukeusten hapatusta.” ⁷ Mutta he puhelivat keskenään ja sanoivat: “Emme ottaneet leipää mukaamme.” ⁸ Jeesus huomasi sen ja sanoi: “Te vähäuskoiset! Mitä te puhelette keskenänne siitä, ettei teillä ole leipää? ⁹ Ettekö vielääkään käsitä? Ettekö muista niitä viittä leipää viidelletuhannelle ettekä sitä, kuinka monta korillista otitte talteen, ¹⁰ ja niitä seitsemää leipää neljälletuhannelle ettekä sitä, kuinka monta korillista otitte talteen? ¹¹ Kuinka te ette käsitä, etten minä puhunut teille leivästä? Karttakaa fariseusten ja saddukeusten hapatusta!” ¹² Silloin he ymmärsivät, ettei hän käskenyt karttamaan leivän hapatetta vaan fariseusten ja saddukeusten oppia.

Pietari tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi (Mk 8:27–30; Lk 9:18–21)

¹³ Kun Jeesus oli tullut Filippoksen Kesarean alueelle, hän kysyi opetuslapsiltaan: “Kenen ihmiset sanovat minun, Ihmisen Pojan, olevan?” ¹⁴ He vastasivat: “Jotkut Johannes Kastajan, toiset Elian, toiset taas Jeremian tai jonkun muun profeetoista.” ¹⁵ Hän sanoi heille: “Entä kenen te itse sanotte minun olevan?” ¹⁶ Simon Pietari vastasi: “Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika.”

¹⁷ Jeesus sanoi hänelle: “Autuas olet sinä, Simon, Joonan poika, sillä ei liha eikä veri ole sitä sinulle ilmoittanut vaan minun Isäni, joka on taivaissa. ¹⁸ Minä sanon sinulle: Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani, eivätkä tuonelan portit sitä voita. ¹⁹ Minä annan sinulle taivasten valtakunnan avaimet. Minkä sinä sidot maan päällä, se on sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on päästetty taivaissa.” ²⁰ Sitten hän kielsi opetuslapsiaan kertomasta kenellekään, että hän on Jeesus Kristus.

Jeesus puhuu kuolemastaan (Mk 8:31–33; Lk 9:22)

²¹ Siitä lähtien Jeesus alkoi ilmaista opetuslapsilleen, että hänen pitää mennä Jerusalemiin ja kärsiä paljon vanhinten, ylipappien ja kirjanoppineiden käsissä, ja että hänen pitää tulla tapetuksi ja kolmantena päivänä nousta ylös. ²² Silloin Pietari otti hänet erilleen ja alkoi nuhdella häntä sanoen: “Jumala varjelkoon sinua, Herra! Älköön sinulle ikinä sellaista tapahtuko!” ²³ Mutta hän kääntyi pois päin ja sanoi Pietarille: “Mene pois tieltäni, Saatana! Sinä olet minulle ansa, sillä sinä et ajattele sitä, mikä on Jumalan vaan sitä, mikä on ihmisten.”

Ristin kantaminen (Mk 8:34–38; Lk 9:23–27)

²⁴ Sitten Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Jos joku tahtoo kulkea minun perässäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.” ²⁵ Se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta se, joka kadottaa elämänsä minun tähdeni, löytää sen. ²⁶ Mitä se hyödyttäisi ihmistä, vaikka hän voittaisi omakseen koko maailman, mutta saisi sielulleen vahingon? Tai mitä ihminen voi antaa sielunsa lunnaiksi? ²⁷ Sillä kun Ihmisen Poika tulee Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, silloin hän maksaa kullekin tämän tekojen mukaan. ²⁸ Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa, ennen kuin näkevät Ihmisen Pojan tulevan kuninkuudessaan.”

Jeesuksen kirkastuminen (Mk 9:2–8; Lk 9:28–36)

17 ¹ Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin sekä Jaakobin ja tämän veljen Jorjaksen ja vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen. ² Siellä hänen hahmonsensa muuttui heidän nähtensä. Hänen kasvonsa loistivat kuin aurinko, ja hänen vaatteensa tulivat valkoisiksi kuin valo.

³ Samassa heille ilmestyivät Mooses ja Elia, jotka keskustelivat Jeesuksen kanssa. ⁴ Pietari rupesi puhumaan ja sanoi Jeesukselle: “Herra, meidän on hyvä olla täällä. Jos tahdot, teemme tänne kolme majaa: sinulle yhden, Moosekselle yhden ja Elialle yhden.” ⁵ Hänen vielä puhuessaan heidät peitti valoisa pilvi. Pilvestä kuului ääni: “Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt. Kuulkaa häntä!” ⁶ Sen kuullessaan opetuslapset heittäytyivät kasvoilleen maahan ja pelästyivät suunnottomasti. ⁷ Mutta Jeesus tuli heidän luokseen, kosketti heitä ja sanoi: “Nouskaa, älkää pelätkö.” ⁸ Kohottaessaan katseensa he eivät nähneet ketään muuta kuin Jeesuksen yksin.

Kysymys Eliasta (Mk 9:9–13)

⁹ Kun he olivat tulossa alas vuorelta, Jeesus kielsi heitä: “Älkää puhuko kenellekään tästä näystä, ennen kuin Ihmisen Poika on noussut kuolleista.” ¹⁰ Opetuslapset kysyivät häneltä: “Miksi sitten kirjanoppineet sanovat, että Elian pitää tulla ensin?” ¹¹ Jeesus vastasi: “Elia tosin tulee ensin ja asettaa kaiken kohdalleen, ¹² mutta minä sanon teille, että Elia on jo tullut. He eivät kuitenkaan tunteneet häntä vaan tekivät hänelle, mitä tahtoivat. Samoin myös Ihmisen Poika joutuu kärsimään heidän käsissään.” ¹³ Silloin opetuslapset ymmärsivät, että hän puhui heille Johannes Kastajasta.

Riivattu poika (Mk 9:14–29; Lk 9:37–43)

¹⁴ Kun he saapuivat väkijoukon luo, Jeesuksen luo tuli muuan mies, joka polvistui hänen eteensä ¹⁵ ja sanoi: “Herra, armahda minun poikaani! Hänellä on kuunvaihe-

tauti, ja hän kärsii kovin. Hän kaatuu usein, milloin tuleen, milloin veteen. ¹⁶ Minä toin hänet sinun opetuslastesi luo, mutta he eivät pystyneet parantamaan häntä.”

¹⁷ Silloin Jeesus vastasi: “Voi tätä epäuskoista ja kieroutunutta sukupolvea! Kuinka kauan minun on oltava teidän kanssanne? Kuinka kauan minun on kärsittävä teitä? Tuokaa hänet tänne minun luokseni.” ¹⁸ Jeesus nuhteli riivaajaa, ja se lähti ulos lapsesta. Siitä hetkestä poika oli terve.

¹⁹ Sitten opetuslapset menivät Jeesuksen luo, ja ollessaan keskenään he kysyivät häneltä: “Miksi me emme pystyneet ajamaan sitä ulos?” ²⁰ Jeesus sanoi heille: “Teidän epäuskonne takia. Totisesti minä sanon teille: jos teillä olisi uskoa edes sinapinsiemenen verran, te voisitte sanoa tälle vuorelle: ‘Siirry täältä tuonne’, ja se siirtyisi. Eikä mikään olisi teille mahdotonta. ²¹ Mutta tämä laji ei lähde ulos ilman rukousta ja paastoa.”

Jeesus puhuu jälleen kuolemastaan (Mk 9:30–32; Lk 9:43–45)

²² Kun he vaelsivat yhdessä Galileassa, Jeesus sanoi heille: “Ihmisen Poika antaa ihmisten käsiin. ²³ He tappavat hänet, mutta kolmantena päivänä hän nousee ylös.” Niin opetuslapset tulivat hyvin murheellisiksi.

Temppeliveron maksaminen

²⁴ Heidän saavuttuaan Kapernaumiin temppeliveron kantajat tulivat Pietarin luo ja sanoivat: “Eikö teidän opettajanne maksa temppeliveroa?” ²⁵ “Kyllä maksaa”, hän vastasi. Kun hän meni sisälle taloon, Jeesus ennätti ennen häntä kysymään: “Mitä arvelit, Simon? Keiltä maan kuninkaat perivät tullia tai veroa, lapsiltaanko vai vierailta?” ²⁶ Kun hän vastasi: “Vierailta”, Jeesus sanoi hänelle: “Lapset ovat siis vapaat. ²⁷ Mutta ettemme loukkaisi heitä, mene ja heitä onki järveen. Ota sitten kala, jonka ensiksi saat. Kun avaat sen suun, löydät hopearahan. Ota se ja anna heille minun puolestani ja omasta puolestasi.”

NEUVOJA OPETUSLAPSILLE, 18

Kuka on suurin? (Mk 9:33–37; Lk 9:46–48)

18. Sillä hetkellä opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysyivät: “Kuka oikein on suurin taivasten valtakunnassa?” ² Niin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen ³ ja sanoi: “Totisesti minä sanon teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan. ⁴ Joka siis nöyrytyy tämän lapsen kaltaiseksi, se on suurin taivasten valtakunnassa. ⁵ Ja joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tämän kaltaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. ⁶ Mutta joka viettelee yhdenkin näistä pienistä, jotka uskovat minuun, sille olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen.”

Varoitus viettelyksistä (Mk9:42–48; Lk17:1,2)

⁷ ”Voi maailmaa viettelysten tähden! Viettelysten täytyy kyllä tulla, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta viettelys tulee!

⁸ Jos kätesi tai jalkasi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Sinulle on parempi, että käsipuolena tai jalkapuolena pääset sisälle elämään, kuin että sinut molemmat kädet tai molemmat jalat tallella heitetään ikuiseen tuleen. ⁹ Jos silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois. Sinulle on parempi, että silmäpuolelta pääset sisälle elämään, kuin että sinut molemmat silmät tallella heitetään helvetin tuleen.

Vertaus eksyneestä lampaasta (Lk15:3–7)

¹⁰ Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä pienistä. Sillä minä sanon teille, että heidän enkelinsä taivaissa näkevät aina minun taivaallisen Isäni kasvot. ¹¹ Ihmisen Poika on tullut pelastamaan sitä, mikä on kadonnut.”

¹² ”Mitä arvelette? Jos jollakin ihmisellä on sata lammasta ja yksi niistä eksyy, eikö hän jätä niitä yhdeksääkymmentäyhdeksää vuorille ja mene etsimään sitä eksynyttä? ¹³ Ja jos käy niin, että hän löytää sen, totisesti minä sanon teille: hän iloitsee siitä yhdestä enemmän kuin niistä yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä, jotka eivät olleet eksyksissä. ¹⁴ Niinpä ei myöskään teidän taivaallisen Isänne tahto ole, että yksikään näistä pienistä joutuisi hukkaan.”

Langenneen veljen kohtelu (Lk17:3)

¹⁵ ”Jos veljesi tekee syntiä sinua vastaan, mene ja nuhtele häntä kahden kesken. Jos hän kuulee sinua, olet voittanut veljesi. ¹⁶ Mutta jos hän ei kuule sinua, ota vielä yksi tai kaksi todistajaa kanssasi, että jokainen asia vahvistettaisiin kahden tai kolmen todistajan suulla. ¹⁷ Jos hän ei ota kuullakseen heitä, ilmoita seurakunnalle. Mutta jos hän ei välitä kuulla seurakuntaakaan, olkoon hän sinulle kuin pakana ja publikaani. ¹⁸ Totisesti minä sanon teille: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te päästätte maan päällä, on päästetty taivaassa. ¹⁹ Vielä minä sanon teille: jos kaksi teistä maan päällä sopii keskenään mistä asiasta tahansa, että he sitä anovat, he saavat sen minun Isältäni, joka on taivaassa. ²⁰ Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään.”

Vertaus armottomasta palvelijasta

²¹ Silloin Pietari tuli Jeesuksen luo ja kysyi: ”Herra, kuinka monta kertaa veljeni voi rikkoa minua vastaan ja minun on annettava hänelle anteeksi? Ihanko seitsemän kertaa?” ²² Jeesus vastasi hänelle: ”Minä sanon sinulle: ei seitsemän kertaa vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän.

²³ Sen tähden taivasten valtakunta on verrattavissa kuninkaaseen, joka tahtoi selvittää tilit palvelijoidensa kanssa. ²⁴ Kun hän rupesi tilintekoon, hänen eteensä tuotiin palvelija, joka oli hänelle velkaa kymmenentuhatta talenttia. ²⁵ Mutta kun palvelijalla ei ollut, millä maksaa, herra määräsi hänet, hänen vaimonsa ja lapsensa ja kaiken, mitä hänellä oli, myytäväksi ja velan maksettavaksi. ²⁶ Silloin palvelija heittäytyi maahan ja rukoili häntä sanoen: ‘Herra, ole pitkämielinen minua kohtaan. Minä maksan kyllä sinulle kaiken.’ ²⁷ Herran tuli sääli tuota palvelijaa, ja hän päästi hänet vapaaksi ja antoi velan anteeksi.

²⁸ Mutta mentyään ulos se palvelija tapasi erään palvelustovereistaan, joka oli hänelle velkaa sata denaaria. Hän kävi toveriinsa käsiksi, kuristi häntä kurkusta ja sanoi: ‘Maksa, mitä olet velkaa!’ ²⁹ Palvelustoveri heittäytyi maahan hänen jalkoihinsa ja pyysi häneltä: ‘Ole pitkämielinen minua kohtaan, minä kyllä maksan sinulle.’

³⁰ Mutta hän ei suostunut vaan meni ja heitti miehen vankeuteen, kunnes tämä maksaisi velkansa.

³¹ Kun muut palvelustoverit näkivät, mitä tapahtui, he tulivat hyvin murheellisiksi ja menivät kertomaan herralleen kaiken, mitä oli tapahtunut. ³² Silloin herra kutsui palvelijan eteensä ja sanoi: ‘Sinä kelvoton palvelija! Minä annoin sinulle anteeksi koko velan, koska sitä minulta pyysit. ³³ Eikö myös sinun olisi pitänyt armahtaa palvelustoveriasi, niin kuin minäkin armahdin sinua?’ ³⁴ Vihastuneena herra antoi hänet vanginvartijoiden käsiin, kunnes hän maksaisi koko velan.

³⁵ Näin myös minun taivaallinen Isäni tekee teille, ellette anna kukin veljellenne sydämestänne anteeksi heidän rikkomuksiaan.”

JEESEKSEN VAELLUS JERUSALEMIIN, 19–20

Kysymys avioerosta ja naimattomuudesta (Mk 10:1–12)

19 Kun Jeesus oli päättänyt nämä puheensa, hän siirtyi pois Galileasta ja kulki Jordanin toista puolta Juudean alueelle. ² Häntä seurasi suuri joukko ihmisiä, ja hän paransi heitä siellä.

³ Hänen luokseen tuli fariseuksia, jotka koetellakseen häntä kysyivät: “Onko miehen lupa hylätä vaimonsa mistä syystä tahansa?” ⁴ Hän vastasi: “Ettekö ole luke-neet, että Luoja jo alussa loi heidät mieheksi ja naiseksi ⁵ ja sanoi: ‘Sen tähden mies luopukoon isästään ja äidistään ja liittyköön vaimoonsa, ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi?’ ⁶ Niinpä he eivät enää ole kaksi vaan yksi liha. Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.”

⁷ He kysyivät häneltä: “Miksi Mooses sitten käski antaa vaimolle erokirjan ja hylätä hänet?” ⁸ Hän vastasi heille: “Teidän kovasydämisyytenne takia Mooses salli teidän hylätä vaimonne. Mutta alun perin ei ollut niin. ⁹ Mutta minä sanon teille: se, joka hylkää vaimonsa muun synn kuin haureuden tähden ja nai toisen, tekee aviorikoksen ja joka nai hylätyn, tekee aviorikoksen.”

¹⁰ Opetuslapset sanoivat hänelle: “Jos miehen suhde vaimoon on tällainen, ei kannata mennä naimisiin.” ¹¹ Mutta hän sanoi heille: “Tämä sana ei sovellu kaikkiin vaan ainoastaan niihin, joille se on suotu. ¹² On sellaisia, jotka ovat äitinsä kohdusta syntyneet avioon kelpaamattomina. On myös niitä, jotka ihmiset ovat tehneet avioon kelpaamattomiksi. Samoin on niitä, jotka taivasten valtakunnan tähden ovat tehneet itsensä avioon kelpaamattomiksi. Joka tämän voi itseensä soveltaa, se soveltakoon.”

Jeesus siunaa lapsia (Mk 10:13–16; Lk 18:15–17)

¹³ Sitten Jeesuksen luo tuotiin lapsia, jotta hän panisi kätensä heidän päälleen ja rukoilisi. Opetuslapset nuhtelivat tuojia, ¹⁴ mutta Jeesus sanoi: “Antakaa lasten olla älkääkään estäkö heitä tulemasta minun luokseni, sillä heidän kaltaistensa on taivasten valtakunta.” ¹⁵ Ja pantuaan kätensä heidän päälleen hän lähti sieltä.

Rikas nuorukainen (Mk 10:17–27; Lk 18:18–27)

¹⁶ Eräs mies tuli Jeesuksen luo ja kysyi häneltä: “Hyvä opettaja, mitä hyvää minun pitää tehdä, että saisin iankaikkisen elämän?” ¹⁷ Jeesus vastasi hänelle: “Miksi sanot minua hyväksi? Ei kukaan ole hyvä paitsi yksi – Jumala. Mutta jos tahdot päästä sisälle elämään, pidä käskyt.” ¹⁸ Mies kysyi: “Mitkä?” Jeesus vastasi: “Nämä: älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä anna vääärää todistusta, ¹⁹ kunnioita isääsi ja äitiäsi, rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” ²⁰ Nuorukainen sanoi hänelle: “Kaikkia niitä olen noudattanut nuoruudestani asti. Mitä minulta vielä puuttuu?” ²¹ Jeesus vastasi hänelle: “Jos tahdot olla täydellinen, mene ja myy omaisuutesi ja anna köyhille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten ja seuraa minua.” ²² Tämän kuultuaan nuorukainen lähti murheellisena pois, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.

²³ Silloin Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Totisesti minä sanon teille: vaikea on rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan. ²⁴ Vielä minä sanon teille: helpompi on kamelin mennä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.” ²⁵ Kun opetuslapset kuulivat sen, he olivat kovin hämmästyksissään ja kysyivät: “Kuka sitten voi pelastua?” ²⁶ Jeesus katsahti heihin ja sanoi: “Ihmisille se on mahdotonta, mutta Jumalalle on kaikki mahdollista.”

Opetuslasten palkka (Mk 10:28–31; Lk 18:28–30)

²⁷ Silloin Pietari sanoi Jeesukselle: “Katso, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua. Mitä me siis saamme?” ²⁸ Jeesus vastasi heille: “Totisesti minä sanon teille: siinä uudestisyntymisessä, jolloin Ihmisen Poika istuu kirkkautensa valtaistuimelle, saatte tekin, jotka olette minua seuranneet, istua kahdellatoista valtaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista heimoa. ²⁹ Ja jokainen, joka on luopunut taloista, veljistä tai sisarista, isästä, äidistä, vaimosta tai lapsista tai pelloista minun

nimeni tähden, saa satakertaisesti takaisin ja perii iankaikkisen elämän. ³⁰ Mutta monet ensimmäisistä tulevat viimeisiksi ja monet viimeisistä ensimmäisiksi.”

Vertaus viinitarhan työmiehistä

20 ¹”Taivasten valtakunta on kuin talonisäntä, joka lähti aikaisin aamulla palkkaamaan työmiehiä viinitarhaansa. ² Kun hän oli sopinut työmiesten kanssa yhden denaarin päiväpalkasta, hän lähetti heidät viinitarhaansa. ³ Kolmannen tunnin vaiheilla hän lähti ulos ja näki torilla miehiä seisomassa joutilaina. ⁴ Hän sanoi heille: ‘Menkää tekin minun viinitarhaani, ja mikä oikein on, sen maksan teille.’ ⁵ Niin he menivät. Kuudennen ja yhdeksännen tunnin aikaan hän lähti taas ulos ja teki samoin. ⁶ Kun hän lähti ulos yhdenentoista tunnin vaiheilla, hän tapasi vielä joitakin miehiä seisoskelemassa joutilaina. Hän kysyi heiltä: ‘Miksi seisotte täällä kaiken päivää joutilaina?’ ⁷ He vastasivat hänelle: ‘Koska kukaan ei ole meitä palkannut.’ Hän sanoi heille: ‘Menkää tekin minun viinitarhaani, ja mikä oikein on, sen saatte.’ ⁸ Illan tultua viinitarhan isäntä sanoi tilanhoitajalle: ‘Kutsu työmiehet ja maksa heille palkka, viimeisistä alkaen ensimmäisiin asti.’ ⁹ Ne, jotka oli palkattu yhdenentoista tunnin tienoilla, tulivat ja saivat kukin denaarin. ¹⁰ Kun sitten ensimmäiset tulivat, he luulivat saavansa enemmän, mutta myös he saivat kukin denaarin. ¹¹ Sen saatuaan he nurisivat talonisäntää vastaan ¹² ja sanoivat: ‘Nämä viimeisinä tulleet ovat tehneet työtä vain yhden tunnin. Kuitenkin sinä teet heidät samanvertaisiksi meidän kanssamme, jotka olemme kantaneet päivän kuorman ja helteen.’ ¹³ Mutta isäntä sanoi yhdelle heistä: ‘Ystäväni, en minä tee sinulle vääryyttä. Etkö sopinut kanssani yhdestä denaarista? ¹⁴ Ota omasi ja mene. Mutta minä tahdon antaa tälle viimeiselle saman verran kuin sinullekin. ¹⁵ Enkö saa tehdä omallani, mitä tahdon? Vai katsotko pahalla silmällä sitä, että minä olen hyvä?’ ¹⁶ Näin viimeiset tulevat ensimmäisiksi ja ensimmäiset viimeisiksi. Sillä monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut.”

Jeesus puhuu vielä kerran kuolemastaan (Mk 10:32–34; Lk 18:31–34)

¹⁷ Kun Jeesus oli kulkemassa ylös Jerusalemiin, hän otti matkalla kaksitoista opetuslastaan erilleen ja sanoi heille: ¹⁸ ”Me menemme nyt ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja kirjanoppineiden käsiin. He tuomitsevat hänet kuolemaan ¹⁹ ja luovuttavat hänet pakanoille pilkattavaksi, ruoskittavaksi ja ristiinnaulittavaksi, mutta kolmantena päivänä hän nousee ylös.”

Jaakobin ja Johanneksen äidin pyyntö (Mk 10: 35–45)

²⁰ Silloin Sebedeuksen poikien äiti tuli poikiensa kanssa Jeesuksen luo ja kumartui maahan aikoen pyytää häneltä jotakin. ²¹ Niin Jeesus kysyi: ”Mitä tahdot?” Nainen sanoi hänelle: ”Sano, että nämä kaksi poikaani saavat istua rinnallasi, toinen oi-

kealla ja toinen vasemmalla puolella, sinun valtakunnassasi.”²² Mutta Jeesus vastasi: “Te ette tiedä, mitä pyydätte. Voitteko juoda sen maljan, jonka minä juon, ja tulla kastetuksi sillä kasteella, jolla minut kastetaan?” He vastasivat: “Voimme.”²³ Hän sanoi heille: “Minun maljani te tosin juotte ja sillä kasteella jolla minut kastetaan, kastetaan teidätkin, mutta istuminen minun oikealla ja vasemmalla puolellani ei ole minun annettavissani. Se suodaan niille, joille minun Isäni on sen valmistanut.”

²⁴ Kun ne kymmenen sen kuullivat, he närkästyivät näihin kahteen veljekseen.²⁵ Mutta Jeesus kutsui heidät luokseen ja sanoi: “Te tiedätte, että kansojen ruhtinaat herroina hallitsevat niitä ja mahtavat pitävät niitä vallassaan.²⁶ Näin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka teidän joukossanne tahtoo tulla suureksi, se olkoon teidän palvelijanne,²⁷ ja joka teidän joukossanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon teidän orjanne.²⁸ Eihän Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monien edestä.”

Kaksi sokeaa Jerikon tiellä (Mk 10:46–52; Lk 18:35–43)

²⁹ Kun he lähtivät Jerikosta, Jeesusta seurasi suuri väkijoukko.³⁰ Tien vieressä istui kaksi sokeaa, ja kun he kuullivat, että Jeesus oli kulkemassa ohi, he alkoivat huutaa: “Armahda meitä, Herra, Daavidin Poika!”³¹ Väkijoukko nuhteli heitä saadakseen heidät vaikenemaan, silloin he huusivat entistä kovemmin: “Armahda meitä, Herra, Daavidin Poika!”³² Silloin Jeesus pysähtyi, kutsui heidät luokseen ja sanoi: “Mitä tahdotte minun tekävän teille?”³³ He vastasivat: “Herra, että meidän silmämme aukenisivat.”³⁴ Jeesuksen tuli heitä sääli, ja hän kosketti heidän silmiään. Heti heidän silmänsä näkivät jälleen, ja he lähtivät seuraamaan häntä.

JEEСУKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA, 21–22

Jeesus ratsastaa Jerusalemiin (Mk 11:1–11; Lk 19:28–38; Jh 12:12–19)

21¹ Kun he lähestyivät Jerusalemia ja saapuivat Beetfageen Öljymäelle, Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslasta.² Ja sanoi heille: “Menkää edessänne olevaan kylään, niin te löydätte heti aasintamman kiinni sidottuna ja varsan sen kanssa. Päästäkää ne irti ja tuokaa minulle.³ Jos joku sanoo teille jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä mutta lähettää ne pian takaisin.”⁴ Tämä kaikki tapahtui, jotta toteutuisi profeetan kautta puhuttu sana:⁵ “Sanokaa tytär Siionille: ‘Katso, sinun kuninkaasi tulee luoksesi nöyränä, ratsastaen aasilla, työjuhnan varsalla.’”⁶ Opetuslapset menivät ja tekivät niin kuin Jeesus oli heitä käskenyt.⁷ He toivat aasintamman varsoineen, panivat niiden selkään vaatteitaan, ja hän istuutui niiden päälle.⁸ Suurin osa kansasta levitti tielle vaatteitaan, toiset taas katkoivat puista oksia ja levittelivät niitä tielle.⁹ Kansanjoukot, jotka kulkivat hänen edellään, ja ne, jotka seurasivat häntä, huusivat: “Hoosianna Daavidin Pojalle! Kiitetty olkoon hän, joka tulee Herran nimessä! Hoosianna korkeuksissa!”

¹⁰ Kun hän tuli Jerusalemiin, koko kaupunki joutui kuohuksiin ja kyseli: "Kuka hän on?" ¹¹ Ihmiset sanoivat: "Hän on se profeetta, Jeesus, Galilean Nasaretista."

Tempppelin puhdistaminen (Mk 11:15–19; Lk 19:45–48; Jh 2:13–22)

¹² Jeesus meni Jumalan temppeliin ja ajoi ulos kaikki, jotka myivät ja ostivat tempelissä. Hän kaatoi kumoon rahanvaihtajien pöydät ja kyyhkysten myyjien istuimet ¹³ ja sanoi heille: "On kirjoitettu: 'Minun huonettani on kutsuttava rukouksen huoneeksi.' Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan."

¹⁴ Jeesuksen luo tuli temppelissä sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät. ¹⁵ Mutta kun ylipapit ja kirjanoppineet näkivät ihmeet, joita Jeesus teki, ja lapset, jotka huusivat temppelissä: "Hoosianna Daavidin Pojalle!", he suuttuivat ¹⁶ ja sanoivat hänelle: "Kuuletko, mitä nämä sanovat?" Jeesus vastasi heille: "Kuulen. Ettekö ole koskaan lukeneet: 'Lasten ja imeväisten suusta sinä olet valmistanut itsellesi kiitoksen?'" ¹⁷ Hän jätti heidät, meni ulos kaupungista Betaniaan ja oli siellä yötä.

Viikunapuun kuivettuminen (Mk 11:12–14,20–24)

¹⁸ Kun Jeesus oli varhain aamulla palaamassa kaupunkiin, hänen tuli nälkä. ¹⁹ Nähdessään tien vieressä viikunapuun hän meni sen luo, mutta ei löytänyt siitä muuta kuin pelkästään lehtiä. Hän sanoi sille: "Älköön sinusta enää ikinä kasvako hedelmää." Samassa viikunapuu kuivettui.

²⁰ Kun opetuslapset sen näkivät, he hämmästyivät ja sanoivat: "Kuinka tuo viikunapuu näin äkkiä kuivettui?" ²¹ Jeesus vastasi heille: "Totisesti minä sanon teille: jos teillä olisi uskoa ettekä epäilisi, te ette voisi tehdä ainoastaan sitä, mikä tapahtui viikunapuulle, vaan voisitte sanoa jopa tälle vuorelle: 'Nouse ja heittäydy mereen', ja se tapahtuisi. ²² Kaiken, mitä sitten anottekin rukouksessa uskoen, te saatte."

Kysymys Jeesuksen vallasta (Mk 11:27–33; Lk 20:1–8)

²³ Kun Jeesus oli mennyt temppeliin ja oli siellä opettamassa, hänen luokseen tuli ylipappeja ja kansan vanhimpia. He kysyivät: "Millä vallalla sinä tätä kaikkea teet? Kuka on antanut sinulle nämä valtuudet?" ²⁴ Jeesus sanoi heille: "Minäkin kysyn teiltä yhtä asiaa. Jos te vastaatte minulle, minäkin sanon teille, millä vallalla minä tätä kaikkea teen. ²⁵ Mistä Johanneksen kaste oli peräisin? Taivaasta vai ihmisistä?" Niin he neuvottelivat keskenään: "Jos me sanomme: 'Taivaasta', hän sanoo meille: 'Miksi ette siis uskoneet häntä?' ²⁶ Mutta jos sanomme: 'Ihmisistä', saamme pelätä kansaa, sillä kaikki pitävät Johannesta profeettana." ²⁷ Niin he vastasivat Jeesukselle: "Emme tiedä." Silloin Jeesus sanoi heille: "Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä tätä kaikkea teen."

Vertaus kahdesta pojasta

²⁸ ”Mutta mitä arvelette? Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. Hän meni toisen luo ja sanoi: ‘Poikani, mene tänään työhön viinitarhaani.’ ²⁹ Tämä vastasi: ‘En tahdo’, mutta myöhemmin hän katui ja meni. ³⁰ Isä meni toisen pojan luo ja sanoi samoin. Tämä vastasi: ‘Minä menen, herra’, mutta ei mennytkään. ³¹ Kumpi näistä kahdesta teki isänsä tahdon?” ”Ensimmäinen”, he vastasivat. Jeesus sanoi heille: ”Totisesti minä sanon teille: publikaanit ja portot menevät Jumalan valtakuntaan ennen teitä. ³² Sillä Johannes tuli teidän luoksenne vanhurskauden tietä, mutta te ette uskoneet häntä. Sen sijaan publikaanit ja portot uskoivat häntä. Ja vaikka te sen näitte, te ette myöhemminkään katuneet, niin että olisitte uskoneet häntä.”

Vertaus viinitarhan vuokraajista (Mk 12:1–12; Lk 20:9–19)

³³ ”Kuulkaa toinen vertaus. Oli eräs mies, talonisäntä, joka istutti viinitarhan, ympäröi sen aidalla, kaivoi siihen viinikuurnan ja rakensi tornin. Sitten hän vuokrasi sen viljelijöille ja matkusti ulkomaille. ³⁴ Kun sadonkorjuun aika lähestyi, hän lähetti palvelijoitaan viljelijöiden luo perimään hänelle kuuluvan osan sadosta. ³⁵ Mutta viljelijät ottivat kiinni hänen palvelijansa, jonkun he pieksivät, jonkun tappoivat, jonkun kivittivät. ³⁶ Isäntä lähetti vielä muita palvelijoita, enemmän kuin ensimmäisellä kerralla, mutta he tekivät näille samoin. ³⁷ Viimein hän lähetti heidän luokseen poikansa sanoen: ‘Minun poikaani he sentään kavahtavat.’ ³⁸ Mutta kun viljelijät näkivät pojan, he puhuivat keskenään: ‘Tämä on perillinen. Tulkaa, tapetaan hänet, niin saamme hänen perintönsä haltuumme.’ ³⁹ He ottivat hänet kiinni, heittivät ulos viinitarhasta ja tappoivat hänet. ⁴⁰ Kun viinitarhan omistaja tulee, mitä hän tekee noille viljelijöille?” ⁴¹ He vastasivat hänelle: ”Noille pahoille hän antaa pahan lopun ja vuokraa viinitarhan toisille viljelijöille, jotka antavat hänelle kuuluvan sadon ajallaan.”

⁴² Jeesus sanoi heille: ”Ettekö ole koskaan lukeneet Kirjoituksista: ‘Kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, siitä on tullut kulmakivi. Herralta se on tullut ja se on ihmeellinen meidän silmissämme’? ⁴³ Sen vuoksi minä sanon teille: Jumalan valtakunta otetaan teiltä pois ja annetaan kansalle, joka tekee sen hedelmiä. ⁴⁴ Joka tähän kiveen kaatuu, se ruhjoutuu, mutta jonka päälle se putoaa, sen se murskaa.”

⁴⁵ Kun ylipapit ja fariseukset kuulivat Jeesuksen vertaukset, he ymmärsivät, että hän puhui heistä. ⁴⁶ He olisivat tahtoneet ottaa hänet kiinni mutta pelkäsivät kansaa, koska se piti häntä profeettana.

Vertaus kuninkaan pojan häistä (Lk 14:15–24)

22 Jeesus jatkoi vastaustaan puhuen heille vertauksin. Hän sanoi: ² ”Taivasten valtakunta on verrattavissa kuninkaaseen, joka valmisti häät pojalleen. ³ Hän lähetti palvelijansa kutsumaan häihin kutsuvieraita, mutta nämä eivät tahtoneet tulla. ⁴ Hän lähetti vielä muita palvelijoita ja sanoi: ‘Sanokaa kutsutuille: Kuulkaa,

minä olen ateriani valmistanut, härät ja syöttiläät on teurastettu. Kaikki on valmiina. Tulkaa häihin!’ ⁵ Mutta kutsutut eivät siitä välittäneet vaan menivät pois, kuka pelloilleen, kuka kaupoilleen. ⁶ Toiset taas ottivat kiinni hänen palvelijansa, pahoinpitelivät ja tappoivat heidät. ⁷ Kuultuaan tämän kuningas vihastui, lähetti sotajoukkonsa ja tuhosi nuo murhaajat ja poltti heidän kaupunkinsa. ⁸ Sitten hän sanoi palvelijoilleen: ‘Häät on kyllä valmistettu, mutta kutsutut eivät olleet kutsun arvoisia. ⁹ Menkää siis teiden risteyksiin ja kutsukaa häihin, ketkä vain tapaatte.’ ¹⁰ Palvelijat menivät teiden varsille ja kokosivat yhteen kaikki, jotka he tapasivat, sekä pahat että hyvät, ja häähuone tuli täyteen pöytävieraita.

¹¹ Kun kuningas meni katsomaan pöytävieraita, hän näki siellä miehen, joka ei ollut pukeutunut häävaatteisiin. ¹² Kuningas kysyi häneltä: ‘Ystävä, kuinka sinä olet tullut tänne sisään ilman häävaatteita?’ Mutta mies jäi sanattomaksi. ¹³ Silloin kuningas sanoi palvelijoille: ‘Sitokaa hänen jalkansa ja kätensä ja heittäkää hänet ulospaan pimeyteen. Siellä on itku ja hammasten kiristys.’ ¹⁴ Sillä monet ovat kutsutut mutta harvat valitut.”

Kysymys veron maksamisesta keisarille (Mk 12:13–17; Lk 20:20–26)

¹⁵ Silloin fariseukset menivät neuvottelemaan siitä, kuinka saisivat Jeesuksen sanoistaan ansaan. ¹⁶ He lähettivät hänen luokseen opetuslapsiaan yhdessä herodilaisten kanssa sanomaan: “Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totuudellinen ja opetat Jumalan tietä totuudessa etkä välitä ihmisten mielipiteistä, sillä sinä et katso henkilöön. ¹⁷ Sano siis meille, mitä mieltä olet: onko luvallista maksaa keisarille veroa vai ei?” ¹⁸ Mutta Jeesus tiesi heidän pahuutensa ja sanoi: “Miksi kiusaatte minua, te tekopyhät? ¹⁹ Näyttäkää minulle veroraha.” He toivat hänelle denaarin. ²⁰ Hän kysyi heiltä: “Kenen kuva ja kirjoitus tässä on?” ²¹ He vastasivat hänelle: “Keisarin.” Silloin hän sanoi heille: “Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on.” ²² Sen kuullessaan he ihmettelivät, jättivät hänet ja lähtivät pois.

Kysymys ylösnousemuksesta (Mk 12:18–27; Lk 20:27–40)

²³ Samana päivänä Jeesuksen luo tuli saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole. He esittivät hänelle kysymyksen: ²⁴ “Opettaja, Mooses on sanonut: ‘Jos mies kuolee lapsettomana, hänen veljensä menköön naimisiin hänen vaimonsa kanssa ja hankkikoon jälkeläisen veljelleen.’” ²⁵ Keskuudessamme oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen meni naimisiin ja kuoli. Kun hänellä ei ollut jälkeläistä, hän jätti vaimonsa veljelleen. ²⁶ Samoin myös toinen ja kolmas – aina seitsemänteen asti. ²⁷ Viimeisenä kaikista kuoli vaimokin. ²⁸ Entä sitten ylösnousemuksessa, kenen vaimo noista seitsemästä hän silloin on? Hänhän oli ollut heidän kaikkien vaimona.”

²⁹ Jeesus vastasi heille: “Te olette eksyksissä, koska ette tunne Kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa. ³⁰ Ylösnousemuksessa ihmiset eivät ota vaimoa eivätkä mene vai-

moksi, vaan he ovat kuin Jumalan enkelit taivaassa. ³¹ Mutta mitä tulee kuolleiden ylösnousemukseen, ettekö ole lukeneet, mitä Jumala on puhunut teille sanoessaan: ³² ‘Minä olen Abrahamin Jumala, lisäkin Jumala ja Jaakobin Jumala’? Ei Jumala ole kuolleiden Jumala vaan elävien.” ³³ Sen kuullessaan kansanjoukot hämmästyivät hänen opetustaan.

Kysymys suurimmasta käskystä (Mk 12:28–34; Lk 10:25–28)

³⁴ Mutta kun fariseukset kuulivat, että Jeesus oli tukkinut saddukeuksilta suun, he kokoontuivat yhteen. ³⁵ Eräs heistä – lainoppinut – kysyi häneltä pannakseen hänet koetukselle: ³⁶ “Opettaja, mikä on lain suurin käsky?” ³⁷ Jeesus vastasi hänelle: “‘Rakasta Herra, sinun Jumalaasi, koko sydämelläsi, koko sielullasi ja kaikella ymmärrykselläsi.’ ³⁸ Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. ³⁹ Toinen, tämän vertainen, on: ‘Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.’ ⁴⁰ Näiden kahden käskyn varassa on koko laki ja profeetat.”

Kristuksen alkuperä (Mk 12:35–37; Lk 20:41–44)

⁴¹ Fariseusten ollessa koolla Jeesus kysyi heiltä: ⁴² “Mitä arvelette Kristuksesta? Kenen poika hän on?” He vastasivat hänelle: “Daavidin.” ⁴³ Hän sanoi heille: “Kuinka sitten Daavid Hengessä kutsuu häntä Herraksi sanoen: ⁴⁴ ‘Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen vihollisesi sinun jalkojesi alle.’ ⁴⁵ Jos siis Daavid kutsuu Kristusta Herraksi, kuinka Kristus voi olla hänen poikansa?”

⁴⁶ Kukaan ei pystynyt vastaamaan hänelle sanaakaan, eikä kukaan siitä päivästä lähtien rohjennut kysyä häneltä enää mitään.

PUHE KIRJANOPPINEITA JA FARISEUKSIA VASTAAN, 23

Varoitus itsensä ylentämisestä (Mk 12:38–40; Lk 11:37–52, 20:45–47)

23¹ sitten Jeesus puhui väkijoukoille ja opetuslapsilleen. ² Hän sanoi: “Mooseksen istuimelle ovat istuneet kirjanoppineet ja fariseukset. ³ Sen tähden tehkää ja pitäkää kaikki, mitä he sanovat teille. Mutta älkää tehkö heidän tekojensa mukaan, sillä he eivät tee niin kuin puhuvat. ⁴ He sitovat kokoon raskaita ja vaikeasti kannettavia taakkoja ja panevat ne ihmisten harteille, mutta itse he eivät tahdo niitä sormellaankaan liikuttaa. ⁵ He tekevät kaikki tekonsa sitä varten, että ihmiset katselisivat heitä. Raamatunlausekoteloistaan he tekevät leveitä ja viittansa tupsuista suuria. ⁶ He rakastavat kunniapaikkaa pidoissa ja etumaisia istuimia synagogissa ⁷ ja sitä, että heitä tervehditään toreilla ja että ihmiset kutsuvat heitä rabbiksi.

⁸ Mutta älkää te antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän opettajanne, Kristus, ja te olette kaikki veljiä. ⁹ Älkää myöskään kutsuko isäksenne ketään maan päällä, sillä yksi on teidän Isänne, hän, joka on taivaassa. ¹⁰ Älkää antako kutsua

itseänne oppimestareiksi, sillä yksi on teidän mestarinne, Kristus. ¹¹ Joka teistä on suurin, se olkoon teidän palvelijanne. ¹² Joka itsensä ylentää, se alennetaan, ja joka itsensä alentaa, se ylennetään.”

Voi teitä, te tekopyhät!

¹³ “Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te suljette taivasten valtakunnan ihmisiltä. Itse te ette mene sisälle ettekä salli mennä sisälle niidenkään, jotka olisivat menossa.

¹⁴ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te syötte leskien talot ja näön vuoksi pidätte pitkiä rukouksia. Te saatte sitä kovemman tuomion.

¹⁵ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te kierrätte meret ja mantereet tehdäkseen yhden käännynnäisen. Ja kun joku on sellaiseksi tullut, te teette hänestä helvetin lapsen, kaksin verroin pahemman kuin itse olette.

¹⁶ Voi teitä, te sokeat taluttajat! Te sanotte: ‘Jos joku vannoo pyhäkön kautta, se ei merkitse mitään, mutta jos joku vannoo pyhäkön kullan kautta, hän on valaansa sidottu.’ ¹⁷ Te tyhmät ja sokeat! Kumpi on suurempi, kulta vai pyhäkkö, joka kullan pyhittää? ¹⁸ Te sanotte myös: ‘Jos joku vannoo alttarin kautta, se ei merkitse mitään, mutta jos joku vannoo sen päällä olevan uhrilahjan kautta, hän on valaansa sidottu.’ ¹⁹ Te tyhmät ja sokeat! Kumpi on suurempi, uhrilahja vai alttari, joka uhrilahjan pyhittää? ²⁰ Joka siis vannoo alttarin kautta, vannoo alttarin ja kaiken sen kautta, mitä alttarilla on. ²¹ Joka vannoo pyhäkön kautta, vannoo pyhäkön kautta ja hänen kauttaan, joka siinä asuu. ²² Ja joka vannoo taivaan kautta, vannoo Jumalan valtaistuimen kautta ja hänen kauttaan, joka sillä istuu.

²³ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te annatte kymmenykset mintusta, tillistä ja kuminasta mutta laiminlyötte sen, mikä laissa on tärkeämpää: oikeuden, laupeuden ja uskollisuuden. Näitä teidän pitäisi noudattaa lyömättä laimin noita muitakaan. ²⁴ Te sokeat taluttajat, jotka siivilöitte hyttysen mutta nielette kamelin!

²⁵ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolelta, mutta sisältä ne ovat täynnä riistoa ja hillittömyyttä. ²⁶ Sinä sokea fariseus, puhdistat ensin maljan ja vadin sisäpuoli, jotta niiden ulkopuolikin puhdistuisi!

²⁷ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te olette kuin valkoisiksi kalkitut haudat. Ulkoapäin ne näyttävät kauniilta mutta sisältä ovat täynnä kuolleiden luita ja kaikkea saastaa. ²⁸ Samoin tekin ihmisten silmissä näytätte ulkoapäin hurskailta, mutta sisältä te olette täynnä tekopyhyyttä ja laittomuutta.

²⁹ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te pystytätte profeettojen hautamuistomerkkejä ja koristlette vanhurskaiden hautakammioita. ³⁰ Te sanotte: ‘Jos olisimme eläneet isiemme päivinä, emme olisi olleet heidän kanssaan osallisia profeettojen veren vuodattamiseen.’ ³¹ Näin te itse todistatte olevanne niiden lap-

sia, jotka tappoivat profeetat. ³² Täyttäkää siis isienne mitta! ³³ Te käärmeet! Te kyykkäärmeiden sikiöt! Kuinka te voisitte päästä helvetin tuomiota pakoon?

³⁴ Sen vuoksi, katso, minä lähetän luoksenne profeettoja, viisaita ja kirjanoppineita. Muutamia heistä te tapatte ja ristiinnaulitsette, ja muutamia te ruoskitte synagogissanne ja vainoatte kaupungista kaupunkiin. ³⁵ Näin teidän päällenne tulee kaikki se vanhurskas veri, joka maan päällä on vuodatettu aina vanhurskaan Aabelin verestä Sakarjan, Berekjan pojan, vereen asti, hänen, jonka te tapoitte pyhäkön ja alttarin välillä. ³⁶ Totisesti minä sanon teille: kaikki tämä tulee tämän sukupolven päälle.”

Jerusalem, Jerusalem! (Lk 13:34,35)

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem! Sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi! Kuinka usein olenkaan halunnut koota yhteen sinun lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikasensa siipiensä suojaan. Mutta te ette tahtoneet tulla. ³⁸ Kuulkaa siis: teidän huoneenne jätetään teille hylättynä. ³⁹ Sillä minä sanon teille: tästä lähtien te ette näe minua ennen kuin sanotte: ‘Kiitetty olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!’”

JEEBUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA, 24–25

Temppelin hävitys (Mk 13:1,2; Lk 21:5,6)

24 Kun Jeesus oli tullut ulos temppelistä ja oli menossa pois, opetuslapset tulivat hänen luokseen näyttääkseen hänelle temppelin rakennuksia. ² Niin Jeesus sanoi heille: “Näettekö kaiken tämän? Totisesti minä sanon teille: tähän ei jätetä kiveä kiven päälle, vaan kaikki hajotetaan maahan.”

Tulevan ahdistuksen merkkejä (Mk 13:3–13; Lk 21:7–19)

³ Kun sitten Jeesus istui Öljymäellä, opetuslapset tulivat hänen luokseen erikseen ja kysyivät: “Sano meille, milloin se tapahtuu, ja mikä on sinun tulemisesi ja tämän maailmanajan lopun merkki.” ⁴ Jeesus vastasi heille: “Varokaa, ettei kukaan eksytä teitä. ⁵ Monet tulevat minun nimessäni ja sanovat: ‘Minä olen Kristus’, ja he eksyttävät monia. ⁶ Te joudutte kuulemaan sodan ääniä ja uutisia sodista, mutta katsokaa ettette pelästy. Tämän kaiken täytyy tapahtua, mutta se ei vielä ole loppu. ⁷ Kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ja monin paikoin tulee nälänhätää, ruttoa ja maanjäristyksiä. ⁸ Mutta kaikki tämä on synnytystuskien alkua.

⁹ Silloin teidät luovutetaan ahdistukseen, monia teistä tapetaan ja teistä tulee kaikkien kansojen vihan kohde minun nimeni vuoksi. ¹⁰ Silloin monet luopuvat, ilmiantavat toisensa ja vihaavat toinen toistaan. ¹¹ Monta väärää profeettaa nousee, ja he eksyttävät monia. ¹² Ja koska laittomuus lisääntyy, kylmenee monien rak-

kaus. ¹³ Mutta joka kestää loppuun asti, pelastuu. ¹⁴ Tämä valtakunnan evankeliumi julistetaan koko maailmassa, todistukseksi kaikille kansoille, ja sitten tulee loppu.”

Suuri ahdistus (Mk 13:14–23; Lk 21:20–24)

¹⁵ “Kun siis näette hävityksen iljetyksen, josta profeetta Daniel on puhunut, seisovan pyhässä paikassa” – lukija huomatkoon tämän – ¹⁶ “silloin ne, jotka ovat Juudeassa, paetkoot vuorille. ¹⁷ Joka on katolla, älköön menkö hakemaan mitään sisältä talostaan, ¹⁸ ja joka on pellolla, älköön palatko noutamaan viittaansa. ¹⁹ Voi niitä, jotka noina päivinä ovat raskaana tai imettävät!

²⁰ Rukoilkaa, ettei teidän pakonne tapahtuisi talvella eikä sapattina, ²¹ sillä silloin on suuri ahdistus, jonka kaltaista ei ole ollut maailman alusta tähän asti eikä milloinkaan tule olemaan. ²² Ellei niitä päiviä lyhennettäisi, yksikään ihminen ei pelastuisi. Mutta valittujen tähden ne päivät lyhennetään.

²³ Jos joku silloin sanoo teille: ‘Katso, täällä on Kristus’ tai ‘Tuolla’, älkää uskoko.

²⁴ Sillä vääriä kristuksia ja vääriä profeettoja nousee, ja he tekevät suuria tunnus-tekoja ja ihmeitä, niin että he eksyttävät, jos mahdollista, valitutkin. ²⁵ Huomatkaa, että minä olen sen teille ennalta sanonut. ²⁶ Jos siis teille sanotaan: ‘Katso, hän on autiomaassa’, älkää menkö sinne, tai jos sanotaan: ‘Hän on kammioissa’, älkää uskoko sitä, ²⁷ sillä niin kuin salama leimahtaa idästä ja näkyy länteen asti, niin on oleva Ihmisen Pojan tulemus. ²⁸ Missä on raato, sinne kotkat kokoontuvat.”

Ihmisen Pojan tuleminen (Mk 13:24–32; Lk 21:25–33, 17:26–30,34–36)

²⁹ “Mutta heti noiden päivien ahdistuksen jälkeen aurinko pimenee eikä kuu anna valoaan. Tähdet putoavat taivaalta, ja taivaiden voimat järkkyvät. ³⁰ Silloin taivaalla näkyy Ihmisen Pojan merkki ja silloin kaikki maan sukukunnat vaikeroivat, ja he näkevät Ihmisen Pojan tulevan taivaan pilvien päällä suuressa voimassaan ja kirkkaudessaan. ³¹ Hän lähettää enkelinsä suuren pasuunan pauhatessa kokoamaan hänen valittunsa neljältä ilmansuunnalta, taivasten ääristä niiden toisiin ääriin asti.

³² Oppikaa viikunapuusta tämä vertaus: kun sen oksa on jo virkoamassa ja puhkeamassa lehteen, te tiedätte, että kesä on lähellä. ³³ Samoin nähdessänne kaiken tämän tietäkää, että se on lähellä, oven edessä. ³⁴ Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennen kuin tämä kaikki tapahtuu. ³⁵ Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät koskaan katoa.

³⁶ Mutta siitä päivästä tai hetkestä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä Poika vaan yksin minun Isäni. ³⁷ Niin kuin olivat Nooan päivät, niin on myös oleva Ihmisen Pojan tulemus. ³⁸ Niinä päivinä ennen vedenpaisumusta ihmiset söivät ja joivat, menivät naimisiin ja naittivat tyttäriään, aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin. ³⁹ He eivät aavistaneet mitään, ennen kuin vedenpaisumus tuli ja vei heidät kaikki. Samoin käy myös, kun Ihmisen Poika tulee. ⁴⁰ Silloin on kaksi miestä

pellolla. Toinen otetaan, toinen jätetään. ⁴¹ Kaksi naista on jauhamassa käsikivillä. Toinen otetaan, toinen jätetään.

Valvokaa! (Mk 13:33–37, Lk 21:34–36)

⁴² Valvokaa siis, sillä ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee. ⁴³ Mutta sen te ymmärrätte, että jos talon isäntä tietäisi, millä yön hetkellä varas tulee, hän valvoisi eikä sallisi murtautua taloonsa. ⁴⁴ Sen vuoksi olkaa tekin valmiit, sillä hetkenä, jona ette luule, Ihmisen Poika tulee.”

Hyvä ja paha palvelija (Lk 12:41–48)

⁴⁵ ”Kuka siis on uskollinen ja viisas palvelija, jonka hänen herransa on asettanut pitämään huolta palvelusväestään, antamaan sille ruokaa ajallaan? ⁴⁶ Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan löytää näin tekemästä! ⁴⁷ Totisesti minä sanon teille: hänen herransa asettaa hänet kaiken omaisuutensa hoitajaksi.

⁴⁸ Mutta jos palvelija on paha, hän sanoo sydämessään: ’Minun herrani tulo viiptyy’, ⁴⁹ ja hän alkaa lyödä palvelustovereitaan ja syö ja juo juopuneiden kanssa. ⁵⁰ Mutta päivänä, jona hän ei odota sen tapahtuvan, ja hetkenä, jota hän ei tiedä, hänen herransa tulee ⁵¹ ja hakkaa hänet kappaleiksi ja määrää hänelle saman osan kuin tekopyhille. Siellä on itku ja hammasten kiristys.”

Vertaus kymmenestä neitsyestä

25 ¹ ”Silloin taivasten valtakunta on kuin kymmenen neitsyttä, jotka ottivat lamp-punsa ja lähtivät sulhasta vastaan. ² Viisi heistä oli tyhmää ja viisi viisasta. ³ Tyhmät ottivat lamppunsa mutta eivät ottaneet öljyä mukaansa. ⁴ Mutta viisaat ottivat lamppujensa lisäksi öljyä astioihinsa. ⁵ Sulhasen viipyessä he kaikki torkahtivat ja nukuivat. ⁶ Mutta keskellä yötä kuului huuto: ’Sulhanen saapuu! Menkää häntä vastaan!’ ⁷ Silloin kaikki nuo neitsyet heräsivät ja laittoivat lamppunsa kuntoon. ⁸ Tyhmät sanoivat viisaille: ’Antakaa meille öljyä, sillä meidän lamppumme ovat sammumaisillaan.’ ⁹ Mutta viisaat vastasivat: ’Ei se mitenkään riitä meille ja teille. Menkää ennemmin myyjien luo ja ostakaa itsellenne.’ ¹⁰ Heidän lähdettyään ostamaan öljyä sulhanen tuli. Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssaan häihin, ja ovi suljettiin. ¹¹ Myöhemmin toisetkin neitsyet tulivat ja sanoivat: ’Herra, Herra, avaa meille!’ ¹² Mutta hän vastasi: ’Totisesti minä sanon teille: minä en tunne teitä.’

¹³ Valvokaa siis, sillä te ette tiedä päivää ettekä hetkeä, jolloin Ihmisen Poika tulee.”

Vertaus palvelijoille uskotuista talenteista (Lk19:11–27)

¹⁴ “Tapahtuu niin kuin silloin, kun mies matkusti ulkomaille. Hän kutsui palvelijansa ja uskoi omaisuutensa heidän haltuunsa. ¹⁵ Yhdelle hän antoi viisi talenttia, toiselle kaksi ja kolmannelle yhden, kullekin hänen kykyjensä mukaan. Sitten hän lähti ulkomaille. ¹⁶ Se, joka oli saanut viisi talenttia, lähti heti käymään niillä kauppaa ja voitti toiset viisi talenttia. ¹⁷ Samoin se, joka oli saanut kaksi talenttia, voitti toiset kaksi. ¹⁸ Mutta se, joka oli saanut yhden talentin, lähti pois, kaivoi kuopan maahan ja kätki siihen herransa hopean.

¹⁹ Pitkän ajan kuluttua näiden palvelijoiden herra palasi ja rupesi tilintekoon heidän kanssaan. ²⁰ Silloin se, joka oli saanut viisi talenttia, tuli tuomaan toiset viisi ja sanoi: ‘Herra, viisi talenttia sinä uskoit minun haltuuni. Katso, minä olen saanut voittoa toiset viisi.’ ²¹ Hänen herransa sanoi hänelle: ‘Hyvin tehty, sinä hyvä ja uskollinen palvelija! Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan!’

²² Myös se, joka oli saanut kaksi talenttia, tuli ja sanoi: ‘Herra, kaksi talenttia sinä uskoit minun haltuuni. Katso, minä olen saanut voittoa toiset kaksi.’ ²³ Hänen herransa sanoi hänelle: ‘Hyvin tehty, sinä hyvä ja uskollinen palvelija! Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan!’

²⁴ Sitten myös se, joka oli saanut yhden talentin, tuli ja sanoi: ‘Herra, minä tiesin, että olet ankara mies. Sinä niität sieltä, minne et ole kylvänyt, ja kokoat sieltä, minne et ole siementä viskannut. ²⁵ Peloissani minä menin ja kätkin talenttisi maahan. Katso, tästä saat omasi.’ ²⁶ Mutta hänen herransa vastasi hänelle: ‘Sinä paha ja laiska palvelija! Sinä tiesit, että minä niitän sieltä, minne en ole kylvänyt, ja kokoan sieltä, minne en ole siementä viskannut. ²⁷ Sinunhan olisi pitänyt jättää rahani rahanvaihtajille, niin että tullessani olisin saanut omani takaisin korkoineen. ²⁸ Otakaa häneltä pois se talentti ja antakaa sille, jolla on kymmenen talenttia! ²⁹ Sillä jokaiselle, jolla on, annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mitä hänellä on. ³⁰ Heittäkää tuo kelvoton palvelija uloimpaan pimeyteen. Siellä on itku ja hammasten kiristys.’”

Kansojen tuomio

³¹ “Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan ja kaikki pyhät enkelit hänen kanssaan, silloin hän istuu tuoli kirkkautensa valtaistuimelle. ³² Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. ³³ Hän asettaa lampaat oikealle puolelleen ja vuohet vasemmalle.

³⁴ Silloin Kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: ‘Tulkaa tänne, te Isäni siunamat. Nyt saatte periä sen valtakunnan, joka on ollut valmistettuna teitä varten maailman perustamisesta asti. ³⁵ Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin muukalainen, ja te otitte minut luoksenne. ³⁶ Minä olin alaston, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairaana, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.’

³⁷ Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ‘Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoisena ja annoimme sinulle juotavaa?’ ³⁸ Milloin me näimme sinut muukalaisena ja otimme sinut luoksemme, tai alastomana ja vaatetimme sinut?’ ³⁹ Ja milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?’ ⁴⁰ Niin Kuningas vastaa heille: ‘Totisesti minä sanon teille: kaiken, minkä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.’

⁴¹ Sitten hän sanoo myös vasemmalla puolellaan oleville: ‘Menkää pois minun luotani, te kirotut, siihen ikuiseen tuleen, joka on valmistettu Paholaista ja hänen enkeleitään varten.’ ⁴² Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. ⁴³ Minä olin muukalainen, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alaston, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairaana ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.’

⁴⁴ Silloin hekin vastaavat hänelle: ‘Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä tai janoisena tai muukalaisena tai alastomana tai sairaana tai vankilassa, emmekä palvelleet sinua?’ ⁴⁵ Silloin hän vastaa heille: ‘Totisesti minä sanon teille: kaiken, minkä olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.’

⁴⁶ Ja nämä menevät pois iankaikkiseen rangaistukseen mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.”

JEEСУKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS, 26–28

Jeesuksen surmaamista suunnitellaan (Mk 14:1,2; Lk 22:1,2; Jh 11:45–53)

26 Kun Jeesus oli päättänyt kaikki nämä puheensa, hän sanoi opetuslapsilleen: ² “Te tiedätte, että kahden päivän kuluttua on pääsiäinen. Silloin Ihmisen Poika luovutetaan ristiinnaulittavaksi.”

³ Samaan aikaan ylipapit, kirjanoppineet ja kansan vanhimmat kokoontuivat Kaifas-nimisen ylipapin palatsiin ⁴ neuvottelemaan, miten he juonimalla ottaisivat Jeesuksen kiinni tappaakseen hänet. ⁵ Mutta he sanoivat: “Ei juhlan aikana, ettei kansassa syntyisi meteliä.”

Jeesus voidellaan Betaniassa (Mk 14:3–9; Jh 12:1–8)

⁶ Kun Jeesus oli Betaniassa Simon Spitaalisen talossa, ⁷ hänen luokseen tuli nainen, jolla oli alabasteripullo täynnä kallisarvoista tuoksuöljyä, ja hän vuodatti sen Jeesuksen päähän hänen aterioidessaan. ⁸ Tämän nähdessään opetuslapset närkästyivät ja sanoivat: “Mitä varten tämä haaskaus? ⁹ Olisihan sen voinut myydä korkeaan hintaan ja antaa rahat köyhille.”

¹⁰ Sen huomattessaan Jeesus sanoi heille: “Miksi te pahoitatte tämän naisen mielen? Hän teki hyvän työn minulle. ¹¹ Köyhät teillä on aina keskuudessanne, mutta

minua teillä ei ole aina. ¹² Kun hän vuodatti tämän öljyn päälleni, hän teki sen minun hautaamistani varten. ¹³ Totisesti minä sanon teille: kaikkialla maailmassa, missä ikinä tätä evankeliumia julistetaan, tullaan myös se, mitä hän teki, mainitsemaan hänen muistokseen.”

Juudas ryhtyy kavaltajaksi (Mk 14:10,11; Lk 22:3-6)

¹⁴ Silloin yksi niistä kahdestatoista, nimeltään Juudas Iskariot, meni ylipappien luo ¹⁵ ja sanoi: “Mitä tahdotte antaa minulle, jos toimitan hänet teidän käsiinne?” He punnitsivat hänelle kolmekymmentä hopearahaa. ¹⁶ Siitä lähtien Juudas etsi sopivaa tilaisuutta kavaltaakseen Jeesuksen.

Pääsiäisateria (Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23; Jh 13:21-30)

¹⁷ Happamattoman leivän juhlan ensimmäisenä päivänä opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysyivät: “Minne tahdot meidän valmistavan sinulle pääsiäisaterian syödäksesi?” ¹⁸ Niin hän sanoi: “Menkää kaupunkiin sen ja sen luo ja sano-kaa hänelle: ‘Opettaja sanoo: Minun hetkeni on lähellä. Sinun luonasi minä vietän pääsiäistä opetuslasteni kanssa.’” ¹⁹ Opetuslapset tekivät niin kuin Jeesus oli käskennyt ja valmistivat pääsiäisaterian.

²⁰ Illan tultua Jeesus asettui aterialle kahdentoista opetuslapsensa kanssa. ²¹ Heidän syödessään hän sanoi: “Totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut.” ²² Syvästi murheellisina he alkoivat kysellä häneltä toinen toisensa jälkeen: “Herra, en kai se ole minä?” ²³ Hän sanoi heille: “Joka minun kanssani pisti kätensä vatiin, se kavaltaa minut. ²⁴ Ihmisen Poika tosin menee pois, niin kuin hänestä on kirjoitettu, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika kavalletaan! Parempi olisi sille ihmiselle, ettei hän olisi syntynytäkään.” ²⁵ Niin Juudas, hänen kavaltajansa, kysyi: “Rabbi, en kai se ole minä?” Jeesus vastasi hänelle: “Sinäpä sen sanoit.”

Ehtoollisen asettaminen (Mk 14:22-26; Lk 22:15-20; 1Kr 11:23-25)

²⁶ Heidän syödessään Jeesus otti leivän, siunasi, kiitti Jumalaa, mursi ja antoi opetuslapsilleen sanoen: “Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini.” ²⁷ Sitten hän otti maljan, kiitti Jumalaa, antoi maljan heille ja sanoi: “Juokaa tästä, te kaikki. ²⁸ Tämä on minun vereni, uuden liiton veri, joka vuodatetaan monien edestä syntien anteeksiantamiseksi. ²⁹ Minä sanon teille: tästedes en juo tätä viiniköynnöksen antia ennen kuin sinä päivänä, jona juon sitä uutena teidän kanssanne Isäni valtakunnassa.”

Jeesus ennustaa Pietarin lankeemuksen (Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jh 13:36-38)

³⁰ Laulettuaan kiitospsalmin he lähtivät Öljymäelle. ³¹ Silloin Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Tänä yönä te kaikki loukkaannutte minuun, sillä on kirjoitettu: ‘Minä

lyön paimenta, ja lauman lampaat joutuvat hajalle.’³² Mutta ylösnoustuani minä menen teidän edellänne Galileaan.”³³ Pietari vastasi hänelle: “Vaikka kaikki muut loukkaantuisivat sinuun, minä en koskaan loukkaannu.”³⁴ Jeesus sanoi hänelle: “Totisesti minä sanon sinulle: tänä yönä, ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.”³⁵ Pietari sanoi: “Vaikka minun pitäisi kuolla sinun kanssasi, minä en ikinä sinua kiellä.” Samoin sanoivat kaikki muutkin opetuslapset.

Jeesus rukoilee Getsemanessa (Mk 14:32–42; Lk 22:39–46)

³⁶ Sitten Jeesus tuli opetuslasten kanssa Getsemane-nimiseen paikkaan ja sanoi heille: “Istukaa tässä sillä aikaa kun minä menen tuonne rukoilemaan.”³⁷ Hän otti mukaansa Pietarin ja ne kaksi Sebedeuksen poikaa. Hän alkoi murehtia ja tuntee tuskaa,³⁸ ja hän sanoi heille: “Minun sieluni on syvästi murheellinen, aina kuolemaan asti. Jääkää tähän ja valvokaa minun kanssani.”³⁹ Sitten hän meni vähän kauemmaksi, heittäytyi kasvoilleen ja rukoili sanoen: “Isäni, jos mahdollista, niin menköön tämä malja minun ohitseni. Ei kuitenkaan niin kuin minä tahdon vaan niin kuin sinä!”

⁴⁰ Jeesus palasi opetuslasten luo ja tapasi heidät nukkumasta. Hän sanoi Pietarille: “Näinkö ette jaksaneet yhtä hetkeä valvoa minun kanssani?”⁴¹ Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen. Henki tosin on altis, mutta liha on heikko.”

⁴² Mentyyään taas pois, toisen kerran, hän rukoili: “Isäni, jos tämä malja ei voi minä ohitseni minun sitä juomatta, niin tapahtukoon sinun tahtosi.”⁴³ Palatessaan hän tapasi heidät taas nukkumasta, sillä heidän silmänsä olivat käyneet raukeiksi.

⁴⁴ Hän jätti heidät, meni taas pois ja rukoili vielä kolmannen kerran samoin sanoin.

⁴⁵ Sitten hän tuli opetuslasten luo ja sanoi heille: “Te nukutte vielä ja lepäätte! Katsokaa, hetki on lähellä. Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin.”⁴⁶ Nouskaa, lähdetään! Se, joka minut kavaltaa, on lähellä.”

Jeesus vangitaan (Mk 14:43–50; Lk 22:47–53; Jh 18:3–12)

⁴⁷ Jeesuksen vielä puhuessa tuli Juudas, yksi niistä kahdestatoista, ylipappien ja kansan vanhinten luota mukanaan suuri väkijoukko miekat ja seipäät aseinaan.

⁴⁸ Jeesuksen kavaltaja oli antanut heille merkin sanoen: “Hän on se, jota minä suutelen. Ottakaa hänet kiinni.”⁴⁹ Hän meni heti Jeesuksen luo ja sanoi: “Terve, rabbi!”, ja suuteli häntä.⁵⁰ Niin Jeesus sanoi hänelle: “Ystäväni, tätä vartenko sinä tänne tulit?” Silloin väkijoukko tuli Jeesuksen luo, he kävivät häneen käsiksi ja vangitsivat hänet.

⁵¹ Mutta yksi niistä, jotka olivat Jeesuksen seurassa, ojensi kätensä, veti miekkansa esiin ja iski ylipapin palvelijaa sivaltaen häneltä korvan irti.⁵² Silloin Jeesus sanoi hänelle: “Pistä miekkasi tuppeen! Sillä kaikki, jotka miekkaan tarttuvat, ne miekkaan tuhoutuvat.”⁵³ Vai luuletko, etten voisi pyytää Isääni lähettämään heti minulle enemmän kuin kaksitoista legioonaa enkeleitä?⁵⁴ Mutta kuinka silloin toteutuisivat Kirjoitukset, jotka sanovat, että näin täytyy tapahtua?”

⁵⁵ **Saman** tien Jeesus sanoi väkijoukalle: “Oletteko te lähteneet vangitsemaan minua kuin rosvoa miekat ja seipäät mukanne? Joka päivä minä olen istunut teidän luonanne temppelissä opettamassa, ettekä te ole ottaneet minua kiinni.
⁵⁶ Tämä kaikki on tapahtunut, jotta profeettojen kirjoitukset toteutuisivat.”
 Silloin kaikki opetuslapset jättivät hänet ja pakenivat.

Jeesus Suuren neuvoston edessä (Mk 14:53–65; Lk 22:54–71; Jh 18:13–24)

⁵⁷ **Vangitsijat** veivät Jeesuksen ylipappi Kaifaksen luo, jonne kirjanoppineet ja vanhimmat olivat kokoontuneet. ⁵⁸ Pietari seurasi häntä kauempana ylipapin sisäpihaan asti. Hän meni sinne ja istuutui palvelijoiden joukkoon nähdäkseen, kuinka lopulta kävisi.

⁵⁹ Ylipapit ja vanhimmat ja koko neuvosto etsivät väärää todistusta Jeesusta vastaan saadakseen hänet surmatuksi. ⁶⁰ Mutta he eivät löytäneet, vaikka monta väärää todistajaa oli astunut esiin. Lopulta tuli kaksi väärää todistajaa, ⁶¹ jotka sanoivat: “Tämä on sanonut: ‘Minä voin hajottaa Jumalan temppelin ja rakentaa sen kolmessa päivässä.’”

⁶² Silloin ylipappi nousi ja kysyi Jeesukselta: “Etkö vastaa mitään siihen, mitä nämä todistavat sinua vastaan?” ⁶³ Mutta Jeesus oli vaiti. Silloin ylipappi sanoi hänelle: “Minä vannotan sinua elävän Jumalan kautta, että sanot meille, oletko sinä Kristus, Jumalan Poika.” ⁶⁴ Jeesus vastasi: “Sinäpä sen sanoit. Mutta minä sanon teille: tästedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä.” ⁶⁵ Silloin ylipappi repäisi vaatteensa ja sanoi: “Hän on pilkannut Jumalaa! Mihin me tässä enää todistajia tarvitsemme! Nyt te kuulitte hänen pilkkaamisensa. ⁶⁶ Mitä mieltä te olette?” He vastasivat: “Hän on ansainnut kuoleman!”

⁶⁷ Silloin he sylkivät häntä kasvoille ja löivät häntä nyrkillä. Muutamat sivalsivat häntä poskelle ⁶⁸ ja sanoivat: “Profetoi meille, Kristus, kuka sinua löi!”

Pietari kieltää Jeesuksen (Mk 14:66–72; Lk 22:56–62; Jh 18:15–18,25–27)

⁶⁹ Pietari istui ulkona pihalla. Hänen luokseen tuli eräs palvelustyttö, joka sanoi: “Sinäkin olit tuon galilealaisen Jeesuksen seurassa.” ⁷⁰ Mutta Pietari kielsi kaikkien kuullen ja sanoi: “En tiedä, mistä puhut.” ⁷¹ Kun hän oli mennyt ulos portille, eräs toinen palvelustyttö näki hänet ja sanoi siellä oleville: “Tuokin oli nasaretilaisen Jeesuksen seurassa.” ⁷² Taas hän kielsi valalla vanhoen: “En tunne sitä miestä!” ⁷³ Hetken kuluttua ne, jotka seisoskelivat siellä, tulivat Pietarin luo ja sanoivat: “Varmasti myös sinä olet yksi heistä. Puhetapasikin paljastaa sinut.” ⁷⁴ Silloin hän alkoi kirotta ja vannoa: “En tunne sitä miestä!” Samassa kukko lauloi. ⁷⁵ Niin Pietari muisti Jeesuksen hänelle lausumat sanat: “Ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.” Ja hän meni ulos ja itki katkerasti.

Jeesus luovutetaan Pilatukselle (Mk 15:1; Lk 23:1,2; Jh 18:28–32)

27¹ Varhain aamulla kaikki ylipapit ja kansan vanhimmat pitivät neuvottelun Jeesusta vastaan surmataksaan hänet. ² He sitoivat Jeesuksen, veivät pois ja luovuttivat hänet maaherra Pontius Pilatuksen käsiin.

Juudas hirttäytyy (Apt 1:18,19)

³ Kun Juudas, Jeesuksen kavaltaja, näki, että Jeesus oli tuomittu, hän katui ja palautti ne kolmekymmentä hopearahaa ylipapeille ja vanhimmille ⁴ ja sanoi: “Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren.” He vastasivat: “Mitä se meille kuuluu? Vastuu on sinun.” ⁵ Juudas viskasi hopearahat temppeliin ja lähti pois. Sitten hän meni ja hirttäytyi.

Kolmekymmentä hopearahaa

⁶ Ylipapit ottivat hopearahat ja sanoivat: “Näitä ei ole lupa panna temppelirahas-toon, koska ne ovat veren hinta.” ⁷ Neuvoteltuaan he ostivat niillä savenvalajan pellon muukalaisten hautausmaaksi. ⁸ Sen vuoksi sitä peltoa kutsutaan vielä tänä-kin päivänä Veripelloksi. ⁹ Silloin toteutui profeetta Jeremian kautta puhuttu sana: “He ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan siitä arvioidusta miehestä, jonka he olivat israelilaisten puolesta arvioineet, ¹⁰ ja antoivat ne maksuksi saven-valajan pellostä, niin kuin Herra oli minua käsenyt.”

Jeesus Pilatuksen edessä (Mk 15:2–5; Lk 23:3–5; Jh 18:33–38)

¹¹ Jeesus seiso i maaherran edessä, ja maaherra kysyi häneltä: “Sinäkö olet juuta-laisten kuningas?” Jeesus vastasi: “Sinäpä sen sanot.” ¹² Kun ylipapit ja vanhimmat syyttivät häntä, hän ei vastannut mitään. ¹³ Silloin Pilatus sanoi hänelle: “Etkö kuule, kuinka paljon todisteita he esittävät sinua vastaan?” ¹⁴ Mutta Jeesus ei vastan-nut hänelle yhteenkään hänen kysymykseensä, niin että maaherra ihmetteli ko-vasti.

Jeesus tuomitaan kuolemaan (Mk 15:6–15; Lk 23:13–25; Jh 18:39–19:16)

¹⁵ Juhlan aikana maaherralla oli tapana vapauttaa yksi vanki, se, jonka kansa tahtoi. ¹⁶ Heillä oli silloin kuuluisa vanki nimeltään Barabbas. ¹⁷ Kun kansa oli koolla, Pilatus kysyi: “Kummanko te tahdotte minun vapauttavan teille, Barabbaan vai Jeesuk-sen, jota kutsutaan Kristukseksi?” ¹⁸ Hän näet tiesi, että Jeesus oli pelkästä kateu-desta luovutettu hänen käsiinsä.

¹⁹ Kun Pilatus istui tuomarinistuimella, hänen vaimonsa lähetti hänelle sanan: “Älä tee mitään sille vanhurskaalle miehelle, sillä minä olen viime yönä unessa kärsinyt paljon hänen vuokseen.” ²⁰ Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät kansaa anomaan

Barabbaan vapauttamista ja Jeesuksen surmaamista. ²¹ Maaherra puhui kansalle ja kysyi: "Kummanko näistä kahdesta tahdotte minun teille vapauttavan?" Kansa vastasi: "Barabbaan." ²² Pilatus kysyi: "Mitä minä sitten teen Jeesukselle, jota kutsutaan Kristukseksi?" Kaikki vastasivat hänelle: "Ristiinnaulittakoon!" ²³ Niin maaherra kysyi: "Mitä pahaa hän on tehnyt?" Mutta he huusivat vielä kovemmin: "Ristiinnaulittakoon!"

²⁴ Kun Pilatus näki, ettei mikään auttanut vaan että meteli yhä yltyi, hän otti vettä, pesi kätensä kansan nähden ja sanoi: "Minä olen syytön tämän vanhurskaan miehen vereen. Vastuu on teidän." ²⁵ Koko kansanjoukko vastasi: "Tulkoon hänen verensä meidän päällemme ja meidän lastemme päälle!" ²⁶ Silloin hän vapautti kansalle Barabbaan, mutta Jeesuksen hän ruuskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi.

Sotilaat pilkkaavat Jeesusta (Mk 15:16–20; Jh 19:2,3)

²⁷ Sitten maaherran sotilaat veivät Jeesuksen sisälle palatsiin ja keräsivät koko sotilasosaston hänen ympärilleen. ²⁸ He riisuiivat hänet ja panivat helakanpunaisen viitan hänen päälleen, ²⁹ väänäsivät orjantappuroista kruunun ja panivat sen hänen päähänsä. Hänen oikeaan käteensä he panivat ruokokepin, polvistuivat hänen eteensä ja pilkkasivat häntä sanoen: "Terve, juutalaisten kuningas!" ³⁰ He sylkivät hänen päälleen, ottivat ruokokepin ja löivät häntä päähän. ³¹ Kun he olivat häntä pilkanneet, he riisuiivat häneltä viitan, pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa ja veivät ristiinnaulittavaksi.

Jeesus ristiinnaulitaan (Mk 15:21–32; Lk 23:26–43; Jh 19:17–27)

³² Matkalla he tapasivat kyreneläisen miehen nimeltään Simon. He pakottivat hänet kantamaan Jeesuksen ristiä.

³³ Kun he tulivat paikalle, jota sanotaan Golgataksi, Pääkallonpaikaksi, ³⁴ he tarjosivat Jeesukselle juotavaksi hapanviiniä, johon oli sekoitettu sappea. Maistettuaan hän ei tahtonut juoda sitä.

³⁵ Kun he olivat ristiinnaulinneet hänet, he jakoivat hänen vaatteensa heittäen niistä arpaa, jotta toteutuisi, minkä profeetta on puhunut: "He jakoivat keskenään vaateeni ja heittivät minun puvustani arpaa." ³⁶ Sitten he istuutuivat ja vartioivat häntä siellä. ³⁷ Hänen päänsä yläpuolelle he olivat kiinnittäneet kirjoituksen, jossa luki hänen tuomionsa syy: "Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas."

³⁸ Samalla kertaa hänen kanssaan ristiinnaulittiin kaksi rosvoa, toinen oikealle ja toinen vasemmalle puolelle.

³⁹ Ohikulkijat pilkkasivat häntä ja päättään nyökyttäen sanoivat: ⁴⁰ "Sinä, joka hajoitat maahan temppelin ja kolmessa päivässä sen rakennat, pelasta itsesi, jos olet Jumalan Poika, ja astu alas ristiltä." ⁴¹ Samoin ylipapit kirjanoppineiden ja vanhin-ten ja fariseusten kanssa pilkkasivat häntä ja sanoivat: ⁴² "Muita hän on auttanut, mutta itseään hän ei voi auttaa. Jos hän on Israelin kuningas, astukoon nyt alas ristiltä, niin me uskomme häneen. ⁴³ Hän on luottanut Jumalaan. Pelastakoon nyt

Jumala hänet, jos on häneen mieltynyt! Onhan hän sanonut: 'Minä olen Jumalan Poika.'" ⁴⁴ Samalla tavalla häntä herjasivat rosvotkin, jotka oli ristiinnaulittu hänen kanssaan.

Jeesus antaa henkensä (Mk 15:33–41; Lk 23:44–49; Jh 19:28–30)

⁴⁵ Kuudennesta tunnista alkaen tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. ⁴⁶ Yhdeksännen tunnin vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä: "Eeli, Eeli, lema sabaktani?" Se merkitsee: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? ⁴⁷ Sen kuullessaan muutamat siellä seisovista sanoivat: "Hän huutaa Eliaa." ⁴⁸ Yksi heistä juoksi heti ottamaan sienen, täytti sen hapanviinillä, pani ruokosauvan päähän ja antoi hänen juoda. ⁴⁹ Toiset sanoivat: "Saadaanpa nähdä, tulee-ko Elia pelastamaan hänet." ⁵⁰ Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

⁵¹ Silloin temppelin esirippu repesi kahtia ylhäältä alas asti, maa järisi ja kalliot halesivat. ⁵² Haudat aukenivat, ja monta poisnukkuneiden pyhien ruumista nousi ylös. ⁵³ He lähtivät haudoistaan ja Jeesuksen ylösnousemisen jälkeen tulivat pyhään kaupunkiin ja ilmestyivät monille.

⁵⁴ Kun sadanpäällikkö ja ne, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maanjäristyksen ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästivät suunnattomasti ja sanoivat: "Tämä oli todellakin Jumalan Poika!"

⁵⁵ Siellä oli kauempana katselemassa myös monta naista, jotka olivat Galileasta lähtien seuranneet Jeesusta ja palvelleet häntä. ⁵⁶ Heidän joukossaan oli Magdalan Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti Maria sekä Sebedeuksen poikien äiti.

Jeesus haudataan (Mk 15:42–47; Lk 23:50–56; Jh 19:38–42)

⁵⁷ Illan tultua saapui paikalle rikas arimatialainen mies nimeltään Joosef, joka itsekin oli Jeesuksen opetuslapsi. ⁵⁸ Hän meni Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista. Silloin Pilatus käski antaa ruumiin hänelle. ⁵⁹ Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen ⁶⁰ ja pani sen uuteen hautakammioonsa, jonka hän oli hakkauttanut kallioon. Hän vieritti suuren kiven haudan suulle ja lähti pois. ⁶¹ Magdalan Maria ja se toinen Maria olivat siellä ja istuivat hautaa vastapäätä.

Vartijat Jeesuksen haudalle

⁶² Seuraavana päivänä, joka oli valmistuspäivän jälkeen, ylipapit ja fariseukset koontuivat Pilatuksen luo. ⁶³ He sanoivat: "Herra, meille tuli mieleen, että se villitsijä sanoi vielä eläessään: 'Kolmen päivän kuluttua minä nousen ylös.'" ⁶⁴ Käske siis vartioida hautaa tarkasti kolmanteen päivään asti, etteivät hänen opetuslapsensa tulisi yöllä varastamaan häntä ja sanoisi kansalle: 'Hän nousi kuolleista.' Silloin viimeinen villitys olisi pahempi kuin ensimmäinen." ⁶⁵ Mutta Pilatus sanoi heille:

“Saatte vartiomiehiä. Menkää ja vartioikaa niin tarkasti kuin taidatte.” ⁶⁶ Niin he menivät ja varmistivat haudan sinetöimällä kiven ja asettamalla vartion.

Jeesuksen ylösousemus (Mk 16:1–8; Lk 24:1–12; Jh 20:1–10)

28¹ Sapatin jälkeen, viikon ensimmäisen päivän valjetessa, Magdalan Maria ja se toinen Maria tulivat katsomaan hautaa. ² Yhtäkkiä tuli voimakas maanjäristys, sillä Herran enkeli laskeutui alas taivaasta. Hän tuli, vieritti oviaukolta pois kiven ja istuutui sen päälle. ³ Hän oli näöltään kuin salama, ja hänen vaatteensa olivat valkoiset kuin lumi. ⁴ Pelästyen häntä vartijat alkoivat vapista, ja he tekeytyivät kuolleiksi.

⁵ Mutta naisille enkeli sanoi: “Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. ⁶ Ei hän ole täällä, sillä hän on noussut ylös, niin kuin hän itse sanoi. Tulkaa katsomaan paikkaa, jossa Herra oli. ⁷ Menkää kiireesti sanomaan hänen opetuslapsilleen: ‘Hän on noussut kuolleista ja menee teidän edellänne Galileaan. Siellä te saatte nähdä hänet.’ Minä olen sen teille sanonut.”

⁸ Naiset lähtivät kiireesti haudalta pelon ja suuren ilon vallassa ja juoksivat kertomaan opetuslapsille. ⁹ Mutta heidän ollessaan matkalla ilmoittamaan tätä hänen opetuslapsilleen Jeesus tuli heitä vastaan ja sanoi: “Terve teille!” He menivät hänen luokseen, syleilivät hänen jalkojaan ja kumartuivat palvomaan häntä. ¹⁰ Silloin Jeesus sanoi heille: “Älkää pelätkö! Menkää ja viekää sana minun veljilleni, että he menisivät Galileaan. Siellä he saavat nähdä minut.”

Vartijat lahjotaan

¹¹ Naisten ollessa matkalla muutamat vartijoista tulivat kaupunkiin ja kertoivat ylipapeille kaiken, mitä oli tapahtunut. ¹² Kun nämä olivat kokoontuneet vanhinten kanssa ja neuvotelleet, he antoivat sotilaille tarpeeksi paljon rahaa ¹³ ja sanoivat: “Sanokaa näin: ‘Hänen opetuslapsensa tulivat yöllä ja varastivat hänet meidän nukkuessamme.’ ¹⁴ Jos tämä kantautuu maaherran korviin, me lepytämme hänet, ja te saatte olla huoletta.” ¹⁵ Sotilaat ottivat rahat ja tekivät niin kuin heitä oli neuvottu. Tätä puhetta on levitetty juutalaisten keskuudessa aina tähän päivään asti.

Lähetyskäsky (Mk 16:14–18; Lk 24:44–49; Jh 20:19–23; Apt 1:6–8)

¹⁶ Ne yksitoista opetuslasta menivät Galileaan sille vuorelle, minne Jeesus oli käsenyt heidän mennä. ¹⁷ Kun he näkivät hänet, he kumartuivat palvomaan häntä, mutta muutamat epäilivät. ¹⁸ Jeesus tuli heidän luokseen ja sanoi heille: “Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. ¹⁹ Menkää siis ja tehkää kaikista kansoista minun opetuslapsiani. Kastakaa heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ²⁰ ja opettakaa heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käsenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailmanajan loppuun saakka.”

EVANKELIUMI MARKUKSEN MUKAAN

JEESUKSEN TOIMINNAN ALKU, 1–3

Johannes Kastaja edelläkävijänä (Mt 3:1–12; Lk 3:1–9,15–17; Jh 1:19–28)

1 Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, evankeliumin alku.

² Niin kuin on kirjoitettu profeettojen kirjoituksissa: “Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi; hän valmistaa sinulle tien. ³ Huutavan ääni kuuluu erämaassa: ‘Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle suoriksi ja tasaisiksi!’”, ⁴ niin Johannes Kastaja tuli ja saarnasi erämaassa kääntymyksen kastetta syntien anteeksi saamiseksi. ⁵ Koko Juudean maa ja kaikki jerusalemlaiset tulivat hänen luokseen, ja hän kastoi heidät Jordanvirrassa, kun he tunnustivat syntinsä. ⁶ Johanneksella oli päällään kamelinkarvavaate ja vyötäisillään nahkavyö, ja hän söi heinäsiirkoja ja luonnonhunajaa.

⁷ Hän julisti: “Minun jälkeeni tulee minua väkevämpi, jonka kengännauhaakaan minä en kelpaa maahan kumartuneena avaamaan. ⁸ Minä olen kastanut teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhässä Hengessä.”

Jeesuksen kaste ja kiusaus (Mt 3:13–17, 4:1–11; Lk 3:21,22, 4:1–13)

⁹ Niinä päivinä Jeesus tuli Galilean Nasaretista, ja Johannes kastoi hänet Jordanissa. ¹⁰ Heti vedestä noustessaan Jeesus näki, kuinka taivaat aukenivat ja Henki laskeutui hänen päälleen kyyhkysen kaltaisena. ¹¹ Taivaista kuului ääni: “Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.”

¹² Heti sen jälkeen Henki ajoi hänet autiomaahan. ¹³ Hän oli autiomaassa neljäkymmentä päivää Saatanan kiusattavana. Hän oli villieläinten keskellä, ja enkelit palvelivat häntä.

Jeesus aloittaa toimintansa Galileassa (Mt 4:12–17; Lk 4:14,15)

¹⁴ Sen jälkeen kun Johannes oli vangittu, Jeesus tuli Galileaan ja julisti Jumalan valtakunnan evankeliumia. ¹⁵ Hän sanoi: “Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää sydämessänne ja uskokaa evankeliumi.”

Ensimmäiset opetuslapset (Mt 4:18–22; Lk 5:1–11)

¹⁶ Kulkiessaan Galileanjärven rantaa Jeesus näki Simonin ja tämän veljen Andreaan järvellä kalastamassa heittoverkolla, sillä he olivat kalastajia. ¹⁷ Jeesus sanoi heille: “Tulkaa minun mukaani, niin minä teen teistä ihmisten kalastajia.” ¹⁸ Heti he jättivät verkot ja lähtivät seuraamaan häntä.

¹⁹ **Kun** he olivat menneet vähän matkaa eteenpäin, Jeesus näki Jaakobin, Sebedeuksen pojan, ja Johanneksen, hänen veljensä, veneessä kunnostamassa verkkoja. ²⁰ Jeesus kutsui heti heidätkin. He jättivät isänsä Sebedeuksen ja tämän palkkalaiset veneeseen ja lähtivät hänen mukaansa.

Jeesus Kapernaumin synagogassa (Lk 4:31–37)

²¹ **He** tulivat Kapernaumiin. Heti sapattina Jeesus meni synagogaan ja opetti. ²² Ihmiset olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan, sillä hän opetti heitä niin kuin se, jolla on valta, eikä niin kuin kirjanoppineet. ²³ **Heidän** synagogassaan oli juuri silloin mies, jossa oli saastainen henki. Se alkoi huutaa: ²⁴ “Mitä sinä meistä tahdot, Jeesus Nasaretilainen? Tulitko tuhoamaan meidät? Minä tiedän, kuka sinä olet, Jumalan Pyhä!” ²⁵ Mutta Jeesus nuhteli sitä sanoen: “Vaikene ja lähde ulos hänestä!” ²⁶ Silloin saastainen henki kouristi miestä ja lähti hänestä huutaen kovalla äänellä. ²⁷ Kaikki hämmästyivät ja kyselivät toisiltaan: “Mitä tämä on? Uusi oppi! Hänellä on valta käskeä saastaisia henkiäkin, ja ne tottelevat häntä.” ²⁸ Hänen maineensa levisi nopeasti kaikkialle, ympäri koko Galilean.

Jeesus parantaa Simonin anopin ja muita sairaita (Mt 8:14–17; Lk 4:38–41)

²⁹ **Heti** synagogasta lähdettyään he menivät Simonin ja Andreaan taloon Jaakobin ja Johanneksen kanssa. ³⁰ Simonin anoppi makasi sairaana kuumeessa, ja heti he kertoivat hänestä Jeesukselle. ³¹ Jeesus meni hänen luokseen, tarttui häntä kädestä ja nosti hänet ylös. Kuume lähti hänestä heti, ja hän alkoi palvella heitä. ³² **Illan** tultua, kun aurinko oli laskenut, Jeesuksen luo tuotiin kaikki sairaat ja riivaatut. ³³ Koko kaupunki oli koolla oven edustalla. ³⁴ Hän paransi monia sairaita, joilla oli monenlaisia tauteja, ja ajoi ulos monta riivaajaa eikä antanut niiden puhua, koska ne tunsivat hänet.

Lähtö Kapernaumista (Lk 4:42–44)

³⁵ **Noustuaan** varhain aamulla, kun vielä oli pimeä, Jeesus lähti autioon paikkaan ja rukoili siellä. ³⁶ Mutta Simon ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, riensivät etsimään Jeesusta, ³⁷ ja löydettyään hänet he sanoivat: “Kaikki etsivät sinua.” ³⁸ Jeesus sanoi heille: “Lähdetään muualle lähikyliin, jotta voisin julistaa sielläkin. Sitä vartenhan minä olen tullutkin.” ³⁹ Niin hän lähti ja saarnasi kaikkialla Galilean synagogissa ja ajoi ulos riivaajat.

Jeesus parantaa spitaalisen (Mt 8:1–4; Lk 5:12–16)

⁴⁰ **Jeesuksen** luo tuli spitaalinen mies, joka pyysi häneltä polvistuneena hänen eteensä: “Jos tahdot, niin sinä voit puhdistaa minut.” ⁴¹ Jeesuksen kävi häntä sää-

liksi. Hän ojensi kätensä, koskettti miestä ja sanoi: “Minä tahdon, puhdistu.”⁴² Heti kun hän oli sanonut tämän, spitaali lähti miehestä, ja mies puhdistui.⁴³ Varoittaen häntä ankarasti Jeesus lähetti hänet pois⁴⁴ sanoen: “Katso, ettet puhu tästä kenellekään mitään, vaan mene näyttämään itsesi papille ja uhraa puhdistumisestasi se, minkä Mooses on säätänyt, todistukseksi heille.”⁴⁵ Mutta lähdettyään mies rupesi laajalti julistamaan ja levittämään asiasta tietoa, niin ettei Jeesus voinut enää julki- sesti mennä mihinkään kaupunkiin. Hän oleskeli kaupunkien ulkopuolella autoissa paikoissa, ja kaikkialta tuli ihmisiä hänen luokseen.

Jeesus parantaa halvaantuneen (Mt 9:1–8; Lk 5:17–26)

2¹ Muutamien päivien kuluttua Jeesus meni taas Kapernaumiin. Kun hänen kuultiin olevan kotona, ²väkeä kokoontui heti niin paljon, etteivät ihmiset mahtuneet edes oven edustalle. Hän puhui heille sanaa. ³Samaan aikaan neljä miestä kantoi halvaantunutta; he yrittivät tuoda hänet Jeesuksen luo. ⁴Kun he eivät väentungoksen vuoksi voineet päästä hänen luokseen, he purkivat katon siltä kohdalta, missä hän oli. Kaivettuaan aukon he laskivat alas vuoteen, jolla halvaantunut makasi. ⁵Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle: “Lapsi, sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi.”
⁶Mutta siellä oli istumassa muutamia kirjanoppineita, ja he ajattelivat sydämessään: ⁷“Mitä tämä tällä tavoin puhuu? Hänhän pilkkaa Jumalaa. Kuka muu voi antaa syntejä anteeksi kuin yksin Jumala?”⁸ Jeesus tunsu heti hengessään, mitä he mielessään ajattelivat, ja sanoi heille: “Miksi te sellaista ajattelette sydämessänne? ⁹Kumpi on helpompaa, sanoa halvaantuneelle: ‘Sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi’, vai sanoa: ‘Nouse, ota vuoteesi ja kävele’?”¹⁰ Mutta jotta tietäisitte, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi” – hän puhui nyt halvaantuneelle – ¹¹“minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.”¹² Niin mies nousi heti, otti vuoteensa ja meni ulos kaikkien nähden. Kaikki hämmästyivät ja ylistivät Jumalaa sanoen: “Tällaista emme ole ikinä nähneet.”

Jeesus kutsuu Leevin (Mt 9:9–13; Lk 5:27–32)

¹³ Jeesus lähti taas ja kulki pitkin järven rantaa. Koko väkijoukko tuli hänen peränsään, ja hän opetti heitä. ¹⁴Kulkiessaan tulliaseman ohi hän näki Leevin, Alfeuksen pojan, istumassa siellä ja sanoi hänelle: “Seuraa minua.” Tämä nousi ja lähti seuraamaan häntä.

¹⁵ Kun Jeesus oli aterioimassa Leevin kodissa, myös monta publikaania ja syntistä aterioi Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa. Heitä oli näet paljon, ja he seurasivat häntä. ¹⁶Kun fariseusten kirjanoppineet näkivät, että hän söi syntisten ja publikaanien kanssa, he sanoivat hänen opetuslapsilleen: “Publikaanien ja syntisten kanssako hän syö ja juo!”¹⁷ Tämän kuultuaan Jeesus sanoi heille: “Eivät ter-

veet tarvitse parantajaa vaan sairaat. En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita vaan syntisiä kääntymykseen.”

Kysymys paastosta (Mt 9:14–17; Lk 5:33–39)

¹⁸ Johanneksen opetuslapset ja fariseukset paastosivat. Jeesukselta tultiin kysymään: “Minkä vuoksi Johanneksen ja fariseusten opetuslapset paastoavat, mutta sinun opetuslapsesi eivät paastoa?” ¹⁹ Jeesus vastasi heille: “Eivät kai häävieraat voi paastota silloin, kun sulhanen on heidän kanssaan? Niin kauan kuin heillä on sulhanen seurassaan, he eivät voi paastota. ²⁰ Mutta päivät tulevat, jolloin sulhanen otetaan heiltä pois, ja silloin, sinä päivänä, he paastoavat. ²¹ Ei kukaan ompele kutistamattomasta kankaasta paikkaa vanhaan viittaan. Silloinhan uusi täytetilkku repisi palan vanhasta viitasta ja reikä tulisi pahemmaksi. ²² Eikä kukaan laske uutta viiniä vanhoihin nahkaleileihin. Silloinhan uusi viini repii leilit, viini valuu hukkaan ja leilit menevät pilalle. Ei, vaan uusi viini on laskettava uusiin leileihin.”

Sapatin herra (Mt 12:1–8; Lk 6:1–5)

²³ Jeesus kulki sapattina viljavainioiden halki, ja hänen opetuslapsensa rupesivat kulkiessaan katkomaan tähkäpäitä. ²⁴ Silloin fariseukset sanoivat hänelle: “Katso! Miksi he tekevät sapattina sitä, mikä ei ole luvallista?” ²⁵ Jeesus vastasi heille: “Ettekö ole koskaan lukeneet, mitä Daavid teki, kun hän ja hänen seuralaisensa kärsivät puutetta ja olivat nälissään? ²⁶ Hän meni ylipappi Abjatarin aikana Jumalan huoneeseen, söi Herran eteen asetettua leipää, jota ainoastaan pappien oli lupa syödä, ja antoi myös niille, jotka olivat hänen kanssaan.” ²⁷ Jeesus sanoi heille vielä: “Sapatti on asetettu ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. ²⁸ Niinpä Ihmisen Poika on myös sapatin herra.”

Jeesus parantaa sapattina (Mt 12:9–14; Lk 6:6–11)

3 ¹ Jeesus meni taas synagogaan. Siellä oli mies, jonka käsi oli surkastunut. ² Fariseukset pitivät Jeesusta silmällä, parantaisiko hän miehen sapattina, jotta pääsisivät syyttämään häntä. ³ Jeesus sanoi miehelle, jonka käsi oli surkastunut: “Nouse ja astu esiin.” ⁴ Fariseuksille hän sanoi: “Onko sapattina lupa tehdä hyvää vai tehdä pahaa, pelastaa henki vai tappaa?” Mutta he pysyttelivät vaiti. ⁵ Jeesus katsahti ympärilleen heihin vihasesti, murheellisena heidän sydämensä kovuudesta, ja sanoi miehelle: “Ojenna kätesi.” Mies ojensi kätensä, ja se tuli ennalleen, yhtä terveeksi kuin toinenkin käsi. ⁶ Silloin fariseukset lähtivät ulos ja alkoivat heti pitää herodilaisten kanssa neuvottelua Jeesusta vastaan saadakseen hänet surmatuksi.

Monet tulevat Jeesuksen luo

⁷Jeesus vetäytyi opetuslapsineen järven rannalle, ja häntä seurasi suuri joukko ihmisiä Galileasta. Myös Juudeasta, ⁸Jerusalemista, Idumeasta ja Jordanin takaa sekä Tyroksen ja Siidonin ympäristöstä tuli hänen luokseen paljon ihmisiä, kun he kuulivat, kuinka suuria tekoja hän teki. ⁹Jeesus käski opetuslastensa pitää hänelle venettä valmiina väkijoukon varalta, ettei se pääsisi ahdistamaan häntä. ¹⁰Hän oli näet parantanut monia, ja siksi kaikki, joilla oli vaivoja, tunkeutuivat hänen luokseen koskettaakseen häntä. ¹¹Kun saastaiset henget näkivät hänet, ne heittäytyivät maahan hänen eteensä ja huusivat: "Sinä olet Jumalan Poika!" ¹²Mutta hän varoitti niitä ankarasti saattamasta häntä julki.

Kaksitoista apostolia (Mt 10:1–4; Lk 6:12–16)

¹³Jeesus nousi vuorelle ja kutsui luokseen ne, jotka hän itse tahtoi, ja he menivät hänen luokseen. ¹⁴Hän valitsi kaksitoista opetuslasta, joille hän myös antoi apostolin nimen, jotta he olisivat hänen kanssaan, ja hän lähettäisi heidät saarnaamaan ¹⁵ja hän antaisi heille vallan parantaa sairauksia ja ajaa ulos riivaajia. ¹⁶Nämä ovat ne kaksitoista, jotka hän valitsi: Simon, jolle hän antoi nimen Pietari, ¹⁷Jaakob, Sebedeuksen poika, ja hänen veljensä Johannes, joille hän antoi nimen Boanerges, joka merkitsee 'ukoksenjylinän pojat', ¹⁸sekä Andreas, Filippus ja Bartolomeus, Matteus, Tuomas ja Jaakob, Alfeuksen poika, Taddeus ja Simon Kananeus ¹⁹sekä Juudas Iskariot, joka kavalsi hänet.

Beelsebulin voimallako? (Mt 12:22–32; Lk 11:14–23, 12:10)

²⁰Sitten Jeesus meni opetuslapsineen erääseen taloon. Taas kokoontui niin paljon kansaa, etteivät he ehtineet edes syödä. ²¹Kun hänen omaisensa sen kuulivat, he lähtivät ottaakseen hänet huostaansa, sillä puhuttiin, että hän oli järjiltään. ²²Kirjanoppineet, jotka olivat tulleet Jerusalemistä, sanoivat: "Hänessä on Beelsebul" ja "Riivaajien päämiehen voimalla hän ajaa ulos riivaajia." ²³Niin Jeesus kutsui heidät luokseen ja puhui heille vertauksin: "Kuinka Saatana voi ajaa ulos Saatanan? ²⁴Jos valtakunta riitautuu itsensä kanssa, ei se valtakunta voi pysyä pystyssä, ²⁵ja jos perhe riitautuu itsensä kanssa, ei se perhekään voi kestää. ²⁶Jos Saatana on noussut itseään vastaan ja riitautunut itsensä kanssa, ei hän voi enää kestää vaan hänen loppunsa on tullut. ²⁷Ei kukaan voi tunkeutua väkevän taloon ja ryöstää hänen tavaroitaan, ellei hän ensin sido sitä väkevää. Vasta sitten hän ryöstää hänen talonsa. ²⁸Totisesti minä sanon teille: Ihmisten lapsille annetaan anteeksi kaikki synnit, kaikki pilkkaamisetkin, kuinka paljon pilkannevatkin. ²⁹Mutta se, joka pilkkaa Pyhää Henkeä, ei saa ikinä anteeksi vaan on syyppää ikuisen syntiin." ³⁰He näet sanoivat: "Hänessä on saastainen henki."

Jeesuksen äiti ja veljet (Mt 12:46–50; Lk 8:19–21)

³¹ Silloin Jeesuksen äiti ja veljet saapuivat paikalle. He jäivät seisomaan ulos mutta lähettivät jonkun kutsumaan häntä. ³² Hänen ympärillään istui paljon ihmisiä, ja he sanoivat hänelle: “Sinun äitisi ja veljesi ovat ulkona ja kysyvät sinua.” ³³ Jeesus vastasi heille: “Kuka on minun äitini, ja ketkä ovat minun veljäni?” ³⁴ Katsellen ympärillään istuvia hän sanoi: “Tässä ovat minun äitini ja veljeni! ³⁵ Se, joka tekee Jumalan tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini.”

VERTAUKSET JUMALAN VALTAKUNNASTA, 4**Kylväjävertaus** (Mt 13:1–9; Lk 8:4–8)

4 Jeesus rupesi taas opettamaan järven rannalla. Hänen luokseen kokoontui niin paljon kansaa, että hän nousi veneeseen ja istui siinä järvellä. Väkijoukko oli maalla järven rannassa. ² Hän opetti heille vertauksin monia asioita, ja opettaessaan hän sanoi: ³ “Kuulkaa! Kylväjä lähti kylvämään. ⁴ Hänen kylväessään osa siemenistä putosi tien viereen, ja taivaan linnut tulivat ja söivät ne. ⁵ Osa taas putosi kallio-perälle, jossa siemenillä ei ollut paljon maata. Ne nousivat pian oraalle, kun niillä ei ollut syvää maata. ⁶ Auringon noustua oraat kuitenkin paahtuivat helteessä, ja koska niillä ei ollut juurta, ne kuivettuivat. ⁷ Osa putosi orjantappuroiden sekaan. Orjantappurat kasvoivat ja tukahduttivat oraan, eikä se antanut satoa. ⁸ Mutta osa putosi hyvään maahan, nousi oraalle, kasvoi ja antoi sadon, mikä kolmikymmen-, mikä kuusikymmen- ja mikä satakertaisen.” ⁹ Sitten hän sanoi heille: “Jolla on korvat kuulla, se kuulkoon!”

Vertausten tarkoitus (Mt 13:10–17; Lk 8:9,10)

¹⁰ Kun sitten Jeesus oli jäänyt yksin, ne kaksitoista ja muut hänen ympärillään olivat kysyivät häneltä, mitä vertaukset tarkoittivat. ¹¹ Hän sanoi heille: “Teille on uskottu Jumalan valtakunnan salaisuus, mutta noille ulkopuolella oleville kaikki tulee vertauksina, ¹² niin että he näkemällä näkisivät eivätkä käsittäisi ja kuulemalla kuulisivat eivätkä ymmärtäisi, etteivät kääntyisi eivätkä saisi anteeksi.”

Kylväjävertauksen selitys (Mt 13:18–23; Lk 8:11–15)

¹³ Jeesus sanoi heille edelleen: “Ettekö käsitä tätä vertausta? Kuinka sitten voisitte ymmärtää kaikki muut vertaukset? ¹⁴ Kylväjä kylvää sanan. ¹⁵ Tien viereen pudonnut siemen tarkoittaa niitä ihmisiä, joihin sana kylvetään, mutta kun he kuulevat sen, niin Saatana tulee heti ja ottaa pois heidän sydämiinsä kylvetyn sanan. ¹⁶ Niin ikään kallio-perälle kylvetyt ovat niitä, jotka kuullessaan sanan ottavat sen heti ilolla vastaan, ¹⁷ mutta koska heillä ei ole juurta itsessään, he kestävät vain hetken. Kun sitten tulee ahdistus tai vaino sanan tähden, he heti lankeavat pois. ¹⁸ Toiset

taas ovat niitä, jotka on kylvetty orjantappuroiden sekaan. Nämä ovat niitä, jotka kuulevat sanan, ¹⁹ mutta tämän maailman huolet, rikkauten petollinen viettelys ja muut himot pääsevät heissä tukahduttamaan sanan, niin että se jää hedelmättömäksi. ²⁰ Mutta nuo hyvään maahan kylvetyt ovat niitä, jotka kuulevat sanan, ottavat sen vastaan ja tuottavat sadon, mikä kolmikymmen-, mikä kuusikymmen-, mikä satakertaisen.”

Sanan oikea kuuleminen (Lk 8:16–18)

²¹ Sitten Jeesus sanoi heille: ”Eihän lampua oteta esiin siksi, että se pantaisiin vaakan tai vuoteen alle. Eikö siksi, että se pantaisiin lampunjalkaan? ²² Eihän mikään ole salaista muuta varten kuin tullakseen ilmi eikä kätkettyä muuta varten kuin tullakseen julki. ²³ Jos jollakin teistä on korvat kuulla, hän kuulkoon.” ²⁴ Vielä hän sanoi heille: ”Tarkatkaa sitä, mitä kuulette. Millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan, ja vielä lisätäänkin. ²⁵ Jolla on, sille annetaan, mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, mitä hänellä on.”

Vertaus siemenestä kasvavasta viljasta

²⁶ Jeesus sanoi: ”Jumalan valtakunta on kuin se, että ihminen kylvää siemenen maahan. ²⁷ Kun hän nukkuu ja hän herää, öin ja päivin, siemen orastaa ja kasvaa, mutta hän ei tiedä miten. ²⁸ Maa tuottaa sadon aivan itsestään: ensin korren, sitten tähkän ja viimein täyden jyvän tähkään. ²⁹ Heti kun sato on kypsytynyt, hän lähettää sirpin, koska sadonkorjuun aika on käsillä.”

Vertaus sinapinsiemenestä (Mt 13:31–35; Lk 13:18,19)

³⁰ Sitten Jeesus sanoi: ”Mihin vertaisimme Jumalan valtakuntaa, mitä vertausta siitä käyttäisimme? ³¹ Se on kuin sinapinsiemen, joka maahan kylvettäessä on pienin kaikista siemenistä maan päällä. ³² Mutta kun se on kylvetty maahan, se nousee ja kasvaa suurimmaksi kaikista vihanneskasveista. Se tekee niin suuria oksia, että taivaan linnut voivat tehdä pesänsä sen varjoon.”

³³ Monin tällaisin vertauksin Jeesus puhui ihmisille sanaa, sen mukaan kuin he kykenivät kuulemaan. ³⁴ Ilman vertausta hän ei puhunut heille, mutta opetuslapsilleen hän selitti kaiken, kun he olivat yksikseen.

SUURIA IHMEITÄ, 4–5

Jeesus tyyntyyttää myrskyn (Mt 8:23–27; Lk 8:22–25)

³⁵ Samana päivänä illan tultua Jeesus sanoi opetuslapsille: ”Lähdetään toiselle rannalle.” ³⁶ He lähettivät kansan luotaan ja lähtivät Jeesuksen kanssa veneellä, jossa hän jo oli. Myös muita veneitä oli hänen matkassaan. ³⁷ Silloin nousi kova myrskytuuli ja aallot löivät yli laidan veneeseen, niin että se oli jo täyttymäisillään.

³⁸ Jeesus nukkui veneen perässä nojaten päänaluseen. Opetuslapset herättivät hänet ja sanoivat: ”Opettaja, etkö välitä siitä, että me hukumme?” ³⁹ Herättyään hän nuhteli tuulta ja sanoi järvelle: ”Vaikene, ole hiljaa!” Niin tuuli asettui, ja tuli aivan tyyntä. ⁴⁰ Hän sanoi heille: ”Miksi te olette niin pelokkaita? Eikö teillä vielääkään ole uskoa?” ⁴¹ Mutta he pelästyivät ylen suuresti ja sanoivat toisilleen: ”Kuka tämä oikein on, kun tuuli ja merikin tottelevat häntä?”

Jeesus Gerasan alueella (Mt 8:28–34; Lk 8:26–39)

5¹ He tulivat järven toiselle puolelle, gerasalaisten alueelle. ² Heti kun Jeesus nousi veneestä, häntä vastaan tuli hautaluolista mies, jossa oli saastainen henki. ³ Mies asusti haudoissa, eikä kukaan voinut enää kahleillakaan sitoa häntä. ⁴ Monet kerrot hänet oli kytketty jalkakahleisiin ja ketjuihin, mutta hän oli katkonut ketjut ja murtanut kahleet, eikä kukaan kyennyt hillitsemään häntä. ⁵ Hän oli jatkuvasti, yötä päivää, luolissa ja vuorilla, huusi ja runteli itseään kivillä. ⁶ Kun hän jo kaukaa näki Jeesuksen, hän tuli juosten, kumartui hänen eteensä ⁷ ja huusi kovalla äänellä: ”Mitä sinä minusta tahdot, Jeesus, Korkeimman Jumalan Poika? Minä vannotan sinua Jumalan kautta, älä vaivaa minua!” ⁸ Jeesus oli näet juuri sanomaisillaan sille: ”Lähde ulos miehestä, saastainen henki!” ⁹ Niin Jeesus kysyi siltä: ”Mikä on nimesi?” Se vastasi hänelle: ”Legioona on minun nimeni, sillä meitä on monta.” ¹⁰ Ja se pyytämällä pyysi, ettei hän ajaisi niitä pois siltä seudulta.

¹¹ Läheisellä vuorenrinteellä oli suuri sikalauma laitumella. ¹² Kaikki nuo riivaajat pyysivät Jeesukselta: ”Lähetä meidät sikoihin, niin menemme niihin.” ¹³ Hän salli sen, ja saastaiset henget lähtivät miehestä ja menivät sikoihin. Silloin lauma, noin kaksituhatta sikaa, syöksi jyrkännettä alas järveen ja hukkui.

¹⁴ Sikopaimenet lähtivät pakoon ja kertoivat tapahtuneesta kaupungissa ja maaseudulla. Ihmiset lähtivät katsomaan, mitä oikein oli tapahtunut. ¹⁵ He tulivat Jeesuksen luo ja näkivät riivatun istumassa pukeutuneena ja täydessä ymmärryksessä, sen, jossa oli ollut legioona riivaajia. Nuo ihmiset pelästyivät, ¹⁶ ja silminnäkijät kertoivat heille, mitä riivatulle oli tapahtunut ja miten sikojen oli käynyt. ¹⁷ Niin he alkoivat pyytää Jeesusta lähtemään pois heidän alueeltaan.

¹⁸ Kun hän oli astumassa veneeseen, riivattuna ollut mies pyysi, että saisi jäädä hänen seuraansa. ¹⁹ Mutta Jeesus ei antanut hänen jäädä vaan sanoi hänelle: ”Mene kotiisi omaistesi luo ja kerro heille, mitä Herra on sinulle tehnyt ja miten hän on armahtanut sinua.” ²⁰ Hän lähti ja alkoi julistaa Dekapoliin alueella, miten suuria tekoja Jeesus oli tehnyt hänelle, ja kaikki olivat ihmeissään.

Jairoksen tytär ja verenvuotoa sairastava nainen (Mt 9:18–26; Lk 8:40–56)

²¹ Kun Jeesus oli tullut veneellä takaisin järven toiselle puolelle, hänen luokseen kokoontui paljon kansaa. Hän oli järven rannalla, ²² ja sinne tuli muuan synagogan esimies, nimeltään Jairos. Nähtyään Jeesuksen hän heittäytyi hänen jalkojensa

juureen ²³ ja pyysi hartaasti: ”Pieni tyttäreni on kuolemaisillaan. Tule ja pane kätesi hänen päälleen, että hän tulisi terveeksi ja jäisi eloon.” ²⁴ Jeesus lähti miehen mukaan, ja häntä seurasi suuri kansanjoukko tungeksien hänen ympärillään.

²⁵ Siellä oli myös nainen, jota oli kaksitoista vuotta vaivannut verenvuoto. ²⁶ Hän oli kärsinyt paljon monen lääkärin käsissä ja kuluttanut kaiken omaisuutensa saamatta mitään apua, pikemminkin hän oli tullut huonommaksi. ²⁷ Hän oli kuullut Jeesuksesta, ja nyt hän tuli väkijoukossa takaapäin ja kosketti hänen viittaansa. ²⁸ Nainen näet sanoi: ”Kunhan vain saan koskettaa hänen vaatteitaan, tulen terveeksi.” ²⁹ Siinä samassa verenvuoto tyrehtyi, ja hän tunsu ruumiissaan, että oli parantunut vaivastaan.

³⁰ Jeesus tunsu heti, että hänestä oli lähtenyt voimaa. Hän kääntyi väkijoukossa ja kysyi: ”Kuka koski minun vaatteisiini?” ³¹ Hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: ”Sinä näet väkijoukon tungeksivan ympärilläsi ja kysyt: ‘Kuka minuun koski?’” ³² Mutta Jeesus katseli ympärilleen nähdäkseen naisen, joka oli sen tehnyt. ³³ Nainen oli peloissaan ja vapisi, sillä hän tiesi, mitä hänelle oli tapahtunut. Hän tuli esiin, heittäytyi maahan Jeesuksen eteen ja kertoi hänelle koko totuuden. ³⁴ Jeesus sanoi hänelle: ”Tyttäreni, uskosi on tehnyt sinut terveeksi. Mene rauhassa ja ole terve vaivastasi.”

³⁵ Hänen vielä puhuessaan tultiin synagogan esimiehen kotoa sanomaan: ”Tyttäreni kuoli. Miksi enää vaivaat opettajaa?” ³⁶ Mutta Jeesus ei ottanut kuullakseen, mitä puhuttiin, vaan sanoi synagogan esimiehelle: ”Älä pelkää, usko ainoastaan!” ³⁷ Hän ei antanut kenenkään muun tulla mukaansa kuin Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen, Jaakobin veljen. ³⁸ He tulivat synagogan esimiehen taloon, ja Jeesus näki metelöivän joukon ihmisiä, jotka itkivät ja valittivat suureen ääneen. ³⁹ Menettyään sisään hän sanoi: ”Mitä te metelöitte ja itkette? Ei lapsi ole kuollut vaan nukkuu.” ⁴⁰ Silloin he nauroivat hänelle, mutta hän ajoi kaikki ulos, otti mukaansa lapsen isän ja äidin sekä ne, jotka olivat hänen kanssaan, ja meni huoneeseen, jossa lapsi oli. ⁴¹ Jeesus tarttui lasta kädestä ja sanoi: ”Talita kuumi!” Se on käännettyinä: Tyttö, minä sanon sinulle, nouse! ⁴² Tyttö nousi heti kävelemään; hän oli iältään kaksitoistavuotias. Kaikki hämmästyivät valtavasti, ⁴³ mutta Jeesus varoitti heitä ankarasti, ettei kukaan saisi tietää tästä asiasta. Tytölle hän käski antaa syötävää.

JEEBUS VAELTAA GALILEASSA JA LÄHISEUDUILLA, 6–8

Jeesusta halveksitaan Nasaretissa (Mt 13:53–58; Lk 4:16–30)

6 Jeesus lähti sieltä ja tuli kotikaupunkiinsa, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä. ² Kun tuli sapatti, hän ryhtyi opettamaan synagogassa. Häntä kuunnellesaan monet sanoivat hämmästyneinä: ”Mistä tuo on saanut kaiken tämän? Mikä on se viisaus, joka hänelle on annettu? Ja mitä nämä tällaiset voimateot ovat, jotka tapahtuvat hänen kättensä kautta? ³ Eikö tämä ole se rakentaja, Marian poika ja

Jaakobin, Jooseksen, Juudaksen ja Simonin veli? Eivätkö hänen sisarensa ole täällä meidän keskuudessamme?” Ja he loukkaantuivat häneen.

⁴ Mutta Jeesus sanoi heille: “Profeetta ei ole halveksittu muualla kuin kotikaupungissaan, sukulaistensa parissa ja omassa kodissaan.” ⁵ Eikä hän voinut tehdä siellä yhtään voimatekoa, paitsi että paransi muutamia sairaita panemalla kätensä heidän päälleen. ⁶ Hän ihmetteli heidän epäuskiaan. Sitten hän kierteli ympäristössä kylästä kylään ja opetti.

Apostolien lähettäminen (Mt 10:1,5–15; Lk 9:1–6)

⁷ Jeesus kutsui luokseen ne kaksitoista. Hän alkoi lähettää heitä kaksittain ja antoi heille vallan saastaisia henkiä vastaan. ⁸ Hän kielsi heitä ottamasta matkalle mitään muuta kuin sauvan: ei leipää, ei laukkua eikä rahaa vyöhön. ⁹ Sandaalit he saivat ottaa jalkaansa. “Mutta älkää pukeko yllenne kahta paitaa.” ¹⁰ Vielä hän sanoi heille: “Missä vain menettekin johonkin taloon, jääkää siihen asumaan, kunnes lähette siltä seudulta. ¹¹ Missä paikassa teitä ei oteta vastaan eikä teitä kuunnella, lähtekää sieltä ja pudistakaa tomu jaloistanne todistukseksi heille. Totisesti minä sanon teille: Sodomalla ja Gomorralla on tuomiopäivänä helpompaa kuin sillä kaupungilla.”

¹² Niin he lähtivät ja saarnasivat, että ihmisten oli käännyttävä sydämessään. ¹³ He ajoivat ulos monta riivaajaa. Lisäksi he voitelivat öljyllä monia sairaita ja paransivat heidät.

Johannes Kastajan kuolema (Mt 14:1–12; Lk 9:7–9)

¹⁴ Kuningas Herodeskin kuuli Jeesuksesta, sillä Jeesuksen nimi oli tullut tunnetuksi. Ihmiset sanoivat: “Johannes Kastaja on noussut kuolleista, ja sen tähden nämä voimat vaikuttavat hänessä.” ¹⁵ Mutta toiset sanoivat: “Hän on Elia”, toiset taas sanoivat: “Hän on profeetta, niin kuin joku muukin profeetoista.” ¹⁶ Sen kuultuaan Herodes sanoi: “Hän on Johannes, jonka minä mestautin. Hän on noussut kuolleista.”

¹⁷ Herodes oli näet käsenyt ottaa kiinni Johanneksen ja kahlita hänet vankilaan veljensä Filippoksen vaimon Herodiaan takia. Herodes oli ottanut hänet vaimokseen, ¹⁸ mutta Johannes oli sanonut Herodekselle: “Sinun ei ole lupa pitää veljesi vaimoa.” ¹⁹ Herodias piti salavihaa Johannesta kohtaan ja tahtoi tappaa hänet mutta ei voinut, ²⁰ koska Herodes pelkäsi Johannesta. Hän tiesi Johanneksen vanhurskaaksi ja pyhäksi mieheksi, ja suojeli häntä. Kun Herodes kuunteli Johannesta, hän tuli monesta asiasta epäroivälle mielelle. Ja Herodes kuunteli häntä mielellään.

²¹ Niin tuli sopiva päivä, kun Herodes piti syntymäpäivänään pidot ylimyksille, sotapäälliköille ja Galilean johtomiehille. ²² Silloin Herodiaan tytär tuli sisälle ja tanssi, ja se miellytti Herodesta ja hänen pöytävieraitaan. Kuningas sanoi työlle: “Pyydä minulta, mitä ikinä tahdot, niin minä annan sen sinulle.” ²³ Hän vannoi työlle:

“Mitä ikinä pyydät minulta, sen minä annan sinulle, vaikka puolet valtakuntaani.”

²⁴ Tyttö meni ulos ja kysyi äidiltään: “Mitä minä pyytäisin?” Hän vastasi: “Johannes Kastajan päätä.” ²⁵ Tyttö kiiruhti heti sisälle kuninkaan luo ja pyysi: “Minä tahdon, että nyt heti annat minulle vadilla Johannes Kastajan pään.”

²⁶ Kuningas tuli hyvin murheelliseksi, mutta valansa ja pöytävieraiden tähden hän ei tahtonut torjua tytön pyyntöä. ²⁷ Herodes lähetti heti henkivartijan ja käski tuoda Johanneksen pään. Henkivartija meni, löi Johannekselta pään poikki vankilassa ²⁸ ja toi sen vadilla tytölle, ja tyttö antoi sen äidilleen.

²⁹ Kun Johanneksen opetuslapset kuulivat tästä, he tulivat ja ottivat hänen ruumiinsa ja panivat sen hautaan.

Jeesus ruokkii viisituhatta miestä (Mt 14:13–21; Lk 9:10–17; Jh 6:1–14)

³⁰ Apostolit kokoontuivat Jeesuksen luo ja kertoivat hänelle kaiken, mitä olivat tehneet ja opettaneet. ³¹ Silloin hän sanoi heille: “Tulkaa yksinäisyyteen, autioon paikkaan, ja levähtäkää vähän.” Tulijoita ja menijöitä oli näet paljon, eikä heillä ollut aikaa edes syödä. ³² Niin he lähtivät veneellä autioon paikkaan, yksinäisyyteen. ³³ Mutta heidän huomattiin lähtevän. Monet tunsivat heidät ja riensivät sinne jalan kaikista kaupungeista ja ehdivät perille ennen heitä.

³⁴ Astuessaan maihin Jeesus näki paljon kansaa, ja hänen tuli heitä sääli, sillä he olivat kuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Hän rupesi opettamaan heille monia asioita. ³⁵ Kun päivä oli jo pitkälle kulunut, opetuslapset tulivat hänen luokseen ja sanoivat: “Tämä paikka on autio, ja on jo myöhä. ³⁶ Päästä heidät luotasi, että he menisivät ympärillä oleviin maataloihin ja kyliin ostamaan itselleen leipiä, sillä heillä ei ole mitään syötävää.” ³⁷ Hän vastasi opetuslapsille: “Antakaa te heille syötävää.” He sanoivat hänelle: “Pitäisikö meidän mennä ostamaan leipää kahdellasadalla denaarilla antaaksemme heille syötävää?” ³⁸ Mutta hän sanoi heille: “Montako leipää teillä on? Menkää katsomaan.” Saatuaan sen selville he sanoivat: “Viisi, ja kaksi kalaa.”

³⁹ Jeesus käski heidän asettaa heidät kaikki ateriointiryhmiksi vihantaan ruohikkoon. ⁴⁰ Väki asettui alas ryhmä ryhmän viereen, toisiin sata, toisiin viisikymmentä. ⁴¹ Hän otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen, siunasi ja mursi leivät, ja antoi ne opetuslapsilleen kansalle tarjottaviksi. Samoin hän jakoi kaikille ne kaksi kalaa. ⁴² Kaikki söivät ja tulivat kylläisiksi. ⁴³ Sitten he keräsivät leivänpalasia kaksitoista täyttä korillista ja tähteet kaloista. ⁴⁴ Näitä leipiä oli syömässä viisituhatta miestä.

Jeesus kävelee veden päällä (Mt 14:22–33; Jh 6:15–21)

⁴⁵ Heti tämän jälkeen Jeesus vaati opetuslapsiaan astumaan veneeseen ja menemään edeltä toiselle rannalle Beetsaidaan, sillä aikaa kun hän lähettäisi väkijoukon luotaan. ⁴⁶ Hyvästelttyään väkijoukon hän lähti vuorelle rukoilemaan.

⁴⁷ Illan tultua vene oli keskellä järveä ja Jeesus yksin oli maissa. ⁴⁸ Hän näki soutajien olevan vaikeuksissa, sillä heillä oli vastatuuli. Neljännen yövartion vaiheilla hän tuli heitä kohti kävelen veden päällä ja aikoi mennä heidän ohitse. ⁴⁹ Kun opetuslapset näkivät hänen kävelevän veden päällä, he luulivat häntä aaveeksi ja rupesivat huutamaan. ⁵⁰ He kaikki näkivät hänet ja pelästyivät. Mutta heti hän puhui heidän kanssaan ja sanoi heille: "Olkaa turvallisella mielellä. Minä se olen, älkää pelätkö!"

⁵¹ Hän astui veneeseen heidän luokseen, ja tuuli tyyntyi. He olivat hämmästyksestä suunniltaan, ⁵² sillä he eivät olleet ymmärtäneet sitäkään, mitä leiville oli tapahtunut, vaan heidän sydämensä oli turtunut.

Jeesus parantaa Gennesaretissa (Mt 14:34–36)

⁵³ Ylitettyään järven he ankkuroivat rantaan Gennesaretissa. ⁵⁴ Heidän noustessaan veneestä ihmiset tunsivat heti Jeesuksen. ⁵⁵ He kiersivät juosten koko seudun ja alkoivat kantaa vuoteilla sairaita sinne, missä kuulivat hänen olevan. ⁵⁶ Minne tahansa hän menikin, kyliin, kaupunkeihin tai maaseudulle, he asettivat sairaat toreille ja pysyivät häneltä, että nämä saisivat koskettaa edes hänen viittansa tupsua. Kaikki, jotka koskettivat häntä, paranivat.

Jumalan sana ja perinnäissääntö (Mt 15:1–9)

7 ¹ Jeesuksen luo kokoontui fariseuksia ja joitakin kirjanoppineita, jotka olivat tulleet Jerusalemistä. ² Kun he näkivät, että jotkut hänen opetuslapsistaan söivät leipää epäpuhtain eli pesemättömin käsin, he moittivat heitä siitä. ³ Fariseukset kuitenkin muutkaan juutalaiset eivät näet syö, ennen kuin ovat tarkoin pesseet kätensä, pitäen kiinni vanhinten perinnäissäännöstä. ⁴ Torilta tultuaan he eivät syö, elleivät ensin peseydy. On paljon muitakin sääntöjä, joita he ovat ottaneet pitääkseen niistä kiinni, kuten maljojen, saviruukkujen, vaskiastioiden ja vuoteiden pesemisiä. ⁵ Fariseukset ja kirjanoppineet kysyivät Jeesukselta: "Miksi sinun opetuslapsesi eivät vaella vanhinten perinnäissäännön mukaan vaan aterioivat epäpuhtain käsin?" ⁶ Jeesus vastasi heille: "Oikein on Jesaja ennustanut teistä tekopyhistä, niin kuin on kirjoitettu: 'Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä pysyy kaukana minusta. ⁷ Turhaan he palvelevat minua opettaen oppeina ihmisten käskyjä.' ⁸ Te hylkääte Jumalan käskyn ja pidätte kiinni ihmisten perinnäissäännöstä. Te pesette kupariastioita ja maljoja ja teette paljon muuta sellaista."

⁹ Vielä hän sanoi: "Näppärästi te kumoatte Jumalan käskyn noudattaaksenne omaa perinnäissääntöänne. ¹⁰ Mooses on sanonut: 'Kunnioita isääsi ja äitiäsi', mutta toisaalta 'Sitä, joka kiroaa isäänsä tai äitiään, rangaistakoon kuolemalla.' ¹¹ Vaan tepä sanotte, että jos joku sanoo isälleen tai äidilleen: 'Se, mitä sinun pitäisi saada minulta avustukseksi, on korban', eli uhrilahja, ¹² niin te ette salli hänen tehdä enää

mitään isänsä tai äitinsä hyväksi. ¹³ Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jota olette opettaneet. Paljon muutakin samanlaista te teette.”

Mikä saastuttaa ihmisen (Mt 15:10–20)

¹⁴ Jeesus kutsui taas kansan luokseen ja sanoi: “Kuulkaa minua kaikki ja ymmärtäkää. ¹⁵ Ei ihmistä voi saastuttaa mikään, mikä tulee häneen ulkoapäin. Se ihmisen saastuttaa, mikä tulee hänen sisältään ulos. ¹⁶ Jos jollakulla on korvat kuulla, se kuulkoon.”

¹⁷ Kun hän tuli kansan luota kotiin, hänen opetuslapsensa alkoivat kysellä häneltä tuosta vertauksesta. ¹⁸ Hän sanoi heille: “Niinkö ymmärtämättömiä tekin olette? Ettekö käsitä, ettei mikään, mikä tulee ihmiseen ulkoapäin, voi saastuttaa häntä? ¹⁹ Eihän se mene hänen sydämeensä vaan vatsaan ja poistuu käymälään.” Näin hän julisti kaikki ruuat puhtaiksi. ²⁰ Hän jatkoi: “Ihmisen saastuttaa se, mikä tulee hänestä ulos. ²¹ Sisältä, ihmisen sydäimestä, lähtevät pahat ajatukset, haureudet, varkaudet, murhat, ²² aviorikokset, ahnehtimiset, pahuus, petollisuus, irstaus, pahantahtoisuus, jumalanpilkkua, ylpeys ja mielettömyys. ²³ Kaikki tämä paha lähtee sisältä ja saastuttaa ihmisen.”

Foinikialaisnaisen usko (Mt 15:21–28)

²⁴ Sitten Jeesus lähti sieltä Tyroksen ja Siidonin rajamaille ja meni erääseen taloon. Hän ei halunnut kenenkään tietävän siitä, mutta hän ei saanut olla salassa, ²⁵ vaan heti kun muuan nainen, jonka pienessä tyttäressä oli saastainen henki, sai kuulla Jeesuksesta, hän tuli ja heittäytyi Jeesuksen jalkojen juureen. ²⁶ Nainen oli kreikkalainen, syntyään syyrofoinikialainen. Hän pyysi Jeesusta ajamaan riivaajan ulos hänen tyttärestään, ²⁷ mutta Jeesus sanoi hänelle: “Anna ensin lasten syödä kyllikseen, sillä ei ole oikein ottaa lasten leipää ja heittää koiranpenikoille.” ²⁸ Nainen vastasi hänelle: “Niin, Herra, mutta syöväthän penikatkin pöydän alla lapsilta putoilevia muruja.” ²⁹ Jeesus sanoi naiselle: “Tämän sanan tähden, mene, riivaaja on lähtenyt tyttärestäsi.” ³⁰ Tultuaan kotiinsa nainen löysi lapsen makaamassa vuoteella, ja riivaaja oli lähtenyt hänestä.

Jeesus parantaa kuuron miehen

³¹ Jeesus lähti jälleen Tyroksen alueelta. Hän kulki Siidonin kautta ja tuli Galilean-järvelle Dekapoliin alueen keskitse. ³² Hänen luokseen tuotiin kuuro mies, joka oli melkein mykkä, ja Jeesusta pyydettiin panemaan kätensä hänen päälleen. ³³ Jeesus otti miehen erilleen väkijoukosta, pani sormensa hänen korviinsa, sylkäisi ja kosketti hänen kieltään. ³⁴ Sitten Jeesus katsoi ylös taivaaseen, huokasi ja sanoi hänelle: “Effata”, mikä merkitsee: aukene. ³⁵ Heti miehen korvat aukenivat ja hänen kieltensä side irtosi, ja hän puhui selvästi.

³⁶ Jeesus kielsi ihmisiä kertomasta tästä kenellekään. Mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he sitä julistivat. ³⁷ Kaikki olivat ylen määrin hämmästyksissään ja sanoivat: "Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan."

Jeesus ruokkii neljätuhatta miestä (Mt 15:32–39)

8 Niinä päivinä oli jälleen paljon kansaa koolla. Kun heillä ei ollut mitään syötävää, Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: ² "Minun käy sääliks kansaa, sillä he ovat viipyneet luonani jo kolme päivää, eikä heillä ole mitään syötävää. ³ Jos minä päästän heidät näliissään kotiin, he nääntyvät matkalla. Jotkut heistä ovat tulleet kaukaakin." ⁴ Opetuslapset vastasivat hänelle: "Mistä näitä voi kukaan täällä erämaassa ruokkia leivällä?" ⁵ Hän kysyi heiltä: "Montako leipää teillä on?" He vastasivat: "Seitsemän."

⁶ Jeesus käski kansan asettua maahan. Sitten hän otti ne seitsemän leipää, kiitti Jumalaa, mursi ja antoi ne opetuslapsilleen kansalle tarjottaviksi. He jakoivat ne kansalle. ⁷ Heillä oli myös muutamia pikkukaloja, ja siunattuaan ne hän käski tarjota nekin syötäväksi. ⁸ Niin kaikki söivät ja tulivat kylläisiksi. Tähteeksi jääneitä palasia kerättiin seitsemän korillista. ⁹ Syöjiä oli noin neljätuhatta, ja Jeesus päästi heidät luotaan. ¹⁰ Heti sen jälkeen hän astui opetuslapsineen veneeseen ja meni Dalmanutan alueelle.

Jeesukselta vaaditaan merkkiä (Mt 16:1–4)

¹¹ Fariseukset tulivat ja rupesivat väittelemään Jeesuksen kanssa. Kiusaten häntä he vaativat häneltä merkkiä taivaasta. ¹² Hän huokasi syvään hengessään ja sanoi: "Miksi tämä sukupolvi vaatii merkkiä? Totisesti minä sanon teille: tälle sukupolvelle ei merkkiä anneta." ¹³ Hän jätti heidät, astui jälleen veneeseen ja lähti järven toiselle puolelle.

Fariseusten ja Herodeksen hapatus (Mt 16:5–12)

¹⁴ Opetuslapset olivat unohtaneet ottaa mukaansa leipää, eikä heillä ollut veneessä enempää kuin yksi leipä. ¹⁵ Jeesus käski heitä sanoen: "Varokaa ja karttakaa niin fariseusten kuin Herodeksenkin hapatusta." ¹⁶ Mutta he puhelivat keskenään siitä, ettei heillä ollut leipää. ¹⁷ Jeesus huomasi sen ja sanoi heille: "Miksi puhelette siitä, ettei teillä ole leipää? Ettekö vielääkään käsitä ettekä ymmärrä? Onko teidän sydämenne kovettunut? ¹⁸ Teillä on silmät, ettekö näe? Ja teillä on korvat, ettekö kuule? Vai ettekö muista? ¹⁹ Kun mursin ne viisi leipää viidelletoihannelle, kuinka monta korillista palasia te keräsitte?" He vastasivat hänelle: "Kaksitoista." ²⁰ "Kun mursin ne seitsemän leipää neljälletuhannelle, kuinka monta korillista palasia te keräsitte?" He vastasivat: "Seitsemän." ²¹ Hän sanoi heille: "Ettekö vielääkään ymmärrä?"

Jeesus parantaa sokean Beetsaidassa

²² He tulivat Beetsaidaan. Jeesuksen luo tuotiin sokea mies ja häntä pyydettiin koskettamaan miestä. ²³ Hän tarttui sokeaa kädestä ja talutti hänet kylän ulkopuolelle. Hän sylki miehen silmiin, pani kätensä hänen päälleen ja kysyi: “Näetkö mitään?” ²⁴ Mies katsahti ylöspäin ja sanoi: “Näen ihmisiä, näen ikään kuin käveleviä puita.” ²⁵ Sitten Jeesus pani uudestaan kätensä hänen silmilleen, ja nyt mies näki tarkasti. Hän oli parantunut ja näki kaiken aivan selvästi. ²⁶ Jeesus lähetti hänet kotiin sanoen: “Älä edes poikkea kylään.”

MATKA JERUSALEMIIN, 8–10

Pietari tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi (Mt 16:13–20; Lk 9:18–21)

²⁷ Jeesus ja hänen opetuslapsensa lähtivät Filippoksen Kesarean kyliin. Matkalla hän kysyi heiltä: “Kenen ihmiset sanovat minun olevan?” ²⁸ He vastasivat hänelle: “Jotkut Johannes Kastajan, toiset Elían, toiset taas jonkun profeetoista.” ²⁹ Jeesus kysyi heiltä: “Entä te, kenen te sanotte minun olevan?” Pietari vastasi: “Sinä olet Kristus.” ³⁰ Niin Jeesus varoitti heitä puhumasta hänestä kenellekään.

Jeesus puhuu kuolemastaan (Mt 16:21–23; Lk 9:22)

³¹ Jeesus alkoi opettaa heille, että Ihmisen Pojan pitää kärsiä paljon. Vanhimmat, ylipapit ja kirjanoppineet hylkäävät hänet. Hänet tapetaan, mutta kolmen päivän kuluttua hän nousee ylös. ³² Tämän hän puhui aivan avoimesti. Silloin Pietari otti hänet erilleen ja rupesi nuhtelemaan häntä. ³³ Mutta hän kääntyi, katsoi opetuslapsiinsa ja nuhteli Pietaria: “Mene pois tieltäni, Saatana! Sinä et ajattele sitä, mikä on Jumalan vaan mikä on ihmisten.”

Ristin kantaminen (Mt 16:24–28; Lk 9:23–27)

³⁴ Sitten Jeesus kutsui luokseen väkijoukon ja opetuslapsensa ja sanoi heille: “Jos joku tahtoo kulkea minun perässäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua. ³⁵ Joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun ja evankeliumin tähden, pelastaa sen. ³⁶ Mitä se hyödyttäisi ihmistä, vaikka hän voittaisi omakseen koko maailman, mutta saisi sielulleen vahingon? ³⁷ Tai mitä ihminen voi antaa sielunsa lunnaiksi? ³⁸ Joka häpeää minua ja minun sanojani tässä avionrikkojien syntisessä sukupolvessa, sitä myös Ihmisen Poika häpeää, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa.”

Jeesuksen kirkastuminen (Mt 16:28–17:9; Lk 9:27–36)

9₁ Jeesus sanoi heille: “Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa, ennen kuin näkevät, että Jumalan valtakunta on tullut voimassaan.”

2 Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen. Hän vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen, erilleen muista. Siellä hänen hahmonsansa muuttui heidän nähtensä **3** ja hänen vaatteensa tulivat hohtaviksi, niin ylen valkoisiksi kuin lumi – sellaiseksi ei kukaan vaatteenvalkaisija maan päällä voi valkaista.

4 Heille ilmestyi Elia yhdessä Mooseksen kanssa, ja nämä keskustelivat Jeesuksen kanssa. **5** Pietari rupesi puhumaan Jeesukselle: “Opettaja, meidän on hyvä olla täällä. Me voimme tehdä kolme majaa, sinulle yhden, Moosekselle yhden ja Elialle yhden.” **6** Hän ei näet tiennyt mitä sanoa, koska he olivat peloissaan. **7** Samassa tuli pilvi, joka peitti heidät varjoonsa, ja pilvestä kuului ääni: “Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä!” **8** Ja yhtäkkiä, kun he katsoivat ympärilleen, he eivät nähneet enää ketään muuta kuin yksin Jeesuksen heidän kanssaan.

9 Kun he olivat tulossa vuorelta alas, hän kielsi opetuslapsia kertomasta kenellekään, mitä olivat nähneet, ennen kuin Ihmisen Poika olisi noussut kuolleista. **10** He pitivät mielessään nämä sanat ja pohtivat keskenään, mitä kuolleista nouseminen tarkoitti.

Kysymys Eliasta (Mt 17:10–13)

11 Opetuslapset kysyivät Jeesukselta: “Miksi kirjanoppineet sanovat, että Elian pitää tulla ensin?” **12** Hän vastasi heille: “Elia todellakin tulee ensin ja asettaa kaiken kohdalleen. Mutta miksi sitten on kirjoitettu Ihmisen Pojasta, että hän joutuu paljon kärsimään ja häntä halveksitaan?” **13** Mutta minä sanon teille: Elia onkin jo tullut, ja ihmiset tekivät hänelle mitä tahtoivat, niin kuin hänestä on kirjoitettu.”

Riivattu poika (Mt 17:14–20; Lk 9:37–43)

14 Tullessaan muiden opetuslasten luo he näkivät paljon kansaa heidän ympärillään ja kirjanoppineita väittelemässä heidän kanssaan. **15** Heti nähdessään Jeesuksen väkijoukko hämmästyí, ihmiset juoksivat hänen luokseen ja tervehtivät häntä.

16 Niin hän kysyi heiltä: “Mistä te kiistelette heidän kanssaan?” **17** Silloin joku kansanjoukosta vastasi hänelle: “Opettaja, minä toin poikani sinun luoksesi. Hänessä on mykkä henki. **18** Missä tahansa se käykin hänen kimppuunsa, se riuhtoo häntä, ja hänen suustaan tulee vaahtoa. Hän kiristelee hampaitaan ja jäykistyy. Minä pyysin sinun opetuslapsiasi ajamaan hengen ulos, mutta he eivät kenneet.”

19 Jeesus vastasi heille: “Voi tätä epäuskoista sukupolvea! Kuinka kauan minun täytyy olla teidän luonanne? Kuinka kauan minun pitää kärsiä teitä? Tuokaa hänet minun luokseni.” **20** He toivat pojan Jeesuksen luo. Jeesuksen nähdessään henki

heti kouristi poikaa. Poika kaatui, kieriskeli maassa, ja hänen suustaan tuli vaah-toa. ²¹ Jeesus kysyi isältä: ”Kuinka kauan tällaista on hänelle tapahtunut?” ”Lapses-ta asti”, hän vastasi. ²² ”Henki on monesti heittänyt hänet milloin tuleen, milloin veteen, tuhotakseen hänet. Mutta jos sinä voit jotakin, niin armahda ja auta mei-tä!” ²³ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Jos voit! Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.” ²⁴ Heti lapsen isä parahti kyyneleet silmissä: ”Minä uskon Herra! Auta minun epä-uskoani!”

²⁵ Mutta kun Jeesus näki, että väkeä juoksi koolle, hän nuhteli saastaista henkeä sanoen: ”Sinä mykkä ja kuuro henki, minä käsen sinua: lähde ulos hänestä äläkä enää mene häneen!” ²⁶ Niin se huusi, ja kouristaen poikaa rajusti se lähti ulos. Poi-ka meni aivan elottoman näköiseksi, ja monet sanoivatkin, että hän kuoli. ²⁷ Mutta Jeesus tarttui hänen käteensä ja nosti hänet jalkeille, ja poika nousi.

²⁸ Kun Jeesus oli mennyt sisälle taloon, opetuslapset kysyivät häneltä heidän olles-saan keskenään: ”Miksi me emme pystyneet ajamaan sitä henkeä ulos?” ²⁹ Hän vastasi heille: ”Tätä lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella ja paastolla.”

Jeesus puhuu jälleen kuolemastaan (Mt 17:22,23; Lk 9:43–45)

³⁰ He lähtivät sieltä ja kulkivat Galilean halki. Jeesus ei tahtonut kenenkään tietä-vän sitä, ³¹ sillä hän opetti opetuslapsiaan ja sanoi heille: ”Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin, ja he tappavat hänet. Kun hänet on tapettu, hän nousee kolman-tena päivänä ylös kuolleista.” ³² Mutta he eivät ymmärtäneet tätä puhetta ja pelkä-sivät kysyä häneltä.

Kuka on suurin? (Mt 18:1–5; Lk 9:46–48)

³³ He saapuivat Kapernaumiin. Kotiin tultuaan Jeesus kysyi opetuslapsiltaan: ”Mistä te keskustelitte matkalla?” ³⁴ Mutta he pysyivät vaiti, sillä he olivat matkalla väi-telleet keskenään siitä, kuka oli suurin. ³⁵ Hän istuutui, kutsui ne kaksitoista ja sa-noi heille: ”Jos joku tahtoo olla ensimmäinen, hänen tulee olla kaikista viimeinen ja kaikkien palvelija.” ³⁶ Hän kutsui luokseen lapsen ja asetti hänet heidän keskel-leen. Nostettuaan hänet syliinsä hän sanoi heille: ³⁷ ”Joka ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen minun nimessäni, se ottaa luokseen minut. Ja joka ottaa luokseen minut, ei ota luokseen minua vaan hänet, joka on minut lähettänyt.”

Riivaajia ulos ajava mies (Lk 9:49,50)

³⁸ Johannes sanoi Jeesukselle: ”Opettaja, me näimme erään miehen, joka ei seuraa meitä, ajavan ulos riivaajia sinun nimessäsi. Me yritimme estää häntä, koska hän ei seuraa meitä.” ³⁹ Jeesus sanoi: ”Älkää estäkö häntä. Ei kukaan, joka tekee voima-teon minun nimessäni, voi heti sen jälkeen puhua minusta pahaa. ⁴⁰ Joka ei ole tei-tä vastaan, on teidän puolellanne. ⁴¹ Joka antaa teille maljan vettä juotavaksi siinä

nimessä, että te olette Kristuksen omia – totisesti minä sanon teille: hän ei jää palkkaansa vaille.”

Varoitus viettelyksistä (Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

⁴² ”Kuka ikinä viettelee yhdenkin näistä pienistä, jotka uskovat minuun, hänelle olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet heitettäisiin mereen. ⁴³ Jos kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki. Sinulle on parempi, että käsipuolena menet sisälle elämään, kuin että molemmat kädet tallella joudut helvettiin, sammumattomaan tuleen, ⁴⁴ missä heidän matonsa ei kuole eikä tuli sammuu. ⁴⁵ Jos jalkasi viettelee sinua, hakkaa se poikki. Sinulle on parempi, että jalkapuolena menet sisälle elämään, kuin että sinut molemmat jalat tallella heitetään helvettiin, sammumattomaan tuleen, ⁴⁶ missä heidän matonsa ei kuole eikä tuli sammuu. ⁴⁷ Jos silmäsi viettelee sinua, heitä se pois. Sinulle on parempi, että silmäpuolena menet sisälle Jumalan valtakuntaan, kuin että sinut molemmat silmät tallella heitetään helvetin tuleen, ⁴⁸ missä heidän matonsa ei kuole eikä tuli sammuu. ⁴⁹ Jokainen ihminen suolataan tulella, ja jokainen uhri suolataan suolalla. ⁵⁰ Suola on hyvä. Mutta jos suola käy suolattomaksi, millä te sen maustatte? Olkoon teissä suola itsessänne, ja eläkää rauhassa keskenänne.”

Kysymys avioerosta (Mt 19:1-12)

10 ¹ Jeesus lähti sieltä ja tuli Juudean alueelle kulkién Jordanin itäpuolta. Taas hänen luokseen kokoontui paljon kansaa, ja tapansa mukaan hän alkoi taas opettaa heitä. ² Hänen luokseen tuli fariseuksia, jotka koetellakseen häntä kysyivät, onko miehen lupa hylätä vaimonsa. ³ Hän vastasi: ”Mitä Mooses on teille säätänyt?” ⁴ He sanoivat: ”Mooses antoi luvan kirjoittaa erokirjan ja hylätä vaimon.” ⁵ Niin Jeesus sanoi heille: ”Teidän kovasydämisyytenne takia hän kirjoitti teille tämän säädöksen. ⁶ Mutta jo luomakunnan alussa Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi. ⁷ Sen tähden mies luopukoon isästään ja äidistään ja liittyköön vaimoonsa, ⁸ ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. Niin heitä ei enää ole kaksi, vaan he ovat yksi liha. ⁹ Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.”

¹⁰ **Majapaikassa** opetuslapset kysyivät uudelleen häneltä tätä samaa asiaa. ¹¹ Hän sanoi heille: ”Joka hylkää vaimonsa ja menee naimisiin toisen kanssa, tekee aviorikoksen vaimoan kohtaan. ¹² Ja jos vaimo hylkää miehensä ja menee naimisiin toisen kanssa, hänkin tekee aviorikoksen.”

Jeesus siunaa lapsia (Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

¹³ **Jeesuksen** luo tuotiin pieniä lapsia, jotta hän koskettäisi heitä, mutta opetuslapset nuhtelivat tuojia. ¹⁴ Kun Jeesus näki sen, hän närkästyí ja sanoi: ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni älkääkä estäkö heitä, sillä heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. ¹⁵ Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa

niin kuin lapsi, ei pääse sinne sisälle.”¹⁶ Hän otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä.

Rikas nuorukainen (Mt 19:16–26; Lk 18:18–27)

¹⁷ Jeesuksen lähtiessä jatkamaan matkaa muuan mies juoksi hänen luokseen, polvistui hänen eteensä ja kysyi: “Hyvä opettaja, mitä minun on tehtävä, että perisin ikuisen elämän?”¹⁸ Jeesus vastasi hänelle: “Miksi sanot minua hyväksi? Ei kukaan ole hyvä paitsi yksi – Jumala.”¹⁹ Käskyt sinä tiedät: älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä anna väärää todistusta, älä riistä, kunnioita isääsi ja äitiäsi.”

²⁰ Mies sanoi hänelle: “Opettaja, niitä kaikkia olen noudattanut nuoruudestani asti.”²¹ Niin Jeesus katsoi häneen, rakasti häntä ja sanoi: “Yksi sinulta puuttuu. Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten, ota ristisi ja seuraa minua.”²² Mutta mies synkistyi siitä puheesta ja lähti pois murheellisena, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.

²³ Silloin Jeesus katsahti ympärilleen ja sanoi opetuslapsilleen: “Kuinka vaikea onkaan niiden, joilla on paljon omaisuutta, päästä Jumalan valtakuntaan!”²⁴ Opetuslapset hämmästelivät hänen sanojaan, mutta Jeesus sanoi heille uudelleen: “Lapset, kuinka vaikea onkaan niiden, jotka luottavat omaisuuteen, päästä Jumalan valtakuntaan!”²⁵ Helpompi on kamelin mennä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.”²⁶ He hämmästyivät vielä enemmän ja sanoivat toisilleen: “Kuka sitten voi pelastua?”²⁷ Jeesus katsahti heihin ja sanoi: “Ihmisille se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle, sillä Jumalalle on kaikki mahdollista.”

Opetuslasten tuleva palkka (Mt 19:27–30; Lk 18:28–30)

²⁸ Silloin Pietari rupesi puhumaan Jeesukselle: “Katso, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua.”²⁹ Jeesus vastasi: “Totisesti minä sanon teille: ei ole ketään, joka minun tähteni ja evankeliumin tähden on luopunut talosta, veljistä, sisarista, isästä, äidistä, vaimosta, lapsista tai pelloista,³⁰ mutta ei saisi satakertaisesti nyt, tässä ajassa vainojen keskellä, taloja, veljiä ja sisaria, äitejä ja lapsia ja peltoja sekä tulevassa ajassa iankaikkista elämää.”³¹ Mutta monet ensimmäisistä tulevat viimeisiksi ja monet viimeisistä ensimmäisiksi.”

Jeesus puhuu vielä kerran kuolemastaan (Mt 20:17–19; Lk 18:31–34)

³² He olivat matkalla ylös Jerusalemiin, ja Jeesus kulki muiden edellä. Opetuslapset olivat hämmentyneitä, ja ne, jotka seurasivat heidän perässään, olivat peloissaan. Silloin hän jälleen otti erilleen ne kaksitoista ja alkoi puhua heille siitä, mitä hänelle tulisi tapahtumaan:³³ “Me menemme nyt ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja kirjanoppineiden käsiin. He tuomitsevat hänet kuolemaan ja luovuttavat hänet pakanoiden käsiin.”³⁴ Nämä pilkkaavat häntä ja sylkevät hänen

päälleen, ruoskivat häntä ja tappavat hänet. Mutta kolmantena päivänä hän nousi ylös.”

Sebedeuksen poikien pyyntö (Mt 20:20–28)

³⁵ Jaakob ja Johannes, nuo kaksi Sebedeuksen poikaa, tulivat Jeesuksen luo ja sanoivat hänelle: ”Opettaja, me tahdomme, että tekisit meille sen, mitä me sinulta pyydämme.” ³⁶ Hän kysyi heiltä: ”Mitä tahdotte minun tekemän teille?” ³⁷ He vastasivat: ”Anna meidän istua toisen oikealla ja toisen vasemmalla puolellasi sinun kirkkaudessaasi.” ³⁸ Mutta Jeesus sanoi heille: ”Te ette tiedä, mitä pyydätte. Voitteko juoda sen maljan, jonka minä juon, ja tulla kastetuksi sillä kasteella, jolla minut kastetaan?” ³⁹ He vastasivat hänelle: ”Voimme.” Niin Jeesus sanoi heille: ”Sen maljan, jonka minä juon, te tosin juotte, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, teidätkin kastetaan.” ⁴⁰ Mutta istuminen minun oikealla tai vasemmalla puolellani ei ole minun annettavissani. Se suodaan niille, joille se on valmistettu.”

⁴¹ Sen kuultuaan muut kymmenen alkoivat närkästyä Jaakobiin ja Johannekseen. ⁴² Mutta Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: ”Te tiedätte, että ne, joiden luullaan hallitsevan kansoja, herroina alistavat niitä ja mahtavat pitää niitä vallassaan.” ⁴³ Näin ei saa olla teidän keskuudessanne, vaan joka teidän joukossanne tahtoo tulla suureksi, se olkoon teidän palvelijanne, ⁴⁴ ja joka teidän joukossanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon kaikkien orja. ⁴⁵ Eihän Ihmisen Poikaan tullut palveltavaksi vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monien edestä.”

Jeesus parantaa sokean Bartimaioksen (Mt 20:29–34; Lk 18:35–43)

⁴⁶ He tulivat Jerikoon. Kun Jeesus lähti Jerikosta opetuslastensa ja suuren väkijoukon kanssa, tien vieressä istui sokea kerjäläinen, Bartimaios, Timaioksen poika kerjäämässä. ⁴⁷ Kun hän kuuli, että tulija oli Jeesus Nasaretilainen, hän alkoi huutaa: ”Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!” ⁴⁸ Monet nuhtelivat häntä saadakseen hänet vaikenemaan, mutta hän huusi vielä kovemmin: ”Daavidin Poika, armahda minua!” ⁴⁹ Silloin Jeesus pysähtyi ja sanoi: ”Kutsukaa hänet tänne.” He kutsuivat sokean ja sanoivat hänelle: ”Ole turvallisella mielellä. Nouse, hän kutsuu sinua.” ⁵⁰ Mies heitti viittansa yltään, hypähti pystyyn ja tuli Jeesuksen luo. ⁵¹ Jeesus sanoi hänelle: ”Mitä tahdot minun tekemän sinulle?” Sokea vastasi: ”Rabbiuni, että saisin näköni jälleen.” ⁵² Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene, uskosi on pelastanut sinut.” Heti hän sai näkönsä ja lähti seuraamaan Jeesusta tiellä.

JEEСУKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA, 11–12

Jeesus ratsastaa Jerusalemiin (Mt 21:1–11; Lk 19:28–40; Jh 12:12–19)

11 Kun he lähestyivät Jerusalemia ja tulivat Beetfageen ja Betaniaan Öljymäelle, Jeesus lähetti kaksi opetuslastaan ² ja sanoi heille: “Menkää edessänne olevaan kylään. Heti kun tulette sinne, te löydätte kiinni sidotun varsan, jonka selässä yksikään ihminen ei ole vielä istunut. Päästäkää se irti ja tuokaa tänne. ³ Jos joku kysyy teiltä, miksi te teette niin, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä, mutta lähettää sen pian takaisin.”

⁴ He menivät ja löysivät varsan, joka oli kujalla sidottuna oven eteen, ja päästivät sen irti. ⁵ Jotkut paikalla olevista sanoivat heille: “Mitä te oikein teette, kun päästättte varsan irti?” ⁶ Opetuslapset vastasivat heille niin kuin Jeesus oli käskenyt, ja heidän annettiin mennä. ⁷ He toivat varsan Jeesuksen luo ja heittivät vaatteitaan sen päälle, ja hän istuutui sen selkään. ⁸ Monet levittivät vaatteitaan tielle, toiset taas kedoilta katkomiaan lehviä. ⁹ Ne, jotka kulkivat hänen edellään ja seurasivat hänen jäljessään, huusivat: “Hoosianna! Kiitetty olkoon hän, joka tulee Herran nimessä! ¹⁰ Siunattu olkoon isämme Daavidin valtakunta, joka tulee Herran nimes-sä! Hoosianna korkeuksissa!”

¹¹ Niin Jeesus saapui Jerusalemiin ja meni temppeliin. Katseltuaan kaikkea hän lähti niiden kahdentoista kanssa Betaniaan, koska oli jo myöhä.

Jeesus kieltää viikunapuulta hedelmän (Mt 21:18,19)

¹² Kun he seuraavana päivänä lähtivät Betaniasta, Jeesuksen tuli nälkä. ¹³ Hän näki kaukaa viikunapuun, jossa oli lehtiä, ja meni katsomaan, löytäisikö hän siitä ehkä jotakin. Mutta tultuaan sen luo hän ei löytänyt muuta kuin lehtiä, sillä ei ollut viikunoiden aika. ¹⁴ Niin hän sanoi viikunapuulle: “Älköön kukaan enää ikinä syökö sinusta hedelmää.” Hänen opetuslapsensa kuulivat sen.

Temppelin puhdistaminen (Mt 21:12–17; Lk 19:45–48; Jh 2:13–22)

¹⁵ He tulivat Jerusalemiin. Jeesus meni temppeliin ja alkoi ajaa ulos niitä, jotka myivät ja ostivat temppelissä. Rahanvaihtajien pöydät ja kyyhkysten myyjien istuimet hän kaatoi kumoon ¹⁶ eikä sallinut kenenkään kantaa mitään tavaraa temppelin kautta. ¹⁷ Hän myös opetti heitä sanoen: “Eikö ole kirjoitettu: ‘Minun huonettani on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi’? Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.” ¹⁸ Ylipapit ja kirjanoppineet kuulivat sen ja miettivät, miten saisivat Jeesuksen surmatuksi. He näet pelkäsivät häntä, koska koko kansa oli hämmästyksissään hänen opetuksestaan.

¹⁹ Illan tultua Jeesus lähti opetuslapsineen kaupungin ulkopuolelle.

Viikunapuusta saatu opetus (Mt 21:20–22)

²⁰ Kun he varhain aamulla kulkivat viikunapuun ohi, he näkivät sen kuivettuneen juuriaan myöten. ²¹ Silloin Pietari muisti Jeesuksen sanat ja sanoi hänelle: ”Rabbi, katso! Viikunapuu, jonka sinä kirosit, on kuivettunut.” ²² Jeesus vastasi: ”Pitäkää usko Jumalaan. ²³ Totisesti minä sanon teille: jos joku sanoisi tälle vuorelle: ’Nouse ja heittäydy mereen’, eikä epäilisi sydämessään vaan uskoisi sen tapahtuvan, minä hän sanoo, niin se hänelle tapahtuisi. ²⁴ Sen tähden minä sanon teille: kaiken, mitä te rukoillette ja anotte, uskokaa saaneenne sen, niin se tulee teille. ²⁵ Kun seisotte rukoilemassa, antakaa anteeksi, jos teillä on jotakin jotakuta vastaan, niin että myös teidän Isänne, joka on taivaissa, antaisi teille anteeksi teidän rikkomuksenne. ²⁶ Mutta jos te ette anna anteeksi, ei teidän Isännekään, joka on taivaissa, anna anteeksi teidän rikkomuksianne.”

Kysymys Jeesuksen vallasta (Mt 21:23–27; Lk 20:1–8)

²⁷ He tulivat taas Jerusalemiin. Jeesuksen kävellessä temppelissä tulivat ylipapit, kirjanoppineet ja vanhimmat hänen luokseen. ²⁸ Ja sanoivat hänelle: ”Millä vallalla sinä tätä kaikkea teet? Kuka on antanut sinulle valtuudet tehdä tätä?” ²⁹ Jeesus sanoi heille: ”Minäkin kysyn teiltä yhtä asiaa. Vastatkaa minulle, niin minä sanon teille, millä vallalla minä tätä kaikkea teen. ³⁰ Oliko Johanneksen kaste taivaasta vai ihmisistä? Vastatkaa minulle.” ³¹ Niin he neuvottelivat keskenään: ”Jos sanomme: ’Taivaasta’, hän sanoo: ’Miksi sitten ette uskoneet häntä?’ ³² Entä jos sanomme: ’Ihmisistä?’” Mutta he pelkäsivät kansaa, sillä kaikkien mielestä Johannes todellakin oli profeetta. ³³ Niin he vastasivat Jeesukselle: ”Emme tiedä.” Silloin Jeesus sanoi heille: ”Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä tätä kaikkea teen.”

Vertaus viinitarhan vuokraajista (Mt 21:33–46; Lk 20:9–19)

12 ¹ Jeesus alkoi puhua heille vertauksin: ”Mies istutti viinitarhan ja teki aidan sen ympärille, kaivoi viinikuurnan ja rakensi tornin. Sitten hän vuokrasi sen viljelijöille ja matkusti ulkomaille. ² Aikanaan hän lähetti palvelijan viljelijöiden luo saadakseen osansa viinitarhan hedelmistä. ³ Mutta he ottivat palvelijan kiinni, pieksivät hänet ja lähettivät pois tyhjin käsin. ⁴ Isäntä lähetti heidän luokseen toisen palvelijan. Tätä he löivät päähän ja häpäisivät. ⁵ Hän lähetti taas yhden, ja hänet he tappoivat. Samoin kävi useiden muiden: toiset he pieksivät, toiset he tappoivat. ⁶ Jäljellä oli vielä yksi, hänen rakas poikansa. Tämän hän lähetti viimeiseksi heidän luokseen sanoen: ’Minun poikaani he sentään kavahtavat.’ ⁷ Mutta viljelijät puhuivat keskenään: ’Tämä on perillinen. Tulkaa, tapetaan hänet, niin perintö jää meillemme.’ ⁸ He ottivat hänet kiinni, tappoivat ja heittivät ulos viinitarhasta. ⁹ Mitä viinitarhan omistaja nyt tekee? Hän tulee ja tuhoaa viljelijät ja antaa viinitarhan muille. ¹⁰ Ettekö ole lukeneet tätä kohtaa Kirjoituksista: ’Kivi, jonka rakenta-

jat hylkäsivät, siitä on tullut kulmakivi. ¹¹ Herralta se on tullut, ja se on ihmeellinen meidän silmissämme’?”

¹² Silloin he miettivät mahdollisuutta käydä Jeesukseen käsiksi, mutta he pelkäsivät kansaa. He ymmärsivät, että hän oli puhunut tämän vertauksen heistä. Niin he jättivät hänet ja lähtivät pois.

Kysymys veron maksamisesta keisarille (Mt 22:15–22; Lk 20:20–26)

¹³ Sitten he lähettivät Jeesuksen luo muutamia fariseuksia ja herodilaisia saadakseen hänet sanoistaan kiinni. ¹⁴ Nämä tulivat ja sanoivat hänelle: “Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totuudellinen etkä välitä ihmisten mielipiteistä. Sinä et katso henkilöön vaan opetat Jumalan tietä totuuden mukaisesti. Onko luvallista maksaa keisarille veroa vai ei? Pitäisikö meidän maksaa vai ei?”

¹⁵ Hän tiesi heidän teeskentelynsä ja sanoi: “Miksi kiusaatte minua? Tuokaa minulle denaari nähtäväksi.” ¹⁶ He toivat, ja hän kysyi: “Kenen kuva ja kirjoitus tässä on?” He vastasivat: “Keisarin.” ¹⁷ Jeesus sanoi heille: “Antakaa siis keisarille, mikä keisarille kuuluu, ja Jumalalle, mikä Jumalalle kuuluu.” He ihmettelivät häntä kovasti.

Kysymys ylösnousemuksesta (Mt 22:23–33; Lk 20:27–40)

¹⁸ Jeesuksen luo tuli saddukeuksia, jotka sanovat, ettei mitään ylösnousemusta ole. He kysyivät häneltä: ¹⁹ “Opettaja, Mooses on säätänyt meille: ‘Jos mieheltä kuolee veli, joka jättää jälkeensä vaimon mutta ei lasta, niin mies ottakoon veljensä vaimon ja hankkikoon jälkeläisen veljelleen.’” ²⁰ Oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen otti vaimon mutta kuoli jättämättä jälkeläistä. ²¹ Silloin toinen otti hänet, mutta hänkin kuoli jättämättä jälkeläistä. Samoin myös kolmas. ²² Kaikki seitsemän ottivat hänet vaimokseen, eikä yksikään heistä jättänyt jälkeläistä. Viimeisenä kaikista kuoli myös vaimo. ²³ Entä sitten ylösnousemuksessa, kun he nousevat ylös, kenelle heistä hän menee vaimoksi? Hänhän oli ollut kaikkien seitsemän vaimona.”

²⁴ Jeesus sanoi heille: “Ettekö te siitä syystä eksy, kun ette tunne Kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa?” ²⁵ Kun ihmiset nousevat kuolleista, he eivät ota vaimoa eivätkä mene vaimoksi vaan ovat kuin enkelit taivaissa. ²⁶ Mutta mitä tulee kuolleiden ylösnousemiseen, ettekö ole lukeneet Mooseksen kirjasta kertomusta piikkipensaasta, kuinka Jumala puhui Moosekselle sanoen: ‘Minä olen Abrahamin Jumala, lisäkin Jumala ja Jaakobin Jumala’? ²⁷ Ei hän ole kuolleiden Jumala vaan elävien. Te olette pahasti eksyksissä.”

Kysymys tärkeimmästä käskystä (Mt 22:34–40; Lk 10:25–28)

²⁸ Silloin Jeesuksen luo tuli muuan kirjanoppinut. Hän oli kuullut heidän väittelynsä ja havainnut Jeesuksen vastanneen heille hyvin ja kysyi häneltä: “Mikä on ensimmäinen kaikista käskyistä?” ²⁹ Jeesus vastasi: “Ensimmäinen on tämä: ‘Kuule,

Israel, Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi. ³⁰ Rakasta Herraa, sinun Jumalaaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta mielestäsi ja kaikesta voimastasi.’ ³¹ Toinen on tämä: ‘Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.’ Ei ole näitä suurempaa käskyä.”

³² Kirjanoppinut sanoi hänelle: “Oikein, opettaja, sinä sanoit totuuden, että Jumala on yksi ja ettei ole ketään muuta kuin hän. ³³ Ja se, että rakastaa häntä kaikesta sydäimestään ja kaikesta ymmärryksestään ja kaikesta sielustaan ja kaikesta voimastaan ja rakastaa lähimmäistään niin kuin itseään, on enemmän kuin kaikki polttouhrit ja teurasuhrit.” ³⁴ Nähdessään hänen vastaavan ymmärtävästi Jeesus sanoi: “Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta.” Eikä kukaan enää rohjennut kysyä Jeesukselta mitään.

Kristuksen alkuperä (Mt 22:41–46; Lk 20:41–46)

³⁵ Jeesus puhui vielä opettaessaan temppelissä ja kysyi: “Kuinka kirjanoppineet voivat sanoa, että Kristus on Daavidin poika? ³⁶ Daavid itsehän sanoi Pyhässä Hengesä: ‘Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen vihollisesi sinun jalkojesi alle.’ ³⁷ Daavid itse sanoo Kristusta Herraksi. Kuinka Kristus sitten on hänen poikansa?”

Suuri kansanjoukko kuunteli Jeesusta mielellään.

Varokaa kirjanoppineita! (Mt 23:1–36; Lk 20:45–47)

³⁸ Opettaessaan Jeesus sanoi: “Varokaa kirjanoppineita! He kuljeskelevat mielellään pitkissä viitoissa ja haluavat tervehdyksiä toreilla. ³⁹ He haluavat etumaiset istuimet synagogissa ja kunniapaikat pidoissa. ⁴⁰ He syövät leskien talot ja näön vuoksi pitävät pitkiä rukouksia. Sitä kovemman tuomion he saavat.”

Lesken ropo (Lk 21:1–4)

⁴¹ Jeesus istui vastapäätä uhriarkkua ja katseli, kuinka kansa heitti kuparirahaa uhriarkkuun. Monet rikkaat heittivät paljon. ⁴² Niin tuli köyhä leski ja pani siihen kaksi leptonia, yhteensä kvadrantin verran. ⁴³ Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: “Totisesti minä sanon teille: tuo köyhä leski pudotti uhriarkkuun enemmän kuin nuo kaikki muut. ⁴⁴ Kaikki muut antoivat liiastaan, mutta tämä antoi puutteestaan kaiken, mitä hänellä oli, koko omaisuutensa.”

JEEBUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA, 13

Temppelin hävitys (Mt 24:1,2; Lk 21:5,6)

13 Jeesuksen lähtiessä ulos temppelistä eräs hänen opetuslapsistaan sanoi hänelle: “Opettaja, katso, millaiset kivet ja millaiset rakennukset!” ² Jeesus vastasi

hänelle: “Sinä näet nämä suuret rakennukset. Niistä ei jätetä kiveä kiven päälle, vaan kaikki hajotetaan maahan.”

Tulevan ahdistuksen merkkejä (Mt 24:3–14; Lk 21:7–19)

³ **Kun** Jeesus istui Öljymäellä vastapäätä temppeliä, kysyivät Pietari, Jaakob, Johannes ja Andreas häneltä erikseen: ⁴ “Sano meille, milloin se tapahtuu. Mikä on merkinä siitä, että kaikki tämä alkaa lopullisesti toteutua?” ⁵ Niin Jeesus rupesi puhumaan heille: “Varokaa, ettei kukaan eksytä teitä. ⁶ Monet tulevat minun nimessäni ja sanovat: ‘Minä se olen’, ja he eksyttävät monia. ⁷ Kun kuulette sodan ääniä ja sanomia sodista, älkää pelästykö. Näin täytyy tapahtua, mutta se ei vielä ole loppu. ⁸ Kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan. Monin paikoin tulee maanjäristyksiä ja on nälänhätää ja levottomuuksia. Tämä on synnytystuskien alkua.

⁹ **Olkaa** varuillanne. Teidät luovutetaan tuomioistuimille ja teitä piestään synagogissa. Teidät viedään maaherrojen ja kuninkaiden eteen minun vuokseni, todistukseksi heille. ¹⁰ Mutta ensin on evankeliumi julistettava kaikille kansoille. ¹¹ Kun teitä viedään luovutettaviksi tuomiolle, älkää edeltäpäin huolehtiko, mitä puhuisitte. Puhukaa, mitä teille sinä hetkenä annetaan, sillä ette te itse puhu vaan Pyhä Henki.

¹² **Veli** antaa veljensä kuolemaan ja isä lapsensa, ja lapset nousevat vanhempiaan vastaan ja tuottavat heille kuoleman. ¹³ Te joudutte kaikkien vihattaviksi minun nimeni tähden, mutta se, joka kestää loppuun asti, pelastuu.”

Suuri ahdistus (Mt 24:15–28; Lk 21:20–24)

¹⁴ “**Kun** te näette hävityksen iljetyksen, josta profeetta Daniel on puhunut, seisovan siinä, missä sen ei pitäisi olla” – lukija huomatkoon tämän – “silloin Juudeassa olevat paetkoot vuorille. ¹⁵ Joka on katolla, älköön astuko alas huoneeseen älköönkä menkö noutamaan mitään talostaan, ¹⁶ ja joka on pellolla, älköön palatko noutamaan viittaansa. ¹⁷ Voi niitä, jotka noina päivinä ovat raskaana tai imettävät!

¹⁸ **Rukoilkaa**, ettei teidän pakonne tapahtuisi talvella, ¹⁹ sillä niinä päivinä tulee olemaan ahdistus, jollaista ei ole ollut luomakunnan alusta, Jumalan luomistyöstä tähän päivään asti, eikä tule olemaan. ²⁰ Ellei Herra lyhentäisi niitä päiviä, yksikään ihminen ei pelastuisi. Mutta valittujen tähden, jotka hän on valinnut, hän on lyhentänyt ne päivät.

²¹ **Jos** silloin joku sanoo teille: ‘Katso, täällä on Kristus’, tai: ‘Katso, tuolla’, älkää uskoko, ²² sillä vääriä kristuksia ja vääriä profeettoja nousee. He tekevät tunnustekoa ja ihmeitä eksyttääkseen, jos mahdollista, valitutkin. ²³ **Olkaa** siis varuillanne! Minä olen ennalta ilmoittanut teille kaiken.”

Ihmisen Pojan tuleminen (Mt 24:29–35; Lk 21:25–33)

²⁴ “Mutta niinä päivinä, tuon ahdistuksen jälkeen, aurinko pimenee eikä kuu anna valoaan. ²⁵ Tähdet putoavat taivaalta, ja taivaiden voimat järkkyvät. ²⁶ Silloin nähdään Ihmisen Pojan tulevan pilvissä suurella voimalla ja kirkkaudella, ²⁷ ja silloin hän lähettää enkelinsä ja kokoaa valittunsa neljältä ilmansuunnalta maan äärestä taivaan ääreen.

²⁸ Oppikaa viikunapuusta tämä vertaus: kun sen oksa on jo virkoamassa ja puhkeamassa lehteen, te tiedätte, että kesä on lähellä. ²⁹ Samoin myös te, kun näette tämän tapahtuvan, tietäkää, että se aika on lähellä, oven edessä. ³⁰ Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennen kuin tämä kaikki tapahtuu. ³¹ Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät koskaan katoa. ³² Mutta sitä päivää tai hetkeä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa eikä Poika vaan yksin Isä.”

Valvokaa! (Mt 24:36–44, Lk 21:34–36)

³³ “Olkaa varuillanne, valvokaa ja rukoilkaa, sillä te ette tiedä, milloin se aika tulee. ³⁴ Kun ulkomaille matkustava mies jättää talonsa ja antaa palvelijoilleen hallintavallan, kullekin oman tehtävänsä, hän käskää myös ovenvartijan valvoa. ³⁵ Samoin valvokaa siis tekin, sillä te ette tiedä, milloin talon herra tulee: illalla vai keskiyöllä, kukonlaulun aikaan vai aamun sarastaessa, ³⁶ ettei hän yhtäkkiä tullessaan tapaisi teitä nukkumasta. ³⁷ Mutta minkä minä sanon teille, sen sanon kaikille: valvokaa!”

JEESUKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS, 14–16

Jeesuksen surmaamista suunnitellaan (Mt 26:1–5; Lk 22:1,2; Jh 11:45–53)

14 Kahden päivän päästä oli pääsiäinen ja happamattoman leivän juhla. Ylipapit ja kirjanoppineet punoivat juonia, miten he saisivat Jeesuksen kiinni tappaakseen hänet. ² He kuitenkin sanoivat: “Ei juhlan aikana, ettei kansassa syntyisi meteliä.”

Jeesus voidellaan Betaniassa (Mt 26:6–13; Jh 12:1–8)

³ Kun Jeesus oli Betaniassa aterialla Simon Spitaalisen talossa, sinne tuli nainen, jolla oli alabasteripullo täynnä aitoa, kallisarvoista nardusöljyä. Hän rikkoi alabasteripullon ja vuodatti öljyn Jeesuksen päähän. ⁴ Muutamat närkästyivät ja sanoivat toisilleen: “Mitä varten tämä voiteen haaskaus? ⁵ Olisihan tämän öljyn voinut myydä yli kolmellasadalla denaarilla ja antaa rahat köyhille.” Ja he ärhentelivät naiselle.

⁶ Mutta Jeesus sanoi: “Antakaa hänen olla. Miksi pahoitatte hänen mielensä? Hän teki hyvän työn minulle. ⁷ Köyhät teillä on aina keskuudessanne, ja milloin vain tahdotte, te voitte tehdä heille hyvää, mutta minua teillä ei ole aina. ⁸ Hän teki minkä voi. Hän voiteli edeltäksin minun ruumiini hautaamista varten. ⁹ Totisesti

minä sanon teille: kaikkialla maailmassa, missä ikinä evankeliumia julistetaan, tullaan sekin, mitä hän teki, mainitsemaan hänen muistokseen.”

Juudas ryhtyy kavaltajaksi (Mt 26:14–16; Lk 22:3–6)

¹⁰ Juudas Iskariot, yksi niistä kahdestatoista, meni ylipappien luo kavaltaakseen Jeesuksen heille. ¹¹ Kun he sen kuulivat, he ilahtuivat ja lupasivat antaa hänelle rahaa. Niin hän etsi sopivaa tilaisuutta voidakseen kavaltaa Jeesuksen.

Pääsiäisateria (Mt 26:17–25; Lk 22:7–14; Jh 13:21–30)

¹² Happamattoman leivän juhlan ensimmäisenä päivänä, jolloin pääsiäislammas oli tapana teurastaa, opetuslapset kysivät Jeesukselta: “Missä tahdot syödä pääsiäisaterian? Minne menemme valmistamaan sen?” ¹³ Niin hän lähetti kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: “Menkää kaupunkiin. Teitä vastaan tulee mies kantaen vesiruukkua. Seuratkaa häntä, ¹⁴ ja minne hän meneekin, sanokaa sen talon isännälle: ‘Opettaja kysyy: Missä on minulle vierashuone, jossa voin syödä pääsiäisaterian opetuslasteni kanssa?’ ¹⁵ Hän näyttää teille yläkerrasta suuren, valmiiksi varustetun huoneen. Valmistakaa sinne meille ateriat.” ¹⁶ Opetuslapset lähtivät matkaan ja tulivat kaupunkiin. He havaitsivat kaiken olevan niin kuin Jeesus oli heille sanonut, ja he valmistivat pääsiäisaterian.

¹⁷ Illan tultua Jeesus saapui niiden kahdentoista kanssa. ¹⁸ Kun he olivat asettuneet aterioimaan ja söivät, Jeesus sanoi: “Totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut – yksi, joka syö minun kanssani.” ¹⁹ Opetuslapset tulivat murheellisiksi ja alkoivat kysellä häneltä yksi toisensa jälkeen: “En kai minä?” ²⁰ Hän sanoi heille: “Yksi teistä kahdestatoista, se, joka kastaa leipäpalan vatiin minun kanssani. ²¹ Ihmisen Poika tosin menee pois, niin kuin hänestä on kirjoitettu, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika kavalletaan! Parempi olisi sille ihmiselle, ettei hän olisi syntynytäkään.”

Ehtoollisen asettaminen (Mt 26:26–30; Lk 22:15–20; 1Kr 11:23–25)

²² Heidän syödessään Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: “Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini.” ²³ Sitten hän otti maljan, kiitti Jumalaa ja antoi sen heille, ja he kaikki joivat siitä. ²⁴ Hän sanoi heille: “Tämä on minun vereni, uuden liiton veri, joka vuodatetaan monien edestä. ²⁵ Totisesti minä sanon teille: minä en enää juo viiniköynnöksen antia ennen kuin sinä päivänä, jona juon sitä uutena Jumalan valtakunnassa.”

Jeesus ennustaa Pietarin lankeemuksen (Mt 26:31–35; Lk 22:31–34; Jh 13:36–38)

²⁶ Laulettuaan kiitospsalmin he lähtivät Öljymäelle. ²⁷ Jeesus sanoi heille: “Tänä yönä te kaikki loukkaannutte minuun, sillä on kirjoitettu: ‘Minä lyön paimenta, ja

lampaat joutuvat hajalle.’²⁸ Mutta ylösnoustuani minä menen teidän edellänne Galileaan.”²⁹ Niin Pietari sanoi hänelle: “Vaikka kaikki loukkaantuisivat sinuun, en kuitenkaan minä.”³⁰ Jeesus sanoi hänelle: “Totisesti minä sanon sinulle: tänään, tänä yönä, ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.”³¹ Mutta Pietari vakuutti vielä lujemmin: “Vaikka minun pitäisi kuolla sinun kanssasi, minä en ikinä kiellä sinua.” Samoin sanoivat kaikki muutkin.

Jeesus rukoilee Getsemanessa (Mt 26:36–46; Lk 22:39–46)

³² He tulivat Getsemane-nimiseen paikkaan, ja Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Istu-kaa tässä sillä aikaa kun minä rukoilen.”³³ Hän otti mukaansa Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen, ja hän alkoi tuntea kauhua ja tuskaa.³⁴ Niin hän sanoi heille: “Minun sieluni on syvästi murheellinen, aina kuolemaan asti. Jääkää tähän ja valvokaa.”³⁵ Hän meni vähän kauemmaksi, heittäytyi maahan ja rukoili, että se hetki, jos mahdollista, menisi häneltä ohi.³⁶ Hän sanoi: “Abba, Isä, kaikki on sinulle mahdol-lista. Ota tämä malja minulta pois. Mutta ei niin kuin minä tahdon vaan niin kuin sinä!”

³⁷ Sitten hän tuli takaisin ja tapasi opetuslapset nukkumasta ja sanoi Pietarille: “Simon, nukutko sinä? Etkö jaksanut yhtä hetkeä valvoa?”³⁸ Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen. Henki tosin on altis, mutta liha on heikko.”

³⁹ Taas hän meni pois ja rukoili samoin sanoin.⁴⁰ Palattuaan hän tapasi heidät taas nukkumasta, sillä heidän silmänsä olivat käyneet raukeiksi. Eivätkä he tienneet, mitä vastaisivat hänelle.⁴¹ Tullessaan kolmannen kerran hän sanoi heille: “Te nukutte vielä ja lepäätte! Jo riittää! Hetki on koittanut, nyt Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin.⁴² Nouskaa, lähdetään! Se, joka minut kavaltaa, on lähellä.”

Jeesus vangitaan (Mt 26:47–56; Lk 22:47–53; Jh 18:3–12)

⁴³ Heti, Jeesuksen vielä puhuessa, saapui paikalle Juudas, yksi niistä kahdestatoista. Hänen mukanaan oli joukko, joka tuli ylipappien, kirjanoppineiden ja vanhinten luota, miekat ja seipäät aseinaan.⁴⁴ Jeesuksen kavaltaja oli sopinut heidän kanssaan merkistä sanoen: “Hän on se, jota minä suutelen. Ottakaa hänet kiinni ja vie-kää tarkasti vartioituna pois.”⁴⁵ Tultuaan sinne Juudas meni heti hänen luokseen ja sanoi: “Rabbi!”, ja suuteli häntä.⁴⁶ Silloin he kävivät Jeesukseen käsiksi ja vangitsi-vat hänet.⁴⁷ Yksi lähellä seisovista vetäisi miekan esiin, iski ylipapin palvelijaa ja sivalsi häneltä korvan irti.

⁴⁸ Mutta Jeesus sanoi heille: “Oletteko te lähteneet vangitsemaan minua kuin ros-voa miekat ja seipäät mukananne?”⁴⁹ Joka päivä minä olen ollut teidän luonanne ja opettanut temppelissä, ettekä te ole ottaneet minua kiinni. Mutta näin tapahtuu, jotta Kirjoitukset kävisivät toteen.”⁵⁰ Silloin kaikki opetuslapset jättivät hänet ja lähtivät pakoon.

⁵¹ Jeesusta seurasi muuan nuorukainen, jolla oli liinavaate kietaituna paljaalle iholle. He ottivat hänet kiinni,⁵² mutta hän jätti liinavaatteen ja pakeni alastomana.

Jeesus Suuren neuvoston edessä (Mt 26:57–68; Lk 22:54,55; Jh 18:13,14,19–24)

⁵³ Jeesus vietiin ylipapin luo. Sinne kokoontuivat kaikki ylipapit, vanhimmat ja kirjanoppineet. ⁵⁴ Pietari seurasi häntä kauempana ylipapin palatsin sisäpihaan asti. Hän istuutui palvelijoiden joukkoon ja lämmitteli tulen ääressä.

⁵⁵ Ylipapit ja koko neuvosto etsivät todistusta Jeesusta vastaan surmauttaakseen hänet, mutta eivät löytäneet. ⁵⁶ Monet kyllä todistivat väärin häntä vastaan, mutta todistukset eivät olleet yhtäpitäviä. ⁵⁷ Muutamat nousivat ja todistivat väärin häntä vastaan sanoen: ⁵⁸ ”Me olemme kuulleet hänen sanovan: ”Minä hajotan maahan tämän käsin tehdyn temppelin ja rakennan kolmessa päivässä toisen, joka ei ole käsin tehty.”” ⁵⁹ Mutta ei edes näin heidän todistuksensa ollut yhtäpitävää. ⁶⁰ Lopulta silloinen ylipappi nousi, astui esiin ja kysyi Jeesukselta: ”Etkö vastaa mitään siihen, mitä nämä todistavat sinua vastaan?” ⁶¹ Mutta Jeesus oli vaiti eikä vastannut mitään. Taas ylipappi kysyi häneltä: ”Oletko sinä Kristus, sen Ylistetyn Poika?” ⁶² Jeesus vastasi: ”Minä Olen. Ja te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvissä.” ⁶³ Silloin ylipappi repäisi vaatteensa ja sanoi: ”Mihin me tässä enää todistajia tarvitsemme! ⁶⁴ Te kuulitte jumalanpilkan hänen suustaan. Mitä mieltä olette?” Niin he kaikki tuomitsivat Jeesuksen syylliseksi kuolemaan.

⁶⁵ Muutamat alkoivat sylkeä hänen päälleen, peittivät hänen kasvonsa, löivät häntä nyrkillä ja sanoivat: ”Profetoi!” Palvelijatkin löivät häntä.

Pietari kieltää Jeesuksen (Mt 26:69–75; Lk 22:56–62; Jh 18:15–18,25–27)

⁶⁶ Kun Pietari oli alhaalla sisäpihassa, sinne tuli yksi ylipapin palvelustytöistä. ⁶⁷ Nähdessään Pietarin lämmittelemässä hän katsoi tätä ja sanoi: ”Sinäkin olit sen nasaretilaisen, sen Jeesuksen, kanssa.” ⁶⁸ Mutta Pietari kielsi sanoen: ”En tiedä enkä käsitä, mitä sanot.” Hän meni ulkopihalle, ja samassa kukko lauloi.

⁶⁹ Kun palvelustyttö näki Pietarin uudelleen siellä, hän rupesi puhumaan lähellä seisoville: ”Tuo on yksi niistä.” ⁷⁰ Mutta jälleen hän kielsi. Hetken päästä lähellä seisovat taas sanoivat Pietarille: ”Varmasti sinä olet yksi heistä. Sinähän olet galilealainen, puheesikin on samanlaista.” ⁷¹ Mutta hän alkoi kirotta ja vannoa: ”En tunne sitä miestä, josta te puhutte!” ⁷² Samassa kukko lauloi toisen kerran. Silloin Pietari muisti sanat, jotka Jeesus oli hänelle sanonut: ”Ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.” Ja hän ratkesi itkemään.

Jeesus Pilatuksen edessä (Mt 27:1,2,11–14; Lk 23:1–5; Jh 18:28–38)

15 ¹ Heti aamuvarhaisella ylipapit pitivät neuvottelun vanhimpien, kirjanoppineiden ja koko neuvoston kanssa. He sitoivat Jeesuksen, veivät hänet pois ja luovuttivat Pilatuksen käsiin.

² Pilatus kysyi Jeesukselta: ”Sinäkö olet juutalaisten kuningas?” Hän vastasi: ”Sinäpä sen sanot.” ³ Ylipapit esittivät monta syytöstä häntä vastaan. ⁴ Pilatus kysyi taas

häneltä: “Etkö vastaa mitään? Näethän, kuinka paljon syytöksiä he esittävät sinua vastaan.”⁵ Mutta Jeesus ei enää vastannut mitään, niin että Pilatus ihmetteli.

Jeesus tuomitaan kuolemaan (Mt 27:15–26; Lk 23:13–25; Jh 18:39–19:16)

⁶Juhlan aikana Pilatuksella oli tapana vapauttaa yksi vanki, se, jota kansa pyysi.
⁷Eräs mies nimeltään Barabbas oli vangittuna muiden kapinoitsijoiden kanssa, jotka olivat kapinan aikana tehneet murhan.⁸ Niin väkijoukko meni Pilatuksen luo ja alkoi huutaen vaatia, että hän tekisi niin kuin hänen tapansa oli.⁹ Pilatus vastasi: “Tahdotteko, että vapautan teille juutalaisten kuninkaan?”¹⁰ Hän näet ymmärsi, että ylipapit olivat kateudesta luovuttaneet hänet.¹¹ Mutta ylipapit yllyttivät kansaa anomaan, että hän pikemminkin vapauttaisi Barabbaan.¹² Pilatus kysyi uudelleen: “Mitä sitten tahdotte minun tekävän hänelle, jota te kutsutte juutalaisten kuninkaaksi?”¹³ Kansa huusi taas sanoen: “Ristiinnaulitse hänet!”¹⁴ Pilatus kysyi: “Mitä pahaa hän sitten on tehnyt?” Mutta kansa huusi vielä kovemmin: “Ristiinnaulitse hänet!”

¹⁵Niin Pilatus päätti tehdä kansalle mieliksi ja vapautti Barabbaan. Mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi.

Sotilaat pilkkaavat Jeesusta (Mt 27:27–31; Jh 19:2,3)

¹⁶Sotilaat veivät Jeesuksen sisälle linnaan, joka on maaherran palatsi, ja kutsuivat koolle koko sotilasosaston.¹⁷ He pukivat hänet purppuraviittaan, väänsivät orjantappuroista kruunun ja panivat sen hänen päähänsä.¹⁸ Sitten he rupesivat tervehtimään häntä: “Terve, juutalaisten kuningas!”¹⁹ He löivät häntä ruokokepillä päähän, syljeskelivät hänen päälleen ja laskeutuen polvilleen kumarsivat häntä.²⁰ Kun he olivat häntä pilkanneet, he riisuivat häneltä purppuraviitan, pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa ja veivät pois ristiinnaulittavaksi.

Jeesus ristiinnaulitaan (Mt 27:32–44; Lk 23:26–43; Jh 19:17–27)

²¹Sotilaat pakottivat erään ohikulkijan, joka oli tulossa pelloilta, kantamaan Jeesuksen ristiä. Mies oli kyreneläinen Simon, Aleksandroksen ja Rufuksen isä.
²²He veivät Jeesuksen paikkaan, jonka nimi on Golgata, käännettynä Pääkallon-paikka.²³ He tarjosivat hänelle juotavaksi mirhalla sekoitettua viiniä, mutta hän ei ottanut sitä.²⁴ Sitten he ristiinnaulitsivat hänet ja jakoivat keskenään hänen vaatteensa heittäen niistä arpaa, mitä kukin saisi.

²⁵Oli kolmas tunti, kun he ristiinnaulitsivat hänet.²⁶ Hänen yläpuolelleen oli kirjoitettu tuomion syy: “Juutalaisten kuningas”.²⁷ Hänen lisäksi he ristiinnaulitsivat kaksi rosvoa, toisen hänen oikealle, toisen vasemmalle puolelleen.²⁸ Näin toteutui kirjoitus, joka sanoo: “Hänet luettiin pahantekijöiden joukkoon.”

²⁹Ohikulkijat pilkkasivat häntä päätään nyökytellen ja sanoivat: “Voi sinua, joka hajat maahan temppelein ja kolmessa päivässä sen rakennat.”³⁰ Pelasta itsesi ja astu

alas ristiltä.” ³¹ Samaan tapaan ylipapitkin ja kirjanoppineet puhuivat toisilleen häntä pilkaten: ”Muita hän on auttanut, itseään hän ei voi auttaa. ³² Astukoon nyt, Kristus, Israelin kuningas, alas ristiltä, että me sen näkisimme ja uskoisimme.” Myös ne, jotka oli ristiinnaulittu hänen kanssaan, herjasivat häntä.

Jeesus antaa henkensä (Mt 27:45–56; Lk 23:44–49; Jh 19:28–30)

³³ Kuudennella tunnilla tuli pimeys yli koko maan. Sitä kesti yhdeksänteen tuntiin asti. ³⁴ Yhdeksännellä tunnilla Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Elohi, Elohi, lema sabaktani?” Se on käännettynä: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? ³⁵ Sen kuullessaan muutamat lähellä seisovista sanoivat: ”Nyt hän huutaa Eliaa.” ³⁶ Joku juoksi täyttämään sienen hapanviinillä, pani sen ruokosauvan päähän ja tarjosi hänelle juotavaksi sanoen: ”Saadaanpa nähdä, tuleeko Elia ottamaan hänet alas.”

³⁷ Mutta Jeesus huusi kovalla äänellä ja antoi henkensä.

³⁸ Silloin temppelin esirippu repesi kahtia ylhäältä alas asti. ³⁹ Kun sadanpäällikkö, joka seisoi häntä vastapäätä, näki, että Jeesus näin huutaen antoi henkensä, hän sanoi: ”Tämä mies oli todellakin Jumalan Poika!”

⁴⁰ Kauempana oli myös naisia tätä katselemassa. Heidän joukossaan oli Magdalan Maria ja Jaakob nuoremman ja Jooseksen äiti Maria sekä Salome. ⁴¹ He olivat seuranneet Jeesusta ja palvelleet häntä hänen ollessaan Galileassa. Paikalla oli myös useita muita naisia, jotka olivat tulleet hänen kanssaan ylös Jerusalemiin.

Jeesus haudataan (Mt 27:57–61; Lk 23:50–56; Jh 19:38–42)

⁴² Ilta oli jo tullut, ja koska oli valmistuspäivä eli sapatin aatto, ⁴³ saapui paikalle arimatilainen Joosef, arvostettu neuvoston jäsen, joka hänkin odotti Jumalan valtakuntaa, rohkaisi mielensä ja meni Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista.

⁴⁴ Pilatus ihmetteli, oliko Jeesus jo kuollut. Kutsuttuaan luokseen sadanpäällikön Pilatus kysyi tältä, oliko Jeesus jo kauankin ollut kuolleen. ⁴⁵ Saatuaan tiedon sadanpäälliköltä hän lahjoitti ruumiin Joosefille. ⁴⁶ Tämä osti liinavaatteen, otti Jeesuksen alas ristiltä, kääri hänet liinavaatteeseen ja pani hänet hautaan, joka oli hakattu kallioon. Hautakammion suulle hän vieritti kiven. ⁴⁷ Magdalan Maria ja Jooseksen äiti Maria näkivät, minne ruumis pantiin.

Jeesuksen ylösnousemus (Mt 28:1–8; Lk 24:1–12; Jh 20:1–10)

16 ¹ Sapatin mentyä Magdalan Maria ja Maria, Jaakobin äiti, sekä Salome ostivat hyvänhajuisia yrttivoiteita mennäkseen voitelemaan Jeesuksen. ² Ensimmäisenä sapatin jälkeisenä päivänä he tulivat haudalle ani varhain auringon noustessa. ³ He puhelivat keskenään: ”Kuka meille vierittää kiven hautakammion suulta?” ⁴ Kat-
sahtaessaan ylös he näkivät, että kivi oli vieritetty pois; se oli näet hyvin suuri.

⁵ Naiset menivät hautakammioon ja näkivät oikealla puolella istuvan nuorukaisen yllään pitkä, valkoinen vaate, ja he pelästyivät. ⁶ Mutta hän sanoi heille: ”Älkää

olko peloissanne. Te etsitte Jeesusta, nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut ylös, ei hän ole täällä. Katsokaa, tässä on paikka, johon he hänet panivat.

⁷ Mutta menkää sanomaan hänen opetuslapsilleen, myös Pietarille: ‘Hän menee teidän edellänne Galileaan. Siellä te saatte nähdä hänet, niin kuin hän teille sanoi.’”

⁸ Tultuaan ulos naiset pakenivat haudalta vavisten ja hämmästyneinä eivätkä sano-neet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.

Jeesus ilmestyy Magdalan Marialle (Mt 28:9,10; Lk 24:9–11; Jh 20:11–18)

⁹ Kun Jeesus oli varhain viikon ensimmäisenä päivänä noussut kuolleista, hän ilmestyi ensiksi Magdalan Marialle, josta hän oli ajanut ulos seitsemän riivaajaa.

¹⁰ Tämä meni ja ilmoitti sen niille, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa ja nyt mu-rehtivat ja itkivät. ¹¹ Mutta kun he kuulivat, että Jeesus eli ja että Maria oli nähnyt hänet, he eivät uskoneet.

Jeesus ilmestyy kahdelle opetuslapselle (Lk 24:13–35)

¹² Tämän jälkeen Jeesus ilmestyi toisessa hahmossa kahdelle heistä, kun he olivat kävellen matkalla maaseudulle. ¹³ Myös nämä lähtivät ilmoittamaan siitä toisille, mutta heitäkään ei uskottu.

Lähetyskäsky (Mt 28:16–20; Lk 24:44–49; Jh 20:19–23; Apt 1:6–8)

¹⁴ Vihdoin Jeesus ilmestyi niille yhdelletoista heidän ollessaan aterialla. Hän nuhteli heidän epäuskoaan ja sydämensä kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet ylösnousseksi kuolleista. ¹⁵ Hän sanoi heille: “Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumia kaikille luoduille. ¹⁶ Joka tulee uskovaksi ja kastetaan, pelastuu, mutta joka ei usko, se tuomitaan. ¹⁷ Nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: Minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä ¹⁸ ja nostavat käsin käärmeitä. Jos he juovat jotakin kuolettavaa, se ei vahingoita heitä. He panevat kätensä sairaiden päälle, ja nämä tulevat terveiksi.”

Jeesuksen taivaaseenastuminen (Lk 24:50–53; Apt 1:9–11)

¹⁹ Kun nyt Herra Jeesus oli puhunut heille, hänet otettiin ylös taivaaseen ja hän istui Jumalan oikealle puolelle. ²⁰ Opetuslapset lähtivät ja saarnasivat kaikkialla. Herra vaikutti yhdessä heidän kanssaan ja vahvasti sanan sitä seuraavien merkkien kautta.

EVANKELIUMI LUUKKAAN MUKAAN

Omistuskirjoitus Teofilokselle

1 Monet ovat ryhtyneet laatimaan kertomusta tapahtumista, jotka ovat toteutuneet keskuudessamme, ² sen mukaan kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat olleet silminnäkijöitä ja joista on tullut sanan palvelijoita. ³ Niinpä minäkin katsoin parhaaksi, tutkittuani alusta alkaen kaiken tarkasti, kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilos, ⁴ jotta saisit tietää, kuinka luotettavia ovat ne asiat, jotka sinulle on opetettu.

JOHANNES KASTAJAN SYNTYMÄ, 1

Enkeli ilmoittaa Johannes Kastajan syntymän

⁵ Herodeksen, Juudean kuninkaan, aikana oli muuan pappi, nimeltään Sakarias, joka kuului Abian osastoon. Hänen vaimonsa oli Aaronin tyttäriä, nimeltään Elisabet. ⁶ He olivat molemmat hurskaita Jumalan edessä ja vaelsivat nuhteettomina kaikkien Herran käskyjen ja säädösten mukaan. ⁷ Heillä ei kuitenkaan ollut lasta, koska Elisabet oli hedelmätön, ja he olivat molemmat tulleet iäkkäiksi.

⁸ Kun Sakariaan osaston palvelusvuoro tuli ja hän toimitti papillisia tehtäviä Jumalan edessä, tapahtui, ⁹ että hän pappistehtävien tavanmukaisessa arvonnassa sai osakseen mennä Herran pyhäkköön suitsuttamaan. ¹⁰ Koko kansanjoukko oli suitsuttamisen aikana ulkopuolella rukoilemassa. ¹¹ Silloin Sakariaalle ilmestyi Herran enkeli, joka seisoi suitsutusalttarin oikealla puolella. ¹² Hänet nähdessään Sakarias hämmästyí ja pelko valtasi hänet. ¹³ Enkeli sanoi hänelle: “Älä pelkää, Sakarias, sillä rukouksesi on kuultu. Vaimosi Elisabet synnyttää sinulle pojan, ja sinun on annettava hänelle nimeksi Johannes. ¹⁴ Hän on sinulle iloksi ja riemuksi, ja monet iloitsevat hänen syntymästään, ¹⁵ sillä hän on oleva suuri Herran edessä. Viiniä ja väkijuomaa hän ei juo, ja hänet on täytetty Pyhällä Hengellä jo äitinsä kohdusta asti. ¹⁶ Hän kääntää monet Israelin lapsista Herran, heidän Jumalansa, puoleen. ¹⁷ Hän kulkee Herran edellä Elían hengessä ja voimassa kääntääkseen isien sydämet lasten puoleen ja tottelemattomat vanhurskaiden mielenlaatuun, näin valmistautuneen kansan, joka on Herraa varten valmistautunut.”

¹⁸ Sakarias sanoi enkelille: “Miten minä voisin tämän käsittää? Minähän olen vanha mies, ja vaimonikin on tullut iäkkääksi.” ¹⁹ Enkeli vastasi hänelle: “Minä olen Gabriel, joka seison Jumalan edessä. Minut on lähetetty sinun luoksesi puhumaan ja julistamaan sinulle tämä ilosanoma. ²⁰ Mutta sinä tulet mykäksi etkä kykene puhumaan ennen kuin sinä päivänä, jona tämä tapahtuu, koska et uskonut minun sanojani, jotka toteutuvat ajallaan.”

²¹ Kansa oli odottamassa Sakariasta, ja kaikki ihmettelivät sitä, että hän viipyi pyhäkössä niin kauan. ²² Kun hän tuli ulos, hän ei kyennyt puhumaan heille. Siitä he ymmärsivät, että hän oli nähnyt pyhäkössä näyn. Hän viittoili heille ja jäi myräksi. ²³ Kun hänen virantoimituksensa päivät olivat päättyneet, hän meni kotinsa. ²⁴ Niiden päivien jälkeen hänen vaimonsa Elisabet tuli raskaaksi ja pysytteli salassa viisi kuukautta. Hän sanoi: ²⁵ "Näin on Herra tehnyt minulle niinä päivinä, jolloin hän katsoi puoleeni poistaakseen minusta ihmisten ylenkatseen."

Enkeli ilmoittaa Jeesuksen syntymän

²⁶ Kun Elisabet oli kuudennella kuukaudella, Jumala lähetti enkeli Gabrielin Galileaan, Nasaret-nimiseen kaupunkiin, ²⁷ neitsyen luo, joka oli kihlattu Daavidin sukuun kuuluvalla Joosef-nimiselle miehelle. Neitsyen nimi oli Maria. ²⁸ Tullessaan sisälle hänen luokseen enkeli sanoi: "Terve, armoitettu! Herra olkoon kanssasi, siunattu sinä vaimojen joukossa!" ²⁹ Hänet nähdessään Maria hämmencyi kovin näistä sanoista ja mietti, mitä tämä tervehdys mahtoi merkitä. ³⁰ Niin enkeli sanoi hänelle: "Älä pelkää, Maria, sillä sinä olet saanut armon Jumalan edessä. ³¹ Katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinun on annettava hänelle nimeksi Jeesus. ³² Hän on oleva suuri, häntä kutsutaan Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä, valtaistuimen. ³³ Hän hallitsee kuninkaana Jaakobin sukua ikuisesti, eikä hänen valtakunnallaan ole loppua." ³⁴ Mutta Maria sanoi enkelille: "Kuinka tämä voi tapahtua, kun minä en miehestä tiedä?" ³⁵ Enkeli vastasi hänelle: "Pyhä Henki tulee päällesi, ja Korkeimman voima varjoaa sinut. Siksi myös sitä Pyhää, joka syntyy, kutsutaan Jumalan Pojaksi. ³⁶ Myös sukulaisesi Elisabet odottaa poikaa vanhalla iällään. Hän, jota sanottiin hedelmättömäksi, on kuudennella kuukaudella, ³⁷ sillä Jumalalle ei mikään ole mahdotonta." ³⁸ Silloin Maria sanoi: "Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle sanasi mukaan." Sitten enkeli lähti hänen luotaan.

Maria vierailee Elisabetin luona

³⁹ Niinä päivinä Maria lähti matkaan ja kiiruhti vuoriseudulle erääseen Juudean kaupunkiin. ⁴⁰ Hän meni Sakariaan taloon ja tervehti Elisabetia. ⁴¹ Kun Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, hypähti lapsi hänen kohdussaan ja Elisabet täyttyi Pyhällä Hengellä. ⁴² Hän huudahti suureen ääneen ja sanoi: "Siunattu olet sinä naisten joukossa, ja siunattu on sinun kohtusi hedelmä! ⁴³ Kuinka minulle tapahtuu tämä, että Herrani äiti tulee minun luokseni? ⁴⁴ Samalla hetkellä kun tervehdyksesi ääni tuli korviini, lapsi hypähti riemusta kohdussani. ⁴⁵ Autuas se, joka uskoi, sillä se, mitä Herra on hänelle puhunut, käy toteen!"

Maria ylistää Herraa

⁴⁶ Maria sanoi: "Minun sieluni ylistää Herran suuruutta, ⁴⁷ ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Pelastajastani, ⁴⁸ sillä hän on katsonut palvelijattarensa alhaisuuteen. Tästedes kaikki sukupolvet kutsuvat minua autuaaksi, ⁴⁹ sillä Voimallinen on tehnyt minulle suuria tekoja. Hänen nimensä on pyhä, ⁵⁰ ja sukupolvesta sukupolveen kestää hänen laupeutensa niitä kohtaan, jotka häntä pelkäävät. ⁵¹ Käsivarrellaan hän on osoittanut voimansa. Hän on lyönyt hajalle ne, joilla oli ylpeät ajatukset sydämessään. ⁵² Hän on kukistanut valtiat valtaistuimilta ja korottanut alhaiset. ⁵³ Nälkäiset hän on täyttänyt hyvyydellään, mutta rikkaat hän on lähettänyt tyhjinä pois. ⁵⁴ Hän on ottanut huomaansa palvelijansa Israelin muistaakseen laupeuttaan ⁵⁵ Abrahamia ja hänen siementään kohtaan, iankaikkisesti, niin kuin hän on isillemme puhunut."

⁵⁶ Maria viipyi Elisabetin luona noin kolme kuukautta ja palasi sitten kotiinsa.

Johannes Kastajan syntyä

⁵⁷ Elisabetin synnyttämisen aika tuli, ja hän synnytti pojan. ⁵⁸ Kun hänen naapurinsa ja sukulaisensa kuulivat, että Herra oli osoittanut hänelle suuren laupeutensa, he iloitsivat hänen kanssaan.

⁵⁹ Kahdeksantena päivänä he tulivat ympärileikkaamaan lasta. He kutsuivat häntä hänen isänsä nimen mukaan Sakariaaksi, ⁶⁰ mutta hänen äitinsä sanoi: "Ei, vaan hänen nimekseen tulee Johannes." ⁶¹ He sanoivat hänelle: "Eihän sinun suvussasi ole ketään, jota kutsutaan sillä nimellä." ⁶² Sitten he viittoilivat isälle, minkä nimen hän tahtoi antaa lapselle. ⁶³ Hän pyysi taulun ja kirjoitti siihen: "Johannes on hänen nimensä." Kaikki ihmettelivät. ⁶⁴ Samassa Sakarias sai puhekykynsä takaisin, ja hän alkoi puhua ylistäen Jumalaa.

⁶⁵ Pelko valtasi kaikki heidän ympärillään asuvat, ja koko Juudean vuoriseudulla puhuttiin kaikista näistä tapahtumista. ⁶⁶ Kaikki, jotka niistä kuulivat, painoivat ne mieleensä ja sanoivat: "Mikähän tästä lapsesta oikein tulee?" Ja Herran käsi oli hänen kanssaan.

Sakarias ylistää Herraa

⁶⁷ Sakarias, lapsen isä, täyttyi Pyhällä Hengellä, ja hän profetoi sanoen: ⁶⁸ "Ylistetty olkoon Herra, Israelin Jumala, sillä hän on katsonut kansansa puoleen ja valmistanut sille lunastuksen. ⁶⁹ Hän on kohottanut meille pelastuksen sarven palvelijansa Daavidin huoneesta – ⁷⁰ niin kuin hän ikiajoista asti on puhunut pyhien profeettojensa suulla – ⁷¹ pelastukseksi vihollisistamme ja kaikkien niiden käsistä, jotka meitä vihaavat, ⁷² osoittaakseen laupeuttaan isillemme ja muistaakseen pyhää liittoa, ⁷³ sitä valaa, jonka hän vannoi meidän isällemme Abrahamille, suodakseen meidän ⁷⁴ vapautettuihin vihollistemme käsistä pelkäämättä palvella häntä ⁷⁵ pyhydessä ja vanhurskaudessa hänen edessään kaikkina elinpäivinä. ⁷⁶ Ja sinua,

lapsukainen, kutsutaan Korkeimman profeetaksi, sillä sinä käyt Herran edellä valmistaksesi hänen teitään, ⁷⁷jotta hänen kansansa saisi tuntea pelastuksen heidän syntiensä anteeksisaamisessa ⁷⁸meidän Jumalamme sydämellisen laupeuden tähden. Näin meidän puoleemme katsoo aamunkoitto korkeudesta ⁷⁹loistaakseen meille, jotka asumme pimeydessä ja kuoleman varjossa, ja ohjatakseen meidän jalkamme rauhan tielle.”

⁸⁰Lapsi kasvoi ja vahvistui hengessä. Hän oli erämaassa siihen päivään asti, jona hän astui julkisesti Israelin eteen.

JEEСУKSEN SYNTYMÄ JA LAPSUUS, 2

Jeesuksen syntymä (Mt 1:18–25)

2¹ Niinä päivinä antoi keisari Augustus käskyn, että koko maailma oli pantava verolle. ²Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Kyreniuksen ollessa Syyrian maaherrana. ³Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

⁴Niin Joosefin lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ylös Juudeaan, Daavidin kaupunkiin, jonka nimi on Beetlehem, koska hän oli Daavidin huonetta ja sukua, ⁵verollepanoa varten kihlatun vaimonsa Marian kanssa, joka oli raskaana. ⁶Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ⁷ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majatalossa.

Paimenet ja enkelit

⁸Sillä seudulla oli paimenia kedolla vartioimassa yöllä laumaansa. ⁹Yhtäkkiä heidän edessään seisoj Herran enkeli, ja Herran kirkkaus loisti heidän ympärillään. He pelästyivät suunnattomasti, ¹⁰mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille suuren ilosanoman, joka tulee kaikelle kansalle. ¹¹Teille on tänä päivänä Daavidin kaupungissa syntynyt Pelastaja, joka on Kristus, Herra. ¹²Tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.” ¹³Yhtäkkiä oli enkelin kanssa suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen: ¹⁴”Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maan päällä rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto.”

¹⁵Kun enkelit olivat menneet heidän luotaan taivaaseen, paimenet sanoivat toisilleen: ”Lähdetään nyt Beetlehemiin katsomaan sitä, mikä on tapahtunut ja minkä Herra meille ilmoitti.” ¹⁶He menivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. ¹⁷Tämän nähtyään he ilmoittivat sen sanan, joka heille oli tästä lapsesta puhuttu. ¹⁸Kaikki, jotka sen kuulivat, ihmettelivät, mitä paimenet heille puhuivat, ¹⁹mutta Maria kätki kaikki nämä sanat mieleensä ja mietti niitä sydämessään.

²⁰ Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin heille oli puhuttu.

Jeesus tuodaan temppeliin

²¹ Kun kahdeksan päivää oli kulunut ja lapsi oli ympärileikattava, hän sai nimen Jeesus, jonka enkeli oli hänelle antanut jo ennen kuin hän sikisi äitinsä kohdussa.

²² Kun heidän puhdistuspäivänsä Mooseksen lain mukaan olivat päättyneet, he veivät lapsen Jerusalemiin asettaakseen hänet Herran eteen – ²³ niin kuin on kirjoitettu Herran laissa: ”Jokainen poikalapsi, joka avaa äidin kohdun, luettakoon Herralle pyhitetyksi” – ²⁴ ja uhratakseen, niin kuin on säädetty Herran laissa, parin metsäkyyhkyksiä tai kaksi kyyhkysenpoikaa.

Simeon ja Jeesus-lapsi

²⁵ Jerusalemissa oli mies, jonka nimi oli Simeon. Tämä mies oli hurskas ja jumalaa pelkäävä. Hän odotti Israelin lohdutusta, ja Pyhä Henki oli hänen päällään. ²⁶ Pyhä Henki oli ilmoittanut hänelle, ettei hän näe kuolemaa, ennen kuin on nähnyt Herran Voidellun. ²⁷ Hän tuli Hengen vaikutuksesta temppeliin, ja kun vanhemmat toivat Jeesus-lasta sisälle tehdäkseen niin kuin lain mukaan oli tapana tehdä lapselle, ²⁸ hänkin otti lapsen syliinsä, ylisti Jumalaa ja sanoi: ²⁹ ”Valtias, nyt sinä päästät palvelijasi rauhassa menemään, sanasi mukaan, ³⁰ sillä minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, ³¹ jonka olet valmistanut kaikkien kansojen nähtäväksi, ³² valoksi, joka ilmestyy pakanoille, ja kirkkaudeksi kansallesi Israelille.”

³³ Lapsen isä ja äiti ihmettelivät sitä, mitä hänestä sanottiin. ³⁴ Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, lapsen äidille: ”Tämä lapsi on pantu kompastumiseksi ja nousemiseksi monelle Israelissa ja merkiksi, jota vastaan puhutaan, ³⁵ jotta monien sydänten ajatukset tulisivat julki. Myös sinun sielusi läpi käy miekka.”

Naisprofeetta Hanna

³⁶ Siellä oli myös naisprofeetta Hanna, Penuelin tytär, Asserin heimoa. Hän oli jo tullut iäkkääksi. Mentytään neitsyenä naimisiin hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän vuotta ³⁷ mutta oli nyt leski, noin kahdeksankymmenen neljän vuoden ikäinen. Hän ei poistunut temppelistä vaan paastoten ja rukoillen palveli siellä Jumalaa yötä päivää. ³⁸ Juuri sillä hetkellä hän astui esiin, ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta.

Paluu Nasaretiin

³⁹ Suoritettuaan kaiken, mitä Herran laki vaati, he palasivat Galileaan, kotikaupunkiinsa Nasaretiin. ⁴⁰ Lapsi kasvoi ja vahvistui hengessä täyttyen viisaudella, ja Jumalan armo oli hänen yllään.

Jeesus kaksitoistavuotiaana temppelissä

⁴¹ Jeesuksen vanhemmat menivät joka vuosi Jerusalemiin pääsiäisjuhlille. ⁴² Kun Jeesus oli kahdentoista vuoden ikäinen, he menivät jälleen Jerusalemiin juhlille, niin kuin tapa oli. ⁴³ Niiden päivien päätyttyä he lähtivät kotiin, mutta Jeesus-poika jäi Jerusalemiin. Hänen vanhempansa eivät huomanneet sitä, ⁴⁴ vaan luulivat hänen olevan matkaseurueessa ja kulkivat päivän matkan. Sitten he alkoivat etsiä häntä sukulaisten ja tuttavien joukosta. ⁴⁵ Kun he eivät löytäneet, he palasivat Jerusalemiin etsien häntä.

⁴⁶ Kolmen päivän kuluttua he löysivät Jeesuksen temppelistä, jossa hän istui opettajien keskellä kuunnellen heitä ja kysellen heiltä. ⁴⁷ Kaikki, jotka kuuntelivat häntä, ihmettelivät hänen ymmärrystään ja vastauksiaan. ⁴⁸ Hänet nähdessään hänen vanhempansa hämmästyivät, ja hänen äitinsä sanoi: ”Poikani, miksi teit meille näin? Isäsi ja minä olemme tuskaisina etsineet sinua.” ⁴⁹ Jeesus vastasi heille: ”Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää olla Isäni huoneessa?”

⁵⁰ Mutta he eivät ymmärtäneet, mitä hän heille puhui.

⁵¹ Hän lähti heidän kanssaan, tuli Nasaretiin ja oli heille kuuliainen. Mutta hänen äitinsä säilytti kaiken tämän sydämessään. ⁵² Jeesus varttui viisaudessa, iässä ja armossa, Jumalan ja ihmisten edessä.

JEEBUS VALMISTAUTUU TEHTÄVÄÄNSÄ, 3–4

Johannes Kastaja (Mt 3:1–12; Mk 1:1–8; Jh 1:19–28)

3 Keisari Tiberiuksen viidentenätoista hallitusvuotena – kun Pontius Pilatus oli Juudean maaherrana, Herodes Galilean neljännesruhtinaana, hänen veljensä Filippos Iturean ja Trakonitiksen alueen neljännesruhtinaana ja Lysanias Abilenen neljännesruhtinaana, ² ja kun Hannas ja Kaifas olivat ylipappeina – tuli Jumalan sana erämaassa Johannekselle, Sakariaan pojalle.

³ Hän vaelsi kaikkialla Jordanin ympäristössä ja julisti kääntymyksen kastetta syntien anteeksi saamiseksi, ⁴ niin kuin on kirjoitettu profeetta Jesajan sanojen kirjassa: ”Huutavan ääni kuuluu erämaassa: ‘Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle suoriksi ja tasaisiksi!’ ⁵ Jokainen laakso täytettäköön, jokainen vuori ja kukkula tasoitettakoon, mutkat tulkoot suoriksi ja louhikot tasaisiksi teiksi. ⁶ Kaikki liha saa nähdä Jumalan lähettämän pelastuksen.”

⁷ Johannes sanoi väkijoukoille, jotka tulivat hänen kastettavakseen: ”Te kyykäärmeiden sikiöt! Kuka on neuvonut teitä pakenemaan tulevaa vihaa? ⁸ Tehkää siis kääntymyksen arvoista hedelmää, älkääkä ruvetko sanomaan mielessänne: ‘Onhan Abraham meidän isämme.’ Minä sanon teille, että Jumala voi näistä kivistä herättää lapsia Abrahamille. ⁹ Kirves on jo pantu puiden juurelle. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen.”

¹⁰ Ihmiset kysyivät häneltä: “Mitä meidän siis pitää tehdä?” ¹¹ Hän vastasi heille: “Jolla on kaksi paitaa, antakoon toisen sille, joka on ilman, ja se, jolla on ruokaa, tehköön samoin.” ¹² Myös publikaaneja tuli kastettavaksi, ja he kysyivät häneltä: “Opettaja, mitä meidän pitää tehdä?” ¹³ Hän sanoi heille: “Älkää vaatiko enempää kuin teille on säädetty.” ¹⁴ Myös sotilaat kysyivät häneltä: “Entä mitä meidän pitää tehdä?” Hän vastasi: “Älkää kiskoko älkääkään kiristää keneltäkään vaan tyytykää palkkaanne.”

¹⁵ Kun kansa oli odotuksen vallassa ja kaikki ajattelivat sydämessään, mahtoiko Johannes olla Kristus, ¹⁶ Johannes vastasi kaikille ja sanoi: “Minä kastan teidät vedellä, mutta on tulossa minua väkevämpi, jonka kenkien nauhojakaan minä en kelpaa avaamaan. Hän kastaa teidät Pyhässä Hengessä ja tulessa.” ¹⁷ Hänellä on kädessään viskain, ja hän puhdistaa puimatantereensa. Jyvät hän kokoaa aittaansa, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tulessa.”

¹⁸ Monilla muillakin tavoin Johannes kehotti kansaa julistaessaan evankeliumia.

¹⁹ Mutta kun hän nuhteli neljännesruhtinas Herodesta tämän veljen Filippoksen vaimon Herodiaan vuoksi ja kaiken sen pahan vuoksi, mitä Herodes oli tehnyt,

²⁰ Herodes kaiken lisäksi teki senkin, että sulki Johanneksen vankilaan.

Jeesuksen kaste (Mt 3:13–17; Mk 1:9–11)

²¹ Kun kaikkea kansaa kastettiin ja myös Jeesus oli saanut kasteen, tapahtui hänen rukoillessaan, että taivas aukeni ²² ja Pyhä Henki laskeutui hänen päälleen ruumiillisessa muodossa, kuin kyyhkynen. Taivaasta kuului ääni: “Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.”

Jeesuksen sukuluettelo (Mt 1:1–17)

²³ Jeesus oli noin kolmenkymmenen vuoden ikäinen, kun hän aloitti toimintansa, ja oli – niin luultiin – Joosefin poika. Joosef oli Eelin poika, ²⁴ Eeli Mattatin, tämä Leevin, tämä Melkin, tämä Jannain, tämä Joosefin, ²⁵ tämä Mattatiaan, tämä Aamoksen, tämä Naahumin, tämä Eslin, tämä Naggain, ²⁶ tämä Maahatin, tämä Mattatiaan, tämä Semeinin, tämä Joosekin, tämä Joodan, ²⁷ tämä Johananin, tämä Reesan, tämä Serubbaabelin, tämä Sealtielin, tämä Neerin, ²⁸ tämä Melkin, tämä Addin, tämä Koosamin, tämä Elmadamin, tämä Eerin, ²⁹ tämä Jeesuksen, tämä Elieserin, tämä Joorimin, tämä Mattatin, tämä Leevin, ³⁰ tämä Simeonin, tämä Juudan, tämä Joosefin, tämä Joonamin, tämä Eljakimin, ³¹ tämä Melean, tämä Menan, tämä Mattatan, tämä Naatanin, tämä Daavidin, ³² tämä Iisain, tämä Oobedin, tämä Booksen, tämä Salmonin, tämä Nahsonin, ³³ tämä Amminadabin, tämä Adminin, tämä Arnin, tämä Hesronin, tämä Pereksen, tämä Juudan, ³⁴ tämä Jaakobin, tämä Iisakin, tämä Abrahamin, tämä Terahin, tämä Naahorin, ³⁵ tämä Serugin, tämä Regun, tämä Pelegin, tämä Eeberin, tämä Selahin, ³⁶ tämä Keenanin, tämä Arpaksadin, tämä Seemin, tämä Nooan, tämä Lemekin, ³⁷ tämä Metuselahin, tämä

Hanokin, tämä Jeredin, tämä Mahalalelin, tämä Keenanin, ³⁸tämä Enoksen, tämä Seetin, tämä Aadamın ja tämä Jumalan.

Paholainen kiusaa Jeesusta (Mt 4:1–11; Mk 1:12,13)

4¹ Sitten Jeesus palasi Jordanilta täynnä Pyhää Henkeä. Henki kuljetti häntä autio-
maassa ² neljäkymmentä päivää, ja Paholainen kiusasi häntä. Hän ei syönyt mitään
niinä päivinä, mutta niiden päätyttyä hänen tuli lopulta nälkä. ³ Silloin Paholainen
sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin sano tälle kivelle, että se muuttuu
leiväksi.” ⁴ Jeesus vastasi: ”On kirjoitettu: ‘Ei ihminen elä ainoastaan leivästä vaan
jokaisesta Jumalan sanasta.’”

⁵ Paholainen vei hänet korkealle vuorelle, näytti hänelle yhdessä hetkessä kaikki
maailman valtakunnat ⁶ ja sanoi hänelle: ”Sinulle minä annan koko tämän valtapii-
rin ja sen loiston. Minun haltuuni se on annettu, ja minä annan sen kenelle tah-
don. ⁷ Jos siis kumarrut eteeni, niin tämä kaikki on sinun.” ⁸ Jeesus vastasi hänelle
ja sanoi: ”Mene pois tieltäni, Saatana! On kirjoitettu: ‘Herraa, sinun Jumalaasi, si-
nun tulee kumartaa ja vain häntä palvella.’”

⁹ Paholainen vei Jeesuksen Jerusalemiin, asetti hänet temppelimuurin harjalle ja
sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin heittäydy tästä alas, ¹⁰ sillä on kir-
joitettu: ‘Hän antaa enkeilleen käskyn sinusta, että he varjelevat sinua’ ¹¹ ja ‘He
kantavat sinua käsillään, niin ettet loukkaa jalkaasi kiveen.’” ¹² Jeesus vastasi: ”On
sanottu: ‘Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi.’”

¹³ Kiusattuaan Jeesusta kaikin tavoin Paholainen poistui hänen luotaan joksikin ai-
kaa.

JEESUKSEN TOIMINTA GALILEASSA, 4–9

Jeesus aloittaa toimintansa (Mt 4:12–17; Mk 1:14,15)

¹⁴ Jeesus palasi Hengen voimassa Galileaan, ja sanoma hänestä levisi kaikkialle ym-
päristöön. ¹⁵ Hän opetti heidän synagogissaan, ja kaikki ylistivät häntä.

Nasaretilaiset torjuvat Jeesuksen (Mt 13:53–58; Mk 6:1–6)

¹⁶ Jeesus saapui Nasaretiin, jossa hän oli kasvanut, ja meni sapatinpäivänä tapansa
mukaan synagogaan. Hän nousi lukemaan, ¹⁷ ja hänelle ojennettiin profeetta Jesa-
jan kirja. Avattuaan kirjakäärön hän löysi kohdan, johon oli kirjoitettu: ¹⁸ ”Herran
Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan evankeliumia
köyhille. Hän on lähettänyt minut parantamaan sydämetään särkyneitä, julista-
maan vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut
vapauteen ¹⁹ ja julistamaan Herran suosion vuotta.” ²⁰ Hän kääri kirjan kokoon, an-
toi sen palvelijalle ja istuutui. Kaikkien synagogassa olevien katseet kohdistuivat
häneen. ²¹ Silloin hän alkoi puhua heille: ”Tänään tämä raamatunkohta on toteutu-

nut teidän kuultenne.”²² Kaikki antoivat hänestä hyvän todistuksen ja ihmettelivät niitä armon sanoja, jotka hänen suustaan lähtivät. He sanoivat: ”Eikö tämä ole Joosefin poika?”²³ Jeesus sanoi heille: ”Varmaankin aiotte esittää minulle sananlaskun ‘Parantaja, paranna itsesi!’ ja sanoa: ‘Tee myös täällä kotikaupungissasi kaikkea sitä, mitä olemme kuulleet tapahtuneen Kapernaumissa.’”²⁴ Hän jatkoi: ”Totisesti minä sanon teille: yksikään profeetta ei ole suosittu kotikaupungissaan.²⁵ Minä sanon teille totuuden: Israelissa oli monta leskeä Elia aikana, kun taivas oli suljettuna kolme vuotta ja kuusi kuukautta, ja koko maahan tuli kova nälänhätä.²⁶ Mutta Eliaa ei lähetetty kenenkään heidän luokseen vaan leskivaimon luo Sarpatiin, Siidonin maahan.²⁷ Ja Israelissa oli monta spitaalista profeetta Elisan aikana, mutta yhtäkään heistä ei puhdistettu, ainoastaan syyrialainen Naaman.”²⁸ Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagogassa, joutuivat raivon valtaan.²⁹ He nousivat, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät hänet sen vuoren jyrkänteelle asti, jolle heidän kaupunkinsa oli rakennettu, syöstäkseen hänet alas.³⁰ Mutta hän lähti pois kulkien väkijoukon halki.

Jeesus Kapernaumin synagogassa (Mk 1:21–28)

³¹ Sitten Jeesus meni Kapernaumin kaupunkiin, joka on Galileassa, ja opetti kansaa sapattina.³² Ihmiset olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan, sillä hän puhui niin kuin se, jolla on valta.³³ Synagogassa oli mies, jossa oli saastaisen riivaajan henki. Se huusi kovalla äänellä:³⁴ ”Voi, mitä sinä meistä haluat, Jeesus Nasaretilainen? Tulitko tuhoamaan meidät? Minä tiedän, kuka sinä olet, Jumalan Pyhä.”³⁵ Mutta Jeesus nuhteli henkeä sanoen: ”Vaikene ja lähde hänestä!” Silloin riivaaja heitti miehen maahan heidän keskelleen ja lähti hänestä vahingoittamatta häntä.³⁶ Kaikki joutuivat hämmästyksen valtaan ja puhuivat keskenään: ”Mitä tämä puhe oikein on? Hän käskee vallalla ja voimalla saastaisia henkiä, ja ne lähtevät ulos.”³⁷ Niin hänen maineensa levisi kaikkialle ympäristöön.

Jeesus parantaa Simonin anopin ja muita sairaita (Mt 8:14–17; Mk 1:29–34)

³⁸ Jeesus lähti synagogasta ja meni Simonin kotiin. Simonin anoppi oli kovassa kuumessa, ja Jeesusta pyydettiin auttamaan häntä.³⁹ Jeesus kumartui hänen ylleen ja nuhteli kuumetta, ja se lähti hänestä. Nainen nousi heti ja palveli heitä.⁴⁰ Auringon laskiessa kaikki, joilla oli sairaita, erilaisten tautien vaivaamia, toivat heidät Jeesuksen luo. Hän pani kätensä jokaisen päälle ja paransi heidät.⁴¹ Monista lähti myös riivaajia, jotka huusivat: ”Sinä olet Kristus, Jumalan Poika!” Mutta hän nuhteli niitä eikä sallinut niiden puhua, koska ne tiesivät hänen olevan Kristus.

Jeesus lähtee Kapernaumista (Mk 1:35–39)

⁴² Päivän koittaessa Jeesus lähti ulos ja meni yksinäiseen paikkaan. Ihmiset alkoivat etsiä häntä, ja kun he löysivät hänet, he estelivät häntä lähtemästä luotaan. ⁴³ Mutta hän sanoi: “Minun tulee julistaa Jumalan valtakunnan evankeliumia muisakin kaupungeissa, sillä sitä varten minut on lähetetty.” ⁴⁴ Ja hän saarnasi Galilean synagogissa.

Jeesuksen ensimmäiset opetuslapset (Mt 4:18–22; Mk 1:16–20)

5 ¹ Kun Jeesus seisoj Gennesaretinjärven rannalla ja kansa tungeksi hänen ympärillään kuullakseen Jumalan sanaa, ² hän näki rannassa kaksi venettä. Kalastajat olivat nousseet niistä huuhtomaan verkkojaan. ³ Jeesus astui toiseen veneistä, siihen, joka oli Simonin, ja pyysi häntä soutamaan vähän matkan päähän rannasta. Istuuttuaan hän alkoi opettaa kansaa veneestä käsin.

⁴ Lopetettuaan puheensa Jeesus sanoi Simonille: “Souda vene syvään veteen, ja laskekaa verkkonne apajalle.” ⁵ Simon vastasi: “Mestari, koko yön me olemme tehneet työtä emmekä ole saaneet mitään, mutta sinun käskystäsi minä lasken verkot.” ⁶ Näin tehtyään he saivat saarretuksi verkkoihin niin suuren määrän kalaa, että heidän verkkonsa repeilivät. ⁷ He viittoilivat toisessa veneessä olevia tovereitaan tulemaan apuun. Nämä tulivatkin, ja he saivat molemmat veneet niin täyteen kalaa, että ne olivat uppoamaisillaan. ⁸ Tämän nähdessään Simon Pietari heittäytyi Jeesuksen jalkoihin ja sanoi: “Mene pois minun luotani, Herra, sillä minä olen syntinen mies.” ⁹ Heidän saamansa kalansaaliin vuoksi oli hämmästys vallannut hänet ja kaikki, jotka olivat hänen kanssaan, ¹⁰ samoin myös Jaakobin ja Johanneksen, Sebedeuksen pojat, jotka olivat Simonin kalastuskumppaneita. Mutta Jeesus sanoi Simonille: “Älä pelkää. Tästedes sinä saat saaliiksesi ihmisiä.” ¹¹ He vetivät veneet maihin, jättivät kaiken ja lähtivät seuraamaan häntä.

Jeesus parantaa spitaalisen (Mt 8:1–4; Mk 1:40–45)

¹² Kun Jeesus oli eräässä kaupungissa, siellä oli mies, joka oli yltä päältä spitaalissa. Nähdessään Jeesuksen mies heittäytyi kasvoilleen ja rukoili häntä sanoen: “Herra, jos tahdot, sinä voit puhdistaa minut.” ¹³ Jeesus ojensi kätensä, kosketti miestä ja sanoi: “Minä tahdon. Puhdistu!” Heti spitaali lähti hänestä. ¹⁴ Jeesus kielsi häntä kertomasta tästä kenellekään ja sanoi: “Mene kuitenkin näyttämään itsesi papille ja anna uhri puhdistumisesi tähden, niin kuin Mooses on säätänyt, todistukseksi heille.”

¹⁵ Sanoma Jeesuksesta levisi kuitenkin yhä laajemmalle, ja paljon kansaa tuli koolle kuullakseen häntä ja parantuakseen hänen avullaan vaivoistaan. ¹⁶ Mutta hän vetäytyi erämaahan rukoilemaan.

Jeesus parantaa halvaantuneen (Mt 9:1–8; Mk 2:1–12)

¹⁷ Eräänä päivänä, kun Jeesus taas oli opettamassa, paikalla istui fariseuksia ja lain-opettajia, joita oli tullut kaikista Galilean ja Juudean kylistä sekä Jerusalemistä. Herran voima vaikutti, niin että hän paransi sairaita. ¹⁸ Silloin muutamat miehet kantoivat vuoteella miestä, joka oli halvaantunut. He yrittivät tuoda hänet sisälle taloon ja asettaa Jeesuksen eteen. ¹⁹ Mutta kun he eivät keksineet keinoa, millä tuoda hänet sisälle väkijoukon läpi, he nousivat katolle ja laskivat hänet vuoteineen tiilikaton läpi joukon keskelle Jeesuksen eteen. ²⁰ Nähdessään heidän uskonsa Jeesus sanoi: ”Ihminen, sinun syntisi ovat anteeksi annetut.” ²¹ Kirjanoppineet ja fariseukset rupesivat ajattelemaan ja sanomaan: ”Kuka tämä mies on? Hänhän pilkkaa Jumalaa. Kuka muu voi antaa syntejä anteeksi kuin Jumala yksin?” ²² Mutta Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: ”Mitä te ajattelette sydämessänne? ²³ Kumpi on helpompaa, sanoa: ‘Sinun syntisi ovat anteeksi annetut’, vai sanoa: ‘Nouse ja kävele’? ²⁴ Mutta jotta tietäisitte, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi” – hän puhui nyt halvaantuneelle – ”minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.” ²⁵ Mies nousi heti heidän nähtensä, otti vuoteen, jolla oli maannut, ja lähti kotiinsa ylistäen Jumalaa. ²⁶ Heidät kaikki valtasi hämmästyks, ja he ylistivät Jumalaa. Täynnä pelkoa he sanoivat: ”Olemme tänään nähneet jotakin uskomatonta.”

Jeesus kutsuu Leevin (Mt 9:9–13; Mk 2:13–17)

²⁷ Tämän jälkeen Jeesus lähti sieltä ja näki Leevi-nimisen publikaanin istumassa tulliasemalla. Jeesus sanoi hänelle: ”Seuraa minua!” ²⁸ Niin hän jätti kaiken, nousi ja lähti seuraamaan Jeesusta. ²⁹ Leevi valmisti hänelle kodissaan suuret pidot. Heidän kanssaan oli aterialla suuri joukko publikaaneja ja muita ihmisiä. ³⁰ Fariseukset ja heidän kirjanoppineensa nurisivat Jeesuksen opetuslapsia vastaan ja sanoivat: ”Miksi te syötte ja juotte publikaanien ja syntisten kanssa?” ³¹ Jeesus vastasi heille: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa vaan sairaat. ³² En minä ole tullut kutsumaan kääntymyksen vanhurskaita vaan syntisiä.”

Kysymys paastoamisesta (Mt 9:14–17; Mk 2:18–22)

³³ He sanoivat Jeesukselle: ”Miksi Johanneksen opetuslapset paastoavat usein ja pitävät rukouksia, samoin fariseustenkin opetuslapset, mutta sinun opetuslapsesi syövät ja juovat.” ³⁴ Jeesus sanoi heille: ”Ette kai voi vaatia häävieraita paastoamaan, kun sulhanen on heidän kanssaan? ³⁵ Mutta päivät tulevat, jolloin sulhanen otetaan heiltä pois, ja silloin, niinä päivinä, he paastoavat.” ³⁶ Hän kertoi heille myös vertauksen: ”Ei kukaan leikkaa uudesta viitasta paikkaa ja pane sitä vanhaan viittaansa. Silloinhan hän leikkaa pilalle myös uuden, eikä uudesta viitasta leikattu paikka sovi vanhaan. ³⁷ Eikä kukaan laske uutta viiniä vanhoihin nahkaleileihin. Silloinhan uusi viini rikkoo leilit, viini valuu maahan ja leilit menevät

pilalle. ³⁸ Ei, vaan uusi viini on laskettava uusiin leileihin, niin molemmat säilyvät. ³⁹ Eikä kukaan, joka juo vanhaa viiniä, halua heti uutta, sillä hän sanoo: 'Vanha on parempaa.'”

Sapatin herra (Mt 12:1–8; Mk 2:23–28)

6 Eräänä sapattina, kun Jeesus kulki viljapeltojen halki, hänen opetuslapsensa katkoivat tähkäpäitä, hiersivät niitä käsissään ja söivät. ² Silloin muutamat fariseuksista sanoivat: “Miksi teette sellaista, mitä ei ole lupa tehdä sapattina?” ³ Jeesus vastasi heille: “Ettekö ole lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänelle ja hänen seuralaisilleen tuli nälkä? ⁴ Hän meni Jumalan huoneeseen, otti Herran eteen asetetut leivät, söi ja antoi myös seuralaisilleen, vaikka muilla kuin papeilla ei ollut lupa syödä niitä.” ⁵ Ja Jeesus sanoi heille: “Ihmisen Poika on sapatin herra.”

Jeesus parantaa sapattina (Mt 12:9–14; Mk 3:1–6)

⁶ Eräänä toisena sapattina Jeesus meni synagogaan ja opetti. Siellä oli mies, jonka oikea käsi oli surkastunut. ⁷ Kirjanoppineet ja fariseukset pitivät Jeesusta silmällä, parantaisiko hän sapattina, jotta he löytäisivät aiheen syyttää häntä. ⁸ Mutta Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi miehelle, jonka käsi oli surkastunut: “Nouse ja astu esiin.” Tämä nousi ja astui esiin. ⁹ Jeesus sanoi: “Minä kysyn teiltä: onko sapattina lupa tehdä hyvää vai tehdä pahaa, pelastaa elämä vai tuhota se?” ¹⁰ Hän katsoi ympärilleen heihin kaikkiin ja sanoi miehelle: “Ojenna kätesi.” Mies teki niin, ja hänen kätensä tuli ennalleen, yhtä terveeksi kuin toinenkin käsi. ¹¹ Mutta kirjanoppineet ja fariseukset raivostuivat mielettömästi, ja he neuvottelivat keskenään, mitä tekisivät Jeesukselle.

Kaksitoista apostolia (Mt 10:1–4; Mk 3:13–19)

¹² Niinä päivinä Jeesus lähti vuorelle rukoilemaan ja vietti siellä koko yön rukoillen Jumalaa. ¹³ Päivän tultua hän kutsui opetuslapsensa luokseen ja valitsi heistä kaksitoista, jotka hän myös nimesi apostoleiksi. ¹⁴ Nämä olivat Simon, jolle hän antoi myös nimen Pietari, ja tämän veli Andreas, Jaakob ja Johannes, Filippos ja Bartolomeus, ¹⁵ Matteus ja Tuomas, Jaakob Alfeuksen poika ja Simon, jota kutsuttiin Kii-vailijaksi, ¹⁶ Juudas Jaakobin poika ja Juudas Iskariot, josta tuli kavaltaja.

Jeesus opettaa ja parantaa (Mt 4:23–25)

¹⁷ Jeesus laskeutui alas vuorelta yhdessä heidän kanssaan ja pysähtyi tasaiselle paikalle. Siellä oli suuri joukko hänen opetuslapsiaan ja paljon kansaa koko Juudeasta ja Jerusalemistä ja Tyroksen ja Siidonin rannikkoseudulta. ¹⁸ He olivat tulleet kuulakseen häntä ja parantuakseen taudeistaan. Myös saastaisten henkien vaivaamat

tulivat terveiksi. ¹⁹ Koko kansanjoukko tahtoi päästä koskettamaan häntä, sillä hänestä lähti voima, joka paransi kaikki.

Autuaaksi julistaminen (Mt 5:1–12)

²⁰ Jeesus kohotti katseensa, katsoi opetuslapsiaan ja sanoi: “Autuaita olette te köyhät, sillä teidän on Jumalan valtakunta. ²¹ Autuaita olette te, joilla nyt on nälkä, sillä teidät ravitaan. Autuaita olette te, jotka nyt itkette, sillä te saatte nauraa. ²² Autuaita olette te, kun Ihmisen Pojan tähden ihmiset vihaavat teitä ja erottavat teidät yhteydestään, herjaavat teitä ja pyyhkivät pois teidän nimenne ikään kuin jonkin pahan. ²³ Illoitkaa sinä päivänä ja hyppikää riemusta, sillä teidän palkkanne on suuri taivaassa! Samalla tavallahan heidän isänsä tekivät profeetoille.”

Voi teitä!

²⁴ “Mutta voi teitä, te rikkaat, sillä te olette jo saaneet lohdutuksenne! ²⁵ Voi teitä, jotka nyt olette kylläisiä, sillä te joudutte näkemään nälkää! Voi teitä, jotka nyt nauratte, sillä te saatte murehtia ja itkeä! ²⁶ Voi teitä, kun kaikki ihmiset puhuvat teistä hyvää! Samoinhan tekivät heidän isänsä väärille profeetoille.”

Rakastakaa vihamiehiänne (Mt 5:38–48, 7:12)

²⁷ “Mutta teille, jotka kuulette, minä sanon: Rakastakaa vihamiehiänne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat. ²⁸ Siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat. Rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä solvaavat. ²⁹ Jos joku lyö sinua poskelle, tarjoa hänelle toinenkin poskesi. Jos joku ottaa sinulta viitan, älä kiellä häneltä paitaasikaan. ³⁰ Anna jokaiselle, joka sinulta pyytää, äläkä vaadi takaisin siltä, joka ottaa sinun omaasi. ³¹ Niin kuin te tahdotte ihmisten tekevän teille, niin tehkää tekin heille. ³² Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat teitä, mitä kiitosta teille siitä tulee? Rakastavathan syntisetkin niitä, jotka rakastavat heitä. ³³ Jos te teette hyvää niille, jotka tekevät hyvää teille, mitä kiitosta teille siitä tulee? Niinhän syntisetkin tekevät. ³⁴ Jos te lainaatte sellaisille, joilta toivotte saavanne takaisin, mitä kiitosta teille siitä tulee? Syntisetkin lainaavat syntisille saadakseen saman verran takaisin. ³⁵ Ei, vaan rakastakaa vihamiehiänne, tehkää hyvää ja lainatkaa toivomatta mitään takaisin. Silloin teidän palkkanne on suuri ja teistä tulee Korkeimman lapsia, sillä hän on hyvä kiittämättömille ja pahoille. ³⁶ Olkaa armahtavaisia, niin kuin teidän Isännekin on armahtavainen.”

Älkää tuomitko (Mt 7:1–5)

³⁷ “Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää tuomitko ketään syyliseksi, niin ei teitäkään tuomita syyllisiksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin päästetään vapaaksi. ³⁸ Antakaa, niin teille annetaan. Täysi mitta, sullottu, ravisteltu ja kukku-

rainen, annetaan teidän syliinne. Millä mitalla te mittaatte, sillä mitataan teille takaisin.”

³⁹ Hän kertoi heille myös vertauksen: “Eihän sokea voi taluttaa sokeaa? Eivätkö he molemmat putoa kuoppaan?” ⁴⁰ Ei oppilas ole opettajaansa parempi, mutta kaiken opittuaan jokainen on niin kuin opettajansa.

⁴¹ Kuinka näet roskan veljesi silmässä mutta et huomaa hirttä omassa silmässäsi?

⁴² Kuinka voit sanoa veljellesi: ‘Veli, anna kun otan roskan pois silmästäsi’, mutta et näe hirttä omassa silmässäsi? Sinä tekopyhä! Ota ensin hirsi pois omasta silmästäsi, niin sitten näet ottaa roskan veljesi silmästä!”

Hedelmästään puu tunnetaan (Mt 7:17–20, 12:34–35)

⁴³ “Ei ole hyvää puuta, joka tekisi kelvotonta hedelmää, eikä mädännyttä puuta, joka tekisi hyvää hedelmää. ⁴⁴ Hedelmästään jokainen puu tunnetaan. Eihän orjantappuroista koota viikunoita eikä piikkipensaasta poimita viinirypäleitä. ⁴⁵ Hyvä ihminen tuo sydämensä hyvästä aarrekammioista esiin hyvää, ja paha ihminen tuo sydämensä pahuuden aarrekammioista esiin pahaa, sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu.”

Kaksi rakentajaa (Mt 7:24–27)

⁴⁶ “Miksi te huudatte minulle: ‘Herra, Herra’, mutta ette tee, mitä minä sanon?” ⁴⁷ Minä osoitan teille, kenen kaltainen on se, joka tulee minun luokseni ja kuulee minun sanani ja tekee niiden mukaan. ⁴⁸ Hän on kuin mies, joka taloa rakentaessaan kaivoi syvään ja laski perustuksen kalliolle. Kun sitten tuli tulva, virta syöksyi taloa vastaan, mutta ei pystynyt sitä horjuttamaan, koska talo oli kalliolle perustettu ja hyvin rakennettu. ⁴⁹ Mutta se, joka kuulee eikä tee, on kuin mies, joka rakensi talonsa maan pinnalle, ilman perustusta. Kun virta syöksyi taloa vastaan, talo sortui heti ja romahti kokonaan.”

Sadanpäällikön usko (Mt 8:5–13; Jh 4:43–54)

7 ¹ Kun Jeesus oli kansan kuullen puhunut kaiken tämän, hän lähti Kapernaumiin. ² Erään sadanpäällikön palvelija oli sairaana ja oli kuolemaisillaan. Sadanpäällikkö piti häntä suuressa arvossa. ³ Kuultuaan Jeesuksesta sadanpäällikkö lähetti juutalaisten vanhimpia Jeesuksen luo pyytämään, että hän tulisi parantamaan hänen palvelijansa. ⁴ Kun nämä saapuivat Jeesuksen luo, he pyysivät häntä hartaasti ja sanoivat: “Hän ansaitsee sen, että suot hänelle tämän, ⁵ sillä hän rakastaa meidän kansaamme, ja synagogankin hän on meille rakentanut.”

⁶ Niin Jeesus lähti heidän kanssaan. Mutta kun hän ei enää ollut kaukana talosta, sadanpäällikkö lähetti ystäviään sanomaan hänelle: “Herra, älä suotta vaivaudu, sillä en minä ole sen arvoinen, että tulisit kattoni alle. ⁷ Siksi en pitänytkaan itseäni sen arvoisena, että olisin tullut sinun luoksesi. Mutta sano sana, niin palvelijani

paranee. ⁸Sillä minut itsenikin on määrätty käskyvallan alle, ja minulla on sotilaita alaisinani. Kun sanon yhdelle: ‘Mene’, niin hän menee, ja toiselle: ‘Tule’, niin hän tulee, tai palvelijalleni: ‘Tee tämä’, niin hän tekee.” ⁹Tämän kuultuaan Jeesus ihmetteli häntä. Kääntyen väkijoukon puoleen, joka häntä seurasi, hän sanoi: “Minä sanon teille: en edes Israelista ole löytänyt näin suurta uskoa.” ¹⁰Kun asialle lähetetyt miehet palasivat taloon, he tapasivat sairaana olleen palvelijan terveenä.

Jeesus herättää lesken pojan Nainissa

¹¹Sen jälkeen Jeesus meni Nain-nimiseen kaupunkiin, ja hänen kanssaan kulki paljon hänen opetuslapsiaan ja suuri väkijoukko. ¹²Kun hän lähestyi kaupungin porttia, sieltä kannettiin ulos kuollutta, äitinsä ainoa poikaa, ja äiti oli leski. Hänen kanssaan oli suuri joukko kaupungin väkeä. ¹³Nähdessään äidin Herra tunsii sääliä häntä kohtaan ja sanoi: “Älä itke.” ¹⁴Sitten hän lähestyi paareja ja kosketti niitä, jolloin kantajat pysähtyivät. Hän sanoi: “Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse!” ¹⁵Kuollut nousi istumaan ja alkoi puhua, ja Jeesus antoi hänet takaisin hänen äidilleen.

¹⁶Pelko valtasi heidät kaikki ja he ylistivät Jumalaa sanoen: “Suuri profeetta on noussut meidän keskuuteemme” ja “Jumala on katsonut kansansa puoleen.”

¹⁷Tämä sanoma hänestä levisi koko Juudeaan ja kaikkialle ympäristöön.

Jeesuksen vastaus Johannes Kastajalle (Mt 11:2–6)

¹⁸Johanneksen opetuslapset kertoivat hänelle kaikista näistä asioista, ¹⁹joten hän kutsui luokseen opetuslapsistaan kaksi ja lähetti heidät Jeesuksen luo kysymään: “Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän odottaa toista?” ²⁰Kun miehet saapuivat Jeesuksen luo, he sanoivat: “Johannes Kastaja lähetti meidät sinun luoksesi kysymään: ‘Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän odottaa toista?’” ²¹Juuri sillä hetkellä Jeesus paransi monia taudeista, vaivoista ja pahoista hengistä ja antoi näön monelle sokealle. ²²Niin hän vastasi heille: “Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä olette nähneet ja kuulleet: Sokeat saavat näkönsä, rammot kävelevät, spitaa-liset puhdistuvat, kuurot kuulevat, kuolleet herätetään ja köyhille julistetaan evankeliumia. ²³Autuas se, joka ei loukkaannu minuun.”

Jeesuksen todistus Johannes Kastajasta (Mt 11:7–19)

²⁴Kun Johanneksen lähettämät miehet olivat menneet, Jeesus rupesi puhumaan kansanjoukoille Johanneksesta: “Mitä te lähditte erämaahan katsomaan? Ruokoa-ko, jota tuuli huojuuttaa? ²⁵Vai mitä lähditte katsomaan? Hienoihin vaatteisiin pukeutunutta miestäkö? Ne, jotka pukeutuvat komeisiin vaatteisiin ja elävät yllisesti, ovat kuninkaiden linnoissa. ²⁶Vai mitä sitten lähditte katsomaan? Profeettaa-ko? Juuri niin! Minä sanon teille: hän on enemmänkin kuin profeetta. ²⁷Hän on se, josta on kirjoitettu: ‘Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi, hän valmistaa

tien sinun eteesi.’ ²⁸ Minä sanon teille: ei ole naisista syntyneiden joukossa ketään suurempaa profeettaa kuin Johannes Kastaja, mutta vähäisin Jumalan valtakunnassa on suurempi kuin hän.”

²⁹ Koko kansa, kaikki, jotka häntä kuulivat, publikaanitkin, tunnustivat Jumalan olevan oikeassa ja antoivat kastaa itsensä Johanneksen kasteella. ³⁰ Fariseukset ja lainoppineet sen sijaan hylkäsivät suunnitelman, joka Jumalalla oli heitä varten, eivätkä ottaneet Johannekselta kastetta.

³¹ Niin Herra sanoi: ”Mihin minä siis vertaisin tämän sukupolven ihmisiä? Minkä kaltaisia he ovat? ³² He ovat samanlaisia kuin lapset, jotka istuvat torilla ja huutelevat toisilleen: ‘Me soitimme teille huilua, mutta te ette tanssineet. Me veisasimme teille itkuvirsiä, mutta te ette itkeneet.’ ³³ Johannes Kastaja on tullut, hän ei syö leipää eikä juo viiniä, ja te sanotte: ‘Hänessä on riivaaja.’ ³⁴ Ihmisen Poika on tullut, hän syö ja juo, ja te sanotte: ‘Katsokaa syömäriä ja viininjuojaa, publikaanien ja syntisten ystävää!’ ³⁵ Mutta Viisauden tunnustavat oikeaksi kaikki Viisauden lapset.”

Fariseus ja syntinen nainen

³⁶ Eräs fariseus pyysi Jeesusta syömään kanssaan. Niin hän meni fariseuksen kotiin ja asettui aterioimaan. ³⁷ Siinä kaupungissa oli nainen, joka eli syntisesti. Kun hän sai tietää, että Jeesus oli aterioimassa fariseuksen talossa, hän toi mukanaan alabasteripullon, joka oli täynnä tuoksuöljyä. ³⁸ Hän asettui itkien Jeesuksen taakse jalkopäähän ja alkoi kyynelillään kastella hänen jalkojaan. Sitten hän kuivasi ne hiuksillaan, suuteli niitä ja voiteli ne tuoksuöljyllä.

³⁹ Fariseus, joka oli kutsunut Jeesuksen, näki sen ja ajatteli: ”Jos tämä mies olisi profeetta, hän tietäisi, mikä ja millainen on tuo nainen, joka häneen koskee – että nainen on syntinen.” ⁴⁰ Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Simon, minulla on sinulle jotakin sanottavaa.” Hän vastasi: ”Sano, opettaja.”

⁴¹ ”Eräällä rahanlainaajalla oli kaksi velallista. Toinen oli velkaa viisisataa denaaria, toinen viisikymmentä. ⁴² Kun heillä ei ollut millä maksaa, hän antoi molemmille velan anteeksi. Sano, kumpi heistä siis rakastaa häntä enemmän?” ⁴³ Simon vastasi: ”Luulisin, että se, jolle hän antoi enemmän anteeksi.” Jeesus sanoi hänelle: ”Oikein ratkaisit.” ⁴⁴ Naiseen päin kääntyen hän sanoi Simonille: ”Näetkö tämän naisen? Minä tulin kotiisi, mutta sinä et antanut vettä jaloilleni. Tämä kuitenkin kasteli minun jalkani kyynelillään ja kuivasi ne päänsä hiuksilla. ⁴⁵ Sinä et antanut minulle suudelmaa, mutta tämä ei ole lakannut suutelemasta jalkojani siitä asti, kun tulin sisään. ⁴⁶ Sinä et voidellut päätäni öljyllä, mutta tämä voiteli jalkani tuoksuöljyllä. ⁴⁷ Sen tähden sanon sinulle: hänen paljot syntinsä on annettu anteeksi, ja sen vuoksi hän rakasti paljon. Mutta se, jolle annetaan vähän anteeksi, rakastaa vähän.” ⁴⁸ Sitten hän sanoi naiselle: ”Sinun syntisi ovat anteeksi annetut.”

⁴⁹ Niin pöytävieraat rupesivat ajattelemaan mielessään: “Kuka tämä on, joka antaa synnitkin anteeksi?” ⁵⁰ Mutta Jeesus sanoi naiselle: “Sinun uskosi on sinut pelastanut. Mene rauhassa.”

Naisia Jeesuksen opetuslapsina

8 Sen jälkeen Jeesus vaelsi kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään saarnaten ja julistaen Jumalan valtakunnan evankeliumia. Hänen kanssaan olivat ne kaksitoista ² ja muutamat naiset, jotka oli parannettu pahoista hengistä ja taudeista. Näitä olivat Maria, jota kutsuttiin Magdalan Mariaksi ja josta oli lähtenyt ulos seitsemän riivaajaa, ³ Johanna, Herodeksen taloudenhoitajan Kuusaan vaimo, ja Susanna sekä useita muita naisia, jotka palvelivat heitä varoillaan.

Kylväjävertaus (Mt 13:1–9; Mk 4:1–9)

⁴ Kun paljon kansaa tuli koolle ja ihmisiä saapui Jeesuksen luo joka kaupungista, hän puhui käyttäen vertausta: ⁵ “Kylväjä lähti kylvämään siementä. Hänen kylväessänsä osa putosi tien oheen ja tallautui, ja taivaan linnut söivät sen. ⁶ Osa putosi kalliolle, ja oralle noustuaan se kuivettui, kun sillä ei ollut kosteutta. ⁷ Osa putosi orjantappuroiden sekaan, ja orjantappurat kasvoivat mukana ja tukahduttivat sen. ⁸ Mutta osa putosi hyvään maahan, kasvoi ja tuotti satakertaisen sadon.” Tämän sanottuaan hän huusi: “Jolla on korvat kuulla, se kuulkoon!”

Kylväjävertauksen selitys (Mt 13:10–23; Mk 4:10–20)

⁹ Jeesuksen opetuslapset kysyivät häneltä, mitä tämä vertaus mahtoi tarkoittaa. ¹⁰ Hän sanoi: “Teidän on annettu tuntee Jumalan valtakunnan salaisuudet, mutta muille ne esitetään vertauksin, jotta he, vaikka näkevät, eivät näkisi, ja vaikka kuulevat, eivät ymmärtäisi.

¹¹ Vertaus tarkoittaa tätä: Siemen on Jumalan sana. ¹² Tien oheen pudonneet tarkoittavat niitä, jotka kuulevat sanan, mutta sitten tulee Paholainen ja ottaa sen pois heidän sydämeästään, etteivät he uskoisi ja pelastuisi. ¹³ Kalliolle pudonneet ovat niitä, jotka kuullessaan sanan ottavat sen iloiten vastaan mutta joilla ei ole juurta. He uskovat vain hetken aikaa ja koetuksen hetkellä luopuvat. ¹⁴ Se, mikä putosi orjantappuroihin, tarkoittaa niitä, jotka kuulevat sanan mutta vaeltaessaan tukehtuvat tämän elämän huoliin, rikkauteen ja nautintoihin eivätkä tuota kypsää hedelmää. ¹⁵ Mutta se, mikä on hyvässä maassa, tarkoittaa niitä, jotka sanan kuultuaan säilyttävät sen vilpittömässä ja hyvässä sydämessä ja kestävinä tuottavat satoa.”

Oikea kuuleminen (Mk 4:21–25)

¹⁶ “Ei kukaan, joka sytyttää lampun, peitä sitä astialla tai pane vuoteen alle, vaan hän panee sen lampunjalkaan, jotta sisään tulevat näkisivät valon. ¹⁷ Ei näet ole mitään salattua, mikä ei tulisi ilmi, eikä mitään kätkeytyä, mikä ei tulisi tunnetuksi ja joutuisi päivänvaloon. ¹⁸ Tarkatkaa siis, miten kuulette. Jolla on, sille annetaan, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mitä hän luulee itsellään olevan.”

Jeesuksen äiti ja veljet (Mt 12:46–50; Mk 3:31–35)

¹⁹ Jeesuksen äiti ja veljet tulivat tapaamaan häntä mutta eivät väentungoksen vuoksi päässeet hänen luokseen. ²⁰ Niin hänelle ilmoitettiin: “Sinun äitisi ja veljes seisovat ulkona ja tahtovat nähdä sinut.” ²¹ Mutta hän vastasi heille: “Minun äitini ja veljeni ovat nämä, jotka kuulevat Jumalan sanan ja tekevät sen mukaan.”

Jeesus tyynnyttää myrskyn (Mt 8:23–27; Mk 4:35–41)

²² Eräänä päivänä Jeesus astui opetuslastensa kanssa veneeseen ja sanoi heille: “Menkäämme järven yli toiselle rannalle.” Niin he lähtivät vesille. ²³ Heidän purjehtiessaan hän nukahti. Alas järvelle syöksyi myrskytuuli. Pian vene oli täyttymäisillään vedellä, ja he olivat vaarassa. ²⁴ Silloin he menivät herättämään hänet sanoen: “Mestari, mestari, me hukumme!” Herättyään hän nuhteli tuulta ja veden aallokkoa. Ne asettuivat, ja tuli tyyntä. ²⁵ “Missä teidän uskonne on?” hän kysyi. Peloisaan he ihmettelivät ja sanoivat toisilleen: “Kuka tämä oikein on, kun hän käskee jopa tuulia ja vettä, ja ne tottelevat häntä?”

Jeesus Gerasan alueella (Mt 8:28–34; Mk 5:1–20)

²⁶ He purjehtivat gerasalaisten alueelle, joka on vastapäätä Galileaa. ²⁷ Kun Jeesus oli noussut maihin, häntä vastaan tuli kaupungista mies, jossa oli riivaajia. Mies ei ollut pitkään aikaan pukeutunut vaatteita ylleen eikä asunut talossa vaan hautaluolissa. ²⁸ Nähdessään Jeesuksen hän parkaisi, heittäytyi maahan hänen eteensä ja huusi kovalla äänellä: “Mitä sinä minusta tahdot, Jeesus, Korkeimman Jumalan Poika? Minä rukoulen sinua: älä piinaa minua!” ²⁹ Jeesus oli näet käskemäisillään saastaista henkeä lähtemään ulos siitä miehestä. Se oli riuhtonut miestä mukanaan pitkän aikaa. Hänet oli sidottu kahleisiin ja jalkarautoihin, ja häntä oli vartioitu, mutta hän oli katkonut siteet ja kulkeutunut riivaajan ajamana autioille seu-duille. ³⁰ Niin Jeesus kysyi häneltä: “Mikä on nimesi?” Mies vastasi: “Legioona”, sillä häneen oli mennyt monta riivaajaa. ³¹ Ne anelivat Jeesukselta, ettei hän käskisi niitä menemään syvyyteen.

³² Läheisellä vuorella oli suuri sikalauma laitumella. Riivaajat pysyivät Jeesukselta, että hän antaisi niille luvan mennä sikoihin, ja hän antoi niille luvan. ³³ Silloin riivaa-

jat lähtivät ulos miehestä ja menivät sikoihin, ja lauma syöksyi jyrkännettä alas järveen ja hukkuu.

³⁴ Kun sikopaimenet näkivät, mitä oli tapahtunut, he pakenivat ja kertoivat siitä kaupungissa ja maaseudulla. ³⁵ Ihmiset lähtivät katsomaan, mitä oli tapahtunut. He tulivat Jeesuksen luo ja tapasivat miehen, josta riivaajat olivat lähteneet, istumassa Jeesuksen jalkojen juuressa pukeutuneena ja täydessä ymmärryksessä, ja he pelästyivät. ³⁶ Silminnäkiäjät kertoivat heille, kuinka riivattu oli tullut terveeksi. ³⁷ Silloin kaikki Gerasan seudun asukkaat pyysivät Jeesusta poistumaan luotaan, sillä suuri pelko oli vallannut heidät. Niinpä hän astui veneeseen ja palasi takaisin. ³⁸ Mies, josta riivaajat olivat lähteneet, pyysi häneltä hartaasti, että saisi olla hänen seurassaan, mutta Jeesus lähetti hänet luotaan sanoen: ³⁹ ”Palaa kotiisi ja kerro, kuinka suuria tekoja Jumala on sinulle tehnyt.” Mies meni ja julisti kaikkialla kaupungissa, kuinka suuria tekoja Jeesus oli hänelle tehnyt.

Jairosen tytär ja verenvuotoa sairastava nainen (Mt 9:18–26; Mk 5:21–43)

⁴⁰ Kun Jeesus palasi, kansanjoukko oli häntä vastassa, sillä kaikki odottivat häntä. ⁴¹ Silloin tuli esiin mies nimeltään Jairos, joka oli synagogan esimies. Hän heittäytyi Jeesuksen jalkoihin ja pyysi häntä tulemaan kotiinsa, ⁴² sillä hänen ainoa lapsensa, noin kaksitoistavuotias tytär, oli kuolemaisillaan.

Kun Jeesus oli matkalla, väkijoukko tungeksi hänen ympärillään. ⁴³ Siellä oli nainen, joka oli sairastanut verenvuotoa kaksitoista vuotta ja kuluttanut lääkäreihin kaiken omaisuutensa, mutta kukaan ei ollut kyennyt parantamaan häntä. ⁴⁴ Nainen lähestyi takaapäin ja kosketti Jeesuksen viitan tupsua, ja heti hänen verenvuotonsa tyrehtyi. ⁴⁵ Jeesus kysyi: ”Kuka kosketti minua?” Kun kaikki kielsivät, sanoi Pietari ja ne, jotka olivat hänen kanssaan: ”Mestari, väkijoukko ahdistaa ja tönii sinua joka puolelta, ja sinä sanot: ’Kuka kosketti minua?’.” ⁴⁶ Mutta Jeesus sanoi: ”Joku koski minuun, sillä minä tunsin, että minusta lähti voimaa.” ⁴⁷ Kun nainen huomasi, ettei pysynyt salassa, hän tuli vavisten, heittäytyi hänen eteensä ja kertoi kaiken kansan kuullen, mistä syystä hän oli koskenut Jeesukseen ja miten hän oli heti tullut terveeksi. ⁴⁸ Jeesus sanoi hänelle: ”Tytäreni, ole turvallisella mielellä, uskosi on parantanut sinut. Mene rauhassa.”

⁴⁹ Hänen vielä puhuessaan tuli joku synagogan esimiehen kotoa ja sanoi: ”Tytttäresi on kuollut. Älä enää vaivaa opettajaa.” ⁵⁰ Mutta sen kuultuaan Jeesus sanoi hänelle: ”Älä pelkää. Usko ainoastaan, niin hän paranee.” ⁵¹ Kun hän tuli taloon, hän ei sallinut kenenkään muun tulla kanssaan sisälle kuin Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin sekä tytön isän ja äidin. ⁵² Kaikki itkivät ja vaikeroivat tytön vuoksi, mutta Jeesus sanoi: ”Älkää itkekö, sillä hän ei ole kuollut vaan nukkuu.” ⁵³ He nauroivat hänelle, koska tiesivät tytön kuolleen. ⁵⁴ Mutta Jeesus ajoi kaikki ulos, tarttui tytön käteen ja sanoi kuuluvalla äänellä: ”Tytttö, nouse!” ⁵⁵ Silloin hänen henkensä palasi. Hän nousi heti, ja Jeesus käski antaa hänelle syötävää. ⁵⁶ Tytön vanhemmat hämmästyivät, mutta Jeesus kielsi heitä kertomasta kenellekään, mitä oli tapahtunut.

Jeesus lähettää kaksitoista apostolia (Mt 10:5–15; Mk 6:7–13)

9¹ Jeesus kutsui koolle ne kaksitoista ja antoi heille voiman ja vallan karkottaa kaikki riivaajat ja parantaa tauteja. ² Hän lähetti heidät julistamaan Jumalan valtakuntaa ja parantamaan sairaita ³ ja sanoi heille: “Älkää ottako mitään mukaan matkalle, ei sauvaakaan, ei laukkuakaan, ei leipää, ei rahaa eikä toista paitaa. ⁴ Mihin taloon tullettekin, siihen jääkää ja siitä lähtekää. ⁵ Jos teitä ei oteta vastaan, lähtekää pois siitä kaupungista ja pudistakaa pöly jaloistanne todistukseksi heitä vastaan.” ⁶ Niin he lähtivät ja kulkivat kylästä kylään julistaen evankeliumia ja parantaen sairaita kaikkialla.

Herodes kiinnostuu Jeesuksesta (Mt 14:1–12; Mk 6:14–29)

⁷ Neljännesruhtinas Herodes sai kuulla kaikesta, mitä tapahtui, eikä tiennyt, mitä ajatella, kun jotkut sanoivat Johanneksen nousseen kuolleista, ⁸ jotkut taas arvelivat, että Elia oli ilmestynyt, ja toiset taas, että joku entisajan profeetoista oli noussut ylös. ⁹ Herodes sanoi: “Johanneksen minä olen mestauttanut, mutta kuka tämä on, josta minä saan kuulla tällaista?” Niin hän etsi tilaisuutta nähdäkseen Jeesuksen.

Jeesus ruokkii viisituhatta miestä (Mt 14:13–21; Mk 6:30–44; Jh 6:1–14)

¹⁰ Apostolit palasivat ja kertoivat Jeesukselle, mitä olivat tehneet. Hän otti heidät mukaansa ja vetäytyi yksinäisyyteen autioon paikkaan lähelle kaupunkia nimeltään Beetsaida. ¹¹ Mutta kun ihmiset saivat tietää siitä, he seurasivat häntä. Hän otti heidät vastaan, puhui heille Jumalan valtakunnasta ja paransi ne, jotka parantamista tarvitsivat.

¹² Kun päivä alkoi kallistua iltaan, ne kaksitoista tulivat ja sanoivat hänelle: “Lähetä ihmiset luotasi, että he menisivät ympärillä oleviin kyliin ja maataloihin hankkimaan yösijan ja ruokatarpeita, sillä täällä me olemme autiolla seudulla.” ¹³ Jeesus sanoi heille: “Antakaa te heille syötävää.” Mutta he vastasivat: “Meillä ei ole enempää kuin viisi leipää ja kaksi kalaa, ellemme lähde ostamaan ruokaa kaikelle tälle väelle.” ¹⁴ Väkeä oli noin viisituhatta miestä. Hän sanoi opetuslapsilleen: “Järjestäkää heidät aterioimaan ryhmiin, noin viisikymmentä kuhunkin.” ¹⁵ He tekivät niin ja järjestivät kaikki aterioimaan. ¹⁶ Sitten Jeesus otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen, siunasi ja mursi ja antoi ne opetuslapsilleen kansalle jaettaviksi. ¹⁷ Kaikki söivät ja tulivat kylläisiksi. Tähteeksi jääneitä palasia kerättiin kaksitoista korillista.

Pietari tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi (Mt 16:13–19; Mk 8:27–29)

¹⁸ Kerran, kun Jeesus oli yksinäisyydessä rukoilemassa ja opetuslapset olivat hänen kanssaan, hän kysyi heiltä: “Kenen ihmiset sanovat minun olevan?” ¹⁹ He vastasi-

vat: "Jotkut Johannes Kastajan, toiset Elian, toiset taas sanovat, että joku entisajan profeetoista on noussut ylös." ²⁰ Niin hän sanoi heille: "Entä te? Kenen te sanotte minun olevan?" Pietari vastasi: "Sinä olet Jumalan Kristus."

Jeesus puhuu kuolemastaan (Mt 16:20–23; Mk 8:30–33)

²¹ Vakavasti varoittaen Jeesus kielsi heitä puhumasta tästä kenellekään ²² ja sanoi: "Ihmisen Pojan pitää kärsiä paljon ja joutua vanhinten, ylipappien ja kirjanoppineiden hylkäämäksi. Hänet tapetaan, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös."

Ristin kantaminen (Mt 16:24–28; Mk 8:34–38)

²³ Jeesus sanoi kaikille: "Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon joka päivä ristinsä ja seuratkoon minua. ²⁴ Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun vuokseni, pelastaa sen. ²⁵ Mitä ihminen hyötyisi, vaikka hän voittaisi omakseen koko maailman, mutta saattaisi itsensä tuhoon tai turmioon? ²⁶ Joka häpeää minua ja minun sanojani, sitä Ihmisen Poika häpeää, kun hän tulee kirkkaudessaan ja Isän ja pyhien enkelien kirkkaudessa. ²⁷ Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa ennen kuin näkevät Jumalan valtakunnan."

Kirkastusvuorella (Mt 17:1–8; Mk 9:2–9)

²⁸ Noin kahdeksan päivän kuluttua siitä, kun Jeesus oli tämän puhunut, hän otti mukaansa Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin ja nousi vuorelle rukoilemaan. ²⁹ Jeesuksen rukoillessa hänen kasvojensa ulkonäkö muuttui toisenlaiseksi ja hänen vaatteensa tulivat säteilevän valkoisiksi. ³⁰ Samassa kaksi miestä oli keskustelemassa hänen kanssaan – he olivat Mooses ja Elia. ³¹ He näkyivät kirkkaudessa ja puhuivat hänen poismenostaan, jonka hän oli toteuttava Jerusalemissa. ³² Mutta Pietari ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, olivat vaipuneet raskaaseen uneen. Siitä havahtuessaan he näkivät Jeesuksen kirkkauden ja kaksi miestä, jotka seisoivat hänen luonaan. ³³ Kun nämä olivat lähtemässä Jeesuksen luota, Pietari sanoi: "Mestari, meidän on hyvä olla täällä. Me teemme kolme majaa, sinulle yhden, Moosekselle yhden ja Elialle yhden." Mutta hän ei tiennyt, mitä sanoi. ³⁴ Pietarin vielä puhuessa tuli pilvi ja peitti heidät varjoonsa. He pelästyivät jouduessaan pilven sisään. ³⁵ Pilvestä kuului ääni, joka sanoi: "Tämä on minun rakas Poikani, se valittu. Kuulkaa häntä!" ³⁶ Kuultuaan äänen he huomasivat, että Jeesus oli yksin. He vaikenivat eivätkä niinä päivinä kertoneet kenellekään mitään siitä, mitä olivat nähneet.

Riivattu poika (Mt 17:14–18; Mk 9:14–27)

³⁷ Kun he seuraavana päivänä olivat tulossa alas vuorelta, tuli Jeesusta vastaan suuri väkijoukko. ³⁸ Väkijoukon keskeltä huusi muuan mies: ”Opettaja, minä rukoulen sinua: tule katsomaan poikaani, sillä hän on ainoa lapseni. ³⁹ Vähän väliä henki ottaa hänet valtaansa, ja hän alkaa heti huutaa. Se kouristaa häntä, niin että vaahtoa tulee suusta, ja vain vaivoin se poistuu hänestä, runnellen häntä. ⁴⁰ Pyysin opetuslapsiasi ajamaan sen ulos, mutta he eivät pystyneet.” ⁴¹ Jeesus vastasi: ”Voi tätä epäuskoista ja kieroutunutta sukupolvea! Kuinka kauan minun on oltava teidän luonanne ja kärsittävä teitä? Tuo poikasi tänne.” ⁴² Vielä pojan tullessakin riivaaja repi ja kouristi häntä kovasti. Mutta Jeesus nuhteli saastaista henkeä, paransi pojan ja antoi hänet takaisin hänen isälleen. ⁴³ Kaikki hämmästyivät Jumalan valtasuuruutta.

Jeesus puhuu jälleen kuolemastaan (Mt 17:22,23; Mk 9:30–32)

Kun kaikki ihmettelivät sitä, mitä Jeesus teki, hän sanoi opetuslapsilleen: ⁴⁴ ”Painakaa mieleenne nämä sanat: Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin.” ⁴⁵ Mutta he eivät käsittäneet tätä puhetta. Se oli heiltä salattu, niin etteivät he sitä ymmärtäneet, ja he pelkäsivät kysyä häneltä, mitä se puhe tarkoitti.

Kuka on suurin? (Mt 18:1–5; Mk 9:33–37)

⁴⁶ Opetuslasten keskuudessa heräsi ajatus, kuka heistä mahtoi olla suurin. ⁴⁷ Jeesus tiesi heidän sydämensä ajatuksen. Hän otti lapsen ja asetti hänet viereensä ⁴⁸ ja sanoi heille: ”Joka ottaa luokseen tämän lapsen minun nimessäni, ottaa luokseen minut, ja joka ottaa luokseen minut, ottaa luokseen hänet, joka on minut lähettänyt. Joka on pienin teistä kaikista, se on suuri.”

Riivaajia ulos ajava mies (Mk 9:38–40)

⁴⁹ Silloin Johannes rupesi puhumaan ja sanoi: ”Mestari, me näimme erään miehen ajavan ulos riivaajia sinun nimessäsi. Me kielsimme häntä, koska hän ei seuraa meidän mukamme.” ⁵⁰ Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Älkää kieltäkö, sillä joka ei ole teitä vastaan, se on teidän puolellanne.”

JEEBUS MATKALLA KOHTI JERUSALEMIA, 9–19**Samarialaiset torjuvat Jeesuksen**

⁵¹ Kun Jeesuksen ylösottamisen aika oli täyttymässä, hän määrätietoisesti suuntasi kulkunsa Jerusalemia kohti. ⁵² Edellään hän lähetti sananviejiä. Nämä lähtivät matkaan ja menivät erääseen samarialaisten kylään valmistelemaan hänen tuloaan.

⁵³ Mutta siellä ei otettu häntä vastaan, koska hän oli menossa Jerusalemiin. ⁵⁴ Kun hänen opetuslapsensa Jaakob ja Johannes huomasivat sen, he sanoivat: "Herra, tahdotko, että käskemme tulen iskeä alas taivaasta ja tuhota heidät, niin kuin Elia-kin teki?" ⁵⁵ Mutta hän kääntyi ja nuhteli heitä ja sanoi: "Ettekö tiedä, millaisen Hengen omia te olette?" ⁵⁶ Ihmisen Poika ei ole tullut ihmisten sieluja hukuttamaan, vaan pelastamaan." Sitten he lähtivät toiseen kylään.

Seuraa minua! (Mt 8:19–22)

⁵⁷ Heidän kulkiessaan tiellä joku sanoi Jeesukselle: "Minä seuraan sinua, minne ikinä menet, Herra." ⁵⁸ Jeesus sanoi hänelle: "Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi."

⁵⁹ Eräälle toiselle hän sanoi: "Seuraa minua!" Tämä sanoi: "Herra, salli minun ensin käydä hautaamassa isäni." ⁶⁰ Mutta Jeesus sanoi hänelle: "Anna kuolleiden haudata kuolleensa! Mene sinä ja julista Jumalan valtakuntaa."

⁶¹ Vielä eräs toinen sanoi: "Minä lähden seuraamaan sinua, Herra. Salli minun kuitenkin ensin käydä sanomassa jäähyväiset kotiväelleni." ⁶² Hänelle Jeesus sanoi: "Ei kukaan, joka on laskenut kätensä auraan ja jää katsomaan siihen, mikä on takana, ole kelvollinen Jumalan valtakuntaan."

Jeesus lähettää seitsemänkymmentäkaksi opetuslasta

10 ¹ Sen jälkeen Herra valitsi seitsemänkymmentäkaksi muuta ja lähetti heidät kaksittain edellään jokaiseen kaupunkiin ja kylään, jonne hän itse aikoi mennä. ² Hän sanoi heille: "Satoa on paljon mutta työmiehiä vähän. Rukoilkaa siis sadonkorjuun Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä sadonkorjuuseensa. ³ Menkää! Minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle. ⁴ Älkää ottako mukaanne rahakukkaroa, älkää laukkua älkääkä kenkiä. Älkää tervehtikö ketään tiellä. ⁵ Kun astutte sisään johonkin taloon, sanokaa ensiksi: 'Rauha tälle kodille!' ⁶ Jos siellä on rauhan lapsi, niin teidän rauhanne jää lepäämään hänen ylleen. Ellei ole, se palaa teille. ⁷ Jääkää siihen taloon ja syökää ja juokaa, mitä heillä on tarjota, sillä työmies on palkkansa ansainnut. Älkää siirtykö talosta taloon. ⁸ Kun tulette johonkin kaupunkiin, jossa teidät otetaan vastaan, syökää, mitä teille tarjotaan, ⁹ parantakaa siellä olevat sairaat ja julistakaa: 'Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle.' ¹⁰ Mutta kun tulette johonkin kaupunkiin, jossa teitä ei oteta vastaan, menkää sen kaduille ja sanokaa: ¹¹ 'Pölynkin, joka teidän kaupungistanne on jalkoihimme tarttunut, me karistamme teille takaisin. Mutta tietäkää, että Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle!' ¹² Minä sanon teille: Sodomalla on sinä päivänä helpompaa kuin sillä kaupungilla."

Jeesus nuhtelee Galilean kaupunkeja (Mt 11:20–24)

¹³ “Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Beetsaida! Jos ne voimateot, jotka ovat tapahtuneet teidän keskellänne, olisivat tapahtuneet Tyyrossa tai Siidonissa, ne olisivat jo kauan sitten kääntyneet säkissä ja tuhassa istuen. ¹⁴ Mutta Tyyrolla ja Siidonilla on tuomiopäivänä helpompaa kuin teillä. ¹⁵ Entä sinä, Kapernaum, korotetaanko sinut taivaaseen? Alas tuonelaan sinut syöstään! ¹⁶ Joka kuulee teitä, kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut. Mutta joka hylkää minut, hylkää hänet, joka on minut lähettänyt.”

Opetuslapset palaavat

¹⁷ Ne seitsemänkymmentäkaksi palasivat iloiten ja sanoivat: “Herra, riivaaajtkin ovat meille alamaisia sinun nimesi tähden.” ¹⁸ Jeesus sanoi heille: “Minä näin, kuinka Saatana lankesi alas taivaasta kuin salama. ¹⁹ Katsokaa, minä olen antanut teille vallan tallata käärmeitä ja skorpioneja ja kaikkea vihollisen voimaa, eikä mikään voi teitä vahingoittaa. ²⁰ Älkää kuitenkaan iloitko siitä, että henget ovat teille alamaisia, vaan iloitkaa siitä, että teidän nimenne ovat kirjoitettuina taivaissa.”

Jeesus ylistää Isää (Mt 11:25–27, 13:16,17)

²¹ Sillä hetkellä Jeesus riemuitsi Pyhässä Hengessä ja sanoi: “Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä, että olet salannut nämä viisailta ja älykkäiltä mutta olet ilmoittanut ne lapsenmielisille. Näin sinä, Isä, olet hyväksi nähnyt. ²² Kaiken on minun Isäni antanut minun haltuuni, eikä kukaan muu kuin Isä tiedä, kuka Poika on. Eikä sitä, kuka Isä on, tiedä kukaan muu kuin Poika ja se, jolle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.”

²³ Jeesus kääntyi erikseen opetuslastensa puoleen ja sanoi: “Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät, mitä te näette! ²⁴ Minä sanon teille: monet profeetat ja kuninkaat ovat tahtoneet nähdä, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet.”

Laupias samarialainen

²⁵ Muuan lainoppinut, joka tahtoi panna Jeesuksen koetukselle, nousi ja kysyi: “Opettaja, mitä minun pitää tehdä, että perisin iankaikkisen elämän?” ²⁶ Jeesus sanoi hänelle: “Mitä laissa on kirjoitettuna? Kuinka sen luet?” ²⁷ Hän vastasi: “Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi, kaikella voimallasi ja kaikella ymmärrykselläsi, ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” ²⁸ Jeesus sanoi: “Oikein vastasit. Tee se, niin saat elää.”

²⁹ Mutta mies tahtoi osoittaa olevansa vanhurskas ja kysyi Jeesukselta: “Kuka sitten on minun lähimmäiseni?” ³⁰ Jeesus vastasi: “Muuan mies kulki Jerusalemissa alas Jerikoon ja joutui rosvojen käsiin. He riisuivat hänet ja pieksivät haavoille. Sitten

he lähtivät pois ja jättivät hänet virumaan puolikuolleena. ³¹ Sattumalta kulki muuan pappi samaa tietä, mutta nähdessään miehen hän meni tien toista laitaa ohi. ³² Samoin leeviläinen: kun hän tuli paikalle ja näki miehen, hänkin meni tien toista laitaa ohi. ³³ Mutta kun eräs sitä tietä matkustava samarialainen tuli paikalle ja näki miehen, hän liikuttui säälistä. ³⁴ Hän meni miehen luo, vuodatti öljyä ja viiniä haavoihin ja sitoi ne. Sitten hän nosti miehen juhtansa selkään, vei hänet majataloon ja hoiti häntä. ³⁵ Seuraavana aamuna hän otti esiin kaksi denaaria, antoi ne majatalon isännälle ja sanoi: 'Hoida häntä, ja jos sinulle koituu enemmän kuluja, minä maksan ne sinulle palatessani.' ³⁶ Kuka siis näistä kolmesta sinun mielestäsi oli rosvojen käsiin joutuneen miehen lähimmäinen?" ³⁷ Lainoppinut vastasi: "Se, joka osoitti hänelle laupeutta." Jeesus sanoi hänelle: "Mene ja tee sinä samoin!"

Martta ja Maria

³⁸ Heidän vaeltaessaan eteenpäin Jeesus tuli erääseen kylään. Muuan nainen, nimeltään Martta, otti hänet vieraakseen kotiinsa. ³⁹ Martalla oli sisar, jonka nimi oli Maria. Tämä asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan. ⁴⁰ Martta taas ahersi palvellen vieraita monin tavoin. Hän tuli sanomaan: "Herra, etkö lainkaan välitä siitä, että sisareni on jättänyt minut yksinäni palvelemaan vieraita? Sano hänelle, että hän auttaisi minua." ⁴¹ Mutta Herra vastasi: "Martta, Martta, sinä huolehdit ja hätäilet monista asioista, ⁴² mutta vain yksi on tarpeen. Maria on valinnut hyvän osan, eikä sitä oteta häneltä pois."

Jeesus opettaa rukoilemaan (Mt 6:9–15, 7:7–11)

11 ¹ Jeesus oli eräässä paikassa rukoilemassa. Kun hän oli lopettanut, eräs hänen opetuslapsistaan sanoi: "Herra, opeta meitä rukoilemaan, niin kuin Johanneskin opetti opetuslapsiaan." ² Jeesus sanoi heille: "Kun rukoilette, sanokaa: Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulkoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaassa. ³ Anna meille päivittäin meidän jokapäiväinen leipämme. ⁴ Anna meille meidän syntimme anteeksi, sillä mekin annamme anteeksi jokaiselle, joka on meille velkaa. Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta."

⁵ Vielä hän sanoi heille: "Ajatelkaapa, että teistä joku, jolla on ystävä, menee keskellä yötä hänen luokseen ja sanoo hänelle: 'Ystäväni, lainaa minulle kolme leipää. ⁶ Eräs ystäväni on matkallaan poikennut luokseni, eikä minulla ole mitään, mitä tarjoaisin hänelle.' ⁷ Toinen vastaa sisältä: 'Älä häiritse minua! Ovi on jo lukossa, ja lapseni ovat kanssani nukkumassa. En voi nousta antamaan sinulle.' ⁸ Minä sanon teille: vaikka hän ei nousekaan antamaan hänelle sen vuoksi, että hän on tämän ystävä, hän nousee kuitenkin siksi, että toinen hellittämättä pyytää, ja antaa hänelle niin paljon kuin hän tarvitsee."

⁹ Niinpä minä sanon teille: Anokaa, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. ¹⁰ Sillä jokainen anova saa, etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan. ¹¹ Kuka teistä on sellainen isä, joka pojan pyytäessä leipää antaa hänelle kiven? Ja jos hän pyytää kalaa, antaa hänelle kalan sijasta käärmeen, ¹² tai jos hän pyytää munaa, antaa hänelle skorpionin? ¹³ Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, niin kuinka paljon enemmän taivaallinen Isä antaa Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä anovat.”

Beelsebulin avullako? (Mt 12:22–30; Mk 3:20–27)

¹⁴ Kerran Jeesus ajoi ulos riivaajan, joka oli mykkä. Kun riivaaja oli lähtenyt, mykkä mies alkoi puhua, ja väkijoukot hämmästyivät. ¹⁵ Muutamat sanoivat: “Beelsebulin, riivaajien päämiehen, avulla hän ajaa ulos riivaajia!” ¹⁶ Toiset taas kiusaten häntä vaativat häneltä merkkiä taivaasta. ¹⁷ Mutta Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: “Jokainen valtakunta, joka riitautuu itsensä kanssa, autioituu, ja talo kaatuu talon päälle. ¹⁸ Jos siis Saatana riitautuu itsensä kanssa, kuinka hänen valtakuntansa voi pysyä pystyssä? Tehän sanotte minun ajavan ulos riivaajia Beelsebulin avulla. ¹⁹ Jos minä ajan ulos riivaajia Beelsebulin voimalla, kenen voimalla teidän lapsenne sitten ajavat niitä ulos? Sen vuoksi he tulevat olemaan teidän tuomareitanne. ²⁰ Mutta jos minä ajan ulos riivaajia Jumalan sormella, silloinhan Jumalan valtakunta on tullut teidän luoksenne.

²¹ Kun väkevä mies vartioi kartanoaan aseistettuna, hänen omaisuutensa on turvassa. ²² Mutta kun häntä väkevämpi hyökkää hänen kimppuunsa ja voittaa hänet, tuo väkevämpi ottaa häneltä kaikki aseet, joihin hän luotti, ja jakaa häneltä saamansa saaliin. ²³ Joka ei ole minun kanssani, on minua vastaan, ja joka ei minun kanssani kokoa, se hajottaa.”

Saastaisen hengen paluu (Mt 12:43–45)

²⁴ “Kun saastainen henki lähtee ihmisestä, se kuljeskelee vedettömillä seuduilla etsien lepopaikkaa mutta ei löydä. Silloin se sanoo: ‘Minä palaan asuntooni, josta lähdin.’ ²⁵ Kun se tulee, se löytää asunnon lakaistuna ja kauniisti järjestettynä. ²⁶ Silloin se menee ja ottaa mukaan seitsemän muuta henkeä, jotka ovat pahempia kuin se itse. Sisään päästyään ne jäävät sinne asumaan. Niin sen ihmisen tila on lopussa pahempi kuin alussa.”

Ketkä ovat autuaita?

²⁷ Jeesuksen näin puhuessa korotti eräs nainen kansanjoukosta äänensä ja sanoi hänelle: “Autuas se kohtu, joka on sinua kantanut, ja autuaat ne rinnat, joita sinä olet imenyt!” ²⁸ Mutta Jeesus sanoi: “Pikemminkin ne ovat autuaita, jotka kuulevat Jumalan sanan ja noudattavat sitä.”

Joonan merkki (Mt 12:38-42; Mk 8:12)

²⁹ Kun kansaa tuli yhä enemmän koolle, Jeesus rupesi puhumaan: ”Tämä sukupolvi on paha sukupolvi. Se tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonan merkki. ³⁰ Niin kuin Joona tuli merkiksi niiniveläisille, niin Ihmisen Poikakin tulee olemaan merkinä tälle sukupolvelle. ³¹ Etelän kuningatar herää tuomiolle yhdessä tämän sukupolven miesten kanssa ja tulee heille tuomioksi, koska hän tuli maan ääristä saakka kuulemaan Salomon viisautta. Mutta tässä on enemmän kuin Salomo! ³² Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi, koska he kääntyivät Joonan saarnan vaikutuksesta. Mutta tässä on enemmän kuin Joona!”

Silmä on ruumiin lamppu (Mt 5:15, 6:22, 23)

³³ ”Ei kukaan sytytä lampputa ja pane sitä piiloon eikä vakan alle vaan lampun-jalkaan, jotta sisään tulevat näkisivät valon. ³⁴ Sinun silmäsi on ruumiin lamppu. Kun siis silmäsi on terve, myös koko ruumiisi on valaistu, mutta kun silmäsi on viallinen, on ruumiisikin pimeä. ³⁵ Pidä siis varasi, ettei valo, joka sinussa on, ole pimeyttä. ³⁶ Niinpä jos koko ruumiisi on valaistu eikä miltään osin pimeä, se on kokonaan valoisa, aivan kuin lamppu valaisisi sinua kirkkaalla loisteellaan.”

Voi teitä, te tekopyhät! (Mt 23:1-36; Mk 12:38-40; Lk 20:45-47)

³⁷ Jeesuksen vielä puhuessa muuan fariseus pyysi häntä luokseen aterioimaan. Hän meni sisälle ja asettui aterialle. ³⁸ Fariseus ihmetteli nähdessään, ettei Jeesus peseytynyt ennen aterialla. ³⁹ Silloin Herra sanoi hänelle: ”Te fariseukset kyllä puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolelta, mutta te itse olette sisältä täynnä riistoa ja pahuutta. ⁴⁰ Te mielettömät! Eikö hän, joka on tehnyt ulkopuolen, ole tehnyt sisäpuolenkin? ⁴¹ Antakaa siis almuksi se, mikä on sisällä. Silloin kaikki on teille puhdasta. ⁴² Voi teitä, te fariseukset! Te annatte kymmenykset mintuista, ruudanlehdistä ja kaikenlaisista vihanneksista mutta laiminlyötte oikeuden ja Jumalan rakkauden. Näitä teidän pitäisi noudattaa eikä noita muitakaan laiminlyödä. ⁴³ Voi teitä, te fariseukset! Te rakastatte etumaista istuinta synagogissa ja tervehdyksiä toreilla. ⁴⁴ Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te tekopyhät! Te olette kuin merkittämättömät haudat, joiden päällä ihmiset tietämättään kävelevät.”

⁴⁵ Silloin eräs lainoppineista vastasi hänelle: ”Opettaja, noin puhuessasi sinä häpäiset myös meitä.” ⁴⁶ Jeesus sanoi: ”Voi teitäkin, te lainoppineet! Te kasaatte ihmisten päälle taakkoja, joita on vaikea kantaa, mutta itse te ette koske niihin sormellannekaan. ⁴⁷ Voi teitä! Te rakennatte hautamuistomerkkejä profeetoille, jotka teidän isänne tappoivat. ⁴⁸ Siten te todistatte ja hyväksytte isienne teot: he tappoivat profeetat, te rakennatte muistomerkit. ⁴⁹ Siksi Jumalan Viisaus onkin sanonut: ’Minä lähetän heille profeettoja ja apostoleja. Muutamia heistä he tappavat ja toisia vainoavat’, ⁵⁰ jotta tältä sukupolvelta vaadittaisiin kaikkien profeettojen veri, joka

on vuodatettu maailman perustamisesta asti, ⁵¹ Aabelin verestä aina Sakarjan veereen asti, hänen, joka surmattiin alttarin ja pyhäkön välillä. Niin, minä sanon teille: se vaaditaan tältä sukupolvelta. ⁵² Voi teitä, te lainopettajat! Te olette ottaneet tiedon avaimen. Itse te ette ole menneet sisälle, ja sisälle meneviä te olette estäneet.”

⁵³ Jeesuksen lähtiessä sieltä kirjanoppineet ja fariseukset alkoivat ahdistaa häntä kiivaasti ja urkkia häneltä monenlaisia asioita ⁵⁴ väijyen häntä ja koettaen saada hänet sanoistaan ansaan, jotta voisivat syyttää häntä.

Varokaa tekopyhyyttä

12 Kun väkeä oli sillä välin kokoontunut tuhatmäärin, niin että ihmiset tallasivat toisiaan, Jeesus rupesi puhumaan ensin opetuslapsilleen: “Varokaa fariseusten hapatusta, nimittäin tekopyhyyttä. ² Ei ole mitään peitettyä, mikä ei paljastu, eikä mitään kätkeytyä, mikä ei tule tunnetuksi. ³ Sen tähden, mitä te pimeässä sanotte, se kuullaan päivänvalossa, ja mitä te kammioissa korvaan kuiskaatte, se julistetaan katoilta.”

Ketä tulee pelätä (Mt 10:28–31)

⁴ “Mutta teille, ystäväilleni, minä sanon: älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta eivät sen jälkeen voi tehdä mitään enempää. ⁵ Minä osoitan teille, ketä teidän tulee pelätä: pelätkää häntä, jolla on valta tappaa ja sen jälkeen syöstä helvettiin. Niin, minä sanon teille: häntä pelätkää. ⁶ Eikö viittä varpusta myydä kahdella kuparilantilla? Silti Jumala ei ole unohtanut yhtäkään niistä. ⁷ Jopa kaikki teidän pääanne hiuksetkin on laskettu. Älkää siis pelätkö, te olette arvokkaampia kuin paljot varpuset.”

Jeesuksen tunnustaminen (Mt 10:32,33, 12:32, 10:19,20)

⁸ “Minä sanon teille: Jokaisen, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, myös Ihmisen Poika tunnustaa Jumalan enkelien edessä. ⁹ Mutta joka kieltää minut ihmisten edessä, se tullaan kieltämään Jumalan enkelien edessä. ¹⁰ Jokaiselle, joka sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, annetaan anteeksi, mutta sille, joka pilkkaa Pyhää Henkeä, ei anteeksi anneta. ¹¹ Kun teitä viedään synagogiin ja hallitusmiesten ja vallanpitäjien eteen, älkää olko huolissanne siitä, miten tai millä puolustautuisitte tai mitä sanoisitte. ¹² Pyhä Henki opettaa teille sillä hetkellä, mitä teidän on sanottava.”

Maallinen rikkaus on katoavaa

¹³ Joku kansanjoukosta sanoi Jeesukselle: “Opettaja, sano veljelleni, että hän jakaisi kanssani perinnön.” ¹⁴ Mutta Jeesus vastasi hänelle: “Ihminen! Kuka on asettanut

minut teille tuomariksi tai jakomieheksi?”¹⁵ Sitten hän sanoi heille: “Varokaa ja karttakaa kaikenlaista ahneutta, sillä ihmisen elämä ei riipu hänen omaisuudestaan, vaikka sitä olisi ylen määrin.”

¹⁶ Hän kertoi heille vertauksen: “Rikkaan miehen maa tuotti hyvin.¹⁷ Hän mietti mielessään: ‘Mitä minä teen, kun minulla ei ole paikkaa, mihin kokoaisin saton?’

¹⁸ Sitten hän sanoi: ‘Minäpä teen näin: puran aittani, rakennan suuremmat ja kokoan niihin kaiken viljani ja omaisuuteni.¹⁹ Sitten sanon itselleni: Sieluni, nyt sinulla on tallessa paljon omaisuutta moneksi vuodeksi. Rentoudu, syö, juo ja iloitse!’²⁰ Mutta Jumala sanoi hänelle: ‘Sinä mieletön! Tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta pois. Kenelle sitten joutuu se, minkä sinä olet hankkinut?’²¹ Näin käy sen, joka kerää aarteita itselleen mutta jolla ei ole rikkautta Jumalan luona.”

Jumalan huolenpito (Mt 6:25–34,19–21)

²² Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Sen tähden minä sanon teille: älkää olko huolissanne hengestänne, siitä mitä söisitte, älkääkä ruumiistanne, siitä mitä päällenne pukisitte.²³ Henki on enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet.

²⁴ Katselkaa korppeja: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa, ei niillä ole varastoa eikä aittaa, ja silti Jumala ruokkii ne. Kuinka paljon arvokkaampia te olettekaan kuin lintu!²⁵ Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kynnäränkään vertaa?

²⁶ Jos siis ette pysty näinkään vähäiseen asiaan, mitä te muusta murehditte?

²⁷ Katselkaa kukkia, kuinka ne kasvavat. Eivät ne tee työtä eivätkä kehrää. Kuitenkin minä sanon teille: ei edes Salomo kaikessa loistossaan ollut niin vaetetettu kuin yksi niistä.²⁸ Jos siis Jumala näin pukee ruohon, joka on tänään kedolla ja huomenna menossa uuniin, niin kuinka paljon enemmän hän pukee teidät, te vähäuskoiset!

²⁹ Älkää te etsikö, mitä söisitte tai joisitte, älkääkä korkeita tavoitelko.³⁰ Näitä kaikkia maailman kansat tavoittelevat. Teidän Isänne kyllä tietää, että te näitä tarvitsette.³¹ Etsikää ennemmin hänen valtakuntaansa, niin myös kaikki nämä annetaan teille lisäksi.³² Älä pelkää, sinä pieni lauma, sillä teidän Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan.

³³ Myykää, mitä teillä on, ja antakaa almuja. Tehkää itsellenne kulumattomat kukkarot, ehtymätön aarre taivaisiin, minne varas ei ulotu ja missä koi ei turmele.

³⁴ Missä on teidän aarteenne, siellä on myös sydämenne.”

Herraansa odottavat palvelijat (Mt 24:45–51)

³⁵ “Olkoot kupeenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa.³⁶ Olkaa niiden ihmisten kaltaisia, jotka odottavat herraansa, milloin hän palaa häistä, jotta he heti avaisivat hänelle oven, kun hän tulee ja kolkuttaa.³⁷ Autuaita ovat ne palvelijat, jotka heidän herransa tullessaan tapaa valvomasta! Totisesti minä sanon teille: hän vyöttäytyy, asettaa heidät aterioimaan ja menee palvelemaan heitä.³⁸ Autuaita ovat ne palvelijat, jotka hän tapaa näin valvomasta, tulipa hän sitten toisella tai

kolmannella yövartiolla. ³⁹ Te ymmärrätte sen, että jos talon isäntä tietäisi, millä hetkellä varas tulee, hän valvoisi eikä sallisi taloonsa murtauduttavan. ⁴⁰ Olkaa siis tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.”

⁴¹ Niin Pietari kysyi häneltä: ”Herra, koskeeko tämä vertaus meitä vai kaikkia ihmisiä?” ⁴² Herra vastasi: ”Kuka siis on uskollinen ja viisas taloudenhoitaja, jonka hänen herransa asettaa pitämään huolta palvelusväestään ja antamaan jokaiselle määröosan viljaa ajallaan? ⁴³ Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan tapaa näin tekemästä! ⁴⁴ Totisesti minä sanon teille: hänen herransa asettaa hänet koko omaisuutensa hoitajaksi. ⁴⁵ Mutta jos palvelija ajattelee sydämessään: ‘Herrani tulo viivästyy’ ja alkaa lyödä palvelijoita ja palvelustyttöjä sekä syödä, juoda ja juopotella, ⁴⁶ niin tuon palvelijan herra tulee päivänä, jona hän ei osaa odottaa, ja hetkellä, jota hän ei tiedä, hakkaa hänet kappaleiksi ja määrää hänelle saman kohtalon kuin uskottomille. ⁴⁷ Tuota palvelijaa, joka tiesi herransa tahdon mutta ei valmistautunut eikä toiminut hänen tahtonsa mukaan, piestään monilla lyönneillä. ⁴⁸ Sitä taas, joka tekee tietämättään sellaista, mistä ansaitsee lyönnejä, piestään vähemmän. Jokaiselta, jolle on paljon annettu, siltä paljon kysytään, ja jolle on paljon uskottu, siltä vielä enemmän vaaditaan.”

Ei rauhaa vaan riitaa (Mt 10:34–36)

⁴⁹ ”Tulta minä olen tullut heittämään maan päälle, ja kuinka tahtoisinkaan, että se jo olisi syttynyt! ⁵⁰ Mutta minut on kasteella kastettava, ja kuinka ahdistettu olenkaan, ennen kuin se on täytetty! ⁵¹ Luuletteko, että olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa? En suinkaan, sanon minä teille, vaan riitaa! ⁵² Sillä tästedes samassa talossa viisi riitautuu keskenään: kolme kahta vastaan ja kaksi kolmea vastaan, ⁵³ isä poikaansa vastaan ja poika isäänsä vastaan, äiti tyttärtään vastaan ja tytär äitiään vastaan, anoppi miniäänsä vastaan ja miniä anoppiaan vastaan.”

Ajan arvioiminen (Mt 16:2,3)

⁵⁴ Sitten Jeesus sanoi kansalle: ”Kun näette pilven nousevan lännestä, te sanotte heti: ‘Tulee sade’, ja niin tuleekin. ⁵⁵ Etelätuulen puhaltaessa te sanotte: ‘Tulee helle’, ja niin tuleekin. ⁵⁶ Te tekopyhät! Maan ja taivaan ilmiöitä te kyllä osaatte arvioida, kuinka sitten ette osaa arvioida tätä aikaa?”

Sovi riitapuolesi kanssa (Mt 5:25,26)

⁵⁷ ”Miksi ette jo itse osaa päätellä, mikä on oikein? ⁵⁸ Kun menet riitapuolesi kanssa oikeuteen, tee matkalla voitavasi päästäksesi sovintoon hänen kanssaan, ettei hän raahaisi sinua tuomarin eteen ja tuomari luovuttaisi sinua oikeudenpalvelijalle ja ettei oikeudenpalvelija heittäisi sinua vankilaan. ⁵⁹ Minä sanon sinulle: sieltä sinä et pääse, ennen kuin maksat viimeisenkin kolikon.”

Luulot syillisyydestä

13 ¹Samaan aikaan muutamat paikalla olevista kertoivat Jeesukselle niistä galilealaisista, joiden veren Pilatus oli sekoittanut heidän teurasuhreihinsa. ²Jeesus vastasi heille: “Luuletteko, että nämä galilealaiset olivat syntisempiä kuin kaikki muut galilealaiset, koska he saivat tällaista kärsiä? ³Minä sanon teille: eivät suinkaan! Mutta ellette käänny, samoin te kaikki tuhoudutte. ⁴Entä ne kahdeksantoista, jotka saivat surmansa, kun torni kaatui Siloassa heidän päälleen? Luuletteko, että he olivat syillisempiä kuin kaikki muut ihmiset, jotka asuvat Jerusalemissa? ⁵Minä sanon teille: eivät suinkaan! Mutta ellette käänny, samoin te kaikki tuhoudutte.”

Vertaus hedelmättömästä viikunapuusta

⁶Jeesus kertoi tämän vertauksen: “Eräällä miehellä oli viinitarhassaan istutettuna viikunapuu. Hän meni etsimään siitä hedelmiä mutta ei löytänyt. ⁷Niin hän sanoi viinitarhan hoitajalle: ‘Jo kolmena vuotena olen käynyt etsimässä hedelmiä tästä viikunapuusta mutta en ole löytänyt. Hakkaa se pois! Mitä varten se vielä köyhdyttää maata?’ ⁸Mutta tämä vastasi hänelle: ‘Herra, anna sen olla vielä tämä vuosi. Sillä välin minä kuokin ja lannoitan maan sen ympäriltä. ⁹Ehkäpä se ensi vuonna tekee hedelmää, mutta jos ei, niin käske sitten hakata se pois.’”

Jeesus parantaa koukistuneen naisen sapattina

¹⁰Jeesus oli opettamassa eräässä synagogassa sapattina. ¹¹Siellä oli nainen, jossa oli ollut heikkouden henki kahdeksantoista vuotta. Hän oli koukistunut eikä lainkaan kyennyt oikaisemaan itseään. ¹²Nähdessään hänet Jeesus kutsui hänet luokseen ja sanoi: “Nainen, olet päässyt heikkoudestasi.” ¹³Hän pani kätensä naisen päälle, ja heti tämä oikaisi itsensä ja ylisti Jumalaa.

¹⁴Mutta synagogan esimies närkästyi siitä, että Jeesus paransi sapattina. Hän rupe si puhumaan ja sanoi väkijoukolle: “On kuusi päivää, joina tulee tehdä työtä. Tulkaa silloin parannettaviksi älkääkä sapatinpäivänä.” ¹⁵Niin Herra vastasi hänelle: “Te tekopyhät! Eikö jokainen teistä päästä sapattina härkäänsä tai aasiaan seimen äärestä ja vie sitä juomaan? ¹⁶Mutta tätä Abrahamin tytärtä, jota Saatana on pitänyt sidottuna jo kahdeksantoista vuotta, eikö häntä olisi pitänyt päästää vapaaksi tästä siteestä sapatinpäivänä?” ¹⁷Kun hän sanoi näin, kaikki hänen vastustajansa häpesivät, mutta kansa iloitsi kaikista niistä ihmeellisistä teoista, joita hän teki.

Sinapinsiemen ja hapate (Mt 13:31–33; Mk 4:30–32)

¹⁸Niin Jeesus sanoi: “Minkä kaltainen on Jumalan valtakunta, ja mihin minä sitä vertaisin? ¹⁹Se on kuin sinapinsiemen, jonka mies otti ja kylvi puutarhaansa. Se kasvoi, siitä tuli suuri puu, ja taivaan linnut tekivät pesänsä sen oksille.”

²⁰ Vielä hän sanoi: “Mihin vertaisin Jumalan valtakuntaa? ²¹ Se on kuin hapate, jonka nainen otti ja sekoitti kolmeen vakalliseen jauhoja. Lopulta koko taikina happani.”

Ahdas ovi (Mt 7:13,14,21–23)

²² Jeesus vaelsi kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään opettaen ja tehden matkaa kohti Jerusalemiä. ²³ Joku kysyi häneltä: “Herra, onko niitä vähän, jotka pelas-tuvat?” Hän sanoi heille: ²⁴ “Kilvoitelkaa päästäksenne sisälle ahtaasta ovesta, sillä monet, minä sanon teille, yrittävät päästä sisälle mutta eivät voi.

²⁵ Sen jäkeen kun talon isäntä on noussut ja sulkenut oven, te alatte seistä ulko-puolella ja kolkuttaa ovea sanoen: ‘Herra, Herra, avaa meille!’ Mutta hän vastaa teille: ‘En tunne teitä enkä tiedä, mistä olette.’ ²⁶ Silloin te rupeatte sanomaan: ‘Mehän söimme ja joimme sinun seurassasi, ja sinä opetit meidän kaduillamme.’

²⁷ Hän vastaa sanoen teille: ‘En tunne teitä, mistä olette. Menkää pois minun luota-ni, kaikki te väärydentekijät.’ ²⁸ Siellä on itku ja hammasten kiristys, kun näette Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin ja kaikki profeetat Jumalan valtakunnassa mutta huomaatte, että teidät itsenne on heitetty ulos. ²⁹ Tulijoita saapuu idästä ja lännes-tä, pohjoisesta ja etelästä, ja he aterioivat Jumalan valtakunnassa. ³⁰ On viimeisiä, jotka tulevat ensimmäisiksi, ja ensimmäisiä, jotka tulevat viimeisiksi.”

Jerusalem, Jerusalem! (Mt 23:37–39)

³¹ Samalla hetkellä tuli muutamia fariseuksia sanomaan Jeesukselle: “Lähde pois täältä, sillä Herodes tahtoo tappaa sinut.” ³² Hän sanoi heille: “Menkää ja sanokaa sille ketulle: ‘Tänään ja huomenna minä ajan ulos riivaajia ja parannan sairaita, ja kolmantena päivänä pääsen määränpäähäni.’” ³³ Kuitenkin minun pitää vaeltaa tänään, huomenna ja ylihuomennakin, sillä ei sovi, että profeetta saa surmansa muualla kuin Jerusalemissa.

³⁴ Jerusalem, Jerusalem! Sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka on luoksesi lähetetty! Kuinka usein olenkaan halunnut koota yhteen sinun lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikasensa siipiensä suojaan. Mutta te ette ole tahtoneet. ³⁵ Kuulkaa siis, teidän huoneenne jätetään teille hylättynä. Mutta totisesti minä sanon teille: te ette näe minua, ennen kuin tulee se aika, jolloin sanotte: ‘Kiitetty olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!’”

Jeesus parantaa sairaan miehen sapattina

14 Kun Jeesus meni sapattina aterialle erään fariseusten johtomiehen taloon, häntä pidettiin silmällä. ² Siellä oli hänen edessään mies, joka sairasti vesipöhöä. ³ Jeesus esitti lainoppineille ja fariseuksille kysymyksen: “Onko sapattina lupa parantaa vai ei?” ⁴ He olivat vaiti. Silloin Jeesus tarttui mieheen, paransi hänet ja päästi menemään. ⁵ Sitten hän sanoi heille: “Kuka teistä ei heti vetäisi kaivoon

pudonnutta poikaansa tai härkäänsä ylös, vaikka olisikin sapatinpäivä?” ⁶ Tätä vastaan he eivät kyenneet väittämään.

Itsensä ylentäminen ja alentaminen

⁷ Kun Jeesus huomasi, kuinka kutsutut valitsivat parhaita paikkoja, hän kertoi heille vertauksen: ⁸ ”Kun joku on kutsunut sinut häihin, älä asetu aterioimaan kunnia-paikalle. Hän on ehkä kutsunut jonkun, joka on sinua arvokkaampi, ⁹ ja niin se, joka on kutsunut teidät molemmat, tulee ja sanoo sinulle: ‘Anna paikkasi hänelle.’ Silloin joudut häveten siirtymään viimeiselle sijalle. ¹⁰ Vaan kun sinut on kutsuttu, mene ja asetu viimeiselle sijalle, jotta se, joka on sinut kutsunut, tullessaan sanoisi sinulle: ‘Ystäväni, siirry lähemmäksi.’ Silloin saat kunnian kaikkien pöytävieraiden edessä, ¹¹ sillä jokainen, joka itsensä ylentää, se alennetaan, ja joka itsensä alentaa, se ylennetään.”

Suuret illalliset (Mt 22:1–10)

¹² Jeesus sanoi myös sille, joka oli hänet kutsunut: ”Kun järjestät päivälliset tai illalliset, älä kutsu ystäviäsi, älä veljiäsi, älä sukulaisiasi äläkä rikkaita naapureita, jotteivät he vuorostaan kutsuisi sinua ja siten saisit siitä korvauksen. ¹³ Kun sinä järjestät pidot, kutsu köyhiä, raajarikkoja, rampoja ja sokeita. ¹⁴ Silloin sinä olet autuas, koska heillä ei ole mitään millä korvata sinulle. Sinulle maksetaan korvaus vanhurskaiden ylösnousemuksessa.”

¹⁵ Tämän kuullessaan eräs pöytävieraista sanoi Jeesukselle: ”Autuas se, joka saa olla aterialla Jumalan valtakunnassa.” ¹⁶ Jeesus sanoi hänelle: ”Eräs mies järjesti suuret illalliset ja kutsui paljon vieraita. ¹⁷ Illallisajan tullessa hän lähetti palvelijansa sanomaan kutsutuille: ‘Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina.’ ¹⁸ Mutta he rupesivat estelemään yksi toisensa jälkeen. Ensimmäinen sanoi hänelle: ‘Ostin pellon, ja minun täytyy mennä katsomaan sitä. Pyydän sinua, pidä minua esteellisenä.’ ¹⁹ Toinen sanoi: ‘Ostin viisi härkäparia ja olen menossa kokeilemaan niitä. Pyydän sinua, pidä minua esteellisenä.’ ²⁰ Vielä eräs sanoi: ‘Otin juuri vaimon enkä sen vuoksi voi tulla.’

²¹ Palattuaan palvelija ilmoitti tämän kaiken herralleen. Silloin isäntä vihastui ja sanoi palvelijalleen: ‘Mene kiireesti kaupungin kaduille ja kujille ja tuo tänne köyhät, raajarikot, sokeat ja rammatt.’ ²² Palvelija sanoi: ‘Herra, se mitä käskit, on tehty, ja vielä on tilaa.’ ²³ Silloin herra sanoi palvelijalle: ‘Mene teille ja syrjäkujille ja vaadi ihmisiä tulemaan sisälle, jotta taloni täyttyisi. ²⁴ Minä sanon teille, ettei yksikään niistä miehistä, jotka oli kutsuttu, pääse maistamaan minun illallistani!’”

Opetuslapseuden hinta (Mt 10:37,38)

²⁵ Jeesuksen mukana kulki suuri joukko ihmisiä. Hän kääntyi ja sanoi heille: ²⁶ ”Jos joku tulee minun luokseni eikä vihaa isäänsä ja äitiään, vaimoaan ja lapsiaan, vel-

jiään ja sisariaan, vieläpä omaa elämäänsäkin, hän ei voi olla minun opetuslapseni.

²⁷ Ja joka ei kannu ristiään ja seuraa minua, ei voi olla minun opetuslapseni.

²⁸ Jos joku teistä aikoo rakentaa tornin, eikö hän ensin istuudu laskemaan kustannuksia nähdäkseen, onko hänellä varoja rakentaa se valmiiksi? ²⁹ Sillä jos hän laskee perustuksen mutta ei kykene saamaan rakennusta valmiiksi, niin kaikki, jotka sen näkevät, alkavat pilkata häntä. ³⁰ He sanovat: 'Tuo mies ryhtyi rakentamaan mutta ei kyennyt saamaan valmiiksi.'

³¹ Tai jos kuningas lähtee taisteluun toista kuningasta vastaan, eikö hän ensin istuudu harkitsemaan, pystyykö hän kymmenellä tuhannella miehellä kohtaamaan sen, joka tulee häntä vastaan kahdellakymmenellä tuhannella? ³² Ellei hän siihen pysty, hän lähettää lähetystön kysymään rauhannehtoja toisen ollessa vielä kaukana. ³³ Niinpä yksikään teistä ei voi olla minun opetuslapseni, ellei hän luovu kaikesta, mitä hänellä on."

Mauton suola (Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴ "Suola on hyvä. Mutta jos suolakin käy mauttomaksi, millä se maustetaan? ³⁵ Se ei kelpaa maahan eikä lantatunkioon. Se heitetään pois. Jolla on korvat kuulla, se kuulukoon!"

Vertaus kadonneesta lampaasta (Mt 18:12–14)

15 ¹Publikaanit ja syntiset tulivat kaikki Jeesuksen luo kuuntelemaan häntä. ² Mutta fariseukset ja kirjanoppineet nurisivat: "Tämä ottaa vastaan syntisiä ja syö heidän kanssaan."

³ Silloin Jeesus kertoi heille tämän vertauksen: ⁴ "Jos jollakin teistä on sata lammasta ja hän kadottaa niistä yhden, eikö hän jätä niitä yhdeksääkymmentäyhdeksää erämaahan ja lähde etsimään kadonnutta, kunnes löytää sen. ⁵ Kun hän löytää lampaan, hän nostaa sen iloiten harteilleen, ⁶ ja kotiin tultuaan hän kutsuu ystävänsä ja naapurinsa ja sanoo heille: 'Iloitkaa kanssani, sillä minä löysin lampaani, joka oli kadonnut.' ⁷ Minä sanon teille: samoin on taivaassa suurempi ilo yhdestä syntisestä, joka tulee kääntymykseen, kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä hurskaasta, jotka eivät tarvitse kääntymystä."

Vertaus kadonneesta hopearahasta

⁸ "Tai jos jollakin naisella on kymmenen hopearahaa ja hän kadottaa niistä yhden, eikö hän sytytä lamppua, lakaise taloa ja etsi huolellisesti, kunnes löytää sen? ⁹ Löydettyään sen hän kutsuu koolle ystävättärensä ja naapuritalojen naiset ja sanoo: 'Iloitkaa kanssani, sillä minä löysin rahan, jonka olin kadottanut.' ¹⁰ Minä sanon teille: samoin on Jumalan enkeleillä ilo yhdestä syntisestä, joka tulee kääntymykseen."

Vertaus tuhlaajapojasta, vanhemmasta veljestä ja isästä

¹¹ Vielä Jeesus sanoi: “Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. ¹² Nuorempi heistä sanoi isälleen: ‘Isä, anna minulle se osa varallisuudesta, joka kuuluu minulle.’ Niin isä jakoi omaisuuden poikien kesken. ¹³ Ei mennyt montakaan päivää, kun nuorempi pojista kokosi kaiken omansa ja matkusti kaukaiseen maahan. Siellä hän hävitti koko varallisuutensa eläen irstaasti. ¹⁴ Kun hän oli tuhlaannut kaiken, tuli siihen maahan ankara nälänhätä, ja hän alkoi kärsiä puutetta. ¹⁵ Niin hän lyöttäytyi erään sen maan kansalaisen seuraan, ja tämä lähetti hänet tiluksilleen paimentamaan sikoja. ¹⁶ Hän olisi halunnut täyttää vatsansa palkohedelmillä, joita siat söivät, saadakseen ravintoa, mutta niitäkään ei kukaan hänelle antanut.

¹⁷ Silloin hän meni itseensä ja sanoi: ‘Kuinka monella minun isäni palkkalaisella on yllin kyllin leipää, mutta minä kuolen täällä nälkään!’ ¹⁸ Minä nousen ja menen isäni luo ja sanon hänelle: Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinun edessäsi. ¹⁹ En ole enää sen arvoinen, että minua kutsutaan pojaksesi. Tee minut yhdeksi palkkalaisistasi.’ ²⁰ Niin hän nousi ja lähti isänsä luo.

Kun hän vielä oli kaukana, hänen isänsä näki hänet ja liikuttui säälistä. Isä juoksi häntä vastaan, sulki hänet syliinsä ja suuteli häntä hellästi. ²¹ Poika sanoi hänelle: ‘Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinun edessäsi. En ole enää sen arvoinen, että minua kutsutaan pojaksesi.’ ²² Mutta isä sanoi palvelijoilleen: ‘Tuokaa nopeasti ne parhaat vaatteet ja pukekaa hänet niihin, pankaa sormus hänen sormeensa ja kengät hänen jalkaansa. ²³ Tuokaa se syöttövasikka ja teurastakaa se. Nyt syödään ja iloitaan!’ ²⁴ Sillä tämä minun poikani oli kuollut mutta heräsi eloon! Hän oli kadonnut, mutta nyt hän on löytynyt!’ Ja he aloittivat ilojuhlat.

²⁵ Mutta hänen vanhempi poikansa oli pellolla. Kun poika oli palaamassa ja lähestyi taloa, hän kuuli laulun, soiton ja karkelon. ²⁶ Hän kutsui luokseen yhden palvelijoista ja tiedusteli, mitä mahtoi olla tekeillä. ²⁷ Palvelija vastasi: ‘Sinun veljesi on palannut, ja isäsi antoi teurastaa sen syöttövasikan, kun sai hänet terveenä takaisin.’

²⁸ Silloin vanhempi veli suuttui eikä tahtonut mennä sisälle, mutta hänen isänsä tuli ulos ja puhui hänelle lempeästi. ²⁹ Poika vastasi isälleen: ‘Kuinka monta vuotta minä olenkaan palvellut sinua enkä ole koskaan laiminlyönyt käskyäsi. Kuitenkaan et ole antanut minulle edes kiliä, että olisin voinut juhlia ystäväieni kanssa. ³⁰ Mutta kun tuo sinun poikasi tuli, tuo, joka on pannut omaisuutesi menemään porttojen kanssa, hänelle sinä annoit teurastaa syöttövasikan!’ ³¹ Isä vastasi: ‘Poikani, sinä olet aina minun kanssani, ja kaikki, mikä on minun, on sinun. ³² Mutta pitihän nyt iloita ja riemuita, koska tämä sinun veljesi, joka oli kuollut, virkosi eloon. Hän oli kadonnut, mutta nyt hän on löytynyt!’”

Epärehellinen taloudenhoitaja

16 Jeesus puhui myös opetuslapsilleen: “Oli rikas mies, jolla oli taloudenhoitaja. Hänelle kanneltiin, että taloudenhoitaja hävitti hänen omaisuuttaan. ² Niin hän

kutsui tämän luokseen ja sanoi hänelle: ‘Mitä minä kuulenkaan sinusta! Tee tili taloudenhoidostasi! Enää et saa hoitaa talouttani.’ ³ Silloin taloudenhoitaja sanoi itsekseen: ‘Mitä minä teen, kun isäntäni ottaa minulta pois taloudenhoidon? Kai-vaa en jaksa, kerjäämistä häpeän.’ ⁴ Minäpä tiedän, mitä teen, että muut ottaisivat minut taloihinsa, kun minut pannaan pois taloudenhoitajan tehtävästä.’ ⁵ Hän kutsui luokseen jokaisen, joka oli velkaa hänen isännälleen. Ensimmäiseltä hän kysyi: ‘Paljonko sinä olet velkaa isännälle?’ ⁶ Tämä vastasi: ‘Sata astiaa öljyä.’ Niin taloudenhoitaja sanoi hänelle: ‘Tässä on velkakirjasi. Istu ja kirjoita äkkiä viisikymmentä.’ ⁷ Sitten hän kysyi toiselta: ‘Entä sinä, paljonko sinä olet velkaa?’ Tämä vastasi: ‘Sata tynnyriä vehnää.’ Taloudenhoitaja sanoi hänelle: ‘Tässä on velkakirjasi, kirjoita kahdeksankymmentä.’ ⁸ Ja isäntä kehui epärehellistä taloudenhoitajaa siitä, että tämä oli toiminut ovelasti. Tämän maailman lapset ovat näet omaa sukukuntaansa kohtaan ovelampia kuin valon lapset.

⁹ Minä sanon teille: hankkikaa itsellenne ystäviä väärällä mammonalla, jotta he, kun se loppuu, ottaisivat teidät iäisiin majoihin.

¹⁰ Joka on vähimmässä uskollinen, se on uskollinen paljossakin, ja joka on vähimmässä epärehellinen, se on epärehellinen myös paljossa. ¹¹ Jos siis ette ole uskollisia, kun on kyse väärästä mammonasta, kuka uskoo teille oikeaa? ¹² Ja jos ette ole uskollisia hoitaessanne toisen omaisuutta, kuka antaa teille sitä, mikä on teidän omaanne?

¹³ Ei yksikään palvelija voi palvella kahta herraa. Hän joko vihaa toista ja rakastaa toista tai on uskollinen toiselle ja halveksii toista. Ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa.”

Laki ja Jumalan valtakunta (Mt 11:12,13)

¹⁴ Tämän kaiken kuulivat myös fariseukset, jotka olivat rahanahneita, ja he ivailivat Jeesusta. ¹⁵ Hän sanoi heille: “Juuri te tekeydytte vanhurskaiksi ihmisten edessä, mutta Jumala tuntee teidän sydämenne. Se, mikä ihmisten mielestä on korkea-arvoista, on Jumalan edessä iljetys.

¹⁶ Laki ja profeetat olivat Johannekseen asti. Siitä lähtien julistetaan hyvää sanaa Jumalan valtakunnasta, ja jokaista vaaditaan tulemaan sinne. ¹⁷ Mutta enemmän taivas ja maa katoavat kuin häviää yksikään lain piirto.

¹⁸ Jokainen, joka hylkää vaimonsa ja nai toisen, tekee aviorikoksen, ja joka nai miehensä hylkäämän, tekee aviorikoksen.”

Rikas mies ja Lasarus

¹⁹ “Oli rikas mies, joka pukeutui purppuraan ja hienoon pellavaan ja vietti iloista elämää loisteliaasti päivästä toiseen. ²⁰ Mutta hänen porttinsa pieleen oli jätetty virumaan muuan köyhä mies, nimeltään Lasarus, täynnä paiseita. ²¹ Hän halusi ravita itseään niillä muruilla, jotka putosivat rikkaan pöydältä, ja koiratkin kävivät nuolemassa hänen paiseitaan.

²² Sitten köyhä kuoli, ja enkelit veivät hänet Abrahamin helmaan. Rikaskin kuoli, ja hänet haudattiin. ²³ Kun hän tuonelassa tuskissaan kohotti katseensa, hän näki kaukana Abrahamin ja Lasaruksen hänen helmassaan. ²⁴ Hän huusi: 'Isä Abraham! Armahda minua ja lähetä Lasarus kastamaan sormenpäänsä veteen ja vilvoittamaan kieltäni, sillä minä kärsin tuskaa tässä liekissä.' ²⁵ Mutta Abraham sanoi: 'Poi-kani, muista, että sinä sait eläessäsi osaksesi hyvää, Lasarus sen sijaan pahaa. Nyt hän saa täällä lohdutusta, mutta sinä kärsit tuskaa. ²⁶ Kaiken tämän lisäksi meidän ja teidän välille on vahvistettu suuri kuilu, etteivät ne, jotka tahtovat, voisi kulkea täältä teidän luoksenne eivätkä ne, jotka siellä ovat, pääsisi yli meidän luoksemme.' ²⁷ Tämä sanoi: 'Pyydän siis sinua, isä, että lähettäisit hänet isäni taloon – ²⁸ onhan minulla viisi veljeä – varoittamaan heitä, etteivät hekin joutuisi tähän väkivaltaan paikkaan.' ²⁹ Abraham vastasi: 'Heillä on Mooses ja profeetat, kuulkoot heitä.' ³⁰ Mutta tämä sanoi: 'Ei, isä Abraham, vaan jos joku kuolleista menisi heidän luokseen, niin he kääntyisivät.' ³¹ Mutta Abraham sanoi hänelle: 'Jos he eivät kuuntele Moosesta ja profeettoja, eivät he suostu uskomaan, vaikka joku kuolleista nousisi ylös.'"

Viettelykset ja anteeksianto (Mt 18:6,7,21,22; Mk 9:42)

17 ¹ Jeesus sanoi opetuslapsilleen: "On mahdotonta, että viettelykset jäisivät tulematta, mutta voi sitä, jonka kautta ne tulevat! ² Hänelle olisi hyödyllisempää, että myllynkivi pantaisiin hänen kaulaansa ja hänet heitettäisiin mereen, kuin että hän viettelee syntiin yhdenkään näistä pienistä. ³ Pitäkää varanne! Jos veljesi tekee syntiä sinua vastaan, nuhtelee häntä, ja jos hän katuu, anna hänelle anteeksi. ⁴ Vaikka hän seitsemästi päivässä tekisi syntiä sinua vastaan ja seitsemästi päivässä kääntyisi sinun puoleesi ja sanoisi: 'Minä kadun', anna hänelle anteeksi."

Usko ja velvollisuus

⁵ Apostolit sanoivat Herralle: "Lisää meille uskoa!" ⁶ Niin Herra sanoi: "Jos teillä olisi uskoa sinapinsiemenen verran, te voisitte sanoa tälle silkkiäispuulle: 'Nouse juurinesi maasta ja istuta itsesi mereen', ja se tottelisi teitä. ⁷ Kuka teistä, jolla on palvelija kyntämässä tai paimentamassa, sanoo tämän tullessa pellolta: 'Käy heti aterialle'? ⁸ Eikö hän pikemminkin sano hänelle: 'Valmista minulle syötävää, vyöttäydy ja palvele minua sen aikaa kun syön ja juon. Sen jälkeen saat sinä syödä ja juoda.' ⁹ Ei kai hän kiitä palvelijaa siitä, että tämä teki, mitä oli käsketty. ¹⁰ Niin myös te, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, sanokaa: 'Me olemme ansiottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.'"

Jeesus parantaa kymmenen spitaalista

¹¹ Ollessaan matkalla Jerusalemiin Jeesus kulki Samarian ja Galilean välisen alueen kautta. ¹² Kun hän oli menossa erääseen kylään, häntä vastaan tuli kymmenen spitaalista miestä. Nämä jäivät seisomaan loitommaksi, ¹³ korottivat äänensä ja huusivat: "Jeesus, mestari, armahda meitä!" ¹⁴ Heidät nähdessään Jeesus sanoi heille: "Menkää näyttämään itsenne papeille." Ja mennessään he puhdistuivat. ¹⁵ Huomattuaan parantuneensa yksi heistä palasi takaisin ja ylisti Jumalaa suureen ääneen, ¹⁶ heittäytyi kasvoilleen Jeesuksen jalkojen juureen ja kiitti häntä. Se mies oli samarialainen. ¹⁷ Niin Jeesus kysyi: "Eivätkö kaikki kymmenen puhdistuneet? Missä ne yhdeksän ovat?" ¹⁸ Eikö ollut muita, jotka olisivat palanneet ylistämään Jumalaa, kuin tämä muukalainen?" ¹⁹ Niin hän sanoi miehelle: "Nouse ja mene. Uskosi on pelastanut sinut."

Jumalan valtakunnan tuleminen (Mt 24:23–28,37–41)

²⁰ Kun fariseukset kysyivät Jeesukselta, milloin Jumalan valtakunta tulee, hän vastasi heille: "Ei Jumalan valtakunta tule silmin nähtävällä tavalla, ²¹ eikä voida sanoa: 'Täällä se on' tai 'Tuolla!', sillä Jumalan valtakunta on teidän keskellänne."

Ihmisen Pojan päivä

²² Sitten Jeesus sanoi opetuslapsilleen: "Tulee aika, jolloin te hartaasti haluatte nähdä edes yhden Ihmisen Pojan päivästä mutta ette saa nähdä. ²³ Silloin jotkut sanovat teille: 'Hän on täällä!' tai 'Hän on tuolla!' Älkää lähtekö minnekään älkääkä juosko heidän perässään. ²⁴ Sillä niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika päivänään oleva. ²⁵ Mutta sitä ennen hänen pitää kärsiä paljon ja joutua tämän sukupolven hylkäämäksi.

²⁶ Niin kuin oli Nooan päivinä, niin on myös Ihmisen Pojan päivinä. ²⁷ Ihmiset söivät ja joivat, menivät naimisiin ja naittivat tyttäriään, aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin, ja vedenpaisumus tuli ja tuhosi heidät kaikki. ²⁸ Käy samoin kuin kävi Lootin päivinä. Ihmiset söivät ja joivat, ostivat ja myivät, istuttivat ja rakensivat. ²⁹ Mutta sinä päivänä, jona Loot lähti Sodomasta, taivaasta satoi tulta ja tulikiveä, ja se tuhosi heidät kaikki.

³⁰ Samoin käy sinä päivänä, jona Ihmisen Poika ilmestyy. ³¹ Sinä päivänä alkoon se, joka on katolla ja jolla on tavaroita talossa, astuko alas noutamaan niitä, alköönkä se, joka on pellolla, palatko takaisin. ³² Muistakaa Lootin vaimoa!

³³ Joka yrittää turvata elämänsä itselleen, kadottaa sen, mutta joka elämänsä kadottaa, säilyttää sen. ³⁴ Minä sanon teille: Sinä yönä on kaksi samalla vuoteella: toinen otetaan, toinen jätetään. ³⁵ Kaksi naista on yhdessä jauhamassa: toinen otetaan, toinen jätetään. ³⁶ Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään."

³⁷ He kysyivät häneltä: "Missä, Herra?" Niin hän sanoi heille: "Missä on ruumis, sinne myös kotkat kokoontuvat."

Vertaus leskestä ja väärämielisestä tuomarista

18¹ Jeesus kertoi heille vertauksen siitä, että heidän tulee aina rukoilla, lannistumatta. ² Hän sanoi: “Eräässä kaupungissa oli tuomari, joka ei pelännyt Jumalaa eikä piitannut ihmisistä. ³ Siinä kaupungissa oli myös leskivaimo, joka vähän väliä tuli hänen luokseen ja sanoi: ‘Auta minua saamaan oikeus riitapuoltani vastaan.’ ⁴ Pitkään aikaan tuomari ei tahtonut, mutta sitten hän sanoi mielessään: ‘Vaikka en pelkää Jumalaa enkä kunnioita ihmistä, ⁵ niin kuitenkin, koska tämä leski tuottaa minulle vaivaa, minä autan häntä saamaan oikeuden, ettei hän lopulta tulisi ja kävisi minun silmilleni.’” ⁶ Niin Herra sanoi: “Kuulkaa, mitä tuo väärämielinen tuomari sanoo! ⁷ Eikö sitten Jumala hankkisi oikeutta valituilleen, kun nämä yötä päivää huutavat häntä avukseen. Viivyttäisikö hän heiltä apuaan? ⁸ Minä sanon teille: hän hankkii heille oikeuden viipymättä. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?”

Vertaus fariseuksesta ja publikaanista

⁹ Muutamille, jotka olivat vakuuttuneita omasta vanhurskaudestaan ja halveksivat muita, Jeesus kertoi tämän vertauksen: ¹⁰ “Kaksi miestä meni temppeliin rukoilemaan. Toinen oli fariseus ja toinen publikaani. ¹¹ Fariseus asettui seisomaan ja rukoili itsekseen näin: ‘Jumala, minä kiitan sinua, etten ole sellainen kuin muut ihmiset, riistäjät, väärämieliset, avionrikkojat, en myöskään sellainen kuin tuo publikaani. ¹² Minä paastotan kahdesti viikossa ja annan kymmenykset kaikesta, mitä ansaitsen.’ ¹³ Mutta publikaani seisoj taempaan eikä tahtonut edes kohottaa katsettaan taivasta kohti vaan löi rintaansa ja sanoi: ‘Jumala, ole minulle syntiselle armollinen.’ ¹⁴ Minä sanon teille: hän meni kotiinsa vanhurskautettuna, tuo toinen ei. Sillä jokainen, joka itsensä ylentää, se alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se ylennetään.”

Jeesus siunaa lapsia (Mt 19:13–15; Mk 10:13–16)

¹⁵ Jeesuksen luo tuotiin myös pieniä lapsia, että hän koskettaisi heitä. Sen nähdessään opetuslapset nuhtelivat tuojia, ¹⁶ mutta Jeesus kutsui lapset luokseen ja sanoi: “Sallikaa lasten tulla minun luokseni älkääkään estäkö heitä, sillä heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. ¹⁷ Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niin kuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle.”

Rikas hallitusmies (Mt 19:16–26; Mk 10:17–27)

¹⁸ Eräs hallitusmies kysyi Jeesukselta: “Hyvä opettaja, mitä minun pitää tehdä, että perisin iankaikkisen elämän?” ¹⁹ Jeesus vastasi hänelle: “Miksi sanot minua hyväksisi? Ei kukaan ole hyvä paitsi yksi – Jumala. ²⁰ Käskyt sinä tiedät: älä tee aviorikosta,

älä tapa, älä varasta, älä anna väärää todistusta, kunnioita isääsi ja äitiäsi.”²¹ Mutta hän sanoi: “Kaikkea tätä olen noudattanut nuoruudestani asti.”²² Tämän kuultuaan Jeesus sanoi hänelle: “Yksi sinulta vielä puuttuu: myy kaikki, mitä sinulla on, ja jakele köyhille, niin sinulla on aarre taivaissa. Tule sitten ja seuraa minua.”²³ Kun mies kuuli tämän, hän tuli kovin murheelliseksi, sillä hän oli hyvin rikas.²⁴ Nähdessään hänen tulevan murheelliseksi Jeesus sanoi: “Kuinka vaikeaa onkaan niiden, joilla on paljon omaisuutta, päästä sisälle Jumalan valtakuntaan!”²⁵ Helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.”²⁶ Ne, jotka sen kuulsivat, kysyivät: “Kuka sitten voi pelastua?”²⁷ Hän vastasi: “Mikä on ihmisille mahdotonta, se on mahdollista Jumalalle.”

Opetuslasten palkka (Mt 19:27–30; Mk 10:28–31)

²⁸ Silloin Pietari sanoi: “Me olemme luopuneet kaikesta, mitä meillä oli, ja seuranneet sinua.”²⁹ Jeesus sanoi heille: “Totisesti minä sanon teille: ei ole ketään, joka Jumalan valtakunnan tähden on luopunut kodista tai vanhemmista tai veljistä tai vaimosta tai lapsista³⁰ ja joka ei saisi tässä ajassa monin verroin takaisin ja tulevas-
sa maailmanajassa iankaikkista elämää.”

Jeesus puhuu vielä kerran kuolemastaan (Mt 20:17–19; Mk 10:32–34)

³¹ Jeesus otti luokseen ne kaksitoista ja sanoi heille: “Me menemme nyt ylös Jerusalemiin, ja kaikki, mitä profeetat ovat kirjoittaneet Ihmisen Pojasta, käy toteen.³² Hänet annetaan pakanoiden käsiin, häntä pilkataan ja häväistään ja hänen päälle syljetään.”³³ Kun he ovat ruoskineet häntä, he tappavat hänet, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös.”³⁴ Mutta opetuslapset eivät ymmärtäneet tästä mitään. Tämä asia oli heiltä niin salattu, etteivät he käsittäneet, mitä sanottiin.

Jeesus parantaa sokean kerjäläisen (Mt 20:29–34; Mk 10:46–52)

³⁵ Kun Jeesus lähestyi Jerikoa, muuan sokea mies istui tien vieressä kerjäämässä.³⁶ Kuullessaan kansanjoukon kulkevan ohi hän kyseli, mitä mahtoi olla tekeillä.³⁷ Hänelle kerrottiin, että Jeesus Nasaretilainen oli menossa ohi.³⁸ Silloin hän huusi: “Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!”³⁹ Edellä kulkevat nuhtelivat häntä, jotta hän olisi hiljaa, mutta hän huusi vielä kovemmin: “Daavidin Poika, armahda minua!”⁴⁰ Jeesus pysähtyi ja käski taluttaa miehen luokseen. Kun mies oli tullut lähelle, Jeesus kysyi häneltä: ⁴¹ “Mitä tahdot minun tekevän sinulle?” Mies vastasi: “Herra, että saisin näköni takaisin.”⁴² Niin Jeesus sanoi hänelle: “Saa näkösi. Uskosi on pelastanut sinut.”⁴³ Siinä samassa hän sai näkönsä, ja hän seurasi Jeesusta ylitäten Jumalaa. Kaikki, jotka sen näkivät, antoivat kiitoksen Jumalalle.

Jeesus ja Sakkeus

19¹ Tultuaan Jerikoon Jeesus kulki sen läpi. ² Siellä oli mies, jonka nimi oli Sakkeus. Hän oli publikaanien esimies ja oli rikas. ³ Hän yritti nähdä, kuka Jeesus oli, mutta ei voinut väkijoukon vuoksi, koska oli pienikokoinen. ⁴ Niinpä hän juoksi edelle ja kiipesi metsäviikunapuuhun nähdäkseen Jeesuksen, joka kulkisi siitä ohi. ⁵ Tultuaan sille paikalle Jeesus katsahti ylös, näki hänet ja sanoi: "Sakkeus, tule nopeasti alas, sillä tänään minun pitää olla sinun kodissasi." ⁶ Sakkeus tuli nopeasti alas ja otti hänet iloitien vastaan.

⁷ Tämän nähdessään kaikki nurisivat sanoen: "Syntisen miehen luo hän meni majallemaan." ⁸ Mutta Sakkeus astui esiin ja sanoi Herralle: "Katso, Herra, puolet omaisuudestani minä annan köyhille, ja jos keneltä olen jotakin petoksella kiskonnut, sille maksan nelinkertaisesti takaisin." ⁹ Niin Jeesus sanoi hänestä: "Tänään on pelastus tullut tälle perhekunnalle, koska hänkin on Abrahamin poika." ¹⁰ Sillä Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan sitä, mikä on kadonnut."

Vertaus kymmenestä palvelijasta (Mt 25:14–30)

¹¹ Heidän kuunnellessaan tätä Jeesus kertoi vielä vertauksen, koska hän oli lähellä Jerusalemiä, ja monet luulivat, että Jumalan valtakunta ilmestyisi aivan pian. ¹² Hän sanoi näin: "Muuan jalosukuinen mies lähti matkalle kaukaiseen maahan saadakseen itselleen kuninkuuden ja palataksaan sitten takaisin. ¹³ Hän kutsui luokseen kymmenen palvelijaansa, antoi heille kymmenen minaa hopeaa ja sanoi: 'Asioikaa näillä, kunnes minä tulen.' ¹⁴ Mutta hänen maanmiehensä vihasivat häntä ja lähettivät hänen peräänsä lähetystön sanomaan: 'Emme tahdo tätä miestä kuninkaaksemme.'

¹⁵ Kun hän oli saanut kuninkuuden ja palannut takaisin, hän käski kutsua eteensä ne palvelijat, joille oli antanut hopean, saadakseen tietää, mitä kukin oli asioimisellaan ansainnut. ¹⁶ Ensimmäinen tuli hänen eteensä ja sanoi: 'Herra, sinun hopeasi on tuottanut kymmenen minaa lisää.' ¹⁷ Kuningas sanoi hänelle: 'Hyvä on, sinä hyvä palvelija. Koska olet ollut vähimmässä uskollinen, saat hallita kymmentä kaupunkia.'

¹⁸ Toinen tuli ja sanoi: 'Herra, sinun hopeasi on tuottanut viisi minaa.' ¹⁹ Hänelle kuningas sanoi: 'Sinä saat hallita viittä kaupunkia.' ²⁰ Vielä tuli yksi ja sanoi: 'Herra, tässä on sinun hopeasi. Olen säilyttänyt sitä liinaan käärittynä. ²¹ Minä näet pelkäsin sinua, koska olet ankara mies. Sinä otat sen, mitä et ole tallettanut, ja leikkaat, mitä et ole kylvänyt.' ²² Kuningas sanoi hänelle: 'Omien sanojesi mukaan minä sinut tuomitsen, sinä kelvoton palvelija. Sinä tiesit minut ankaraksi mieheksi, joka otan sen, mitä en ole tallettanut, ja leikkaan, mitä en ole kylvänyt.

²³ Miksi et siis vienyt hopeaani rahanvaihtajalle, niin että palattuani olisin voinut nostaa sen korkoineen?' ²⁴ Vieressä seisoville kuningas sanoi: 'Ottakaa häneltä pois se hopea ja antakaa sille, jolla on kymmenen minaa.' ²⁵ He sanoivat hänelle: 'Herra, hänellä on jo kymmenen minaa.' ²⁶ Kuningas jatkoi: 'Minä sanon teille: jokaisel-

le, jolla on, annetaan, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mitä hänellä on.
²⁷ Mutta nuo viholliseni, jotka eivät tahtoneet minua kuninkaakseen – tuokaa heidät tänne ja teloittakaa minun edessäni.”

JEEСУKSEN TOIMINTA JERUSALEMISSA, 19–21

Jeesus ratsastaa Jerusalemiin (Mt 21:1–11; Mk 11:1–11; Jh 12:12–19)

²⁸ Tämän sanottuaan Jeesus lähti toisten edellä kulkemaan ylös Jerusalemiin. ²⁹ Kun hän tuli lähelle Beetfagea ja Betaniaa, vuorelle, jota kutsutaan Öljymäeksi, hän lähetti kaksi opetuslastaan ³⁰ ja sanoi: ”Menkää edessä olevaan kylään. Kun tulette sinne, te löydätte kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä yksikään ihminen ei ole vielä istunut. Päästäkää se irti ja tuokaa tänne. ³¹ Jos joku kysyy teiltä, miksi te päästätte sen irti, vastatkaa hänelle näin: ‘Herra tarvitsee sitä.’”

³² Lähetetyt menivät ja havaitsivat niin olevan kuin hän oli heille sanonut. ³³ Kun he olivat päästämässä varsaa irti, sen omistajat kysyivät heiltä: ”Miksi te päästätte varsan irti?” ³⁴ He vastasivat: ”Herra tarvitsee sitä.” ³⁵ He toivat varsan Jeesukselle, heittivät sen päälle vaatteitaan ja nostivat Jeesuksen sen selkään. ³⁶ Hänen kulkiesaan ihmiset levittivät vaatteitaan tielle.

³⁷ Kun hän oli jo lähestymässä Öljymäeltä alas vievää rinnettä, koko opetuslasten joukko alkoi iloiten ylistää Jumalaa suureen ääneen kaikista niistä voimallisista teoista, jotka he olivat nähneet. ³⁸ He huusivat: ”Kiitetty olkoon hän, joka tulee, Kuningas Herran nimessä. Rauha taivaassa ja kunnia korkeuksissa!”

³⁹ Jotkut fariseuksista sanoivat väkijoukon keskeltä Jeesukselle: ”Opettaja, nuhtelee opetuslapsiasi!” ⁴⁰ Mutta Jeesus vastasi heille: ”Minä sanon teille: jos nämä olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat.”

Jeesus itkee Jerusalemin kohtaloa

⁴¹ Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän itki sitä. ⁴² ja sanoi: ”Jospa sinäkin tänä päivänä tietäisit, mitä rauhaasi kuuluu! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi salattu. ⁴³ Vielä tulevat sinulle ne päivät, jolloin vihollisesi saartavat sinut vallilla, piirittävät sinut ja ahdistavat sinua joka puolelta. ⁴⁴ He murskaavat maahan sinut ja lapsesi, jotka ovat sinussa, eivätkä jätä sinuun kiveä kiven päälle, koska et tuntenut etsikko aikaasi.”

Temppelin puhdistaminen (Mt 21:12–17; Mk 11:15–19; Jh 2:13–22)

⁴⁵ Jeesus meni temppeliin ja alkoi ajaa ulos niitä, jotka siellä myivät ja ostivat.

⁴⁶ Hän sanoi heille: ”On kirjoitettu: ‘Minun huoneeni on rukouksen huone.’ Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.”

⁴⁷ Hän opetti joka päivä temppelissä. Ylipapit, kirjanoppineet ja kansan johtomiehet miettivät, miten saisivat hänet surmatuksi. ⁴⁸ He eivät kuitenkaan keksi-

neet, miten menetellä, sillä koko kansa pysytteli hänen ympärillään ja kuunteli häntä.

Kysymys Jeesuksen vallasta (Mt 21:23–27; Mk 11:27–33)

20 Kun Jeesus eräänä päivänä opetti kansaa temppelissä ja julisti evankeliumia, ylipapit ja kirjanoppineet astuivat yhdessä vanhinten kanssa esiin ²ja sanoivat hänelle: “Sano meille: millä vallalla sinä tätä kaikkea teet tai kuka on antanut sinulle nämä valtuudet?” ³Hän vastasi heille: “Minäkin kysyn teiltä yhtä asiaa. Sanokaa minulle, ⁴oliko Johanneksen kaste taivaasta vai ihmisistä lähtöisin.” ⁵Niin he neuvottelivat keskenään: “Jos sanomme: ‘Taivaasta’, hän sanoo: ‘Miksi sitten ette uskoneet häntä?’” ⁶Jos taas sanomme: ‘Ihmisistä’, koko kansa kivittää meidät. Sehän on vakuuttunut, että Johannes oli profeetta.” ⁷Niin he vastasivat, etteivät tienneet, mistä se oli. ⁸Silloin Jeesus sanoi heille: “Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä tätä kaikkea teen.”

Vertaus viinitarhan vuokraajista (Mt 21:33–46; Mk 12:1–12)

⁹Jeesus rupesi puhumaan kansalle ja kertoi tämän vertauksen: “Muuan mies istutti viinitarhan, vuokrasi sen viljelijöille ja matkusti ulkomaille pitkäksi aikaa. ¹⁰Aikanaan hän lähetti palvelijan viljelijöiden luo, jotta nämä antaisivat hänelle osan viinitarhan sadosta. Mutta viljelijät pieksivät hänet ja lähettivät hänet pois tyhjin käsin. ¹¹Viinitarhan omistaja lähetti toisen palvelijan, mutta tämänkin he pieksivät ja häpäisivät ja lähettivät pois tyhjin käsin. ¹²Omistaja lähetti vielä kolmannen palvelijan, mutta tämänkin he haavoittivat ja heittivät ulos.

¹³Silloin viinitarhan omistaja sanoi: ‘Mitä minä teen? Minä lähetän rakkaan poikani. Häntä he sentään kavahtavat, kun näkevät hänet.’ ¹⁴Mutta kun viljelijät näkivät hänet, he järkeilivät keskenään ja sanoivat: ‘Hän on perillinen. Tulkaa, tapetaan hänet, niin saamme perinnön itsellemme.’ ¹⁵Niin he heittivät hänet ulos viinitarhasta ja tappoivat hänet. Mitä nyt viinitarhan omistaja tekee heille? ¹⁶Hän tulee ja tuhoaa nuo viljelijät ja antaa viinitarhan muille.”

Sen kuultuaan ihmiset sanoivat: “Ei ikinä!” ¹⁷Jeesus katsahti heihin ja sanoi: “Mitä sitten tarkoittaa tämä kirjoitus: ‘Siitä kivistä, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakivi.’” ¹⁸Jokainen, joka tähän kiveen kaatuu, ruhjoutuu, mutta jonka päälle se kaatuu, sen se murskaa.”

¹⁹Ylipapit ja kirjanoppineet olisivat halunneet sillä hetkellä käydä häneen käsiksi, mutta he pelkäsivät kansaa. He näet ymmärsivät, että hän oli puhunut tämän vertauksen heistä.

Kysymys veron maksamisesta keisarille (Mt 22:15–22; Mk 12:13–17)

20 He pitivät Jeesusta tarkkaan silmällä ja lähettivät hänen luokseen hurskaiksi tekeytyviä urkkijoita saadakseen hänet kiinni jostakin sanasta, niin että he voisivat

luovuttaa hänet viranomaisille ja maaherran käsiin. ²¹ Nämä kysyivät häneltä: "Opettaja, me tiedämme, että sinä puhut ja opetat oikein etkä katso henkilöön, vaan sinä opetat Jumalan tietä totuuden mukaisesti. ²² Onko meidän lupa maksaa keisarille veroa, vai ei?" ²³ Mutta Jeesus huomasi heidän kavaluutensa ja sanoi heille: "Miksi kiusaatte minua? ²⁴ Näyttäkää minulle denaari. Kenen kuva ja kirjoitus siinä on?" He vastasivat: "Keisarin." ²⁵ Silloin hän sanoi heille: "Antakaa siis keisarin oma keisarille ja Jumalan oma Jumalalle." ²⁶ Niinpä he eivät kansan edessä kenneet saamaan Jeesusta kiinni hänen puheistaan, ja hämmästyneinä hänen vastauksestaan he vaikenivat.

Kysymys ylösnousemuksesta (Mt 22:23–33; Mk 12:18–27)

²⁷ Jeesuksen luo tuli muutamia saddukeuksia, jotka väittävät, ettei ylösnousemusta ole. He kysyivät häneltä: ²⁸ "Opettaja, Mooses on kirjoittanut meille säädöksen: 'Jos mieheltä kuolee veli, jolla on vaimo mutta ei lasta, niin mies ottakoon hänen vaimonsa ja hankkikoon jälkeläisen veljelleen.' ²⁹ Nytpä oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen otti vaimon ja kuoli lapsettomana. ³⁰ Silloin toinen otti hänet vaimokseen, ja hänkin kuoli lapsettomana, ³¹ sitten kolmas ja samoin kaikki seitsemän. He kaikki kuolivat jättämättä jälkeensä lapsia. ³² Viimeiseksi kaikista vaimokin kuoli. ³³ Kenen vaimoksi tämä nainen sitten tulee ylösnousemuksessa? Hänhän on ollut kaikkien seitsemän vaimona."

³⁴ Jeesus sanoi heille: "Tämän maailmanajan lapset ottavat vaimon ja menevät vaimoksi. ³⁵ Mutta ne, jotka on katsottu arvollisiksi pääsemään toiseen maailmaan ja ylösnousemukseen kuolleista, eivät enää ota vaimoa eivätkä mene vaimoksi. ³⁶ He eivät enää voi kuolla, sillä he ovat enkelien kaltaisia. He ovat Jumalan lapsia, koska he ovat ylösnousemuksen lapsia. ³⁷ Mutta sen, että kuolleet nousevat ylös, on Mooseskin osoittanut, sillä kertomuksessa orjantappurapensaasta hän sanoo Herraa Abrahamin Jumalaksi, lisäksi Jumalaksi ja Jaakobin Jumalaksi. ³⁸ Ei hän ole kuolleiden Jumala vaan elävien, sillä hänelle kaikki ovat eläviä."

³⁹ Jotkut kirjanoppineista sanoivat tähän: "Opettaja, sinä puhuit hyvin." ⁴⁰ Eivätkä he enää uskaltaneet kysyä häneltä mitään.

Kristuksen alkuperä (Mt 22:41–46; Mk 12:35–37)

⁴¹ Jeesus kysyi heiltä: "Kuinka voidaan sanoa, että Kristus on Daavidin poika? ⁴² Sanoohan Daavid itse Psalmien kirjassa: 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, ⁴³ kunnes minä panen vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.' ⁴⁴ Daavid siis kutsuu Kristusta Herraksi. Kuinka Kristus sitten voi olla hänen poikansa?"

Varokaa kirjanoppineita! (Mt 23:1–36; Mk 12:38–40; Jh 11:37–54)

⁴⁵ **Kaiken kansan kuullen Jeesus sanoi opetuslapsilleen:** ⁴⁶ “Varokaa kirjanoppineita! He kuljeskelevat mielellään pitkissä viitoissa ja rakastavat tervehdyksiä toreilla, etumaisia istuimia synagogissa ja kunniapaikkoja pidoissa. ⁴⁷ He syövät leskiltä talot ja näön vuoksi pitävät pitkiä rukouksia. Sitä kovemman tuomion he saavat.”

Lesken ropo (Mk 12:41–44)

21 ¹ Jeesus nosti katseensa ja näki rikkaiden panevan lahjojaan uhriarkkuun. ² Hän näki myös, miten köyhä leski pani siihen kaksi leptonia. ³ Silloin hän sanoi: “Totisesti minä sanon teille: tämä köyhä leski antoi enemmän kuin kaikki muut. ⁴ Kaikki nuo antoivat uhrilahjansa Jumalalle liiastaan, mutta tämä antoi puutteestaan, kaiken, mitä hänellä oli elämiseensä.”

JEEBUS PUHUU TULEVISTA TAPAHTUMISTA, 21**Tempppelin hävitys** (Mt 24:1,2; Mk 13:1,2)

⁵ **Kun jotkut puhuivat temppelistä, kuinka kauniilla kivillä ja temppelilahjoilla se oli koristettu, Jeesus sanoi:** ⁶ “Päivät tulevat, jolloin tästä, mitä katselette, ei jätetä kiveä kiven päälle, vaan kaikki revitään maahan.”

Tulevan ahdistuksen merkkejä (Mt 24:3–14; Mk 13:3–13)

⁷ **Jeesukselta kysyttiin:** “Opettaja, milloin se sitten tapahtuu? Ja mikä on merkinä sen toteutumisesta?” ⁸ Hän vastasi: “Varokaa, ettei teitä eksytetä! Monet tulevat minun nimessäni ja sanovat: ‘Minä se olen’ ja ‘Aika on lähellä’. Älkää menkö heidän perässään! ⁹ Ja kun kuulette sodista ja levottomuuksista, älkää pelästykö. Näiden kyllä täytyy ensin tapahtua, mutta loppu ei tule heti.”

¹⁰ **Sitten Jeesus sanoi heille:** “Kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ¹¹ monin paikoin tulee suuria maanjäristyksiä ja nälänhätää ja ruttoa. Pelottavia asioita tapahtuu, ja taivaalla näkyy suuria ennusmerkkejä.

¹² **Mutta ennen tätä kaikkea teihin käydään käsiksi, teitä vainotaan, luovutetaan synagogiin ja vankiloihin ja viedään kuninkaiden ja maaherrojen eteen minun nimeni tähden. ¹³ Näin te joudutte todistamaan. ¹⁴ Painakaa siis mieleenne, ettette etukäteen huolehdi, miten puolustaudutte. ¹⁵ Minä annan teille sanat ja viisauden, jota vastaan kukaan teidän vastustajistanne ei kykene asettumaan tai väittämään.**

¹⁶ **Jopa teidän vanhempanne, veljenne, sukulaisenne ja ystävännekin kavaltavat teidät, ja muutamia teistä tapetaan. ¹⁷ Kaikki tulevat vihaamaan teitä minun nimeni tähden. ¹⁸ Mutta ei hiuskarvakaan teidän päästänne joudu hukkaan. ¹⁹ Kestävyydellänne te voitatte omaksenne elämän.”**

Jerusalem in hävitys (Mt 24:15–21; Mk 13:14–19)

²⁰ “Kun te näette Jerusalemin olevan sotajoukkojen piirittämä, silloin tietäkää, että sen hävitys on lähellä. ²¹ Silloin ne, jotka ovat Juudeassa, paetkoot vuorille. Ne, jotka ovat Jerusalemissa, lähtekööt sieltä pois, ja ne, jotka ovat maaseudulla, älkööt menkö kaupunkiin. ²² Sillä ne ovat koston päiviä, että täytyisi kaikki, mikä on kirjoitettu. ²³ Voi niitä, jotka noina päivinä ovat raskaana tai imettävät! Maan päällä on silloin suuri hätä ja viha tätä kansaa kohtaan. ²⁴ Monet kaatuvat miekan terään, heitä viedään vangeiksi kaikkien kansojen sekaan, ja Jerusalem on pakanoiden talttavana, kunnes pakanoiden ajat täytyvät.

Ihmisen Pojan tuleminen (Mt 24:29–35; Mk 13:24–31)

²⁵ Auringossa, kuussa ja tähdissä on oleva merkkejä, ja maan päällä on kansoilla ahdistus ja epätoivo, kun meri ja aallot pauhaavat. ²⁶ Ihmiset menehtyvät pelätesään ja odottaessaan sitä, mikä kohtaa maanpiiriä, sillä taivaiden voimat järkkyvät. ²⁷ Silloin he näkevät Ihmisen Pojan tulevan pilvessä suuressa voimassaan ja kirkkaudessaan. ²⁸ Kun nämä alkavat tapahtua, rohkaiskaa mielenne ja nostakaa päännne, sillä teidän vapautuksenne on lähellä.”

²⁹ Vielä hän kertoi heille vertauksen: “Katsokaa viikunapuuta ja kaikkia puita. ³⁰ Kun näette niiden puhkeavan lehteen, te tiedätte itse, että kesä on jo lähellä. ³¹ Samoin nähdessänne tämän tapahtuvan te tiedätte, että Jumalan valtakunta on lähellä. ³² Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennen kuin kaikki tapahtuu. ³³ Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät koskaan katoa.”

Valvokaa! (Mt 24:42–44, Mk 13:33–37)

³⁴ “Pitäkää varanne, ettei päihtymys ja juopottelu tai maalliset murheet raskauta teidän sydäntänne, niin että se päivä yllättää teidät äkkiarvaamatta ³⁵ niin kuin ansa. Se päivä kohtaa kaikkia, jotka maan kamaralla asuvat. ³⁶ Valvokaa siis kaiken aikaa ja rukoilkaa, että saisitte voimaa paeta kaikkea sitä, mikä tulee tapahtumaan, ja seisoa Ihmisen Pojan edessä.”

³⁷ Päivisin Jeesus oli temppelissä opettamassa, mutta öiksi hän lähti pois ja yöpyi vuorella, jota kutsutaan Öljymäeksi. ³⁸ Ja varhain aamulla koko kansa tuli hänen luokseen temppeliin kuulemaan häntä.

JEEСУKSEN KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS, 22–24**Juudas ryhtyy kavaltaajaksi** (Mt 26:1–5; Mk 14:1,2,10,11; Jh 11:45–53)

22 ¹ Happamattoman leivän juhla, jota kutsutaan pääsiäiseksi, oli lähellä. ² Ylipapit ja kirjanoppineet mieltivät, millä tavoin saisivat Jeesuksen surmatuksi, sillä he pelkäsivät kansaa.

³ Silloin Saatana meni Juudakseen, jota kutsuttiin Iskariotiksi ja joka lukeutui niiden kahdentoista joukkoon. ⁴ Juudas meni ylipappien ja temppelivartioston päällikköjen luo ja keskusteli heidän kanssaan siitä, miten toimittaisi Jeesuksen heidän käsiinsä. ⁵ He ilahtuivat ja sitoutuivat antamaan hänelle rahaa. ⁶ Hän suostui ja etsi sopivaa tilaisuutta toimittaakseen Jeesuksen heidän käsiinsä, kun väkijoukkoa ei olisi paikalla.

Valmistautuminen pääsiäisen viettoon (Mt 26:17–25; Mk 14:12–21; Jh 13:21–30)

⁷ Niin tuli se happamattoman leivän päivä, jona pääsiäislammas oli teurastettava. ⁸ Jeesus lähetti Pietarin ja Johanneksen sanoen: “Menkää ja valmistakaa meille pääsiäisateria syödäksemme.” ⁹ He kysyivät häneltä: “Minne tahdot meidän valmistavan sen?” ¹⁰ Hän vastasi heille: “Kun saavutte kaupunkiin, teitä vastaan tulee mies, joka kantaa vesirukkua. Seuratkaa häntä siihen taloon, johon hän menee, ¹¹ ja sanokaa talon isännälle: ‘Opettaja kysyy sinulta: Missä on vierashuone, jossa voin syödä pääsiäisaterian opetuslasteni kanssa?’” ¹² Hän näyttää teille yläkerrasta suuren, aterioiville varustetun huoneen. Valmistakaa sinne ateria.” ¹³ He lähtivät ja havaitsivat kaiken olevan niin, kuin Jeesus oli heille sanonut, ja valmistivat pääsiäisaterian.

Ehtoollisen asettaminen (Mt 26:26–30; Mk 14:22–26; 1Kr 11:23–25)

¹⁴ Kun hetki koitti, Jeesus asettui aterialle ja ne kaksitoista apostolia hänen kanssaan. ¹⁵ Hän sanoi heille: “Minä olen hartaasti halunnut syödä kanssanne tämän pääsiäisaterian ennen kärsimystäni. ¹⁶ Sillä minä sanon teille: enää en syö pääsiäisateriaa, ennen kuin se saa täyttymyksensä Jumalan valtakunnassa.” ¹⁷ Ja hän otti maljan, kiitti Jumalaa ja sanoi: “Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne. ¹⁸ Sillä minä sanon teille: tästedes en juo viiniköynnöksen antia, ennen kuin Jumalan valtakunta tulee.”

¹⁹ Sitten hän otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi ja antoi heille sanoen: “Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän edestänne. Tehkää tämä minun muistokseni.”

²⁰ Aterian jälkeen hän samalla tavoin otti maljan ja sanoi: “Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka vuodatetaan teidän edestänne.

²¹ Mutta katsokaa, kavaltaiani käsi on pöydällä minun käteni kanssa. ²² Ihmisen Poika tosin menee pois, niin kuin on säädetty, mutta voi sitä ihmistä, joka hänet kavaltaa!” ²³ Opetuslapset alkoivat kysellä toisiltaan, kuka heistä mahtoi olla se, joka tämän tekee.

Suurin on se, joka palvelee

²⁴ Opetuslasten kesken syntyi myös kiistaa siitä, ketä heistä olisi pidettävä suurimpana. ²⁵ Niin Jeesus sanoi heille: “Kansojen kuninkaat hallitsevat herroina kansojaan, ja niiden vallanpitäjiä kutsutaan hyväntekijöiksi. ²⁶ Mutta niin alkoon olko tei-

dän keskuudessanne. Joka teidän keskuudessanne on suurin, se olkoon kuin nuorin, ja johtaja niin kuin palvelija. ²⁷ Sillä kumpi on suurempi, se, joka aterioi, vai se, joka palvelee? Eikö se, joka aterioi? Mutta minä olen teidän keskellänne niin kuin se, joka palvelee.

²⁸ Te olette pysyneet minun kanssani koettelemuksissani. ²⁹ Minä säädän teille, niin kuin minun Isäni on minulle säätänyt, kuninkaallisen vallan, ³⁰ niin että te saatte syödä ja juoda pöydässäni minun valtakunnassani ja istua valtaistuimilla ja tuomita Israelin kahtatoista heimoa.”

Jeesus ennustaa Pietarin lankeemuksen (Mt 26:31–35; Mk 14:27–31; Jh 13:36–38)

³¹ Herra sanoi: “Simon, Simon! Saatana on tavoitellut teitä valtaansa seuloakseen teitä niin kuin viljaa. ³² Mutta minä olen rukoillut puolestasi, ettei uskosi raukeaisi tyhjiin. Ja kun olet palannut takaisin, vahvista veljiäsi.” ³³ Niin Simon sanoi hänelle: “Herra, sinun kanssasi minä olen valmis menemään vaikka vankilaan tai kuolemaan.” ³⁴ Mutta Jeesus vastasi: “Minä sanon sinulle, Pietari: ei laula tänään kukko, ennen kuin sinä kolmesti kiellät tuntevasi minut.”

Kukkaro, laukku ja miekka

³⁵ Sitten Jeesus sanoi heille: “Kun minä lähetin teidät ilman rahakukkaroa, laukkuja ja kenkiä, puuttuiko teiltä mitään?” He vastasivat: “Ei mitään.” ³⁶ Hän sanoi: “Mutta nyt, jolla on kukkaro, ottakoon sen mukaansa, samoin myös laukun, ja jolla ei ole, myyköön viittansa ja ostakoon miekan. ³⁷ Sillä minä sanon teille, että minussa täytyy käydä toteen vielä tämän kirjoituksen: ‘Hänet luettiin pahantekijöiden joukkoon.’ Sillä se, mikä minusta on sanottu, on täyttymässä.” ³⁸ Niin he sanoivat: “Herra, tässä on kaksi miekkaa.” Hän vastasi: “Riittää.”

Jeesus rukoilee Getsemanessa (Mt 26:36–46; Mk 14:32–42)

³⁹ Jeesus lähti ulos ja meni tapansa mukaan Öljymäelle, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä. ⁴⁰ Tultuaan sinne hän sanoi heille: “Rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.” ⁴¹ Hän vetäytyi heistä noin kivenheiton päähän, laskeutui polvilleen ja rukoili: ⁴² “Isä, jos sinä tahdot, niin ota tämä malja minulta pois. Älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni vaan sinun.” ⁴³ Silloin hänelle ilmestyi taivaasta enkeli, joka vahvisti häntä. ⁴⁴ Tuskan valtaamana hän rukoili yhä hartaammin, ja hänen hikensä oli kuin veripisarat, jotka putosivat maahan.

⁴⁵ Kun hän nousi rukoilemasta ja meni opetuslastensa luo, hän tapasi heidät nukkumasta murheen uuvuttamina. ⁴⁶ Niin hän sanoi heille: “Miksi te nukutte? Nouskaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.”

Jeesus vangitaan (Mt 26:47–56; Mk 14:43–50; Jh 18:3–11)

⁴⁷ Jeesuksen vielä puhuessa paikalle tuli väkijoukko, ja sen edellä kulki yksi niistä kahdestatoista, nimeltään Juudas. Juudas tuli Jeesuksen luo suudellakseen häntä, ⁴⁸ mutta Jeesus sanoi hänelle: “Juudas, suudelmallako sinä kavallat Ihmisen Po-
jan?” ⁴⁹ Kun ne, jotka olivat Jeesuksen ympärillä, näkivät, mitä oli tulossa, he sanoivat hänelle: “Herra, iskemmekö miekalla?” ⁵⁰ Yksi heistä iski ylipapin palvelijaa ja sivalsi häneltä oikean korvan irti. ⁵¹ Mutta Jeesus sanoi: “Sallikaa vielä tämäkin!” Hän kosketti miehen korvaa ja paransi hänet.

⁵² Sitten Jeesus sanoi ylipapeille, temppelivartioston päälliköille ja vanhimmille, jotka olivat tulleet häntä vangitsemaan: “Te olette lähteneet kuin rosvoa vastaan miekat ja seipäät mukanne. ⁵³ Joka päivä minä olen ollut teidän kanssanne temppelissä, ettekä te ole kättänne ojentaneet minua vastaan. Mutta tämä on teidän hetkenne ja pimeyden valta.”

Pietari kieltää Jeesuksen (Mt 26:57,58,69–75; Mk 14:53,54,66–72; Jh 18:12–18,25–27)

⁵⁴ Silloin he ottivat Jeesuksen kiinni, kuljettivat pois ja veivät hänet ylipapin taloon. Pietari seurasi heitä kauempana. ⁵⁵ He sytyttivät nuotion keskelle sisäpihaa, ja kun he asettuivat istumaan, Pietari istuutui heidän joukkoonsa. ⁵⁶ Eräs palvelustyttö näki hänen istuvan tulen ääressä, katsoi häntä tarkkaan ja sanoi: “Tuokin oli hänen seurassaan.” ⁵⁷ Mutta Pietari kielsi hänet sanoen: “Nainen, en tunne häntä.” ⁵⁸ Hetken kuluttua eräs mies hänet nähdessään sanoi: “Sinäkin olet yksi niistä.” Mutta Pietari sanoi: “Mies, en ole.” ⁵⁹ Noin tunnin kuluttua vielä toinen mies väitti: “Totisesti, tuokin oli hänen kanssaan. Onhan hänkin galilealainen.” ⁶⁰ Mutta Pietari sanoi: “En ymmärrä, mies, mistä puhut.” Samassa, hänen vielä puhuessaan, kukko lauloi. ⁶¹ Herra kääntyi ja katsoi Pietariin. Silloin Pietari muisti Herran sanat, jotka tämä oli sanonut hänelle: “Ennen kuin kukko tänään laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.” ⁶² Ja hän meni ulos ja itki katkerasti.

Vartijat pilkkaavat Jeesusta (Mt 26:67,68; Mk 14:65)

⁶³ Miehet, jotka vartioivat Jeesusta, pilkkasivat ja pieksivät häntä. ⁶⁴ He peittivät hänen silmänsä, löivät häntä kasvoihin ja sanoivat hänelle: “Profetoi! Kuka sinua löi?” ⁶⁵ Monella muullakin tavalla he herjasivat häntä.

Jeesus Suuren neuvoston edessä (Mt 26:59–66; Mk 14:55–64; Jh 18:19–24)

⁶⁶ Päivän valjetessa kokoontuivat kansan vanhimmat, ylipapit ja kirjanoppineet, ja he veivät Jeesuksen neuvostonsa eteen. ⁶⁷ He sanoivat hänelle: “Jos sinä olet Kristus, niin sano se meille.” Hän vastasi: “Jos sanon sen teille, te ette usko, ⁶⁸ ja jos kysyn, te ette vastaa minulle ettekä päästä vapaaksi. ⁶⁹ Mutta tästedes Ihmisen Poika on istuva Jumalan voiman oikealla puolella.” ⁷⁰ Silloin he kaikki sanoivat: “Sinä siis

olet Jumalan Poika?” Hän vastasi heille: “Tepä sen sanotte, että Minä Olen.” ⁷¹ He sanoivat: “Mitä todisteita me enää tarvitsemme! Mehän itse kuulimme sen hänen omasta suustaan.”

Jeesus Pilatuksen edessä (Mt 27:1,2,11–14; Mk 15:1–5; Jh 18:28–38)

23 ¹ He nousivat koko joukko ja veivät Jeesuksen Pilatuksen eteen ² ja alkoivat syyttää häntä sanoen: “Olemme todenneet, että tämä mies johtaa kansaamme harhaan, kieltää maksamasta veroa keisarille ja sanoo olevansa Kristus, kuningas.” ³ Pilatus kysyi häneltä: “Sinäkö olet juutalaisten kuningas?” Jeesus vastasi: “Sinäpä sen sanot.” ⁴ Pilatus sanoi ylipapeille ja väkijoukolle: “En löydä mitään syytä ran- gaista tätä miestä.” ⁵ Mutta he painoivat päälle ja sanoivat: “Hän villitsee kansaa opettaen kaikkialla Juudeassa, Galileasta alkaen tänne asti.”

Jeesus Herodeksen edessä

⁶ Kun Pilatus kuuli mainittavan Galilean, hän kysyi, oliko mies galilealainen. ⁷ Saa- tuaan tietää, että Jeesus oli Herodeksen hallintoalueelta, hän lähetti Jeesuksen Herodeksen luo, koska tämäkin oli niinä päivinä Jerusalemissa.

⁸ Kun Herodes näki Jeesuksen, hän ilahtui kovasti. Hän näet oli jo kauan halunnut nähdä Jeesuksen, koska oli kuullut hänestä paljon ja toivoi, että saisi nähdä hänen tekävän jonkin ihmeen. ⁹ Hän esitti Jeesukselle monia kysymyksiä, mutta Jeesus ei vastannut hänelle mitään. ¹⁰ Ylipapit ja kirjanoppineet seisoivat siellä ja syyttivät Jeesusta kiivaasti. ¹¹ Herodes ja hänen sotilaansa alkoivat kohdella Jeesusta halvek- sivasti. Kun he olivat pilkanneet häntä pukemalla hänet loisteliaaseen pukuun, He- rodes lähetti hänet takaisin Pilatuksen eteen. ¹² Sinä päivänä Herodeksesta ja Pila- tuksesta tuli ystävät toisilleen. Aikaisemmin he olivat olleet toistensa vihamiehiä.

Jeesus tuomitaan kuolemaan (Mt 27:15–26; Mk 15:6–15; Jh 18:39–19:16)

¹³ Pilatus kutsui koolle ylipapit, hallitusmiehet ja kansan ¹⁴ ja sanoi heille: “Te toitte tämän miehen minun eteeni syyttäen häntä kansan villitsijäksi. Minä olen teidän läsnä ollessanne tutkinut häntä. En ole todennut häntä syylliseksi mihinkään, mis- tä te häntä syytätte, ¹⁵ ei myöskään Herodes, sillä tämä lähetti hänet takaisin mei- dän eteemme. Hän ei ole tehnyt mitään, mistä ansaitsisi kuolemantuomion. ¹⁶ Ku- ritettuani häntä minä siis päästän hänet vapaaksi.” ¹⁷ Hänen oli näet aina juhlan aikana vapautettava heille yksi vanki.

¹⁸ Silloin he huusivat koko joukko: “Vie pois tämä, mutta päästä meille Barabbas!”

¹⁹ Barabbas oli heitetty vankilaan kaupungissa puhjenneen kapinan ja murhan takia. ²⁰ Niin Pilatus puhui heille uudestaan, koska hän tahtoi päästää Jeesuksen vapaaksi. ²¹ Mutta he huusivat vastaan: “Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse hänet!”

²² Pilatus puhui heille kolmannen kerran: “Mitä pahaa hän sitten on tehnyt? En ole löytänyt mitään syytä tuomita häntä kuolemaan. Kuritettuani häntä minä siis

päästän hänet vapaaksi.”²³ Mutta he painoivat päälle kovilla huudoilla vaatien Jeesusta ristiinnaulittavaksi, ja heidän ja ylipappien huudot pääsivät voitolle.

²⁴ Niin Pilatus päätti, että heidän vaatimuksensa täytetään.²⁵ Hän vapautti miehen, jota he vaativat ja joka oli heitetty vankilaan kapinan ja murhan takia, mutta Jeesuksen hän antoi alttiiksi heidän mielivallalleen.

Jeesus viedään ristiinnaulittavaksi (Mt 27:32,33; Mk 15:21,22; Jh 19:16–17)

²⁶ Kun sotilaat olivat viemässä Jeesusta pois, he ottivat kiinni Simonin, erään kyreneläisen miehen, joka oli tulossa pelloilta, ja panivat hänet kantamaan ristiä Jeesuksen jäljessä.

²⁷ Jeesusta seurasi suuri joukko kansaa, myös naisia, jotka valittivat ja itkivät häntä.

²⁸ Mutta Jeesus kääntyi heihin päin ja sanoi: “Jerusalemmin tyttäret, älkää minua itkekö, vaan itkekää itseänne ja lapsianne.”²⁹ Sillä päivät tulevat, jolloin sanotaan: ‘Autuaita ovat hedelmättömät ja ne kohdut, jotka eivät ole synnyttäneet, ja ne rinnat, jotka eivät ole imettäneet.’³⁰ Silloin aletaan sanoa vuorille: ‘Kaatukaa meidän päällemme’ ja kukkuloille: ‘Peittäkää meidät.’³¹ Jos näin tehdään vihannalle puul-
le, mitä sitten tapahtuu kuivalle!”

Jeesus ristillä (Mt 27:34–44; Mk 15:23–32; Jh 19:18–27)

³² Myös kaksi muuta, kaksi pahantekijää, vietiin Jeesuksen kanssa surmattavaksi.

³³ Kun saavuttiin paikalle, jota kutsutaan Pääkalloksi, sotilaat ristiinnaulitsivat siellä Jeesuksen ja pahantekijät, toisen hänen oikealle ja toisen vasemmalle puolelleen.

³⁴ Mutta Jeesus sanoi: “Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät.” Sotilaat jakoivat keskenään hänen vaatteensa heittäen niistä arpaa.

³⁵ Kansa seisoi katsellen ja hallitusmiehetkin ivailivat häntä ja sanoivat: “Muita hän on auttanut. Auttakoon nyt itseään, jos hän on Kristus, se Jumalan valittu.”³⁶ Myös sotilaat pilkkasivat häntä. He menivät hänen luokseen, tarjosivat hänelle hapanvii-
niä³⁷ ja sanoivat: “Jos sinä olet juutalaisten kuningas, niin auta itseäsi.”³⁸ Hänen päänsä yläpuolella oli kirjoitus kreikan, latinan ja heprean kirjaimin: “Tämä on juu-
talaisten kuningas.”

³⁹ Toinen ristillä riippuvista pahantekijöistä herjasi häntä sanoen: “Etkö sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä!”⁴⁰ Mutta toinen vastasi ja nuhteli häntä sanoen: “Etkö sinä pelkää edes Jumalaa, vaikka olet saman tuomion alainen?”⁴¹ Me tosin kärsimme oikeudenmukaisesti, sillä me saamme, mitä tekomme ansaitsevat, mutta tämä ei ole tehnyt mitään pahaa.”⁴² Ja hän sanoi Jeesukselle: “Herra, muista minua, kun tulet valtakuntaasi.”⁴³ Jeesus sanoi hänelle: “Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä sinä olet minun kanssani paratiisissa.”

Jeesus antaa henkensä (Mt 27:45–56; Mk 15:33–41; Jh 19:28–30)

⁴⁴ Oli jo noin kuudes tunti. Silloin koko maan ylle tuli pimeys, jota kesti yhdeksänten tuntiin asti, ⁴⁵ sillä aurinko oli pimentynyt. Temppelin esirippu repesi keskeltä kahtia, ⁴⁶ ja Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni.” Sen sanottuaan hän antoi henkensä.

⁴⁷ Kun sadanpäällikkö näki, mitä tapahtui, hän kunnioitti Jumalaa sanoen: ”Todellakin, tämä mies oli vanhurskas.” ⁴⁸ Ja kun kaikki kansa, ne, jotka olivat kokoontuneet tätä katselemaan, näkivät, mitä tapahtui, he löivät rintaansa ja menivät pois.

⁴⁹ Mutta kaikki Jeesuksen tuttavat – myös naiset, jotka olivat seuranneet häntä Galileasta asti – seisoivat kauempana katselemassa tätä kaikkea.

Jeesus haudataan (Mt 27:57–61; Mk 15:42–47; Jh 19:38–42)

⁵⁰ Muuan Joosef-niminen mies, joka oli neuvoston jäsen, hyvä ja hurskas mies, ⁵¹ ei ollut hyväksynyt neuvoston päätöstä ja menettelyä. Hän oli kotoisin Arimatiasta, juutalaisten kaupungista, ja odotti itsekin Jumalan valtakuntaa. ⁵² Joosef meni Pilaatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista. ⁵³ Otettuaan sen alas ristiltä hän kääri sen liinavaatteeseen ja pani kallioon hakattuun hautakammioon, johon ei ollut vielä pantu ketään. ⁵⁴ Silloin oli valmistuspäivä, ja sapatiti oli alkamaisillaan.

⁵⁵ Naiset, jotka olivat tulleet Jeesuksen kanssa Galileasta, seurasivat mukana. He katselivat hautaa ja näkivät, kuinka Jeesuksen ruumis pantiin sinne. ⁵⁶ Palattuaan kotiinsa naiset tekivät hyvänhajuisia yrttivoiteita ja öljyjä, mutta sapatiti he viettivät hiljaisuudessa lain käskyn mukaan.

Jeesuksen ylösnousemus (Mt 28:1–10; Mk 16:1–8; Jh 20:1–18)

24 ¹ Ensimmäisenä sapatiti jälkeisenä päivänä naiset menivät varhain aamulla haudalle vieden mukanaan valmistamansa hyvänhajuiset yrttivoiteet. ² He huomasiivat, että kivi oli vieritetty pois haudan suulta, ³ mutta sisälle mentyään he eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. ⁴ Kun he olivat tästä ymmällä, niin yhtäkkiä heidän luonaan seisoivat kaksi miestä säteilevän kirkkaissa vaatteissa. ⁵ Naiset pelästyivät ja kumartuivat kasvoilleen maahan, mutta miehet sanoivat heille: ”Miksi te etsitte elävää kuolleiden joukosta? ⁶ Ei hän ole täällä, hän on noussut ylös. Muistakaa, mitä hän puhui teille ollessaan vielä Galileassa: ⁷ ’Näin pitää tapahtua: Ihmisen Poika annetaan syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulitaan, mutta kolmantena päivänä hän nousee ylös.’” ⁸ Silloin he muistivat hänen sanansa.

⁹ Kun naiset palasivat haudalta, he ilmoittivat tämän kaiken niille yhdelletoista ja kaikille muille. ¹⁰ Ne, jotka kertoivat tämän apostoleille, olivat Magdalan Maria, Johanna ja Maria, Jaakobin äiti, ja muut heidän kanssaan olleet naiset. ¹¹ Mutta miesten mielestä naisten puheet tuntuivat turhilta, eivätkä he uskoneet heitä. ¹² Pietari kuitenkin nousi ja juoksi haudalle. Hän kurkisti hautaan ja näki ainoastaan käärin-

liinojen olevan siellä. Sitten hän lähti pois ihmetellen itsekseen sitä, mikä oli tapahtunut.

Jeesus ilmestyy Emmauksen tiellä (Mk 16:12,13)

¹³ Samana päivänä oli kaksi opetuslasta matkalla Emmaus-nimiseen kylään, joka on kuudenkymmenen stadionmitan päässä Jerusalemistä. ¹⁴ He puhelivat keskenään kaikesta siitä, mitä oli tapahtunut. ¹⁵ Kun he siinä keskustelivat ja pohdiskelivat, Jeesus itse lähestyi heitä ja kulki heidän kanssaan. ¹⁶ Mutta heidän silmänsä olivat kuin sokaistut, niin etteivät he tunteneet häntä.

¹⁷ Hän kysyi heiltä: "Mistä te siinä kävellessänne puhutte keskenänne?" He pysähtyivät synkännäköisinä, ¹⁸ ja toinen heistä, nimeltään Kleopas, vastasi hänelle: "Oletko sinä Jerusalemissa ainoa muukalainen, joka ei tiedä, mitä siellä on näinä päivinä tapahtunut?" ¹⁹ Hän kysyi heiltä: "Mitä sitten?" He vastasivat: "Sitä, mitä tapahtui Jeesus Nasaretilaiselle. Se mies oli profeetta, voimallinen teoissa ja sanoissa Jumalan ja koko kansan edessä. ²⁰ Meidän ylipappimme ja hallitusmiehemme luovuttivat hänet tuomittavaksi kuolemaan ja ristiinnaulitsivat hänet. ²¹ Mutta me toivoimme, että hän olisi se, joka lunastaa Israelin. Kaiken tämän lisäksi tänään on jo kolmas päivä siitä, kun se tapahtui. ²² Ovatpa vielä muutamat naiset joukostamme saattaneet meidät hämmennyksiin. He kävivät varhain aamulla haudalla ²³ mutta eivät löytäneet hänen ruumistaan. Kun he palasivat, he kertoivat nähneensä enkelinäyn. Enkelit olivat sanoneet hänen elävän. ²⁴ Jotkut niistä, jotka olivat meidän kanssamme, lähtivät haudalle ja havaitsivat asian olevan juuri niin kuin naiset olivat sanoneet, mutta Jeesusta he eivät nähneet."

²⁵ Silloin Jeesus sanoi heille: "Voi teitä, kun olette ymmärtämättömiä ja sydämel-tänne hitaita uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet. ²⁶ Eikö Kristuk-sen pitänyt juuri näin kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa?" ²⁷ Alkaen Moosekses-ta ja kaikista profeetoista hän selitti heille, mitä kaikissa Kirjoituksissa oli hänestä sanottu.

²⁸ Kun he lähestyivät kylää, jonne olivat matkalla, hän oli aikovinaan kulkea edem-mäksi, ²⁹ mutta miehet suorastaan vaativat häntä sanoen: "Jää meidän luoksem-me, sillä päivä on jo kallistumassa iltaa kohti." Niin hän meni sisään ja jäi heidän luokseen. ³⁰ Kun hän oli aterialla heidän kanssaan, hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen heille. ³¹ Silloin heidän silmänsä aukenivat ja he tunsivat Jeesuksen. Mutta hän katosi heidän näkyvistään. ³² He sanoivat toisilleen: "Eikö meidän sydä-memme ollutkin palava, kun hän puhui meille tiellä ja avasi meille Kirjoitukset?"

³³ Saman tien he nousivat ja palasivat Jerusalemiin. He tapasivat koolla ne yksitois-ta ja muut, jotka olivat heidän kanssaan. ³⁴ Nämä sanoivat: "Herra on todella nous-sut ylös, ja hän on ilmestynyt Simonille!" ³⁵ He puolestaan kertoivat, mitä tiellä oli tapahtunut ja miten he olivat tunteneet Jeesuksen, kun hän mursi leivän.

Jeesus ilmestyy opetuslapsille (Mt 28:16-18; Mk 16:9-14; Jh 20:19,20; Apt 1:3)

³⁶ Heidän vielä puhuessaan näistä asioista Jeesus itse seisoi heidän keskellään ja sanoi heille: "Rauha teille!" ³⁷ He säikähtivät ja joutuivat pelon valtaan luullen näkevänsä hengen. ³⁸ Mutta Jeesus sanoi heille: "Miksi olette järkyttyneitä, ja miksi teidän sydämeenne nousee epäilyksiä? ³⁹ Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani: minä itse tässä olen. Koskettakaa minua ja katsokaa! Ei hengellä ole lihaa eikä luita, niin kuin te näette minulla olevan." ⁴⁰ Näin sanoessaan hän näytti heille kätensä ja jalkansa. ⁴¹ Mutta kun he ilon tähden eivät vielääkään uskoneet vaan olivat ihmeissään, hän kysyi heiltä: "Onko teillä täällä mitään syötävää?" ⁴² He antoivat hänelle palan paistettua kalaa ja osan mehiläisen hunajakennosta. ⁴³ Hän otti ne ja söi heidän nähtensä.

Lähetyskäsky ja lupaus Pyhästä Hengestä (Mt 28:19,20; Mk 16:15-18; Jh 20:21-23; Apt 1:4-8)

⁴⁴ Jeesus sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, jotka puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne. Kaiken, mitä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa, profeetoissa ja psalmeissa, pitää käydä toteen." ⁴⁵ Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään Kirjoitukset.

⁴⁶ Hän sanoi heille: "Näin on kirjoitettu, että Kristuksen tuli kärsiä ja nousta kuolleista kolmantena päivänä, ⁴⁷ ja että kääntymystä syntien anteeksiantamiseksi on saarnattava hänen nimessään kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä. ⁴⁸ Te olette tämän todistajat. ⁴⁹ Ja minä lähetän teille sen, minkä minun Isäni on luvannut. Mutta te, pysykää Jerusalemin kaupungissa, kunnes teidät puetaan voimalla korkeudesta."

Jeesuksen taivaaseenastuminen (Mk 16:19,20; Apt 1:9-11)

⁵⁰ Sitten Jeesus vei heidät pois, lähelle Betaniaa, ja kohottaen kätensä hän siunasi heidät. ⁵¹ Siunatessaan heitä hän erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen.

⁵² He kumartuivat palvomaan häntä ja palasivat sitten Jerusalemiin suuresti iloiten.

⁵³ Ja he olivat alati temppelissä ja kiittivät ja ylistivät Jumalaa.

EVANKELIUMI JOHANNEKSEN MUKAAN

ESIPUHE, 1

Sana tuli lihaksi

¹ Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. ² Hän oli alussa Jumalan luona. ³ Kaikki on syntynyt hänen kauttaan. Ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on. ⁴ Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo. ⁵ Valo loistaa pimeydessä, eikä pimeys saanut sitä valtaansa.

⁶ Tuli mies, Jumalan lähettämä. Hänen nimensä oli Johannes. ⁷ Hän tuli todistamaan, todistaakseen valosta, jotta kaikki uskoisivat hänen kauttaan. ⁸ Ei hän ollut se valo, vaan hän tuli todistamaan valosta.

⁹ Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan. ¹⁰ Maailmassa hän oli, ja maailma oli hänen kauttaan syntynyt, mutta maailma ei tuntenut häntä. ¹¹ Hän tuli sinne, mikä on hänen omaansa, mutta hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan. ¹² Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi vallan tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä. ¹³ He eivät ole syntyneet verestä, eivät lihan tahdosta eivätkä miehen tahdosta vaan Jumalasta. ¹⁴ Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme. Me katselimme hänen kirkkauttaan, selaista kirkkautta kuin ainutsyntyisellä Pojalla on Isältä, ja hän oli täynnä armoa ja totuutta.

¹⁵ Johannes todisti hänestä ja huusi: ”Tämä on se, josta minä sanoin: hän, joka tulee minun jäljessäni, on ollut minun edelläni, sillä hän oli jo ennen minua.” ¹⁶ Hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet osaksemme armoa armonkin lisäksi, ¹⁷ sillä laki on annettu Mooseksen kautta, armo ja totuus ovat tulleet Jeesuksen Kristuksen kautta. ¹⁸ Jumalaa ei ole kukaan milloinkaan nähnyt. Ainutsyntyinen Poika, joka on Jumala ja on Isän rinnalla, on hänet ilmoittanut.

JEESUKSEN JULKINEN TOIMINTA, 1–12

Johannes Kastajan todistus (Mt 3:1–12; Mk 1:2–8; Lk 3:15–17)

¹⁹ Tämä on Johanneksen todistus, kun juutalaiset lähettivät hänen luokseen Jerusalemissa pappeja ja leeviläisiä kysymään häneltä: ”Kuka sinä olet?” ²⁰ Johannes tunnusti eikä kieltänyt. Hän tunnusti: ”En minä ole Kristus.” ²¹ He kysyivät häneltä: ”Kuka sitten? Oletko sinä Elia?” Hän sanoi: ”En ole.” ”Se profeettako sinä olet?” Hän vastasi: ”En.” ²² Niin he sanoivat hänelle: ”Kuka sitten olet, että voimme antaa vastauksen niille, jotka lähettivät meidät. Mitä sanot itsestäsi?” ²³ Hän vastasi: ”Minä olen huutavan ääni erämaassa: ‘Tasoittakaa ja suoristakaa Herran tie’, niin kuin profeetta Jesaja on sanonut.”

²⁴ Lähetytetyt olivat fariseuksia, ²⁵ ja he kysyivät häneltä: “Miksi sitten kastat, jos et ole Kristus etkä Elia etkä se profeetta?” ²⁶ Johannes vastasi heille: “Minä kastan vedessä, mutta teidän keskellänne on jo hän, jota te ette tunne. ²⁷ Hän on se, joka tulee minun jälkeeni ja on ollut minun edelläni. Minä en kelpaa edes avaamaan hänen kenkiensä nauhoja.” ²⁸ Tämä tapahtui Betaniassa, Jordanin toisella puolella, missä Johannes oli kastamassa.

Jumalan Karitsa

²⁹ Seuraavana päivänä Johannes näki Jeesuksen tulevan luokseen ja sanoi: “Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! ³⁰ Tämä on hän, josta minä sanoin: minun jäljessäni tulee mies, joka on ollut minun edelläni, sillä hän oli jo ennen minua. ³¹ Minäkään en tuntenut häntä, mutta sitä varten, että hän tulisi tunnetuksi Israelille, minä olen tullut kastamaan vedessä.”

³² Johannes todisti sanoen: “Minä näin Hengen laskeutuvan kuin kyyhkynen alas taivaasta ja jäävän hänen päälleen. ³³ Minäkään en tuntenut häntä, mutta hän, joka lähetti minut kastamaan vedessä, sanoi minulle: ‘Hän, jonka päälle sinä näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, kastaa Pyhässä Hengessä.’ ³⁴ Tämän minä olen nähnyt ja olen todistanut, että hän on Jumalan Poika.”

Ensimmäiset opetuslapset

³⁵ Seuraavana päivänä Johannes seisoj jälleen siellä kahden opetuslapsensa kanssa. ³⁶ Kiinnittäessään katseensa Jeesukseen, joka käveli siellä, hän sanoi: “Katso, Jumalan Karitsa!” ³⁷ Kun ne kaksi opetuslasta kuulivat, mitä hän sanoi, he lähtivät seuraamaan Jeesusta. ³⁸ Jeesus kääntyi, ja nähdessään heidän seuraavan hän kysyi heiltä: “Mitä te etsitte?” He vastasivat hänelle: “Rabbi” – se on käännettynä: opettaja – “missä sinä asut?” ³⁹ Hän sanoi heille: “Tulkaa katsomaan.” Niin he menivät ja näkivät, missä hän asui, ja viipyivät hänen luonaan sen päivän. Silloin oli noin kymmenes tunti.

⁴⁰ Andreas, Simon Pietarin veli, oli toinen niistä kahdesta, jotka olivat kuulleet, mitä Johannes sanoi, ja seuranneet Jeesusta. ⁴¹ Hän tapasi ensin veljensä Simonin ja sanoi hänelle: “Me olemme löytäneet Messiaan” – se on käännettynä: Kristuksen. ⁴² Andreas vei hänet Jeesuksen luo. Jeesus kiinnitti katseensa häneen ja sanoi: “Sinä olet Simon, Johanneksen poika. Sinun nimesi on oleva Keefas” – se on käännettynä: Pietari.

Jeesus kutsuu Filippoksen ja Natanaelin

⁴³ Seuraavana päivänä aikoessaan lähteä Galileaan Jeesus tapasi Filippoksen ja sanoi hänelle: “Seuraa minua.” ⁴⁴ Filippos oli Beetsaidan kaupungista, niin kuin myös Andreas ja Pietari. ⁴⁵ Filippos tapasi Natanaelin ja sanoi hänelle: “Me olemme löytäneet hänet, josta Mooses laissa ja profeetat ovat kirjoittaneet: Jeesuksen, Joose-

fin pojan, Nasaretista.” ⁴⁶ Natanael sanoi hänelle: “Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?” Filippos sanoi hänelle: “Tule katsomaan!”

⁴⁷ Kun Jeesus näki Natanaelin tulevan luokseen, hän sanoi: “Tässä on oikea israelilainen, jossa ei ole vilppiä!” ⁴⁸ Natanael kysyi häneltä: “Mistä sinä minut tunnet?” Jeesus vastasi hänelle: “Ennen kuin Filippos kutsui sinua, minä näin sinut viikunapuun alla.” ⁴⁹ Natanael vastasi hänelle: “Rabbi, sinä olet Jumalan Poika, sinä olet Israelin kuningas.” ⁵⁰ Jeesus vastasi hänelle: “Senkö tähden sinä uskot, että minä sanoin sinulle: minä näin sinut viikunapuun alla? Sinä saat nähdä vielä suurempia asioita.” ⁵¹ Vielä hän sanoi: “Totisesti, totisesti minä sanon teille: te saatte nähdä taivaan avoinna ja Jumalan enkelien nousevan ylös ja laskeutuvan alas Ihmisen Pojan yllä.”

Kaanan häät

2 ¹ Kolmantena päivänä oli häät Galilean Kaanassa, ja Jeesuksen äiti oli siellä. ² Myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa oli kutsuttu häihin. ³ Kun viini loppui, Jeesuksen äiti sanoi hänelle: “Heillä ei ole viiniä.” ⁴ Jeesus sanoi hänelle: “Mitä sinä minusta tahdot, nainen? Minun aikani ei ole vielä tullut.” ⁵ Hänen äitinsä sanoi palvelijoille: “Mitä hän teille sanookin, se tehkää.” ⁶ Siellä oli juutalaisten puhdistautumistavan mukaan kuusi parin kolmen mitan vetoista kivistä vesiastiaa. ⁷ Jeesus sanoi heille: “Täyttäkää astiat vedellä”, ja he täyttivät ne ääriään myöten. ⁸ Hän sanoi heille: “Ammentakaa nyt ja viekää pitojen valvojalles”, ja he veivät. ⁹ Pitojen valvoja maistoi vettä, joka oli muuttunut viiniksi. Hän ei tiennyt, mistä se oli tullut, mutta palvelijat, jotka olivat veden ammentaneet, tiesivät sen. Hän kutsui sulhasen luokseen ¹⁰ ja sanoi: “Jokainen panee tarjolle ensin hyvän viinin ja vasta sitten huonomman, kun väki juopuu. Sinä olet säästänyt hyvän viinin tähän asti.”

¹¹ Tämän ensimmäisen tunnustekonsa Jeesus teki Galilean Kaanassa. Hän ilmaisi näin kirkkautensa, ja hänen opetuslapsensa uskoivat häneen. ¹² Sen jälkeen hän meni alas Kapernaumiin äitinsä, veljiensä ja opetuslastensa kanssa. Siellä he eivät viipyneet montakaan päivää.

Jeesus puhdistaa temppelin (Mt 21:12,13; Mk 11:15–17; Lk 19:45,46)

¹³ Juutalaisten pääsiäinen oli lähellä, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin. ¹⁴ Hän havaitsi temppelissä olevan niitä, jotka myivät härkiä, lampaita ja kyyhkysiä. Siellä oli myös rahanvaihtajia istumassa. ¹⁵ Hän teki köydenpätkestä ruoskan ja ajoi heidät kaikki ulos temppelistä lampaineen ja härkineen, heitti rahanvaihtajien rahat maahan ja kaatoi heidän pöytänsä kumoon. ¹⁶ Kyyhkysten myyjille hän sanoi: “Viekää nämä pois täältä! Älkää tehkö minun Isäni huoneesta markkinatoria.” ¹⁷ Silloin hänen opetuslapsensa muistivat, että on kirjoitettu: “Kiivaus sinun huoneesi puolestakuluttaa minut.”

¹⁸ Juutalaiset vastasivat hänelle: “Minkä tunnusteon sinä näytät meille, kun tällaista teet?” ¹⁹ Jeesus vastasi heille: “Hajottakaa maahan tämä tempPELLI, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä.” ²⁰ Silloin juutalaiset sanoivat: “Neljäkymmentäkuusi vuotta on tätä tempPELLIä rakennettu, ja sinäkö pystyttäisit sen kolmessa päivässä?” ²¹ Mutta hän puhui ruumiinsa tempPELlistä. ²² Kun hän sitten oli noussut kuolleista, hänen opetuslapsensa muistivat, mitä hän oli sanonut. Ja he uskoivat todeksi Kirjoitukset ja sen sanan, jonka Jeesus oli puhunut.

²³ Kun Jeesus oli Jerusalemissa pääsiäisjuhlan aikana, monet uskoivat hänen niimeensä nähdessään ne tunnusteot, jotka hän teki. ²⁴ Mutta Jeesus itse ei uskonut itseään heille, koska hän tuns i heidät kaikki ²⁵ ja koska hän ei tarvinnut, että kukaan todistaisi ihmisestä. Hän kyllä itse tiesi, mitä ihmisessä on.

Jeesus ja Nikodeemos

3 ¹ Fariseusten joukossa oli Nikodeemos-niminen mies, yksi juutalaisten hallitusmiehistä. ² Hän tuli Jeesuksen luo yöllä ja sanoi hänelle: “Rabbi, me tiedämme, että sinä olet Jumalan lähettämä opettaja. Eihän kukaan voi tehdä niitä tunnus-tekoja, joita sinä teet, ellei Jumala ole hänen kanssaan.” ³ Jeesus vastasi hänelle: “Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa.” ⁴ Nikodeemos kysyi: “Kuinka ihminen voi vanhana syntyä? Ei kai hän voi mennä takaisin äitinsä kohtuun ja syntyä uudestaan?” ⁵ Jeesus vastasi: “Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. ⁶ Mikä lihasta on syntynyt, on liha, ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki. ⁷ Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä. ⁸ Tuuli puhaltaa, missä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Näin on jokaisen Hengestä syntyneen laita.”

⁹ Nikodeemos kysyi häneltä: “Kuinka tämä kaikki voi tapahtua?” ¹⁰ Jeesus vastasi: “Etkö sinä, joka olet Israelin opettaja, ymmärrä tätä? ¹¹ Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: me puhumme, mitä tiedämme, ja todistamme siitä, mitä olemme nähneet, ettekä te ota vastaan meidän todistustamme. ¹² Jos ette usko, kun minä puhun teille maallisista asioista, kuinka sitten voisitte uskoa, jos puhun teille taivaallisista? ¹³ Ei kukaan ole noussut ylös taivaaseen paitsi hän, joka tuli alas taivaasta, Ihmisen Poika, joka on taivaasta. ¹⁴ Ja niin kuin Mooses korotti käärmeen autiomaassa, niin on Ihmisen Poika korotettava, ¹⁵ ettei yksikään, joka uskoo häneen, joutuisi kadotukseen, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä.

¹⁶ Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainutsyntyisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. ¹⁷ Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa vaan sitä varten, että maailma pelastuisi hänen kauttaan. ¹⁸ Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita. Mutta se, joka ei usko, on jo tuomittu, koska hän ei ole uskonut Jumalan ainutsyntyisen Pojan nimeen. ¹⁹ Ja tämä on tuomio: valo on tullut

maailmaan, mutta ihmiset rakastivat pimeyttä enemmän kuin valoa, sillä heidän tekonsa olivat pahoja. ²⁰ Sillä jokainen, joka tekee pahaa, vihaa valoa eikä tule valoon, etteivät hänen tekonsa paljastuisi. ²¹ Mutta se, joka toimii totuuden mukaan, tulee valoon, jotta kävisi ilmi, että hänen tekonsa ovat Jumalassa tehdyt.”

Johannes Kastaja todistaa Kristuksesta

²² Tämän jälkeen Jeesus meni opetuslapsineen Juudean maaseudulle. Hän oleskeli siellä heidän kanssaan ja kastoi. ²³ Myös Johannes kastoi Aionissa lähellä Salimia, koska siellä oli paljon vettä. Ihmiset tulivat ja antoivat kastaa itsensä. ²⁴ Johannesta ei ollut näet vielä heitetty vankeuteen.

²⁵ Niin Johanneksen opetuslasten ja erään juutalaisen välillä syntyi väittely puhdistautumisesta. ²⁶ He tulivat Johanneksen luo ja sanoivat hänelle: ”Rabbi, se mies, joka oli kanssasi Jordanin toisella puolella ja josta sinä annoit todistuksen, kastaa, ja kaikki menevät hänen luokseen.” ²⁷ Johannes vastasi: ”Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei sitä ole annettu hänelle taivaasta. ²⁸ Te voitte itse todistaa, että minä sanoin: ‘En minä ole Kristus, vaan minut on lähetetty hänen edellään.’ ²⁹ Sulhanen on se, jolla on morsian. Mutta sulhasen ystävä, joka seisoo hänen vierellään ja kuuntelee sulhasta, iloitsee suuresti hänen äänestään. Nyt tämä minun iloni on täydellinen. ³⁰ Hänen tulee kasvaa mutta minun vähetä.

³¹ Hän, joka tulee ylhäältä, on kaikkien yläpuolella. Joka on maasta, on maata ja maallisista hän puhuu. Hän, joka tulee taivaasta, on kaikkien yläpuolella. ³² Hän todistaa siitä, mitä hän on nähnyt ja kuullut, mutta hänen todistustaan ei kukaan ota vastaan. ³³ Joka ottaa vastaan hänen todistuksensa, vahvistaa sinetillä, että Jumala on totuudellinen. ³⁴ Hän, jonka Jumala on lähettänyt, puhuu Jumalan sanoja, sillä Jumala ei anna Henkeä mitalla. ³⁵ Isä rakastaa Poikaa ja on antanut kaiken hänen käteensä. ³⁶ Joka uskoo Poikaan, sillä on iankaikkinen elämä. Mutta joka ei ole kuuliainen Pojalle, ei ole näkevä elämää, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällään.”

Jeesus ja samarialainen nainen

4 Kun Jeesus sai tietää fariseusten kuulleen, että hän teki opetuslapsiksi ja kastoi useampia kuin Johannes – ² tosin Jeesus ei itse kastanut vaan hänen opetuslapsensa – ³ niin hän lähti Juudeasta ja meni taas Galileaan. ⁴ Hänen oli kuljettava Samarian kautta.

⁵ Niin hän tuli Sykar-nimiseen Samarian kaupunkiin. Se on lähellä sitä maa-aluetta, jonka Jaakob oli antanut pojalleen Joosefille, ⁶ ja siellä oli Jaakobin lähde. Niin Jeesus matkanteosta väsyneenä istuutui lähteelle. Oli noin kuudes tunti.

⁷ Eräs samarialainen nainen tuli ammentamaan vettä, ja Jeesus sanoi hänelle: ”Anna minulle juotavaa.” ⁸ Hänen opetuslapsensa olivat näet menneet kaupunkiin ostamaan ruokaa. ⁹ Niin samarialainen nainen sanoi hänelle: ”Kuinka sinä, joka olet juutalainen, pyydät juotavaa minulta, samarialaiselta naiselta?” Juutalaiset ei-

vät nimittäin ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa. ¹⁰ Jeesus vastasi hänelle: “Jos sinä tuntisit Jumalan lahjan ja hänet, joka sanoo sinulle: ‘Anna minulle juotavaa’, niin sinä pyytäisit häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.” ¹¹ Nainen sanoi hänelle: “Herra, eihän sinulla ole edes ammennusastiaa, ja kaivo on syvä. Mistä sitten saisit sitä elävää vettä?” ¹² Et kai sinä ole suurempi kuin isämme Jaakob, joka antoi meille tämän kaivon? Hän joi siitä itse, samoin hänen poikansa ja hänen karjansa.” ¹³ Jeesus vastasi hänelle: “Jokaiselle, joka juo tätä vettä, tulee uudelleen jano, ¹⁴ mutta joka juo sitä vettä, jota minä hänelle annan, sille ei ikinä tule jano. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä sen veden lähde, joka kumpuaa iankaikkiseen elämään.” ¹⁵ Nainen sanoi hänelle: “Herra, anna minulle sitä vettä, ettei minun tulisi jano eikä minun tarvitsisi käydä täällä ammentamassa.”

¹⁶ Jeesus sanoi hänelle: “Mene kutsumaan miehesi ja tule tänne.” ¹⁷ Nainen vastasi: “Ei minulla ole miestä.” Jeesus sanoi: “Oikein sanoit: ‘Ei minulla ole miestä.’ ¹⁸ Viisi miestä sinulla on ollut, ja se, joka sinulla nyt on, ei ole sinun miehesi. Siinä puhuit totta.” ¹⁹ Nainen sanoi hänelle: “Herra, minä näen, että sinä olet profeetta. ²⁰ Meidän isämme ovat palvoneet Jumalaa tällä vuorella, mutta te sanotte, että Jerusalemissa on se paikka, missä tulee palvoa.” ²¹ Jeesus sanoi hänelle: “Nainen, usko minua! Tulee aika, jolloin ette palvo Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa. ²² Te palvotte sitä, mitä ette tunne. Me palvomme häntä, jonka tunnemme, sillä pelastus tulee juutalaisten keskuudesta. ²³ Mutta tulee aika, ja se on jo nyt, jolloin oikeat rukoilijat palvovat Isää hengessä ja totuudessa. Sellaisia palvojia Isä etsii. ²⁴ Jumala on Henki, ja niiden, jotka häntä palvovat, tulee palvoa hengessä ja totuudessa.” ²⁵ Nainen sanoi hänelle: “Minä tiedän, että Messias tulee, hän, jota sanotaan Kristukseksi. Kun hän tulee, hän ilmoittaa meille kaiken.” ²⁶ Jeesus sanoi hänelle: “Minä olen se, minä, joka puhun kanssasi.”

²⁷ Samassa hänen opetuslapsensa tulivat ja ihmettelivät, että hän puhui naisen kanssa. Kukaan ei kuitenkaan kysynyt: “Mitä sinä hänestä tahdot?” tai “Miksi puhut hänen kanssaan?” ²⁸ Silloin nainen jätti vesiruukkunsa, riensi kaupunkiin ja sanoi ihmisille: ²⁹ “Tulkaa katsomaan miestä, joka kertoi minulle kaiken, mitä olen tehnyt. Ei kai hän vain ole Kristus?” ³⁰ Niin ihmiset lähtivät kaupungista ja tulivat Jeesuksen luo.

Vaalenneet vainiot

³¹ Sillä välin opetuslapset pyysivät häntä sanoen: “Rabbi, syö!” ³² Mutta hän sanoi heille: “Minulla on syötävänä ruokaa, josta te ette tiedä.” ³³ Opetuslapset sanoivat toisilleen: “Onkohan joku tuonut hänelle syötävää?” ³⁴ Jeesus sanoi heille: “Minun ruokani on se, että teen lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen. ³⁵ Ettekö sano: ‘Vielä on neljä kuukautta sadonkorjuuseen?’ Minä sanon teille: kohohtakaa katseenne ja katselkaa vainioita, sillä ne ovat vaalenneet sadonkorjuuta varten. ³⁶ Leikkaaja saa palkan ja kokoaa satoa iankaikkiseen elämään, jotta kylväjkin iloitsisi yhdessä leikkaajan kanssa. ³⁷ Tässä toteutuu sanonta: ‘Toinen on kyl-

väjä ja toinen leikkaaja.’ ³⁸ Minä olen lähettänyt teidät leikkaamaan sitä, mistä ette ole nähneet vaivaa. Toiset ovat nähneet vaivan, ja te olette päässeet heidän vaivannäkönsä hedelmille.”

Monet samarialaisista uskovat

³⁹ Monet sen kaupungin samarialaisista uskoivat Jeesukseen naisen puheen tähden, kun tämä todisti: ”Hän kertoi minulle kaiken, mitä olen tehnyt.” ⁴⁰ Kun siis samarialaiset tulivat Jeesuksen luo, he pyysivät häntä viipymään luonaan, ja hän jäi sinne kahdeksi päiväksi. ⁴¹ Vielä useammat uskoivat Jeesukseen hänen oman sanansa tähden, ⁴² ja he sanoivat naiselle: ”Emme usko enää vain sinun puheesi perusteella, sillä me olemme itse kuulleet ja tiedämme, että tämä mies todella on Kristus, maailman Pelastaja.”

Kuninkaan virkamiehen poika (Mt 8:5–13; Lk 7:1–10)

⁴³ Niiden kahden päivän kuluttua Jeesus lähti sieltä ja meni Galileaan, ⁴⁴ vaikka hän oli itse todistanut, ettei profeettaa pidetä arvossa omalla kotiseudullaan. ⁴⁵ Kun hän siis tuli Galileaan, galilealaiset ottivat hänet vastaan, koska olivat nähneet kaiken, mitä hän oli tehnyt Jerusalemissa juhlan aikana, sillä hekin olivat menneet juhlille.

⁴⁶ Niin Jeesus tuli taas Galilean Kaanaan, missä hän oli muuttanut veden viiniksi. Kapernaumissa oli kuninkaan virkamies, jonka poika oli sairaana. ⁴⁷ Kuultuaan Jeesuksen tulleen Juudeasta Galileaan mies meni hänen luokseen ja pyysi häntä tulemaan ja parantamaan pojan, sillä tämä oli kuolemaisillaan. ⁴⁸ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Ellette näe tunnustekoja ja ihmeitä, te ette usko.” ⁴⁹ Virkamies sanoi hänelle: ”Herra, tule, ennen kuin lapseni kuolee.” ⁵⁰ Jeesus sanoi: ”Mene! Sinun poikasi elää.” Mies uskoi sanan, jonka Jeesus hänelle sanoi, ja lähti.

⁵¹ Kun hän oli vielä matkalla, hänen palvelijansa tulivat häntä vastaan ja kertoivat hänen poikansa olevan elossa. ⁵² Niin mies kysyi heiltä, mihin aikaan poika oli alkanut toipua. He vastasivat hänelle: ”Kuume lähti hänestä eilen seitsemännellä tunnilla.” ⁵³ Silloin isä ymmärsi sen tapahtuneen sillä hetkellä, kun Jeesus sanoi hänelle: ”Sinun poikasi elää.” Hän uskoi ja samoin koko hänen perhekuntansa. ⁵⁴ Tämän toisen tunnusteen Jeesus teki tultuaan Juudeasta Galileaan.

Tunnusteko Betesdan altaalla

5 ¹ Sen jälkeen oli eräs juutalaisten juhla, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin. ² Jerusalemissa on Lammaspöytäluona allas, jota kutsutaan heprean kielellä Betesdaksi, ja siihen kuuluu viisi pylväskäytävää. ³ Niissä makasi suuri joukko sairaita, sokeita, rampoja ja näivetystautisia. He odottivat veden kuohuttamista. ⁴ Altaaseen näet laskeutui aika ajoin enkeli ja kuohutti veden. Se, joka veden kuohuttamisen jälkeen ensimmäisenä astui siihen, tuli terveeksi, sairastipa mitä tautia tahansa.

⁵ Siellä oli mies, joka oli sairastanut kolmekymmentäkahdeksan vuotta. ⁶ Jeesus näki hänet siellä makaamassa ja tiesi hänen sairastaneen jo kauan aikaa. Jeesus kysyi häneltä: “Tahdotko tulla terveeksi?” ⁷ Sairas vastasi: “Herra, minulla ei ole ketään, joka veisi minut altaaseen, kun vesi kuohuu. Ja kun minä olen menossa, toinen astuu sinne ennen minua.” ⁸ Jeesus sanoi hänelle: “Nouse, ota vuoteesi ja kävele.” ⁹ Mies tuli heti terveeksi, otti vuoteensa ja alkoi kävellä.

Mutta se päivä oli sapatti. ¹⁰ Niin juutalaiset sanoivat parannetulle: “Nyt on sapatti, eikä sinun ole lupa kantaa vuodetta.” ¹¹ Hän vastasi heille: “Se, joka teki minut terveeksi, sanoi minulle: ‘Ota vuoteesi ja kävele.’” ¹² He kysyivät häneltä: “Kuka se mies oli, joka sanoi sinulle: ‘Ota vuoteesi ja kävele?’” ¹³ Mutta parannettu ei tiennyt, kuka hän oli, sillä Jeesus oli vetäytynyt pois, koska paikalla oli väentungos.

¹⁴ Tämän jälkeen Jeesus tapasi hänet temppelissä ja sanoi hänelle: “Sinä olet tullut terveeksi. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle tapahtuisi mitään pahempaa.” ¹⁵ Mies lähti sieltä ja ilmoitti juutalaisille, että Jeesus oli tehnyt hänet terveeksi.

¹⁶ Sen vuoksi juutalaiset alkoivat vainota Jeesusta ja etsivät häntä tappaakseen hänet, koska hän teki tällaista sapattina. ¹⁷ Mutta Jeesus vastasi heille: “Minun Isäni on tehnyt työtä tähän asti ja tekee yhä, ja niin teen minäkin.” ¹⁸ Tämän vuoksi juutalaiset vielä kiihkeämmin halusivat tappaa hänet, koska hän ei ainoastaan purkanut sapattisääntöä, vaan myös kutsui Jumalaa omaksi Isäkseen tehden itsensä Jumalan vertaiseksi.

Pojan valtaoikeudet

¹⁹ Niin Jeesus vastasi juutalaisille: “Totisesti, totisesti minä sanon teille: Poika ei voi tehdä mitään omasta aloitteestaan vaan ainoastaan sen, mitä näkee Isän tekevän. Mitä tahansa Isä tekee, sitä tekee samoin myös Poika. ²⁰ Isä rakastaa Poikaa ja näyttää hänelle kaiken, mitä itse tekee. Isä näyttää hänelle vielä suurempiakin tekoja, niin että te ihmettelette. ²¹ Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa elämän, niin myös Poika antaa elämän niille, joille hän tahtoo. ²² Isä ei myöskään tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomiovallan Pojalle, ²³ että kaikki kunnioittaisivat Poikaa, niin kuin he kunnioittavat Isää. Se, joka ei kunnioita Poikaa, ei kunnioita Isää, joka on hänet lähettänyt.

²⁴ Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka kuulee minun sanani ja uskoo häneen, joka on minut lähettänyt, sillä on iankaikkinen elämä. Hän ei joudu tuomittavaksi vaan on siirtynyt kuolemasta elämään. ²⁵ Totisesti, totisesti minä sanon teille: tulee aika, ja se on jo nyt, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen. Ne, jotka sen kuulevat, saavat elää. ²⁶ Niin kuin Isällä on elämä itsessään, niin hän on antanut elämän myös Pojalle, että hänelläkin on elämä itsessään. ²⁷ Isä on antanut Pojalle myös vallan tuomita, koska hän on Ihmisen Poika. ²⁸ Älkää ihmetelkö tätä, sillä tulee hetki, jolloin kaikki haudoissa olevat kuulevat hänen äänensä ²⁹ ja tulevat esiin: hyvää tehneet elämän ylösnousemukseen mutta pahaa tehneet tuomion ylösnousemukseen. ³⁰ En minä voi tehdä mitään omasta aloitteestani. Minä tuomitsen

sen mukaan kuin kuulen, ja minun tuomioni on oikea, sillä minä en etsi omaa tahtoani vaan Isän tahtoa, hänen joka on minut lähettänyt.”

Jeesuksen todistajat

³¹ “Jos minä itse todistan puolestani, todistukseni ei ole pätevä. ³² Minun puolestani todistaa toinen, ja minä tiedän, että se todistus, jonka hän minusta antaa, on pätevä. ³³ Te lähetitte Johanneksen luo lähettiläitänne, ja hän todisti totuuden puolesta. ³⁴ En minä kuitenkaan ota vastaan todistusta ihmiseltä vaan sanon tämän, että te pelastuisitte. ³⁵ Hän oli palava ja loistava lamppu, mutta te tahdoitte vain hetken iloita hänen valostaan.

³⁶ Minulla on todistus, joka on painavampi kuin se, minkä Johannes antoi: ne teot, jotka Isä on uskonut minun täytettäväkseni. Nämä teot, jotka minä teen, todistavat puolestani sen, että Isä on minut lähettänyt. ³⁷ Myös Isä, joka on minut lähettänyt, on todistanut minusta. Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntään ettekä nähneet hänen muotoaan, ³⁸ eikä hänen sanallaan ole teissä pysyvää sijaa, sillä te ette usko häntä, jonka Isä on lähettänyt. ³⁹ Te tutkitte Kirjoituksia, koska luulette, että teillä on niissä iankaikkinen elämä, ja juuri ne todistavat minusta. ⁴⁰ Silti te ette tahdo tulla minun luokseni, että saisitte elämän.

⁴¹ En minä ota vastaan kunniaa ihmisiltä. ⁴² Minä kyllä tunnen teidät: teissä ei ole Jumalan rakkautta. ⁴³ Minä olen tullut Isäni nimessä, mutta te ette ota minua vastaan. Jos joku toinen tulee omissa nimissään, niin hänet te otatte vastaan. ⁴⁴ Kuinka te voisitte uskoa, te, jotka otatte vastaan kunniaa toisiltanne ettekä etsi sitä kunniaa, joka tulee ainoalta Jumalalta?

⁴⁵ Älkää luulko, että minä syytän teitä Isän luona. Teidän syyttäjänne on Mooses, johon te olette panneet toivonne. ⁴⁶ Jos te uskoisitte Moosesta, uskoisitte minuaikin, sillä minusta hän on kirjoittanut. ⁴⁷ Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka te voisitte uskoa minun sanojani?”

Jeesus ruokkii viisituhatta miestä (Mt 14:13–21; Mk 6:30–44; Lk 9:10–17)

6 Sen jälkeen Jeesus meni Galileanjärven eli Tiberiaanjärven toiselle puolelle. ² Häntä seurasi suuri joukko ihmisiä, koska he olivat nähneet tunnusteot, joita hän teki sairaille. ³ Jeesus nousi vuorelle ja asettui istumaan sinne opetuslastensa kanssa. ⁴ Pääsiäinen, juutalaisten juhla, oli lähellä.

⁵ Kun Jeesus kohotti katseensa ja näki paljon kansaa tulevan luokseen, hän sanoi Filippokselle: “Mistä ostaisimme leipää, niin että he saisivat syödäkseen?” ⁶ Tämän Jeesus sanoi koetellakseen häntä – hän itse kyllä tiesi, mitä aikoi tehdä. ⁷ Filippos vastasi hänelle: “Eivät kahdensadan denaarin leivät riitä heille, niin että jokainen saisi edes vähän.” ⁸ Yksi Jeesuksen opetuslapsista, Andreas, Simon Pietarin veli, sanoi hänelle: ⁹ “Täällä on eräs pieni poika, jolla on viisi ohraleipää ja kaksi pientä kalaa. Mutta mitä ne ovat näin monelle!” ¹⁰ Jeesus sanoi: “Järjestäkää ihmiset

aterioimaan.” Siinä paikassa oli rehevä ruohikko, ja miehet, joita oli noin viisi-tuhatta, asettuivat maahan. ¹¹ Sitten Jeesus otti leivät, kiitti Jumalaa ja jakoi ne opetuslapsille ja opetuslapset syömään asettuneille, samoin kalatkin, niin paljon kuin he tahtoivat. ¹² Kun he olivat kylläisiä, hän sanoi opetuslapsilleen: ”Kootkaa tähteeksi jääneet palaset, ettei mitään joutuisi hukkaan.” ¹³ Niin he kokosivat kak-sitoista korillista palasia. Ne olivat jääneet aterioivilta tähteeksi viidestä ohra-leivästä. ¹⁴ Kun ihmiset näkivät, minkä tunnusteon Jeesus teki, he sanoivat: ”Tämä on todellakin se profeetta, joka oli määrä tulla maailmaan.” ¹⁵ Mutta kun Jeesus ymmärsi, että he aikoivat tulla ja kaapata hänet tehdäkseen hänestä kuninkaan, hän vetäytyi jälleen yksinään vuorelle.

Jeesus kävelee veden päällä (Mt 14:22–27; Mk 6:45–52)

¹⁶ Illan tultua Jeesuksen opetuslapset menivät alas järven rantaan, ¹⁷ astuivat veneeseen ja lähtivät menemään järven yli kohti Kapernaumia. Oli tullut jo pimeä, eikä Jeesus ollut vielä palannut heidän luokseen. ¹⁸ Järvi aaltoili ankarasti kovan tuulen puhaltaessa. ¹⁹ Kun he olivat soutaneet noin kahdenkymmenenviiden tai kolmenkymmenen stadionin matkan, he näkivät Jeesuksen kävelevän veden päällä ja lähestyvän venettä. Silloin he pelästyivät, ²⁰ mutta hän sanoi heille: ”Minä se olen, älkää pelätkö.” ²¹ He tahtoivat ottaa hänet veneeseen, mutta samassa vene saapuikin siihen rantaan, jonne he olivat menossa.

Elämän leipä

²² Seuraavana päivänä järven toisella puolella oleva väkijoukko huomasi, että siellä oli ollut vain se yksi vene, johon hänen opetuslapsensa olivat nousseet, ja että Jee-sus ei ollut mennyt opetuslastensa kanssa veneeseen vaan hänen opetuslapsensa olivat lähteneet yksin. ²³ Tiberiaasta tuli kuitenkin veneitä lähelle sitä paikkaa, jossa he olivat syöneet leipää sen jälkeen, kun Herra oli lausunut kiitoksen. ²⁴ Kun ihmi-set huomasivat, ettei Jeesus eivätkä hänen opetuslapsensa olleet siellä, hekin astuivat veneisiin ja tulivat Kapernaumiin etsimään Jeesusta.

²⁵ Löydettyään hänet järven toiselta puolelta he kysyivät: ”Rabbi, milloin sinä tänne tulit?” ²⁶ Jeesus vastasi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: te etsitte minua, mutta ette sen tähden, että olette nähneet tunnustekoja, vaan siksi, että saitte syödä leipää ja tulitte kylläisiksi. ²⁷ Älkää tavoitelko katoavaa ruokaa vaan sitä ruokaa, joka säilyy iankaikkiseen elämään ja jota Ihmisen Poika teille antaa. Hänet on Isä Jumala sinetillä merkinnyt.” ²⁸ Niin he kysyivät häneltä: ”Mitä meidän on tehtävä, jotta tekisimme Jumalan tekoja?” ²⁹ Jeesus vastasi heille: ”Se on Juma-lan teko, että te uskotte häneen, jonka Jumala on lähettänyt.”

³⁰ Niinpä he kysyivät häneltä: ”Minkä tunnusteon sinä sitten teet, että me sen näh-tyämme uskoisimme sinuun? Mitä sinä teet?” ³¹ Meidän isämme söivät mannaa autiomaassa, niin kuin on kirjoitettu: ’Hän antoi heille taivaasta leipää syötäväk-si.’” ³² Niin Jeesus vastasi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: ei Mooses

ole antanut teille leipää taivaasta, vaan minun Isäni antaa teille taivaasta todellisen leivän. ³³ Sillä Jumalan leipä on se, joka tulee alas taivaasta ja antaa maailmalle elämän.”

³⁴ Niin he sanoivat: ”Herra, anna meille aina sitä leipää.” ³⁵ Jeesus sanoi heille: ”Minä olen elämän leipä. Sille, joka tulee minun luokseni, ei koskaan tule nälkä, ja sille, joka uskoo minuun, ei koskaan tule jano. ³⁶ Mutta minä olen sanonut teille, että te olette nähneet minut, ettekä kuitenkaan usko. ³⁷ Jokainen, jonka Isä antaa minulle, tulee minun luokseni, ja sitä, joka tulee minun luokseni, minä en ikinä heitä ulos. ³⁸ Minä en ole tullut taivaasta tekemään omaa tahtoani vaan hänen tahdonsa, joka on lähettänyt minut. ³⁹ Tämä on lähettäjäni, Isän tahto, etten kadota mitään siitä, minkä hän on antanut minulle, vaan herätän sen viimeisenä päivänä. ⁴⁰ Minun Isäni tahto on, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on iankaikkinen elämä. Ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä.”

⁴¹ Niin juutalaiset nurisivat häntä vastaan, kun hän sanoi: ”Minä olen se leipä, joka on tullut alas taivaasta.” ⁴² He sanoivat: ”Eikö tämä ole Jeesus, Joosefin poika, jonka isän ja äidin me tunnemme? Kuinka hän sitten voi sanoa: ‘Minä olen tullut alas taivaasta’?” ⁴³ Jeesus vastasi heille: ”Älkää nurisko keskenänne. ⁴⁴ Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä. ⁴⁵ Profeetoissa on kirjoitettu: ‘Heistä kaikista tulee Jumalan opettamia.’ Jokainen, joka on kuunnellut Isää ja oppinut häneltä, tulee minun luokseni. ⁴⁶ Ei niin, että Isää olisi kukaan nähnyt. Ainoastaan hän, joka on tullut Jumalan luota, on nähnyt Isän. ⁴⁷ Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka uskoo minuun, sillä on iankaikkinen elämä. ⁴⁸ Minä olen elämän leipä. ⁴⁹ Teidän isänne söivät mannaa autiomaassa, ja kuitenkin he kuolivat. ⁵⁰ Mutta tämä on se leipä, joka tulee alas taivaasta sitä varten, ettei kukaan, joka sitä syö, kuolisi. ⁵¹ Minä olen se elävä leipä, joka on tullut alas taivaasta. Jos joku syö tätä leipää, hän elää ikuisesti. Se leipä, jonka minä annan maailman elämän puolesta, on minun lihani.”

⁵² Silloin juutalaiset alkoivat riidellä keskenään sanoen: ”Miten tämä mies voi antaa lihansa meille syötäväksi?” ⁵³ Niin Jeesus sanoi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää itsessänne. ⁵⁴ Mutta joka syö minun lihaani ja juo minun vertani, sillä on iankaikkinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. ⁵⁵ Minun lihani on todellinen ruoka, ja minun vereni on todellinen juoma. ⁵⁶ Se, joka syö minun lihaani ja juo minun vertani, pysyy minussa ja minä hänessä. ⁵⁷ Niin kuin Isä, joka on minut lähettänyt, elää, ja minä elän Isän kautta, niin myös se, joka syö minua, elää minun kauttani. ⁵⁸ Tämä on se leipä, joka on tullut alas taivaasta. Ei ole niin kuin silloin, kun isänne söivät mannaa ja kuolivat. Joka syö tätä leipää, elää ikuisesti.”

⁵⁹ Tämän Jeesus puhui opettaessaan Kapernaumin synagogassa.

Iankaikkisen elämän sanat

⁶⁰ Sen kuultuaan monet Jeesuksen opetuslapsista sanoivat: "Tämä on kovaa puhetta. Kuka voi sitä kuunnella?" ⁶¹ Mutta koska Jeesus tiesi sisimmässään, että hänen opetuslapsensa nurisivat siitä, hän sanoi heille: "Loukkaako tämä teitä?" ⁶² Entä sitten jos saatte nähdä Ihmisen Pojan nousevan sinne, missä hän oli ennen! ⁶³ Henki tekee eläväksi, ei liha mitään hyödytä. Ne sanat, jotka minä olen puhunut teille, ovat henki ja elämä. ⁶⁴ Teidän joukossanne on kuitenkin muutamia, jotka eivät usko." Jeesus näet tiesi alusta asti, ketkä eivät uskoneet ja kuka hänet kavaltaisi. ⁶⁵ Hän jatkoi: "Sen tähden minä olen sanonut teille, ettei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei minun Isäni sitä hänelle suo."

⁶⁶ Tämän jälkeen monet hänen opetuslapsistaan vetäytyivät pois eivätkä enää vaeltaneet hänen kanssaan. ⁶⁷ Niin Jeesus kysyi niiltä kahdeltatoista: "Tahdotteko tekin mennä pois?" ⁶⁸ Simon Pietari vastasi hänelle: "Herra, kenen luo me menimme? Sinulla on iankaikkisen elämän sanat, ⁶⁹ ja me uskomme ja tiedämme, että sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika." ⁷⁰ Jeesus vastasi heille: "Enkö minä valinnut teidät kaksitoista? Ja yksi teistä on paholainen." ⁷¹ Hän puhui Juudas Iskariotista, Simon pojasta. Tämä oli kavaltava hänet, vaikka oli yksi niistä kahdestatoista.

Jeesuksen veljien epäusko

7 ¹ Tämän jälkeen Jeesus kulki Galileassa. Hän ei näet halunnut kulkea Juudeassa, koska juutalaiset etsivät häntä tappaakseen hänet.

² Kun juutalaisten lehtimajanjuhla oli lähellä, ³ niin Jeesuksen veljet sanoivat hänelle: "Lähde täältä ja mene Juudeaan, että opetuslapsesikin näkisivät ne teot, joita sinä teet. ⁴ Eihän kukaan, joka tahtoo julkisuutta itselleen, tee mitään salassa. Jos kerran teet tällaisia tekoja, tee itsesi tunnetuksi maailmalle." ⁵ Hänen veljensäkin eivät näet uskoneet häneen. ⁶ Jeesus sanoi heille: "Minun aikani ei ole vielä tullut, mutta teille aika on aina sopiva. ⁷ Teitä maailma ei voi vihata, mutta minua se vihaa, koska minä todistan siitä, että sen teot ovat pahoja. ⁸ Menkää te juhlille. Minä en vielä lähde näille juhlille, koska minun aikani ei ole vielä tullut." ⁹ Näin hän sanoi ja jäi Galileaan.

Jeesus lehtimajanjuhlilla

¹⁰ Mutta kun hänen veljensä olivat lähteneet juhlille, silloin myös hän lähti sinne, ei julkisesti vaan ikään kuin salaa. ¹¹ Juhlan aikana juutalaiset etsivät häntä ja kyselivät: "Missä se mies on?" ¹² Kansan keskuudessa hänestä oli paljon kiistelyä. Toiset sanoivat: "Hän on hyvä", toiset taas sanoivat: "Ei, vaan hän eksyttää kansan." ¹³ Kukaan heistä ei kuitenkaan puhunut hänestä julkisesti, koska he pelkäsivät juutalaisia.

¹⁴ Kun juhla oli jo puolivälissä, Jeesus meni ylös temppeliin ja opetti. ¹⁵ Niin juutalaiset sanoivat ihmetellen: "Kuinka tämä voi tuntea kirjoituksia, vaikka on oppima-

ton?”¹⁶ Jeesus vastasi heille: “Minun oppini ei ole minun vaan hänen, joka on minut lähettänyt.”¹⁷ Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, hän tulee tietämään, onko tämä oppi Jumalasta vai puhunko minä omia ajatuksiani.¹⁸ Se, joka puhuu omiaan, etsii omaa kunniaansa. Mutta se, joka etsii lähettäjänsä kunniaa, on luotettava, eikä hänessä ole vääryyttä.¹⁹ Eikö Mooses ole antanut teille lakia? Kukaan teistä ei kuitenkaan täytä lakia. Miksi te tavoittelette minua tappaaksenne?”²⁰ Ihmiset vastasivat: “Sinussa on riivaaja. Kuka sinua tavoittelee tappaakseen?”²¹ Jeesus vastasi heille: “Yhden ainoan teon minä tein, ja te kaikki ihmettelette sitä.²² Mooses on antanut teille ympärileikkauksen – tosin se ei ole Moosekselta vaan isiltä – ja sapattinakin te ympärileikkaatte ihmisen.”²³ Jos ihminen saa ympärileikkauksen sapattina, ettei Mooseksen lakia rikottaisi, niin miksi te olette vihoissanne minulle siitä, että minä sapattina tein koko ihmisen terveeksi? ²⁴ Älkää tuomitko sen mukaan, miltä asia näyttää, vaan langettakaa oikea tuomio.”

Onko tämä Kristus?

²⁵ Silloin jotkut jerusalemilaiset sanoivat: “Eikö tämä ole se, jota he tavoittelevat tappaakseen?”²⁶ Tuossa hän nyt puhuu julkisesti, eivätkä he sano hänelle mitään. Ovatkohan hallitusmiehet tosiaan saaneet selville, että hän on Kristus?²⁷ Tästä miehestä me kuitenkin tiedämme, mistä hän on kotoisin, mutta kun Kristus tulee, ei kukaan tiedä, mistä hän on lähtöisin.”²⁸ Opettaessaan temppelessä Jeesus huusi voimakkaalla äänellä: “Te tunnette minut ja tiedätte, mistä minä olen lähtöisin. En minä ole tullut omasta aloitteestani, vaan minut on lähettänyt hän, joka on luotettava, ja häntä te ette tunne.”²⁹ Minä tunnen hänet, koska olen tullut hänen luotaan, ja hän on minut lähettänyt.”³⁰ Niin he halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei käynyt häneen käsiksi, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.³¹ Monet kansasta kuitenkin uskoivat häneen ja sanoivat: “Kun Kristus tulee, tuskinpa hän tekee sen enempää tunnustekoja kuin tämä on tehnyt.”

Jeesus aiotaan pidättää

³² Fariseukset kuulivat kansan näin kiistelevän Jeesuksesta. Silloin ylipapit ja fariseukset lähettivät palvelijoita pidättämään hänet.³³ Mutta Jeesus sanoi: “Vielä vähän aikaa minä olen teidän kanssanne ja sitten menen pois hänen luokseen, joka on minut lähettänyt.”³⁴ Silloin te etsitte minua ettekä löydä, ja sinne, missä minä olen, te ette voi tulla.”³⁵ Niin juutalaiset sanoivat toisilleen: “Minne tämä aikoo mennä, niin ettemme löydä häntä? Ei kai hän aio mennä niiden luo, jotka asuvat hajallaan kreikkalaisten keskuudessa, ja opettaa kreikkalaisia?”³⁶ Mitä hän mahtoi tarkoittaa sanoessaan: ‘Te etsitte minua ettekä löydä’ ja ‘Sinne, missä minä olen, te ette voi tulla?’”

Kutsu elävän veden luo

³⁷ **Mutta** juhlan viimeisenä, suurena päivänä Jeesus nousi puhumaan ja huusi: “Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon. ³⁸ Joka uskoo minuun, niin kuin Raamattu sanoo, hänen sisimmästään juoksevat elävän veden virrat.” ³⁹ Tämän hän sanoi Hengestä, jonka häneen uskovat tulisivat saamaan. Sillä Pyhä Henki ei ollut vielä tullut, koska Jeesusta ei ollut vielä kirkastettu.

Mielipiteet jakaantuvat

⁴⁰ Nämä sanat kuultuaan monet väkijoukosta sanoivat: “Tämä on varmasti se profeetta.” ⁴¹ Toiset sanoivat: “Tämä on Kristus.” Mutta toiset sanoivat: “Eihän Kristus Galileasta tule? ⁴² Eikö Raamattu sano, että Kristus on Daavidin jälkeläisiä ja tulee Beetlehemistä, siitä kylästä, josta Daavid oli kotoisin?” ⁴³ Näin syntyi väkijoukossa eripuraisuutta Jeesuksen vuoksi. ⁴⁴ Jotkut heistä tahtoivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei käynyt häneen käsiksi.

Valtaapitävien epäusko

⁴⁵ Kun sitten palvelijat palasivat ylipappien ja fariseusten luo, nämä kysyivät heiltä: “Miksi ette tuoneet häntä?” ⁴⁶ Palvelijat vastasivat: “Ei koskaan ole ihminen puhunut niin kuin se mies puhuu.” ⁴⁷ Niin fariseukset vastasivat heille: “Onko teidätkin eksytetty? ⁴⁸ Onko kukaan hallitusmiehistä uskonut häneen tai kukaan fariseuksista? ⁴⁹ Mutta tuo kansa, joka ei tunne lakia, on kirottu.” ⁵⁰ Niin Nikodeemos, yksi fariseuksista, hän, joka aikaisemmin oli yöllä mennyt Jeesuksen luo, sanoi heille: ⁵¹ “Eihän meidän lakimme tuomitse ketään, ellei häntä ole ensin kuultu ja saatu tietää, mitä hän on tehnyt?” ⁵² He vastasivat hänelle: “Et kai sinäkin ole Galileasta? Tutki ja näe, ettei Galileasta nouse profeettaa.”

Aviorikoksesta tavattu nainen

8^{7:53} Kaikki he lähtivät kotiin, ¹ mutta Jeesus meni Öljymäelle. ² Varhain aamulla hän saapui taas temppeliin. Kaikki ihmiset tulivat hänen luokseen, ja hän istuutui ja opetti heitä. ³ Silloin kirjanoppineet ja fariseukset toivat hänen luokseen aviorikoksesta kiinniotetun naisen. He asettivat naisen väkijoukon keskelle. ⁴ Ja sanoivat: “Opettaja, tämä nainen on saatu kiinni itse teosta, aviorikosta tekemästä. ⁵ Mooses on laissa antanut meille käskyn kivittää tuollaiset naiset. Entä mitä sinä sanot?” ⁶ Sen he sanoivat kiusatakseen häntä, jotta saisivat aiheen syyttää häntä. **Mutta** Jeesus kumartui ja kirjoitti sormellaan maahan. ⁷ Kun he yhä edelleen kyselivät häneltä, hän nousi pystyyn seisomaan ja sanoi heille: “Joka teistä on synnitön, se heittäköön ensimmäisenä häntä kivellä.” ⁸ Taas hän kumartui alas ja kirjoitti maahan. ⁹ Kun he kuulivat tämän ja heidän omatuntonsa todisti heidät syyllisiksi, he lähtivät pois toinen toisensa jälkeen, vanhimmista alkaen viimeisiin asti. Jäljelle

jäi ainoastaan Jeesus ja nainen, joka oli ollut väkijoukon keskellä. ¹⁰ Kun Jeesus nousi pystyyn seisomaan eikä nähnyt ketään muuta kuin naisen, hän kysyi: "Nainen, missä ovat syyttäjäsi? Eikö kukaan tuominnut sinua?" ¹¹ Hän vastasi: "Herra, ei kukaan." Niin Jeesus sanoi hänelle: "En minäkään sinua tuomitse. Mene, äläkä enää tee syntiä."

Maailman valo

¹² Niin Jeesus puhui taas heille ja sanoi: "Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei vaella pimeydessä, vaan hänellä on elämän valo." ¹³ Niin fariseukset sanoivat hänelle: "Sinä todistat itse itsestäsi. Sinun todistuksesi ei ole pätevä." ¹⁴ Jeesus vastasi heille: "Vaikka todistankin itsestäni, minun todistukseni on pätevä, sillä minä tiedän, mistä olen tullut ja minne olen menossa. Mutta te ette tiedä, mistä minä tulen ja minne menen." ¹⁵ Te tuomitsette lihan mukaan, minä en tuomitse ketään. ¹⁶ Ja jos minä tuomitsenkin, minun tuomioni on oikea, sillä minä en ole yksin, vaan kanssani on Isä, joka on minut lähettänyt. ¹⁷ Onhan teidän laissannekin kirjoitettu, että kahden ihmisen todistus on pätevä. ¹⁸ Minä olen se, joka todistan itsestäni, ja minusta todistaa myös Isä, joka on minut lähettänyt." ¹⁹ Silloin he kysyivät häneltä: "Missä sinun isäsi on?" Jeesus vastasi: "Te ette tunne minua ettekä minun Isääni. Jos te tuntisitte minut, tuntisitte myös minun Isäni." ²⁰ Nämä sanat Jeesus puhui uhriarkun ääressä opettaessaan temppelissä, eikä kukaan ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.

Isä on lähettänyt Jeesuksen

²¹ Niin Jeesus sanoi taas heille: "Minä menen pois, ja te etsitte minua ja kuolette syntiinne. Minne minä menen, sinne te ette voi tulla." ²² Juutalaiset puolestaan sanoivat: "Ei kai hän aio tappaa itseään, kun sanoo: 'Minne minä menen, sinne te ette voi tulla?'" ²³ Hän sanoi heille: "Te olette alhaalta, minä olen ylhäältä. Te olette tästä maailmasta, minä en ole tästä maailmasta. ²⁴ Sen tähden minä sanoin teille, että te kuolette synteihinne. Jos ette usko, että minä olen se, te kuolette synteihinne." ²⁵ Niin he kysyivät häneltä: "Kuka sinä olet?" Jeesus vastasi heille: "Juuri se, mitä minä puhunkin teille. ²⁶ Paljon on minulla teistä sanottavaa ja teissä tuomittavaa. Mutta hän, joka on lähettänyt minut, on luotettava, ja minkä minä olen kuullut häneltä, sen minä puhun maailmalle."

²⁷ He eivät ymmärtäneet, että hän puhui heille Isästä. ²⁸ Niin Jeesus sanoi heille: "Kun olette korottaneet Ihmisen Pojan, silloin te ymmärrätte, että minä se olen ja etten omasta aloitteestani tee mitään vaan puhun sen, minkä Isäni on minulle opettanut. ²⁹ Hän, joka on minut lähettänyt, on minun kanssani. Isä ei ole jättänyt minua yksin, koska minä teen aina sitä, mikä on hänelle mieluista." ³⁰ Kun hän puhui tämän, monet uskoivat häneen.

Totuus tekee vapaaksi

³¹ Sitten Jeesus sanoi niille juutalaisille, jotka uskoivat häneen: “Jos te pysytte minun sanassani, te todella olette minun opetuslapsiani ³² ja tulette tuntemaan totuuden, ja totuus tekee teidät vapaiksi.” ³³ Hänelle vastattiin: “Me olemme Abrahamin jälkeläisiä emmekä ole koskaan olleet kenenkään orjia. Kuinka sinä sitten voit sanoa: ‘Te pääsette vapaiksi?’” ³⁴ Jeesus vastasi heille: “Totisesti, totisesti minä sanon teille: jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja. ³⁵ Orja ei pysy talossa iäti. Poika pysyy iäti. ³⁶ Jos siis Poika tekee teidät vapaiksi, te tulette todellisesti olemaan vapaita. ³⁷ Minä tiedän, että te olette Abrahamin jälkeläisiä. Mutta te aiotte tappaa minut, koska minun sanani ei saa teissä sijaa. ³⁸ Minä puhun, mitä olen Isäni luona nähnyt. Niin tekin teette, mitä olette omalta isältänne kuulleet.”

Abrahamin lapset ja Paholaisen lapset

³⁹ He vastasivat Jeesukselle: “Abraham on meidän isämme.” Jeesus sanoi heille: “Jos te olisitte Abrahamin lapsia, niin te tekisitte Abrahamin tekoja. ⁴⁰ Nyt te sen sijaan aiotte tappaa minut, miehen, joka on puhunut teille Jumalalta kuulemansa totuuden. Niin ei Abraham tehnyt. ⁴¹ Te teette isänne tekoja.” Niin he sanoivat hänelle: “Me emme ole haureudesta syntyneitä, meillä on yksi Isä: Jumala.” ⁴² Jeesus sanoi heille: “Jos Jumala olisi teidän Isänne, te rakastaisitte minua, sillä Jumalasta minä olen lähtenyt ja tänne tullut. En minä ole tullut omasta aloitteestani, vaan hän on minut lähettänyt. ⁴³ Miksi te ette ymmärrä minun puhuttani? Siksi, että te ette kärsi kuulla minun sanaani. ⁴⁴ Te olette isästä Paholaisesta, ja isänne himoja te tahdotte noudattaa. Hän on ollut murhaaja alusta asti, eikä hän pysy totuudessa, koska hänessä ei ole totuutta. Kun hän valehtelee, hän puhuu omiaan, sillä hän on valehtelija ja valheen isä. ⁴⁵ Mutta koska minä puhun totta, te ette usko minua. ⁴⁶ Kuka teistä voi osoittaa minut syylliseksi syntiin? Jos minä puhun totta, miksi ette usko minua? ⁴⁷ Se, joka on Jumalasta, kuuntelee Jumalan puhetta. Sen vuoksi, että te ette ole Jumalasta, te ette kuuntele.”

Jeesus oli ennen Abrahamia

⁴⁸ Niin juutalaiset vastasivat Jeesukselle: “Emmekö ole oikeassa, kun sanomme, että sinä olet samarialainen ja että sinussa on riivaaja?” ⁴⁹ Jeesus vastasi: “Ei minussa ole riivaajaa, vaan minä kunnioitan Isääni, mutta te häpäisette minua. ⁵⁰ En minä etsi omaa kunniaani. On yksi, joka etsii ja tuomitsee. ⁵¹ Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos joku pitää minun sanani, hän ei ikinä näe kuolemaa.” ⁵² Juutalaiset sanoivat hänelle: “Nyt me ymmärrämme, että sinussa on riivaaja. Abraham on kuollut, samoin profeetat, ja sinä sanot: ‘Jos joku pitää minun sanani, hän ei ikinä maista kuolemaa.’ ⁵³ Oletko sinä muka suurempi kuin isämme Abraham, joka on kuollut? Samoin profeetat ovat kuolleet. Keneksi sinä oikein itsesi teet?” ⁵⁴ Jeesus vastasi: “Jos minä ottaisin itselleni kunnian, minun kunniani ei olisi mi-

tään. Minun Isäni antaa minulle kunnian. Hän on se, josta te sanotte: ‘Hän on meidän Jumalamme.’ ⁵⁵ Kuitenkaan te ette ole oppineet tuntemaan häntä, mutta minä tunnen hänet. Jos sanoisin, etten tunne häntä, olisin valehtelija kuten tekin. Mutta minä tunnen hänet ja pidän hänen sanansa. ⁵⁶ Abraham, teidän isänne, riemuitsi siitä, että hän saisi nähdä minun päiväni. Hän näki sen ja iloitsi.” ⁵⁷ Niin juutalaiset sanoivat hänelle: “Et ole vielä viidenkymmenen vuoden ikäinen ja olet nähnyt Abrahamin!” ⁵⁸ Jeesus sanoi heille: “Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennen kuin Abraham syntyi, Minä Olen.” ⁵⁹ Silloin he poimivat kiviä heittääkseen häntä niillä. Mutta Jeesus kätkeytyi ja lähti temppelistä kulkien heidän keskitseen ja ohitti heidät näin.

Sokeana syntynyt mies

9 ¹ Jatkaessaan matkaa Jeesus näki miehen, joka oli ollut sokea syntymästään saakka. ² Opetuslapset kysyivät Jeesukselta: “Rabbi, kuka teki syntiä, hänkö vai hänen vanhempansa, niin että hän syntyi sokeana?” ³ Jeesus vastasi: “Ei hän tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan näin on tapahtunut, että Jumalan teot tulisivat hänessä julki. ⁴ Niin kauan kuin on päivä, meidän tulee tehdä minun lähettäjäni tekoja. Tulee yö, jolloin kukaan ei voi tehdä työtä. ⁵ Niin kauan kuin olen maailmassa, minä olen maailman valo.” ⁶ Tämän sanottuaan hän sylki maahan, teki syljestä tahnaa, sively sitä sokean silmille ⁷ ja sanoi hänelle: “Mene peseytymään Siloan altaalle” – nimi merkitsee: lähetetty. Niin hän meni, peseytyi ja palasi näkevänsä.

⁸ Silloin naapurit ja ne, jotka ennen olivat nähneet hänet sokeana kerjäläisenä, sanoivat: “Eikö tämä ole se, joka istui kerjäämässä?” ⁹ Toiset sanoivat: “Hän se on.” Toiset taas väittivät: “Ei ole, hän on vain samannäköinen.” Mies itse sanoi: “Minä se olen.” ¹⁰ He kysyivät häneltä: “Miten sitten sinun silmäsi ovat auenneet?” ¹¹ Hän vastasi: “Se mies, jota sanotaan Jeesukseksi, teki tahnaa, sively sitä silmilleni ja käski minun mennä Siloan altaalle peseytymään. Niin minä menin ja peseydyin ja sain näköni.” ¹² He kysyivät häneltä: “Missä hän on?” Mies vastasi: “En tiedä.”

Fariseukset kuulustelevat parantunutta

¹³ **Mies**, joka oli ennen ollut sokea, vietiin fariseusten luo. ¹⁴ Se päivä, jolloin Jeesus teki tahnan ja avasi hänen silmänsä, oli näet sapatti. ¹⁵ Siksi vielä fariseuksetkin kyselivät mieheltä, miten hän oli saanut näkönsä. Hän vastasi heille: “Hän pani tahnaa minun silmilleni, minä peseydyin ja nyt minä näen.” ¹⁶ Silloin muutamat fariseuksista sanoivat: “Se mies ei ole Jumalasta, koska hän ei pidä sapattia.” Toiset sanoivat: “Kuinka voi syntinen ihminen tehdä tällaisia tunnustekoja?” He olivat keskenään eri mieltä. ¹⁷ Sen vuoksi he kysyivät jälleen sokealta: “Mitä sinä sanot hänestä, kun kerran hän avasi sinun silmäsi?” Mies vastasi: “Hän on profeetta.”

¹⁸ **Mutta** juutalaiset eivät uskoneet, että hän oli ollut sokea ja saanut näkönsä, ennen kuin he kutsuivat näkönsä saaneen vanhemmat ¹⁹ ja kysyivät heiltä: ”Tämäkö on teidän poikanne, jonka te sanotte syntyneen sokeana? Kuinka hän sitten nyt näkee?” ²⁰ Niin hänen vanhempansa vastasivat: ”Tiedämme, että tämä on meidän poikamme ja että hän on syntynyt sokeana. ²¹ Mutta kuinka hän nyt näkee, sitä me emme tiedä. Emme myöskään tiedä, kuka on avannut hänen silmänsä. Kysykää häneltä itseltään, hänellä on tarpeeksi ikää, hän puhuu itse puolestaan.” ²² He sanoivat näin, koska pelkäsivät juutalaisia. Juutalaiset olivat nimittäin jo sopineet keskenään, että se, joka tunnustaisi Jeesuksen Kristukseksi, erotettaisiin synagogasta. ²³ Sen vuoksi hänen vanhempansa sanoivat: ”Hänellä on tarpeeksi ikää, kysykää häneltä.”

²⁴ **Niin** he kutsuivat toistamiseen miehen, joka oli ollut sokea, ja sanoivat hänelle: ”Anna kunnia Jumalalle. Me tiedämme, että se mies on syntinen.” ²⁵ Hän vastasi: ”Onko hän syntinen, sitä en tiedä, mutta sen tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt näen.” ²⁶ He kysyivät häneltä uudelleen: ”Mitä hän teki sinulle? Miten hän avasi sinun silmäsi?” ²⁷ Hän vastasi heille: ”Johan minä sen teille sanoin, mutta te ette kuunnelleet. Miksi te taas tahdotte sen kuulla? Tahdotteko tekin ruveta hänen opetuslapsikseen?” ²⁸ Niin he herjasivat häntä ja sanoivat: ”Sinä olet hänen opetuslapsensa, mutta me olemme Mooseksen opetuslapsia. ²⁹ Me tiedämme, että Jumala on puhunut Moosekselle, mutta tästä emme tiedä, mistä hän on lähtöisin.” ³⁰ Mies vastasi heille: ”Sehän tässä ihmeellistä onkin, että te ette tiedä, mistä hän on lähtöisin. Ja kuitenkin hän on avannut minun silmäni! ³¹ Me tiedämme, ettei Jumala kuule syntisiä, mutta sitä hän kuulee, joka on jumalaapelkäävä ja tekee hänen tahtonsa. ³² Ei ole ikinä kuultu, että joku olisi avannut sokeana syntyneen silmät. ³³ Jos hän ei olisi Jumalasta, ei hän voisi tehdä mitään.” ³⁴ He vastasivat hänelle: ”Sinä olet läpeensä synneissä syntynyt! Sinäkö opetat meitä!” Ja he ajoivat hänet ulos.

Hengellinen sokeus

³⁵ **Jeesus** sai kuulla, että mies oli ajettu ulos. Tavatessaan hänet Jeesus kysyi: ”Uskotko sinä Jumalan Poikaan?” ³⁶ Hän vastasi: ”Herra, kuka hän on, että voisin uskoa häneen.” ³⁷ Jeesus sanoi: ”Sinä olet nähnyt hänet, ja hän on se, joka puhuu kanssasi.” ³⁸ ”Herra, minä uskon”, mies sanoi ja kumartui palvomaan häntä. ³⁹ Jeesus sanoi: ”Tuomioksi minä olen tullut tähän maailmaan, että ne, jotka eivät näe, näkisivät, ja ne, jotka näkevät, tulisivat sokeiksi.” ⁴⁰ Muutamat fariseukset, jotka olivat siinä hänen lähellään, kuulivat tämän ja kysyivät häneltä: ”Emme kai mekin ole sokeita?” ⁴¹ Jeesus vastasi heille: ”Jos te olisitte sokeita, teillä ei olisi syntiä, mutta nyt te sanotte: ‘Me näemme’, ja sen tähden teidän syntinne pysyy.”

Vertaus lammastarhasta

10 ¹”Totisesti, totisesti minä sanon teille: se, joka ei mene ovesta lammastarhaan vaan nousee sinne muualta, on varas ja rosvo. ²Mutta joka menee ovesta sisälle, on lampaiden paimen. ³Hänelle portinvartija avaa oven, ja lampaat kuulevat hänen äänensä. Hän kutsuu omia lampaitaan nimeltä ja vie ne ulos. ⁴Laskettuaan ulos kaikki omat lampaansa hän kulkee niiden edellä. Lampaat seuraavat häntä, sillä ne tuntevat hänen äänensä. ⁵Mutta vierasta ne eivät seuraa vaan pakenevat häntä, koska ne eivät tunne vieraiden ääntä.” ⁶Jeesus kertoi heille tämän vertauksen, mutta he eivät ymmärtäneet, mitä hänen puheensa tarkoitti.

⁷Niin Jeesus sanoi vielä: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: minä olen lampaiden ovi. ⁸Kaikki, jotka ovat tulleet ennen minua, ovat varkaita ja rosvoja, mutta lampaat eivät ole kuunnelleet heitä. ⁹Minä olen ovi. Kuka ikinä tulee sisälle minun kauttani, hän pelastuu. Hän käy sisälle ja ulos ja löytää laitumen. ¹⁰Varas ei tule muuta kuin varastamaan, tappamaan ja tuhoamaan. Minä olen tullut tuomaan elämän ja yltäkylläisyyden.

Hyvä paimen

¹¹Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lampaiden edestä. ¹²Mutta kun palkkalainen, joka ei ole paimen ja jonka omia lampaat eivät ole, näkee suden tulevan, hän jättää lampaat ja pakenee. Susi ryöstää laumasta lampaita ja hajottaa sen. ¹³Palkkalainen pakenee, koska hän on palkkalainen, eikä hän välitä lampaista.

¹⁴Minä olen hyvä paimen. Minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut, ¹⁵niin kuin Isä tuntee minut ja minä tunnen Isän. Minä annan henkeni lampaiden edestä. ¹⁶Minulla on myös muita lampaita, jotka eivät ole tästä lammastarhasta. Myös niitä minun tulee johdattaa, ja ne kuulevat minun ääneni, ja on oleva yksi lauma ja yksi paimen.

¹⁷Sen vuoksi Isä rakastaa minua, että minä annan henkeni ottaakseni sen takaisin. ¹⁸Kukaan ei sitä minulta ota, vaan minä annan sen vapaaehtoisesti. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se takaisin. Tämän käskyn olen saanut Isältäni.”

¹⁹Niin syntyi taas erimielisyyttä juutalaisten kesken näiden sanojen tähden. ²⁰Monet heistä sanoivat: ”Hänessä on riivaaja, hän on järjiltään. Miksi te häntä kuuntelette?” ²¹Toiset sanoivat: ”Nämä eivät ole riivatun puheita. Eihän riivaaja voi avata sokeiden silmiä?”

Juutalaiset hylkäävät Jeesuksen

²²Jerusalemmissa vietettiin temppelin vihkimisen muistojuhlaa, ja oli talvi. ²³Jeesus käveli temppelialueella Salomon pylväskäytävässä. ²⁴Niin juutalaiset piirittivät hänet ja sanoivat: ”Kuinka kauan sinä pidät meitä epätietoisuudessa? Jos olet Kris-

tus, sano se meille suoraan.”²⁵ Jeesus vastasi: ”Minä olen sanonut sen teille, mutta te ette usko. Teot, joita minä teen Isäni nimessä, todistavat minusta.”²⁶ Mutta te ette usko, sillä te ette ole minun lampaitani niin kuin olen sanonut teille.²⁷ Minun lampaani kuulevat minun ääneni. Minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua.”²⁸ Minä annan heille iankaikkisen elämän. He eivät ikinä joudu kadotukseen, eikä kukaan ryöstä heitä minun kädestäni.²⁹ Isäni, joka on antanut heidät minulle, on kaikkia muita suurempi, eikä kukaan voi ryöstää heitä Isäni kädestä.³⁰ Minä ja Isä olemme yhtä.”

³¹ Silloin juutalaiset ottivat jälleen kiviä maasta kivittääkseen hänet.³² Jeesus vastasi heille: ”Minä olen näyttänyt teille monta hyvää tekoa, jotka ovat lähtöisin Isästä. Mikä niistä on se, jonka vuoksi te kivitätte minut?”³³ Juutalaiset vastasivat hänelle: ”Hyvän teon tähden me emme sinua kivitä vaan jumalanpilkan takia, koska sinä, joka olet ihminen, teet itsesi Jumalaksi.”³⁴ Jeesus vastasi heille: ”Eikö teidän laissanne ole kirjoitettu: ‘Minä sanoin: te olette jumalia.’?”³⁵ Jos hän sanoo jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli – eikä Raamattu voi raueta tyhjiin –³⁶ niin hänellekö, jonka Isä pyhitti ja lähetti maailmaan, te sanotte: ‘Sinä pilkkaat Jumalaa’, koska minä sanoin olevani Jumalan Poika?³⁷ Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskoko minua.”³⁸ Mutta jos teen, niin vaikka ette minua uskoisikaan, uskokaa minun tekojani, jotta tietäisitte ja ymmärtäisitte, että Isä on minussa ja minä olen Isässä.”³⁹ Niin he yrittivät taas ottaa Jeesuksen kiinni, mutta hän lähti pois heidän käsi-stään.

⁴⁰ Jeesus meni jälleen Jordanin toiselle puolelle, siihen paikkaan, missä Johannes oli aluksi kastamassa, ja viipyi siellä.⁴¹ Monet tulivat hänen luokseen ja sanoivat: ”Johannes tosin ei tehnyt yhtään tunnustekoa, mutta kaikki, mitä Johannes sanoi tästä miehestä, on totta.”⁴² Ja monet uskoivat siellä Jeesukseen.

Lasarus kuolee

11¹ Eräs Lasarus-niminen mies oli sairaana. Hän asui Betaniassa, Marian ja tämän sisaren Martan kylässä.² Maria oli se, joka voiteli Herran hyväntuoksuksella voiteella ja kuivasi hänen jalkansa hiuksillaan, ja sairaana oli hänen veljensä Lasarus.³ Niin sisaret lähettivät Jeesukselle sanan: ”Herra! Hän, joka on sinulle rakas, on sairaana.”⁴ Sen kuultuaan Jeesus sanoi: ”Tämä sairaus ei ole kuolemaksi vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika tulisi kirkastetuksi sen kautta.”⁵ Jeesus rakasti Marttaa ja hänen sisartaan sekä Lasarusta.⁶ Kun hän siis kuuli Lasarusen olevan sairaana, hän viipyi vielä kaksi päivää sillä seudulla, missä oli.⁷ Vast sitten hän sanoi opetuslapsilleen: ”Menkäämme takaisin Juudeaan.”⁸ Opetuslapset sanoivat hänelle: ”Rabbi, juutalaiset yrittivät vasta äsken kivittää sinut, ja taas ko sinä olet menossa sinne?”⁹ Jeesus vastasi: ”Eikö päivässä ole kaksitoista tuntia? Se, joka kulkee päivällä, ei kompastu, sillä hän näkee tämän maailman valon.”¹⁰ Mutta se, joka kulkee yöllä, kompastuu, koska hänessä ei ole valoa.”

¹¹ Tämän puhuttuaan hän sanoi heille: “Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet.” ¹² Niin opetuslapset sanoivat hänelle: “Herra, jos hän nukkuu, hän paranee.” ¹³ Jeesus puhui hänen kuolemastaan, mutta he luulivat, että hän puhui unessa nukkumisesta. ¹⁴ Silloin Jeesus sanoi heille suoraan: “Lasarus on kuollut. ¹⁵ Teidän tähtenne minä iloitsen siitä, etten ollut siellä, jotta te uskoisitte. Menkäämme nyt hänen luokseen.” ¹⁶ Niin Tuomas, jota sanottiin Didymokseksi, sanoi toisille opetuslapsille: “Mennään mekin sinne ja kuollaan hänen kanssaan.”

Jeesus on ylösnousemus ja elämä

¹⁷ Kun Jeesus tuli Betaniaan, hän sai tietää, että Lasarus oli ollut haudassa jo neljä päivää. ¹⁸ Betania oli lähellä Jerusalemiä, noin viidentoista stadionmitan päässä. ¹⁹ Useita juutalaisia oli tullut Martan ja Marian luo lohduttamaan heitä heidän veljensä kuoleman vuoksi. ²⁰ Kun Martta kuuli, että Jeesus oli tulossa, hän meni Jeesusta vastaan, mutta Maria istui kotona. ²¹ Niin Martta sanoi Jeesukselle: “Herra, jos sinä olisit ollut täällä, minun veljeni ei olisi kuollut. ²² Mutta nytkin minä tiedän, että mitä tahansa sinä Jumalalta anotkin, sen Jumala antaa sinulle.” ²³ Jeesus sanoi hänelle: “Sinun veljesi nousee ylös.” ²⁴ Martta vastasi: “Minä tiedän hänen nousevan ylösnousemuksessa viimeisenä päivänä.” ²⁵ Jeesus sanoi hänelle: “Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut. ²⁶ Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?” ²⁷ Martta vastasi hänelle: “Kyllä, Herra, minä uskon, että sinä olet Kristus, Jumalan Poika, joka oli tuleva maailmaan.”

Jeesus itkee

²⁸ Tämän sanottuaan Martta meni kutsumaan sisarensa Marian salaa ja kuiskasi hänelle: “Opettaja on täällä ja kutsuu sinua.” ²⁹ Kun Maria sen kuuli, hän nousi nopeasti ja meni Jeesuksen luo. ³⁰ Jeesus ei kuitenkaan ollut vielä saapunut kylään vaan oli yhä siinä paikassa, missä Martta oli kohdannut hänet. ³¹ Kun ne juutalaiset, jotka olivat huoneessa Marian kanssa häntä lohduttamassa, näkivät hänen nousevan nopeasti ja lähtevän ulos, he seurasivat häntä. He luulivat hänen menevän haudalle itkemään. ³² Kun Maria tuli sinne, missä Jeesus oli, ja näki hänet, hän heittäytyi Jeesuksen jalkojen juureen ja sanoi: “Herra, jos sinä olisit ollut täällä, minun veljeni ei olisi kuollut.” ³³ Kun Jeesus näki Marian ja hänen kanssaan tulleiden juutalaisten itkevän, hän järkyttyi hengessään ja vapisi liikutuksesta, ³⁴ ja hän kysyi: “Mihin te panitte hänet?” He vastasivat: “Herra, tule katsomaan.” ³⁵ Ja Jeesus itki. ³⁶ Niin juutalaiset sanoivat: “Katsokaa, kuinka rakas Lasarus oli hänelle!” ³⁷ Mutta muutamat heistä sanoivat: “Eikö hän, joka avasi sokean silmät, olisi voinut estää tämän miehen kuoleman?”

Jeesus herättää Lasaruksen kuolleista

³⁸ Niin Jeesus järkyttyi jälleen sisimmässään ja meni haudalle. Se oli luola, ja sen suulla oli kivi. ³⁹ Jeesus sanoi: "Ottakaa kivi pois." Martta, kuolleen sisar, sanoi hänelle: "Herra, hän haisee jo, sillä siitä on neljä päivää." ⁴⁰ Jeesus vastasi: "Enkö minä sanonut sinulle, että jos uskot, niin saat nähdä Jumalan kirkkauden?"

⁴¹ Niin he ottivat kiven pois siitä, mihin kuollut oli pantu. Silloin Jeesus nosti katseensa ylös ja sanoi: "Isä, minä kiitän sinua, että olet kuullut minua. ⁴² Minä kyllä tiedän, että sinä kuulet minua aina, mutta kansan tähden, joka seisoo tässä ympärillä, minä sanon tämän, jotta he uskoisivat sinun lähettäneen minut." ⁴³ Sen sanottuaan hän huusi kovalla äänellä: "Lasarus, tule ulos!" ⁴⁴ Kuollut tuli ulos, jalat ja kädet siteisiin käärittyinä, ja hänen kasvojensa ympärille oli kääritty hikiliina. Jeesus sanoi heille: "Päästäkää hänet siteistä ja antakaa hänen mennä."

Jeesus päätetään tappaa (Mt 26:1-5; Mk 14:1,2; Lk 22:1,2)

⁴⁵ Niin monet niistä juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luo ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen. ⁴⁶ Mutta jotkut heistä menivät fariseusten luo ja kertoivat heille, mitä Jeesus oli tehnyt.

⁴⁷ Niin ylipapit ja fariseukset kutsuivat neuvoston koolle ja kysyivät: "Mitä me teemme? Tämä mies tekee paljon tunnustekoja. ⁴⁸ Jos annamme hänen jatkaa näin, niin kaikki uskovat häneen, ja roomalaiset tulevat ja ottavat meiltä sekä tämän paikan että kansan." ⁴⁹ Mutta yksi heistä, Kaifas, joka oli sinä vuonna ylipappi, sanoi heille: "Te ette ymmärrä mitään ⁵⁰ ettekä ajattele, että meille on parempi, jos yksi ihminen kuolee kansan puolesta, kuin että koko kansa tuhoutuu." ⁵¹ Mutta se, mitä hän sanoi, ei ollut lähtöisin hänestä itsestään, vaan koska hän oli sinä vuonna ylipappi, hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan edestä, ⁵² eikä ainoastaan tämän kansan edestä, vaan myös kootakseen yhteen hajallaan olevat Jumalan lapset.

⁵³ Niin heillä oli siitä päivästä lähtien päätös tappaa hänet. ⁵⁴ Jeesus ei sen vuoksi enää vaeltanut julkisesti juutalaisten keskuudessa vaan lähti sieltä maaseudulle lähelle autiomaata. Hän meni Efraim-nimiseen kaupunkiin ja oleskeli siellä opetuslapsineen.

⁵⁵ Juutalaisten pääsiäinen oli lähellä, ja monet menivät ennen pääsiäistä maaseudulta ylös Jerusalemiin puhdistautumaan. ⁵⁶ He etsivät Jeesusta ja puhelivat keskenään seisoskellessaan temppelialueella: "Mitä arvelette? Eikö hän sitten tulekaan juhliille?" ⁵⁷ Mutta ylipapit ja fariseukset olivat antaneet käskyn, että jos joku saisi tietää, missä Jeesus oli, hänen oli siitä ilmoitettava, jotta he voisivat pidättää Jeesuksen.

Maria voitelee Jeesuksen (Mt 26:6–13; Mk 14:3–9)

12 Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus meni Betaniaan. Siellä asui Lasarus, joka oli kuollut ja jonka Jeesus oli herättänyt kuolleista. ²Jeesukselle valmistettiin siellä ateria. Martta palveli, ja Lasarus oli yksi niistä, jotka olivat asettuneet aterialle Jeesuksen kanssa.

³Silloin Maria otti pullon aitoa, kallisarvoista nardusöljyä, voiteli Jeesuksen jalat ja kuivasi ne hiuksillaan. Huone tuli täyteen voiteen tuoksua. ⁴Mutta yksi Jeesuksen opetuslapsista, Juudas Iskariot, Simonin poika, joka oli kavaltava hänet, sanoi: ⁵”Miksi tätä öljyä ei myyty kolmestasadasta denaarista ja rahoja annettu köyhille?” ⁶Tätä hän ei kuitenkaan sanonut siksi, että olisi välittänyt köyhistä, vaan siksi, että oli varas. Hänellä oli hallussaan rahakukkaro, ja hän otti osan itselleen siitä, mitä siihen pantiin. ⁷Niin Jeesus sanoi: ”Anna hänen olla, että hän saisi tehdä tämän minun hautaamispäivääni varten. ⁸Köyhät teillä on aina keskuudessanne, mutta minua teillä ei aina ole.”

Lasarus päätetään tappa

⁹Suuri joukko juutalaisia sai tietää, että Jeesus oli Betaniassa. He tulivat sinne, ei ainoastaan Jeesuksen tähden, vaan myös nähdäkseen Lasaruksen, jonka hän oli herättänyt kuolleista. ¹⁰Mutta ylipapit päättivät tappa Lasaruksenkin, ¹¹koska hänen vuokseen monet juutalaiset menivät sinne ja uskoivat Jeesukseen.

Jeesus ratsastaa Jerusalemiin (Mt 21:1–11; Mk 11:1–11; Lk 19:28–40)

¹²Seuraavana päivänä suuri kansanjoukko, joka oli saapunut juhlille, sai kuulla, että Jeesus oli tulossa Jerusalemiin. ¹³Silloin ihmiset ottivat palmunoksia, lähtivät häntä vastaan ja huusivat: ”Hoosianna! Kiitetty olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!” ¹⁴Saatuaan nuoren aasin Jeesus istui sen selkään, niin kuin on kirjoitettu: ¹⁵”Älä pelkää, tytär Siion. Sinun kuninkaasi tulee istuen aasin varsan selässä.” ¹⁶Tätä hänen opetuslapsensa eivät aluksi ymmärtäneet. Vasta kun Jeesus oli kirkastettu, he muistivat, että näin hänestä oli kirjoitettu ja näin he olivat hänelle tehneet. ¹⁷Kansanjoukko, joka oli ollut Jeesuksen kanssa, kun hän kutsui Lasaruksen haudasta ja herätti hänet kuolleista, todisti hänestä. ¹⁸Sen vuoksi ihmiset lähtivätkin häntä vastaan, koska olivat kuulleet hänen tehneen tämän tunnusteen. ¹⁹Mutta fariseukset puhuivat keskenään: ”Näettekö! Te ette saa mitään aikaan! Katsokaa nyt, koko maailma juoksee hänen perässään.”

Hetki on tullut

²⁰Niiden joukossa, jotka tulivat ylös juhlille palvomaan Jumalaa, oli muutamia kreikkalaisia. ²¹Nämä menivät Filippoksen luo, joka oli Galilean Beetsaidasta, ja pyysivät häneltä: ”Herra, me haluamme nähdä Jeesuksen.” ²²Filippos meni ja sa-

noi sen Andreaalle, ja Andreas ja Filippos menivät puhumaan siitä Jeesukselle. ²³ Jeesus vastasi heille: "On koittanut se hetki, jolloin Ihmisen Poika kirkastetaan. ²⁴ Totisesti, totisesti minä sanon teille: jollei vehnänjyvä putoa maahan ja kuole, se jää yksin, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan hedelmän. ²⁵ Joka rakastaa elämänsä, menettää sen, mutta joka vihaa elämänsä tässä maailmassa, säilyttää sen iankaikkiseen elämään. ²⁶ Joka tahtoo minua palvella, hän seuratkoon minua, ja missä minä olen, siellä myös minun palvelijani tulee olemaan. Jos joku palvelee minua, niin Isä kunnioittaa häntä."

Jeesus puhuu kuolemastaan

²⁷ "Nyt minun sieluni on järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä! Mutta tätä vartenhan minä olen tähän hetkeen tullut. ²⁸ Isä, kirkasta nimesi!" Silloin taivaasta kuului ääni: "Minä olen sen kirkastanut ja vatedeskin kirkastan." ²⁹ Kansa, joka oli paikalla, kuuli äänen ja sanoi ukkosen jylykseen. Toiset sanoivat: "Hänelle puhui enkeli." ³⁰ Jeesus vastasi: "Ei tämä ääni tullut minun vuokseni vaan teidän vuoksenne. ³¹ Nyt on tämän maailman tuomio – nyt tämän maailman ruhtinas heitetään ulos. ³² Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni." ³³ Mutta sen hän sanoi ilmaistakseen, millaisella kuolemalla hän kuolisi. ³⁴ Väkijoukossa olevat sanoivat hänelle: "Me olemme laista kuulleet, että Kristus pysyy iankaikkisesti. Kuinka sinä sitten sanot, että Ihmisen Poika on korotettava? Kuka on tämä Ihmisen Poika?" ³⁵ Niin Jeesus vastasi heille: "Vielä vähän aikaa valo on teidän keskellänne. Vaeltakaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka vaelttaa pimeässä, ei tiedä, minne menee. ³⁶ Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, että teistä tulisi valon lapsia." Tämän sanottuaan Jeesus lähti pois ja kätkeytyi heiltä.

Juutalaisten epäusko

³⁷ Vaikka Jeesus oli tehnyt niin monta tunnustekoa heidän nähtensä, he eivät usko-neet häneen, ³⁸ että toteutuisi profeetta Jesajan sana, jonka hän on puhunut: "Herra, kuka uskoi meidän saarnamme, ja kenelle Herran käsivarsi ilmoitettiin?" ³⁹ He eivät voineet uskoa sen tähden, että Jesaja on myös sanonut: ⁴⁰ "Hän on so-kaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, etteivät he silmillään näkisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi ja kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi." ⁴¹ Tämän Jesaja sanoi, kun hän näki hänen kirkkautensa ja puhui hänestä. ⁴² Kaikes-ta huolimatta monet hallitusmiehistäkin uskoivat Jeesukseen. Mutta fariseusten takia he eivät sitä tunnustaneet, etteivät joutuisi erotetuiksi synagogasta, ⁴³ sillä he rakastivat ihmiskunniaa enemmän kuin Jumalan kunniaa.

Jeesuksen sanojen tuomiovalta

⁴⁴ **Mutta** Jeesus huusi ja sanoi: “Joka uskoo minuun, ei usko minuun vaan häneen, joka on minut lähettänyt. ⁴⁵ Joka näkee minut, näkee hänet, joka on minut lähettänyt. ⁴⁶ Minä olen tullut valoksi maailmaan, ettei yksikään, joka uskoo minuun, jäisi pimeyteen. ⁴⁷ Jos joku kuulee minun sanani eikä noudata niitä, en minä häntä tuomitse, sillä minä en ole tullut tuomitsemaan maailmaa vaan pelastamaan maailman. ⁴⁸ Joka halveksii minua eikä ota vastaan minun sanojani, hänellä on tuomitsijansa: se sana, jonka minä olen puhunut, tuomitsee hänet viimeisenä päivänä. ⁴⁹ Sillä en minä ole puhunut omiani, vaan Isä, joka on minut lähettänyt, on antanut minulle käskyn, mitä minun on sanottava ja mitä puhuttava. ⁵⁰ Minä tiedän, että hänen käskynsä on iankaikkinen elämä. Minkä minä siis puhun, sen minä puhun niin kuin Isä on minulle sanonut.”

JEEBUS OPETUSLASTENSA KANSSA, 13–16

Jeesus pesee opetuslastensa jalat

13 **Mutta** ennen pääsiäisjuhlaa Jeesus tiesi hetkensä tulleen, että hän siirtyisi tästä maailmasta Isän luo. Hän oli rakastanut omiaan, jotka olivat maailmassa, ja osoitti heille rakkautta loppuun asti. ² He olivat aterialla, ja Paholainen oli jo pannut Juudaksen, Simon Iskariotin pojan, sydämeen ajatuksen, että tämä kavaltaisi Jeesuksen. ³ Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen käsiinsä ja että hän oli lähtenyt Jumalan luota ja menee Jumalan luo. ⁴ Hän nousi aterialta, riisui viittansa, otti liinavaatteen ja sitoi sen vyötäisilleen. ⁵ Sitten hän kaatoi vettä pesuastiaan ja alkoi pestä opetuslastensa jalkoja ja kuivata niitä liinavaatteella, joka oli hänen vyötäisillään.

⁶ **Kun** hän tuli Simon Pietarin kohdalle, tämä sanoi hänelle: “Herra, sinäkö peset minun jalkani?” ⁷ Jeesus vastasi: “Mitä minä teen, sitä sinä et nyt käsitä, mutta myöhemmin sinä sen ymmärrät.” ⁸ Pietari sanoi hänelle: “Et ikinä sinä saa pestä minun jalkojani!” Jeesus vastasi: “Ellen minä pese sinua, ei sinulla ole osuutta minun kanssani.” ⁹ Simon Pietari sanoi hänelle: “Herra, älä pese vain jalkojani, vaan myös kädet ja pää.” ¹⁰ Jeesus sanoi hänelle: “Sen, joka on kylpenyt, ei tarvitse pestä muuta kuin jalat, ja niin hän on kokonaan puhdas. Te olette puhtaita, ette kuitenkaan kaikki.” ¹¹ Hän tiesi kavaltajansa. Sen tähden hän sanoi: “Ette kuitenkaan kaikki ole puhtaita.”

¹² **Kun** hän siis oli pessyt heidän jalkansa, ottanut viittansa ja asettunut taas aterialle, hän sanoi heille: “Ymmärrätekö, mitä minä olen teille tehnyt? ¹³ Te kutsutte minua Opettajaksi ja Herraksi, ja oikeassa olette, sillä se minä olen. ¹⁴ Jos siis minä, teidän Herranne ja Opettajanne, olen pessyt teidän jalkanne, tekin olette velvolliset pesemään toistenne jalat. ¹⁵ Minä olen antanut teille esikuvan, että tekisitte niin kuin minä olen tehnyt teille. ¹⁶ Totisesti, totisesti minä sanon teille: ei palvelija

ole herraansa suurempi eikä lähettiläs lähettäjäänsä suurempi. ¹⁷ Jos tämän tiedätte, te olette autuaita, jos näin teette.

¹⁸ En minä teistä kaikista puhu. Minä tiedän, ketkä olen valinnut. Mutta tämän raamatunkohdan piti toteutua: 'Joka minun leipääni syö, on nostanut kantapäänsä minua vastaan.' ¹⁹ Sanon sen teille jo nyt, ennen kuin se tapahtuu, jotta sen tapahtuessa te uskoisitte, että minä olen se. ²⁰ Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka ottaa vastaan hänet, jonka minä lähetän, ottaa vastaan minut. Mutta joka ottaa vastaan minut, ottaa vastaan hänet, joka on minut lähettänyt."

Jeesus ilmaisee kavaltaajansa (Mt 26:20–25; Mk 14:17–21; Lk 22:21–23)

²¹ Tämän sanottuaan Jeesus järkyttyi hengessään ja vakuutti: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut." ²² Niin opetuslapset katsoivat toisiinsa käsittämättä, kenestä hän puhui. ²³ Yksi hänen opetuslapsistaan, se, jota Jeesus rakasti, oli aterioimassa Jeesuksen rinnalla. ²⁴ Simon Pietari nyökkäsi hänelle ja sanoi: "Kysy, kuka se mahtaa olla, josta hän puhuu." ²⁵ Tämä nojautui Jeesuksen rintaa vasten ja kysyi häneltä: "Herra, kuka se on?" ²⁶ Jeesus vastasi: "Se, jolle minä annan tämän leivänpalan kastettuani sen." Niin hän otti palan, kastoi sen ja antoi Juudakselle, Simon Iskariotin pojalle. ²⁷ Sen leivänpalan jälkeen Saatana meni Juudakseen. Niin Jeesus sanoi hänelle: "Minkä teet, tee se pian!" ²⁸ Mutta kukaan aterialla olevista ei ymmärtänyt, mitä varten Jeesus sanoi hänelle näin. ²⁹ Koska rahakukkaro oli Juudaksella, jotkut luulivat, että Jeesus oli sanonut hänelle: "Osta, mitä tarvitsemme juhlaan" tai että hänen pitäisi antaa jotakin köyhille. ³⁰ Saatuaan leivänpalan Juudas meni heti ulos, ja oli yö.

Uusi käsky

³¹ Kun Juudas oli mennyt ulos, Jeesus sanoi: "Nyt Ihmisen Poika on kirkastettu, ja Jumala on kirkastettu hänessä. ³² Jos Jumala on kirkastettu hänessä, niin myös Jumala kirkastaa hänet itsessään ja kirkastaa hänet pian. ³³ Lapsukaiset, vielä vähän aikaa minä olen teidän kanssanne. Te etsitte minua, mutta niin kuin sanoin juutalaisille, niin sanon nyt myös teille: minne minä menen, sinne te ette voi tulla. ³⁴ Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne. Niin kuin minä olen rakastanut teitä, että tekin niin rakastatte toisianne. ³⁵ Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus."

Pietari vakuuttaa uskollisuuttaan (Mt 26:31–35; Mk 14:27–31; Lk 22:31–34)

³⁶ Simon Pietari kysyi: "Herra, minne sinä menet?" Jeesus vastasi hänelle: "Minne minä menen, sinne sinä et nyt voi minua seurata, mutta myöhemmin seuraat." ³⁷ Pietari sanoi hänelle: "Herra, miksi en voi seurata sinua nyt? Henkeni minä annan sinun puolestasi." ³⁸ Jeesus vastasi: "Henkesikö annat minun puolestani? Toti-

sesti, totisesti minä sanon sinulle: ei ehdi kukko laulaa, ennen kuin sinä kolmesti kiellät minut.”

Tie, totuus ja elämä

14 ¹“Älköön teidän sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. ²Minun Isäni kodissa on monta asuinsijaa. Ellei niin olisi, sanoisinko teille, että menen valmistamaan teille paikan sinne? ³Vaikka minä menenkin valmistamaan teille paikan, tulen takaisin ja otan teidät luokseni, että tekin olisitte siellä, missä minä olen. ⁴Te tiedätte, minne minä menen, ja tien te tiedätte.”

⁵Tuomas sanoi hänelle: “Herra, me emme tiedä, minne sinä menet. Kuinka sitten voisimme tietää tien?” ⁶Jeesus vastasi: “Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan tule Isän luo muuten kuin minun kauttani. ⁷Jos te olette oppineet tuntemaan minut, tulette tuntemaan myös minun Isäni. Tästä lähtien te tunnette hänet ja olette nähneet hänet.”

⁸Filippos sanoi hänelle: “Herra, näytä meille Isä, niin se riittää meille.” ⁹Jeesus sanoi hänelle: “Näin kauan aikaa olen ollut teidän kanssanne, etkä sinä tunne minua, Filippos! Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän. Kuinka sinä voit sanoa: ‘Näytä meille Isä’? ¹⁰Etkö usko, että minä olen Isässä ja Isä on minussa? Niitä sanoja, joita minä puhun teille, en puhu omasta aloitteestani. Isä, joka asuu minussa, tekee teot, jotka ovat hänen. ¹¹Uskokaa minua, että minä olen Isässä ja Isä on minussa. Mutta jos ette, niin uskokaa minua itse tekojen tähden.

¹²Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka uskoo minuun, myös hän tekee niitä tekoja, joita minä teen, ja tekee suurempiakin kuin ne, sillä minä menen Isäni luo.

¹³Ja mitä hyvänsä te anotte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isä kirkastettaisiin Pojassa. ¹⁴Jos te anotte minulta jotakin minun nimessäni, sen minä teen.”

Lupaus Pyhästä Hengestä

¹⁵“Jos te rakastatte minua, te pidätte minun käskyni. ¹⁶Minä rukoilen Isää, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, ¹⁷Totuu-den Hengen, jota maailma ei voi ottaa vastaan, sillä se ei näe häntä eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy teidän luonanne ja on teissä.

¹⁸En minä jätä teitä orvoiksi. Minä tulen luoksenne. ¹⁹Vielä vähän aikaa, niin maailma ei enää näe minua, mutta te saatte nähdä minut. Koska minä elän, tekin saatte elää. ²⁰Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni ja te olette minussa ja minä teissä. ²¹Se, jolla on minun käskyni ja joka noudattaa niitä, rakastaa minua. Joka rakastaa minua, häntä minun Isäni rakastaa, ja minä rakastan häntä ja ilmaisen itseni hänelle.”

²²Juudas – ei se Iskariot – sanoi hänelle: “Herra, mistä syystä sinä aiot ilmaista itse-si meille etkä maailmalle?” ²³Jeesus vastasi hänelle: “Jos joku rakastaa minua, hän pitää minun sanani. Minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja

jäämme asumaan hänen luokseen. ²⁴Se, joka ei rakasta minua, ei pidä minun sanojani. Sana, jonka te kuulette, ei ole minun vaan Isän, joka on minut lähettänyt.

²⁵Tämän minä olen puhunut teille ollessani teidän luonanne. ²⁶Mutta Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä lähettää minun nimessäni, opettaa teille kaiken ja muistuttaa teitä kaikesta, mitä minä olen teille sanonut.”

Jeesus lupaa rauhan opetuslapsilleen

²⁷”Rauhan minä jätän teille: minun rauhani – sen minä annan teille. En minä anna teille niin kuin maailma antaa. Älköön teidän sydämenne olko levoton tai arkailko peloissaan. ²⁸Te kuulitte minun sanovan teille: minä menen pois ja tulen takaisin teidän luoksenne. Jos rakastaisitte minua, te iloitisisitte siitä, että minä menen Isän luo, sillä Isä on minua suurempi. ²⁹Olen sanonut sen teille jo nyt, ennen kuin se tapahtuu, jotta uskoisitte, kun se tapahtuu. ³⁰En enää puhu paljon teidän kanssanne. Tämän maailman ruhtinas on tulossa, eikä minussa hänellä ole mitään. ³¹Mutta jotta maailma tietäisi, että minä rakastan Isää ja teen niin kuin Isä on minua käskennyt: nouskaa, lähtekäämme täältä!”

Viiniköynnös ja oksat

15¹”Minä olen se todellinen viiniköynnös, ja minun Isäni on viinitarhuri. ²Jokaisen oksan minussa, joka ei kannu hedelmää, hän karsii, ja jokaisen oksan, joka kantaa hedelmää, hän puhdistaa, jotta se kantaisi runsaamman hedelmän. ³Te olette jo puhtaat sen sanan vaikutuksesta, jonka olen teille puhunut. ⁴Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Niin kuin oksa ei itsestään voi kantaa hedelmää, ellei se pysy viiniköynnöksessä, niin ette tekään, ellette pysy minussa. ⁵Minä olen viiniköynnös, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, kantaa paljon hedelmää, sillä ilman minua te ette voi tehdä mitään. ⁶Jos joku ei pysy minussa, hänet heitetään pois kuin oksa – ja se kuivettuu. Sellaiset oksat kootaan yhteen, heitetään tuleen ja poltetaan. ⁷Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, niin anokaa, mitä ikinä tahdotte, ja se tapahtuu teille. ⁸Siinä minun Isäni kirkkaus tulee ilmi, että te kannatte paljon hedelmää ja niin osoittaudutte minun opetuslapsiksi.

⁹Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin minäkin olen rakastanut teitä. Pysykää minun rakkaudessaani. ¹⁰Jos pidätte minun käskyni, te pysytte minun rakkaudessaani, niin kuin minä olen pitänyt Isäni käskyt ja pysyn hänen rakkaudessaan.

¹¹Olen puhunut teille näistä asioista, jotta minun iloni olisi teissä ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi. ¹²Tämä on minun käskyni: rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä. ¹³Sen suurempaa rakkautta ei ole kenelläkään, kuin että hän antaa henkensä ystäviensä puolesta. ¹⁴Te olette minun ystäviäni, jos teette, mitä minä käsken teidän tehdä. ¹⁵En sano teitä enää palvelijoiksi, sillä palvelija ei tiedä, mitä hänen herransa tekee. Minä kutsun teitä ystäviksi, sillä olen ilmoittanut teille

kaiken, mitä olen kuullut Isältäni. ¹⁶ Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät ja asetin teidät sitä varten, että menisitte ja kantaisitte hedelmää ja että teidän hedelmänne pysyisi ja että Isä antaisi teille, mitä sitten anottekin häneltä minun nimessäni. ¹⁷ Sen käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne.”

Maailma vihaa opetuslapsia

¹⁸ “Jos maailma vihaa teitä, tietäkää, että se on vihannut minua ennen teitä. ¹⁹ Jos te olisitte maailmasta, se rakastaisi omaansa. Mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, sen vuoksi maailma teitä vihaa. ²⁰ Muistakaa, mitä sanoin teille: ei palvelija ole herraansa suurempi. Jos ihmiset ovat vainonneet minua, he vainoavat teitäkin. Jos he ovat noudattaneet minun sanaani, he noudattavat myös teidän sanaanne. ²¹ Mutta tämän kaiken he tekevät teille minun nimeni tähden, koska eivät tunne häntä, joka on minut lähettänyt. ²² Ellen minä olisi tullut ja puhunut heille, ei heillä olisi syntiä. Mutta nyt heillä ei ole mitään puolustelua synnilleen. ²³ Joka vihaa minua, vihaa myös minun Isääni. ²⁴ Ellen olisi tehnyt heidän keskuudessaan niitä tekoja, joita kukaan muu ei ole tehnyt, ei heillä olisi syntiä. Nyt he ovat nähneet minun tekoni ja kuitenkin vihaavat sekä minua että minun Isääni. ²⁵ Mutta näin on, jotta toteutuisi se sana, joka on kirjoitettuna heidän laissaan: ‘He ovat syyttä vihanneet minua.’

²⁶ Kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän luota, niin hän, Totuuden Henki, joka lähtee Isän luota, todistaa minusta. ²⁷ Myös te todistatte, sillä te olette olleet minun kanssani alusta asti.”

16 ¹ “Tämän minä olen puhunut teille, ettette kompastuisi. ² Teidät erotetaan synagogista, ja tulee aika, jolloin jokainen, joka tappaa jonkun teistä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle. ³ Sen he tekevät teille, koska eivät tunne Isää eivätkä minua. ⁴ Tämän minä olen puhunut teille siksi, että kun se aika tulee, te muistaisitte minun niin sanoneen. En sanonut tätä teille vielä alussa, koska minä olin teidän kanssanne.”

Totuuden Henki

⁵ “Nyt minä menen lähettäjäni luo, eikä kukaan teistä kysy minulta: ‘Minne sinä menet?’ ⁶ Mutta murhe täyttää sydämenne, koska olen sanonut tämän teille. ⁷ Kuitenkin minä sanon teille totuuden: teille on parempi, että minä menen pois. Jos en menisi pois, ei Puolustaja tulisi teidän luoksenne, mutta kun menen, minä lähetän hänet teidän luoksenne. ⁸ Kun hän tulee, hän osoittaa maailmalle todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion: ⁹ synnin, koska he eivät usko minuun, ¹⁰ vanhurskauden, koska minä menen Isän luo, ettekä te enää näe minua, ¹¹ ja tuomion, koska tämän maailman ruhtinas on tuomittu.

¹² Minulla on teille vielä paljon sanottavaa, mutta nyt te ette voi sitä kestää.

¹³ Mutta kun Totuuden Henki tulee, hän johdattaa teidät kaikkeen totuuteen. Hän

ei puhu omia ajatuksiaan, vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu, ja hän ilmoittaa teille, mitä tulee tapahtumaan. ¹⁴ Hän kirkastaa minut, sillä hän ottaa minun omastani ja ilmoittaa teille. ¹⁵ Kaikki, mitä Isällä on, on minun. Siksi minä sanoin, että hän ottaa minun omastani ja ilmoittaa teille.”

Murhe muuttuu iloksi

¹⁶ “Vähän aikaa, niin te ette enää näe minua, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut, sillä minä menen Isän luo.” ¹⁷ Silloin jotkut hänen opetuslapsistaan sanoivat toisilleen: “Mitä se tarkoittaa, kun hän sanoo meille: ‘Vähän aikaa, niin te ette näe minua, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut’ ja ‘Minä menen Isän luo’?” ¹⁸ Niin he puhuivat edelleen: “Mitä se tarkoittaa, kun hän sanoo: ‘Vähän aikaa’? Emme ymmärrä, mistä hän puhuu.”

¹⁹ Kun Jeesus huomasi, että heillä oli jotakin kysyttävää häneltä, hän sanoi: “Sitäkö kyselette keskenänne, että minä sanoin: ‘Vähän aikaa, niin te ette näe minua, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut’?” ²⁰ Totisesti, totisesti minä sanon teille: te joudutte itkemään ja valittamaan, mutta maailma iloitsee. Te joudutte murehtimaan, mutta teidän murheenne muuttuu iloksi. ²¹ Kun nainen synnyttää, hänellä on murhe, koska hänen hetkensä on tullut. Mutta kun hän on synnyttänyt lapsen, hän ei enää muista ahdistustaan sen ilon tähden, että ihminen on syntynyt maailmaan. ²² Teilläkin on nyt murhe. Mutta minä näen teidät jälleen, ja teidän sydämenne iloitsee, eikä kukaan ota teiltä pois iloanne.

²³ Sinä päivänä te ette kysy minulta mitään. Totisesti, totisesti minä sanon teille: mitä ikinä te anotte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille. ²⁴ Tähän asti te ette ole anoneet mitään minun nimessäni. Anokaa, niin te saatte, että teidän ilonne olisi täydellinen.”

Jeesus on voittanut maailman

²⁵ “Olen puhunut näistä asioista vertauksin. Mutta tulee aika, jolloin en enää puhu vertauksin vaan kerron teille avoimesti Isästä. ²⁶ Sinä päivänä te anotte häneltä minun nimessäni, enkä minä sano teille, että pyydän Isältä teidän puolestanne. ²⁷ Sillä Isä itse rakastaa teitä, koska te olette rakastaneet minua ja uskoneet minun lähteneen Jumalan luota. ²⁸ Minä olen lähtenyt Isän luota ja tullut maailmaan. Nyt minä jätän maailman ja menen Isän luo.”

²⁹ Hänen opetuslapsensa sanoivat: “Nyt sinä puhut avoimesti etkä käytä mitään vertauskuva. ³⁰ Nyt me käsitämme, että sinä tiedät kaiken etkä ole sen tarpeessa, että kukaan kysyy sinulta. Sen tähden me uskomme sinun lähteneen Jumalan luota.” ³¹ Jeesus vastasi heille: “Nytkö te uskotte? ³² Mutta hetki tulee ja on jo tullut, jolloin teidät hajotetaan kukin taholleen ja te jätätte minut yksin. En minä kuitenkaan ole yksin, sillä Isä on minun kanssani. ³³ Tämän olen puhunut teille, että teillä olisi minussa rauha. Maailmassa teillä on ahdistus, mutta olkaa turvallisella mielellä: minä olen voittanut maailman.”

JEESEKSEN YLIMMÄISPAPILLINEN RUKOUS, 17

Jeesus rukoilee omasta puolestaan

17¹ Puhuttuaan tämän Jeesus kohotti katseensa kohti taivasta ja sanoi: “Isä, hetki on tullut. Kirkasta Poikasi, että Poikasi kirkastaisi sinut, ²koska sinä olet uskonut hänen valtaansa kaiken lihan, jotta hän antaisi iankaikkisen elämän kaikille, jotka olet hänelle antanut. ³Tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, ainoan tosi Jumalan, ja Jeesuksen Kristuksen, jonka sinä olet lähettänyt. ⁴Minä olen kirkastanut sinut maan päällä täyttämällä sen työn, jonka sinä annoit minun tehtäväkseni. ⁵Ja nyt, kirkasta sinä Isä minut luonasi sillä kirkkaudella, joka minulla oli sinun rinnallasi, ennen kuin maailma oli olemassa.”

Jeesus rukoilee opetuslastensa puolesta

⁶“Minä olen ilmoittanut sinun nimesi ihmisille, jotka annoit minulle maailmasta. He olivat sinun, ja sinä annoit heidät minulle, ja he ovat noudattaneet sinun sanaasi. ⁷Nyt he tietävät, että kaikki, minkä olet antanut minulle, on sinulta, ⁸sillä minä olen antanut heille ne sanat, jotka sinä annoit minulle. He ottivat ne vastaan ja tulivat varmuudella tietämään, että minä olen lähtenyt sinun luotasi, ja uskoivat, että sinä olet minut lähettänyt.

⁹Minä rukoilen heidän puolestaan. En minä rukoile maailman puolesta vaan niiden, jotka sinä olet antanut minulle, sillä he ovat sinun. ¹⁰Kaikki, mikä on minun, on sinun, ja mikä on sinun, on minun, ja minut on kirkastettu heissä. ¹¹Minä en enää ole maailmassa, mutta he ovat maailmassa, ja minä tulen sinun luoksesi. Pyhä Isä, varjele heidät nimessäsi, jonka olet antanut minulle, että he olisivat yhtä niin kuin me. ¹²Kun minä olin heidän kanssaan, varjelin heidät sinun nimessäsi, jonka olet antanut minulle. Minä suojelin heitä, eikä heistä joutunut hukkaan yksikään paitsi se kadotuksen lapsi, jotta Raamatun sana toteutuisi. ¹³Nyt minä tulen sinun luoksesi ja puhun tämän, kun vielä olen maailmassa, jotta minun iloni olisi täydellisenä heissä. ¹⁴Minä olen antanut heille sinun sanasi, ja maailma vihaa heitä, koska he eivät ole maailmasta, niin kuin en minäkään ole maailmasta. ¹⁵En rukoile, että ottaisit heidät pois maailmasta vaan että varjelisit heidät pahasta. ¹⁶He eivät ole maailmasta, niin kuin en minäkään ole maailmasta. ¹⁷Pyhitä heidät totuudessasi. Sinun sanasi on totuus. ¹⁸Niin kuin sinä olet lähettänyt minut maailmaan, niin minäkin olen lähettänyt heidät maailmaan. ¹⁹Minä pyhitän itseni heidän tähtensä, että hekin olisivat pyhitettyjä totuudessa.”

Jeesus rukoilee kaikkien uskovien puolesta

²⁰“Mutta minä en rukoile ainoastaan näiden puolesta, vaan myös niiden, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun, ²¹että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä,

Isä, olet minussa ja minä sinussa. Rukoilen, että hekin olisivat yhtä meissä, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut. ²² Sen kirkkauden, jonka sinä olet antanut minulle, minä olen antanut heille, jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä – ²³ minä heissä ja sinä minussa – jotta he olisivat täydellisesti yhtä ja maailma tietäisi, että sinä olet lähettänyt minut ja rakastanut heitä, niin kuin sinä olet rakastanut minua.

²⁴ Isä, minä tahdon, että myös ne, jotka sinä olet minulle antanut, olisivat kanssani siellä, missä minä olen, ja näkisivät minun kirkkauteni, jonka sinä olet minulle antanut, koska olet rakastanut minua ennen maailman perustamista. ²⁵ Vanhurskas Isä, maailma ei ole tuntenut sinua, mutta minä tunnen sinut, ja nämä ovat saaneet tietää, että sinä olet minut lähettänyt. ²⁶ Minä olen tehnyt sinun nimesi heille tunnetuksi ja teen vastakin, että se rakkaus, jolla sinä olet rakastanut minua, olisi heissä ja minä olisin heissä.”

JEEСУKSEN KÄRSIMYS JA KUOLEMA, 18–19

Jeesus kavalletaan ja vangitaan (Mt 26:47–56; Mk 14:43–50; Lk 22:47–53)

18 Tämän sanottuaan Jeesus lähti opetuslapsineen Kidroninpuron toiselle puolelle. Siellä oli puutarha, ja hän meni opetuslastensa kanssa sinne. ² Myös Juudas, hänen kavaltajansa, tiesi sen paikan, sillä Jeesus ja hänen opetuslapsensa olivat usein kokoontuneet sinne. ³ Niin Juudas otti mukaansa sotilasosaston sekä ylipappien ja fariseusten palvelijoita, ja he tulivat sinne lyhdyt, soihdut ja aseet mukanaan. ⁴ Silloin Jeesus, tietäen kaiken, mikä häntä kohtaisi, astui esiin ja sanoi heille: “Ketä te etsitte?” ⁵ He vastasivat: “Jeesus Nasaretilaista.” Jeesus sanoi heille: “Minä olen.” Myös hänen kavaltajansa Juudas seiso i heidän joukossaan. ⁶ Kun siis Jeesus sanoi heille: “Minä olen”, he perääntyivät ja kaatuivat maahan. ⁷ Niin hän kysyi heiltä uudestaan: “Ketä te etsitte?” He sanoivat: “Jeesus Nasaretilaista.” ⁸ Jeesus vastasi: “Minähän sanoin teille, että minä se olen. Jos te siis minua etsitte, antakaa näiden mennä.” ⁹ Näin tapahtui, jotta toteutuisi sana, jonka hän oli puhunut: “Niistä, jotka sinä olet antanut minulle, en ole kadottanut yhtäkään.” ¹⁰ Niin Simon Pietari, jolla oli miekka, veti sen esiin, iski ylipapin palvelijaa ja löi häneltä oikean korvan irti. Palvelijan nimi oli Malkos. ¹¹ Mutta Jeesus sanoi Pietarille: “Pistä miekkasi tuppeen. Isä on antanut minulle tämän maljan. Enkö minä sitä joisi?”

Jeesus tuodaan Hannaksen luo (Mt 26:57,58; Mk 14:53,54; Lk 22:54)

¹² Silloin sotilasosasto, sen komentaja ja juutalaisten palvelijat ottivat Jeesuksen kiinni. He sitoivat hänet ¹³ ja veivät ensin Hannaksen luo, sillä tämä oli Kaifaksen appi, ja Kaifas oli sinä vuonna ylipappina. ¹⁴ Juuri Kaifas oli neuvonut juutalaisia, että olisi parempi, jos yksi ihminen kuolisi kansan puolesta.

Pietari kieltää Jeesuksen (Mt 26:69,70; Mk 14:66–68; Lk 22:55–57)

¹⁵ Simon Pietari ja eräs toinen opetuslapsi seurasivat Jeesusta. Tämä opetuslapsi oli ylipapin tuttu, ja hän meni Jeesuksen mukana sisälle ylipapin pihaan, ¹⁶ mutta Pietari jäi seisomaan portin ulkopuolelle. Niin se toinen opetuslapsi, joka oli ylipapin tuttu, tuli ulos, puhui portinvartijalle ja toi Pietarin sisälle. ¹⁷ Silloin palvelus-tyttö, joka oli portinvartijana, sanoi Pietarille: “Etkö sinäkin ole tuon miehen opetuslapsia?” Hän vastasi: “En ole.” ¹⁸ Koska oli kylmä, palvelijat ja vartijat olivat tehneet hiilivalkean ja seisovat lämmittelemässä. Myös Pietari seiso i heidän kanssaan lämmittelemässä.

Ylipappi kuulustelee Jeesusta (Mt 26:59–66; Mk 14:55–64; Lk 22:66–71)

¹⁹ Niin ylipappi kysyi Jeesukselta hänen opetuslapsistaan ja opetuksestaan. ²⁰ Jeesus vastasi hänelle: “Minä olen puhunut julkisesti maailmalle. Olen aina opettanut synagogassa ja temppelissä, jonne kaikki juutalaiset kokoontuvat. Salassa en ole puhunut mitään. ²¹ Miksi minulta kysyt? Kysy niiltä, jotka ovat kuulleet, mitä minä olen heille puhunut. He kyllä tietävät, mitä olen sanonut.” ²² Kun Jeesus oli tämän sanonut, yksi vieressä seisovista vartijoista löi häntä kasvoihin ja sanoi: “Noinko sinä vastaat ylipapille?” ²³ Jeesus vastasi hänelle: “Jos minä puhuin väärin, todista se vääräksi. Mutta jos puhuin oikein, miksi lyöt minua?” ²⁴ Niin Hannas lähetti Jeesuksen sidottuna ylipappi Kaifaksen luo.

Pietari kieltää uudestaan Jeesuksen (Mt 26:71–75; Mk 14:69–72; Lk 22:58–62)

²⁵ Kun Simon Pietari seiso i lämmittelemässä, häneltä kysyttiin: “Etkö sinäkin ole hänen opetuslapsiaan?” Hän kielsi ja sanoi: “En ole.” ²⁶ Yksi ylipapin palvelijoista, sen sukulainen, jonka korvan Pietari oli lyönyt irti, sanoi: “Enkö minä nähnyt sinua puutarhassa hänen kanssaan?” ²⁷ Pietari kielsi jälleen, ja samassa lauloi kukko.

Jeesus Pilatuksen edessä (Mt 27:1,2,11–14; Mk 15:1–5; Lk 23:1–5)

²⁸ Niin juutalaiset veivät Jeesuksen Kaifaksen luota maaherran palatsiin. Oli varhainen aamu. He eivät itse menneet sisälle palatsiin, etteivät saastuisi vaan voisivat syödä pääsiäisaterian. ²⁹ Niin Pilatus tuli ulos heidän luokseen ja kysyi: “Mikä syytös teillä on tätä miestä vastaan?” ³⁰ He vastasivat hänelle: “Jos tämä ei olisi pahantekijä, emme olisi luovuttaneet häntä sinulle.” ³¹ Niin Pilatus sanoi heille: “Pitäkää itse hänet ja tuomitkaa hänet oman lakinne mukaan.” Niin juutalaiset sanoivat: “Meidän ei ole lupa tappaa ketään.” ³² Näin tapahtui, jotta toteutuisi Jeesuksen sana, jonka hän oli puhunut ilmaistessaan, millaisella kuolemalla hänen tuli kuolla.

³³ Silloin Pilatus meni takaisin palatsiin, kutsui Jeesuksen ja kysyi häneltä: “Sinäkö olet juutalaisten kuningas?” ³⁴ Jeesus vastasi: “Sanotko tämän omana ajatuksenasi,

vai ovatko muut sen sinulle minusta sanoneet?” ³⁵ Pilatus vastasi: “Olenko minä juutalainen? Oma kansasi ja ylipapit ovat luovuttaneet sinut minulle. Mitä olet tehnyt?” ³⁶ Jeesus vastasi: “Minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta. Jos kuninkuuteni olisi tästä maailmasta, palvelijani olisivat taistelleet, ettei minua olisi annettu juutalaisten käsiin. Mutta nyt minun kuninkuuteni ei ole täältä.” ³⁷ Niin Pilatus sanoi hänelle: “Sinä siis kuitenkin olet kuningas?” Jeesus vastasi: “Sinäpä sen sanot, että minä olen kuningas. Sitä varten olen syntynyt ja tullut maailmaan, että todistaisin totuudesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minun ääneni.” ³⁸ Pilatus sanoi hänelle: “Mikä on totuus?”

Jeesus tuomitaan kuolemaan (Mt 27:15–31; Mk 15:6–20; Lk 23:13–25)

Sen sanottuaan Pilatus meni taas juutalaisten luo ja sanoi heille: “Minä en löydä hänestä mitään syytä. ³⁹ Mutta teillä on tapana, että minä vapautan teille yhden vangin pääsiäisenä. Tahdotteko siis, että vapautan teille juutalaisten kuninkaan?” ⁴⁰ Niin he huusivat takaisin: “Ei häntä vaan Barabbas!” Mutta Barabbas oli rosvo.

19 ¹ Silloin Pilatus ruoskitti Jeesuksen. ² Sotilaat väänsivät kruunun orjantappuroista, panivat sen hänen päähänsä ja pukivat hänen ylleen purppuranpunaisen viitan. ³ He tulivat toinen toisensa jälkeen hänen eteensä ja sanoivat: “Terve, juutalaisten kuningas!” ja löivät häntä kasvoihin.

⁴ Pilatus meni taas ulos ja sanoi juutalaisille: “Katsokaa, minä tuon hänet ulos, jotta tietäisitte, etten löydä hänestä mitään syytä.” ⁵ Niin Jeesus tuli ulos orjantappurakruunu päässään ja purppuranpunainen viitta yllään. Pilatus sanoi heille: “Katso, ihminen!” ⁶ Kun ylipapit ja palvelijat näkivät hänet, he huusivat: “Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!” Mutta Pilatus sanoi heille: “Ottakaa te hänet ja ristiinnaulitkaa, sillä minä en löydä hänestä mitään syytä.” ⁷ Juutalaiset vastasivat hänelle: “Meillä on laki, ja lakimme mukaan hänen on kuoltava, koska hän on tehnyt itsensä Jumalan Pojaksi.”

⁸ Kun Pilatus kuuli tämän, hän pelkäsi vielä enemmän. ⁹ Hän meni taas sisälle palatsiin ja kysyi Jeesukselta: “Mistä sinä olet?” Mutta Jeesus ei vastannut hänelle. ¹⁰ Niin Pilatus sanoi hänelle: “Etkö puhu minulle? Etkö tiedä, että minulla on valta vapauttaa ja valta ristiinnaulita sinut?” ¹¹ Jeesus vastasi: “Sinulla ei olisi mitään valtaa minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä. Siksi sen synty on suurempi, joka luovutti minut sinulle.”

¹² Tämän vuoksi Pilatus etsi mahdollisuutta vapauttaa hänet. Mutta juutalaiset huusivat: “Jos vapautat hänet, et ole keisarin ystävä. Jokainen, joka tekee itsensä kuninkaaksi, asettuu keisaria vastaan.” ¹³ Kun Pilatus kuuli nämä sanat, hän vei Jeesuksen ulos ja asettui tuomarintuimelle, paikkaan, jonka nimi on Kivipiha, hepreaksi Gabbata. ¹⁴ Oli pääsiäisen valmistuspäivä, noin kuudes tunti. Pilatus sanoi juutalaisille: “Katsokaa, teidän kuninkaanne!” ¹⁵ Mutta he huusivat: “Vie pois! Vie pois! Ristiinnaulitse hänet!” Pilatus sanoi heille: “Pitäisikö minun ristiinnaulita teidän kuninkaanne?” Ylipapit vastasivat: “Ei meillä ole kuningasta vaan keisari.”

¹⁶ Silloin Pilatus luovutti hänet heille ristiinnaulittavaksi, ja sotilaat veivät Jeesuksen pois.

Jeesus ristiinnaulitaan (Mt 27:32–44; Mk 15:21–32; Lk 23:26–43)

¹⁷ Kantaen itse ristiään hän kulki niin sanotulle Pääkallionpaikalle, jota kutsutaan heprean kielellä Golgataksi. ¹⁸ Siellä hänet ristiinnaulittiin ja kaksi muuta hänen kanssaan, yksi kummallekin puolelle ja Jeesus heidän keskelleen. ¹⁹ Pilatus laati myös päällekirjoituksen ja antoi kiinnittää sen ristiin. Siihen oli kirjoitettu: ”Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten kuningas”. ²⁰ Niin monet juutalaiset lukivat tämän päällekirjoituksen, sillä paikka, jossa Jeesus ristiinnaulittiin, oli lähellä kaupunkia. Kirjoitus oli hepreaksi, latinaksi ja kreikaksi. ²¹ Juutalaisten ylipapit sanoivat silloin Pilatukselle: ”Älä kirjoita: ’Juutalaisten kuningas’, vaan että hän on sanonut: ’Minä olen juutalaisten kuningas.’” ²² Pilatus vastasi: ”Minkä kirjoitin, sen kirjoitin.”

²³ Kun sotilaat olivat ristiinnaulinneet Jeesuksen, he ottivat hänen vaatteensa ja jakoivat ne neljään osaan, kullekin sotilaalle osansa, sekä paidan. Mutta paita oli saumaton, kauttaaltaan yhtenäiseksi kudottu ylhäältä alas asti. ²⁴ Sen vuoksi he sanoivat toisilleen: ”Ei revitä sitä vaan heitetään arpaa, kuka sen saa.” Näin tapahtui, jotta toteutuisi tämä Raamatun sana: ”He jakoivat keskenään minun vaatteeni ja heittivät minun puvustani arpaa.” Juuri näin sotilaat tekivät.

²⁵ Jeesuksen ristin luona seisivat hänen äitinsä ja tämän sisar sekä Maria, Kloopaksen vaimo, ja Magdalan Maria. ²⁶ Kun Jeesus näki äitinsä ja tämän vierellä sen opetuslapsen, jota hän rakasti, hän sanoi äidilleen: ”Nainen, katso, poikasi!” ²⁷ Sitten hän sanoi opetuslapselle: ”Katso, äitisi!” Ja siitä hetkestä opetuslapsi otti hänet kotiinsa.

Jeesus antaa henkensä (Mt 27:45–56; Mk 15:33–41; Lk 23:44–49)

²⁸ Tämän jälkeen, kun Jeesus tiesi, että kaikki oli jo täytetty, hän sanoi, jotta Raamatun sana toteutuisi: ”Minun on jano.” ²⁹ Siellä oli astia täynnä hapanviiniä. Sotilaat kastoivat sienen hapanviiniin, panivat sen iisoppikorren päähän ja ojensivat sen hänen suulleen. ³⁰ Kun Jeesus oli ottanut hapanviinin, hän sanoi: ”Se on täytetty!” Ja hän kallisti päänsä ja antoi henkensä.

Jeesuksen kylki lävistetään

³¹ Koska silloin oli sapatin valmistuspäivä, niin juutalaiset pyysivät Pilatukselta – tuo sapatinpäivä oli näet erityisen tärkeä juhla – että ristiinnaulittujen sääriluut rikottaisiin ja ruumiit otettaisiin alas, jotta ne eivät jäisi ristille sapatiksi. ³² Niinpä sotilaat tulivat ja rikkoivat sääriluut ensimmäiseltä ja sitten toiselta Jeesuksen kanssa ristiinnaulitulta. ³³ Mutta kun he tulivat Jeesuksen kohdalle ja näkivät, että hän oli jo kuollut, he eivät rikkoneet hänen sääriluitaan, ³⁴ vaan yksi sotilaista lävisti keihäällä hänen kylkensä, ja siitä vuoti heti verta ja vettä. ³⁵ Se, joka on tämän

nähty, on todistanut siitä, että tekin uskoisitte. Hänen todistuksensa on tosi, ja hän tietää puhuvansa totta. ³⁶ Tämä tapahtui, jotta toteutuisi Raamatun sana: ”Älköön häneltä luuta rikottako.” ³⁷ Toinen raamatunkohta taas sanoo: ”He katsovat häneen, jonka ovat lävistäneet.”

Jeesus haudataan (Mt 27:57–61; Mk 15:42–47; Lk 23:50–56)

³⁸ Sen jälkeen arimatialainen Joosef, joka oli Jeesuksen opetuslapsi, joskin salaa juutalaisten pelosta, pyysi Pilatukselta, että saisi haltuunsa Jeesuksen ruumiin, ja Pilatus suostui siihen. Niinpä Joosef tuli ja otti ruumiin alas ristiltä. ³⁹ Paikalle tuli myös Nikodeemos, joka oli tullut ensi kerran Jeesuksen luo yöllä. Hän toi mirhan ja aaloen seosta noin sata naulaa. ⁴⁰ He ottivat Jeesuksen ruumiin ja käärivät sen hyvánhajuisten yrttivoiteiden kanssa käärinliinoihin, niin kuin juutalaisilla on tapana haudata. ⁴¹ Alueella, jossa Jeesus ristiinnaulittiin, oli puutarha ja puutarhassa uusi hautakammio, johon ei ollut pantu vielä ketään. ⁴² He panivat Jeesuksen siihen, koska oli juutalaisten juhlan valmistuspäivä ja koska se hautakammio oli lähellä.

JEEСУKSEN YLÖSNOUSEMUS, 20–21

Hauta on tyhjä! (Mt 28:1–10; Mk 16:1–8; Lk 24:1–12)

20 Varhain viikon ensimmäisenä päivänä, kun oli vielä pimeä, Magdalan Maria tuli haudalle ja näki, että kivi oli otettu pois hautakammion suulta. ² Niin hän lähti juosten Simon Pietarin ja sen toisen opetuslapsen luo, joka oli Jeesukselle rakas, ja sanoi heille: ”Ovat ottaneet Herran pois haudasta, emmekä tiedä, minne ovat hänet panneet.”

³ Niin Pietari ja se toinen opetuslapsi lähtivät ulos ja menivät haudalle. ⁴ He juoksivat yhdessä, mutta se toinen opetuslapsi juoksi nopeammin kuin Pietari ja tuli haudalle ensimmäisenä. ⁵ Hän kurkisti sisään ja näki käärinliinojen olevan siellä mutta ei mennyt sisälle. ⁶ Niin Simon Pietarikin tuli hänen perässään ja meni sisälle hautakammioon. Hän katseli siellä olevia käärinliinoja ⁷ ja hikiliinaa, joka oli ollut Jeesuksen pään ympärillä. Se ei ollut yhdessä käärinliinojen kanssa vaan käärittynä erillään, toisessa paikassa. ⁸ Silloin toinenkin opetuslapsi, joka oli ensimmäisenä tullut haudalle, meni sisälle, ja hän näki ja usko. ⁹ He eivät näet vielä olleet ymmärtäneet Raamatusta sitä, että Jeesuksen täytyi nousta kuolleista. ¹⁰ Niin opetuslapset palasivat omiensa luo.

Jeesus ilmestyy Magdalan Marialle (Mk 16:9–11)

¹¹ Mutta Maria seiso i hautakammion ulkopuolella ja itki. Itkiessään hän kurkisti hautakammioon ¹² ja näki kaksi valkopukuista enkeliä istumassa siinä, missä Jeesuksen ruumis oli ollut, toisen pääpuolessa ja toisen jalkopäässä. ¹³ Nämä kysyi-

vät häneltä: “Nainen, mitä itket?” Hän vastasi: “Ovat ottaneet pois minun Herrani, enkä tiedä, minne ovat hänet panneet.” ¹⁴ Tämän sanottuaan hän kääntyi ja näki Jeesuksen seisomassa takanaan mutta ei tiennyt, että se oli Jeesus. ¹⁵ Jeesus sanoi hänelle: “Nainen, mitä itket? Ketä etsit?” Maria luuli häntä puutarhuriksi ja sanoi: “Herra, jos sinä olet vienyt hänet pois, sano minulle, minne olet pannut hänet, niin minä haen hänet.” ¹⁶ Jeesus sanoi hänelle: “Maria!” Tämä kääntyi ja sanoi hänelle heprean kielellä: “Rabbuuni!” – se tarkoittaa: opettaja. ¹⁷ Jeesus sanoi hänelle: “Älä tarraudu minuun, sillä minä en ole vielä mennyt ylös Isän luo. Mutta mene veljieni luo ja sano heille, että minä menen ylös minun Isäni ja teidän Isänne luo, minun Jumalani ja teidän Jumalanne luo.” ¹⁸ Magdalan Maria meni ilmoittamaan opetuslapsille: “Minä olen nähnyt Herran!” Ja hän kertoi, mitä Herra oli hänelle sanonut.

Jeesus ilmestyy opetuslapsille (Mt 28:16–20; Mk 16:12–20; Lk 24:36–49)

¹⁹ Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla koolla lukittujen ovien takana juutalaisten pelosta. Silloin Jeesus tuli, seiso heidän keskellään ja sanoi heille: “Rauha teille!” ²⁰ Sen sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Niin opetuslapset iloitsivat nähdessään Herran. ²¹ Jeesus sanoi heille uudestaan: “Rauha teille! Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin minäkin lähetän teidät.” ²² Näin sanottuaan hän puhalsi heihin päin ja sanoi heille: “Ottakaa vastaan Pyhä Henki. ²³ Joiden synnit te annatte anteeksi, niille ne ovat anteeksi annetut. Joiden synnit te pidätätte, niille ne ovat pidätetyt.”

Jeesus ja Tuomas

²⁴ Mutta Tuomas, lisänimeltään Didymos, joka oli yksi niistä kahdestatoista, ei ollut heidän kanssaan, kun Jeesus tuli. ²⁵ Niin toiset opetuslapset kertoivat hänelle: “Me olemme nähneet Herran.” Mutta hän sanoi heille: “Jos en näe naulanjalkia hänen käsissään ja pistä sormeani naulanjalkiin ja jos en pistä kättäni hänen kylkeensä, minä en usko.”

²⁶ Kahdeksan päivän kuluttua Jeesuksen opetuslapset olivat taas sisällä, ja Tuomas oli heidän kanssaan. Niin ovien ollessa lukittuina Jeesus tuli, seiso heidän keskellään ja sanoi: “Rauha teille!” ²⁷ Sitten hän sanoi Tuomalle: “Ojenna sormesi tänne ja katso minun käsiäni. Ojenna kätesi ja pistä se minun kylkeeni. Älä ole epäuskoinen vaan uskovainen!” ²⁸ Tuomas vastasi hänelle: “Minun Herrani ja minun Jumalani!” ²⁹ Jeesus sanoi hänelle: “Koska olet nähnyt minut, sinä uskot. Autuaita ovat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat.”

Tämän evankeliumin tarkoitus

³⁰ Paljon muitakin tunnustekoja, joista ei ole kirjoitettu tässä kirjassa, Jeesus teki opetuslastensa nähden. ³¹ Mutta nämä on kirjoitettu, jotta te uskoisitte, että Jee-

sus on Kristus, Jumalan Poika, ja jotta teillä, kun uskotte, olisi elämä hänen nimes-
sään.

Jeesus ilmestyy Tiberiaanjärven rannalla

21¹ Tämän jälkeen Jeesus ilmestyi jälleen opetuslapsilleen. Hän ilmestyi Tibe-
riaanjärven rannalla tällä tavoin:

² Simon Pietari ja Tuomas, lisänimeltään Didymos, ja Natanael, joka oli Galilean
Kaanasta, sekä Sebedeuksen pojat ja kaksi muuta Jeesuksen opetuslasta olivat
yhdessä. ³ Simon Pietari sanoi heille: ”Minä lähden kalaan.” He sanoivat hänelle:
”Mekin tulemme sinun mukaasi.” Niin he lähtivät heti ja astuivat veneeseen,
mutta sinä yönä he eivät saaneet mitään saaliiksi.

⁴ Aamun jo sarastaessa Jeesus seiso i rannalla. Opetuslapset eivät kuitenkaan tien-
neet, että se oli Jeesus. ⁵ Niin Jeesus sanoi heille: ”Lapsukaiset, eikö teillä ole mi-
tään leivän särvintä?” He vastasivat: ”Ei.” ⁶ Hän sanoi heille: ”Heittäkää verkko ve-
neen oikealle puolelle, niin saatte.” Niin he heittivät verkon mutta eivät jaksaneet
vetää sitä enää ylös, koska kaloja oli niin paljon. ⁷ Silloin se opetuslapsi, jota Jeesus
rakasti, sanoi Pietarille: ”Se on Herra!” Kun Simon Pietari kuuli, että se oli Herra,
hän kietaisi viitan ympärilleen, sillä hän oli ilman vaatteita, ja hyppäsi järveen.
⁸ Toiset opetuslapset tulivat veneellä, sillä he eivät olleet kaukana rannasta, vain
noin kahdensadan kyynärän päässä, ja vetivät perässään verkkoa kaloineen.

⁹ Kun he astuivat rannalle, he näkivät siellä hiilloksen, kalaa sen päällä ja leipää.
¹⁰ Jeesus sanoi heille: ”Tuokaa tänne niitä kaloja, joita juuri saitte saaliiksi.” ¹¹ Niin
Simon Pietari nousi veneeseen ja veti maalle verkon, joka oli täynnä suuria kaloja
– sataviisikymmentäkolme. Vaikka niitä oli niin paljon, verkko ei revennyt. ¹² Jeesus
sanoi heille: ”Tulkaa aamiaiselle.” Kukaan opetuslapsista ei rojhennut kysyä hänel-
tä: ”Kuka sinä olet?”, sillä he tiesivät, että se oli Herra. ¹³ Niin Jeesus meni, otti lei-
vän ja antoi heille, samoin kalaa. ¹⁴ Tämä oli jo kolmas kerta, kun Jeesus ilmestyi
opetuslapsilleen noustuaan kuolleista.

Jeesus ja Pietari

¹⁵ Kun he olivat syöneet, Jeesus sanoi Simon Pietarille: ”Simon, Johanneksen poika,
rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä?” Pietari vastasi hänelle: ”Kyllä, Her-
ra, sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi hänelle: ”Ruoki minun karit-
soitani.”

¹⁶ Jeesus kysyi häneltä toistamiseen: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä
minua?” Hän vastasi: ”Kyllä, Herra, sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sa-
noi hänelle: ”Paimenna minun lampaitani.”

¹⁷ Jeesus kysyi häneltä kolmannen kerran: ”Simon, Johanneksen poika, olenko
minä sinulle rakas?” Pietari tuli murheelliseksi siitä, että hän kolmannen kerran
kysyi häneltä: ”Olenko minä sinulle rakas?”, ja vastasi hänelle: ”Herra, sinä tiedät

kaiken. Sinä tiedät, että sinä olet minulle rakas.” Jeesus sanoi hänelle: ”Ruoki minun lampaitani. ¹⁸ Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: Kun olit nuorempi, sinä vyötit itsesi ja kuljit, minne tahdoit. Mutta kun vanhenet, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöttää toinen ja vie sinut, minne et tahdo.” ¹⁹ Näin sanoessaan hän ilmaisi, millaisella kuolemalla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Tämän jälkeen Jeesus sanoi hänelle: ”Seuraa minua.”

Pietari kysyy Johanneksen kohtalosta

²⁰ Pietari kääntyi ja näki, että heitä seurasi se opetuslapsi, jota Jeesus rakasti ja joka oli aterialla nojannut Jeesuksen rintaa vasten ja kysynyt: ”Herra, kuka on sinun kavaltajasi?” ²¹ Hänet nähdessään Pietari kysyi Jeesukselta: ”Herra, entäs tämä?” ²² Jeesus vastasi hänelle: ”Vaikka minä tahtoisin hänen jäävän tänne siihen asti, kunnes minä tulen, mitä se sinulle kuuluu? Seuraa sinä minua!” ²³ Niin veljien keskuuteen levisi sellainen puhe, ettei tämä opetuslapsi kuole. Mutta Jeesus ei sanonut hänelle, ettei hän kuole, vaan: ”Vaikka minä tahtoisin hänen jäävän tänne siihen asti, kunnes minä tulen, mitä se sinulle kuuluu?”

Loppusanat

²⁴ Juuri tämä opetuslapsi todistaa näistä asioista ja on kirjoittanut tämän. Me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi. ²⁵ On paljon muutakin, mitä Jeesus teki. Jos niistä kirjoitettaisiin kohta kohdalta, luulen, etteivät koko maailmaan mahtuisi ne kirjat, jotka pitäisi kirjoittaa.

APOSTOLIEN TEOT

JOHDANTO, 1

Lupaus Pyhästä Hengestä ja lähetystyö (Mt 28:16–20; Mk 16:14–18; Lk 24:36–51)

1 Edellisen kertomukseni, arvoisa Teofilos, kirjoitin kaikesta, mitä Jeesus alkoi tehdä ja opettaa, ² aina siihen päivään asti, jona hänet otettiin ylös, sen jälkeen kun hän Pyhän Hengen kautta oli antanut käskynsä valitsemilleen apostoleille. ³ Heille hän myös osoitti elävänsä kärsimisensä jälkeen monin kiistattomin todistein, näyttäytyen heille neljänkymmenen päivän aikana ja puhuen Jumalan valtakunnasta. ⁴ Kun hän oli yhdessä heidän kanssaan, hän käski heitä sanoen: ”Älkää lähtekö Jerusalemistä, vaan odottakaa sitä, minkä Isä on luvannut ja minkä olette minulta kuulleet. ⁵ Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhässä Hengessä, ei kauan näiden päivien jälkeen.”

⁶ Silloin ne, jotka olivat koolla, kysyivät Jeesukselta: ”Herra, tänä aikanako sinä palautat ennalleen Israelin valtakunnan?” ⁷ Hän sanoi heille: ”Ei teidän asianne ole tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa nojalla on asettanut. ⁸ Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teidän päällenne, ja te tulette olemaan minun todistajiani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka.”

Jeesuksen taivaaseenastuminen (Mk 16:19)

⁹ Kun Jeesus oli tämän sanonut, hänet otettiin ylös heidän nähtensä, ja pilvi vei hänet pois heidän näkyvistään. ¹⁰ Kun he hänen mennessään yhä tuijottivat taivaalle, niin yhtäkkiä heidän luonaan seisoivat kaksi miestä yllään valkoiset vaatteet. ¹¹ Nämä sanoivat: ”Galilean miehet, mitä te seisotte katselemassa taivaalle? Tämä Jeesus, joka otettiin teidän luotanne ylös taivaaseen, tulee takaisin samalla tavoin kuin te näitte hänen menevän taivaaseen.”

¹² Silloin he palasivat Jerusalemiin vuorelta, jota kutsutaan Öljymäeksi ja joka on lähellä Jerusalemiä, sapatinmatkan päässä. ¹³ Sinne tultuaan he menivät siihen yläsaliin, jossa heillä oli tapana oleskella: niin Pietari kuin myös Jaakob, Johannes ja Andreas, Filippos ja Tuomas, Bartolomeus ja Matteus, Jaakob Alfeuksen poika, Simon Kiivailija ja Juudas Jaakobin poika. ¹⁴ He kaikki pysyivät yksimielisesti rukouksessa yhdessä naisten kanssa sekä Jeesuksen äidin Marian ja Jeesuksen veljien kanssa.

JERUSALEMIN ALKUSEURAKUNNAN SYNTYVAIHEET, 1–8

Mattias valitaan apostoliksi

¹⁵ Niinä päivinä, kun väkeä oli koolla noin satakaksikymmentä henkeä, Pietari nousi veljien keskellä ja sanoi: ¹⁶ “Miehet, veljet! Sen raamatunsanan piti toteutua, jonka Pyhä Henki on edeltäpäin Daavidin suulla puhunut Juudaksesta, hänestä, joka rupesi oppaaksi Jeesuksen kiinniottajille. ¹⁷ Hänet luettiin meidän joukkoomme, ja hän oli saanut osan tässä palvelutehtävässä. ¹⁸ Se mies hankki itselleen pellon väärintekonsa palkalla. Hän suistui pää edellä maahan ja repesi keskeltä, niin että kaikki hänen sisälmyksensä valuivat ulos. ¹⁹ Tämä tuli kaikkien Jerusalemin asukkaiden tietoon, ja niin sitä peltoa kutsutaan heidän kielellään Hakeldamaksi eli Veripelloksi. ²⁰ Psalmien kirjassa on näet kirjoitettu: ‘Tulkoon hänen asuinsijansa autioksi, älköön siinä olko asukasta’ ja ‘Ottakoon toinen hänen kaitsijantehtävänsä.’ ²¹ Niin pitää siis yhden niistä miehistä, jotka ovat kulkeneet meidän kanssamme koko sen ajan, jona Herra Jeesus kävi sisälle ja ulos meidän keskuudessamme, ²² Johanneksen kasteesta alkaen aina siihen päivään asti, jona hänet otettiin luotamme ylös, tulla hänen ylösnousemuksensa todistajaksi yhdessä meidän kanssamme.”

²³ He asettivat ehdolle kaksi, Joosefin, jota kutsuttiin Barsabbaaksi ja lisänimellä Justukseksi, sekä Mattiaan. ²⁴ Ja he rukoilivat sanoen: “Herra, sinä joka tunnet kaikkien sydämet, osoita, kumman näistä kahdesta olet valinnut ²⁵ ottamaan vastaan tämän palvelutehtävän ja apostolinviran, josta Juudas luopui mennäkseen omaan paikkaansa.” ²⁶ Sitten he heittivät heistä arpaa. Arpa lankesi Mattiaalle, ja hänet luettiin niiden yhdentoista lisäksi apostolien joukkoon.

Opetuslapset täyttyvät Pyhällä Hengellä

2 ¹ Kun helluntaipäivä oli tullut, he olivat kaikki yhdessä koolla. ² Yhtäkkiä tuli taivaasta humaus, kuin olisi käynyt raju tuulenpuuska, ja se täytti koko huoneen, jossa he istuivat. ³ He näkivät ikään kuin tulisia kieliä, jotka jakaantuivat ja laskeutuivat heidän itse kunkin päälle, ⁴ ja he täyttyivät kaikki Pyhällä Hengellä ja alkoivat puhua muilla kielillä sen mukaan, mitä Henki antoi heille puhuttavaksi.

⁵ Jerusalemissa asui juutalaisia, jumalaapelkääviä miehiä, kaikista kansoista, mitä taivaan alla on. ⁶ Kun tämä ääni kuului, paikalle tuli paljon väkeä, ja ihmiset joutuivat ymmälle, sillä kukin kuuli puhuttavan omaa kieltään. ⁷ He kaikki olivat hämmästyksissään ja sanoivat ihmetellen toisilleen: “Eivätkö nuo kaikki, jotka puhuvat, ole galilealaisia? ⁸ Kuinka me sitten kuulemme kukin omaa kieltämme, sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet? ⁹ Me parthialaiset, meedialaiset ja eelamilaiset ja me, jotka asumme Mesopotamiassa, Juudeassa, Kappadokiassa, Pontoksessa ja Aasiassa, ¹⁰ Frygiassa, Pamfyliassa, Egyptissä ja Kyrenen puoleisen Libyan alueella, me täällä oleskelevat roomalaiset, juutalaiset ja käännynnäiset, ¹¹ kreetalaiset ja

arabialaiset – me kaikki kuulemme heidän puhuvan omalla kielellämme Jumalan suurista teoista.”¹² He olivat kaikki hämmästyksissään eivätkä tienneet, mitä ajatella, ja he sanoivat toinen toiselleen: “Mitähän tämä oikein on?”¹³ Mutta jotkut sanoivat ivaten: “He ovat täynnä makeaa viiniä.”

Pietari todistaa Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksesta

¹⁴ Silloin Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: “Juutalaiset miehet ja te kaikki, jotka asutte Jerusalemissa! Tulkoon tämä teille tiettäväksi, kuulkaa mitä sanon: ¹⁵ Eivät nämä ole juovuksissa, niin kuin te luulette, nythän on vasta päivän kolmas tunti, ¹⁶ vaan tämä on sitä, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta: ¹⁷ ‘Viimeisinä päivinä tapahtuu, sanoo Jumala, että minä vuodatan Henkeni kaikkien ihmisten päälle. Teidän poikanne ja tyttärensä profetoivat, nuorukaisenne näkevät näkyjä ja vanhuksenne uneksivat unia. ¹⁸ Myös palvelijoitteni ja palvelijattarieni päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni, ja he profetoivat. ¹⁹ Minä annan näkyä ihmeitä ylhäällä taivaalla ja merkkejä alhaalla maan päällä, verta, tulta ja savupatsaita. ²⁰ Aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennen kuin tulee Herran päivä, suuri ja loistava. ²¹ Ja tapahtuu, että jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.’

²² Israelin miehet, kuulkaa nämä sanat! Jeesus Nasaretilainen oli mies, josta Jumala todisti teille voimateoilla, ihmeillä ja merkeillä, joita Jumala teki hänen kauttaan teidän keskuudessanne, niin kuin itekin tiedätte. ²³ Hänet Jumala luovutti teille tekemänsä päätöksen ja ennaltatietämisensä mukaisesti, ja hänet te otitte ja laista tietämättömien miesten kätten kautta naulitsitte ristiin ja tapoitte. ²⁴ Mutta Jumala herätti hänet ja päästi hänet kuoleman tuskista. Eihän ollut edes mahdollista, että kuolema olisi voinut pitää häntä vallassaan, ²⁵ sillä Daavid sanoo hänestä: ‘Minä näen alati edessäni Herran. Hän on minun oikealla puolellani, etten horjahtaisi. ²⁶ Sen tähden minun sydämeni iloitsee ja kieleni riemuitsee, vieläpä ruumiiniikin on lepäävä toivossa, ²⁷ sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta. ²⁸ Sinä olet ilmoittanut minulle elämän tiet ja täytät minut ilolla kasvojesi edessä.’

²⁹ Miehet, veljet! Kantaisästämme Daavidista on lupa teille rohkeasti sanoa, että hän on kuollut ja että hänet on haudattu. Hänen hautansa on meidän keskellämme vielä tänäkin päivänä. ³⁰ Mutta koska Daavid oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli hänelle valalla vannonut asettavansa Kristuksen, hänen kupeittensa hedelmän lihan mukaan, hänen valtaistuimelleen, ³¹ niin hän ennalta nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta ja sanoi, että Kristusta ei hylätä tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näe katoavaisuutta. ³² Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme. ³³ Koska hänet siis on korotettu Jumalan oikealle puolelle ja hän on saanut Isältä lupauksen Pyhästä Hengestä, on hän nyt vuodattanut sen, minkä te näette ja kuulette. ³⁴ Eihän Daavid noussut taivasiin, sillä hän sanoo itse: ‘Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, ³⁵ kunnes minä pa-

nen vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.’³⁶ Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on tehnyt hänet Herraksi ja Kristukseksi, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.”

³⁷ Tämän kuullessaan he saivat piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: “Miehet, veljet, mitä meidän on tehtävä?”³⁸ Pietari sanoi heille: “Kääntykää sydämessänne, ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksi saamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.³⁹ Sillä teille tämä lupaus kuuluu ja teidän lapsillenne ja kaikille, jotka ovat kaukana, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.”⁴⁰ Monilla muillakin sanoilla hän todisti vakuuttavasti, ja hän kehotti heitä sanoen: “Antakaa pelastaa itsenne tästä kiero-
sta sukupolvesta.”

Keskinäinen yhteys alkuseurakunnassa

⁴¹ Ne, jotka nyt ottivat Pietarin sanat iloiten vastaan, kastettiin, ja uskovien joukkoon tuli sinä päivänä lisää noin kolmetuhatta henkeä.⁴² He pysyivät apostolien opetuksessa, keskinäisessä yhteydessä, leivän murtamisessa ja rukouksissa.

⁴³ Jokaisen valtasi pelko, ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta.⁴⁴ Kaikki uskovat olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä.⁴⁵ He myivät omaisuutensa ja tavaransa ja jakelivat varoista kaikille sen mukaan, mitä kukin tarvitsi.⁴⁶ Joka päivä he tulivat yksimielisesti koolle temppelialueelle, ja he mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemuiten ja vilpittömin sydämin.⁴⁷ He ylistivät Jumalaa ja olivat koko kansan suosiossa, ja Herra lisäsi seurakuntaan joka päivä niitä, jotka pelastuivat.

Kauniinportin ihme

3¹ Pietari ja Johannes olivat menossa temppeliin rukoushetkellä, yhdeksännellä tunnilla.² Sinne kannettiin miestä, joka oli ollut rampa äitinsä kohdusta asti. Hänet pantiin joka päivä temppelin niin sanotun Kauniinportin luo anomaan almuja temppeliin meneviltä.³ Kun hän näki, että Pietari ja Johannes aikoivat mennä temppeliin, hän pyysi heiltä almuja.⁴ Pietari katsoi häneen kiinteästi, samoin Johannes, ja Pietari sanoi: “Katso meihin.”⁵ Mies katsoi heitä tarkasti odottaen saavansa heiltä jotakin.⁶ Mutta Pietari sanoi: “Hopeaa ja kultaa minulla ei ole, mutta mitä minulla on, sitä minä sinulle annan: Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä, nouse ja kävele.”⁷ Hän tarttui miehen oikeaan käteen ja nosti hänet ylös. Heti miehen jalat ja nilkat vahvistuivat.⁸ Mies hypähti pystyyn, seisoj ja käveli, ja hän meni heidän kanssaan temppeliin kävellen, hypellen ja ylistäen Jumalaa.⁹ Koko kansanjoukko näki hänen kävelevän ja ylistävän Jumalaa.¹⁰ Ihmiset tunsivat hänet mieheksi, joka oli almuja saadakseen istunut temppelin Kauniinportin luona, ja he täytyivät hämmästyksellä ja ihmetyksellä sen vuoksi, mitä hänelle oli tapahtunut.

Pietari puhuu Salomon pylväskäytävässä

¹¹ Kun mies pysytteli Pietarin ja Johanneksen seurassa, koko kansanjoukko kiiruhti hämmästyksen vallassa heidän luokseen niin sanottuun Salomon pylväskäytävään. ¹² Sen nähdessään Pietari alkoi puhua kansalle: "Israelin miehet, miksi te tätä ihmettelette? Miksi te tuijotatte meitä aivan kuin me omalla voimallamme tai hurskaudellamme olisimme saaneet hänet kävelemään?" ¹³ Abrahamin, lisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on kirkastanut palvelijansa Jeesuksen, jonka te kavalсите ja kielsitte Pilatuksen edessä, kun tämä oli päättänyt vapauttaa hänet. ¹⁴ Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja pyysitte, että teille annettaisiin murhamies. ¹⁵ Elämän ruhtinaan te tapoitte, mutta Jumala herätti hänet kuolleista, ja me olemme sen todistajia. ¹⁶ Uskomalla Jeesuksen nimeen on tämä mies, jonka te näette ja tunnette, vahvistunut hänen nimensä voimalla. Usko, jonka Jeesus vaikuttaa, on antanut hänelle täyden terveyden kaikkien teidän nähtenne. ¹⁷ Ja nyt, veljet, minä tiedän, että te olette toimineet tietämättömyyttänne, samoin kuin teidän hallitusmiehennekin. ¹⁸ Mutta näin Jumala toteutti sen, minkä hän oli ennalta ilmoittanut kaikkien profeettojensa suulla: hänen Kristuksensa piti kärsiä. ¹⁹ Katukaa siis ja kääntykää, jotta teidän syntinne pyyhittäisiin pois, ²⁰ niin että virvoituksen ajat tulisivat Herran kasvoista ja hän lähettäisi hänet, joka on teille ennalta määrätty, Kristuksen Jeesuksen. ²¹ Taivaan oli määrä ottaa hänet omakseen niihin aikoihin asti, jolloin kaikki asetetaan kohdalleen. Tästä Jumala on puhunut ikiajoista asti pyhien profeettojensa suulla. ²² Mooses on sanonut isille: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra, teidän Jumalanne, herättää teille veljienne joukosta. Kuulkaa häntä kaikessa, mitä hän teille puhuu. ²³ Ja tapahtuu, että jokainen, joka ei tätä profeettaa kuule, hävitetään kansasta.' ²⁴ Myös kaikki profeetat Samuelista alkaen, järjestään kaikki, jotka ovat puhuneet, ovat ennustaneet näistä päivistä. ²⁵ Te olette profeettojen ja sen liiton lapsia, jonka Jumala teki isiemme kanssa sanoessaan Abrahamille: 'Sinun siemenessäsi siunataan kaikki maan sukukunnat.' ²⁶ Ennen kaikkea teitä varten Jumala herätti palvelijansa Jeesuksen ja lähetti hänet siunaamaan teitä, kun itse kukin käännytte pois pahuudestanne."

Pietari ja Johannes Suuren neuvoston edessä

4 Kun Pietari ja Johannes puhuivat kansalle, tulivat paikalle papit, temppelivartioston päällikkö ja saddukeukset ja astuivat heidän eteensä ² suutuksissaan siitä, että he opettivat kansaa ja julistivat Jeesuksessa ylösnousemusta kuolleista. ³ He kävivät apostoleihin käsiksi ja panivat heidät vankilaan seuraavaan päivään asti, sillä oli jo ilta. ⁴ Monet niistä, jotka olivat kuulleet sanan, uskoivat, ja miesten lukumäärä nousi noin viiteentuhanteen. ⁵ Seuraavana päivänä kokoontuivat Jerusalemissa juutalaisten hallitusmiehet, vanhimmat ja kirjanoppineet, ⁶ samoin ylipappi Hannas sekä Kaifas, Johannes, Alek-

sandros ja kaikki muut, jotka olivat ylipapillista sukua. ⁷ He asettivat apostolit kes-
kelleen ja kysyivät: "Millä voimalla tai kenen nimessä te tämän teitte?"

⁸ Silloin Pietari täynnä Pyhää Henkeä sanoi heille: "Kansan hallitusmiehet ja Israe-
lin vanhimmat! ⁹ Jos meitä tänään kuulustellaan sairaalle miehelle tehdystä hyvästä
teosta, siitä, kenen nimessä hän on parantunut, ¹⁰ niin tietäkää tämä, kaikki te ja
koko Israelin kansa: Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä, hänen, jonka
te ristiinnaulitsitte mutta jonka Jumala herätti kuolleista, hänen nimessään tämä
mies seisoo terveenä teidän edessänne. ¹¹ Hän on se kivi, jonka te rakentajat hyl-
käsitte mutta josta on tullut kulmakivi. ¹² Eikä ole pelastusta kenessäkään toisessa,
sillä ei ole taivaan alla ihmisille annettu muuta nimeä, jossa meidän pitää pelas-
tua."

¹³ Kun hallitusmiehet ja vanhimmat näkivät Pietarin ja Johanneksen rohkeuden ja
havaittivat heidän olevan koulua käymättömiä ja oppimattomia miehiä, he ih-
mettelivät. He tunsivat heidät niiksi, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa. ¹⁴ Näh-
dessään myös parannetun miehen seisovan apostolien kanssa he eivät kenneet
sanomaan mitään vastaan. ¹⁵ He käskivät apostolien mennä ulos neuvoston ko-
koussesta, neuvottelivat sitten keskenään ¹⁶ ja sanoivat: "Mitä me teemme näille
miehille? Sen, että heidän kauttaan on tapahtunut ilmeinen ihme, tietävät kaikki
Jerusalem asukkaat, emmekä me voi sitä kiistää. ¹⁷ Mutta ettei asia leviäisi laa-
jemmalle kansan keskuuteen, kieltäkäämme heitä rangaistuksen uhalla enää pu-
humasta tässä nimessä yhdellekään ihmiselle."

¹⁸ He kutsuivat apostolit ja kielsivät heitä puhumasta tai opettamasta yhtään mi-
tään Jeesuksen nimessä. ¹⁹ Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille: "Päätäkää
itse, onko Jumalan edessä oikein kuulla enemmän teitä kuin Jumalaa! ²⁰ Me
emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet." ²¹ Silloin neu-
voston jäsenet uhkailivat heitä vielä enemmän mutta päästivät heidät vapaaksi,
kun kansan vuoksi eivät keksineet mitään syytä, minkä vuoksi rangaista heitä, kos-
ka kaikki ylistivät Jumalaa siitä, mitä oli tapahtunut. ²² Mies, jolle tämä parantumis-
ihme oli tapahtunut, oli jo sentään yli neljäkymmenen vuoden ikäinen.

Seurakunnan rukous

²³ Päästyään vapaaksi apostolit menivät omiensa luo ja kertoivat kaiken, mitä yli-
papit ja vanhimmat olivat heille sanoneet. ²⁴ Sen kuultuaan he kaikki yksimielisesti
korottivat äänensä Jumalan puoleen ja sanoivat: "Valtias, sinä olet Jumala, joka on
tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on! ²⁵ Sinä olet Pyhän Hen-
gen kautta puhunut meidän isämme, palvelijasi Daavidin, suulla: 'Mitä varten
pakanat pauhaavat ja kansat ajattelevat turhia? ²⁶ Maan kuninkaat nousevat ja
ruhtinaat kokoontuvat yhteen Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan.' ²⁷ Todellakin,
tässä kaupungissa kokoontuivat niin Herodes kuin Pontius Pilatuskin yhdessä pa-
kanoiden ja Israelin heimojen kanssa pyhää palvelijaasi Jeesusta vastaan, jonka
sinä olit voidellut. ²⁸ He tekivät kaiken sen, minkä sinun kätesi ja päätöksesi oli

ennalta määrännyt tapahtuvaksi. ²⁹ Ja nyt, Herra! Katso heidän uhkauksiaan ja anna palvelijoihdesi puhua täysin rohkeasti sinun sanaasi. ³⁰ Ojenna kätesi, niin että sairaat parantuvat ja tunnustekoja ja ihmeitä tapahtuu sinun pyhän palvelijasi Jeesuksen nimen kautta.” ³¹ Kun he olivat rukoilleet, vavahteli paikka, jossa he olivat koolla, ja he kaikki täyttyivät Pyhällä Hengellä, ja he puhuivat rohkeasti Jumalan sanaa.

Kaikki on yhteistä

³² Uskovien suurella joukolla oli yksi sydän ja yksi sielu. Kukaan ei sanonut omakseen mitään siitä, mitä omisti, vaan heillä oli kaikki yhteistä. ³³ Apostolit todistivat suurella voimalla Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja suuri armo oli kaikkien heidän yllään. ³⁴ Eikä heidän joukossaan ollut ketään puutteenalaista, sillä kaikki ne, jotka omistivat maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat kauppasumman ³⁵ ja pänivat sen apostolien jalkojen juureen, ja jokaiselle jaettiin hänen tarpeensa mukaan.

³⁶ Myös Joosef, Kyproksella syntynyt leeviläinen, jota apostolit kutsuivat Barnabaaksi – käännettynä: kehotuksen poika – ³⁷ myi omistamansa pellon, toi rahat ja pani ne apostolien jalkojen juureen.

Ananias ja Safira

5 ¹ Muuan Ananias-niminen mies myi yhdessä vaimonsa Safiran kanssa maatilaa. ² Mies pani vaimonsa tietten osan myyntihinnasta syrjään, ja osan hän toi apostolien jalkojen juureen. ³ Silloin Pietari sanoi: ”Ananias, miksi Saatana on saanut täyttää sydämesi, niin että yritit pettää Pyhää Henkeä ja panit syrjään osan tilan hinnasta? ⁴ Eikö se ennen myyntiä ollut sinun omasi, ja eikö sen hinta myynnin jälkeekin ollut sinun vallassasi? Miksi päätit sydämessäsi tehdä tämän? Et sinä ole valehdellut ihmisille vaan Jumalalle.” ⁵ Kun Ananias kuuli nämä sanat, hän kaatui maahan ja heitti henkensä, ja suuri pelko valtasi kaikki, jotka sen kuulivat. ⁶ Nuoret miehet tulivat ja kietoivat hänet vaatteeseen, kantoivat pois ja hautasivat hänet. ⁷ Noin kolmen tunnin kuluttua tuli hänen vaimonsa sisään tietämättä, mitä oli tapahtunut. ⁸ Pietari kysyi häneltä: ”Sano minulle: siihenkö hintaan te myitte maatilaa?” ”Kyllä, juuri siihen hintaan”, hän vastasi. ⁹ Silloin Pietari sanoi hänelle: ”Miksi te olette yksissä tuumin käyneet kiusaamaan Herran Henkeä? Katso, niiden miesten jalat, jotka veivät miehesi hautaan, ovat ovella, ja he kantavat pois myös sinut.” ¹⁰ Nainen kaatui heti hänen jalkojensa juureen ja heitti henkensä. Kun nuoret miehet tulivat sisään, he huomasivat hänen kuolleen. He kantoivat hänet pois ja hautasivat hänet miehensä viereen. ¹¹ Suuri pelko valtasi koko seurakunnan ja kaikki, jotka tästä kuulivat.

Tunnustekoja ja ihmeitä

¹² Apostolien kätten kautta tapahtui kansan keskuudessa monia tunnustekoja ja ihmeitä. Uskovat olivat kaikki yksimielisesti koolla Salomon pylväskäytävässä, ¹³ mutta muista ei kukaan rojhennut liittyyä heihin. Kansa piti heitä kuitenkin suuressa arvossa, ¹⁴ ja yhä enemmän tuli lisää niitä, jotka uskoivat Herraan, joukoittain sekä miehiä että naisia. ¹⁵ Sairaita kannettiin jopa kaduille ja pantiin vuoteille ja paareille, että Pietarin kulkiessa ohi edes hänen varjonsa koskettaisi jotakuta heistä. ¹⁶ Myös ympärillä olevista kaupungeista tuli paljon ihmisiä Jerusalemiin. He toivat mukanaan sairaita ja saastaisten henkien vaivaamia, jotka kaikki tulivat terveiksi.

Apostolit vangitaan

¹⁷ Silloin nousi ylipappi, samoin kaikki hänen kannattajansa, koko saddukeusten laho, täynnä kiihkoa. ¹⁸ He kävivät käsiksi apostoleihin ja panivat heidät yleiseen vankilaan. ¹⁹ Mutta yöllä Herran enkeli avasi vankilan ovet, vei heidät ulos ja sanoi: ²⁰ ”Menkää, astukaa esiin ja puhukaa temppelissä kansalle kaikki tämän elämän sanat.” ²¹ Sen kuultuaan apostolit menivät aamun sarastaessa temppeliin ja alkoivat opettaa.

Mutta ylipappi ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, tulivat ja kutsuivat koolle neuvoston ja koko Israelin vanhinten kokouksen ja lähettivät noutamaan apostoleja vankilasta. ²² Kun oikeudenpalvelijat saapuivat vankilaan eivätkä löytäneet heitä sieltä, he palasivat takaisin ja kertoivat: ²³ ”Me kyllä huomasimme, että vankila oli tarkasti lukittu ja vartijat seisoivat ulkopuolella ovien edessä, mutta kun avasimme ovet, emme löytäneet sisältä ketään.” ²⁴ Kun temppelivartioston päällikkö ja ylipapit kuulivat nämä sanat, he olivat ymmällä heistä eivätkä tienneet, mitä tästä mahtaisi tulla. ²⁵ Mutta joku tuli kertomaan heille: ”Katsokaa, ne miehet, jotka te panitte vankilaan, seisovat temppelissä ja opettavat kansaa.” ²⁶ Silloin päällikkö meni oikeudenpalvelijoiden kanssa hakemaan heitä, ei kuitenkaan väkivalloin, sillä he pelkäsivät, että kansa kivittäisi heidät.

Apostolit todistavat neuvostolle

²⁷ He toivat apostolit ja asettivat heidät neuvoston eteen, ja ylipappi kuulusteli heitä. ²⁸ Hän sanoi: ”Emmekö ole kieltämällä kieltäneet teitä opettamasta tässä nimessä? Ja nyt te olette täyttäneet Jerusalemin opetuksellanne ja tahdotte saattaa meidän päällemme tuon miehen veren.” ²⁹ Mutta Pietari ja muut apostolit vastasivat: ”Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. ³⁰ Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte. ³¹ Jumala on korottanut hänet oikealle puolelleen Päämieheksi ja Pelastajaksi antaakseen Israelille mielenmuutoksen ja syntien anteeksiantamuksen. ³² Me olemme kaiken tämän todistajia, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka häntä tottele-

vat.”³³ Tämän kuullessaan neuvoston jäsenet raivostuivat ja aikoivat tappaa apostolit.

Gamalielin puhe neuvostossa

³⁴ Neuvostossa nousi eräs fariseus nimeltään Gamaliel, koko kansan kunnioittama lainopettaja. Hän käski viedä apostolit vähäksi aikaa ulos. ³⁵ Sitten hän sanoi neuvostolle: ”Israelin miehet, harkitkaa tarkoin, mitä aiotte tehdä näille miehille. ³⁶ Ennen näitä päiviä nousi Teudas. Hän sanoi olevansa jotakin, ja häneen liittyi noin neljäsataa miestä, mutta hänet tapettiin, ja hänen kannattajiensa joukko hajaantui ja hävisi jäljettömiin. ³⁷ Hänen jälkeensä nousi galilealainen Juudas verollepanon päivinä ja vietteli paljon kansaa puolelleen. Myös hän sai surmansa, ja hänen kannattajiensa joukko joutui hajalle. ³⁸ Nyt minä sanon teille: pysykää erossa näistä miehistä ja antakaa heidän olla. Jos tämä hanke tai toiminta on ihmisistä, se raukeaa tyhjiin, ³⁹ mutta jos se on Jumalasta, te ette voi kukistaa heitä. Varokaa, ettei teidän havaittaisi taistelevan Jumalaa vastaan.” Niin he myöntyivät hänen neuvoonsa. ⁴⁰ Kutsuttuaan apostolit sisään he pieksättivät heidät ja kielsivät heitä puhumasta Jeesuksen nimessä mutta päästivät heidät vapaaksi.

⁴¹ Silloin apostolit lähtivät pois neuvostosta iloiten siitä, että heidät oli katsottu arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden. ⁴² Eivätkä he lakanneet vaan opettivat joka päivä temppelissä ja kodeissa ja julistivat evankeliumia Kristuksesta Jeesuksesta.

Seitsemän diakonia

6 Niinä päivinä, opetuslasten joukon kasvaessa, alkoivat hellenistit nurista heprealaisia vastaan siitä, että heidän leskiään syrjittiin päivittäisen avustuksen jaossa. ² Silloin ne kaksitoista kutsuivat koolle opetuslasten joukon ja sanoivat: ”Ei ole sopivaa, että me ruuan jakelun vuoksi lyömme laimin Jumalan sanan. ³ Valitkaa siis keskuudestanne, veljet, seitsemän miestä, joista on hyvä todistus ja jotka ovat täynnä Pyhää Henkeä ja viisautta, niin me asetamme heidät tähän tehtävään. ⁴ Me itse tahdomme pysyä rukouksessa ja sanan palveluksessa.” ⁵ Tämä puhe oli koko joukolle mieleen, ja he valitsivat Stefanoksen, miehen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Filippoksen, Prokoroksen, Nikanorin, Timonin, Parmenaksen ja Nikolaoksen, antiokialaisen käännynnäisen. ⁶ Nämä tuotiin apostolien eteen, ja apostolit rukoilivat ja panivat kätensä heidän päälleen. ⁷ Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten määrä kasvoi suuresti Jerusalemissa. Myös suuri joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi.

Stefanos vangitaan

⁸ Stefanos, täynnä armoa ja voimaa, teki suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansan keskuudessa. ⁹ Silloin nousivat hänen kanssaan väittelemään jotkut, jotka olivat niin

sanotusta libertiinien synagogasta ja kyreneläisten ja aleksandrialaistaisten synagogista, ja muutamat, jotka olivat Kilikian ja Aasian maakunnista. ¹⁰ He eivät kuitenkaan pystyneet pitämään puoliaan sitä viisautta ja Henkeä vastaan, jonka voimassa hän puhui.

¹¹ Silloin he hankkivat salaa miehiä sanomaan: ”Me olemme kuulleet hänen puhuvan pilkkaavia sanoja Moosesta ja Jumalaa vastaan.” ¹² He yllyttivät kansaa, vanhimpia ja kirjanoppineita ja astuivat esiin, tempasivat hänet mukaansa ja veivät neuvoston eteen. ¹³ He toivat paikalle vääriä todistajia, jotka sanoivat: ”Tämä mies ei lakkaa puhumasta pilkkaavia sanoja tätä pyhää paikkaa ja lakia vastaan. ¹⁴ Me olemme kuulleet hänen sanovan, että Jeesus, se Nasaretilainen, hajottaa maahan tämän paikan ja muuttaa säädökset, jotka Mooses on meille antanut.” ¹⁵ Kaikki, jotka istuivat neuvostossa, kiinnittivät katseensa Stefanokseen, ja hänen kasvonsa olivat heistä niin kuin enkelin kasvot.

Stefanoksen puhe

7 ¹ Ylipappi kysyi: ”Onko asia näin?” ² Stefanos sanoi: ”Miehet, veljet ja isät, kuulkaa! Kirkkauden Jumala ilmestyi isällemme Abrahamille hänen ollessaan Mesopotamiassa, ennen kuin hän oli asettunut asumaan Harraniin, ³ ja sanoi hänelle: ’Lähde maastasi ja suvustasi ja mene siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.’ ⁴ Silloin hän lähti kaldealaisten maasta ja asettui asumaan Harraniin. Sitten kun hänen isänsä oli kuollut, Jumala siirsi hänet tähän maahan, jossa te nyt asutte. ⁵ Jumala ei antanut hänelle siitä perintöösaa, ei jalanleveyttäkään, mutta lupasi antaa sen omaksi hänelle ja hänen jälkeensä hänen siemenelleen – vaikka Abrahamilla ei ollut lasta. ⁶ Jumala sanoi, että hänen jälkeläisensä joutuvat olemaan muukalaisina vieraalla maalla ja heitä orjuutetaan ja sorretaan neljäsataa vuotta. ⁷ ’Mutta sen kansan, jonka orjiksi he joutuvat, minä tuomitsen’, sanoi Jumala. ’Sen jälkeen he lähtevät sieltä ja palvelevat minua tässä paikassa.’ ⁸ Hän teki Abrahamin kanssa ympärileikkauksen liiton. Abrahamille syntyi lisä, ja Abraham ympärileikkasi hänet kahdeksantena päivänä, samoin lisä Jaakobin ja Jaakob ne kaksitoista kantaisää.

⁹ Kantaisät kadehtivat Joosefia ja myivät hänet Egyptiin. Mutta Jumala oli hänen kanssaan ¹⁰ ja pelasti hänet kaikista hänen ahdistuksistaan. Jumala antoi hänelle armon ja viisauden faraon, Egyptin kuninkaan, edessä, niin että tämä asetti hänet Egyptin ja koko taloutensa hallitsijaksi. ¹¹ Sitten tuli koko Egyptin maahan ja Kanaaniin nälänhätä ja suuri ahdistus, eivätkä isämme löytäneet mistään ravintoa. ¹² Kun Jaakob kuuli, että Egyptissä oli viljaa, hän lähetti isämme sinne ensimmäisen keran. ¹³ Toisella kertaa Joosef ilmaisi itsensä veljilleen ja farao sai tietää Joosefin suvusta. ¹⁴ Joosef lähetti veljensä kutsumaan luokseen isänsä Jaakobin ja koko sukusensa, seitsemänkymmentäviisi henkeä. ¹⁵ Niin Jaakob meni Egyptiin, ja siellä hän kuoli, samoin meidän isämme. ¹⁶ Heidät siirrettiin Sikemiin ja pantiin siihen haudataan, jonka Abraham oli hopealla ostanut Sikemistä Hamorin pojilta.

¹⁷ Kun lähestyi sen lupauksen aika, jonka Jumala oli vannonut Abrahamille, kansa kasvoi ja lisääntyi Egyptissä, ¹⁸ kunnes hallitsijaksi nousi toinen kuningas, joka ei tiennyt mitään Joosefista. ¹⁹ Hän toimi kavalasti kansaamme kohtaan, sortii isäimme ja pakotti heidät jättämään vastasyntyneet lapsensa heitteille, etteivät ne jäisi eloon. ²⁰ Siihen aikaan syntyi Mooses, ja hän oli Jumalalle mieluinen. Kolme kuu-kautta häntä hoidettiin isänsä kodissa, ²¹ ja kun hänet oli jätetty heitteille, faraon tytär otti hänet ja kasvatti häntä omana poikanaan. ²² Mooses kasvatettiin kaikkeen egyptiläisten viisauteen, ja hän oli voimallinen sanoissaan ja teoissaan.

²³ Kun hän oli täyttänyt neljäkymmentä vuotta, hänen sydämessään heräsi ajatus mennä katsomaan veljiään, israelilaisia. ²⁴ Nähdessään eräälle heistä tehtävän vääryyttä hän puolusti tätä ja kosti pahoinpidellyn puolesta lyömällä egyptiläisen kuoliaaksi. ²⁵ Hän luuli veljiensä ymmärtävän, että Jumala hänen kätensä kautta antaa heille pelastuksen, mutta he eivät ymmärtäneet. ²⁶ Seuraavana päivänä hän tuli paikalle, kun kaksi heistä tappeli keskenään. Hän yritti saada heidät sovintoon ja sanoi: 'Miehet, teidän olette veljiä! Mitä varten teette toisillenne vääryyttä?'

²⁷ Mutta se, joka teki lähimmäiselleen vääryyttä, työnsi Mooseksen pois ja sanoi: 'Kuka sinut on asettanut meidän päämieheksemme ja tuomariksemme?' ²⁸ Aiotko tappaa minutkin, niin kuin eilen tapoit sen egyptiläisen?' ²⁹ Näiden sanojen tähden Mooses pakeni, ja hän eli muukalaisena Midianin maassa. Siellä hänelle syntyi kaksi poikaa.

³⁰ Kun oli kulunut neljäkymmentä vuotta, hänelle ilmestyi Siinainvuoren autio-maassa Herran enkeli palavan orjantappurapensaana liekissä. ³¹ Mooses ihmetteli näkemäänsä näkyä, ja kun hän meni lähemmäs katsoakseen tarkemmin, kuului Herran ääni: ³² 'Minä olen sinun isiesi Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala.' Mooses alkoi vapista eikä uskaltanut katsoa. ³³ Mutta Herra sanoi hänelle: 'Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhää maata. ³⁴ Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut heidän huokauksensa, ja minä olen astunut alas vapauttamaan israelilaiset. Ja nyt, tule, minä lähetän sinut Egyptiin.'

³⁵ Tämän Mooseksen, jonka he kielsivät sanoen: 'Kuka sinut on asettanut päämieheksi ja tuomariksi?', hänet Jumala lähetti päämieheksi ja lunastajaksi sen enkelin välityksellä, joka ilmestyi hänelle orjantappurapensaassa. ³⁶ Hän johdatti heidät pois ja teki ihmeitä ja tunnustekoja Egyptin maassa, Punaisessa meressä ja autio-maassa neljänkymmenen vuoden ajan. ³⁷ Tämä on se Mooses, joka sanoi israelilaisille: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra teidän Jumalanne herättää teille veljienne joukosta. Häntä kuunnelkaa.' ³⁸ Juuri hän oli seurakunnan keskellä autiomaassa enkelin kanssa, joka puhui hänelle Siinainvuorella, ja hän oli myös isiemme kanssa, ja hän sai eläviä sanoja annettavaksi meille. ³⁹ Isämme eivät kuitenkaan tahtoneet totella häntä vaan työnsivät hänet pois ja kääntyivät sydämessään Egyptiin. ⁴⁰ He sanoivat Aaronille: 'Tee meille jumalia, jotka kulkevat meidän edellämme, sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tuolle miehelle, joka johdatti meidät ulos Egyptin maasta.' ⁴¹ Ja he tekivät niinä päivinä mullikkapatsaan, toivat uhrin epäjumalalleen ja riemuitsivat kätensä teoista. ⁴² Mutta Jumala kääntyi heistä

pois ja jätti heidät palvelemaan taivaan sotajoukkoa, niin kuin on kirjoitettu profeettojen kirjassa: 'Toitteko te minulle teurasuhreja ja muita uhreja autiomaassa neljänäkymmenenä vuotena, te Israelin kansa? ⁴³ Molokin telttamajaa ja Romfajumalanne tähteä te kannoitte, niitä kuvia, jotka olitte tehneet palvoaksenne niitä. Sen tähden minä siirrän teidät Babylonin tuolle puolen.'

⁴⁴ Isillämme oli todistuksen telttamaja autiomaassa, niin kuin hän, joka puhui Moosekselle, oli määrännyt sen tehtäväksi Mooseksen näkemän mallin mukaan. ⁴⁵ Sen telttamajan meidän isämme saivat perintönä ja toivat mukanaan Joosuan johdolla vallatessaan maan pakanoilta, jotka Jumala karkotti isiemme tieltä. Näin oli aina Daavidin päiviin asti. ⁴⁶ Daavid sai armon Jumalan edessä ja pyysi, että saisi valmistaa asumuksen Jaakobin Jumalalle. ⁴⁷ Mutta temppelin hänelle rakensi Salomo. ⁴⁸ Korkein ei kuitenkaan asu käsin tehdyissä temppeleissä, sillä näin sanoo profeetta: ⁴⁹ 'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa minun jalkojeni astinlauta. Millaisen huoneen te minulle rakentaisitte, sanoo Herra, tai mikä paikka olisi minun leposijani? ⁵⁰ Eikö minun käteni ole tehnyt tätä kaikkea?'

⁵¹ Te niskurit ja sydämeltänne ja korviltanne ympärileikkaamattomat! Aina te vastustatte Pyhää Henkeä – niin kuin isänne, niin tekin! ⁵² Ketä profeetoista teidän isänne eivät vainonneet? He tappoivat ne, jotka ennalta ilmoittivat Vanhurskaan tulemisesta. Ja teistä on nyt tullut hänen kavaltaajiaan ja murhaajiaan, ⁵³ teistä, jotka enkelien välittämänä saitte lain mutta ette ole sitä noudattaneet."

Stefanos kivitetään

⁵⁴ Kun neuvoston jäsenet tämän kuulivat, se viilsi heidän sydäntään, ja he kiristelivät Stefanokselle hampaitaan. ⁵⁵ Mutta täynnä Pyhää Henkeä hän käänsi katseensa taivasta kohti ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen, joka seiso i Jumalan oikealla puolella. ⁵⁶ Hän sanoi: "Katso! Minä näen taivaat avattuina ja Ihmisen Pojan seisomassa Jumalan oikealla puolella."

⁵⁷ Mutta he huusivat kovalla äänellä, tukkivat korvansa ja ryntäsivät yhdessä hänen kimppuunsa. ⁵⁸ He ajoivat hänet ulos kaupungista ja kivittivät hänet, ja todistajat riisuiivat viittansa Saulus-nimisen nuoren miehen jalkojen juureen. ⁵⁹ Niin he kivittivät Stefanosta, joka rukoili sanoen: "Herra Jeesus, ota minun henkeni." ⁶⁰ Lyyhistyen polvilleen hän huusi kovalla äänellä: "Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!" Sen sanottuaan hän nukkui pois.

Saulus vainoa seurakuntaa

8 Myös Saulus hyväksyi Stefanoksen surmaamisen. Sinä päivänä puhkesi suuri vaino Jerusalemin seurakuntaa kohtaan, ja apostoleja lukuun ottamatta kaikki haajaantuivat pitkin Juudean ja Samarian paikkakuntia. ² Muutamat jumalaapelkäävät miehet hautasivat Stefanoksen ja pitivät hänelle suuret valittajaiset. ³ Mutta Saulus

raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon, raastoi ulos miehiä ja naisia ja toimitti heidät vankilaan.

EVANKELIUMI LEVIÄÄ JERUSALEMIN YMPÄRISTÖÖN, 8–9

Filippos Samariassa

⁴Ne, jotka näin olivat hajaantuneet, kulkivat paikasta toiseen ja julistivat evankeliumin sanaa. ⁵Filippos meni Samarian kaupunkiin ja saarnasi kansalle Kristusta. ⁶Ihmiset ottivat yksimielisesti vastaan sen, mitä Filippos puhui, kun he kuuntelivat häntä ja näkivät tunnusteet, jotka hän teki. ⁷Monista, joissa oli saastaisia henkiä, ne lähtivät ulos huutaen kovalla äänellä, ja moni halvaantunut ja rampa parani. ⁸Siinä kaupungissa syntyi suuri ilo.

⁹Mutta ennestään oli kaupungissa muuan Simon-niminen mies, joka harjoitti noituutta ja hämmästytti Samarian kansaa ja sanoi olevansa joku suuri. ¹⁰Kaikki, pienimmästä suurimpaan, seurasivat häntä ja sanoivat: ”Tämä mies on se Jumalan voima, jota kutsutaan Suureksi.” ¹¹He seurasivat häntä, koska hän oli pitkän aikaa hämmästyttänyt heitä noitatempuillaan. ¹²Mutta kun he nyt uskoivat Filipposta, joka julisti evankeliumia Jumalan valtakunnasta ja Jeesuksen Kristuksen nimestä, he ottivat kasteen, sekä miehet että naiset. ¹³Simon itsekin uskoi, ja kun hänet oli kastettu, hän pysytteli Filippoksen seurassa. Nähdessään tunnustekoja ja suuria voimatekoja hän hämmästy.

Pietari ja Johannes Samariassa

¹⁴Kun apostolit Jerusalemissa kuulivat, että samarialaiset olivat ottaneet vastaan Jumalan sanan, he lähettivät heidän luokseen Pietarin ja Johanneksen. ¹⁵Perille tultuaan nämä rukoilivat heidän puolestaan, että he saisivat Pyhän Hengen, ¹⁶sillä hän ei ollut vielä tullut heidän kenenkään päälle. Heidät oli ainoastaan kastettu Herran Jeesuksen nimeen. ¹⁷Sitten apostolit panivat kätensä heidän päälleen, ja he saivat Pyhän Hengen.

¹⁸Kun Simon näki, että Pyhä Henki annettiin sille, jonka päälle apostolit panivat kätensä, hän toi heille rahaa ¹⁹ja sanoi: ”Antakaa minullekin tuo valta, että kenen päälle minä panen käteni, se saa Pyhän Hengen.” ²⁰Mutta Pietari sanoi hänelle: ”Menkoot rahasi sinun kansasi kadotukseen, koska luulet, että Jumalan lahja on rahalla saatavissa! ²¹Sinulla ei ole osaa eikä arpa tähän asiaan, sillä sinun sydämesi ei ole vilpiton Jumalan edessä. ²²Käänny siis tuosta pahuudestasi ja rukoile Herraa. Ehkäpä sinun sydämesi ajatus annetaan sinulle anteeksi. ²³Minä näen, että sinä olet täynnä katkeruuden sappea ja kiinni vääryyden siteissä.” ²⁴Simon vastasi: ”Rukoilkaa te minun puolestani Herraa, ettei minulle tapahtuisi mitään siitä, mitä sanoitte.”

²⁵ **Kun** apostolit olivat todistaneet ja puhuneet Herran sanaa, he lähtivät paluumatkalle Jerusalemiin ja julistivat evankeliumia monissa Samarian kylissä.

Filippos ja etiopialainen hovihera

²⁶ Herran enkeli puhui Filippokselle: "Nouse ja mene etelään päin sille tielle, joka vie Jerusalemistä alas Gassaan ja on autio." ²⁷ Hän nousi ja lähti. Siellä kulki etiopialainen mies, eunukki, Etiopian kuningattaren eli kandaken mahtava hovihera ja koko hänen aarteistonsa hoitaja. Hän oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan ²⁸ ja oli nyt paluumatkalla, istui vaunuissaan ja luki profeetta Jesajaa.

²⁹ Henki sanoi Filippokselle: "Mene lähemmäs ja pysyttele noiden vaunujen vierellä." ³⁰ Filippos juoksi vaunujen luo, kuuli miehen lukevan profeetta Jesajaa ja kysyi: "Ymmärrätkö myös, mitä luet?" ³¹ Tämä vastasi: "Kuinka voisinkaan, ellei kukaan minua opasta?" Hän pyysi Filipposta nousemaan ja istumaan viereensä. ³² Raamatunkohta, jota hän luki, oli tämä: "Niin kuin lammas hänet vietiin teuraaksi, ja niin kuin karitsa on hiljaa keritsijänsä edessä, niin ei hänkään avaa suutaan. ³³ Hänen alentumisensa tähden oikeudenmukaisuus otettiin pois hänen kohdaltaan. Kuka pystyy kertomaan hänen syntyperänsä? Hänen elämänsä otetaan pois maan päältä."

³⁴ Hovihera sanoi Filippokselle: "Pyydän sinua sanomaan: kenestä profeetta puhuu näin, itsestäänkö vai jostakin toisesta?" ³⁵ Filippos alkoi puhua ja lähtien tästä raamatunkohdasta julisti hänelle evankeliumia Jeesuksesta.

³⁶ Tietä kulkiessaan he tulivat veden ääreen. Hovihera sanoi: "Tässä on vettä. Mikä estää kastamasta minua?" ³⁷ Silloin Filippos sanoi hänelle: "Jos sinä uskot koko sydäimestäsi, se käy päinsä." Hovihera vastasi: "Minä uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika." ³⁸ Hän käski pysäyttää vaunut, ja he molemmat, Filippos ja hovihera, astuivat veteen, ja Filippos kastoi hänet.

³⁹ Kun he olivat nousseet vedestä, Herran Henki tempasi Filippoksen pois, eikä hovihera enää nähnyt häntä. Hän jatkoi matkaansa iloitien, ⁴⁰ mutta Filippos tavattiin Asdodissa. Hän kulki kaikissa kaupungeissa evankeliumia julistaen, kunnes tuli Kesareaan.

Sauluksen kääntyminen

9 ¹ Saulus puhkui yhä uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia kohtaan. Hän meni yli-papin luo ² ja pyysi tältä kirjeitä Damaskoksen synagogille sitä varten, että jos hän löytäisi sen tien vaeltajia, miehiä tai naisia, hän saisi tuoda heidät kahlittuina Jerusalemiin.

³ Kun hän oli matkalla ja lähestyi Damaskosta, yhtäkkiä taivaasta leimahti valo hänen ympärilleen. ⁴ Hän kaatui maahan ja kuuli äänen sanovan hänelle: "Saul, Saul, miksi vainoat minua?" ⁵ Hän kysyi: "Kuka olet, Herra?" Herra vastasi: "Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. Työläs sinun on potkia pistimiä vastaan." ⁶ Vapisten ja

hämmästyneenä Saulus sanoi: ”Herra, mitä tahdot minun tekevän?” Herra vastasi hänelle: ”Nouse ja mene kaupunkiin, niin sinulle sanotaan, mitä sinun on tehtävä.”

⁷ Miehet, jotka tekivät matkaa hänen kanssaan, seisoivat mykkinä. He kyllä kuulivat äänen mutta eivät nähneet ketään. ⁸ Saulus nousi maasta, mutta kun hän avasi silmänsä, hän ei nähnyt mitään. Kädestä taluttaen he veivät hänet Damaskokseen.

⁹ Kolmeen päivään hän ei nähnyt mitään, ei syönyt eikä juonut.

¹⁰ Damaskoksessa oli opetuslapsi nimeltään Ananias. Herra sanoi hänelle näyssä: ”Ananias!” Tämä vastasi: ”Tässä olen, Herra.” ¹¹ Herra sanoi hänelle: ”Nouse ja mene sille kadulle, jota kutsutaan Suoraksi, ja kysy Juudaksen talosta Saulus-nimistä tarsolaista. Hän on rukoilemassa ¹² ja on nähnyt näyssä Ananias-nimisen miehen tulevan sisään ja panevan kätensä hänen päälleen, että hän saisi näkönsä takaisin.” ¹³ Ananias vastasi: ”Herra, olen monelta kuullut siitä miehestä, kuinka paljon pahaa hän on tehnyt sinun pyhillesi Jerusalemissa. ¹⁴ Täälläkin hänellä on ylipapeilta saatu valtuus panna kahleisiin kaikki, jotka huutavat avuksi sinun nimeäsi.” ¹⁵ Mutta Herra sanoi hänelle: ”Mene, sillä hän on minun valittu aseeni vie-mään minun nimeäni pakanakansojen ja kuninkaiden ja Israelin lasten eteen. ¹⁶ Minä osoitan hänelle, kuinka paljon hän joutuu kärsimään minun nimeni tähden.”

¹⁷ Niin Ananias lähti. Hän meni sisälle taloon, pani molemmat kätensä Sauluksen päälle ja sanoi: ”Saul, veljeni! Herra lähetti minut – Jeesus, joka ilmestyi sinulle tiellä, jota kuljit. Hän lähetti minut, jotta saisit näkösi takaisin ja täytyisit Pyhällä Hengellä.” ¹⁸ Heti putosivat aivan kuin suomut hänen silmistään, ja välittömästi hän sai näkönsä. Sitten hän nousi, ja hänet kastettiin. ¹⁹ Saatuaan ruokaa hän vahvistui.

Saulus saarnaa Damaskoksessa

Saulus oli opetuslasten keskuudessa Damaskoksessa muutamia päiviä. ²⁰ Heti hän alkoi saarnata synagogissa Jeesusta Kristusta, julistaen, että Jeesus on Jumalan Poika. ²¹ Kaikki kuulijat olivat hämmästyksissään ja sanoivat: ”Eikö juuri tämä tuhonnut Jerusalemissa niitä, jotka huutavat avuksi tätä nimeä? Eikö hän ole tullut tänne viedäkseen heidät kahlittuina ylipappien käsiin?” ²² Mutta Saulus sai yhä enemmän voimaa ja saattoi Damaskoksessa asuvat juutalaiset ymmälleen näyt-täessään toteen, että Jeesus on Kristus.

Saulus pakenee juutalaisia

²³ Jonkin ajan kuluttua juutalaiset päättivät tappaa Sauluksen. ²⁴ Hän sai kuitenkin tietää heidän salahankkeestaan. He vartioivat porttejakin yötä päivää, jotta saisi-vat hänet surmatuksi, ²⁵ mutta hänen opetuslapsensa ottivat hänet yöllä mukaansa ja laskivat hänet korissa alas muurilta.

Saulus Jerusalemissa

²⁶ Tultuaan Jerusalemiin Saulus yritti liittyä opetuslapsiin, mutta kaikki pelkäsivät häntä eivätkä uskoneet, että hän oli opetuslapsi. ²⁷ Silloin Barnabas otti huolehtiakseen hänestä ja vei hänet apostolien luo. Hän kertoi heille, kuinka Saulus oli tiellä nähnyt Herran, kuinka Herra oli puhunut hänelle ja kuinka hän oli Damaskoksessa rohkeasti puhunut Jeesuksen nimessä. ²⁸ Niin Saulus liikkui heidän keskuudessaan sisälle ja ulos Jerusalemissa ja puhui rohkeasti Herran Jeesuksen nimessä. ²⁹ Hän puhui ja väitteli hellenistien kanssa, mutta he yrittivät surmata hänet. ³⁰ Kun veljet huomasivat tämän, he veivät hänet Kesareaan ja lähettivät hänet sieltä Tarsokseen.

³¹ Niin seurakunnalla oli nyt koko Juudeassa, Galileassa ja Samariassa rauha. Se rakentui ja eli Herran pelossa ja kasvoi Pyhän Hengen rohkaisevasta vaikutuksesta.

EVANKELIUMI LEVIÄÄ PAKANAKANSOILLE, 9–12

Aineaksen parantuminen

³² Kun Pietari kiersi kaikkien luona, hän tuli myös Lyddassa asuvien pyhien luo. ³³ Siellä hän tapasi Aineas-nimisen miehen, joka oli maannut vuoteessa kahdeksan vuotta halvaantuneena. ³⁴ Pietari sanoi hänelle: "Aineas! Jeesus Kristus parantaa sinut. Nouse ja korjaa vuoteesi." Hän nousi heti. ³⁵ Kaikki Lyddan ja Saaronin asukkaat näkivät hänet ja kääntyivät Herran puoleen.

Tabita herätetään kuolleista

³⁶ Joppessa oli muuan opetuslapsi, nainen nimeltään Tabita, kreikaksi Dorkas. Hän teki paljon hyviä tekoja ja antoi runsaasti almuja. ³⁷ Mutta noihin aikoihin hän sairastui ja kuoli, ja hänet pestiin ja siirrettiin yläkerran huoneeseen.

³⁸ Koska Lydda oli lähellä Jopea ja opetuslapset kuulivat Pietarin olevan siellä, he lähettivät kaksi miestä hänen luokseen pyytämään: "Tule viivyttellemättä meidän luoksemme." ³⁹ Pietari lähti heidän mukaansa. Kun hän oli päässyt perille, hänet vietiin yläkertaan, ja kaikki lesket tulivat hänen luokseen itkien ja näyttäen hänelle paitoja ja päällysvaatteita, jotka Dorkas oli tehnyt ollessaan heidän kanssaan. ⁴⁰ Mutta Pietari hääti kaikki ulos, polvistui ja rukoili. Sitten hän kääntyi ruumiiseen päin ja sanoi: "Tabita, nouse ylös!" Tämä avasi silmänsä, ja nähdessään Pietarin hän nousi istumaan. ⁴¹ Pietari ojensi hänelle kätensä ja auttoi hänet jalkeille. Sitten hän kutsui sisään pyhät ja lesket ja toi hänet elävänä heidän eteensä.

⁴² Tämä tuli tunnetuksi koko Joppessa, ja monet uskoivat Herraan. ⁴³ Pietari viipyi Joppessa vielä jonkin aikaa erään nahkuri Simonin luona.

Pietari ja Kornelius

10¹ Kesareassa oli mies nimeltään Kornelius, sadanpäällikkö niin sanotussa italia-laisessa joukko-osastossa. ² Hän oli hurskas ja jumalaapelkäävä kuten koko hänen perhekuntansakin. Hän antoi paljon almuja kansalle ja rukoili alati Jumalaa. ³ Päi-vän yhdeksännen tunnin vaiheilla hän näki näyssä selvästi Jumalan enkelin, joka tuli hänen luokseen ja sanoi hänelle: ”Kornelius!” ⁴ Kornelius tuijotti enkeliä ja ky-syi pelästyneenä: ”Mitä nyt, herra?” Tämä sanoi hänelle: ”Sinun rukouksesi ja almusi ovat nousseet Jumalan eteen ja tulleet muistetuiksi. ⁵ Lähetä nyt miehiä Joppeen noutamaan Simon, jota kutsutaan myös Pietariksi. ⁶ Hän majoilee nahkuri Simonin luona, jonka talo on meren rannalla. Hän sanoo sinulle, mitä sinun on tehtävä.” ⁷ Kun enkeli, joka oli puhunut Korneliukselle, oli mennyt pois, tämä kut-sui kaksi palvelijaansa ja hurskaan sotilaan läheisimpien alaistensa joukosta. ⁸ Hän kertoi heille kaiken ja lähetti heidät Joppeen.

⁹ Seuraavana päivänä, kun he olivat matkalla ja lähestyivät kaupunkia, Pietari nousi kuudennen tunnin vaiheilla katolle rukoilemaan. ¹⁰ Hänen tuli nälkä, ja hän halusi ruokaa, mutta sitä valmistettaessa hän joutui hurmoksiin. ¹¹ Hän näki taivaan avoinna ja astian, joka laskeutui alas hänen luokseen. Se oli kuin suuri liinavaate, joka neljästä kulmastaan sidottuna laskettiin maahan. ¹² Siinä oli kaikenlaisia maan nelijalkaisia ja petoja, matelijoita ja taivaan lintuja, ¹³ ja kuului ääni, joka sanoi hä-nelle: ”Nouse, Pietari, seurasta ja syö!” ¹⁴ Pietari vastasi: ”En suinkaan, Herra! En ole koskaan syönyt mitään epäpuhdasta enkä saastaista.” ¹⁵ Ääni puhui hänelle toi-sen kerran: ”Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpuhtaaksi.” ¹⁶ Tämä tapahtui kolmesti. Heti sen jälkeen astia otettiin takaisin taivaaseen.

¹⁷ Kun Pietari oli mielessään ymmällä, mitä hänen näkemänsä näky mahtoi merki-tä, seisahtuivat Korneliuksen lähettämät miehet portille. He olivat kyselemällä löy-täneet Simonin talon ¹⁸ ja tiedustelivat kuuluvalla äänellä, majailiko siellä Simon, jota kutsuttiin Pietariksi. ¹⁹ Pietarin yhä miettiessä tuota näkyä Henki sanoi hänelle: ”Kolme miestä etsii sinua. ²⁰ Nouse nyt, mene alas ja lähde epäröimättä heidän kanssaan, sillä minä olen lähettänyt heidät.” ²¹ Pietari meni alas miesten luo, jotka Kornelius oli lähettänyt hänen luokseen, ja sanoi: ”Minä olen se, jota te etsitte. Mistä syystä olette tulleet?” ²² He sanoivat: ”Sadanpäällikkö Kornelius, hurskas ja jumalaapelkäävä mies, josta koko juutalaisten kansa todistaa hyvää, on saanut py-hältä enkeliltä ilmoituksen noutaa sinut kotiinsa ja kuulla, mitä sinulla on sanotta-vana.” ²³ Pietari pyysi heidät sisään ja piti heitä vierainaan.

Seuraavana päivänä Pietari lähti heidän kanssaan, ja muutamat veljet Joppesta lähtivät hänen mukaansa. ²⁴ Sitä seuraavana päivänä he saapuivat Kesareaan. Kor-nelius odotti heitä ja oli kutsunut koolle sukulaisensa ja lähimmät ystävänsä. ²⁵ Kun Pietari oli astumassa sisään, Kornelius meni häntä vastaan ja osoitti kunnioitusta heittäytyen hänen jalkojensa juureen. ²⁶ Pietari nosti hänet ylös sanoen: ”Nouse! Minäkin olen ihminen.” ²⁷ Keskustellen Korneliuksen kanssa hän meni sisään ja ta-pasi monta koolla. ²⁸ Hän sanoi heille: ”Te tiedätte, että juutalaisen miehen on kiel-

lettyä liittyä yhteen vierasheimoisen kanssa tai mennä hänen luokseen. Jumala on kuitenkin osoittanut minulle, etten saa sanoa ketään ihmistä epäpyhäksi tai saastaiseksi. ²⁹ Siksi lähdinkin vastaan sanomatta, kun minua tultiin noutamaan. Kysyn siis: mitä varten olette minut noutaneet?”

³⁰ Kornelius sanoi: “Neljä päivää sitten olin paastossa tähän hetkeen asti ja rukoilin kotonani yhdeksännellä tunnilla. Yhtäkkiä edessäni seisoj mies yllään hohtavat vaatteet, ³¹ ja hän sanoi: ‘Kornelius, sinun rukouksesi on kuultu ja almusi muistettu Jumalan edessä. ³² Lähetä siis sana Joppeen ja kutsu luoksesi Simon, jota kutsutaan myös Pietariksi. Hän asuu nahkuri Simonin talossa meren rannalla. Saavuttuaan hän puhuu sinulle.’ ³³ Niinpä lähetin heti sinulle sanan, ja teit hyvin, kun tulit. Nyt olemme siis kaikki Jumalan edessä kuullaksemme kaiken, mitä Herra on käskennyt sinun puhua.”

Pietari puhuu Korneliuksen talossa

³⁴ Pietari alkoi puhua ja sanoi: “Nyt minä todella käsitan, ettei Jumala katso henkilöön ³⁵ vaan että jokaisessa kansassa se, joka pelkää häntä ja tekee sitä, mikä on oikein, on hänelle mieluinen. ³⁶ Hän lähetti sanan Israelin lapsille julistaen evankeliumia rauhasta, joka tulee Jeesuksen Kristuksen kautta, hänen, joka on kaikkien Herra. ³⁷ Te tiedätte tuon sanoman, joka lähti Galileasta ja levisi koko Juudeaan sen kasteen jälkeen, jota Johannes saarnasi. ³⁸ Te tiedätte, kuinka Jumala voiteli Pyhälä Hengellä ja voimalla Jeesuksen Nasaretista, hänet, joka kulki paikasta toiseen, teki hyvää ja paransi kaikki Paholaisen vallassaan pitämät, sillä Jumala oli hänen kanssaan. ³⁹ Me olemme kaiken sen todistajia, mitä hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa. Hänet he ripustivat puuhun ja surmasivat. ⁴⁰ Mutta Jumala herätti hänet kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä, ⁴¹ ei kaikelle kansalle vaan Jumalan ennalta valitsemille todistajille, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen kun hän oli noussut kuolleista. ⁴² Hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että hänet Jumala on asettanut elävien ja kuolleiden tuomariksi. ⁴³ Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.”

Pakanat saavat Pyhän Hengen

⁴⁴ Kun Pietari vielä tätä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka olivat sanaa kuulemassa. ⁴⁵ Kaikki ne uskovat, jotka olivat ympärileikattuja ja olivat tulleet Pietarin mukana, hämmästyivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin myös pakanoiden päälle, ⁴⁶ sillä he kuuluivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari sanoi: ⁴⁷ “Ei kai kukaan voi kieltää kastamasta vedellä näitä, jotka ovat saaneet Pyhän Hengen niin kuin mekin?” ⁴⁸ Ja hän käski kastaa heidät Jeesuksen Kristuksen nimessä. Sitten he pysyivät häntä viipymään siellä muutamia päiviä.

Pietari tekee selkoa toiminnastaan

11¹ Apostolit ja eri puolilla Juudeaa olevat veljet kuulivat, että pakanatkin olivat ottaneet vastaan Jumalan sanan. ² Kun Pietari tuli Jerusalemiin, ympärileikatut kiistelivät hänen kanssaan ³ ja sanoivat: "Sinä olet käynyt ympärileikkaamattomien miesten luona ja syönyt heidän kanssaan."

⁴ Silloin Pietari selvitti heille kaiken alusta alkaen järjestyksessään ja sanoi: ⁵ "Minä olin Joppen kaupungissa, ja kun olin rukoilemassa, näin hurmoksissa näyn. Taivaasta tuli alas astia, kuin suuri liinavaate, joka neljästä kulmastaan laskettiin alas, ja se tuli aivan minun eteeni. ⁶ Kun katsoin sitä tarkemmin, näin siinä maan neli-jalkaisia ja petoja, matelijoita ja taivaan lintuja. ⁷ Kuulin myös äänen, joka sanoi minulle: 'Nouse, Pietari, teurasta ja syö!' ⁸ Mutta minä vastasin: 'En suinkaan, Herra! Suuhuni ei ole koskaan päässyt mitään epäpuhdesta tai saastaista.' ⁹ Mutta ääni taivaasta puhui toisen kerran: 'Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpuhtaaksi.' ¹⁰ Tämä tapahtui kolmesti. Sitten kaikki vedettiin takaisin ylös taivaaseen.

¹¹ Siinä samassa seisahtui kolme miestä sen talon eteen, jossa me olimme. Heidät oli lähetetty Kesareasta minun luokseni. ¹² Henki sanoi minulle, että minun oli epäroimättä lähdettävä heidän mukaansa. Myös nämä kuusi veljeä lähtivät kanssani, ja me menimme sen miehen taloon. ¹³ Hän kertoi meille, kuinka hän oli nähnyt talossaan seisomassa enkelin, joka oli sanonut hänelle: 'Lähetä miehiä Joppeen noutamaan Simon, jota kutsutaan myös Pietariksi. ¹⁴ Hän puhuu sinulle sanoja, joiden kautta sinä pelastut, sinä ja koko sinun perhekuntasi.' ¹⁵ Ja kun minä aloin puhua, Pyhä Henki tuli heidän päälleen niin kuin alussa meidänkin päällemme. ¹⁶ Silloin muistin Herran sanan, kun hän sanoi: 'Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhässä Hengessä.' ¹⁷ Jos siis Jumala antoi heille samanlaisen lahjan kuin meillekin, kun he uskoivat Herraan Jeesukseen Kristukseen, mikä minä olin voidakseni estää Jumalaa?"

¹⁸ Tämän kuultuaan he rauhoittuivat ja ylistivät Jumalaa sanoen: "Jumala on siis antanut pakanoillekin kääntymyksen, joka koituu elämäksi."

Antiokian seurakunta

¹⁹ Ne, jotka olivat hajaantuneet sen ahdingon vuoksi, joka oli syntynyt Stefanoksen tähden, kulkivat paikasta toiseen Foinikiaan, Kyprokseen ja Antiokiaan asti mutta eivät puhuneet sanaa muille kuin juutalaisille. ²⁰ Heidän joukossaan oli kuitenkin muutamia kyproslaisia ja kyreneläisiä miehiä, jotka Antiokiaan tultuaan puhuivat myös kreikkalaisille julistaen evankeliumia Herrasta Jeesuksesta. ²¹ Herran käsi oli heidän kanssaan, ja suuri joukko ihmisiä uskoi ja kääntyi Herran puoleen.

²² Tieto tästä saavutti Jerusalemissa olevan seurakunnan, ja Barnabas lähetettiin Antiokiaan. ²³ Kun hän saapui sinne ja näki Jumalan armon, hän iloitsi ja kehotti

kaikkia pysymään vakaalla sydämellä Herrassa. ²⁴ Hän oli hyvä mies ja täynnä Pyhää Henkeä ja uskoa. Ja Herralle lisääntyi paljon kansaa.

²⁵ Sitten Barnabas lähti Tarsokseen etsimään Saulusta ²⁶ ja löydettyään toi hänet Antiokiaan. He olivat yhdessä kokonaisen vuoden seurakunnan keskuudessa ja opettivat suurta joukkoa. Antiokiassa alettiin ensimmäiseksi kutsua opetuslapsia kristityiksi.

²⁷ Siihen aikaan tuli Jerusalemissa profeettoja Antiokiaan. ²⁸ Eräs heistä, nimeltään Agabos, astui esiin ja ilmoitti Hengen vaikutuksesta, että koko maailmaan oli tulossa suuri nälänhätä. Se tulikin keisari Klaudiuksen aikana. ²⁹ Opetuslapset päättivät lähettää avustusta Juudeassa asuville veljille, kukin varojensa mukaan. ³⁰ Niin he tekivätkin ja lähettivät sen vanhimmille Barnabaan ja Sauluksen mukana.

Jaakob surmataa ja Pietari vangitaan

12 ¹ Siihen aikaan kuningas Herodes kävi käsiksi muutamiin seurakunnan jäseniin ja antoi pahoinpidellä heitä. ² Hän mestautti miekalla Jaakobin, Johanneksen veljen. ³ Nähtyään sen olevan juutalaisille mieleen hän antoi sen lisäksi vangita myös Pietarin. Silloin oli happamattoman leivän juhla. ⁴ Otettuaan Pietarin kiinni Herodes pani hänet vankilaan ja luovutti neljän nelimiehisien sotilasryhmän vartioitavaksi aikoen asettaa hänet pääsiäisen jälkeen kansan eteen. ⁵ Niin siis Pietaria pidettiin vankilassa, mutta seurakunta rukoili lakkaamatta Jumalaa hänen puolestaan.

Pietari vapautuu vankilasta

⁶ Sen päivän vastaisena yönä, jona Herodes aikoi viedä Pietarin oikeuden eteen, Pietari nukkui kahden sotilaan välissä. Hänet oli sidottu kaksilla kahleilla, ja vartijat olivat vankilan ovella vartiossa. ⁷ Yhtäkkiä hänen edessään seisoj Herran enkeli, ja vankihuoneessa loisti valo. Enkeli herätti Pietarin tönäisten häntä kylkeen ja sanoi: "Nouse nopeasti!" Silloin kahleet putosivat Pietarin käsistä. ⁸ Enkeli sanoi hänelle: "Vyötä itsesi ja pane sandaalit jalkaasi." Pietari teki niin. Vielä enkeli sanoi hänelle: "Heitä viitta yllesi ja seuraa minua."

⁹ Pietari lähti seuraamaan häntä mutta ei käsittänyt, että se, mitä enkelin vaikutuksesta tapahtui, oli totta, vaan luuli näkevänsä näyn. ¹⁰ He kulkivat ensimmäisen vartion ohi ja toisen ja tulivat rautaportille, joka vei kaupunkiin. Se aukeni heille itsestään, ja he menivät ulos ja kulkivat erästä katua eteenpäin. Yhtäkkiä enkeli jätti hänet. ¹¹ Tajutessaan tilanteen Pietari sanoi: "Nyt todellakin tiedän, että Herra lähetti enkelinsä ja pelasti minut Herodeksen käsistä ja kaikesta siitä, mitä juutalaiset odottivat."

¹² Oivallettuaan tämän Pietari lähti kohti Markukseksi kutsutun Johanneksen äidin Marian taloa. Siellä oli monta koolla rukoilemassa. ¹³ Kun Pietari kolkutti ulkoportin ovea, Rode-niminen palvelustyttö tuli kuulostelemaan. ¹⁴ Tuntiessaan Pietarin

äänen hän ei iloissaan avannut ovea vaan juoksi sisään ja kertoi, että Pietari seiso portilla. ¹⁵ Muut sanoivat hänelle: ”Sinä olet järjiltäsi!” Kun hän kuitenkin väitti puhuvansa totta, he sanoivat: ”Se on hänen enkelinsä.” ¹⁶ Mutta Pietari kolkutti yhä. Avattuaan oven he näkivät hänet ja hämmästyivät. ¹⁷ Hän viittasi kädellään heitä vaikenemaan ja kertoi heille, kuinka Herra oli vienyt hänet ulos vankilasta. Hän sanoi: ”Kertokaa tämä Jaakobille ja veljille.” Sitten hän meni ulos ja lähti toiseen paikkaan.

¹⁸ Päivän valjettua sotilaille tuli kova hätä siitä, mihin Pietari oli joutunut. ¹⁹ Herodes antoi etsiä häntä. Kun häntä ei löytynyt, Herodes kuulusteli vartijoita ja käski viedä heidät rangaistaviksi. Sitten hän meni Juudeasta Kesareaan ja oleskeli siellä.

Herodeksen kuolema

²⁰ Herodes oli vihoissaan Tyroksen ja Siidonin asukkaille. Yksimielisesti nämä kuitenkin tulivat hänen luokseen. He suostuttelivat puolelleen kuninkaan kamari-palvelijan Blastoksen ja anoivat rauhaa, sillä heidän maakuntansa sai elatuksensa kuninkaan maasta. ²¹ Määräpäivänä Herodes pukeutui kuninkaalliseen pukuun, istuutui valtaistuimelleen ja piti heille puheen. ²² Siihen kansa huusi: ”Jumalan ääni, ei ihmisen!” ²³ Heti Herran enkeli löi häntä, koska hän ei antanut kunniaa Jumalalle. Matojen syömänä hän heitti henkensä.

²⁴ Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi. ²⁵ Kun Barnabas ja Saulus olivat toimittaneet perille avustuksen, he palasivat Jerusalemistä ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota kutsuttiin myös Markukseksi.

PAAVALIN ENSIMMÄINEN LÄHETYSMATKA, 13–15

Barnabas ja Saulus lähetystyöhön

13 ¹ Antiokian seurakunnassa oli muutamia profeettoja ja opettajia: Barnabas ja Simeon, lisänimeltä Niger, kyreneläinen Luukios ja Menahem, joka oli neljännesruhtinas Herodeksen kasvinkumppani, sekä Saulus. ² Heidän palvellessaan Herraa ja paastotessaan Pyhä Henki sanoi: ”Erottakaa minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon minä olen heidät kutsunut.” ³ Silloin he paastosivat ja rukoilivat, panivat kätensä heidän päälleen ja antoivat heidän mennä.

Apostolit saarnaavat Kyproksessa

⁴ Näin he Pyhän Hengen lähettäminä menivät Seleukiaan ja purjehtivat sieltä Kyprokseen. ⁵ Salamiiseen saavuttuaan he julistivat Jumalan sanaa juutalaisten synagogissa. Heidän mukanaan oli myös Johannes, palvelijana.

⁶ Kun he olivat kulkeneet koko saaren halki Pafokseen asti, he tapasivat erään juutalaisen miehen, noidan ja väärän profeetan, jonka nimi oli Barjeesus. ⁷ Hän oleskeli käskynhaltija Sergius Pauluksen luona, joka oli älykäs mies. Tämä kutsui luok-

seen Barnabaan ja Sauluksen ja halusi kuulla Jumalan sanaa. ⁸ Mutta Elymas, noita – niin tulkitaan hänen nimensä – vastusti heitä ja yritti kääntää käskynhaltijaa pois uskosta. ⁹ Silloin Saulus, toiselta nimeltään Paavali, täynnä Pyhää Henkeä katsoi häneen tiukasti ¹⁰ ja sanoi: “Voi sinua, joka olet täynnä kaikkea petosta ja törkeyttä, sinä Paholaisen sikiö, kaiken vanhurskauden vihollinen! Etkö lakkaa vääristelemästä Herran suoria teitä? ¹¹ Nyt on Herran käsi päälläsi, ja sinä tulet sokeaksi etkä näe aurinkoa ennen määräaikaa.” Heti hänen päälleen laskeutui synkkä pimeys, ja haparoiden ympäriinsä hän etsi taluttajaa. ¹² Kun käskynhaltija näki, mitä tapahtui, hän uskoi, ihmetellen Herran oppia.

Apostolit Pisidian Antiokiassa

¹³ Paavali lähti seuralaisineen purjehtimaan Pafoksesta, ja he saapuivat Pamfyliaan Pergeen. Siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin. ¹⁴ Muut lähtivät Pergestä eteenpäin ja saapuivat Pisidian Antiokiaan. Sapattina he menivät synagogaan ja istuutuivat. ¹⁵ Kun lakia ja profeettoja oli luettu, synagogan esimiehet lähettivät heille sanan: “Miehet, veljet, jos teillä on jokin kehotuksen sana kansalle, niin puhukaa.”

¹⁶ Paavali nousi, viittasi kädellään ja sanoi: “Israelin miehet ja te, jotka pelkätte Jumalaa, kuulkaa! ¹⁷ Jumala, tämän Israelin kansan Jumala, valitsi meidän isämme, ja hän korotti tämän kansan, kun israelilaiset asuivat muukalaisina Egyptin maassa, ja vei heidät kohotetulla käsivarrella sieltä ulos. ¹⁸ Noin neljäkymmentä vuotta hän sieti heidän tapojaan autiomaassa, ¹⁹ ja hän hävitti seitsemän kansaa Kanaanin maasta ja jakoi niiden maan heille perinnöksi. ²⁰ Sen jälkeen hän antoi heille noin neljänsadanviidenkymmenen vuoden aikana tuomareita profeetta Samueliin saakka. ²¹ Kun he sitten pysyivät kuningasta, Jumala antoi heille Saulin, Kiisin pojan, miehen Benjaminin heimosta, neljäksikymmeneksi vuodeksi. ²² Jumala pani hänet kuitenkin viralta ja herätti heille kuninkaaksi Daavidin, josta hän myös todisti sanoen: ‘Minä olen löytänyt Daavidin, lisain pojan, sydämeni mukaisen miehen. Hän tekee kaikessa minun tahtoni.’

²³ Daavidin jälkeläisistä Jumala on lupauksensa mukaan antanut Israelille pelastajaksi Jeesuksen. ²⁴ Ennen hänen tuloaan oli Johannes saarnannut kääntymyksen kastetta koko Israelin kansalle. ²⁵ Kun Johannes oli päättämässä juoksuaan, hän sanoi: ‘En minä ole se, joksi te minua luulette. Minun jälkeeni tulee hän, jonka kenkiäkään minä en kelpaa jalasta riisumaan.’

²⁶ Miehet, veljet, Abrahamin suvun lapset, ja ne teistä, jotka pelkätte Jumalaa! Meille on lähetetty sana tästä pelastuksesta. ²⁷ Jerusalemin asukkaat ja heidän hallitusmiehensä eivät tuntenee Jeesusta, mutta tuomitessaan hänet he toteuttivat profeettojen sanat, joita luetaan joka sapattina. ²⁸ Vaikka he eivät löytäneet mitään syytä kuolemantuomioon, he vaativat Pilatusta surmaamaan hänet. ²⁹ Kun he olivat täyttäneet kaiken, mitä hänestä on kirjoitettu, he ottivat hänet ristipuulta ja panivat hautaan. ³⁰ Mutta Jumala herätti hänet kuolleista. ³¹ Hän ilmestyi

useina päivinä niille, jotka olivat tulleet hänen kanssaan Galileasta Jerusalemiin ja jotka nyt ovat hänen todistajiaan kansan edessä.

³² **Me** julistamme teille hyvän sanoman: minkä Jumala on luvannut isille, ³³ sen hän on täyttänyt meille, heidän lapsilleen, herättäen Jeesuksen, kuten myös toisessa psalmissa on kirjoitettu: ‘Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä olen sinut synnyttänyt.’ ³⁴ Ja kun hän herätti Jeesuksen kuolleista, tämä ei enää palaa katoavaisuuteen. Siitä hän on sanonut näin: ‘Minä täytän teille ne pyhät ja varmat lupaukset, jotka annoin Daavidille.’ ³⁵ Siksi hän sanoo myös toisessa kohdassa: ‘Sinä et salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.’

³⁶ Kun Daavid oli palvellut oman sukupolvensa aikana Jumalan tahtoa, hän nukkui pois. Hänet otettiin isiensä luo, ja hän näki katoavaisuuden. ³⁷ Mutta hän, jonka Jumala herätti, ei nähnyt katoavaisuutta. ³⁸ Tulkoon siis tietoonne, miehet, veljet, että hänen kauttaan teille julistetaan syntien anteeksianto ³⁹ ja että hänessä jokainen, joka uskoo, tulee vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä te ette voineet Mooseksen lain avulla tulla vanhurskaiksi. ⁴⁰ Varokaa siis, ettei teille tapahdu se, mistä on puhuttu profeetoissa: ⁴¹ ‘Katsokaa, halveksijat, ihmetelkää ja hukkukaa, sillä minä teen teidän päivinänne teon, jota ette uskoisi, jos joku kertoisi siitä teille.’”

⁴² Kun Paavali ja Barnabas lähtivät synagogasta, heitä pyydettiin puhumaan näistä asioista seuraavanakin sapattina. ⁴³ Väen hajaantuessa synagogasta monet juutalaiset ja jumalaapelkäävät käännynnäiset seurasivat Paavalia ja Barnabasta. Nämä puhuivat heille ja kehottivat heitä pysymään Jumalan armossa.

⁴⁴ Seuraavana sapattina lähes koko kaupunki kokoontui kuulemaan Jumalan sanaa.

⁴⁵ Nähdessään kansanjoukot juutalaiset tulivat kiihkoa täyteen ja väittelivät Paavalin puheita vastaan ja pilkkasivat. ⁴⁶ Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti: “Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava, mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä pidä itseänne iankaikkisen elämän arvoisina, me käännymme pakanoiden puoleen. ⁴⁷ Sillä näin on Herra meitä käskenyt: ‘Minä olen asettanut sinut pakanoille valoksi, että olisit pelastukseksi maan ääriin saakka.’”

⁴⁸ Sen kuullessaan pakanat iloitsivat, ylistivät Herran sanaa ja tulivat uskoon, kaikki, jotka oli säädetty iankaikkiseen elämään. ⁴⁹ Ja Herran sanaa levitettiin koko siihen maakuntaan. ⁵⁰ Mutta juutalaiset yllyttivät jumalaapelkääviä ylhäisiä naisia ja kaupungin johtomiehiä ja nostattivat vainon Paavalia ja Barnabasta vastaan ja ajoivat heidät pois alueeltaan. ⁵¹ Silloin he pudistivat pölyn jaloistaan heitä vastaan ja menivät Ikonioniin. ⁵² Mutta opetuslapset täytyivät ilolla ja Pyhällä Hengellä.

Paavali ja Barnabas Ikonionissa

14 Ikonionissa tapahtui samalla tavoin. Paavali ja Barnabas menivät juutalaisten synagogaan ja puhuivat niin, että suuri joukko juutalaisia ja kreikkalaisia tuli uskoon. ² Mutta ne juutalaiset, jotka eivät uskoneet, yllyttivät pakanoita ja kiihottivat heidän mieltään veljiä vastaan. ³ Paavali ja Barnabas viipyivät kuitenkin siellä

kauan aikaa ja puhuivat rohkeasti luottaen Herraan, joka armonsa sanan todistukseksi antoi tapahtua tunnustekoja ja ihmeitä heidän kätensä kautta.

⁴ Kaupungin väki jakaantui: toiset olivat juutalaisten, toiset apostolien puolella.

⁵ Pakanat ja juutalaiset yrittivät yhdessä johtajiensa kanssa rynnätä pahoinpitelemään ja kivittämään apostolit, ⁶ mutta nämä huomasivat sen ja pakenivat Lykaonian kaupunkeihin Lystraan ja Derbeen ja niiden ympäristöön ⁷ ja julistivat siellä evankeliumia.

Paavali ja Barnabas Lystrassa

⁸ Lystrassa oli mies, joka oli jaloistaan voimaton, rampa äitinsä kohdusta asti, eikä ollut koskaan kävellyt. ⁹ Hän kuunteli Paavalin puhetta. Kun Paavali kiinnitti katseensa häneen ja näki, että miehellä oli usko tulla terveeksi, ¹⁰ hän sanoi kovalla äänellä: "Nouse ylös jaloillesi!" Mies hypähti pystyyn ja käveli.

¹¹ Kun ihmiset näkivät, mitä Paavali oli tehnyt, he korottivat äänensä ja sanoivat lykaonian kielellä: "Jumalat ovat ihmishahmossa tulleet alas meidän luoksemme."

¹² He kutsuivat Barnabasta Zeukseksi ja Paavalia Hermeeksi, koska hän oli se, joka puhui. ¹³ Kaupungin edustalla olevan Zeuksen temppelin pappi toi härkiä ja seppelitä porttien luo ja tahtoi uhrata yhdessä väkijoukon kanssa.

¹⁴ Mutta kun apostolit Barnabas ja Paavali kuulivat siitä, he repäisivät vaatteensa ja ryntäsivät väkijoukon keskelle huutaen: ¹⁵ "Miehet, miksi te näin teette? Mekin olemme ihmisiä, yhtä vajavaisia kuin te. Me julistamme teille evankeliumia, että kääntyisitte näistä turhanpäiväisistä jumalista elävän Jumalan puoleen, hänen, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on. ¹⁶ Menneiden sukupolvien aikana hän on sallinut kaikkien pakanakansojen kulkea omia teitään. ¹⁷ Kuitenkaan hän ei ole jättänyt antamatta todistusta itsestään vaan on tehnyt teille hyvää. Hän on antanut taivaasta sateita ja hedelmällisiä aikoja ja on ravinnut teidän sydämenne ruualla ja ilolla." ¹⁸ Näin puhuen he vaivoin saivat kansan estetyksi uhraamasta heille.

¹⁹ Antiokiasta ja Ikonionista tuli kuitenkin juutalaisia, ja he suostuttelivat kansan puolelleen. He kivittivät Paavalia ja raahasivat hänet kaupungin ulkopuolelle, koska luulivat hänen kuolleen. ²⁰ Mutta kun opetuslapset olivat kerääntyneet hänen ympärilleen, hän nousi ja meni kaupunkiin. Seuraavana päivänä hän lähti Barnabaan kanssa Derbeen.

Paluu Syyrian Antiokiaan

²¹ Julistettuaan evankeliumia siinä kaupungissa ja tehtyään monia opetuslapsiksi apostolit palasivat Lystraan, Ikonioniin ja Antiokiaan. ²² He vahvistivat opetuslasten sieluja, rohkaisivat heitä pysymään uskossa ja muistamaan, että monen ahdistuksen kautta meidän pitää mennä sisälle Jumalan valtakuntaan. ²³ Kun he olivat valinneet heille kuhunkin seurakuntaan vanhimmat, he rukoillen ja paastoten jättivät opetuslapset Herran haltuun, johon nämä nyt uskoivat.

²⁴ Sitten he kulkivat Pisidian läpi ja tulivat Pamfyliaan. ²⁵ Julistettuaan sanaa Pergessä he menivät Attaliaan. ²⁶ Sieltä he purjehtivat Antiokiaan, missä heidät oli annettu Jumalan armon haltuun sitä työtä varten, jonka he nyt olivat suorittaneet. ²⁷ Sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, mitä kaikkea Jumala oli tehnyt heidän kauttaan ja miten hän oli avannut pakanoilta uskon oven. ²⁸ He viipyivät siellä pitkän aikaa opetuslasten luona.

Kiista ympärileikkauksesta

15 Juudeasta tuli Antiokiaan eräitä, jotka opettivat veljiä: “Ellette ympärileikata itseänne, niin kuin Mooses on säätänyt, ette voi pelastua.” ² Kun asiasta syntyi riita ja Paavali ja Barnabas väittelivät kiivaasti heitä vastaan, päätettiin, että Paavali ja Barnabas ja muutamat muut menevät tämän riitakysymyksen vuoksi apostolien ja vanhinten luo Jerusalemiin. ³ Niin seurakunta varusti heidät matkalle. He kulkivat Foinikian ja Samarian kautta ja kertoivat pakanoiden kääntymisestä ja ilahduttivat suuresti kaikkia veljiä.

Apostolien kokous

⁴ Kun Paavali ja Barnabas saapuivat Jerusalemiin, seurakunta, apostolit ja vanhimmat ottivat heidät vastaan, ja he kertoivat, miten Jumala oli ollut heidän kanssaan ja tehnyt suuria tekoja. ⁵ Mutta jotkut fariseusten lahkosta uskoon tulleet nousivat vastustamaan sanoen, että pakanat on ympärileikattava ja heitä on käskettävä noudattamaan Mooseksen lakia.

⁶ Apostolit ja vanhimmat kokoontuivat tutkimaan tätä asiaa. ⁷ Kun oli paljon väittely, Pietari nousi ja sanoi heille: “Miehet, veljet, te tiedätte, että Jumala jo kauan sitten teidän keskuudessanne sen valinnan, että pakanat minun suustani kuulisivat evankeliumin sanan ja tulisivat uskoon. ⁸ Jumala, sydänten tuntija, todisti heidän puolestaan antaen heille Pyhän Hengen samoin kuin meillekin. ⁹ Hän ei tehnyt mitään eroa meidän ja heidän välillään puhdistaessaan heidän sydämensä uskolla. ¹⁰ Miksi te siis nyt kiusaatte Jumalaa ja tahdotte panna opetuslasten niskaan ikeen, jota eivät meidän isämme emmekä mekään ole jaksaneet kantaa? ¹¹ Me uskomme pelastuvamme Herran Jeesuksen Kristuksen armon perusteella samalla tavoin kuin hekin!”

¹² Silloin koko joukko vaieni ja kuunteli Barnabasta ja Paavalia, jotka kertoivat, miten suuria tunnustekoja ja ihmeitä Jumala oli tehnyt pakanoiden keskuudessa heidän kauttaan. ¹³ Kun he olivat lopettaneet, Jaakob sanoi: “Miehet, veljet, kuulkaa minua! ¹⁴ Simeon kertoi, kuinka Jumala ensi kerran katsoi pakanoiden puoleen ottaakseen heistä kansan omalle nimelleen. ¹⁵ Tämän kanssa pitävät yhtä profeettojen sanat, sillä näin on kirjoitettu: ¹⁶ ‘Sen jälkeen minä palaan ja rakennan jälleen Daavidin sortuneen majan. Raunioista minä sen rakennan jälleen ja pystytän sen uudelleen, ¹⁷ että jäljelle jääneet ihmiset etsisivät Herraa, myös kaikki pakanat, jot-

ka on otettu minun nimiini. Näin sanoo Herra, joka tekee kaiken tämän, ¹⁸ mikä on ollut tunnettua ikiajoista asti.’ ¹⁹ Siksi olen sitä mieltä, ettei pidä rasittaa niitä, jotka pakanakansoista kääntyvät Jumalan puoleen. ²⁰ Heille on kuitenkin kirjoitettava, että heidän tulee karttaa sellaista, mikä on saastunut epäjumalista, ja haureutta ja lihaa, josta veri on laskematta, sekä verta. ²¹ Onhan Mooseksella jo muinaisista ajoista asti julistajansa joka kaupungissa, kun häntä luetaan synagogissa jokaisena sapattina.”

Kiistan ratkaisu

²² Silloin apostolit ja vanhimmat ja koko seurakunta näkivät hyväksi valita joukostaan muutamia miehiä ja lähettää heidät Antiokiaan Paavalin ja Barnabaan kanssa, nimittäin Juudaksen, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, ja Silaksen. Nämä olivat johtavia miehiä veljien joukossa. ²³ Heidän mukanaan lähetettiin kirje: “Apostolit ja vanhimmat, teidän veljenne, tervehtivät pakanuudesta kääntyneitä Antiokian, Syyrian ja Kilikian veljiä. ²⁴ Me olemme kuulleet, että jotkut meidän joukostamme lähteneet, joille emme ole antaneet mitään käskyä, ovat puheillaan tehneet teidät levottomiksi ja saattaneet teidät hämmennyksiin sanomalla, että pitää ympärileikkauttaa itsensä ja noudattaa lakia. ²⁵ Siksi olemme yksimielisesti nähneet hyväksi valita miehiä ja lähettää heidät luoksenne rakkaiden veljemme Barnabaan ja Paavalin kanssa, ²⁶ miesten, jotka ovat panneet henkensä alttiiksi meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimen tähden. ²⁷ Me lähetämme siis Juudaksen ja Silaksen, jotka myös suullisesti ilmoittavat teille saman. ²⁸ Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi, ettei teidän päällenne ole pantava enempää kuormaa kuin nämä välttämättömät asiat: ²⁹ karttakaa sellaista, mikä on uhrattu epäjumalille, ja verta ja lihaa, josta veri on laskematta, ja haureutta. Jos näitä vältätte, teette oikein. Voikaa hyvin!”

³⁰ Näin heidät lähetettiin matkaan, ja he tulivat Antiokiaan. He kutsuivat uskovien joukon koolle ja antoivat kirjeen heille. ³¹ Nämä lukivat sen ja iloitsivat saamastaan lohdutuksesta. ³² Juudas ja Silas, jotka itsekin olivat profeettoja, rohkaisivat veljiä monin sanoin ja vahvistivat heitä. ³³ Kun he olivat viipyneet siellä jonkin aikaa, veljet päästivät heidät rauhantoivotuksin lähtemään niiden luo, jotka olivat heidät lähettäneet. ³⁴ Silas kuitenkin näki hyväksi jäädä heidän luokseen. ³⁵ Myös Paavali ja Barnabas jäivät Antiokiaan opettamaan ja julistamaan monien muiden kanssa Herran sanaa.

PAAVALIN TOINEN LÄHETYSMATKA, 15–18

Paavali ja Barnabas riitautuvat

³⁶ Jonkin ajan kuluttua Paavali sanoi Barnabaalle: “Lähdetään takaisin kaikkiin niihin kaupunkeihin, joissa olemme julistaneet Herran sanaa. Käydään katsomassa

veljiämme, miten he voivat.” ³⁷ Barnabas tahtoi ottaa mukaan myös Johanneksen, jota kutsuttiin Markukseksi, ³⁸ mutta Paavali ei nähnyt hyväksi ottaa häntä mukaan, koska tämä oli Pamfyliassa luopunut heistä eikä ollut lähtenyt heidän kanssaan työhön. ³⁹ Syntyi niin kiivas riita, että he erosivat toisistaan. Barnabas otti mukaansa Markuksen ja purjehti Kyprokseen. ⁴⁰ Paavali taas valitsi Silaksen. Veljet jättivät hänet Herran armon haltuun, ja hän lähti matkaan ⁴¹ ja kulki Syyrian ja Kilikian halki vahvistaen seurakuntia.

Timoteus Paavalin työtoveriksi

16 Paavali saapui Derbeen ja sitten Lystraan. Siellä oli eräs opetuslapsi nimeltään Timoteus. Hänen äitinsä oli uskon tullut juutalainen, isä taas kreikkalainen. ² Lystran ja Ikonionin veljet todistivat hänestä hyvää. ³ Paavali tahtoi hänen lähtevän kanssaan matkalle, otti hänet mukaansa ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla. Kaikki nimittäin tiesivät, että Timoteuksen isä oli kreikkalainen. ⁴ Sitä mukaa kuin he kulkivat kaupungista kaupunkiin, he antoivat uskoille noudattaviksi ne säädökset, jotka Jerusalemissa olevat apostolit ja vanhimmat olivat hyväksyneet. ⁵ Niin seurakunnat vahvistuivat uskossa, ja uskovien määrä lisääntyi päivä päivältä.

Näky makedonialaisesta miehestä

⁶ He kulkivat Frygian ja Galatian alueen kautta, sillä Pyhä Henki esti heitä julistamasta sanaa Aasiassa. ⁷ Tultuaan Mysian kohdalle he yrittivät lähteä Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei sallinut sitä. ⁸ Niinpä he kulkivat Mysian ohi ja menivät Trooakseen. ⁹ Yöllä Paavali näki näyn. Hänen edessään seiso i makedonialainen mies, joka pyysi häntä: ”Tule yli Makedoniaan ja auta meitä.” ¹⁰ Kun hän oli nähnyt tämän näyn, pyrimme heti lähtemään Makedoniaan, sillä ymmärsimme, että Jumala oli kutsunut meidät julistamaan heille evankeliumia.

Lydyian kääntymys

¹¹ Niin lähdimme purjehtimaan Trooaksesta, oitimme suoran kurssin Samothrakeen, seuraavana päivänä Neapoliiseen ¹² ja sieltä Filippiin, joka on huomattavin kaupunki siinä osassa Makedoniaa, roomalainen siirtokunta. Siinä kaupungissa viivyimme muutamia päiviä. ¹³ Sapatinpäivänä menimme kaupungin portin ulkopuolelle joen rantaan, jossa arvelimme olevan rukouspaikan. Istuuduimme ja puhuimme sinne kokoontuneille naisille. ¹⁴ Eräs Lydia-niminen purppuranmyyjä Tyatiran kaupungista, jumalaapelkäävä nainen, oli kuuntelemassa, ja Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vastaan sen, mitä Paavali puhui. ¹⁵ Kun hänet ja hänen perhekuntansa oli kastettu,

hän pyysi meitä: "Jos pidätte minua Herraan uskovana, tulkaa kotiini majoittumaan." Hän suorastaan vaati meitä.

Paavali ja Silas vankilassa

¹⁶ Mennessämme jälleen rukouspaikkaan tapahtui, että meitä vastaan tuli orjattytö, jossa oli tietäjähengi ja joka ennustamisellaan hankki isännilleen runsaasti tuloja. ¹⁷ Hän seurasi Paavalia ja meitä muita ja huusi: "Nämä miehet ovat korkeimman Jumalan palvelijoita, jotka julistavat teille pelastuksen tien." ¹⁸ Kun hän teki tätä monta päivää, Paavali sai tarpeekseen, kääntyi ja sanoi hengelle: "Jeesuksen Kristuksen nimessä minä käsken sinun lähteä hänestä!" Se lähti samalla hetkellä.

¹⁹ Mutta kun hänen isäntänsä huomasivat, että heiltä oli kadonnut tulojen toivo, he ottivat Paavalin ja Silaksen kiinni ja raahasivat heidät torille viranomaisten eteen. ²⁰ Vietyään heidät päälliköiden eteen he sanoivat: "Nämä miehet häiritsevät kaupunkimme rauhaa. He ovat juutalaisia ²¹ ja opettavat tapoja, joita meidän ei ole lupa omaksua eikä noudattaa, koska olemme roomalaisia." ²² Myös kansa nousi heitä vastaan, ja revittyään heiltä vaatteet päälliköt käskivät ruoskia heitä. ²³ Kun heidät oli perin pohjin piesty, heidät heitettiin vankilaan. Vanginvartijan käskettiin vartioida heitä tarkasti, ²⁴ ja sellaisen käskyn saatuaan hän heitti heidät sisimpään vankityrmään ja varmuudeksi pani heidät jalkapuuhun.

²⁵ Keskiyön aikaan Paavali ja Silas rukoilivat ja lauloivat ylistystä Jumalalle, ja vangit kuuntelivat heitä. ²⁶ Yhtäkkiä tuli ankara maanjäristys, niin että vankilan perustukset järjkyivät. Samassa aukesivat kaikki ovet ja kaikkien kahleet irtosivat. ²⁷ Kun vanginvartija heräsi ja näki vankilan ovet avoimina, hän veti miekkansa esiin ja aikoi surmata itsensä, koska luuli vankien karanneen. ²⁸ Mutta Paavali huusi kovalla äänellä: "Älä tee itsellesi mitään pahaa! Me kaikki olemme täällä."

²⁹ Vartija pyysi valoa, ryntäsi sisään ja heittäytyi vavisten Paavalin ja Silaksen eteen.

³⁰ Hän vei heidät ulos ja sanoi: "Herrat, mitä minun pitää tehdä, että pelastuisin?"

³¹ He vastasivat: "Usko Herraan Jeesukseen Kristukseen, niin pelastut, sinä ja sinun perhekuntasi." ³² Ja he puhuivat Herran sanaa hänelle ja kaikille, jotka olivat hänen kodissaan. ³³ Hän otti heidät mukaansa samalla yön tunnilla ja pesi heidän haavansa, ja hänet ja kaikki hänen omaisensa kastettiin heti. ³⁴ Sitten hän vei heidät kotiinsa, laittoi heille aterian ja riemuitsi siitä, että hän oli koko perheensä kanssa tullut Jumalaan uskovaksi.

³⁵ Päivän tultua päälliköt lähettivät oikeudenpalvelijat sanomaan: "Päästä ne miehet vapaaksi." ³⁶ Vanginvartija ilmoitti tämän Paavalille sanoen: "Päälliköt ovat lähettäneet sanan, että teidät on päästettävä vapaaksi. Lähtekää siis nyt ja menkää rauhassa." ³⁷ Mutta Paavali sanoi heille: "He ovat julkisesti, vieläpä ilman tuomiota, ruoskineet meitä, jotka olemme Rooman kansalaisia, ja ovat heittäneet meidät vankilaan. Nytkö he salaa ajaisivat meidät tiehemme! Ei, vaan tulkoot itse ja viekööt meidät ulos!" ³⁸ Oikeudenpalvelijat kertoivat tämän päälliköille, ja nämä pe-

lästyiivät kuullessaan miesten olevan roomalaisia. ³⁹ Päälliköt tulivat suostuttelemaan heitä, veivät heidät ulos ja pyysivät heitä lähtemään pois kaupungista. ⁴⁰ Niinpä he lähtivät vankilasta ja menivät Lyydian luo. Tavattuaan veljet he rohkaisivat heitä ja lähtivät pois.

Tessalonikassa syntyy mellakka

17 ¹ Kuljettuaan Amfipoliin ja Apollonian kautta he tulivat Tessalonikaan, jossa oli juutalaisten synagoga. ² Tapansa mukaan Paavali meni sinne heidän luokseen ja keskusteli kolmena sapattina heidän kanssaan, lähtien Kirjoituksista. ³ Hän selitti ne ja osoitti, että Kristuksen piti kärsiä ja nousta kuolleista, ja sanoi: ”Tämä Jeesus, jota minä teille julistan, on Kristus.”

⁴ Muutamat heistä uskoivat ja liittyivät Paavalin ja Silaksen seuraan, samoin suuri joukko jumalaapelkääviä kreikkalaisia sekä monet ylhäiset naiset. ⁵ Silloin ne juutalaiset, jotka eivät uskoneet, joutuivat kiihkon valtaan. He ottivat mukaansa torilla oleskelevia pahanilkisiä miehiä, haalivat kansaa koolle ja nostivat kaupungissa mellakan. He saapuivat Jaasonin talon edustalle ja etsivät Paavalia ja Silasta viädäkseen nämä kansan eteen. ⁶ Mutta kun he eivät näitä löytäneet, he raahasivat Jaasonin ja muutamia veljiä kaupungin johtomiesten eteen ja huusivat: ”Nuo koko maailman villitsijät ovat tulleet tännekin, ⁷ ja Jaason on ottanut heidät vastaan. He kaikki toimivat vastoin keisarin säädöksiä, kun sanovat toisen, erään Jeesuksen, olevan kuningas.” ⁸ Näin he saivat kiihdyksiin väkijoukon ja kaupungin johtomiehet, jotka tämän kuulivat. ⁹ Nämä ottivat takuut Jaasonilta ja muilta ja päästivät sitten heidät menemään.

Paavali ja Silas Beroiassa

¹⁰ Heti yötä myöten veljet lähettivät Paavalin ja Silaksen Beroiaan. Sinne saavuttuaan he menivät juutalaisten synagogaan. ¹¹ Nämä olivat mieleltään jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset. He ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä Kirjoituksista, oliko asia niin. ¹² Monet heistä tulivat uskoon, samoin useat ylhäiset kreikkalaiset naiset ja miehet. ¹³ Mutta kun Tessalonikan juutalaiset saivat tietää, että Paavali myös Beroiassa julisti Jumalan sanaa, he tulivat sinnekin yllyttämään ja kiihottamaan kansaa. ¹⁴ Silloin veljet lähettivät heti Paavalin menemään merelle päin, mutta Silas ja Timoteus jäivät Beroiaan. ¹⁵ Paavalin saattajat veivät hänet Ateenaan saakka. Saatuaan vietäväksi Silakselle ja Timoteukselle käskyn, että nämä mitä pikimmin tulisivat hänen luokseen, he lähtivät sieltä.

Paavali Ateenassa

¹⁶ Odottaessaan heitä Ateenassa Paavali kiivastui hengessään, kun hän näki, että kaupunki oli täynnä epäjumalankuvia. ¹⁷ Hän keskusteli synagogassa juutalaisten ja jumalaapelkäävien kanssa ja joka päivä torilla niiden kanssa, jotka sattuiivat siellä

olemaan. ¹⁸ Muutamat epikurolaiset ja stoalaiset filosofit väittelivät hänen kanssaan. Jotkut sanoivat: ”Mitähän tuo suupaltti oikein yrittää sanoa?” Toiset taas sanoivat: ”Näky olevan vieraiden jumalien julistaja”, koska hän julisti heille evankeliumia Jeesusuksesta ja ylösnousemuksesta. ¹⁹ He ottivat hänet mukaansa ja veivät Areiopagille ja sanoivat: ”Saisimmeko tietää, mikä on se uusi oppi, jota sinä julistat?” ²⁰ Sinä esität outoja asioita meidän kuultavaksemme. Tahdomme siis tietää, mitä ne oikein ovat.” ²¹ Ateenalaisilla ja siellä oleskelevilla muukalaisilla ei näet kennelläkään ollut aikaa muuhun kuin uusien asioiden puhumiseen ja kuuntelemiseen.

²² Niin Paavali astui keskelle Areiopagia ja sanoi: ”Ateenan miehet! Minä näen kaikesta, että te olette syvästi uskonnollisia, ²³ sillä kierrellessäni ja tarkkaillessani teidän pyhiä paikkojanne löysin myös alttarin, johon oli kirjoitettu: ’Tuntemattomalle jumalalle’. Mitä te siis tuntemattanne palvelette, sen minä teille julistan.

²⁴ Jumala, joka on tehnyt maailman ja kaiken, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu käsin tehdyissä temppeleissä. ²⁵ Eikä hän ole ihmiskäsin palveltavissa, ikään kuin hän tarvitsisi jotakin, hän, joka itse antaa kaikille elämän, hengen ja kaiken muun. ²⁶ Hän on tehnyt koko ihmissuvun yhdestä ainoasta ja asettanut kansat asumaan kaikkialla maan päällä. Hän on säättänyt ihmisille määrätyt ajat ja asumisen rajat, ²⁷ jotta he etsisivät Jumalaa, jos ehkä hapuilemalla voisivat löytää hänet. Hän ei kuitenkaan ole kaukana yhdestäkään meistä, ²⁸ sillä hänessä me elämme ja liikumme ja olemme. Ovathan muutamat teidän runoilijoistannekin sanoneet: ’Me olemme myös hänen sukuaan.’ ²⁹ Koska me siis olemme Jumalan sukua, emme saa kuvitella, että jumaluus on samanlainen kuin kulta, hopea tai kivi, kuin inhimillisen taiteen tai ajatuksen luomus.

³⁰ Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on sietänyt, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tultava kääntymykseen. ³¹ Hän on näet säättänyt päivän, jona hän tuomitsee koko maailman vanhurskaasti sen miehen kautta, jonka hän on siihen määrännyt. Hän on antanut siitä kaikille vakuuden herättämällä hänet kuolleista.”

³² Kuullessaan kuolleiden ylösnousemuksesta toiset ivasivat, toiset taas sanoivat: ”Tahdomme kuulla sinulta tästä vielä toistekin.” ³³ Niin Paavali lähti heidän keskel-tään. ³⁴ Mutta muutamat miehet liittyivät häneen ja tulivat uskoon, heidän joukossaan myös Dionysios, Areiopagin jäsen, sekä Damaris-niminen nainen ja muita heidän kanssaan.

Paavali Korintissa

18 Sen jälkeen Paavali poistui Ateenasta ja meni Korinttiin. ² Siellä hän tapasi Akvila-nimisen juutalaisen, joka oli syntyisin Pontoksesta, ja hänen vaimonsa Priskillan. He olivat äskettäin tulleet Italiasta, sillä Klaudius oli käskennyt kaikkien juutalaisten poistua Roomasta. Paavali meni heidän luokseen, ³ ja koska hänellä oli sama ammatti kuin heillä, hän jäi heidän luokseen tekemään työtä. Ammatiltaan

he olivat teltantekijöitä. ⁴ Hän keskusteli synagogassa jokaisena sapattina ja taitutteli sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskomaan.

⁵ Kun Silas ja Timoteus tulivat Makedoniasta, Paavali oli kokonaan antautunut sanan julistamiseen ja todisti juutalaisille, että Jeesus on Kristus. ⁶ Mutta kun he vastustivat ja pilkkasivat, hän pudisti pölyn vaatteistaan ja sanoi heille: ”Tulkoon teidän verenne oman pääenne päälle! Minä olen viaton. Tästä lähtien minä menen pakanoiden luo.” ⁷ Sieltä lähdettyään hän meni erään Titius Justus -nimisen jumalaapelkäävän miehen luo, jonka talo oli aivan synagogan vieressä. ⁸ Synagogan esimies Krispus ja koko hänen perhekuntansa tulivat Herraan uskoviksi. Myös monet korinttilaiset, jotka olivat kuulemassa, uskoivat, ja heidät kastettiin.

⁹ Herra sanoi yöllä näyssä Paavalille: ”Älä pelkää, vaan puhu äläkä vaikene. ¹⁰ Minä olen sinun kanssasi, eikä kukaan käy sinun kimppuusi tehdäkseen sinulle pahaa, sillä minulla on paljon kansaa tässä kaupungissa.” ¹¹ Niin Paavali viipyi siellä vuoden ja kuusi kuukautta opettaen heidän keskuudessaan Jumalan sanaa.

¹² Mutta Gallion ollessa Akhaian käskynhaltijana juutalaiset nousivat yksimielisesti Paavalia vastaan. He veivät hänet tuomioistuimen eteen ¹³ ja sanoivat: ”Tämä mies yllyttää ihmisiä palvelemaan Jumalaa lainvastaisella tavalla!” ¹⁴ Kun Paavali aikoi avata suunsa, Gallio sanoi juutalaisille: ”Jos olisi tehty rikos tai törkeä ilkeys, olisi kohtuullista, että kärsivällisesti kuuntelisin teitä, oi juutalaiset. ¹⁵ Mutta jos teillä on riitakysymyksiä opista, nimistä ja teidän laistanne, hoitakaa ne itse. Niiden tuomari minä en tahdo olla.” ¹⁶ Hän ajoi heidät pois tuomioistuimen edestä. ¹⁷ Silloin he kaikki kävivät käsiksi synagogan esimieheen Soosteneeseen ja löivät häntä tuomioistuimen edessä, eikä Gallio välittänyt siitä mitään.

Paavali palaa Antiokiaan

¹⁸ Paavali viipyi Korintissa vielä monta päivää. Hyvästeltään veljet hän purjehti Syyriaan mukanaan Priskilla ja Akvila. Hän oli Kenkreassa leikkauttanut tukkansa, sillä hän oli tehnyt lupauksen. ¹⁹ Niin he saapuivat Efesokseen, ja hän jätti heidät sinne. Sitten hän meni synagogaan ja keskusteli juutalaisten kanssa. ²⁰ He pyysivät häntä viipymään pitempään luonaan, mutta hän ei suostunut ²¹ vaan hyvästeli heidät ja sanoi: ”Minun täytyy ehdottomasti viettää tuleva juhla Jerusalemissa, mutta minä palaan taas luoksenne, jos Jumala suo.” Sitten hän lähti purjehtimaan Efesoksesta, ²² nousi Kesareassa maihin ja meni ylös Jerusalemiin. Tervehdittyään seurakuntaa hän meni alas Antiokiaan.

PAAVALIN KOLMAS LÄHETYSMATKA, 18–21

Apollos saarnaa Efesoksessa

²³ Kun Paavali oli viettänyt Antiokiassa jonkin aikaa, hän lähti matkalle ja kulki järjestään Galatian seudun ja Frygian läpi vahvistaen kaikkia opetuslapsia.

²⁴ Efesokseen saapui Apollos-niminen juutalainen, syntyisin Aleksandriasta. Hän oli oppinut ja puhetaiteinen mies ja hyvin perehtynyt Kirjoituksiin. ²⁵ Hänelle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui Hengessä palavana ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta hän tuns i ainoastaan Johanneksen kasteen. ²⁶ Hän rupesi rohkeasti puhumaan synagogassa. Kuunneltuaan häntä Priskilla ja Akvila ottivat hänet luokseen ja selvittivät hänelle tarkemmin Jumalan tien. ²⁷ Kun Apollos tahtoi mennä Akhaiaan, veljet kehottivat häntä siihen ja kirjoittivat opetuslapsille, että nämä ottaisivat hänet vastaan. Sinne saavuttuaan hän oli armon kautta suureksi hyödyksi uskoon tulleille, ²⁸ sillä hän kumosi vakuuttavasti ja julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti Kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

Paavali Efesoksessa

19 Kun Apollos oli Korintissa, Paavali kulki ylänköseutujen läpi ja tuli alas Efesokseen. Siellä hän tapasi muutamia opetuslapsia ² ja kysyi heiltä: "Saitteko Pyhän Hengen, kun tulitte uskoon?" He vastasivat hänelle: "Emme ole edes kuulleet, että Pyhä Henki on jo tullut." ³ Hän kysyi: "Millä kasteella teidät sitten on kastettu?" He vastasivat: "Johanneksen kasteella." ⁴ Niin Paavali sanoi: "Johannes kastoi kääntymyksen kasteella ja kehotti kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, nimittäin Kristukseen Jeesukseen." ⁵ Sen kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen. ⁶ Kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, Pyhä Henki tuli heidän päälleen ja he puhuivat kielillä ja profetoivat. ⁷ Heitä oli kaikkiaan noin kaksitoista miestä.

⁸ Paavali meni synagogaan ja puhui rohkeasti kolmen kuukauden ajan keskustellen ja koettaen saada kuulijat vakuuttuneiksi Jumalan valtakunnasta. ⁹ Mutta kun muutamat paaduttivat itsensä eivätkä uskoneet vaan puhuivat pahaa Herran tiestä kansan edessä, hän lähti pois heidän luotaan, erotti opetuslapset heistä ja keskusteli joka päivä erään Tyrannoksen koulussa. ¹⁰ Tätä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran Jeesuksen sanan.

Skeuaksen pojat

¹¹ Jumala teki epätavallisia voimatekoja Paavalin kätten kautta. ¹² Jopa hikiliinoja ja vaatteita hänen päältään vietiin sairaiden päälle, ja taudit kaikkosivat heistä ja pahat henget lähtivät pois.

¹³ Myös muutamat kiertelevät juutalaiset henkienmanajat rupesivat lausumaan Herran Jeesuksen nimeä niiden yli, joissa oli pahoja henkiä, sanoen: "Minä vannotan teitä sen Jeesuksen nimeen, jota Paavali julistaa." ¹⁴ Myös erään juutalaisen yli-papin Skeuaksen seitsemän poikaa tekivät näin, ¹⁵ mutta paha henki vastasi heille: "Jeesuksen minä tunnen ja Paavalin tiedän, mutta keitä te olette?" ¹⁶ Mies, jossa

paha henki oli, hyökkäsi heidän kimppuunsa, voitti heidät kaikki ja pahoinpiteli heitä, niin että he alastomina ja haavoitettuina pakenivat siitä talosta.

¹⁷ Tämä tuli kaikkien Efesoksessa asuvien juutalaisten ja kreikkalaisten tietoon, ja pelko valtasi heidät kaikki, ja Herran Jeesuksen nimeä ylistettiin suuresti. ¹⁸ Monet uskoon tulleista menivät tunnustamaan ja ilmoittamaan tekonsa, ¹⁹ ja useat, jotka olivat harjoittaneet taikuutta, kantoivat kirjansa kokoon ja polttivat ne kaikkien nähdessä. Kun niiden yhteinen arvo laskettiin, havaittiin sen olleen viisikymmentätuhatta hopearahaa. ²⁰ Näin Herran sana mahtavasti levisi laajemmalle ja osoitti voimansa.

²¹ Kun kaikki tämä oli tapahtunut, Paavali päätti Hengen vaikutuksesta matkustaa Jerusalemiin kulkiessa Makedonian ja Akhaian kautta. ”Siellä käytyäni minun on nähtävä myös Rooma”, hän sanoi. ²² Lähetettyään Makedoniaan kaksi niistä, jotka häntä palvelivat, Timoteuksen ja Erastoksen, hän jäi itse joksikin aikaa Aasiaan.

Efesoksessa syntyy mellakka

²³ Siihen aikaan syntyi suuri kohu tästä tiestä. ²⁴ Eräs Demetrios-niminen hopeaseppä näet valmisti hopeisia Artemiin temppeleitä ja hankki käsityöläisille melkoiset tulot. ²⁵ Hän kutsui koolle nämä ja muut samantapaista työtä tekevät ja sanoi: ”Miehet, te tiedätte, että meillä on hyvä toimeentulo tästä työstä. ²⁶ Mutta te näette ja kuulette, että tuo Paavali on taivutellut ja viettänyt paljon kansaa, ei ainoastaan Efesoksessa vaan melkein koko Aasiassa, sanoen, etteivät ne ole jumalia, jotka on käsin tehty. ²⁷ Nyt on se vaara, että ei ainoastaan tämä meidän elinkeinomme joudu halveksituksi vaan ettei myöskään suuren Artemis-jumalattaren temppeliä pidetä minään ja että hän menettää mahtavuutensa, hän, jota koko Asia ja koko maailma palvelee.”

²⁸ Tämän kuullessaan he raivostuivat ja huusivat: ”Suuri on efesolaisten Artemis!”

²⁹ Koko kaupunki joutui sekasorron valtaan. Kaikki ryntäsivät yhdessä teatteriin ja tempasivat mukaansa Gaiuksen ja Aristarkoksen, Paavalin makedonialaiset matkatoverit. ³⁰ Kun Paavali tahtoi mennä kansanjoukkoon, opetuslapset eivät sallineet sitä. ³¹ Myös muutamat Aasian hallitusmiehistä, jotka olivat hänen ystäviään, lähettivät hänelle sanan ja pyysivät, ettei hän menisi teatteriin.

³² Toiset huusivat sitä, toiset tätä, sillä kokous oli sekasortoinen, eivätkä useimmat tienneet, miksi olivat tulleet koolle. ³³ Sitten väkijoukosta vedettiin esiin Aleksandros, jota juutalaiset työnsivät esiin. Aleksandros viittasi kädellään merkiksi, että hän tahtoi pitää puolustuspuheen kansan edessä. ³⁴ Mutta kun he huomasivat, että hän oli juutalainen, he huusivat kaikki yhteen ääneen parin tunnin ajan: ”Suuri on efesolaisten Artemis!”

³⁵ Kun kaupungin sihteeri oli saanut kansan rauhoittumaan, hän sanoi: ”Efesoksen miehet! Onko ketään, joka ei tiedä, että efesolaisten kaupunki on suuren Artemis-jumalattaren temppelin ja hänen taivaasta pudonneen kuvansa vaalija? ³⁶ Koska siis tämä on kiistämätöntä, teidän tulee pysyä rauhallisina eikä tehdä mitään har-

kitsematonta. ³⁷ Te olette kuitenkin tuoneet tänne nämä miehet, jotka eivät ole temppelinyöstäjiä eivätkä ole pilkanneet meidän jumalatartamme. ³⁸ Jos siis Demetrioksella ja häneen liittyneillä käsityöläisillä on riita-asiaa jotakuta vastaan, niin sitä varten on oikeusistuimia ja käskynhaltijoita. Nostakoot syytteen toisiaan vastaan. ³⁹ Jos teillä on vielä joitakin muita vaatimuksia, ne ratkaistaan laillisessa kansankokouksessa. ⁴⁰ Tämänpäiväisen tapahtuman johdosta olemme vaarassa joutua syytteeseen jopa kapinasta, eikä ole mitään perustetta, jonka nojalla voimme vastata tästä mellakasta.” Näin puhuen hän sai kokouksen hajaantumaan.

Paavali matkustaa Makedoniaan ja Kreikkaan

20 Kun meteli oli asettunut, Paavali kutsui opetuslapset luokseen. Rohkaistuaan heitä hän hyvästeli heidät ja lähti kohti Makedoniaa. ² Kuljettuaan paikkakunnalta toiselle ja rohkaistuaan uskovia monin sanoin hän tuli Kreikkaan. ³ Siellä hän oleskeli kolme kuukautta. Kun ilmeni, että juutalaisilla oli salahanke häntä vastaan hänen aikoessaan lähteä meritse Syyriaan, hän päätti palata Makedonian kautta. ⁴ Häntä seurasivat beroialainen Soopatros, Pyrrhoksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkos ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikos ja Trofimos. ⁵ Nämä menivät edeltä ja odottivat meitä Trooaksessa. ⁶ Me taas purjehdimme happamattoman leivän juhlan jälkeen Filippistä ja saavuimme viidentenä päivänä heidän luokseen Trooakseen, jossa viivyimme seitsemän päivää.

Paavalin jäähyväispuhe Trooaksessa

⁷ Viikon ensimmäisenä päivänä kokoonnuimme murtamaan leipää. Paavali, joka seuraavana päivänä aikoi matkustaa pois, keskusteli koolla olevien kanssa ja pitkitti puhettaan puoliyöhön asti. ⁸ Yläkerran huoneessa, jossa olimme koolla, oli palamassa monta lamppua. ⁹ Eräs Eutykos-niminen nuori mies istui ikkunalla, ja kun Paavalin puhe kesti pitkään, hän vaipui syvään uneen ja nukuksissaan putosi kolmannelta kerroksesta alas. Hänet nostettiin kuolleen maasta. ¹⁰ Paavali meni alas, heittäytyi hänen päälleen, kietoi kätensä hänen ympärilleen ja sanoi: ”Älkää hätäilkö, hän on hengissä.” ¹¹ Sitten hän tuli ylös, mursi leipää ja söi. Keskusteltuaan heidän kanssaan kauan, päivän koittoon asti, hän lähti matkalle. ¹² Mutta he veivät pojan sieltä elävänä ja tulivat suuresti lohdutetuiksi.

Laivamatka Miletokseen

¹³ Me menimme edeltä laivaan ja purjehdimme Assokseen. Sieltä aioimme ottaa Paavalin laivaan, sillä näin hän oli käskenyt aikoen itse kulkea jalan. ¹⁴ Kun hän liittyi meihin Assoksessa, otimme hänet laivaan ja tulimme Mityleneen. ¹⁵ Sieltä lähdimme purjehtimaan ja saavuimme seuraavana päivänä Kioksen kohdalle ja sitä seuraavana päivänä pääsimme Samokseen. Viivyttyämme Trogyllionissa tulimme seuraavana päivänä Miletokseen. ¹⁶ Paavali oli näet päättänyt purjehtia Efesoksen

ohi, ettei häneltä kuluisi aikaa Aasiassa. Hän kiirehti ehtiäkseen, mikäli mahdollista, helluntaiksi Jerusalemiin.

Paavali puhuu Efesoksen seurakunnan vanhimmille

¹⁷ Miletoksesta Paavali lähetti sanan Efesokseen ja kutsui luokseen seurakunnan vanhimmat. ¹⁸ Kun he olivat tulleet hänen luokseen, hän sanoi heille: "Te tiedätte, kuinka minä ensimmäisestä päivästä asti, jona saavuin Aasiaan, olen koko ajan ollut teidän kanssanne. ¹⁹ Olen palvellut Herraa kaikessa nöyryydessä ja monin kyynelin koettelemuksissa, jotka ovat kohdanneet minua juutalaisten salahankkeiden tähden. ²⁰ En ole vetäytynyt pois julistamasta teille sitä, mikä on hyödyllistä, ja opettamasta teitä sekä julkisesti että perhekunnittain. ²¹ Todistaessani juutalaisille ja kreikkalaisille olen julistanut katumusta ja kääntymistä Jumalan puoleen ja uskoa meidän Herraamme Jeesukseen Kristukseen.

²² Hengessä sidottuna minä matkustan nyt Jerusalemiin enkä tiedä, mitä minulle siellä tapahtuu. ²³ Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että minua odottavat kahleet ja ahdistukset. ²⁴ Mutta en välitä mistään enkä pidä henkeäni itselleni kalliina, kunhan vain vien iloiten päätökseen juoksuni ja Herralta Jeesukselta saamani palvelutehtävän: julistaa Jumalan armon evankeliumia.

²⁵ Nyt tiedän, että te ette enää saa nähdä minun kasvojani, ei kukaan teistä, joiden keskuudessa olen kulkenut ja julistanut Jumalan valtakuntaa. ²⁶ Siksi minä tänä päivänä vakuutan teille, että olen viaton kaikkien vereen, ²⁷ sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa.

²⁸ Pitäkää siis huolta itsestänne ja koko siitä laumasta, johon Pyhä Henki on pannut teidät kaitsijoiksi paimentamaan Jumalan seurakuntaa, jonka hän omalla verellään on itselleen hankkinut. ²⁹ Minä tiedän sen, että lähtöni jälkeen teidän keskuuteen tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä, ³⁰ ja teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka vääristelevät totuutta vetääkseen opetuslapset mukaansa.

³¹ Valvokaa siis ja muistakaa, että kolme vuotta minä olen lakkaamatta, yötä päivää, kyynelin neuvonut teitä jokaista.

³² Ja nyt minä uskon teidät, veljet, Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun, hänen, joka on voimallinen rakentamaan teitä ja antamaan teille perintöosan kaikkien pyhitettyjen joukossa. ³³ Hopeaa, kultaa tai vaatteita en ole keneltäkään himoinnut. ³⁴ Te tiedätte itse, että näillä käsilläni palvellessa olen hankkinut sen, mitä minä ja seuralaiseni olemme tarvinneet. ³⁵ Kaikessa olen osoittanut teille, että näin työtä tehden tulee huolehtia heikoista ja muistaa nämä Herran Jeesuksen sanat, jotka hän itse sanoi: 'Autuaampi on antaa kuin ottaa.'"

³⁶ Tämän sanottuaan hän polvistui ja rukoili heidän kaikkien kanssa. ³⁷ Kaikki puhkesivat haikeaan itkuun ja heittäytyivät Paavalin kaulaan ja suutelivat häntä. ³⁸ Eniten heitä suretti Paavalin sana siitä, etteivät he enää saisi nähdä hänen kasvojaan. Sitä he saattoivat hänet laivaan.

Paavalin laivamatka Kesareaan

21¹ Kun olimme eronneet heistä ja lähteneet purjehtimaan, otimme suoran kurssin Koosiin, seuraavana päivänä Rodokseen ja sieltä Pataraan. ² Siellä löysimme Foinikiaan lähtevän laivan, astuimme siihen ja lähdimme purjehtimaan. ³ Kun Kypros tuli näkyviin ja jäi vasemmalle, purjehdimme Syyriaan ja nousimme maihin Tyroksesta, sillä siellä laivan oli määrä purkaa lastinsa. ⁴ Löydettyämme sikäläiset opetuslapset viivymme siellä seitsemän päivää. Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin. ⁵ Kun nämä päivät olivat kuluneet, lähdimme matkalle, ja he kaikki saattoivat meitä vaimoineen ja lapsineen kaupungin ulkopuolelle saakka. Rannalla laskeuduimme polvillemme ja rukoilimme. ⁶ Hyvästelttyämme toisemme me astuimme laivaan, ja he palasivat kotiinsa. ⁷ Purjehduksemme päättyi, kun saavuimme Tyroksesta Ptolemaikseen. Tervehdimme veljiä ja viivymme päivän heidän luonaan. ⁸ Seuraavana päivänä lähdimme sieltä ja tulimme Kesareaan. Menimme evankelista Filippoksen taloon ja jäimme hänen luokseen. Hän oli yksi niistä seitsemästä. ⁹ Hänellä oli neljä tytärtä, neitsyitä, joilla oli profetoimisen lahja. ¹⁰ Olimme viipyneet siellä useita päiviä, kun sinne tuli Juudeasta Agabos-niminen profeetta. ¹¹ Hän tuli luoksemme, otti Paavalin vyön, satoi sillä jalkansa ja kätensä ja sanoi: ”Näin sanoo Pyhä Henki: sen miehen, jonka vyö tämä on, juutalaiset Jerusalemissa sitovat tällä tavoin ja antavat pakanoiden käsiin.” ¹² Kun kuulimme tämän, pyysimme, niin me kuin paikkakunnalla asuvatkin, ettei hän menisi Jerusalemiin. ¹³ Silloin Paavali sanoi: ”Mitä te teette, kun itkette ja särjette minun sydämeni! Minä olen valmis, en ainoastaan sidottavaksi, vaan myös kuolemaan Jerusalemissa Herran Jeesuksen nimen tähden.” ¹⁴ Kun hän ei taipunut, me rauhoituimme ja sanoimme: ”Tapahtukoon Herran tahto.”

Paavali saapuu Jerusalemiin

¹⁵ Näiden päivien jälkeen me varustauduimme matkaan ja menimme ylös Jerusalemiin. ¹⁶ Meidän kanssamme tuli myös opetuslapsia Kesareasta. He veivät meidät majapaikkaamme kyproslaisen Mnasonin luo, joka oli varhaisimpia opetuslapsia. ¹⁷ Kun saavuimme Jerusalemiin, veljet ottivat meidät iloitien vastaan. ¹⁸ Seuraavana päivänä Paavali lähti meidän kanssamme Jaakobin luo, ja kaikki vanhimmat saapuivat paikalle. ¹⁹ Tervehdittyään heitä Paavali kertoi kohta kohdalta kaiken, mitä Jumala hänen palvelutehtävänsä kautta oli tehnyt pakanoiden keskuudessa. ²⁰ Sen kuultuaan he ylistivät Jumalaa ja sanoivat Paavalille: ”Veli, sinä näet, että juutalaisia on tullut uskoon kymmenintuhansin, ja he kaikki ovat lainkiivailijoita. ²¹ Heille on kerrottu sinusta, että sinä opetat kaikkia pakanakansojen keskuudessa asuvia juutalaisia luopumaan Mooseksesta ja kiellät heitä ympärileikkaamasta lapsiaan ja vaeltamasta tapojemme mukaan. ²² Mitä siis tehdään? Varmastikin koontuu paljon väkeä, sillä he saavat kuulla sinun saapuneen.

²³ Tee siis niin kuin me sinulle sanomme. Meillä on täällä neljä miestä, jotka ovat antaneet lupauksen. ²⁴ Ota heidät mukaasi, puhdistaudu heidän kanssaan ja maksa kulut heidän puolestaan, että he voivat leikkauttaa tukkansa. Siitä kaikki ymmärtävät, ettei siinä, mitä heille on sinusta kerrottu, ole mitään perää, vaan että sinä itsekin vaellat lain mukaan ja noudatat sitä. ²⁵ Uskoon tulleista pakanoista olemme päättäneet ja kirjoittaneet heille, ettei heidän tarvitse noudattaa mitään tällaista, paitsi että heidän pitää karttaa sellaista, mikä on uhrattu epäjumalille, ja verta ja lihaa, josta veri on laskematta, ja haureutta.”

²⁶ Silloin Paavali otti miehet mukaansa. Kun hän seuraavana päivänä oli puhdistautunut heidän kanssaan, hän meni temppeliin ja ilmoitti, milloin heidän puhdistuspäivänsä päättyisivät ja kunkin puolesta uhrattaisiin uhri.

PAAVALIN VANGITSEMINEN JA OIKEUDENKÄYNTI, 21–26

Paavali pidätetään temppelissä

²⁷ Kun ne seitsemän päivää olivat kulumassa umpeen, Aasiasta tulleet juutalaiset näkivät Paavalin temppelissä. He kiihottivat koko kansanjoukon, kävivät häneen käsiksi ²⁸ ja huusivat: “Israelin miehet, auttakaa! Tämä on se mies, joka kaikkialla opettaa kaikkia ihmisiä meidän kansaamme, lakiamme ja tätä paikkaa vastaan. Onpa hän tuonut kreikkalaisiakin temppeliin ja saastuttanut tämän pyhän paikan.”

²⁹ He olivat näet aikaisemmin nähneet efesolaisen Trofimoksen kaupungilla hänen seurassaan ja luulivat, että Paavali oli tuonut hänet temppeliin. ³⁰ Koko kaupunki alkoi liikehtiä, ja kansaa juoksi koolle. Väkijoukko otti Paavalin kiinni, raahasi hänet ulos temppelialueelta, ja sen portit suljettiin heti.

³¹ Kun hänet aiottiin tappaa, sotilasosaston komentaja sai tiedon, että koko Jerusalemin oli kuohuksissa. ³² Hän otti heti mukaansa sotilaita ja sadanpäälliköitä ja riensi alas väkijoukkoon. Nähdessään komentajan ja sotilaat juutalaiset lakkasivat lyömästä Paavalia. ³³ Silloin komentaja astui lähemmäs, otti hänet kiinni ja käski sitoa kaksilla kahleilla ja kyseli, kuka hän oikein oli ja mitä hän oli tehnyt. ³⁴ Kansanjoukosta toiset huusivat sitä, toiset tätä. Kun komentaja ei metelin takia voinut saada asiasta varmaa selvyyttä, hän käski viedä Paavalin kasarmiin. ³⁵ Kun oli päästy portaille, sotilaiden täytyi kantaa Paavalia kansan väkivaltaisuuden vuoksi. ³⁶ Suuri joukko ihmisiä seurasi perässä ja huusi: “Vie pois hänet!”

Paavali puolustautuu kansan edessä

³⁷ Kun Paavalia oltiin viemässä sisälle kasarmiin, hän kysyi komentajalta: “Onko minulla lupa sanoa sinulle jotakin?” Tämä vastasi: “Osaatko sinä kreikkaa?” ³⁸ Etkö sitten olekaan se egyptiläinen, joka äskettäin villitsi ne neljätuhatta murhamiestä ja vei heidät erämaahan?” ³⁹ Paavali vastasi: “Minä olen juutalainen mies, Tarsoksen, tunnetun Kilikian kaupungin, kansalainen. Pyydän sinua, salli minun puhua

kansalle.”⁴⁰ Komentaja antoi luvan. Portailla seisten Paavali viittasi kädellään kansalle, ja kun oli syntynyt syvä hiljaisuus, hän puhui heprean kielellä:

22¹ **”Miehet – veljet ja isät! Kuulkaa, mitä minä nyt puhun teille puolustuksekseni.”**² Kun he kuulivat hänen puhuvan heille heprean kielellä, väkijoukko hiljeni entisestään. Sitten Paavali sanoi: ³ **”Olen juutalainen mies. Olen syntynyt Kilikian Tarsoksessa, mutta minut on kasvatettu tässä kaupungissa. Gamalielin jalkojen juuressa minut on opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia, ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niin kuin te kaikki tänään teette.** ⁴ **Minä vainosin tätä tietä aina kuolemaan asti, sidoin ja heitin vankilaan sekä miehiä että naisia.** ⁵ **Sen voi minusta todistaa myös ylipappi ja koko vanhimpien neuvosto. Heiltä minä sain myös kirjeitä veljille Damaskokseen ja matkustin sinne tuodakseni nekin, jotka siellä olivat, sidottuina Jerusalemiin rangaistaviksi.**

⁶ **Mutta kun olin matkalla ja lähestyin Damaskosta, taivaasta leimahti keskipäivän aikaan yhtäkkiä kirkas valo ympärilläni.** ⁷ **Kaaduin maahan ja kuulin äänen sanovan minulle: ‘Saul, Saul, miksi vainoat minua?’** ⁸ **Minä vastasin: ‘Kuka olet, Herra?’ Hän sanoi minulle: ‘Minä olen Jeesus Nasaretilainen, jota sinä vainoat.’** ⁹ **Ne, jotka olivat minun mukani, näkivät kyllä valon ja pelästyivät mutta eivät kuulleet hänen ääntään, joka minulle puhui.** ¹⁰ **Minä sanoin: ‘Herra, mitä minun on tehtävä?’ Herra vastasi minulle: ‘Nouse ja mene Damaskokseen. Siellä sinulle sanotaan kaikki, mitä tehtäväksesi on määrätty.’** ¹¹ **Koska en nähnyt mitään sen valon kirkkauden tähden, matkatoverini taluttivat minua, ja niin pääsin Damaskokseen.**

¹² **Siellä Ananias, muuan lakiin nähden hurskas mies, josta kaikki sikäläiset juutalaiset todistivat hyvää,** ¹³ **tuli luokseni, astui eteeni ja sanoi minulle: ‘Saul, veljeni, saa jälleen näkösi!’** Samalla hetkellä sain näköni ja näin hänet. ¹⁴ **Hän sanoi: ‘Isiemme Jumala on valinnut sinut tuntemaan tahtonsa, näkemään Vanhurskaan ja kuulemaan äänen hänen suustaan.** ¹⁵ **Sinusta tulee hänen todistajansa kaikkien ihmisten edessä, sen todistaja, mitä olet nähnyt ja kuullut.** ¹⁶ **Ja nyt, mitä viivyttelet? Nouse ja huuda avuksi Herran nimeä, anna kastaa itsesi ja pestä pois syntisi.’**

¹⁷ **Kun olin palannut Jerusalemiin ja olin rukoilemassa temppelissä, jouduin hurmoksiin** ¹⁸ **ja näin Herran. Hän sanoi minulle: ‘Pidä kiirettä ja lähde pian pois Jerusalemistä, sillä sinun todistustasi minusta ei oteta täällä vastaan.’** ¹⁹ **Minä sanoin: ‘Herra, he tietävät itse, että minä kaikkialla synagogissa panin vankilaan ja ruoskitin niitä, jotka uskovat sinuun.** ²⁰ **Kun Stefanoksen, sinun todistajasi, veri vuodattettiin, minäkin olin paikalla, hyväksyin hänen surmaamisensa ja vartioin hänen surmaajiensa vaatteita.’** ²¹ **Hän sanoi minulle: ‘Mene, sillä minä lähetän sinut kauas pakanoiden luo.’”**

²² **Tähän sanaan asti juutalaiset kuuntelivat Paavalia, mutta sitten he alkoivat huutaa kovalla äänellä: “Pois maan päältä tuollainen! Ei hän saa elää!”** ²³ **Kun he huusivat ja heittelivät vaatteitaan ja viskelivät hiekkaa ilmaan,** ²⁴ **komentaja käski viedä Paavalin kasarmiin. Saadakseen tietää, mistä syystä he niin hänelle huusivat, komentaja määräsi hänet kuulusteltavaksi ruoskimalla.**

Paavali välttyy ruoskimiselta

²⁵ Kun sotilaat olivat oikaisseet Paavalin ruoskittavaksi, hän sanoi lähellä seisovalle sadanpäällikölle: "Onko teidän lupa ruoskia Rooman kansalaista, vieläpä ilman tuomiota?" ²⁶ Sen kuultuaan sadanpäällikkö meni ilmoittamaan komentajalle: "Varo, mitä aiot tehdä! Tämä miehän on Rooman kansalainen." ²⁷ Komentaja meni Paavalin luo ja sanoi hänelle: "Sano minulle, oletko sinä Rooman kansalainen." Hän vastasi: "Olen." ²⁸ Komentaja sanoi: "Minä olen suurella rahasummalla hankkinut tämän kansalaisoikeuden." Paavali sanoi: "Mutta minulla se on ollut syntymästäni asti." ²⁹ Silloin ne, joiden piti kuulustella häntä, poistuivat heti hänen luotaan. Myös komentaja, saatuaan tietää, että Paavali oli Rooman kansalainen, pelästyi, koska oli antanut sitoa hänet.

Paavali neuvoston edessä

³⁰ Koska komentaja tahtoi saada varmaa tietoa siitä, mistä juutalaiset Paavalia syyttivät, hän seuraavana päivänä päästi hänet kahleista ja käski ylipappien ja koko neuvoston kokoontua. Sitten hän vei Paavalin alas ja asetti hänet heidän eteensä.

23 ¹ Paavali kiinnitti katseensa neuvostoon ja sanoi: "Miehet, veljet! Tähän päivään asti minä olen elänyt Jumalan edessä omatunto täysin puhtaana." ² Silloin ylipappi Ananias käski vieressä seisovia lyömään häntä vasten suuta. ³ Paavali sanoi hänelle: "Jumala lyö sinua, sinä valkoiseksi kalkittu seinä! Sinä istut tuomitsemassa minua lain mukaan ja käsket vastoin lakia lyödä minua!" ⁴ Ne, jotka seisoivat vieressä, sanoivat: "Herjaatko sinä Jumalan ylipappia?" ⁵ Paavali vastasi: "En tiennyt, veljet, että hän on ylipappi. Onhan kirjoitettu: 'Kansasi johtajaa älä solvaa.'"

⁶ Koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, hän huusi neuvoston edessä: "Miehet, veljet! Minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen. Toivon ja kuolleiden ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

⁷ Tuskin hän oli tämän sanonut, kun fariseusten ja saddukeusten kesken nousi riita, ja joukko jakaantui. ⁸ Saddukeukset näet sanovat, ettei ole ylösnousemusta, ei enkeliä eikä henkeä, mutta fariseukset tunnustavat nämä kaikki. ⁹ Huuto vain koveni, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten ryhmästä nousivat väittelemään kiivaasti ja sanoivat: "Emme löydä tästä miehestä mitään pahaa. Jospa henki tai enkeli on puhunut hänelle. Ei taistella Jumalaa vastaan!" ¹⁰ Kun riita yhä kiihtyi, komentaja pelkäsi, että he repisivät Paavalin kappaleiksi. Hän käski sotilaiden mennä tempaamaan hänet heidän keskeltään ja viemään hänet kasarmiin.

¹¹ Seuraavana yönä Herra seiso i Paavalin luona ja sanoi: "Ole rohkealla mielellä Paavali, sillä niin kuin sinä olet todistanut minusta Jerusalemissa, niin pitää sinun todistaa minusta myös Roomassa."

Salaliitto Paavalin surmaamiseksi

¹² Päivän valjettua juutalaiset tekivät salaliiton ja vannoivat valan, etteivät söisi eivätkä joisi, ennen kuin ovat tappaneet Paavalin. ¹³ Tämän salaliiton teki yli neljäkymmentä miestä. ¹⁴ He menivät ylipappien ja vanhinten luo ja sanoivat: "Olemme kirouksen uhalla vannoneet, ettemme maista mitään, ennen kuin olemme tappaneet Paavalin. ¹⁵ Ilmoittakaa te siis nyt yhdessä neuvoston kanssa komentajalle, että hän huomenna toisi Paavalin alas luoksenne, ikään kuin aikoisitte tarkemmin tutkia hänen asiaansa. Me olemme valmiina tappamaan hänet, ennen kuin hän pääsee perille."

¹⁶ Paavalin sisarenpoika sai kuulla väijytyksestä. Hän saapui kasarmille, meni sisään ja kertoi asian Paavaliille. ¹⁷ Paavali kutsui luokseen yhden sadanpäälliköistä ja sanoi: "Vie tämä nuori mies komentajan luo, sillä hänellä on tälle jotakin ilmoitettavaa." ¹⁸ Sadanpäällikkö otti hänet mukaansa, vei komentajan luo ja sanoi: "Vanki Paavali kutsui minut luokseen ja pyysi tuomaan tämän nuoren miehen sinun luoksesi. Hänellä on jotakin puhuttavaa sinulle."

¹⁹ Komentaja tarttui hänen käteensä, vei hänet erilleen ja kysyi: "Mitä ilmoitettavaa sinulla on minulle?" ²⁰ Hän vastasi: "Juutalaiset ovat päättäneet anoa sinulta, että veisit Paavalin huomenna alas neuvostoon, aivan kuin se aikoi vielä tarkemmin tutkia hänen asiaansa. ²¹ Älä kuitenkaan suostu siihen, sillä yli neljäkymmentä miestä heidän joukostaan on väijyksissä. He ovat vannoneet, etteivät syö eivätkä juo, ennen kuin ovat tappaneet hänet. Nyt he ovat valmiina ja odottavat sinun suostumustasi." ²² Komentaja päästi nuoren miehen menemään sanottuaan hänelle: "Älä paljasta kenellekään, että olet ilmaissut tämän minulle."

Paavali lähetetään maaherra Feeliksin luo

²³ Sitten komentaja kutsui luokseen kaksi sadanpäällikköä ja sanoi heille: "Pitäkää yön kolmannesta tunnista lähtien kaksisataa sotilasta, seitsemänkymmentä ratsu miestä ja kaksisataa keihäsmiestä valmiina lähtemään Kesareaan. ²⁴ Varatkaa ratsuja ja pankaa Paavali ratsun selkään, jotta voisitte viedä hänet turvallisesti maaherra Feeliksin luo."

²⁵ Hän kirjoitti seuraavanlaisen kirjeen: ²⁶ "Klaudius Lysias tervehtii korkea-arvoista maaherra Feeliksiä. ²⁷ Tämän miehen juutalaiset ottivat kiinni ja aikoiivat tappaa. Minä tulin kuitenkin paikalle sotilaiden kanssa ja pelastin hänet saatuani tietää, että hän on Rooman kansalainen. ²⁸ Koska tahdoin tietää, mistä asiasta he häntä syyttivät, vein hänet heidän neuvostoonsa. ²⁹ Huomasin, että häntä syytettiin heidän lakiaan koskevista riitakysymyksistä. Mitään sellaista syytöstä ei kuitenkaan ollut, josta hän ansaitsisi kuoleman tai kahleet. ³⁰ Koska minulle on kuitenkin tehty ilmianto, että miestä vastaan on tekeillä juutalaisten salahanke, lähetän hänet nyt heti sinun luoksesi. Olen myös kehottanut hänen syyttäjiään sanomaan sanottavansa häntä vastaan sinun edessäsi. Voi hyvin!"

³¹ Saamansa käskyn mukaisesti sotilaat ottivat Paavalin mukaansa ja veivät hänet yötä myöten Antipatrikseen. ³² Seuraavana päivänä he jättivät ratsumiehet jatkaamaan matkaa hänen kanssaan ja palasivat kasarmiin. ³³ Saavuttuaan Kesareaan ratsumiehet antoivat kirjeen maaherralle ja veivät myös Paavalin hänen eteensä. ³⁴ Kun maaherra oli lukenut kirjeen, hän kysyi, mistä maakunnasta Paavali oli. Saatuaan tietää, että hän oli Kilikiasta, ³⁵ Feeliks sanoi: ”Minä kuulustelen sinua, kun myös sinun syyttäjäsi saapuvat paikalle.” Hän käski vartioida Paavalia Herodeksen linnassa.

Syyte Paavalia vastaan

24. Viiden päivän kuluttua ylipappi Ananias tuli sinne muutamien vanhinten ja asianajaja Tertulluksen kanssa. He ilmoittivat maaherralle syyttävänsä Paavalia. ² Kun Paavali oli kutsuttu paikalle, Tertullus aloitti syytöspuheensa. Hän sanoi: ”Sinun ansiostasi, korkea-arvoinen Feeliks, me olemme saaneet nauttia suurta rauhaa, ja sinun huolenpidossasi on saatu aikaan parannuksia tämän kansan hyväksi. ³ Sen me mitä kiitollisimmin tunnustamme, kaikin tavoin ja kaikkialla. ⁴ Mutta etten viivyttäisi sinua kovin kauan, pyydän sinua hetken aikaa suosiollisesti kuuntelemaan meitä. ⁵ Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja levottomuuksien lietsoja kaikkien maailman juutalaisten keskuudessa sekä nasaretilaisten lahkoon johtaja. ⁶ Hän on yrittänyt saastuttaa temppelinkin, joten me otimme hänet kiinni. Tahdoimme tuomita hänet oman lakimme mukaan, ⁷ mutta komentaja Lysias tuli ja riisti hänet väkivalloin käsistämme. Komentaja vei hänet pois ⁸ ja käski hänen syyttäjiensä tulla sinun eteesi. Voit itse kuulustelemalla saada tietää häneltä kaiken, mistä me häntä syytämme.” ⁹ Myös juutalaiset yhtyivät syytökseen ja väittivät asian olevan niin.

Paavali puolustautuu Feeliksin edessä

¹⁰ Maaherran nyökättyä merkiksi, että Paavali sai puhua, tämä vastasi: ”Koska tiedän sinun olleen monta vuotta tämän kansan tuomarina, puolustaudun luottavaisin mielin. ¹¹ Voit itse varmistaa sen, ettei ole kuin kaksitoista päivää siitä, kun meidän ylös Jerusalemiin rukoilemaan. ¹² Nämä miehet eivät ole tavanneet minua väittelemästä kenenkään kanssa tai aiheuttamasta levottomuutta, eivät tempeleissä, eivät synagogissa eivätkä kaupungilla. ¹³ Eivät he myöskään voi näyttää sinulle toteen sitä, mistä he nyt minua syyttävät. ¹⁴ Mutta sen minä sinulle tunnustan, että sen tien mukaan, jota he sanovat lahkoksi, minä palvelen siten isieni Jumalaa, että uskon kaiken, mitä laissa ja profeetoissa on kirjoitettu. ¹⁵ Minä pidän sen toivon Jumalaan, että tulee tapahtumaan kuolleiden ylösnousemus, jota nämä itsekin odottavat, sekä vanhurskaiden että väärintekijöiden. ¹⁶ Siksi ahkeroin, että minulla aina olisi loukkaamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä.

¹⁷ Monien vuosien jälkeen tulin tuomaan almuja kansalleni ja toimittamaan uhreja. ¹⁸ Näitä asioita toimittaessani muutamat Aasiasta tulleet juutalaiset tapasivat minut puhdistautuneena temppelialueella. Ei ollut mitään väentungosta eikä meteeliä. ¹⁹ Heidän pitäisi olla täällä sinun edessäsi ja syyttää, mikäli heillä olisi jotakin minua vastaan. ²⁰ Tai sanokoot nämä tässä, mitä rikollista he minussa huomasivat, kun seisoin neuvoston edessä. ²¹ Vai onko kyse tästä yhdestä lauseesta, jonka huusin seisoessani heidän edessään: ‘Kuolleiden ylösnousemuksen tähden minä tänään olen teidän tuomittavananne?’”

²² Mutta Feeliks, joka oli tarkoin perillä tästä tiestä, siirsi asian käsittelyn tuonnemmaksi ja sanoi: “Kun komentaja Lysias tulee tänne, tutkin teidän asianne.” ²³ Hän käski sadanpäällikön pitää Paavalial vartioituna mutta suoda hänelle lievennyksiä estämättä ketään hänen ystävistään palvelemasta häntä tai tulemasta hänen luokseen.

Paavalial pidetään vankeudessa

²⁴ Muutamien päivien kuluttua Feeliks saapui juutalaisen vaimonsa Drusillan kanssa, lähetti hakemaan Paavalin ja kuunteli, kun hän puhui uskosta Kristukseen Jeesukseen. ²⁵ Mutta kun Paavali puhui vanhurskaudesta, itsehillinnästä ja tulevastat tuomiosta, Feeliks pelästyi ja sanoi: “Mene tällä kertaa pois, mutta kun minulla on sopivaa aikaa, kutsun sinut taas.” ²⁶ Samalla hän myös toivoi saavansa Paavaliita rahaa, jotta tämä pääsisi vapaaksi, ja siksi hän useita kertoja lähetti hakemaan Paavalin luokseen ja keskusteli hänen kanssaan. ²⁷ Kahden vuoden kuluttua Feeliks sai seuraajakseen Porkius Festuksen, ja koska Feeliks tavoitteli juutalaisten suosiotat, hän jätti Paavalin vankeuteen.

Paavali vetoaa keisariin

25 ¹ Kun Festus oli astunut maaherran virkaan, hän meni kolmen päivän kuluttua Kesareasta ylös Jerusalemiin. ² Ylipapit ja juutalaisten johtomiehet esittivät hänelle syytöksensä Paavalial vastaan. He kääntyivät Festuksen puoleen ³ ja anoivat häneltä sitä suosionosoitusta itselleen, Paavalial vastaan, että hän haettaisi Paavalin Jerusalemiin. He näet suunnittelivat väijytystä tappaakseen hänet matkalla. ⁴ Festus kuitenkin vastasi, että Paavalial pidettiin vartioituna Kesareassa ja että hän itsekin aikoi pian lähteä sinne. ⁵ Hän lisäsi: “Tulkoot siis teidän johtomiehenne minun mukaani, ja jos siinä miehessä on jotakin väärää, syyttäkööt häntä siellä.”

⁶ Viivyttyään heidän luonaan ainoastaan kahdeksan tai kymmenen päivää Festus palasi Kesareaan. Seuraavana päivänä hän istuutui tuomaristuintuimelle ja käski tuoda Paavalin eteensä. ⁷ Kun Paavali oli saapunut, asettuivat Jerusalemistat tulleet juutalaiset hänen ympärilleen ja esittivät useita ja raskaita syytöksiä Paavalial vastaan. Mutta he eivät pystyneet näyttämään niitä toteen, ⁸ sillä hän torjui ne sa-

noen: ”Minä en ole tehnyt mitään väärää juutalaisten lakia, en temppeliä enkä keisaria kohtaan.”

⁹ Festus, joka tavoitteli juutalaisten suosiota, vastasi Paavalille: ”Tahdotko lähteä Jerusalemiin ja käydä siellä oikeutta minun edessäni näistä asioista?” ¹⁰ Mutta Paavali sanoi: ”Minä seison keisarin tuomioistuimen edessä, ja sen edessä minut on tuomittava. Juutalaisille en ole tehnyt mitään vääryyttä, niin kuin sinäkin hyvin tiedät. ¹¹ Jos siis olen rikollinen tai tehnyt jotakin sellaista, mistä tulee kuolemantuomio, en yritä välttää kuolemaa. Mutta jos näiden syytökset ovat perättömiä, kukaan ei voi luovuttaa minua heille. Minä vetoan keisariin.” ¹² Silloin Festus keskusteltuaan neuvostonsa kanssa vastasi: ”Keisariin olet vedonnut, keisarin eteen menet.”

Festus kertoo Agrippalle Paavalista

¹³ Muutaman päivän kuluttua saapuivat kuningas Agrippa ja Bernike Kesareaan tervehtimään Festusta. ¹⁴ Kun he viipyivät siellä useita päiviä, Festus esitteli Paavalin asian kuninkaalle: ”Täällä on eräs mies, jonka Feeliks on jättänyt vankeuteen. ¹⁵ Käydessäni Jerusalemissa juutalaisten ylipapit ja vanhimmat esittivät syytöksen häntä vastaan ja vaativat, että hänet tuomittaisiin. ¹⁶ Minä vastasin heille: ’Roomalaisilla ei ole tapana luovuttaa ketään surmattavaksi, ennen kuin syytetty on asetettu kasvokkain syyttäjiensä kanssa ja on saanut tilaisuuden puolustautua syytöstä vastaan.’ ¹⁷ Kun he olivat kokoontuneet tänne, minä istuin viivyttelämättä seuraavana päivänä tuomarinistuimelle ja käskin tuoda miehen eteeni. ¹⁸ Hänen syyttäjänsä asettuivat hänen ympärilleen mutta eivät syyttäneet häntä mistään sellaisesta rikoksesta kuin olin olettanut. ¹⁹ Sen sijaan heillä oli hänen kanssaan riitaa joistakin oman uskontonsa asioista ja jostakin Jeesuksesta, joka oli kuollut mutta jonka Paavali väitti elävän. ²⁰ Kun olin epätietoinen siitä, miten tällainen kiista oli tutkittava, kysyin, tahtoiko hän lähteä Jerusalemiin ja käydä siellä oikeutta näistä asioista. ²¹ Mutta kun Paavali vetosi, että hänet on säilytettävä majesteetin tutkittavaksi, minä käskin vartioida häntä, kunnes lähetän hänet keisarin eteen.” ²² Agrippa sanoi Festukselle: ”Minäkin tahtoisin kuulla sitä miestä.” Festus sanoi: ”Huomenna saat kuulla häntä.”

Paavali Agrippan edessä

²³ Seuraavana päivänä Agrippa ja Bernike saapuivat kaikessa komeudessaan. He menivät oikeussaliin sotilaskomentajien ja kaupungin vaikutusvaltaisten miesten kanssa, ja Paavali tuotiin Festuksen käskystä sinne. ²⁴ Festus sanoi: ”Kuningas Agrippa ja kaikki te miehet, jotka olette meidän kanssamme paikalla! Tässä näette miehen, jonka vuoksi koko juutalaisten joukko on ahdistanut minua sekä Jerusalemissa että täällä ja huutanut, ettei hän saa enää elää. ²⁵ Minä kuitenkin huomasin, ettei hänen toiminnassaan ole mitään, mistä ansaitsisi kuoleman. Mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, päätin lähettää hänet sinne. ²⁶ Mitään varmaa minulla ei

kuitenkaan ole kirjoitettavana hänestä herralleni. Siksi käskin tuoda hänet teidän eteenne ja varsinkin sinun eteesi, kuningas Agrippa, että minulla olisi kuulustelun jälkeen jotakin kirjoitettavaa. ²⁷Minusta tuntuu mielettömältä lähettää vanki antamatta samalla tietää, mistä häntä syytetään.”

Paavali puolustautuu

26¹ Agrippa sanoi Paavalille: ”Sinun on lupa puhua puolestasi.” Silloin Paavali ojensi kätensä ja sanoi puolustukseksen: ²”Kuningas Agrippa! Pidän itseäni onnekkaana, kun saan tänään sinun edessäsi puolustautua kaikkia juutalaisten syytöksiä vastaan, ³varsinkin kun sinä olet kaikkien juutalaisten tapojen ja riitakysymysten tuntija. Siksi pyydän sinua kärsivällisesti kuuntelemaan minua.

⁴**Kaikki** juutalaiset tuntevat minun elämäni nuoruudestani asti, koska alusta alkaen olen elänyt kansani keskuudessa Jerusalemissa. ⁵He tuntevat minut jo ennestään, jos vain tahtovat todistaa, että minä uskontomme ankarimman lahkon mukaisesti olen elänyt fariseuksena. ⁶Nyt seison tuomittavana sen tähden, että panen toivoni lupaukseen, jonka Jumala on antanut meidän isillemme ⁷ja jonka meidän kaksitoista heimoamme toivovat toteutuvan palvellessaan Jumalaa lakkaamatta, yötä päivää. Tämän toivon vuoksi, kuningas Agrippa, juutalaiset syyttävät minua. ⁸Miksi teistä on uskomatonta, että Jumala herättää kuolleet?

⁹**Luulin** minäkin, että minun tulee ankarasti vastustaa Jeesuksen, Nasaretilaisen, nimeä. ¹⁰Niin minä teinkin Jerusalemissa. Saatuaani ylipapeilta valtuudet suljin monia pyhiä vankiloihin, ja kun heitä tapettiin, äänestin sen puolesta. ¹¹Kaikkialla synagogissa minä usein yritin rankaisemalla pakottaa heidät pilkkaamaan Jeesusta. Niin pitkälle menin raivossani heitä vastaan, että vainosin heitä aina ulkomaiden kaupunkeihin asti.”

Paavali kertoo kääntymyksestään

¹²”**Näissä** asioissa matkustin Damaskokseen ylipappien antamin valtuuksin ja heidän suostumuksellaan. ¹³Silloin, keskellä päivää, kuningas, minä näin tiellä aurinkoa kirkkaamman valon leimahtavan taivaasta minun ja matkatoverieni ympärillä. ¹⁴Me kaikki kaaduimme maahan, ja minä kuulin äänen sanovan minulle heprean kielellä: ‘Saul, Saul, miksi vainoat minua? Tkalaa sinun on potkia pistimiä vastaan.’ ¹⁵Minä kysyin: ‘Kuka olet, Herra?’ Herra sanoi: ‘Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. ¹⁶Nouse ja seiso jaloillasi! Minä olen ilmestynyt sinulle sitä varten, että asettaisin sinut palvelijakseni ja sen todistajaksi, mitä olet nähnyt ja mitä minä vielä ilmoitan, kun ilmestyn sinulle. ¹⁷Minä pelastan sinut oman kansasi ja pakanoiden käsistä, joiden luo minä sinut lähetän ¹⁸avaamaan heidän silmänsä, että he kääntyisivät pimeydestä valoon ja Saatanan vallasta Jumalan puoleen ja uskossa minuun saisivat synnit anteeksi ja perintöosan pyhitettyjen joukossa.’

¹⁹ Sen vuoksi, kuningas Agrippa, minä en voinut olla tottelematta taivaallista näkyä
²⁰ vaan julistin ensin Damaskoksen ja Jerusalemin asukkaille, sitten kaikkialla Juudean maassa ja pakanakansojen parissa, että on kaduttava ja käännyttävä Jumalan puoleen ja tehtävä kääntymyksen mukaisia tekoja. ²¹ Tämän vuoksi juutalaiset ottivat minut kiinni temppelialueella ja yrittivät surmata. ²² Jumalan apua olen saanut tähän päivään asti, ja nyt minä seison todistamassa sekä pienille että suurille. En puhu mitään muuta kuin sitä, minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan, ²³ sitä, että Kristuksen piti kärsiä ja kuolleiden ylösnousemuksen esikoisena julistaa valoa sekä tälle kansalle että pakanoille.”

²⁴ Kun hän näin puolustautui, Festus sanoi kovalla äänellä: ”Sinä olet hullu, Paavali! Paljot kirjoitukset tekevät sinut hulluksi.” ²⁵ Paavali vastasi: ”En ole hullu, arvoisa Festus, vaan puhun totuuden ja terveen järjen sanoja. ²⁶ Kuningas kyllä tuntee nämä asiat. Siksi puhunkin hänelle rohkeasti. En usko, että mikään näistä asioista on häneltä salassa, eiväthän ne ole tapahtuneet missään syrjäseudulla. ²⁷ Uskotko profeettoja, kuningas Agrippa? Tiedän, että uskot.” ²⁸ Agrippa vastasi Paavalille: ”Vähälläpä luulet taivuttavasi minut kristityksi.” ²⁹ Paavali sanoi: ”Toivoisin Jumalta, että – tapahtuipa se vähällä tai paljon – et ainoastaan sinä, vaan myös te kaikki, jotka minua tänään kuuntelette, tulisitte samanlaisiksi kuin minä, näitä kahleita lukuun ottamatta.”

³⁰ Kun hän sanoi näin, kuningas nousi, samoin maaherra sekä Bernike ja ne, jotka istuivat heidän kanssaan. ³¹ Pois lähtiessään he puhuivat keskenään: ”Ei tämän miehen toiminnassa ole mitään, mistä ansaitsisi kuoleman tai kahleet.” ³² Agrippa sanoi Festukselle: ”Tämän miehen olisi voinut päästää vapaaksi, ellei hän olisi vedonnut keisariin.”

PAAVALIN MATKA ROOMAAN, 27–28

Paavali saapuu Kreetaan

27 ¹ Kun oli päätetty, että me purjehtisimme Italiaan, Paavali ja muutamat muut vangit luovutettiin keisarillisen joukko-osaston sadanpäällikön Juliuksen haltuun. ² Astuimme adramyttionilaiseen laivaan, jonka oli määrä purjehtia Aasian rannikkopaikkakuntien kautta, ja lähdimme merelle. Seurassamme oli makedonialainen Aristarkos Tessalonikasta. ³ Seuraavana päivänä saavuimme Siidoniin. Julius kohteli Paavalia ystävällisesti ja salli hänen mennä ystävien luo saamaan hoitoa. ⁴ Lähdettyämme sieltä merelle purjehdimme vastatuulen vuoksi Kyproksen suojaan, ⁵ ja avomerta purjehtien sivuutimme Kilikian ja Pamfylia ja saavuimme Lykian Myraan. ⁶ Siellä sadanpäällikkö huomasi aleksandrialaisen laivan, joka oli purjehtimassa Italiaan, ja siirsi meidät siihen. ⁷ Monta päivää purjehdimme hitaasti ja pääsimme hädin tuskin Knidoksen kohdalle. Tuulen haitatessa meitä purjehdimme Salmonen ohi Kreetan suojaan. ⁸ Purjehdittuamme vaivoin pitkin sen rannikkoa

saavuimme erääseen paikkaan, jonka nimi oli Hyvätsatamat ja jonka lähellä oli Lasaian kaupunki.

⁹ **Kun** aikaa oli kulunut paljon, ja purjehtiminen oli jo vaarallista, koska paastopäiväkin oli jo ohi, Paavali varoitti heitä: ¹⁰ ”Miehet, minä näen, että purjehtiminen käy vaivalloiseksi ja vaaralliseksi, ei ainoastaan lastille ja laivalle, vaan myös meidän hengellemme.” ¹¹ Sadanpäällikkö uskoi kuitenkin enemmän perämiestä ja laivan omistajaa kuin sitä, mitä Paavali sanoi. ¹² Kun satama ei soveltunut talvehtimiseen, useimmat olivat sitä mieltä, että oli lähdettävä sieltä, jotta voitaisiin ehkä päästä talveksi Foiniksiin, Kreetan satamaan, joka antaa lounaaseen ja luoteeseen päin.

Myrskyn kourissa

¹³ **Kun** etelätuuli alkoi hiljakseen puhalttaa, he luulivat aikeensa onnistuvan, nostivat ankkurin ja purjehtivat aivan läheltä Kreetaa. ¹⁴ Mutta ennen pitkää saaren yli syöksyi raju tuuli, jota kutsutaan koillismyrskyksi. ¹⁵ Laiva ryöstäytyi sen mukaan eikä voinut nousta vastatuuleen. Me annoimme periksi ja jouduimme tuuliajolle. ¹⁶ Päästyämme pienen Klauda-nimisen saaren suojaan saimme hädin tuskin laivaveneen hallintaamme. ¹⁷ Vedettyään sen ylös miehet ryhtyivät varotoimiin ja sitoivat laivan ympäri köysiä. Koska he pelkäsivät ajautuvansa Syrtteihin, he laskivat ajoankkurin ja olivat näin tuuliajolla. ¹⁸ Kun myrsky ahdisti meitä ankarasti, he heittivät seuraavana päivänä lastia mereen. ¹⁹ Kolmantena päivänä he omin käsin viskasivat mereen laivan kaluston. ²⁰ Kun moneen päivään ei ollut näkynyt aurinkoa eikä tähtiä ja kova myrsky painoi päälle, meiltä katosi lopulta kaikki toivo pelastumisesta.

²¹ **Mutta** silloin, kun oli oltu kauan syömättä, Paavali astui joukon keskelle ja sanoi: ”Miehet, teidän olisi pitänyt kuunnella minua eikä lähteä Kreetasta kärsimään tätä vaivaa ja vahinkoa. ²² Mutta nyt kehotan teitä olemaan rohkealla mielellä, sillä yksikään teistä ei menetä henkeään, ainoastaan laiva uppoaa. ²³ Tänä yönä minun vieressäni näet seisoi sen Jumalan enkeli, jonka oma minä olen ja jota minä myös palvelen. ²⁴ Hän sanoi: ’Älä pelkää, Paavali. Sinun on mentävä keisarin eteen, ja Jumala on lahjoittanut sinulle kaikki, jotka purjehtivat kanssasi.’ ²⁵ Olkaa siis rohkealla mielellä, miehet! Minulla on sellainen usko Jumalaan, että niin käy, kuin minulle on puhuttu. ²⁶ Mutta jollekin saarelle meidän täytyy ajautua.”

Haaksirikko ja pelastuminen

²⁷ **Tuli** neljästoista yö ajalehtiessamme Adrianmerellä. Keskiyön aikaan merimiehistä alkoi tuntua, että lähestyttiin maata. ²⁸ He luotasivat ja havaitsivat syvyydeksi kaksikymmentä syltä. Vähän matkaa edettyämme he luotasivat uudelleen ja havaitsivat syvyyden olevan viisitoista syltä. ²⁹ Pelätessään meidän ajautuvan karille he heittivät laivan perästä neljä ankkuria ja odottivat hartaasti päivän koittamista. ³⁰ Merimiehet yrittivät paeta laivasta ja laskivat laivaveneen mereen sillä tekosyyll-

lä, että aikoivat muka laskea keulasta ankkureita. ³¹ Mutta Paavali sanoi sadanpäällikölle ja sotilaille: ”Jos nuo eivät pysy laivassa, te ette voi pelastua.” ³² Silloin sotilaat hakkasivat poikki veneen köydet ja päästivät sen menemään.

³³ Vähän ennen päivän valkenemista Paavali kehotti kaikkia syömään sanoen: ”Tänään on jo neljästoista päivä, kun olette odottaneet ja olleet syömättä ettekä ottaneet mitään ruokaa. ³⁴ Siksi kehotan teitä syömään, sillä se on tarpeen pelastuaksenne. Ei kenenkään teidän päästänne katoa hiuskarvaakaan.” ³⁵ Tämän sanottuaan hän otti leivän, kiitti Jumalaa kaikkien nähden, mursi leivän ja alkoi syödä. ³⁶ Silloin kaikki tulivat rohkealle mielelle, ja myös he ottivat ruokaa. ³⁷ Meitä oli laivassa kaikkiaan kaksisataaseitsemänkymmentäkuusi henkeä. ³⁸ Syötyään kylliksi ruokaa merimiehet kevensivät laivaa heittämällä viljan mereen.

³⁹ Päivän tultua he eivät tunteneet maata mutta huomasivat lahden, jossa oli sopiva ranta. Sinne, jos mahdollista, he päättivät ohjata laivan. ⁴⁰ He päästivät ankkuriköydet irti ja jättivät ankkurit mereen. Samalla he irrottivat peräsinairojen köydet, nostivat keulapurjeen tuuleen ja ohjasivat rantaa kohti. ⁴¹ He ajautuivat kuitenkin riutalle ja antoivat laivan törmätä siihen. Keula juuttui kiinni ja pysyi paikoillaan, mutta perä alkoi hajota aaltojen voimasta. ⁴² Silloin sotilaat aikoivat tappaa vangit, ettei kukaan pääsisi uimalla pakoon. ⁴³ Mutta sadanpäällikkö tahtoi pelastaa Paavalin ja esti heidän aikeensa. Hän käski uimataitoisten hypätä ensimmäisinä veteen ja uida maihin ⁴⁴ ja sitten muiden, ketkä lautojen, ketkä laivankappaleiden varassa. Näin kaikki pelastuivat maihin.

Paavali Meliten saarella

28 Pelastumisemme jälkeen saimme tietää, että saaren nimi oli Melite. ² Saaren kanta-asukkaat osoittivat meille harvinaisen suurta ystävällisyyttä. He sytyttivät nuotion ja ottivat meidät kaikki sen ääreen, koska oli alkanut sataa ja oli kylmä. ³ Paavali kokosi kasan risuja, ja kun hän pani ne nuotioon, tuli kyykkäärme kuumuuden tähden esiin ja iski kiinni hänen käteensä. ⁴ Kun asukkaat näkivät elukan riipuvan hänen kädessään, he sanoivat toisilleen: ”Varmaankin tuo mies on murhaaja. Hän pelastui merestä, mutta kostotar ei sallinut hänen elää.” ⁵ Mutta Paavali ravisteli elukan tuleen, eikä hänelle tapahtunut mitään pahaa. ⁶ He odottivat hänen kätensä turpoavan tai hänen kaatuvan äkkiä kuolleen maahan. Kun he olivat kauan odottaneet ja nähneet, ettei hänelle tapahtunut mitään pahaa, he tulivat toisiinsa ajatuksiin ja sanoivat, että hän onkin jumala. ⁷ Lähellä sitä paikkaa oli Publius-nimisellä saaren johtavalla miehellä maatiloja. Hän otti meidät vastaan ja piti meitä ystävällisesti vieraina kolme päivää. ⁸ Publiuksen isä makasi kuumeessa ja punataudin vaivaamana. Paavali meni hänen luokseen, rukoili ja pani kätensä hänen päälleen ja paransi hänet. ⁹ Kun tämä oli tapahtunut, tulivat muutkin saarella olevat sairaat paikalle, ja he tulivat terveiksi. ¹⁰ Saarelaiset osoittivat meille myös monin tavoin kunnioitusta, ja kun lähdimme merelle, he antoivat mukaamme, mitä tarvitsimme.

Paavali saapuu Roomaan

¹¹ Kolmen kuukauden kuluttua me purjehdimme sieltä aleksandrialaisessa laivassa, joka oli talvehtinut saarella ja jonka tunnuksena oli Zeuksen kaksospoikien kuvat. ¹² Nousimme maihin Syrakusassa ja viivymme siellä kolme päivää. ¹³ Nostettuamme ankkurit purjehdimme sieltä Regiumiin. Kun päivän kuluttua alkoi puhalttaa etelätuuli, me pääsimme seuraavana päivänä Puteoliin. ¹⁴ Siellä tapasimme veljiä, jotka pyysivät meitä viipymään heidän luonaan seitsemän päivää. Sieltä lähdimme Roomaan. ¹⁵ Kun sikäläiset veljet saivat kuulla meistä, he tulivat meitä vastaan Forum Appiin ja Tres Tabernaen kohdalle. Nähdessään heidät Paavali kiitti Jumalaa ja sai rohkeutta.

¹⁶ Kun saavuimme Roomaan, sadanpäälikkö luovutti vangit henkivartioston päällikölle, mutta Paavalin annettiin asua omissa oloissaan häntä vartioivan sotilaan kanssa.

Paavali Roomassa

¹⁷ Kolmen päivän kuluttua Paavali kutsui koolle juutalaisten johtomiehet. Kun he olivat kokoontuneet, hän sanoi heille: "Miehet, veljet! En ole tehnyt mitään kansamme tai isiemme tapoja vastaan. Kuitenkin minut luovutettiin Jerusalemissa vankina roomalaisten käsiin. ¹⁸ Kuulusteltuaan minua he tahtoivat vapauttaa minut, koska en ollut syyllistynyt mihinkään, mistä ansaitsisin kuoleman. ¹⁹ Mutta kun juutalaiset sitä vastustivat, minun oli pakko vedota keisariin. Ei minulla kuitenkaan ole mitään syytöksiä kansaani vastaan. ²⁰ Tästä syystä minä nyt kutsuin teidät nähdäkseni teidät ja keskustellakseni kanssanne, sillä Israelin toivon tähden minä olen näissä kahleissa." ²¹ He sanoivat hänelle: "Emme ole saaneet sinua koskevia kirjeitä Juudeasta, eikä kukaan tänne saapuneista veljistä ole ilmoittanut eikä puhunut sinusta mitään pahaa. ²² Katsomme kuitenkin oikeaksi kuulla sinulta, mitä mielessäsi on, sillä tästä lahkosta meillä on tiedossamme, että sitä kaikkialla vastustetaan."

²³ He määräsivät hänelle päivän, ja silloin heitä tuli vielä useampia hänen luokseen majapaikkaan. Aamuvarhaisesta iltamyöhään hän selitti heille Kirjoituksia, alkaen Mooseksen laista ja profeetoista, ja todisti Jumalan valtakunnasta yrittäen saada heidät vakuuttumaan Jeesuksesta. ²⁴ Se, mitä sanottiin, sai toiset vakuuttuneiksi, mutta toiset eivät uskoneet. ²⁵ Ja kun he olivat keskenään eri mieltä, he hajaantuivat, ja Paavali sanoi ainoastaan nämä sanat: "Oikein on Pyhä Henki puhunut teidän isillenne profeetta Jesajan kautta: ²⁶ 'Mene tämän kansan luo ja sano: Kuulemalla kuulkaa älkääkään ymmärtäkö, näkemällä nähkää älkääkään käsittäkö. ²⁷ Sillä paatunut on tämän kansan sydän. Vaivoin he kuulevat korvillaan, ja silmänsä he ovat sulkeneet, etteivät he silmillään näkisi, eivät korvillaan kuulisi, etteivät he sydämellään ymmärtäisi ja kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.' ²⁸ Tietäkää siis, että tämä Jumalan pelastussanoma on lähetetty pakanoille ja he myös kuuntelevat." ²⁹ Kun Paavali oli tämän puhunut, juutalaiset lähtivät pois väitellen kiivaasti keskenään.

³⁰ **Paavali** asui omassa vuokra-asunnossaan täydet kaksi vuotta ja otti vastaan kaikki, jotka tulivat hänen luokseen. ³¹ Hän julisti Jumalan valtakuntaa ja opetti Herrasta Jeesuksesta Kristuksesta täysin vapaasti kenenkään estämättä.

PAAVALIN KIRJE ROOMALAISILLE

Alkusanat ja tervehdys

1 ¹Paavali, Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia, ²jonka Jumala on ennalta luvannut profeettojensa kautta pyhissä Kirjoituksissa, ³hänen Pojastaan Jeesuksesta Kristuksesta, meidän Herras-tamme. Lihan puolesta hän on syntyään Daavidin jälkeläinen, ⁴ja pyhyiden Hen-gen puolesta hänet on kuolleista nousemisen kautta asetettu Jumalan Pojaksi voi-massa. ⁵Hänen kauttaan me olemme saaneet armon ja apostolinviran, että syntyisi uskon kuuliaisuus hänen nimeään kohtaan kaikissa pakanakansoissa, ⁶joihin tekin, Jeesuksen Kristuksen kutumat, kuulutte. ⁷Kaikille Roomassa oleville Juma-lan rakkaille, kutsutuille pyhille: armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Paavali haluaa vierailla Roomassa

⁸Ensiksikin kiitän Jumalaani Jeesuksen Kristuksen kautta teistä kaikista, koska tei-dän uskostanne kerrotaan kaikkialla maailmassa. ⁹Jumala, jota hengessäni palve-len julistaessani hänen Poikansa evankeliumia, on minun todistajani sille, kuinka lakkaamatta muistan teitä ¹⁰aina rukouksissani anoen, että minä jo vihdoinkin, jos Jumala tahtoo, pääsisin tulemaan teidän luoksenne. ¹¹Kaipaan nähdä teitä voidak-seni antaa teille jonkin hengellisen lahjan, että vahvistuisitte, ¹²tarkoitin, että me yhdessä ollessamme virkistyisimme yhteisestä uskostamme, teidän ja minun. ¹³Minä en tahdo teidän, veljet, olevan tietämättömiä siitä, että olen monta kertaa päättänyt tulla luoksenne, saadakseni jonkin hedelmän myös teidän keskuudes-tanne niin kuin muidenkin pakanoiden, mutta tähän asti olen ollut estetty. ¹⁴Kreik-kalaisille ja barbaareille, viisaille ja tyhmille minä olen velassa. ¹⁵Omasta puolesta-ni olen siis halukas julistamaan evankeliumia myös teille Roomassa asuville.

Evankeliumin voima

¹⁶**Minä** en häpeä Kristuksen evankeliumia, sillä se on Jumalan voima pelastukseksi jokaiselle uskovalle, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. ¹⁷Siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niin kuin on kirjoitettu: "Vanhurskas saa elää uskosta."

Ihmiskunnan syyllisyys

¹⁸**Jumalan viha** ilmestyy taivaasta kaikkea ihmisten jumalattomuutta ja vääryyttä vastaan, niiden, jotka pitävät totuutta vääryyden vallassa, ¹⁹koska se, mitä Juma-lasta voidaan tietää, on ilmeistä heidän keskuudessaan. Jumala on sen ilmoittanut

heille, ²⁰ sillä hänen näkymättömät ominaisuutensa, hänen iankaikkinen voimansa ja jumaluutensa, ovat maailman luomisesta asti ymmärrettävissä ja havaittavissa hänen teoissaan. Siksi he eivät voi mitenkään puolustautua. ²¹ Vaikka he ovat tunteet Jumalan, he eivät ole häntä Jumalana kunnioittaneet eivätkä kiittäneet, vaan heidän ajatuksensa ovat käyneet turhanpäiväisiksi ja heidän ymmärtämätön sydämensä on pimentynyt. ²² He väittävät olevansa viisaita mutta ovat tulleet tyhmiä. ²³ He ovat muuttaneet katoamattoman Jumalan kirkkauden katoavaisen ihmisen, lintujen, nelijalkaisten ja matelijoiden kuvan kaltaiseksi.

²⁴ Sen vuoksi Jumala onkin jättänyt heidät sydäntensä himoissa saastaisuuteen, häpäisemään keskenään oman ruumiinsa. ²⁵ He ovat vaihtaneet Jumalan totuuden valheeseen ja kunnioittaneet ja palvelleet luotua enemmän kuin Luojaa, joka on ylistetty iankaikkisesti. Aamen.

²⁶ Sen tähden Jumala on jättänyt heidät häpeällisten himojen valtaan. Naispuoliset heistä ovat vaihtaneet luonnollisen yhteyden luonnonvastaiseen, ²⁷ ja samoin miespuoliset ovat luopuneet luonnollisesta yhteydestä naiseen ja kiihkossaan syntyneet toisiinsa. Miehet ovat harjoittaneet riettautta miesten kanssa ja ovat villiintymisestään saaneet itseensä sen palkan, mikä pitikin saada.

²⁸ Koska heille ei kelvannut pitää kiinni Jumalan tuntemisesta, Jumala jätti heidät kelvottoman mielen valtaan tekemään sopimattomia. ²⁹ He ovat täynnä kaikenlaisia vääryyttä, haureutta, pahuutta, ahneutta ja ilkeyttä, täynnä kateutta, murhanhimoa, riitaa, petosta ja pahanilkisyyttä. He ovat juurujen levittäjiä ³⁰ ja panettelijoina. He vihaavat Jumalaa, ovat väkivaltaisia ja ylpeitä, kerskailijoita ja pahankeksijöitä, vanhemmilleen tottelemattomia, ³¹ ymmärtämättömiä ja epäluotettavia, rakkaudettomia, leppymättömiä ja armottomia. ³² Vaikka he tuntevat Jumalan vanhurskaan säädöksen, että ne, jotka sellaista tekevät, ovat ansainneet kuoleman, he eivät ainoastaan itse tee niin, vaan myös osoittavat hyväksymisensä niille, jotka tekevät samoin.

Jumalan vanhurskas tuomio

2 Sen tähden sinä ihminen, joka tuomitset, et voi millään puolustaa itseäsi, oletpa kuka hyvänsä. Missä toista tuomitset, siinä tuomitset itsesi, koska sinä, joka tuomitset, teet itse samoja tekoja. ² Me tiedämme, että Jumalan tuomio on totuuden mukainen niille, jotka sellaista tekevät. ³ Luuletko sinä, ihminen, joka tuomitset niitä, jotka sellaista tekevät, mutta itse teet samoja tekoja, että vältät Jumalan tuomion? ⁴ Vai halveksitko hänen hyvytensä, kärsivällisyytensä ja pitkämielisyytensä runsautta? Etkö ymmärrä, että Jumalan hyvyys vetää sinua kääntymykseen? ⁵ Kovuudellasi ja sydämesi katumattomuudella sinä kartutat päällesi vihaa Jumalan vihan päiväksi, jolloin hänen vanhurskas tuomionsa ilmestyy. ⁶ Hän maksaa jokaiselle tekojen mukaan: ⁷ niille, jotka hyvässä työssä kestävinä etsivät kirkkautta, kunniaa ja katoamattomuutta, hän antaa iankaikkisen elämän, ⁸ mutta niiden osaksi, jotka ovat itsekkäitä eivätkä tottele totuutta vaan tottelevat vääryyttä, tulee vi-

ha ja kiivaus. ⁹Tuska ja ahdistus jokaisen ihmisen sielulle, joka tekee paha, ensin juutalaisen, sitten myös kreikkalaisen! ¹⁰Mutta kirkkaus, kunnia ja rauha jokaiselle, joka tekee hyvää, ensin juutalaiselle, sitten myös kreikkalaiselle, ¹¹sillä Jumala ei katso henkilöön.

¹²**Kaikki**, jotka ovat tehneet syntiä ilman lakia, myös hukkuvat ilman lakia, ja kaikki, jotka lain alaisina ovat tehneet syntiä, tuomitaan lain mukaan. ¹³Eiväthän lain kuulijat ole vanhurskaita Jumalan edessä, vaan lain noudattajat vanhurskautetaan. ¹⁴Kun pakanatkin, joilla ei ole lakia, tekevät luonnostaan, mitä laki vaatii, niin he, vaikka heillä ei lakia olekaan, ovat itse itselleen laki. ¹⁵Näin he osoittavat, että lain vaatimukset on kirjoitettu heidän sydämeensä, kun heidän omatuntonsakin todistaa ja heidän ajatuksensa keskenään syyttävät tai myös puolustavat heitä ¹⁶sinä päivänä, jona Jumala tuomitsee ihmisten salaisuudet Kristuksen Jeesuksen kautta julistamani evankeliumin mukaisesti.

Juutalaiset ja laki

¹⁷**Mutta** jos sinä kutsut itseäsi juutalaiseksi, luostat lakiin ja kerskailet Jumalasta, ¹⁸tunnet hänen tahtonsa ja lakiin perehtyneenä tutkit, mikä on parasta, ¹⁹ja luulet olevasi sokeiden taluttaja, pimeydessä olevien valo, ²⁰ymmärtämättömien kasvat-taja ja alaikäisten opettaja, koska sinulla on laissa tiedon ja totuuden muoto, ²¹niin sinäkö, joka toista opetat, et opetakaan itseäsi, ja joka julistat, ettei saa varastaa, itse varastat? ²²Sinäkö, joka sanot, ettei saa tehdä aviorikosta, itse teet aviorikok-sen, ja joka inhoat epäjumalia, itse olet temppelinryöstäjä? ²³Sinäkö, joka kerskai-let laista, häpäiset Jumalaa rikkomalla lakia? ²⁴Sillä teidän tähtenne Jumalan nimi tulee pilkatuksi pakanoiden keskuudessa, niin kuin on kirjoitettu.

Sydämen ympärileikkaus

²⁵**Ympärileikkaus** on kyllä hyödyksi, jos noudatat lakia. Mutta jos olet lainriikkoja, on ympärileikkauksesi tullut ympärileikkaamattomuudeksi. ²⁶Jos siis ympärileik-kaamaton noudattaa lain säädöksiä, eikö hänen ympärileikkaamattomuuttaan kat-sota ympärileikkaukseksi? ²⁷Ruumiillisesti ympärileikkaamaton, joka täyttää lain, tuomitsee sinut, joka lain kirjaiminesi ja ympärileikkauksinesi olet lainriikkoja. ²⁸Sillä ei se ole juutalainen, joka vain ulkonaisesti on juutalainen, eikä ympärileik-kaus ole se, mikä tapahtuu ulkonaisesti lihassa. ²⁹Se on juutalainen, joka sisimmäs-sään on juutalainen, ja oikea ympärileikkaus on sydämen ympärileikkaus Henges-sä, ei kirjaimen mukaan. Hän saa kiitoksen, ei ihmisiltä vaan Jumalalta.

Jumala on uskollinen ja vanhurskas

3¹**Mitä** etua sitten on juutalaisilla tai mitä hyötyä on ympärileikkauksesta? ²Pal-jonkin, kaikin tavoin. Ensinnäkin se, että heille on uskottu Jumalan sanat. ³Entä jos jotkut ovat olleet epäuskoisia? Ei kai heidän epäuskonsa tee Jumalan uskollisuutta

tyhjäksi? ⁴ Ei tietenkään! Olkoon vaikka jokainen ihminen valehtelija mutta Jumala on luotettava! Onhan kirjoitettu: ”Että sinut todettaisiin vanhurskaaksi sanoissasi ja että sinä voittaisit, kun kanssasi käydään oikeutta.” ⁵ Mutta jos meidän vääryytemme osoittaa Jumalan vanhurskauden, mitä me silloin sanomme? Ei kai Jumala ole väärämielinen, kun hän tuo ilmi vihansa? – Puhun ihmisten tavoin. ⁶ Ei tietenkään! Kuinka Jumala silloin voisi tuomita maailman? ⁷ Sillä jos Jumalan totuus minun valheeni vuoksi on tullut entistä selvemmin julki hänen kunniakseen, miksi minutkin vielä tuomitaan syntisenä? ⁸ Emmekö silloin tekisi niin kuin meistä herjaten puhutaan ja niin kuin jotkut väittävät meidän sanovan: ”Tehkäämme pahaa, että siitä tulisi hyvää?” Heidän tuomionsa on oikeudenmukainen.

Kaikki ovat synnin alaisia

⁹ Miten siis on? Olemmeko me parempia? Emme suinkaan. Olemmehan juuri osoittaneet, että kaikki, niin juutalaiset kuin kreikkalaisetkin, ovat synnin alaisia. ¹⁰ Onhan kirjoitettu: ”Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ¹¹ ei ole ketään ymmärtävistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa. ¹² Kaikki ovat poikenneet pois ja kaikki yhdessä käyneet kelvottomiksi. Ei ole ketään, joka tekee hyvää, ei yhtä ainoatakaan. ¹³ Heidän kurkkunsa on avoin hauta, kielellään he pettävät, kyykäärmeen myrkyä on heidän huultensa alla, ¹⁴ heidän suunsa on täynnä kirousta ja katkeruutta. ¹⁵ Heidän jalkansa ovat nopeat vuodattamaan verta, ¹⁶ hävitys ja kurjuus on heidän teillään, ¹⁷ ja rauhan tietä he eivät tunne. ¹⁸ Ei ole jumalanpelkoa heidän silmiensä edessä.”

¹⁹ Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä. ²⁰ Eihän yksikään ihminen tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista, sillä lain kautta tulee synnintunto.

Vanhurskaus uskon kautta

²¹ Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia. ²² Tämä Jumalan vanhurskaus tulee Jeesuksen Kristuksen uskosta kaiktiin ja kaikille, jotka uskovat. Ei tässä ole mitään erottelua, ²³ sillä kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ²⁴ mutta saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁵ Hänet Jumala on asettanut armoistuimeksi – uskon kautta omistettavaksi hänen verensä ansiosta – osoittaakseen vanhurskautensa, koska oli jumalallisessa kärsivällisyydessään jättänyt rankaisematta aiemmin tehdyt synnit. ²⁶ Jumala osoittaa vanhurskautensa nykyajassa siinä, että hän on itse vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on Jeesuksen usko.

²⁷ Missä siis on kerskaus? Se on suljettu pois. Minkä lain perusteella? Tekojenko lain? Ei, vaan uskon lain perusteella. ²⁸ Päädymme siis siihen, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta ilman lain tekoja. ²⁹ Vai onko Jumala vain juutalaisten

Jumala? Eikö pakanoidenkin? On pakanoidenkin, ³⁰ koska on vain yksi Jumala, joka vanhurskauttaa ympärileikatut uskosta ja ympärileikkaamattomat uskon kautta. ³¹ Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon nojalla? Emme tietenkään! Me vahvistamme lain.

Abrahamin uskonvanhurskaus

4 ¹ Mitä me siis sanomme kantaisämme Abrahamin saavuttaneen lihan mukaan? ² Jos Abraham vanhurskautettiin tekojen perusteella, hänellä on kerskaamista, ei kuitenkaan Jumalan edessä. ³ Mitä Raamattu sanoo? Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi. ⁴ Työntekijälle ei lueta palkkaa armosta vaan ansiosta. ⁵ Sille taas, joka ei töitä tee vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi. ⁶ Samoin Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: ⁷ ”Autuaat ne, joiden rikokset on anteeksi annettu ja joiden synnit on peitetty! ⁸ Autuas se mies, jolle Herra ei lue syntiä.” ⁹ Koskeeko sitten tämä autuaaksi ylistäminen ainoastaan ympärileikattuja vai myös ympärileikkaamattomia? Mehän sanomme, että Abrahamille luettiin usko vanhurskaudeksi. ¹⁰ Miten se sitten luettiin? Oliko hän silloin ympärileikattu vai ympärileikkaamaton? Hän ei ollut ympärileikattu vaan ympärileikkaamaton. ¹¹ Hän sai ympärileikkauksen merkin sinetiksi uskonvanhurskaudesta, joka hänellä oli ympärileikkaamattomana, jotta hän olisi kaikkien niiden isä, jotka ympärileikkaamattomina uskovat, ja jotta vanhurskaus luettaisiin heillekin. ¹² Näin hänestä on tullut myös niiden ympärileikattujen isä, jotka eivät ainoastaan ole ympärileikattuja, vaan myös vaeltavat sen uskon jälkiä, joka meidän isällämme Abrahamilla oli jo ympärileikkaamattomana.

Jumalan lupaus toteutuu uskon kautta

¹³ Eihän sitä lupasta, että Abraham oli perivä maailman, annettu hänelle eikä hänen siemenelleen lain vaan uskonvanhurskauden kautta. ¹⁴ Sillä jos ne, jotka perustautuvat lakiin, ovat perillisiä, niin usko on tehty turhaksi ja lupaus mitättömäksi. ¹⁵ Laki saa aikaan vihaa, mutta missä ei ole lakia, siellä ei ole rikkomustakaan. ¹⁶ Sen tähden vanhurskaus on uskosta, että se tulisi armosta. Näin lupaus pysyy luja ja kaikelle siemenelle, ei ainoastaan sille, joka perustautuu lakiin, vaan myös sille, jolla on Abrahamin usko. Hän on meidän kaikkien isä – ¹⁷ niin kuin on kirjoitettu: ”Monien kansojen isäksi minä olen sinut asettanut” – sen Jumalan edessä, johon hän uskoi ja joka tekee kuolleet eläviksi ja kutsuu olemattomat, ikään kuin ne olisivat. ¹⁸ Abraham toivoi, vaikka ei toivoa ollut. Hän uskoi tulevansa monen kansan isäksi tämän sanan mukaisesti: ”Niin paljon on sinun jälkeläisiäsi oleva.” ¹⁹ Uskossaan hän ei heikentynyt, vaikka hän, miltei satavuotiaana, tiesi ruumiinsa jo kuihtuneen ja Saaran kohdun kuoleutuneen. ²⁰ Jumalan lupasta hän ei epä-

uskossa epäillyt vaan vahvistui uskossa antaen kunnian Jumalalle. ²¹ Hän oli täysin varma, että Jumala voi tehdä sen, minkä on luvannut. ²² Sen tähden usko luettiin-kin hänelle vanhurskaudeksi.

²³ **Mutta** ei ainoastaan hänen vuokseen ole kirjoitettu, että se hänelle luettiin, ²⁴ vaan myös meidän vuoksemme. Se luetaan meillekin vanhurskaudeksi, kun uskomme häneen, joka herätti kuolleista Jeesuksen, meidän Herramme, ²⁵ hänet, joka annettiin alttiiksi meidän rikkomustemme tähden ja herätettiin kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.

Vanhurskautuksen seuraukset

5 Koska siis olemme tulleet uskosta vanhurskaiksi, meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta. ² Hänen kauttaan me olemme uskossa saaneet pääsyn tähän armoon, jossa nyt olemme, ja meidän kerskumisemme aihe on Jumalan kirkkauden toivo. ³ Eikä siinä kaikki, vaan me kerskumme myös ahdistuksissa, tietäen, että ahdistus saa aikaan kärsivällisyyttä, ⁴ kärsivällisyys koetuksen kestämistä ja koetuksen kestäminen toivoa. ⁵ Mutta toivo ei tuota pettymystä, sillä Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu.

⁶ Kun olimme vielä heikkoja, Kristus kuoli oikeaan aikaan jumalattomien puolesta. ⁷ Tuskinpa kukaan on valmis kuolemaan vanhurskaan puolesta, vaikka hyvän puolesta joku kenties uskaltaakin kuolla. ⁸ Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun me vielä olimme syntisiä. ⁹ Paljon enemmän me siis nyt, kun olemme vanhurskautettuja hänen veressään, pelastumme hänen kauttaan vihasta. ¹⁰ Jos me jo silloin, kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljon enemmän me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitettuja. ¹¹ Eikä siinä kaikki, vaan me kerskaamme Jumalassa Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, jonka kautta olemme nyt saaneet sovituksen.

Aadam ja Kristus

¹² Samoin kuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan ja synnin kautta kuolema, niin myös kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat tehneet syntiä. ¹³ Synti oli maailmassa jo ennen lakia, mutta missä lakia ei ole, siellä ei lueta syntiäkään. ¹⁴ Kuitenkin kuolema hallitsi Aadamista Moosekseen asti myös niitä, jotka eivät olleet tehneet syntiä samalla tavoin kuin Aadam rikkomuksellaan. Hän on esikuva siitä, joka oli tuleva.

¹⁵ Rikkomus ei kuitenkaan ole verrattavissa armolahjaan. Vaikka yhden ihmisen rikkomuksen tähden monet ovat kuolleet, niin vielä paljon runsaammin ovat Jumalan armo ja lahja tulleet monien osaksi yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armosta. ¹⁶ Eikä sitä, mikä tuli yhden synnitekijän kautta, voi verrata tähän lahjaan.

Tosin yhden ihmisen rikkomusta seurasi kadtustuumio, mutta armolahja tuli vanhurskautukseksi monista rikkomuksista. ¹⁷Jos siis yhden ihmisen rikkomuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljon enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden runsaan lahjan, tulevat hallitsemaan elämässä yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta.

¹⁸Niin kuin siis yhden ihmisen rikkomus on koitunut kaikille ihmisille kadtustuumioksi, niin myös yhden ihmisen vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi. ¹⁹Niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuuden vuoksi monet ovat tulleet syntisiksi, niin myös yhden ihmisen kuuliaisuuden ansiosta monet tulevat vanhurskaiksi. ²⁰Laki tuli kuitenkin väliin, jotta rikkomus tulisi suureksi. Mutta missä synti on tullut suureksi, siellä on armo tullut ylenpalttiseksi, ²¹että niin kuin synti on hallinnut kuolemassa, samoin armokin hallitsi vanhurskauden kautta iankaikkiseksi elämäksi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta.

Kuolleita synnille, eläviä Kristuksessa

6 Mitä me siis sanomme? Onko meidän pysyttävä synnissä, jotta armo tulisi suureksi? ²Ei tietenkään. Kuinka me, jotka olemme kuolleet synnille, vielä eläisimme siinä? ³Vai ettekö tiedä, että meidät kaikki, jotka on kastettu Kristukseen Jeesukseen, on kastettu hänen kuolemaansa? ⁴Meidät on siis yhdessä hänen kanssaan haudattu kasteen kautta kuolemaan, että niin kuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin mekin vaeltaisimme uudessa elämässä. ⁵Jos keran meidät on yhdistetty hänen kanssaan yhtäläisessä kuolemassa, me olemme yhtä hänen kanssaan myös ylösnousemuksessa. ⁶Me tiedämme sen, että vanha ihmisemme on hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta synnin ruumis nujerrettaisiin, niin ettemme enää palvelisi syntiä. ⁷Joka on kuollut, on vapautunut synnistä. ⁸Jos olemme kuolleet Kristuksen kanssa, uskomme myös saavamme elää hänen kanssaan. ⁹Me tiedämme, että Kristus, kuolleista herätettynä, ei enää kuole eikä kuolema enää häntä hallitse. ¹⁰Sillä minkä hän kuoli, sen hän kertakaikkisesti kuoli synnille, mutta minkä hän elää, sen hän elää Jumalalle. ¹¹Samoin ajatelkaa tekin itses-tänne, että olette synnille kuolleita mutta Jumalalle eläviä Kristuksessa Jeesukses-sa, meidän Herrassamme.

¹²Älköön siis synti hallitko teidän kuolevaisessa ruumiissanne, niin että tottelette sen himoja. ¹³Älkää antako jäseniänne vääryyden aseiksi synnille, vaan antakaa itsenne kuolleista eläviksi tulleina Jumalalle ja jäsenenne vanhurskauden aseiksi Jumalalle. ¹⁴Synti ei enää ole teidän hallitsijanne, koska te ette ole lain vaan armon alaisia.

Vanhurskauden palvelijat

¹⁵Miten siis on? Tekisimmekö syntiä, koska emme ole lain vaan armon alaisia? Emme tietenkään! ¹⁶Ettekö tiedä, että ketä palvelemaan ja tottelemaan te antau-

dutte, sen orjia te olette: joko synnin orjia kuolemaksi tai kuuliaisuuden vanhurskaudeksi? ¹⁷ Mutta kiitos Jumalalle, että te, jotka ennen olitte synnin orjia, olette tulleet sydämestänne kuuliaisiksi sille opetuksen muodolle, jonka johtoon teidät on annettu, ¹⁸ ja että synnistä vapautettuina teistä on tullut vanhurskauden palvelijoita. ¹⁹ Puhun inhimillisellä tavalla teidän lihanne heikkouden tähden. Samoin kuin te ennen annoitte jäsenenne saastaisuuden ja laittomuuden orjiksi laittomuuteen, antakaa nyt jäsenenne vanhurskauden palvelijoiksi pyhitykseen.

²⁰ Kun olitte synnin orjia, olitte vapaita vanhurskaudesta. ²¹ Minkä hedelmän te siitä silloin saitte? Sen, mitä nyt häpeätte, sillä sen loppu on kuolema. ²² Mutta nyt, kun olette synnistä vapautettuja ja olette tulleet Jumalan palvelijoiksi, teidän hedelmänne on pyhitys, ja sen loppu on iankaikkinen elämä. ²³ Synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

Vapaana laista

7 ¹ Vai ettekö tiedä, veljet – puhun lain tunteville – että laki hallitsee ihmistä niin kauan kuin hän elää? ² Niinpä laki sitoo naimisissa olevan naisen hänen elossa olevaan mieheensä. Mutta jos mies kuolee, vaimo on vapaa laista, joka sitoi hänet mieheen. ³ Jos hän miehensä eläessä antautuu toiselle miehelle, häntä pidetään avionrikkोजना. Mutta jos mies kuolee, vaimo on vapaa siitä laista eikä ole avionrikkoja, jos menee toiselle miehelle.

⁴ Samoin tekin, veljeni, olette laille kuolleita Kristuksen ruumiin kautta kuuluaksenne toiselle, hänelle, joka on herätetty kuolleista, että me kantaisimme hedelmää Jumalalle. ⁵ Kun olimme lihan vallassa, jäsenissämme vaikuttivat lain herättämät synnin himot, niin että me kannoimme hedelmää kuolemalle. ⁶ Mutta nyt olemme päässeet irti laista ja kuolleet sille, mikä piti meitä vallassaan, niin että palvelemme Jumalaa Hengen uudessa tilassa emmekä kirjaimen vanhassa.

Laki ja synty

⁷ **M**itä me siis sanomme? Onko laki syntiä? Ei tietenkään! Mutta syntiä en olisi tullut tuntemaan muuten kuin lain kautta. En olisi tiennyt himosta, ellei laki olisi sanonut: “Älä himoitse.” ⁸ Kun synty sai lain käskystä aiheen, se herätti minussa kaikenlaisia himoja, sillä ilman lakia synty on kuollut. ⁹ Minä elin ennen ilman lakia, mutta kun lain käsky tuli, synty virkosi eloon ja minä kuolin. ¹⁰ Niin kävi ilmi, että käsky, joka oli tarkoitettu minulle elämäksi, olikin kuolemaksi. ¹¹ Kun synty sai käskystä aiheen, se petti ja tappoi minut käskyn avulla. ¹² Laki on kuitenkin pyhä, ja käsky on pyhä, vanhurskas ja hyvä.

¹³ **O**nko siis hyvä tullut minulle kuolemaksi? Ei tietenkään! Mutta että synty paljastuisi synniksi, se on hyvän kautta tuottanut minulle kuoleman. Näin synty tuli lain käskyn kautta ylen määrin synnilliseksi.

¹⁴ **Me** tiedämme, että laki on hengellinen mutta minä olen lihallinen, myyty synnin alaiseksi. ¹⁵ Minä en tunne omakseni sitä, mitä teen, sillä minä en toteuta sitä, mitä tahdon, vaan mitä vihaan, sitä minä teen. ¹⁶ Mutta jos teen sitä, mitä en tahdo, minä myönnän, että laki on hyvä. ¹⁷ Niinpä en enää teekään sitä itse vaan synti, joka minussa asuu. ¹⁸ Tiedän, ettei minussa, nimittäin lihassani, asu mitään hyvää. Tahto minulla tosin on, mutta hyvää en pysty saamaan aikaan. ¹⁹ Sitä hyvää, mitä tahdon, minä en tee, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo, minä toteutan. ²⁰ Jos siis teen sitä, mitä en tahdo, en teekään sitä enää itse vaan synti, joka minussa asuu. ²¹ **Huomaan** siis itsessäni, minä, joka tahdon tehdä hyvää, sen lain, että paha pysyy minussa. ²² Sisäisen ihmiseni puolesta hyväksyn iloiten Jumalan lain, ²³ mutta jäsenissäni näen toisen lain sotimassa mieleni lakia vastaan ja pitämässä minut vangittuna synnin lakiin, joka on minun jäsenissäni. ²⁴ Minä kurja ihminen! Kuka vapauttaa minut tästä kuoleman ruumiista? ²⁵ Kiitos Jumalalle Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta! Niin minä siis tällaisena palvelen mielellä Jumalan lakia mutta lihalla synnin lakia.

Elämä Hengessä

8 **Nyt** ei siis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa, jotka eivät vaella lihan mukaan vaan Hengen, ² sillä elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa on vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista. ³ Mikä laille oli mahdotonta, koska se lihan vuoksi oli heikko, sen teki Jumala. Hän lähetti oman Poikansa syntisen lihan hahmossa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihassa, ⁴ jotta lain vanhurskauden vaatimus täytettäisiin meissä, jotka emme vaella lihan vaan Hengen mukaan. ⁵ Niillä, jotka elävät lihan mukaan, on lihan mieli, mutta niillä, jotka elävät Hengen mukaan, on Hengen mieli. ⁶ Lihan mieli on kuolema, mutta Hengen mieli on elämä ja rauha. ⁷ Lihan mieli on näet vihollisuutta Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu eikä voikaan alistua Jumalan lain alle. ⁸ Ne, jotka ovat lihan vallassa, eivät voi olla Jumalalle mieleen. ⁹ **Te** ette kuitenkaan ole lihan vallassa vaan Hengen, jos kerran Jumalan Henki asuu teissä. Mutta jos kenellä ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa. ¹⁰ Jos Kristus on teissä, ruumis tosin on kuollut synnin tähden, mutta Henki antaa elämän vanhurskauden tähden. ¹¹ Jos hänen Henkensä, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, tekee eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu. ¹² **Olemme** siis velkaa, veljet, mutta emme lihalle elääksemme lihan mukaan, ¹³ sillä jos te elätte lihan mukaan, teidän on kuoltava, mutta jos te Hengellä kuolettatte ruumiin teot, niin saatte elää. ¹⁴ Kaikki, joita Jumalan Henki johdattaa, ovat Jumalan lapsia. ¹⁵ Te ette ole saaneet orjuuden henkeä elääksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden Hengen, jossa me huudamme: "Abba! Isä!" ¹⁶ Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia. ¹⁷ Mutta jos olemme lapsia, olemme myös perillisiä, Jumalan perillisiä ja perillisiä yhdessä

Kristuksen kanssa, jos kerran yhdessä hänen kanssaan kärsimme, että me yhdessä myös kirkastuisimme.

Tuleva kirkkaus

¹⁸ Päättelen siis, etteivät tämän nykyisen ajan kärsimykset ole verrattavissa siihen kirkkauteen, joka tulee ilmestymään meissä. ¹⁹ Luomakunta ikävöi ja odottaa hartaasti Jumalan lasten ilmestymistä. ²⁰ Luomakunta on näet alistettu katoavaisuuden valtaan, ei omasta tahdostaan vaan alistajan, kuitenkin sen toivon varaan, ²¹ että itse luomakuntakin vapautetaan turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen. ²² Me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytytuskissa aina tähän hetkeen asti. ²³ Eikä ainoastaan se, vaan myös me, joilla on Hengen esikoislahja, huokaamme sisimmässämme ja odotamme lapseksi ottamista, ruumiimme lunastusta. ²⁴ Tähän toivoon meidät pelastettiin. Mutta toivo, jonka näkee toteutuneen, ei enää ole toivo. Kuka toivoo sellaista, minkä näkee! ²⁵ Mutta jos toivomme sitä, mitä emme näe, me odotamme sitä kärsivällisesti.

Hengen esirukous

²⁶ Samoin myös Henki auttaa meitä heikkoudessamme. Me emme tiedä, mitä meidän tulisi rukoilla ja miten, mutta Henki itse rukoilee meidän puolestamme sanattomin huokauksin. ²⁷ Hän, joka tutkii sydämet, tietää, mikä Hengen mieli on, sillä Henki rukoilee Jumalan tahdon mukaan pyhien puolesta.

Jumalan suunnitelma

²⁸ Me tiedämme, että Jumala vaikuttaa kaiken yhdessä niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa ja jotka hän on suunnitelmansa mukaan kutsunut, ²⁹ sillä ne, jotka hän on ennalta tuntenut, hän on myös ennalta määrännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, jotta hänen Poikansa olisi esikoinen monien veljien joukossa. ³⁰ Mutta ne, jotka hän on ennalta määrännyt, hän on myös kutsunut, ja ne, jotka hän on kutsunut, hän on myös vanhurskauttanut. Ja ne, jotka hän on vanhurskauttanut, hän on myös kirkastanut.

Jumalan rakkaus Kristuksessa

³¹ Mitä me siis tähän sanomme? Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan? ³² Hän, joka ei säästänyt omaa Poikaansa vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutaakin hänen kanssaan! ³³ Kuka voi syyttää Jumalan valittuja? Jumala on se, joka vanhurskauttaa. ³⁴ Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on kuollut, onpa hänet vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella ja rukoilee meidän puolestamme. ³⁵ Mikä voi erottaa meidät Kristuksen rakkaudesta? Tuska vai ahdis-

tus, vaino vai nälkä, alastomuus, vaara vai miekka? ³⁶Onhan kirjoitettu: “Sinun tähtesi meitä surmataan kaiken päivää. Meitä pidetään teuraslampaina.”

³⁷Näissä kaikissa me kuitenkin saamme täydellisen voiton hänen kauttaan, joka on meitä rakastanut. ³⁸Olen aivan varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit eivätkä henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mikään tuleva, eivät voimat, ³⁹ei korkeus eikä syvyys eikä mikään muu luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

Jumala valitsi Israelin

9 Minä sanon totuuden Kristuksessa, en valehtele – sen todistaa minulle omatuntoni Pyhässä Hengessä – ²että minulla on suuri murhe ja lakkaamaton tuska sydämessäni. ³Minä soisin itse olevani kirottu pois Kristuksesta veljeni hyväksi, jotka ovat sukulaisiani lihan puolesta. ⁴Ovathan he israelilaisia, joille kuuluu lapsen asema ja kirkkaus ja liitot ja lain antaminen ja jumalanpalvelus ja lupaukset. ⁵Heidän ovat isät, ja heistä on Kristus lihan puolesta. Hän on yli kaiken, Jumala, iankaikkisesti ylistetty. Aamen.

⁶Ei kuitenkaan niin, että Jumalan sana olisi mennyt harhaan. Eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista, ole silti Israel, ⁷eivätkä kaikki ole lupauksen lapsia sen tähden, että ovat Abrahamin jälkeläisiä, vaan: “lisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset.” ⁸Tämä tarkoittaa, etteivät ne, jotka lihan puolesta ovat lapsia, ole Jumalan lapsia, vaan että lupauksen lapset luetaan jälkeläisiksi. ⁹Lupauksen sanahan oli tämä: “Minä palaan ensi vuonna tähän aikaan, ja silloin Saaralla on poika.”

¹⁰Näin ei käynyt ainoastaan hänelle, vaan myös Rebekalle, joka oli tullut raskaaksi yhdestä, meidän isästämme lisakista. ¹¹Jo ennen kaksosten syntymää, ennen kuin he olivat tehneet hyvää tai pahaa – jotta valintaan perustuva Jumalan suunnitelma pysyisi, ei tekojen tähden vaan kutsujan – ¹²Rebekalle sanottiin: “Vanhempi palvelee nuorempaa.” ¹³Onhan kirjoitettu: “Jaakobia minä rakastin mutta Eesauta vihasin.”

¹⁴Mitä siis sanomme? Ei kai Jumala ole epäoikeudenmukainen? Ei tietenkään! ¹⁵Moosekselle hän sanoo: “Minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, ja armahdan, ketä armahdan.” ¹⁶Niinpä se ei riipu siitä, joka tahtoo, eikä siitä, joka juoksee, vaan Jumalasta, joka on armollinen. ¹⁷Sanoohan Raamattu faraoille: “Juuri sitä varten minä nostin sinut esiin, että näyttäisin sinussa voimani ja että minun nimeäni julistettaisiin koko maailmassa.” ¹⁸Hän siis armahtaa, kenet tahtoo, ja paa-duttaa, kenet tahtoo.

Jumalan viha ja armo

¹⁹Sinä ehkä sanot minulle: “Miksi hän sitten vielä moittii? Kuka voi vastustaa hänen tahtoaan?” ²⁰Niinpä niin, oi ihminen, mikä sinä olet väittämään Jumalaa vastaan? Ei kai tehty sano tekijälleen: “Miksi teit minusta tällaisen?” ²¹Eikö saven-

valajalla ole valta tehdä samasta savensa seoksesta toinen astia arvokkaaseen, toinen halpaan käyttöön? ²² Entä jos Jumala, tahtoessaan näyttää vihansa ja tehdä voimansa tunnetuksi, on suuressa pitkämielisyydessään kärsinyt häviöön valmiita vihan astioita ²³ tehdäkseen samalla tunnetuksi kirkkautensa runsauden laupeuden astioissa, jotka hän on ennalta valmistanut kirkkauteen? ²⁴ Ja sellaisiksi hän on kutsunut meidät, ei ainoastaan juutalaisista, vaan myös pakanoista, ²⁵ kuten hän myös sanoo Hoosean kirjassa: ”Minä olen kutsuva kansakseni sen, joka ei ollut minun kansani, ja rakkaakseni sen, joka ei ollut minun rakkaani. ²⁶ Ja tapahtuu, että siinä paikassa, jossa heille on sanottu: ‘Te ette ole minun kansani’, siinä heitä kutsutaan elävän Jumalan lapsiksi.”

²⁷ **Mutta** Jesaja huudahtaa Israelista: ”Vaikka Israelin lasten luku olisi kuin meren hiekka, siitä pelastuu vain jäännös, ²⁸ sillä Herra toteuttaa sanansa maan päällä vanhurskaudessa lopullisesti ja äkkiä.” ²⁹ Jesaja on myös ennustanut: ”Ellei Herra Sebaot olisi jättänyt meille siementä, meidän olisi käynyt kuin Sodomian ja me olimme tulleet Gomorran kaltaisiksi.”

Israel ja Jumalan vanhurskaus

³⁰ **Mitä** me siis sanomme? Sen, että pakanat, jotka eivät tavoitelleet vanhurskautta, ovat saaneet osakseen vanhurskauden, nimittäin uskosta tulevan vanhurskauden.

³¹ Sitä vastoin Israel, joka tavoitteli vanhurskauden lakia, ei saavuttanut vanhurskauden lakia. ³² Miksi ei? Siksi, että israelilaiset eivät tavoitelleet sitä uskosta vaan ikään kuin se tulisi lain teoista. He kompastuivat kompastuskiveen, ³³ niin kuin on kirjoitettu: ”Minä panen Siioniin kompastuskiven ja loukkauskallion, eikä yksikään, joka uskoo häneen, joudu häpeään.”

10 ¹ **Veljet**, minä toivon sydämestäni ja rukoilen Jumalaa Israelin puolesta, että he pelastuisivat. ² Minä todistan heistä, että heillä on intoa Jumalan puolesta mutta ei ymmärrystä. ³ Sillä kun he eivät tunne Jumalan vanhurskautta vaan koettavat pysyttää omaa vanhurskauttaan, he eivät ole alistuneet Jumalan vanhurskauteen.

⁴ Kristus on näet lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo.

Pelastus kuuluu kaikille

⁵ Kirjoittaahan Mooses siitä vanhurskaudesta, joka tulee laista, että ihminen, joka täyttää lain, elää siitä. ⁶ Mutta se vanhurskaus, joka tulee uskosta, sanoo näin: ”Älä sano sydämessäsi: ‘Kuka nousee taivaaseen?’ – nimittäin tuomaan Kristusta alas – ⁷ tai: ‘Kuka astuu alas syvyyteen?’ – nimittäin nostamaan Kristusta kuolleista.”

⁸ Mitä se siis sanoo? ”Sana on sinua lähellä, sinun suussasi ja sinun sydämessäsi.” Tämä on se uskon sana, jota me julistamme: ⁹ jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämessäsi, että Jumala on herättänyt hänet kuolleista, niin sinä pelastut, ¹⁰ sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan. ¹¹ Sanoohan Raamattu: ”Ei yksikään, joka uskoo häneen, joudu hä-

peään.”¹² Ei tässä ole eroa juutalaisen eikä kreikkalaisen välillä, sillä yksi ja sama on kaikkien Herra. Hän on rikas antaja kaikille, jotka huutavat häntä avuksi.¹³ Sillä jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.

¹⁴ **Mutta** kuinka he voivat huutaa avukseen häntä, johon eivät usko? Kuinka he voivat uskoa häneen, josta eivät ole kuulleet? Kuinka he voivat kuulla, ellei ole julistajaa? ¹⁵ Ja kuinka kukaan voi julistaa, ellei ketään lähetetä? Onhan kirjoitettu: “Kuin-
ka suloiset ovat niiden jalat, jotka julistavat rauhan ilosanomaa, niiden, jotka julis-
tavat hyvää sanomaa!”

¹⁶ **Kaikki** eivät kuitenkaan ole olleet kuuliaisia evankeliumille. Jesaja sanookin: “Herra, kuka uskoo meidän saarnamme?” ¹⁷ Usko tulee siis kuulemisesta mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta.

¹⁸ **Mutta** minä kysyn: eivätkö he ole kuulleet? Varmasti ovat: “Heidän äänensä on kantautunut kaikkiin maihin ja heidän sanansa maailman ääriin asti.” ¹⁹ Kysyn vielä: eikö Israel ole tiennyt siitä? Ensiksi jo Mooses sanoo: “Minä sytytän teidät kiivau-
teen kansan vuoksi, joka ei ole kansa. Minä saatan teidät vihastumaan ymmärtä-
mättömän kansan tähden.” ²⁰ Jesaja on vielä rohkeampi ja sanoo: “Minut ovat löy-
täneet ne, jotka eivät minua etsineet. Minä olen ilmestynyt niille, jotka eivät
minua kysyneet.” ²¹ Mutta Israelista hän sanoo: “Koko päivän minä olen ojentanut
käsiäni tottelematonta ja uppiniskaista kansaa kohti.”

Israelin uskollinen jännös

11¹ Kysyn siis: ei kai Jumala ole hylännyt kansaansa? Ei tietenkään! Olenhan minäkin israelilainen, Abrahamin jälkeläinen ja Benjaminin heimoa. ² Ei Jumala ole hylännyt kansaansa, jonka hän on ennalta tuntenut. Vai ettekö tiedä, mitä Raa-
mattu sanoo Eliasta? Hän syyttää Jumalan edessä Israelia: ³ “Herra, he ovat tappa-
neet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle,
ja minunkin henkeäni he tavoittelevat.” ⁴ Mutta mikä on Jumalan vastaus hänelle?
“Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole notkistaneet
polveaan Baalille.” ⁵ Samoin on myös nykyisenä aikana olemassa jännös armon
valinnan mukaan. ⁶ Jos kerran valinta on armosta, se ei ole silloin teoista, muuten-
han armo ei enää olisikaan armo.

⁷ **Miten** siis on? Mitä Israel tavoittelee, sitä se ei ole saavuttanut, mutta valitut ovat
sen saavuttaneet. Muut ovat paatuneet, ⁸ niin kuin on kirjoitettu: “Jumala on
antanut heille uneliaisuuden hengen, silmät, joilla he eivät näe, ja korvat, joilla he
eivät kuule – aina tähän päivään asti.” ⁹ Ja Daavid sanoo: “Tulkoon heidän pöytän-
sä heille ansaksi ja pyydykseksi, lankeemukseksi ja kostoksi. ¹⁰ Pimentykööt heidän
silmänsä, etteivät he näe, ja paina heidän selkänsä pysyvästi kumaraan.”

Pakanoiden pelastuminen

¹¹ Kysyn siis: eivät kai he sitä varten ole hairahtuneet, että lankeaisivat pois? Eivät tietenkään, vaan heidän rikkomuksensa on koitunut pakanoille pelastukseksi, että he itse syyttisivät kiivauteen. ¹² Mutta jos heidän rikkomuksensa on maailmalle rikkaudeksi ja heidän tappionsa pakanoille rikkaudeksi, kuinka paljon enemmän heidän täyteytensä!

¹³ Teille pakanoille sanon: koska olen pakanoiden apostoli, minä pidän virkaani kunniaassa, ¹⁴ herättääkseni, jos mahdollista, heimolaisiani kiivauteen ja pelastaakseni edes muutamia heistä. ¹⁵ Sillä jos heidän hylkäämisensä on koitunut maailmalle sovituksesi, mitä muuta heidän armoihin ottamisensa merkitsee kuin elämää kuolleista? ¹⁶ Jos ensilyhde on pyhä, niin on myös koko taikina, ja jos juuri on pyhä, ovat myös oksat.

Pakanat ja jalo öljypuu

¹⁷ Mutta jos muutamit oksista on taitettu pois ja sinut, joka olet luonnonvaraisesta öljypuusta, on oksastettu oikeiden oksien joukkoon ja olet päässyt osalliseksi öljypuun mehevästä juuresta, ¹⁸ älä ylvästele noita oksia vastaan. Mutta jos ylvästelet, muista, että et sinä kannata juurta vaan juuri kannattaa sinua. ¹⁹ Sinä ehkä sanot: "Nuo oksat taitettiin, että minut oksastettaisiin." ²⁰ Oikein! Epäuskonsa tähden ne taitettiin, mutta sinä pysyt uskon kautta. Älä ole ylimielinen, vaan pelkää, ²¹ sillä jos Jumala ei säästänyt luonnollisia oksia, ei hän säästä sinuakaan. ²² Katso siis Jumalan hyvyttä ja ankaruutta: Jumalan ankaruutta langenneita kohtaan ja hänen hyvyttään sinua kohtaan, jos pysyt hänen hyvyydessään. Muuten sinutkin hakataan pois. ²³ Myös nuo toiset oksastetaan, jos he eivät jää epäuskoonsa, sillä Jumala pystyy oksastamaan heidät uudelleen. ²⁴ Jos sinut on leikattu luonnonvaraisesta öljypuusta ja vastoin luontoa oksastettu jaloon öljypuuhun, kuinka paljoa enemmän luonnolliset oksat oksastetaan omaan öljypuuhunsa!

Israelin pelastuminen

²⁵ Veljet, jotta ette olisi oman viisautenne varassa, en tahdo pitää teitä tietämättöminä tästä salaisuudesta: paatumus on kohdannut osaa Israelista siihen asti kun täysi määrä pakanoita on tullut sisälle. ²⁶ Sitten koko Israel pelastuu, niin kuin on kirjoitettu: "Siionista saapuu Pelastaja. Hän poistaa jumalattomuuden Jaakobista." ²⁷ Ja tämä on minun liittoni heidän kanssaan: minä otan pois heidän syntinsä." ²⁸ Evankeliumin kannalta he tosin ovat vihollisia teidän tähtenne, mutta valinnan kannalta he ovat rakastettuja isien tähden, ²⁹ sillä Jumala ei kadu armolahjojaan eikä kutsuaan. ³⁰ Te olitte ennen Jumalalle tottelemattomia, mutta heidän tottelemattomuutensa vuoksi te olette nyt saaneet laupeuden. ³¹ Samoin he ovat nyt olleet tottelemattomia, jotta myös he saisivat laupeuden teidän saamanne armah-

duksen vuoksi. ³² Jumala on sulkenut kaikki tottelemattomuuteen, että hän armah-
taisi kaikkia.

Jumalan viisauden ylistys

³³ Oi sitä Jumalan rikkauden ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat
ovat hänen tuomionsa ja jäljittämättömät hänen tiensä! ³⁴ Kuka on tuntenut Her-
ran mielen? Kuka on ollut hänen neuvonantajansa? ³⁵ Kuka on ensin antanut hä-
nelle jotakin, mikä hänen olisi maksettava takaisin? ³⁶ Sillä hänestä, hänen kaut-
taan ja häneen on kaikki. Hänelle kunnia iankaikkisesti! Aamen.

Uusi elämä Kristuksessa

12 Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehotan siis teitä, veljet: Antakaa ruu-
miinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle mieluisaksi uhriksi. Tämä on teidän järjellinen
jumalanpalveluksenne. ² Älkää mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan
muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto,
mikä on hyvää, hänen mielensä mukaista ja täydellistä.

³ Sen armon perusteella, joka minulle on annettu, sanon teille jokaiselle: älkää aja-
telko itsestänne enempää kuin sopii, vaan ajatelkaa kohtuullisesti sen uskon mää-
rän mukaan, jonka Jumala on kullekin antanut. ⁴ Niin kuin meillä yhdessä ruumiissa
on monta jäsentä, joskaan kaikilla jäsenillä ei ole sama tehtävä, ⁵ samoin me mo-
net olemme yksi ruumis Kristuksessa mutta olemme kukin toistemme jäseniä.
⁶ Meillä on erilaisia armolahjoja sen armon mukaan, joka on meille annettu. Se,
jolla on profetoimisen lahja, käyttäköön sitä sen mukaan kuin hänellä on uskoa.
⁷ Se, jolla on palvelutehtävä, palvelkoon, jolla opettamisen lahja, opettakoon. ⁸ Se,
jolla on kehottamisen lahja, kehottakoon. Joka antaa, antakoon vilpittömästi. Joka
johtaa, johtakoon innokkaasti. Joka harjoittaa laupeutta, tehköön sitä iloiten.

Ohjeita kristityille

⁹ Olkoon rakkautenne vilpitöntä, vihatkaa pahaa ja pysykää hyvässä kiinni. ¹⁰ Olkaa
veljellisessä rakkaudessa helläsydämiisiä toisianne kohtaan. Toinen toisenne kun-
nioittamisessa kilpaillakaa keskenänne. ¹¹ Olkaa innokkaita, älkää velttoja. Olkaa
Hengessä palavia, palvelkaa Herraa. ¹² Olkaa toivossa iloisia, ahdistuksessa kärsi-
vällisiä ja rukouksessa kestäviä. ¹³ Auttakaa pyhiä heidän tarpeissaan, harjoittakaa
vieraanvaraisuutta. ¹⁴ Siunatkaa vainoojianne, siunatkaa älkääkään kirotko. ¹⁵ Iloitkaa
iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa. ¹⁶ Olkaa samaa mieltä keskenänne.
Älkää tavoitelko korkeita, vaan sopeutukaa vaatimattomiin oloihin. Älkää olko
omasta mielestänne viisaita. ¹⁷ Älkää kostako kenellekään pahaa pahalla. Ahkeroi-
kaa sitä, mikä on hyvää kaikkien ihmisten silmissä. ¹⁸ Jos on mahdollista ja jos se
teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa. ¹⁹ Älkää itse kostako, rak-
kaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä on kirjoitettu: "Minun on kosto,

minä maksan takaisin, sanoo Herra.”²⁰ Mutta jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle ruokaa, jos hänellä on jano, anna hänelle juotavaa. Näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle.²¹ Älä anna pahan voittaa itseäsi, vaan voita sinä paha hyvällä.

Alamaisuus esivallalle

13¹ Jokaisen tulee olla alamainen sille esivallalle, jonka alainen hän on. Ei ole esivaltaa, joka ei olisi Jumalalta. Ne esivallat, jotka ovat olemassa, ovat Jumalan asettamia.² Joka siis asettuu esivaltaa vastaan, nousee Jumalan säädöstä vastaan, mutta ne, jotka nousevat vastaan, tuottavat itselleen tuomion.³ Eivät viranomaiset ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät pahaa. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä on hyvää, ja sinä saat siltä kiitoksen.⁴ Se on Jumalan palvelija sinun hyväksesi. Mutta jos teet pahaa, niin pelkää, sillä esivalta ei kannata miekkaa turhaan. Se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka tekee pahaa.⁵ Siksi tulee olla alamainen, ei ainoastaan rankaistuksen, vaan myös omantunnon tähden.⁶ Sen vuoksi te verojakin maksatte, sillä viranomaiset ovat Jumalan palvelijoita, kun he ahkerovat juuri tässä tehtävässä.⁷ Antakaa siis kaikille se, mikä kuuluukin antaa: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia.

Veljellinen rakkaus

⁸ Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi että rakastatte toisianne. Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain.⁹ Älä tee aviorikosta, älä tapa, älä varasta, älä anna väärää todistusta, älä himoitse ja mikä muu käsky tahansa sisältyvät tähän sanaan: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.”¹⁰ Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Sen tähden rakkaus on lain täyttymys.

On aika herätä unesta

¹¹ Ja vielä: tiedättehän tämän ajankohdan, että teidän on jo aika herätä unesta, sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun tulimme uskoon.¹² Yö on pitkälle kulunut, ja päivä on lähellä. Pankaamme sen tähden pois pimeyden teot ja pukekaamme päillemme valon varusteet.¹³ Vaeltakaamme säädyllisesti niin kuin päivällä, ei mässäilyissä ja juomingeissa, ei haureudessa ja irstaudessa, ei riidassa ja kateudessa.¹⁴ Pukekaa päällenne Herra Jeesus Kristus älkääkä niin pitkäksi lihas-tanne huolta, että himot heräävät.

Älä tuomitse veljeäsi

14¹ Hyväksykää uskossaan heikko joukkoonne, rupeamatta väittelemään mielpiteistä.² Toinen uskoo saavansa syödä kaikkea, mutta toinen, joka on heikko, syö

vihanneksia. ³ Joka syö, älköön halveksiko sitä, joka ei syö. Joka ei syö, älköön tuomitko sitä, joka syö, sillä Jumala on hyväksynyt hänetkin omakseen. ⁴ Mikä sinä olet tuomitsemaan toisen palvelijaa? Oman isäntänsä edessä hän seisoo tai kaatuu. Hän pysyy kyllä pystyssä, sillä Herra kykenee pitämään hänet pystyssä.

⁵ Toinen pitää yhtä päivää toista parempana, toinen pitää kaikkia päiviä yhtä hyvinä. Kukin olkoon omassa mielessään täysin varma. ⁶ Joka valikoi tietyn päivän, valikoi Herran tähden, ja joka ei valikoi mitään päivää, on valikoimatta Herran tähden. Joka syö, syö Herran tähden, sillä hän kiittää Jumalaa. Joka ei syö, on Herran tähden syömättä ja kiittää Jumalaa. ⁷ Eihän kukaan meistä elä itselleen eikä kukaan kuole itselleen. ⁸ Jos me elämme, elämme Herralle. Jos kuolemme, kuolemme Herralle. Elämeppä siis tai kuolemme, me olemme Herran omat. ⁹ Juuri sitä varten Kristus kuoli ja heräsi eloon, että hän olisi sekä kuolleiden että elävien Herra.

¹⁰ Mutta miksi sinä tuomitset veljeäsi? Tai sinä toinen, miksi halveksit veljeäsi? Kaikki me joudumme Kristuksen tuomioistuimen eteen, ¹¹ onhan kirjoitettu: "Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, jokainen polvi tulee notkistumaan minun edessäni ja jokainen kieli tulee ylistämään Jumalaa." ¹² Niinpä siis jokaisen meistä on tehtävä Jumalalle tili itsestämme.

Älä loukkaa veljeäsi

¹³ Älkäämme siis enää tuomitko toisiamme. Päättäkää pikemminkin olla panematta veljenne eteen loukkauksen aihetta tai viettelystä. ¹⁴ Minä tiedän ja olen varma Herrassa Jeesuksessa, ettei mikään ole sinänsä epäpyhää. Ainoastaan sille, joka pitää jotakin epäpyhänä, se on epäpyhää. ¹⁵ Mutta jos veljesi tulee murheelliseksi ruuastasi, sinä et enää vaella rakkauden mukaan. Älä saata ruuallasi turmioon sitä, jonka puolesta Kristus on kuollut. ¹⁶ Älkää siis antako sen hyvän, mikä teillä on, joutua herjattavaksi, ¹⁷ sillä Jumalan valtakunta ei ole syömistä ja juomista vaan vanhurskautta, rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä. ¹⁸ Joka tällä tavoin palvelee Kristusta, on Jumalalle mieluinen ja kelpaa myös ihmisille.

¹⁹ Tavoitelkaamme siis sitä, mikä edistää rauhaa ja keskinäistä rakentumistamme. ²⁰ Älä ruuan tähden turmele Jumalan työtä. Kaikki tosin on puhdasta, mutta ihmiselle on pahaksi, jos hän syömisellään on loukkaukseksi. ²¹ On hyvä olla syömättä lihaa ja juomatta viiniä ja välttää muutakin, mistä veljesi loukkaantuu tai missä hän lankeaa tai on heikko. ²² Pidä itselläsi Jumalan edessä se usko, mikä sinulla on. Onnellinen on se, joka ei tuomitse itseään siitä, minkä havaitsee oikeaksi. ²³ Mutta joka epäröi ja kuitenkin syö, on tuomittu, koska se ei tapahdu uskosta. Kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä.

Elä lähimmäisen parhaaksi

15 ¹ Meidän vahvojen tulee kantaa heikkojen vajavaisuuksia eikä elää itsellemme mieliksi. ² Olkoon kukin meistä lähimmäiselleen mieliksi hänen parhaakseen, että

hän rakentuisi. ³ Ei Kristuskaan elänyt itselleen mieliksi, vaan niin kuin on kirjoitettu: “Niiden herjaukset, jotka herjaavat sinua, ovat osuneet minuun.” ⁴ Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on ennalta kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo. ⁵ Kärsivällisyyden ja lohdutuksen Jumala suokoon teille, että olisitte samaa mieltä keskenänne Kristuksen Jeesuksen mielen mukaan, ⁶ niin että te yksimielisesti, yhdestä suusta, ylistäisitte Jumalaa ja meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Isää.

Evankeliumi kuuluu kaikille

⁷ Hyväksykää sen tähden toinen toisenne, niin kuin Kristuskin on hyväksynyt omikseen teidät Jumalan kunniaksi. ⁸ Sillä minä sanon: Kristus on tullut ympärileikattujen palvelijaksi Jumalan totuuden tähden, että hän vahvistaisi isille annetut lupaukset ⁹ ja että myös pakanat saisivat ylistää Jumalaa hänen laupeutensa tähden, niin kuin on kirjoitettu: “Sen tähden minä ylistän sinua pakanoiden keskuudessa ja laulan kiitosta sinun nimellesi.” ¹⁰ Vielä on sanottu: “Riemuitkaa, pakanat, hänen kansansa kanssa.” ¹¹ Ja vielä: “Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ja ylistäkää häntä, kaikki kansat.” ¹² Myös Jesaja sanoo: “On tuleva lisain juurivesi, hän, joka nousee hallitsemaan pakanoita. Häneen pakanat panevat toivonsa.” ¹³ Toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, niin että teillä olisi runsas toivo Pyhän Hengen voimassa.

Paavalin lähetystehtävä

¹⁴ Omasta puolestani olen kyllä varma teistä, veljeni, että olette täynnä hyvyyttä ja kaikkea tietoa ja myös kykenette neuvomaan toinen toistanne. ¹⁵ Kuitenkin olen paikka paikoin kirjoittanut teille melko rohkeasti muistuttaakseni teitä uudestaan näistä asioista. Olen tehnyt näin sen armon perusteella, minkä Jumala on minulle antanut, ¹⁶ ollakseni Kristuksen Jeesuksen palvelija pakanoiden keskuudessa ja toimittaakseni Jumalan evankeliumin pappispalvelua, jotta pakanakansoista tulisi Jumalalle mieluinen, Pyhässä Hengessä pyhitetty uhri. ¹⁷ Minun kerskaukseni palvellessani Jumalaa on siis Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁸ En näet rohkene puhua mistään muusta kuin siitä, mitä Kristus, saattaakseen pakanat kuuliaisiksi, on minun kauttani vaikuttanut sanoin ja teoin, ¹⁹ tunnustekojen ja ihmeiden voimalla, Jumalan Hengen voimalla, niin että minä Jerusalemissa ja sen ympäristöstä alkaen Illyriaan saakka olen täyttänyt tehtäväni Kristuksen evankeliumin julistamisessa. ²⁰ Olen pitänyt kunnia-asianani julistaa evankeliumia siellä, missä Kristuksen nimeä ei ole vielä mainittu, etten rakentaisi toisen laskemalle perustukselle, ²¹ vaan niin kuin on kirjoitettu: “Ne, joille ei ole julistettu hänestä, saavat nähdä, ja ne, jotka eivät ole kuulleet, tulevat ymmärtämään.”

Paavalin matkasuunnitelmia

²² Sen tähden olenkin ollut niin usein estynyt tulemasta teidän luokseenne. ²³ Mutta nyt minulla ei enää ole tilaa näillä seuduilla, ja olen jo monta vuotta ikävöinyt päästä luokseenne, ²⁴ joten minä, jos joskus matkustan Espanjaan, tulen luokseenne. Toivon näet sitä kautta matkustaessani näkeväni teidät ja teidän auttavan minua eteenpäin matkallani sinne, kunhan ensin olen saanut vähän virkistystä seurassanne.

²⁵ Nyt kuitenkin matkustan Jerusalemiin viemään avustusta pyhille, ²⁶ sillä Makedonia ja Akhaia ovat halunneet kerätä yhteisen lahjan niille Jerusalemin pyhille, jotka ovat köyhiä. ²⁷ Tämän ne ovat nähneet hyväksi ja ovatkin sen heille velkaa. Jos keran pakanat ovat tulleet osallisiksi heidän hengellisistä aarteistaan, niin he puolestaan ovat velvollisia auttamaan näitä aineellisella hyvällä. ²⁸ Kun olen suorittanut tehtäväni ja vienyt heille tämän keräyksen tuoton turvallisesti perille, matkustan teidän kauttanne Espanjaan. ²⁹ Tiedän, että tullessani luokseenne saavun Kristuksen evankeliumin täydellinen siunaus mukanani.

³⁰ Kehotan teitä, veljet, Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta ja Hengen rakkauten kautta auttamaan minua taistelussani rukoilemalla puolestani Jumalaa. ³¹ Rukoilkaa, että pelastuisin joutumasta Juudean epäuskoisten käsiin ja että Jerusaleimia varten tuomani avustus olisi pyhille mieluinen ³² ja että minä Jumalan tahdon mukaisesti saapuisin iloiten teidän luokseenne ja virkistysisin teidän seurassanne.

³³ Rauhan Jumala olkoon kaikkien teidän kanssanne. Aamen.

Henkilökohtaisia terveisiä

16 Suosittelen teille sisartamme Foibea, joka on Kenkrean seurakunnan palvelija. ² Ottakaa hänet vastaan Herrassa, niin kuin pyhien sopii. Auttakaa häntä kaikessa, missä hän tarvitsee teitä, sillä hän on ollut avuksi monelle, myös minulle. ³ Tervehdys Priskalle ja Akvilalle, työtovereilleni Kristuksessa Jeesuksessa. ⁴ He ovat panneet oman kaulansa alttiiksi minun henkeni puolesta, ja heitä kiittävät, en ainoastaan minä vaan myös kaikki pakanoiden seurakunnat. ⁵ Tervehdys myös seurakunnalle, joka kokoontuu heidän kodissaan. Tervehdys Epainetokselle, rakkaalle veljelleni, joka on Aasian ensihedelmä Kristukselle. ⁶ Tervehdys Marialle, joka on nähnyt paljon vaivaa teidän hyväksenne. ⁷ Tervehdys Andronikokselle ja Juniakselle, heimolaisilleni ja vankitovereilleni, jotka ovat arvostettuja apostolien joukossa ja jotka jo ennen minua ovat olleet Kristuksessa. ⁸ Tervehdys Ampliatukselle, rakkaalle veljelleni Herrassa. ⁹ Tervehdys Urbanukselle, työtoverillemme Kristuksessa, ja Stakykselle, rakkaalle veljelleni. ¹⁰ Tervehdys Apelleelle, koetuksen kestäneelle Kristuksessa. Tervehdys Aristobuloksen perhekunnalle. ¹¹ Tervehdys heimolaiselleni Herodionille. Tervehdys niille Narkissoksen perhekuntalaisille, jotka ovat Herrassa. ¹² Tervehdys Tryfainalle ja Tryfosalle, jotka näkevät vaivaa Herrassa. Tervehdys Persikselle, rakkaalle sisarelle, joka on nähnyt paljon vaivaa Her-

rassa. ¹³ Tervehdys Rufukselle, valitulle Herrassa, ja hänen äidilleen, joka on kuin äiti minullekin. ¹⁴ Tervehdys Asynkritokselle, Flegonille, Hermeelle, Patrobaalle, Hermaalle ja veljille, jotka ovat heidän kanssaan. ¹⁵ Tervehdys Filologokselle ja Julialle, Nereukselle ja hänen sisarelleen ja Olympaalle ja kaikille pyhille, jotka ovat heidän kanssaan. ¹⁶ Tervehtikää toisianne pyhällä suudelmalla. Kaikki Kristuksen seurakunnat tervehtivät teitä.

¹⁷ Kehotan teitä, veljet, pitämään silmällä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta vastoin sitä opetusta, jonka te olette saaneet. Vetäytykää pois heidän seurastaan. ¹⁸ Sellaiset eivät palvele meidän Herraamme Jeesusta Kristusta vaan omaa vatsaansa. Suloisilla sanoilla ja kauniilla puheilla he pettävät vilpittömien sydämet. ¹⁹ Teidän kuuliaisuutenne on tullut kaikkien tietoon. Sen tähden minä iloitsen teistä. Tahtoisin teidän olevan viisaita hyvään ja taitamattomia pahaan. ²⁰ Rauhan Jumala murskaa pian Saatanan teidän jalkojenne alle. Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne.

²¹ Timoteus, minun työtoverini, ja heimolaiseni Luukios, Jaason ja Soosipatros tervehtivät teitä. ²² Minä Tertius, joka olen kirjoittanut tämän kirjeen, tervehdin teitä Herrassa. ²³ Gaius, minun ja koko seurakunnan majoittaja, tervehtii teitä. Erastos, kaupungin rahastonhoitaja, ja veli Kvartus tervehtivät teitä. ²⁴ Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne! Aamen.

Kunnia Jumalalle!

²⁵ Kunnia hänelle, joka voi vahvistaa teitä julistamani evankeliumin ja Jeesuksen Kristuksen saarnan mukaan, sen ilmoitetun salaisuuden mukaan, josta ikiajoista asti on vaiettu ²⁶ mutta joka nyt on ilmoitettu ja profeetallisten Kirjoitusten kautta tehty tiettäväksi iankaikkisen Jumalan käskystä kaikille kansoille uskon kuuliaisuuden aikaansaamiseksi. ²⁷ Kunnia Jumalalle, ainoalle viisaalle, Jeesuksen Kristuksen kautta aina ja iankaikkisesti! Aamen.

PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE KORINTTILAISILLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali, Jumalan tahdosta kutsuttu Kristuksen Jeesuksen apostoli, ja veli Soostenes ²Korintissa olevalle Jumalan seurakunnalle, Kristuksessa Jeesuksessa pyhiteytille, kutsutuille pyhille ja kaikille, jotka huutavat avuksi meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeä kaikilla paikkakunnilla, niin omillaan kuin meidänkin. ³Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Paavali kiittää Jumalaa

⁴**Minä** kiitän aina Jumalaani teidän vuoksenne siitä Jumalan armosta, joka on annettu teille Kristuksessa Jeesuksessa, ⁵että te olette kaikessa rikastuneet hänessä, kaikessa puheessa ja kaikessa tiedossa. ⁶Näin todistus Kristuksesta on vahvistettu teissä, ⁷niin ettei teiltä puutu mitään mistään armolahjasta odottaessanne Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymistä. ⁸Hän myös vahvistaa teitä loppuun asti, niin että olette nuhteettomia Herramme Jeesuksen Kristuksen päivänä. ⁹Jumala on uskollinen, hän, joka on kutsunut teidät Poikansa Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, yhteyteen.

Riitaisuutta seurakunnassa

¹⁰**Kehotan** teitä, veljet, Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä, että te kaikki olisitte yksimielisiä puheissanne ja ettei teidän keskuudessanne olisi eripuraisuutta vaan että olisitte täysin yhtä ja teillä olisi sama mieli ja sama ajatus. ¹¹Kloen perheväeltä olen näet saanut kuulla teistä, veljeni, että teillä on keskenänne riitoja. ¹²Tarkoitan sitä, että joku teistä sanoo: "Minä olen Paavalin puolella", toinen taas: "Minä Apolloksen", "Minä Keefaksen", "Minä Kristuksen". ¹³Onko Kristus jaettu? Ei kai Paavaliala ole ristiinnaulittu teidän edestänne? Vai Paavalinko nimeen teidät kastettiin? ¹⁴Kiitän Jumalaa, etten ole kastanut teistä ketään muuta kuin Krispuksen ja Gaiuksen, ¹⁵joten kukaan ei voi sanoa, että teidät on kastettu minun nimeeni. ¹⁶Kastoinhan tosin myös Stefanaan perhekunnan. Sitten en tiedä, olenko kastanut ketään muuta. ¹⁷Eihän Kristus lähettänyt minua kastamaan vaan julistamaan evankeliumia, ei kuitenkaan puheen viisaudella, ettei Kristuksen risti kävisi turhaksi.

Kristus on Jumalan voima ja viisaus

¹⁸ Sanoma ristikä on hullutus niille, jotka joutuvat kadotukseen, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima. ¹⁹ Onhan kirjoitettu: ”Minä hävitän viisaitten viisauden ja teen tyhjäksi ymmärtävien ymmärryksen.”

²⁰ Missä ovat viisaat? Missä kirjanoppineet? Missä tämän maailmanajan älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt tämän maailman viisautta hulluudeksi? ²¹ Koska Jumalan viisaudesta maailma ei oppinut viisauden avulla tuntemaan Jumalaa, Jumala näki hyväksi saarnauttamansa hullutuksen kautta pelastaa ne, jotka uskovat. ²² Juutalaiset vaativat ihmetekojä, ja kreikkalaiset etsivät viisautta, ²³ mutta me saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta. Hän on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus, ²⁴ mutta kutsutuille, niin juutalaisille kuin kreikkalaisillekin, Kristus on Jumalan voima ja Jumalan viisaus. ²⁵ Jumalan hulluus on viisaampi kuin ihmiset ja Jumalan heikkous voimakkaampi kuin ihmiset.

²⁶ Katsokaa omaa kutsumistanne, veljet. Ei ole monta inhimillisesti viisasta, ei monta mahtavaa eikä monta jalosukuista. ²⁷ Mikä maailman mielestä on hulluutta, sen Jumala valitsi, saattaakseen viisaat häpeään. Mikä maailman mielestä on heikkoa, sen Jumala valitsi, saattaakseen voimakkaat häpeään. ²⁸ Mikä maailmassa on syntyperältään alhaista ja halveksittua, sen Jumala valitsi, ja sen mikä ei ole mitään, tehdäkseen mitättömäksi sen, mikä on jotakin, ²⁹ ettei mikään liha voisi kerskailla Jumalan edessä. ³⁰ Hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa. Hänet Jumala on antanut meille viisaudeksi, vanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi, ³¹ jotta tapahtusi, niin kuin on kirjoitettu: ”Joka kerskaa, kerskatkoon Herrasta.”

Sanoma ristiinnaulitusta Kristuksesta

2 ¹ Kun tulin luoksenne, veljet, en tullut julistamaan teille Jumalan salaisuutta suurenmoisoin puhein tai viisauden keinoin. ² Olin näet päättänyt olla teidän luonanne tuntematta mitään muuta kuin Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna. ³ Olin luonanne heikkouden, pelon ja suuren vavistuksen vallassa. ⁴ Puheeni ja julistukseni ei ollut inhimillisen viisauden suostuttelevia sanoja vaan Hengen ja voiman osoittamista, ⁵ jotta teidän uskonne ei perustuisi ihmisviisauteen vaan Jumalan voimaan.

Jumalan salattu viisaus

⁶ Me puhumme viisautta täydellisten seurassa, mutta emme tämän maailmanajan viisautta emmekä tämän maailmanajan kukistuvien hallitsijoiden viisautta, ⁷ vaan me puhumme Jumalan salattua, kätettyä viisautta, jonka Jumala on ennalta määrännyt ennen maailmanaikoja meidän kirkkaudeksemme. ⁸ Sitä ei kukaan tämän maailmanajan hallitsijoista ole tuntenut, sillä jos he olisivat sen tunteneet, he eivät olisi ristiinnaulinneet kirkkauden Herraa. ⁹ Mutta, niin kuin on kirjoitettu:

“Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen nous-
sut, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat”, ¹⁰ sen Jumala on
meille ilmoittanut Henkensä kautta, sillä Henki tutkii kaiken, Jumalan syvyydetkin.

¹¹ Kuka muu ihmisistä tietää, mitä ihmisessä on, paitsi ihmisen henki, joka hänessä
on? Kukaan ei myöskään tiedä, mitä Jumalassa on, paitsi Jumalan Henki. ¹² Mutta
me emme ole saaneet maailman henkeä vaan sen Hengen, joka on Jumalasta,
jotta tietäisimme, mitä Jumala on meille lahjoittanut. ¹³ Siitä me myös puhumme,
emme inhimillisen viisauden opettamin sanoin vaan Pyhän Hengen opettamin, se-
littäen hengelliset asiat hengellisesti. ¹⁴ Sielullinen ihminen ei ota vastaan sitä,
mikä on Jumalan Hengestä, sillä se on hänelle hullutusta, eikä hän voi sitä ymmär-
tää, koska sitä on tutkittava hengellisesti. ¹⁵ Hengellinen ihminen sitä vastoin tutkii
kaiken, mutta häntä itseään ei kukaan kykene tutkimaan. ¹⁶ Kuka on tullut tunte-
maan Herran mielen, niin että voisi neuvoa häntä? Mutta meillä on Kristuksen
mieli.

Jumalan työtovereina

3 ¹ Minä en voinut puhua teille, veljet, niin kuin hengellisille vaan niin kuin lihallisil-
le, niin kuin pikkulapsille Kristuksessa. ² Juotin teille maitoa enkä antanut vahvaa
ruokaa, sillä sitä te ette silloin olisi kestäneet. Ettekä kestä sitä vielä nytäkään, ³ sillä
te olette yhä lihallisia. Kun keskuudessanne on kateutta, riitaa ja eriseuraisuutta,
ettekö silloin ole lihallisia ja vaella niin kuin ihmiset yleensäkin? ⁴ Kun yksi sanoo:
“Minä olen Paavalin puolella” ja toinen: “Minä Apollosen”, ettekö silloin ole lihal-
lisia ihmisiä? ⁵ Mikä sitten Apollos on? Ja mikä Paavali? He ovat palvelijoita, joiden
kautta te tulitte uskoon, palvelijoita sen kyvyn mukaan, jonka Herra on kummalle-
kin antanut. ⁶ Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala antoi kasvun. ⁷ Niin ei siis
istuttaja ole mitään eikä kastelijakaan vaan Jumala, joka antaa kasvun. ⁸ Istuttaja ja
kastelija ovat yhtä, mutta kumpikin saa palkan oman vaivannäkönsä mukaan, ⁹ sillä
me olemme Jumalan työtovereita. Te olette Jumalan viljelysmaa ja Jumalan raken-
nus.

Kristus on ainoa perustus

¹⁰ Sen armon mukaan, jonka Jumala on minulle antanut, olen viisaan rakentajan ta-
voin laskenut perustuksen, ja toinen rakentaa sille. Mutta kukin katsokoon, kuinka
rakentaa. ¹¹ Muuta perustusta ei kukaan voi laskea sen lisäksi, mikä on jo laskettu,
ja se on Jeesus Kristus. ¹² Kuka sitten rakentaakin tälle perustukselle kullasta,
hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, ¹³ itse kunkin työ tulee näkyviin.
Sen tuo ilmi se päivä, joka ilmestyy tulessa, ja tuli koettelee, millainen kunkin työ
on. ¹⁴ Jos jonkun tekemä rakennus kestää, hän saa palkan. ¹⁵ Jos jonkun työ palaa,
hän kärsii vahingon. Itse hän kuitenkin pelastuu ikään kuin tulen läpi.

Te olette Jumalan temppeli

¹⁶ Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?
¹⁷ Jos joku turmelee Jumalan temppelin, Jumala turmelee hänet, sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia tekin olette.
¹⁸ Älköön kukaan pettääkö itseään. Jos joku teistä luulee olevansa viisas tässä ajassa, tulkoon hän tyhmäksi, että hänestä tulisi viisas. ¹⁹ Tämän maailman viisaus on näet Jumalan silmissä hullutusta. Onhan kirjoitettu: ”Hän kouraisee viisaat heidän viekkauteensa”, ²⁰ ja vielä: ”Herra tuntee viisaiden ajatukset – että ne ovat turhia.”
²¹ Älköön siis kukaan kerskailliko ihmisistä, sillä kaikki on teidän, ²² niin Paavali, Apollos kuin Keefaskin, maailma, elämä ja kuolema, nykyisyys ja tulevaisuus. Kaikki on teidän, ²³ mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan.

Apostolin palvelutehtävä

4 ¹ Pitäköön siis jokainen meitä Kristuksen palvelijoina ja Jumalan salaisuuksien taloudenhoitajina. ² Taloudenhoitajilta vaaditaan ennen muuta sitä, että heidät havaitaan uskollisiksi. ³ Mutta siitä minä hyvin vähän välitän, vaikka te minut tuomitsitte tai jokin ihmisten tuomioistuini. En itsekään tuomitse itseäni, ⁴ sillä minulla ei ole mitään tunnollani. Ei minua kuitenkaan sen perusteella ole vanhurskautettu, vaan minun tuomarini on Herra. ⁵ Älkää siis tuomitko mitään ennen aikaa, ennen kuin Herra tulee. Hän valaisee pimeyden kätköt ja tuo esiin sydänten ajatukset, ja silloin itse kukin saa kiitoksen Jumalalta.
⁶ Veljet, tämän olen soveltanut itseeni ja Apollockeen teidän vuoksenne, että meistä oppisitte ajattelemaan: ”Ei yli sen, mikä on kirjoitettu”, ettette pöyhkeillen asettuisi kuka kenenkin puolelle toista vastaan. ⁷ Kuka asettaa sinut etusijalle? Ja mitä sinulla on, mitä et ole saanut lahjaksi? Mutta jos olet saanut sen, miksi kerskailet, ikään kuin et olisi saanut sitä lahjaksi? ⁸ Te olette jo kylläisiä, olette jo rikkaituneet, teistä on tullut kuninkaita ilman meitä. Kunpa teistä olisikin tullut kuninkaita, niin että meistäkin tulisi kuninkaita teidän kanssanne! ⁹ Minusta näyttää, että Jumala on asettanut meidät apostolit vihoviimeisiksi, ikään kuin kuolemaan tuomituiksi. Olemme koko maailman katseltavina, sekä enkelien että ihmisten.
¹⁰ Me olemme tyhmiä Kristuksen tähden, mutta te viisaita Kristuksessa. Me olemme heikkoja, te vahvoja, te olette kunnioitettuja, me halveksittuja. ¹¹ Yhä edelleen me kärsimme nälkää ja janoa, olemme alastomia, meitä pahoinpidellään, me kuljemme kodittomina ¹² ja näemme vaivaa tehden työtä omin käsin. Meitä herjataan, mutta me siunaamme. Meitä vainotaan, mutta me kestämmme. ¹³ Meitä häväistään, mutta me vastaamme lempeästi. Meistä on tullut ikään kuin koko maailman kaatopaikka, ihmiskunnan pohjasakkaa tähän päivään saakka.
¹⁴ En kirjoita tätä häväistäkseni teitä vaan neuvoen kuin rakkaita lapsiani. ¹⁵ Vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, teillä ei kuitenkaan ole monta isää, sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesukses-

sa. ¹⁶ Kehotan siis teitä: olkaa minun seuraajiani. ¹⁷ Juuri sen vuoksi lähetin luoksenne Timoteuksen, rakkaan ja uskollisen poikani Herrassa. Hän muistuttaa teitä vaeluksestaani Kristuksessa Jeesuksessa, sen mukaan kuin minä kaikkialla, jokaisessa seurakunnassa, opetan. ¹⁸ Jotkut teistä ovat paisuneet pöyhkeiksi, aivan kuin en tulisikaan luoksenne. ¹⁹ Mutta minä tulen pian luoksenne, jos Herra tahtoo, ja otan selvää, en noiden pöyhkeiden puheista vaan voimasta, ²⁰ sillä Jumalan valtakunta ei ole puheissa vaan voimassa. ²¹ Mitä siis tahdotte? Tulenko luoksenne piiska mukanani vai rakkaudessa ja sävyisyyden hengessä?

Paavali nuhtelee moraalittomuudesta

5 Yleisesti kuulee, että teidän keskuudessanne on haureutta, jopa sellaista haureutta, jota ei esiinny edes pakanoiden keskuudessa, että eräskin pitää isänsä vaimoa. ² Te olette vielä pöyhkeitäkin! Eikö teidän pikemmin olisi pitänyt tulla murheellisiksi, niin että se, joka on tuollaisen teon tehnyt, poistettaisiin joukostanne? ³ Vaikka minä ruumiillisesti olen poissa, olen kuitenkin hengessä läsnä. Aivan kuin läsnä olevana olen jo langettanut tuomion sille, joka on tehnyt tuollaista. ⁴ Kun olemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä kokoontuneet yhteen, te ja minun henkeni yhdessä Herramme Jeesuksen Kristuksen voiman kanssa, ⁵ sellainen mies on luovutettava Saatanan haltuun lihan turmioksi, jotta hänen henkensä pelastuisi Herran päivänä.

⁶ Kerskailunne ei ole hyväksi. Ettekö tiedä, että pieni määrä hapatetta hapattaa koko taikinan? ⁷ Puhdistakaa siis pois vanha hapate, että olisitte uusi taikina, niin kuin olettekin happamattomia, onhan meidän pääsiäislampaamme, Kristus, teurastettu puolestamme. ⁸ Joten viettäkäämme juhlaa, ei vanhassa hapatuksessa eikä ilkeyden ja pahuuden hapatuksessa vaan puhtauden ja totuuden happamattomuudessa.

⁹ Kirjoitin teille kirjeessäni, ettette seurustelisi haureutta harjoittavien kanssa. ¹⁰ En tarkoittanut yleensä tämän maailman haureellisia tai ahneita, riistäjiä tai epäjumalanpalvelijoita, koska silloinhan teidän pitäisi lähteä pois maailmasta. ¹¹ Ei, vaan kirjoitin teille, että jos joku veljeksi kutsuttu on haureellinen tai ahne, epäjumalanpalvelija tai pilkkaaja, juomari tai riistäjä, te ette seurustelisi ettekä aterioisi sellaisen kanssa. ¹² Onko minun asiani tuomita ulkopuolella olevia? Ettekö tekin tuomitse sisäpuolella olevia? ¹³ Ulkopuolella olevat tuomitsee Jumala. Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha.

Uskoviien väliset riita-asiat

6 Kuinka joku teistä, jolla on riita-asia toista vastaan, rohkenee käydä oikeutta väärämielisten edessä? Miksi ei pyhien edessä? ² Ettekö tiedä, että pyhät tulevat tuomitsemaan maailman? Jos te tuomitsette maailman, ettekö kelpaa ratkaistaan vähäpätöisiä asioita? ³ Ettekö tiedä, että me tulemme tuomitsemaan enke-

leitä? Emmekö sitten voi tuomita maallisiakin asioita? ⁴Jos teillä siis on maallisia riita-asioita, nekö te asetatte tuomareiksi, joita ei pidetä minään seurakunnassa? ⁵Teidän häpeäksenne sanon tämän. Eikö joukossanne ole yhtäkään viisasta, joka kykenisi ratkaisemaan veljiensä väliset asiat? ⁶Nyt veli käy oikeutta veljeä vastaan, ja vielä uskosta osattomien edessä!

⁷Teille on jo yleensä vahingoksi se, että käytte oikeutta keskenänne. Miksi ette enemminkin kärsi vääryyttä? Miksi ette enemminkin anna riistää itseltänne? ⁸Sen sijaan te itse teette vääryyttä ja riistätte, vieläpä veljiltäkin.

⁹Ettekö tiedä, etteivät väärämieliset peri Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät haureelliset eivätkä epäjumalanpalvelijat, eivät avionrikkojat, irstailijat eivätkä homoseksuaalisuuden harjoittajat, ¹⁰eivät varkaat eivätkä ahneet, eivät juomarit, pilkkaajat eivätkä riistäjät peri Jumalan valtakuntaa. ¹¹Tuollaisia jotkut teistäkin olivat, mutta te olette antaneet pestä itsenne, te olette pyhitettyjä ja vanhurskautettuja Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä ja Jumalamme Hengessä.

Ruumis on Pyhän Hengen temppeli

¹²Kaikki on minulle luvallista, mutta kaikki ei ole hyödyksi. Kaikki on minulle luvallista, mutta mikään ei saa hallita minua. ¹³Ruoka on vatsaa ja vatsa ruokaa varten, ja Jumala tekee lopun niin toisesta kuin toisestakin. Ruumis ei ole haureutta vaan Herraa varten, ja Herra on ruumista varten. ¹⁴Jumala, joka herätti kuolleista Herran, herättää meidätkin voimallaan. ¹⁵Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne ovat Kristuksen jäseniä? Ottaisinko siis Kristuksen jäsenet ja tekisin ne porton jäseniksi? En tietenkään! ¹⁶Ettekö tiedä, että joka yhtyy porttoon, on yksi ruumis hänen kanssaan? Onhan sanottu: ”Ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.” ¹⁷Mutta joka yhtyy Herraan, on yksi henki hänen kanssaan.

¹⁸Paetkaa haureutta. Kaikki muu synti, jota ihminen tekee, on ruumiin ulkopuolella, mutta haureuden harjoittaja tekee syntiä omaa ruumistaan vastaan. ¹⁹Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli, hänen, joka asuu teissä ja jonka olette saaneet Jumalalta? Te ette ole itsenne omat, ²⁰teidät on ostettu kalliilla hinnalla. Kirkastakaa siis Jumala ruumiissanne ja hengessänne, jotka ovat Jumalan.

Avioliittoa koskevia neuvoja

⁷¹Mitä tulee siihen, mistä kirjoititte minulle, niin miehen on hyvä olla kajoamatta naiseen, ²mutta haureuden syntien välttämiseksi olkoon kullakin miehellä oma vaimonsa ja kullakin naisella oma miehensä. ³Mies täyttäköön velvollisuutensa hyväntahtoisesti vaimoaan kohtaan, samoin vaimo miestänsä kohtaan. ⁴Vaimon ruumis ei ole hänen omassa vallassaan vaan miehen. Samoin ei miehenkään ruumis ole hänen omassa vallassaan vaan vaimon. ⁵Älkää vetäytykö pois toisistanne, paitsi ehkä yhteisestä sopimuksesta joksikin aikaa, jotta olisitte vapaita paastoon

ja rukoukseen ja sitten taas tulisitte yhteen, ettei Saatana kiusaisi teitä hillittömyytenne takia. ⁶Sanon tämän myönnetyksenä, en käskynä. ⁷Tahtoisin kaikkien ihmisten olevan niin kuin minä. Jokaisella on kuitenkin oma armolahjansa Jumalalta, yhdellä yksi, toisella toinen.

⁸**Naimattomille** ja leskille minä sanon, että heille on hyväksi, jos he pysyvät sellaisina kuin minä. ⁹Mutta jos he eivät pysty hillitsemään itseään, menkööt naimisiin, sillä parempi on mennä naimisiin kuin palaa himosta.

¹⁰**Naimisissa** oleville annan käskyn, en minä vaan Herra, että vaimo ei saa erota miehestään. ¹¹Jos hän kuitenkin eroaa, pysyköön naimattomana tai sopikoon miehensä kanssa. Ei myöskään mies saa hylätä vaimoaan.

¹²**Muille** sanon minä, ei Herra: Jos jonkun veljen vaimo ei ole uskova ja tämä suostuu asumaan hänen kanssaan, älköön mies hylätkö häntä. ¹³Ja jos jollakin vaimolla on mies, joka ei ole uskova, ja tämä suostuu asumaan hänen kanssaan, älköön vaimo hylätkö miestänsä. ¹⁴Sillä mies, joka ei usko, on pyhitetty vaimonsa vuoksi ja vaimo, joka ei usko, on pyhitetty uskovan miehensä vuoksi. Muutenhan teidän lapsenne olisivat epäpuhtaita, mutta nyt he ovat pyhiä. ¹⁵Jos puoliso, joka ei ole uskova, eroaa, erotkoon. Veli tai sisar ei tällaisissa tapauksissa ole orjuutettu, sillä Jumala on kutsunut teidät rauhaan. ¹⁶Mistä tiedät, vaimo, voitko pelastaa mieheksi? Tai mistä tiedät, mies, voitko pelastaa vaimosi?

Tyytyminen Jumalan antamaan osaan

¹⁷**Vaeltakoon** kukin sen osan mukaan, jonka Herra on hänelle antanut, ja siinä asemassa, jossa Jumala on hänet kutsunut. Näin säädän kaikissa seurakunnissa. ¹⁸Joka on kutsuttu ympärileikattuna, älköön pyrkikö ympärileikkaamattomaksi. Joka on kutsuttu ympärileikkaamattomana, älköön ympärileikkauttako itseään. ¹⁹Ympärileikkaus ei ole mitään, eikä ympärileikkaamattomuus ole mitään, vaan Jumalan käskyjen pitäminen.

²⁰**Pysyköön** jokainen siinä asemassa, jossa hänet on kutsuttu. ²¹Jos sinut kutsuttiin orjana, älä sitä murehdi. Mutta jos voit päästä vapaaksi, käytä ennemmin mahdollisuutta hyväksesi. ²²Joka on orjana saanut Herran kutsun, on Herran vapauttama. Samoin se, joka on saanut kutsun vapaana, on Kristuksen orja. ²³Teidät on kalliisti ostettu. Älkää olko ihmisten orjia. ²⁴Veljet, pysyköön kukin Jumalan edessä siinä asemassa, jossa hänet on kutsuttu.

Naimattomat ja lesket

²⁵**Mitä** neitsyihin tulee, siitä minulla ei ole Herran käskyä. Annan vain neuvoni niin kuin se, joka on saanut Herralta armon olla luotettava. ²⁶Olen siis sitä mieltä, että nykyisen ahdistuksen vuoksi jokaisen on hyvä pysyä entisellään. ²⁷Jos olet sidottu vaimoon, älä hae eroa. Jos sinulla ei enää ole vaimoa, älä etsikään vaimoa. ²⁸Mutta jos menetkin naimisiin, et tee syntiä. Neitsytkään ei tee syntiä, vaikka menisi nai-

misiin. Mutta ne, jotka niin tekevät, joutuvat kokemaan elämässään ahdistusta, ja siitä tahtoisin teitä säästää.

²⁹ Sen vain sanon, veljet, että aika on rajoitettu. Olkoot tästä lähtien nekin, joilla on vaimo, niin kuin heillä ei vaimoa olisikaan, ³⁰ ja ne, jotka itkevät, niin kuin eivät itki-si, ja ne, jotka iloitsevat, niin kuin eivät iloitsisi. Olkoot ne, jotka ostavat, kuin eivät saisi pitää omanaan, ³¹ ja ne, jotka käyttävät hyödykseen tätä maailmaa, ikään kuin eivät siitä hyötyisi, sillä tämän maailman muoto on katoamassa.

³² Tahtoisin teidän olevan ilman huolia. Naimaton mies huolehtii siitä, mikä on Herran, miten miellyttäisi Herraa. ³³ Naimisissa oleva taas huolehtii maallisista asioista, siitä, miten miellyttäisi vaimoaan, ³⁴ ja hän on jakautunut kahtaalle. Naimaton nainen ja neitsyt huolehtivat siitä, mikä on Herran, että olisivat ruumiiltaan ja hengeltään pyhiä. Naimisissa oleva taas huolehtii maallisista asioista, siitä, miten miellyttäisi miestänsä. ³⁵ Sanon tämän omaksi hyödyksenne, en kahlitakseni teitä vaan siksi, että eläisitte säädyllisesti ja pysyisitte häiriintymättä Herrassa.

³⁶ Jos joku luulee menettelevänsä sopimattomasti naimaikäistä tytärtään kohtaan, ja jos naimisiinmenon kerran pitää tapahtua, tehköön niin kuin haluaa. Ei hän tee syntiä, menkööt naimisiin. ³⁷ Mutta joka pysyy lujana sydämessään eikä ole min-kään pakon alainen vaan hallitsee oman tahtonsa ja on sydämessään päättänyt pitää tyttärensä naimattomana, tekee hyvin. ³⁸ Joka naittaa tyttärensä, tekee hyvin, ja joka ei naita, tekee paremmin.

³⁹ Laki sitoo vaimon mieheensä niin kauan kuin tämä elää. Mutta jos mies kuolee, vaimo on vapaa menemään naimisiin kenen kanssa tahtoo, kunhan se vain tapahtuu Herrassa. ⁴⁰ Minun mielestäni hän kuitenkin on onnellisempi, jos pysyy yksin. Ja minä luulen, että minullakin on Jumalan Henki.

Epäjumalille uhrattu liha

8 ¹ Mitä epäjumalille uhrattuun lihaan tulee, tiedämme, että meillä kaikilla on tieto. Tieto paisuttaa, mutta rakkaus rakentaa. ² Jos joku luulee tietävänsä jotakin, hän ei vielä tiedä, niin kuin tulee tietää. ³ Mutta jos joku rakastaa Jumalaa, hänet Jumala tuntee.

⁴ Mitä epäjumalille uhratun lihan syömiseen tulee, tiedämme, ettei maailmassa ole yhtään epäjumalaa ja ettei ole ketään toista kuin yksi Jumala. ⁵ Sillä vaikka olisikin niin sanottuja jumalia, taivaassa tai maan päällä, niin kuin onkin monia jumalia ja monia herroja, ⁶ meillä on vain yksi Jumala, Isä. Hänestä on kaikki, ja me olemme häntä varten. Ja yksi on Herra, Jeesus Kristus, hänen kauttaan on kaikki, niin myös me.

⁷ Mutta kaikilla ei tätä tietoa ole. Tottumuksesta epäjumaliin jotkut yhä syövät lihaa, ikään kuin se olisi uhrattu epäjumalille, ja heidän heikko omatuntonsa tahrantuu siitä. ⁸ Ei ruoka lähennä meitä Jumalaan. Jos olemme syömättä, emme menetä mitään. Jos syömme, emme hyödy siitä. ⁹ Katsokaa kuitenkin, ettei tämä vapautenne koidu loukkaukseksi heikoille. ¹⁰ Jos joku näkee sinun, jolla on tieto,

aterioivan epäjumalan temppelissä, eikö hänen omatuntonsa, kun hän on heikko, rohkaistu epäjumalille uhratun syömiseen? ¹¹ Sinun tietosi vuoksi turmeltu heikko veljesi, jonka puolesta Kristus on kuollut. ¹² Kun näin teette syntiä veljiä vastaan ja haavoitatte heidän heikkoa omaatuntoaan, te teette syntiä Kristusta vastaan.

¹³ Sen tähden, jos ruoka on viettelykseksi veljelleni, en enää ikinä syö lihaa, etten olisi veljelleni viettelykseksi.

Apostolin oikeudet ja velvollisuus

9 ¹ Enkö minä ole vapaa? Enkö ole apostoli? Enkö ole nähnyt Jeesusta Kristusta, Herraamme? Ettekö te ole työni tulos Herrassa? ² Jos en olekaan apostoli muille, teille ainakin olen, sillä te olette apostolinvirkani sinetti Herrassa.

³ Tämä on minun puolustukseni niitä vastaan, jotka minua tutkivat. ⁴ Eikö meillä olisi oikeutta ruokaan ja juomaan? ⁵ Eikö meillä olisi oikeutta kuljettaa mukana vaimoa, uskonsisarta, niin kuin tekevät muutkin apostolit ja Herran veljet ja Keefas? ⁶ Vai ainoastaanko minulla ja Barnabaalla ei ole oikeutta olla tekemättä ruumiillista työtä? ⁷ Kuka suorittaa koskaan sotapalvelusta omalla kustannuksellaan? Kuka istuttaa viinitarhan eikä syö sen hedelmää? Tai kuka paimentaa karjaa eikä nauti sen maitoa?

⁸ Puhunko tästä vain ihmisten tavoin? Eikö lakikin sano näin? ⁹ Onhan Mooseksen laissa kirjoitettuna: ”Älä sido puivan härän suuta.” Ei kai Jumala ole härästä huolissaan? ¹⁰ Eikö hän puhu nimenomaan meidän vuoksemme? Juuri meidän vuoksemme on kirjoitettu, että kyntäjän tulee kyntää toivossa ja puivan puida osansa saamisen toivossa. ¹¹ Jos me olemme kylväneet teihin hengellistä hyvää, onko liikaa, jos niitämme teiltä aineellista hyvää? ¹² Jos muilla on tällainen oikeus teihin, eikö paljon enemmän meillä? Me emme kuitenkaan ole käyttäneet hyväksemme tätä oikeutta vaan kestämmme kaiken, jotta emme panisi mitään estettä Kristuksen evankeliumille.

¹³ Ettekö tiedä, että ne, jotka hoitavat pyhiä toimia, saavat elantonsa pyhäköstä, ja ne, jotka toimivat uhrialttarin äärellä, saavat osansa alttarin uhreista. ¹⁴ Samoin Herra on säätänyt, että evankeliumin julistajien tulee saada elantonsa evankeliumista. ¹⁵ Mutta minä en ole käyttänyt hyväkseni yhtäkään näistä oikeuksistani. En kirjoitakaan tätä siksi, että niitä minuun sovellettaisiin, sillä minun olisi parempi kuolla, kuin että joku tekisi tyhjäksi tämän kerskaukseni. ¹⁶ Siitä, että julistan evankeliumia, minulla ei ole kerskailemista. Minun on pakko tehdä niin. Voi minua, ellen evankeliumia julista! ¹⁷ Jos teen sitä vapaasta tahdostani, minulla on siitä palkka. Jos taas en tee sitä vapaasta tahdostani, minulle on silti uskottu taloudenhoito. ¹⁸ Mikä siis on palkkani? Se, että julistaessani Kristuksen evankeliumia teen sen ilmaiseksi enkä käytä hyväkseni evankeliumin minulle antamia oikeuksia.

Apostolin periaatteet

¹⁹ Vaikka olen riippumaton kaikista, olen tehnyt itseni kaikkien palvelijaksi voittaakseni mahdollisimman monia. ²⁰ Juutalaisille olen ollut kuin juutalainen voittaakseni juutalaisia. Lain alaisille olen ollut ikään kuin lain alainen voittaakseni lain alaisia, vaikka itse en olekaan lain alainen. ²¹ Ilman lakia oleville olen ollut ikään kuin olisin ilman lakia voittaakseni ilman lakia olevia, vaikka en olekaan ilman Jumalan lakia, vaan olen Kristuksen laissa. ²² Heikoille olen ollut kuin heikko voittaakseni heikkoja. Kaikille olen ollut kaikkea pelastaakseni edes muutamia. ²³ Tämän kaiken teen evankeliumin vuoksi, että tulisin siitä itsekkin osalliseksi.

Uskon kilvoitus

²⁴ Ettekö tiedä, että ne, jotka juoksevat kilparadalla, tosin kaikki juoksevat, mutta vain yksi saa voittopalkinnon? Juoskaa tekin niin, että saavutatte sen. ²⁵ Jokainen kilpailija noudattaa kaikessa itsehillintää, nuo saadakseen katoavan seppeleen mutta me katoamattoman. ²⁶ En siis juokse päämäärättömästi enkä nyrkkeile kuin ilmaan huitoen, ²⁷ vaan suuntaan lyönnit omaan ruumiiseeni ja alistan sen tottelemaan, etten minä, joka muille saarnaan, itse joutuisi hylätyksi.

Varoitus epäjumalien palvelemisesta

10 Veljet, en tahdo teidän olevan tietämättömiä siitä, että isämme olivat kaikki pilven alla ja kulkivat kaikki meren poikki. ² Heidät kaikki kastettiin Moosekseen pilvessä ja meressä. ³ Kaikki he söivät samaa hengellistä ruokaa ⁴ ja joivat samaa hengellistä juomaa. He joivat hengellisestä kalliosta, joka seurasi heitä. Se kallio oli Kristus. ⁵ Useimpiin heistä Jumala ei kuitenkaan mieltynyt, sillä he saivat surmansa autiomaassa.

⁶ Tämä tapahtui meille varoittavaksi esimerkiksi, ettemme himoitsisi pahaa, niin kuin he himoitsivat. ⁷ Älkää myöskään ruvetko epäjumalanpalvelijoiksi niin kuin jotkut heistä. Onhan kirjoitettu: "Kansa istui syömään ja juomaan ja nousi sitten ilakoimaan." ⁸ Älkäämme harjoittako haureutta, niin kuin jotkut heistä harjoittivat – heitä kaatui yhtenä päivänä kaksikymmentäkolmetuhatta. ⁹ Älkäämme myöskään kiusatko Herraa, niin kuin jotkut heistä kiusasivat – käärmeet surmasivat heidät. ¹⁰ Älkää myöskään nurisko, niin kuin jotkut heistä nurisivat – heidät surmasi tuhooja.

¹¹ Tämä, mikä tapahtui heille, on esikuvallista, ja se on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille on tullut maailman aikojen loppukausi. ¹² Joka siis luulee seisovansa, katsokoon, ettei kaadu. ¹³ Teitä ei ole kohdannut muu kuin inhimillinen kiusaus. Jumala on uskollinen. Hän ei salli teitä kiusattavan enempää kuin kestätte, vaan salliessaan kiusauksen hän valmistaa myös pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää. ¹⁴ Sen tähden, rakkaani, paetkaa epäjumalien palvelemista. ¹⁵ Puhun kuin ymmärtäville. Arvostelkaa itse, mitä minä sanon.

Leivänmurto

¹⁶ Eikö siunauksen malja, jonka me siunaamme, ole osallisuus Kristuksen vereen? Eikö leipä, jonka me murramme, ole osallisuus Kristuksen ruumiiseen? ¹⁷ Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis, sillä me kaikki olemme osallisia tuosta yhdestä leivästä. ¹⁸ Katsokaa luonnollista Israelia. Eivätkö ne, jotka syövät uhreja, ole osallisia alttarista? ¹⁹ Mitä siis sanon? Ettäkö epäjumalalle uhrattu on jotakin tai epäjumala on jotakin? ²⁰ Ei, vaan minkä pakanat uhraavat, sen he uhraavat riivaajille eivätkä Jumalalle, enkä minä tahdo teidän tulevan osallisiksi riivaajista. ²¹ Ette voi juoda sekä Herran maljasta että riivaajien maljasta. Ette voi olla osallisia sekä Herran pöydästä että riivaajien pöydästä. ²² Vai haluammeko herättää Herran kiivauden? Emme kai ole häntä voimakkaampia?

Tehkää kaikki Jumalan kunniaksi

²³ Kaikki on minulle luvallista, mutta ei kaikki ole hyödyksi. Kaikki on luvallista, mutta ei kaikki rakenna. ²⁴ Älköön kukaan etsikö omaa etuaan vaan kukin toisen etua. ²⁵ Syökää kaikkea, mitä lihatorilla myydään, kyselemättä mitään omantunnon vuoksi, ²⁶ sillä Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on. ²⁷ Jos joku, joka ei ole uskova, kutsuu teidät luokseen ja te tahdotte mennä, syökää kaikkea, mitä on pantu eteenne, kyselemättä mitään omantunnon vuoksi. ²⁸ Mutta jos joku sanoo teille: ”Tämä on epäjumalalle uhrattua”, niin jättäkää se syömättä hänen vuokseen, joka tämän ilmaisi, ja omantunnon vuoksi. Sillä Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on. ²⁹ En tarkoita teidän omaatuntoanne vaan tuon toisen. Miksi minun vapauteni joutuisi toisen ihmisen omantunnon tuomittavaksi? ³⁰ Jos minä nautin ruuan kiittäen, miksi minua herjataan siitä, mistä kiitän? ³¹ Syöttepä siis tai juotte tai mitä tahansa teettekin, tehkää kaikki Jumalan kunniaksi. ³² Älkää olko loukkaukseksi juutalaisille, älkää kreikkalaisille älkääkään Jumalan seurakunnalle. ³³ Niinhän minäkin yritän kaikessa kelvata kaikille. En etsi omaa hyötyäni vaan monien, että he pelastuisivat.

11 ¹ Olkaa minun seuraajiani, niin kuin minä olen Kristuksen seuraaja. ² Kiitän teitä veljet siitä, että olette muistaneet minua kaikessa ja pidätte kiinni opetuksista sellaisina kuin olen ne teille antanut.

Pään peittäminen seurakunnan kokouksissa

³ Tahdon teidän kuitenkin tietävän, että Kristus on jokaisen miehen pää, mies on vaimon pää ja Jumala on Kristuksen pää. ⁴ Jokainen mies, joka rukoilee tai profetoi pää peitettynä, häpäisee päänsä. ⁵ Jokainen nainen taas, joka rukoilee tai profetoi peittämättä päätään, häpäisee päänsä. Sehän on aivan sama kuin hänen päänsä olisi ajeltu paljaaksi. ⁶ Ellei nainen peitä päätään, leikkauttakoon hiuksensakin. Mutta jos kerran naiselle on häpeäksi leikkauttaa tai ajattaa pois hiuksensa, peittääköön sitten päänsä.

⁷ Miehen ei pidä peittää päätään, koska hän on Jumalan kuva ja kunnia. Nainen taas on miehen kunnia. ⁸ Mies ei ole alkuisin naisesta vaan nainen miehestä, ⁹ eikä miestä luotu naista varten vaan nainen miestä varten. ¹⁰ Siksi naisen tulee pitää päässään vallanalaisuuden merkkiä enkelien tähden. ¹¹ Herrassa ei kuitenkaan ole naista ilman miestä eikä miestä ilman naista, ¹² sillä niin kuin nainen on alkuisin miehestä, niin myös mies on syntynyt naisesta. Mutta kaikki on Jumalasta. ¹³ Päätäkää itse, sopiiko naisen rukoilla Jumalaa peittämättä päätään. ¹⁴ Eikö itse luontokin opeta teille, että miehelle on häpeäksi, jos hänellä on pitkät hiukset? ¹⁵ Mutta naiselle pitkät hiukset ovat kunniaksi, koska hiukset on annettu hänelle hunnuksi. ¹⁶ Jos joku kuitenkin haluaa väittää vastaan, niin tietäköön, ettei meillä ole sellaista tapaa eikä Jumalan seurakunnilla.

Herran aterian viettäminen

¹⁷ Näin käskiessäni en kiitä teitä siitä, että kokoontumisenne ei johda teitä parempaan vaan pahempaan. ¹⁸ Olen ensiksikin kuullut, että teillä on eripuraisuutta kokoontuessanne seurakunnan kokoukseen, ja osittain sen uskonkin. ¹⁹ Täytyyhän teidän keskuudessanne olla puolueitakin, että kävisi ilmi, ketkä teistä kestävät koetuksen. ²⁰ Teidän kokoontumisenne ei ole Herran aterian nauttimista, ²¹ sillä syödessä kukin nauttii etukäteen oman ateriansa, niin että toinen on nälissään ja toinen juovuksissa. ²² Eikö teillä ole kodit syömistä ja juomista varten? Vai halveksitteko te Jumalan seurakuntaa ja häpäisette niitä, joilla ei ole mitään? Mitä minä sanoisin teille? Kiitänkö teitä? Tässä asiassa en kiitä.

²³ Olen saanut Herralta sen, minkä olen myös ilmoittanut teille: Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, ²⁴ kiitti Jumalaa, mursi ja sanoi: "Ottakaa ja syökää. Tämä on minun ruumiini, joka murretaan teidän edestänne. Tehkää tämä minun muistokseni." ²⁵ Samoin hän otti maljan aterian jälkeen ja sanoi: "Tämä malja on uusi liitto minun veressäni. Niin usein kuin te juotte, tehkää se minun muistokseni." ²⁶ Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kun hän tulee.

²⁷ Joka siis kelvottomasti syö tätä leipää tai juo Herran maljasta, on syyllinen Herran ruumiiseen ja vereen. ²⁸ Tutkikoon siis ihminen itseään ja niin syököön tätä leipää ja juokoon tästä maljasta. ²⁹ Sillä joka syö ja juo erottamatta Herran ruumista muusta, syö ja juo tuomiokseen. ³⁰ Sen vuoksi teidän joukossanne on paljon heikkoja ja sairaita ja monet ovat nukkuneet pois. ³¹ Mutta jos tutkisimme itseämme, meitä ei tuomittaisi. ³² Mutta kun meitä tuomitaan, se on meille Herran kuritusta, ettei meitä yhdessä maailman kanssa tuomittaisi kadotukseen.

³³ Odottakaa siis, veljet, toisianne, kun kokoonnutte aterioimaan. ³⁴ Jos jonkun on nälkä, syököön kotonaan, ettette kokoontuisi tuomioksenne. Muista asioista määrään sitten kun tulen.

Hengelliset lahjat

12¹ Mitä tulee hengellisiin lahjoihin, veljet, en tahdo teidän olevan niistä tietämättömiä. ² Te tiedätte, että kun olitte pakanoita, teitä vietiin harhaanjohtettuina mykkien epäjumalien luo. ³ Siksi teen teille tiettäväksi, ettei kukaan, joka puhuu Jumalan Hengessä, sano: ”Jeesus on kirottu”, ja ettei kukaan voi sanoa: ”Jeesus on Herra”, muuten kuin Pyhässä Hengessä.

⁴ Armolahjoja on erilaisia, mutta Henki on sama. ⁵ Myös palvelutehtäviä on erilaisia, mutta Herra on sama. ⁶ Voimavaikutuksia on erilaisia, mutta Jumala, joka kaikissa vaikuttaa kaiken, on sama. ⁷ Hän antaa Hengen ilmetä itse kussakin yhteiseksi hyödyksi. ⁸ Yhdelle annetaan Hengen kautta viisauden sanat, toiselle saman Hengen vaikutuksesta tiedon sanat, ⁹ toinen saa uskon samassa Hengessä, toinen taas parantamisen armolahjoja samassa Hengessä, ¹⁰ toinen saa lahjan tehdä voimallisia tekoja, toinen profetoimisen lahjan, toinen henkien erottamisen lahjan, toinen eri kielillä puhumisen lahjan, toinen taas lahjan selittää kieliä. ¹¹ Kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, joka jakaa kullekin erikseen niin kuin tahtoo.

Yksi ruumis, monta jäsentä

¹² Niin kuin ruumis on yksi ja siinä on monta jäsentä – mutta kaikki ruumiin jäsenet, vaikka niitä on monta, ovat yksi ruumis – niin on Kristuskin. ¹³ Meidät kaikki, olimme pa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on yhdessä Hengessä kastettu yhdeksi ruumiiksi, ja kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä.

¹⁴ Eihän ruumiskaan muodostu yhdestä jäsenestä vaan monesta. ¹⁵ Jos jalka sanoisi: ”Koska en ole käsi, en kuulu ruumiiseen”, se ei silti olisi ruumiiseen kuulumaton.

¹⁶ Jos korva sanoisi: ”Koska en ole silmä, en kuulu ruumiiseen”, se ei silti olisi ruumiiseen kuulumaton. ¹⁷ Jos koko ruumis olisi silmänä, missä sitten olisi kuulo? Jos taas ruumis olisi kokonaan korvana, missä silloin olisi hajuaisti? ¹⁸ Nyt Jumala on kuitenkin asettanut jokaisen näistä jäsenistä ruumiiseen niin kuin on tahtonut.

¹⁹ Jos kaikki olisivat yhtenä jäsenenä, missä sitten olisi ruumis? ²⁰ Nytpä onkin monta jäsentä mutta yksi ruumis. ²¹ Silmä ei voi sanoa kädelle: ”En tarvitse sinua”, eikä pää jaloille: ”En tarvitse teitä.” ²² Päinvastoin, ne ruumiinjäsenet, jotka näyttävät olevan heikoimpia, ovat välttämättömiä. ²³ Ne ruumiinjäsenet, jotka eivät meistä näytä olevan kovinkaan kunniakkaita, me peitämme sitäkin kunniallisemmin. Ne taas, joita häpeämme, me peitämme sitäkin säädylisemmin, ²⁴ mutta säädyliset ruumiinjäsenemme eivät tarvitse peittämistä. Jumala on liittänyt ruumiin yhteen niin, että hän antoi vähempiarvoiselle suuremman kunnian, ²⁵ jotta ruumiissa ei olisi eripuraisuutta vaan jäsenet pitäisivät yhtäläistä huolta toisistaan. ²⁶ Jos yksi jäsenen kärsii, kärsivät kaikki jäsenet sen kanssa. Jos yksi jäsen saa kunniaa, iloitsevat kaikki jäsenet sen kanssa.

²⁷ Te olette Kristuksen ruumis ja jokainen osaltanne hänen jäseniään. ²⁸ Jumala asetti seurakuntaan ensinnäkin jotkut apostoleiksi, toiseksi jotkut profeetoiksi ja

kolmanneksi jotkut opettajiksi. Sitten hän antoi voimallisia tekoja, sitten armolahjoja parantaa, avustaa, johtaa, puhua eri kielillä. ²⁹ Eivät kai kaikki ole apostoleja? Eiväthän kaikki ole profeettoja? Eivätkä kaikki opettajia? Eivät kai kaikki tee voimallisia tekoja? ³⁰ Eihän kaikilla ole parantamisen armolahjoja? Eiväthän kaikki puhu kielillä? Eivätkä kaikki selitä kieliä? ³¹ Tavoitelkaa innokkaasti parhaimpia armolahjoja. Ja minä osoitan teille vielä verrattoman tien.

Rakkauden ylistys

13 ¹ Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulla ei olisi rakkautta, olisin vain kumiseva vaski tai helisevä symbaali. ² Vaikka minulla olisi profetoimisen lahja ja tuntisin kaikki salaisuudet ja kaiken tiedon ja vaikka minulla olisi kaikki usko, niin että voisin siirtää vuoria, mutta minulla ei olisi rakkautta, en olisi mitään. ³ Vaikka jakaisin kaiken omaisuuteni muiden ruokkimiseksi ja vaikka antaisin ruumiini poltettavaksi, mutta minulla ei olisi rakkautta, en siitä mitään hyötyisi.

⁴ Rakkaus on pitkämielinen, rakkaus on lempeä, rakkaus ei kadehdi, ei kerskaile, ei pöyhkeile, ⁵ ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan, ei katkeroidu, ei pidä mielessään pahaa, ⁶ ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee yhdessä totuuden kanssa. ⁷ Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.

⁸ Rakkaus ei koskaan häviä. Mutta profetoiminen katoaa, kielillä puhuminen lakkaa, ja tieto katoaa. ⁹ Tietämisemme on näet vajavaista, ja profetoimisemme on vajavaista, ¹⁰ mutta kun tulee se, mikä on täydellistä, katoaa se, mikä on vajavaista.

¹¹ Kun olin lapsi, puhuin kuin lapsi. Minulla oli lapsen mieli, ja ajattelin kuin lapsi. Tultuani mieheksi hylkäsin sen, mikä oli lapsenomaista. ¹² Nyt näemme kuin kuvasimesta, arvoituksen tavoin, mutta silloin kasvoista kasvoihin. Nyt tunnen vajavaisesti mutta silloin täydellisesti, niin kuin minut itsenikin tunnetaan täydellisesti.

¹³ Niin pysyvät nyt usko, toivo, rakkaus, nämä kolme. Mutta suurin niistä on rakkaus.

Profetoiminen ja kielillä puhuminen

14 ¹ Tavoitelkaa rakkautta ja pyrkikää innokkaasti saamaan hengellisiä lahjoja, varsinkin profetoimisen lahjaa. ² Kielillä puhuva ei näet puhu ihmisille vaan Jumalalle. Häntä ei ymmärrä kukaan, sillä hän puhuu salaisuuksia hengessä. ³ Profetoiva sen sijaan puhuu ihmisille rakentumiseksi, kehotukseksi ja lohdutukseksi. ⁴ Kielillä puhuva rakentaa itseään, mutta profetoiva rakentaa seurakuntaa. ⁵ Tahtoisin teidän kaikkien puhuvan kielillä, mutta vielä mieluummin tahtoisin teidän profetoivan. Profetoiva on suurempi kuin kielillä puhuva, ellei tämä samalla selitä, niin että seurakunta siitä rakentuu.

⁶ Jos nyt tulisin luoksenne, veljet, ja puhuisin kielillä, mitä hyötyä minusta olisi, ellen puhuisi teille ilmestyksen, tiedon, profetian tai opetuksen sanoja? ⁷ Näinhän

on myös elottomien soittimien, huilun tai lyyran, laita. Kuinka tiedetään, mitä huilulla tai lyyralla soitetaan, elleivät ne soi toisistaan erottuvin sävelin? ⁸Ja jos pasuuna antaa epäselvän äänen, kuka silloin valmistautuu taisteluun? ⁹Samoin jos tekään ette kielellänne esitä selvää puhetta, kuinka teidän puhettanne voidaan ymmärtää? Tehän puhutte tuuleen. ¹⁰Maailmassa lienee vaikka kuinka monta kielitä, mutta ei ainoatakaan, joka ei olisi ymmärrettävissä. ¹¹Mutta ellen tunne sanojen merkitystä, olen puhujalle muukalainen ja puhuja on minulle muukalainen. ¹²Samoin tekin, kun kerran tavoittelette innokkaasti henkilahjoja, pyrkikää saamaan niitä runsaasti seurakunnan rakentumiseksi.

¹³Siksi se, joka puhuu kielillä, rukoiloon, että kykenisi selittämään kielet. ¹⁴Jos näet rukouksen kielillä, henkeni kyllä rukoilee mutta ymmärrykseni on hedelmätön. ¹⁵Mitä siis tehdä? Minun tulee rukoilla hengelläni mutta myös ymmärrykselläni. Minun tulee laulaa kiitosta hengelläni mutta myös ymmärrykselläni. ¹⁶Jos ylistät Jumalaa hengelläsi, kuinka paikalla oleva oppimaton voi sanoa kiitokseesi aamenen, kun hän ei ymmärrä mitä sanot. ¹⁷Sinä kyllä kiität hyvin, mutta toinen ei siitä rakennu. ¹⁸Minä kiitan Jumalaani puhuen kielillä enemmän kuin kukaan teistä. ¹⁹Mutta seurakunnassa tahdon puhua mieluummin viisi sanaa ymmärrykselläni, opettaakseni muitakin, kuin kymmenentuhatta sanaa kielillä.

²⁰Veljet, älkää ymmärrykseltänne olko lapsia. Pahuudessa olkaa alaikäisiä mutta ymmärrykseltänne täysi-ikäisiä. ²¹Laissa on kirjoitettu: ”Vierailla kielillä ja muukalaisten huulilla minä puhun tälle kansalle, eikä se sittenkään kuuntele minua, sanoo Herra.”

²²Kielet eivät siis ole merkki uskoville vaan niille, jotka eivät usko. Profetoiminen taas ei ole merkki niille, jotka eivät usko, vaan uskoville. ²³Jos siis koko seurakunta kokoontuisi yhteen ja kaikki puhuisivat kielillä ja paikalle tulisi oppimattomia tai niitä, jotka eivät usko, eivätkö he sanoisi teidän olevan järjiltänne? ²⁴Jos sen sijaan kaikki profetoisivat ja joku, joka ei usko tai on oppimaton, tulisi sisään, niin kaikki paljastaisivat hänet ja lausuisivat hänestä tuomion. ²⁵Siten hänen sydämensä salaisuudet tulisivat ilmi, ja niin hän kasvoilleen heittäytyen rukoilisi Jumalaa ja julistaisi: ”Todellakin, Jumala on teidän keskuudessanne.”

Armolahjat ja järjestys seurakunnan kokouksissa

²⁶Kuinka siis on, veljet? Kun kokoonnutte yhteen, jokaisella teistä on jotakin annettavaa: laulu, opetus tai ilmestys, puhe kielillä tai sen selitys. Kaikki tapahtukoon rakentumiseksi. ²⁷Jos puhutaan kielillä, vain kaksi tai enintään kolme puhukoon, kukin vuorollaan, ja yksi selittääköön. ²⁸Mutta jos ei ole selittäjää, niin kielilläpuhujat olkoon vaiti seurakunnassa ja puhukoon itselleen ja Jumalalle. ²⁹Profeetoista saa puhua kaksi tai kolme, ja muut arvostelkoot. ³⁰Jos joku toinen kokouksessa istuivista saa ilmestyksen, vaietkoon edellinen. ³¹Te voitte näet kaikki profetoida vuorollanne, jotta kaikki oppisivat ja saisivat kehotusta. ³²Profeettojen henget ovat profeetoille alamaiset, ³³sillä Jumala ei ole epäjärjestyksen vaan rauhan Jumala.

Niin kuin on laita kaikissa pyhien seurakunnissa, ³⁴ naiset olkoot vaiti teidänkin seurakuntanne kokouksissa. Heidän ei ole lupa puhua, vaan olkoot alamaisia, niin kuin lakikin sanoo. ³⁵ Jos he tahtovat oppia jotakin, kysykööt kotona omalta mieheltään, sillä naisen on häpeällistä puhua seurakunnan kokouksessa. ³⁶ Vai teistäkö Jumalan sana on lähtenyt? Tai ainoastaan teillekö se on tullut?

³⁷ Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäköön, että se, mitä teille kirjoitan, on Herran käsky. ³⁸ Jos joku ei tätä ymmärrä, olkoon ymmärtämättä. ³⁹ Siispä veljeni, tavoitelkaa innokkaasti profetoimisen lahjaa alkääkää estäkö kielillä puhumista. ⁴⁰ Kaikki tapahtukoon kuitenkin arvokkaasti ja järjestyksessä.

Kristuksen ylösnousemus

15 Veljet, minä teen selväksi teille sen evankeliumin, jonka olen teille julistanut ja jonka olette ottaneet vastaan ja jossa myös pysytte. ² Sen kautta te myös pelasutte, jos pidätte kiinni siitä sellaisena kuin sen teille julistin. Muuten olette aivan turhaan uskoneet. ³ Ennen kaikkea annoin teille tiedoksi sen, minkä myös itse olin saanut: Kristus kuoli meidän syntiemme tähden Kirjoitusten mukaan, ⁴ hänet haudattiin ja hänet herätettiin kolmantena päivänä Kirjoitusten mukaan, ⁵ ja hän näyttäytyi Keefaalle ja sitten niille kahdelletoista.

⁶ Sen jälkeen hän näyttäytyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa mutta jotkut ovat jo nukkuneet pois. ⁷ Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille. ⁸ Viimeiseksi kaikista hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikään kuin keskonen, ⁹ sillä minä olen apostoleista vähäisin enkä ole sen arvoinen, että minua edes kutsutaan apostoliksi, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa. ¹⁰ Mutta Jumalan armosta minä olen se, mikä olen, eikä hänen armonsa minua kohtaan ole ollut turha. Olen tehnyt enemmän työtä kuin kukaan heistä, en tosin minä vaan Jumalan armo, joka on minun kanssani.

¹¹ Olipa siis kyse minusta tai heistä, näin me julistamme, ja näin te olette tulleet uskoon.

Kuolleiden ylösnousemus

¹² Mutta jos Kristuksesta julistetaan, että hänet on herätetty kuolleista, kuinka jotkut teistä sanovat, ettei kuolleiden ylösnousemusta ole? ¹³ Jos ei ole kuolleiden ylösnousemusta, ei Kristustakaan ole herätetty kuolleista. ¹⁴ Mutta jos Kristusta ei ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa, turhaa myös teidän uskonne. ¹⁵ Silloin meidät myös havaitaan vääriksi Jumalan todistajiksi. Olemmehan todistaneet Jumalasta, että hän herätti Kristuksen, jota hän ei olisikaan herättänyt, jos kerran kuolleita ei herätetä. ¹⁶ Jos kerran kuolleita ei herätetä, ei Kristustakaan ole herätetty. ¹⁷ Mutta jos Kristusta ei ole herätetty, teidän uskonne on turha ja te olette vielä synneissänne. ¹⁸ Silloin myös Kristuksessa nukkuneet ovat kadotettuja.

¹⁹ Jos olemme panneet toivomme Kristukseen vain tämän elämän ajaksi, olemme kaikista ihmisistä surkuteltavimpia.

²⁰ **Mutta** nytpä Kristus on herätetty kuolleista, esikoisena kuolemaan nukkuneista.

²¹ Koska kuolema on tullut ihmisen kautta, niin myös kuolleiden ylösnousemus on tullut ihmisen kautta. ²² Sillä niin kuin kaikki kuolevat Aadamissa, niin myös kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa, ²³ jokainen vuorollaan, esikoisena Kristus ja sitten Kristuksen omat hänen tullessaan. ²⁴ Sitten tulee loppu, kun hän luovuttaa valtakunnan Jumalan ja Isän haltuun kukistettuaan kaiken hallituksen ja kaiken vallan ja voiman. ²⁵ Kristuksen pitää näet hallita siihen asti, kunnes hän on pannut kaikki viholliset jalkojensa alle. ²⁶ Vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema. ²⁷ Sillä kaiken on Jumala alistanut hänen jalkojensa alle. Mutta kun sanotaan, että kaikki on alistettu, on selvää, että siihen ei kuulu hän, joka on alistanut kaiken Kristuksen valtaan. ²⁸ Ja kun kaikki on alistettu Pojan valtaan, silloin itse Poikakin alistuu sen valtaan, joka on alistanut kaiken hänen valtaansa, jotta Jumala olisi kaikki kaikissa.

²⁹ **Mitä** muuten tekevät ne, jotka kastattavat itsensä kuolleiden puolesta? Ellei kuolleita lainkaan herätetä, miksi he sitten kastattavat itsensä näiden puolesta?

³⁰ Ja miksi me sitten joka hetki antaudumme vaaraan? ³¹ Minä kuolen joka päivä, niin totta kuin te, veljet, olette kerskaukseni Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme. ³² Mitä hyötyä minulle inhimillisesti ajatellen on siitä, että olen taisellut Efesoksessa petoja vastaan? Jos kuolleita ei herätetä, niin syökäämme ja juokaamme, sillä huomenna me kuolemme. ³³ Älkää eksykö! "Huono seura hyvät tavat turmelee." ³⁴ Raitistukaa oikealla tavalla älkääkään tehkö syntiä. On näet niitä, joilla ei ole mitään tietoa Jumalasta. Sanon tämän teidän häpeäksenne.

Ylösnousemusruumis

³⁵ **Joku** ehkä kysyy: "Miten kuolleet herätetään? Ja millaisessa ruumiissa he tulevat?" ³⁶ Sinä mieletön! Eihän se, minkä kylvät, herää eloon, ellei se ensin kuole. ³⁷ Ja kun kylvät, et kylvä nousevaa vartta vaan pelkän siemenen, kenties vehnän tai jonkin muun kasvin. ³⁸ Mutta Jumala antaa sille sellaisen varren kuin tahtoo, kullekin siemenelle sen oman varren. ³⁹ Ei kaikki liha ole samanlaista. Toista on ihmisen liha, toista taas karjan liha, toista lintujen liha ja toista kalojen. ⁴⁰ Ja on taivaallisia ruumiita ja maallisia ruumiita, mutta toisenlaista on taivaallisten kirkkaus, toisenlaista taas maallisten. ⁴¹ Toista on auringon kirkkaus, toista kuun kirkkaus ja toista tähtien kirkkaus. Toinen tähti eroaa toisesta kirkkaudeltaan.

⁴² **Näin** on myös kuolleiden ylösnousemus. Kylvetään katoavaisuudessa, nousee katoamattomuudessa. ⁴³ Kylvetään alhaisuudessa, nousee kirkkaudessa. Kylvetään heikkoudessa, nousee voimassa. ⁴⁴ Kylvetään sielullinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. Jos kerran on sielullinen ruumis, niin on myös hengellinen ruumis.

⁴⁵ Niin onkin kirjoitettu: "Ensimmäisestä ihmisestä, Aadamista, tuli elävä sielu." Viimeisestä Aadamista tuli eläväksi tekevä henki. ⁴⁶ Mutta ensimmäisenä ei ole hengellinen vaan sielullinen, vasta sitten hengellinen. ⁴⁷ Ensimmäinen ihminen oli

maasta ja maallinen. Toinen ihminen on Herra taivaasta. ⁴⁸ Millainen maallinen oli, sellaisia ovat maalliset. Millainen taivaallinen on, sellaisia ovat myös taivaalliset. ⁴⁹ Ja niin kuin meissä on ollut maallisen kuva, niin meissä tulee olemaan myös taivaallisen kuva.

⁵⁰ **Mutta** sen sanon, veljet, ettei liha ja veri voi periä Jumalan valtakuntaa eikä katoavaisuus peri katoamattomuutta. ⁵¹ Minä sanon teille salaisuuden: Emme me kaikki kuolemaan nuku, mutta kaikki me muutamme, ⁵² yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasuunan soidessa. Pasuuna soi, ja kuolleet nousevat katoamattomina, ja me muutamme. ⁵³ Sillä tämän katoavaisen pitää pukeutua katoamattomuuteen ja tämän kuolevaisen pukeutua kuolemattomuuteen. ⁵⁴ Mutta kun tämä katoavainen pukeutuu katoamattomuuteen ja tämä kuolevainen pukeutuu kuolemattomuuteen, toteutuu se sana, joka on kirjoitettu: "Kuolema on nieltä ja voitto saatu. ⁵⁵ Kuolema, missä on sinun voittoni? Kuolema, missä on sinun pistimesi?"

⁵⁶ **Kuoleman** pistin on synty, ja synnin voima on laki. ⁵⁷ Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta! ⁵⁸ Olkaa siis, rakkaat veljeni, lujia ja järkähtämättömiä, aina innokkaita Herran työssä, ja tietäkää, ettei vaivannäköne Herrassa ole turhaa.

Pyhien avustaminen

16 ¹ **Mitä** tulee keräykseen pyhiä varten, tehkää tekin samoin kuin olen määrännyt Galatian seurakunnille. ² Kunkin viikon ensimmäisenä päivänä pankoon jokainen teistä talteen jotakin, säästäen menestymisensä mukaan, ettei keräyksiä tehtäisi vasta minun tultuani. ³ Sitten kun tulen, lähetän ne, jotka te katsotte sopiviksi, valtuuskirjeet mukanaan viemään teidän rakkaudenlahjaanne Jerusalemiin. ⁴ Jos asia on sen arvoinen, että minunkin on lähdeittävä matkaan, he saavat lähteä kanssani.

Matkasuunnitelmia

⁵ **Aion** tulla teidän luoksenne kuljettuani Makedonian läpi. Tulen nimittäin Makedonian kautta. ⁶ Teidän luonanne viivyn ehkä jonkin aikaa, kenties vietän talvenkin, jotta auttaisitte minua eteenpäin minne menenkin. ⁷ En tahdo nyt vain ohimennen käydä teitä katsomassa. Toivon voivani viipyä luonanne jonkin aikaa, jos Herra suo. ⁸ Mutta Efesoksessa viivyn helluntaihin saakka, ⁹ sillä minulle on avautunut ovi suureen ja hedelmälliseen työhön, ja vastustajia on paljon.

¹⁰ **Jos** Timoteus saapuu, katsokaa, että hän voi olla luonanne pelotta, sillä hän tekee Herran työtä niin kuin minäkin. ¹¹ Älköön siis kukaan halveksiko häntä. Lähettäkää hänet rauhassa matkalle, jotta hän tulisi luokseni, sillä minä odotan häntä veljien kanssa.

¹² **Mit**ä veli Apollokseen tulee, olen useasti kehottanut häntä lähtemään veljien kanssa luoksenne. Hänellä ei ole nyt lainkaan halua lähteä, mutta hän tulee, kun hänelle sopii.

Kehotuksia ja tervehdyksiä

¹³ **Valv**okaa, pysykää uskossa lujina, olkaa miehekkäitä, olkaa vahvoja. ¹⁴ Kaikki, mitä teette, tapahtukoon rakkaudessa.

¹⁵ **Keh**otan teitä, veljet: Te tiedätte, että Stefanas ja hänen perhekuntansa ovat Akhaian ensihedelmä ja että he ovat antautuneet pyhien palvelukseen. ¹⁶ Olkaa tekin kuuliaisia heidän kaltaisilleen ja jokaiselle, joka yhdessä heidän kanssaan tekee työtä ja näkee vaivaa. ¹⁷ Iloitsen siitä, että Stefanas, Fortunatus ja Akaikos ovat tulleet tänne. He korvaavat minulle teidän poissaolonne. ¹⁸ He ovat virkistäneet minun henkeäni niin kuin teidänkin. Antakaa siis tunnustus sellaisille miehille.

¹⁹ **A**asian seurakunnat tervehtivät teitä. Akvila ja Priskilla sekä heidän kodissaan koontuva seurakunta lähettävät teille paljon terveisiä Herrassa. ²⁰ Kaikki veljet lähettävät teille tervehdyksen. Tervehtikää toisianne pyhällä suudelmalla.

²¹ **T**ervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. ²² Jos joku ei pidä Herraa Jeesusta Kristusta rakkaana, hän olkoon kirottu! Maranata! ²³ Herran Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne. ²⁴ Rakkauteni on teidän kaikkien kanssa Kristuksessa Jeesuksessa. Aamen.

PAAVALIN TOINEN KIRJE KORINTTILAISILLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, ja veli Timoteus Korin-tissa olevalle Jumalan seurakunnalle ja kaikille pyhille koko Akhaïassa. ²Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Kaiken lohdutuksen Jumala

³Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, laupeu-den Isä ja kaiken lohdutuksen Jumala. ⁴Hän lohduttaa meitä kaikissa ahdistuksis-samme, että me voisimme lohduttaa kaikenlaisessa ahdistuksessa olevia sillä loh-dutuksella, jolla Jumala lohduttaa meitä itseämme. ⁵Niin kuin Kristuksen kärsimyk-set tulevat runsaina osaksemme, samoin tulee Kristuksen kautta runsaana osak-semme myös lohdutus. ⁶Jos me olemme ahdistuksessa, se on teille lohdutukseksi ja pelastukseksi. Jos taas saamme lohdutusta, sekin on teille lohdutukseksi ja pelastukseksi, joka vaikuttaa sen, että te kestätte samat kärsimykset, joita mekin kärsimme. ⁷Teihin kohdistuva toivomme on luja, kun tiedämme, että niin kuin te olette osallisia kärsimyksistä, samoin olette osallisia myös lohdutuksesta.

⁸Emme tahdo pitää teitä, veljet, tietämättöminä siitä ahdistuksesta, johon jou-duimme Aasiassa. Olimme ylen määrin, yli voimiemme, rasittuneet, niin että olim-me epätoivoisia hengestämmekin. ⁹Pidimme itseämme jo kuolemaan tuomittuina, ettemme luottaisi itseemme vaan Jumalaan, joka herättää kuolleet. ¹⁰Hän pelasti meidät näin suuresta kuolemanvaarasta, ja edelleen pelastaa, ja häneen me olem-me panneet sen toivon, että hän vielä vastaisuudessakin pelastaa, ¹¹kun tekin au-tatte meitä rukouksin, jotta monet kiittäisivät Jumalaa meidän vuoksemme siitä armolahjasta, joka on tullut osaksemme.

Muutos Paavalin suunnitelmissa

¹²Meidän kerskauksemme on tämä: omantuntonne todistus siitä, että me maail-massa ja varsinkin teidän luonanne olemme vaeltaneet Jumalan pyhyudessa ja puhtaudessa, emme lihallisessa viisaudessa vaan Jumalan armossa. ¹³Eihän siinä, mitä teille kirjoitamme, ole muuta kuin se, minkä voitte lukea ja myös ymmärtää. Toivon teidän loppuun asti ymmärtävän, ¹⁴niin kuin olette osittain meitä ymmärtä-neetkin, että Herramme Jeesuksen päivänä me olemme teidän kerskauksenne ku-ten myös te meidän.

¹⁵Tässä luottamuksessa aion ensin tulla luoksenne, jotta saisitte toisen suosion-osoituksen, ¹⁶ja matkustaa kauttanne Makedoniaan ja palata taas Makedoniasta luoksenne ja teidän varustamananne jatkaa matkaa Juudeaan. ¹⁷En kai näin ai-koessani ole menetellyt kevytmielisesti? Vai päätänkö lihan mukaan sen, minkä

päättän, niin että puheeni on sekä “kyllä, kyllä” että “ei, ei”? ¹⁸ Mutta Jumala on luotettava, niin että meidänkään puheemme teille ei ole “kyllä” ja “ei”. ¹⁹ Eihän Jumalan Poika, Jeesus Kristus, jota me, minä ja Silvanus ja Timoteus, olemme keskuudessanne saarnanneet, tullut ollakseen “kyllä” ja “ei”, vaan hänessä tuli “kyllä”. ²⁰ Niin monta kuin on Jumalan lupausta, ne ovat hänessä “kyllä”. Siksi tulee hänen kauttaan myös niiden “aamen”, Jumalan kunniaksi meidän kauttamme. ²¹ Mutta hän, joka lujittaa meidät yhdessä teidän kanssanne Kristukseen ja on voinut meidät, on Jumala. ²² Hän on myös painanut meihin sinettinsä ja antanut Hengen vakuudeksi meidän sydämiimme. ²³ Kutsun Jumalan sieluni todistajaksi, että teitä säästääkseni en vielä ole tullut Korinttiin. ²⁴ Ei niin, että pyrkisimme hallitsemaan teidän uskoanne, vaan yhdessä me autamme teitä iloonne, sillä uskossa te olette lujia.

2 ¹ Päätin näet mielessäni, että tullessani luoksenne en taas toisi murhetta mukani. ² Jos teen teidät murheellisiksi, kuka muu voi saada minua iloiseksi kuin se, jonka olen tehnyt murheelliseksi? ³ Juuri tästä kirjoitinkin teille, etten tullessani saisi murhetta niistä, joista minun piti saada iloa. Luotan teihin kaikkiin, että minun iloni on kaikkien teidän ilonne. ⁴ Kirjoitin teille suuressa sydämen ahdistuksessa ja hädässä monin kyynelin, en siksi, että tulisitte murheellisiksi vaan että tuntuksitte sen suuren rakkauden, joka minulla on teitä kohtaan.

Anteeksianto syntiä tehneelle

⁵ Jos joku on tuottanut murhetta, hän ei ole tuottanut murhetta vain minulle vaan teille kaikille – ainakin jossain määrin, etten liioittelisi. ⁶ Sellaiselle riittää se rangaistus, jonka useimmat teistä ovat hänelle antaneet. ⁷ Nyt teidän päinvastoin tulee ennemminkin antaa anteeksi ja lohduttaa, ettei hän menehtyisi liian suureen murheeseen. ⁸ Siksi kehotan, että päätätte ruveta osoittamaan hänelle rakkautta. ⁹ Tätä varten kirjoitinkin teille, jotta saisin tietää, kestätekö koetuksen, oletteko kaikessa kuuliaisia. ¹⁰ Kenelle te jotakin annatte anteeksi, hänelle annan minäkin. Sen, mitä olen antanut anteeksi – jos minulla on ollut jotakin anteeksi annettavaa – sen olen antanut anteeksi teidän vuoksenne Kristuksen kasvojen edessä, ¹¹ ettei Saatana pääsisi meistä voitolle. Hänen aikeensa eivät ole meille tuntemattomia.

Kristuksen voittosaatossa

¹² Tultuani Trooakseen julistamaan Kristuksen evankeliumia minulle avautui ovi Herran työhön. ¹³ Minä en kuitenkaan saanut rauhaa hengessäni, kun en tavannut veljeäni Titusta. Siksi hyvästelini uskovat ja lähdin Makedoniaan.

¹⁴ Kiitos Jumalalle, joka aina kuljettaa meitä Kristuksen voittosaatossa ja meidän kauttamme joka paikassa tuo ilmi hänen tuntemisensa tuoksun! ¹⁵ Sillä me olemme Kristuksen tuoksu Jumalalle niin pelastuvien kuin kadotukseen joutuvienkin joukossa. ¹⁶ Toisille se on kuoleman haju kuolemaksi, toisille elämän tuoksu elä-

mäksi. Mutta kuka on tähän kelvollinen? ¹⁷ Me emme ole niin kuin ne monet, jotka myyskentelevät Jumalan sanaa, vaan vilpittömästi, Jumalan vaikutuksesta, me puhumme Jumalan edessä Kristuksessa.

Uuden liiton kirkkaus

3¹ Alammeko taas suositella itseämme? Tarvitsemmeko mekin suosituskirjeitä teitä varten tai teiltä niin kuin jotkut muut? ² Te itse olette meidän kirjeemme, joka on kirjoitettu meidän sydämiimme ja jonka kaikki ihmiset tuntevat ja lukevat. ³ Onhan selvää, että te olette Kristuksen kirje, meidän palvelutyöllämme kirjoitettu, ei musteella vaan elävän Jumalan Hengellä, ei kivitaluihin vaan sydämen liha-taluihin.

⁴ Tällainen luottamus meillä on Kristuksen kautta Jumalaan, ⁵ ei niin, että kykenisimme itse mitään päättämään, aivan kuin se olisi lähtöisin meistä itsestämme, vaan meidän kykymme on lähtöisin Jumalasta. ⁶ Hän on myös tehnyt meidät kykeneviksi olemaan uuden liiton palvelijoita, ei kirjaimen vaan Hengen. Kirjain tuottaa kuoleman, mutta Henki tekee eläväksi.

⁷ Jos jo kuoleman virka, kirjaimin kaiverrettuna kivitaluihin, ilmeni kirkkaudessa, niin että israelilaiset eivät voineet katsoa Moosesta kasvoihin hänen kasvojensa kirkkauden vuoksi, joka kuitenkin oli katoavaa, ⁸ kuinka paljon enemmän kirkkautta onkaan Hengen viralla! ⁹ Jos jo kadotustuomion virka säteili kirkkautta, paljon enemmän kirkkaudessa on vanhurskauden virka. ¹⁰ Se, millä ennen oli kirkkautta, on nyt tämän ylivoimaisen kirkkauden rinnalla kirkkautta vailla. ¹¹ Jos sillä, mikä on katoavaa, oli kirkkautta, paljon enemmän kirkkautta on sillä, mikä on pysyvää.

¹² Koska meillä on tällainen toivo, toimimme hyvin rohkeasti ¹³ emmekä tee niin kuin Mooses, joka pani kasvoilleen peitteen, etteivät Israelin lapset näkisi sen loppua, mikä on katoavaa. ¹⁴ Mutta heidän mielensä paatuivat, ja sama peite pysyy vielä tänäkin päivänä poistamatta vanhan liiton Kirjoituksia luettaessa, sillä vasta Kristuksessa se katoaa. ¹⁵ Vielä tänäänkin peite on heidän sydämensä päällä Moosesta luettaessa, ¹⁶ mutta kun heidän sydämensä kääntyy Herran puoleen, peite otetaan pois. ¹⁷ Herra on Henki, ja missä Herran Henki on, siellä on vapaus. ¹⁸ Me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niin kuin muuttaa Herra, joka on Henki.

Kristuksen evankeliumin valo

4¹ Sen vuoksi me emme lannistu – meillä on tämä palveluvirka saamamme armon mukaan – ² vaan olemme hylänneet kaikki häpeälliset salatiet, emme vaella kavaluudessa emmekä väärennä Jumalan sanaa, vaan tuomalla julki totuuden me suosittelemme itseämme Jumalan edessä jokaisen ihmisen omalletunnolle. ³ Jos evankeliumimme on peitossa, peite on niissä, jotka joutuvat kadotukseen, ⁴ niissä epä-

uskoisissa, joiden mielet tämän maailman jumala on sokaissut, niin ettei heille loista se valo, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva. ⁵ Emmehän me julista itseämme vaan Jeesusta Kristusta: hän on Herra ja me teidän palvelijoitanne Jeesuksen tähden. ⁶ Jumala, joka sanoi: ”Loistakoon valo pimeydestä”, valaisi sydämemme, niin että Jumalan kirkkauden tunteminen, sen kirkkauden, joka loistaa Jeesuksen Kristuksen kasvoilta, levittäisi valoaan.

Aarre saviastioissa

⁷ Tämä aarre on meillä saviastioissa, jotta tuo suunnattoman suuri voima olisi Jumalan eikä näyttäisi tulevan meistä. ⁸ Me olemme kaikin tavoin ahtaalla mutta emme umpikujassa, neuvottomia mutta emme toivottomia, ⁹ vainottuja mutta emme hylättyjä, maahan lyötyjä mutta emme tuhottuja. ¹⁰ Me kannamme aina ruumiissamme Herran Jeesuksen kuolemaa, että myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin. ¹¹ Meidät, jotka elämme, annetaan aina alttiiksi kuolemalle Jeesuksen tähden, että myös Jeesuksen elämä tulisi kuolevaisessa ruumiissamme näkyviin. ¹² Niinpä siis kuolema tekee työtään meissä mutta elämä teissä. ¹³ Mutta koska meillä on sama uskon Henki, niin kuin on kirjoitettu: ”Minä uskon, ja sen vuoksi puhun”, niin mekin uskomme ja sen vuoksi myös puhumme. ¹⁴ Sillä me tiedämme, että hän, joka herätti Herran Jeesuksen, herättää meidätkin Jeesuksen kanssa ja tuo esiin yhdessä teidän kanssanne. ¹⁵ Tämä kaikki tapahtuu teidän vuoksenne, jotta aina enenevä armo saisi aikaan yhä useammissa vielä runsaampaa kiitosta Jumalan kunniaksi.

Kirkkauden toivo

¹⁶ Sen vuoksi me emme lannistu. Vaikka ulkonainen ihmisemme rappeutuukin, sisäinen ihmisemme kuitenkin uudistuu päivä päivältä. ¹⁷ Tämä hetken kestävä, kevyt ahdistuksemme tuottaa meille ikuisen kirkkauden runsauden, määrättömän ja suunnattoman, ¹⁸ meille, jotka emme kiinnitä katsettamme näkyviin vaan näkymättömiin, sillä näkyvät ovat ajallisia mutta näkymättömät iankaikkisia.

5 ¹ Me tiedämme, että vaikka tämä meidän maallinen telttamajamme hajotetaan-kin, meillä on taivaissa asumus Jumalalta, ikuinen maja, joka ei ole käsin tehty. ² Tässä majassamme huokailemme ikävöiden, että saisimme pukeutua taivaalliseen majaamme. ³ Kun sitten olemme pukeutuneet siihen, meitä ei enää havaita alastomiksi. ⁴ Me, jotka olemme tässä majassa, huokailemme ahdistuneina, koska emme tahdo riisuutua vaan pukeutua, niin että elämä nielisi sen, mikä on kuolevaista. ⁵ Jumala itse on valmistanut meidät juuri tähän ja on antanut meille vakuudeksi Hengen.

⁶ Siksi olemme aina turvallisella mielellä ja tiedämme, että niin kauan kuin olemme kotona tässä ruumiissamme, olemme poissa Herran luota. ⁷ Mehän vaellamme us-

kossa, emme näkemisessä. ⁸ Mutta me olemme turvallisella mielellä ja haluaisimme mieluummin muuttaa pois ruumiistamme ja päästä kotiin Herran luo. ⁹ Siksi pidämmekin kunnia-asianamme olla hänelle mieliksi, olimmepa kotona tai poissa. ¹⁰ Sillä kaikkien meidän on ilmestytävä Kristuksen tuomioistuimen eteen, jotta kukin saisi sen mukaan, mitä hän ruumiissa ollessaan on tehnyt, hyvää tai pahaa.

Sovituksen virka

¹¹ Kun siis tiedämme, mitä Herran pelko on, me koetamme saada ihmisiä uskomaan. Jumala kyllä tuntee meidät, ja toivon, että tekin omassatunnossanne tunnette meidät. ¹² Emme nyt taas suosittele itseämme teille. Haluamme vain antaa teille aiheen kerskua meistä, niin että voisitte vastata niille, jotka kerskailevat siitä, mikä näkyy ulospäin, eivätkä siitä, mitä on sydämessä. ¹³ Jos olemme olleet suunniltamme, se on tapahtunut Jumalan tähden. Jos taas maltamme mielemme, teemme sen teidän vuoksenne, ¹⁴ sillä Kristuksen rakkaus vaatii meitä, jotka olemme tulleet tähän päätökseen: Yksi on kuollut kaikkien puolesta, siispä kaikki ovat kuolleet. ¹⁵ Hän on kuollut kaikkien puolesta, että ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen vaan hänelle, joka on heidän vuokseen kuollut ja noussut ylös.

¹⁶ Niinpä emme enää tunne ketään lihan mukaan. Jos olemmekin tunteneet Kristuksen lihan mukaan, emme kuitenkaan nyt enää tunne. ¹⁷ Siis jos joku on Kristuksessa, hän on uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle! ¹⁸ Kaikki on Jumalasta, joka Jeesuksen Kristuksen kautta on sovittanut meidät itsensä kanssa ja antanut meille sovituksen viran. ¹⁹ Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut ihmisille syyksi heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. ²⁰ Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläitä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. ²¹ Hänet, joka ei synnistä tiennyt, Jumala teki meidän tähtemme synniksi, jotta me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi.

6. Jumalan työtovereina me kehotamme teitä ottamaan vastaan Jumalan armon niin, ettei se jää turhaksi. ² Hän sanookin: "Sopivalla ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut." Nyt on sopiva aika, nyt on pelastuksen päivä.

Apostolin koettelemukset

³ Me emme anna missään kohden aihetta paheksumiseen, ettei palvelutehtäväämme moitittaisi. ⁴ Kaikessa me osoitamme olevamme Jumalan palvelijoita: suuressa kärsivällisyydessä, vaivoissa, hädässä ja ahdistuksissa, ⁵ ruoskittaessa, vankiloissa ja mellakoissa, vaivannäössä, valvomisessa, paastoissa ⁶ ja puhtaudessa, tiedossa, pitkämielisyydessä ja ystävällisyydessä, Pyhässä Hengessä, vilpittömässä rakkautessa, ⁷ totuuden sanassa ja Jumalan voimassa, vanhurskauden aseet oikeassa ja vasemmassa kädessä, ⁸ kunniaissa ja häpeässä, pahassa maineessa ja hyvässä, vil-

litsijöinä ja kuitenkin totta puhuvina, 9tuntemattomina ja kuitenkin hyvin tunnettuina, kuolemaisillamme, mutta katso, me elämme, kuritettuina emmekä kuitenkaan tapettuina, 10murheellisina mutta aina iloisina, köyhinä ja kuitenkin monia rikkaiksi tekevinä, mitään omistamatta ja kuitenkin omistaen kaiken.

11 Suumme on auennut puhumaan teille, korinttilaiset, sydämemme on avartunut.

12 Meidän sydämemme ei ole ahdas teitä kohtaan, mutta teidän oma sisimpänne on ahdas. 13 Antakaa samanlainen vastalahja: – puhun kuin lapsille – avartukaa tekin!

Elävän Jumalan temppeli

14 Älkää ryhtykö kantamaan vierasta iestä yhdessä niiden kanssa, jotka eivät usko. Mitä yhteistä on vanhurskaudella ja vääryydellä? Tai mitä yhteyttä on valolla ja pimeydellä? 15 Miten Kristus ja Beliar sopivat yhteen? Tai mitä yhteistä uskovalla on sen kanssa, joka ei usko? 16 Miten sopivat yhteen Jumalan temppeli ja epäjumalat? Mehän olemme elävän Jumalan temppeli, niin kuin Jumala on sanonut: ”Minä asun heissä ja kuljen heidän keskellään. Minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.” 17 Sen tähden: ”Lähtekää pois heidän keskeltään ja erotkaa heistä, sanoo Herra, älkääkään koskeko saastaiseen, niin minä otan teidät omakseni 18 ja olen teidän Isänne, ja te olette minun poikiani ja tyttäriäni, sanoo Herra, Kaikkivaltias.”

7 Koska meillä siis on nämä lupaukset, rakkaani, puhdistautukaamme kaikesta lihan ja hengen saastaisuudesta, saattaen pyhityksemme täydelliseksi Jumalan pelossa.

Paavalin ja Tituksen ilo korinttilaisista

2 Antakaa meille tilaa sydämessänne. Emme ole tehneet kenellekään vääryyttä, emme olleet kenellekään turmioksi emmekä hyötyneet kenenkään kustannuksella. 3 Tätä en sano tuomitakseni teitä. Olenhan jo sanonut, että te olette sydämessämme, yhdessä kuollaksemme ja yhdessä elääksemme. 4 Luottamukseni teitä kohtaan on suuri, ja minulla on paljon aihetta kerskua teistä. Olen täynnä lohdutusta, iloni on ylenpalttinen kaikessa ahdingossamme.

5 Makedoniaan tultuammekaan ei lihamme saanut mitään lepoa vaan olimme kaikin tavoin ahdistettuja: ulkoapäin taisteluja, sisältäpäin pelkoja. 6 Mutta Jumala, joka lohduttaa masentuneita, rohkaisi meitä Tituksen tulolla, 7 eikä ainoastaan hänen tulollaan, vaan myös sillä lohdutuksella, jota hän oli saanut teiltä. Hän kertoi meille teidän kaipauksestanne, valitteluistanne ja innostanne minun parhaakseni, niin että iloitsin vielä enemmän.

8 Vaikka teinkin teidät murheellisiksi kirjeelläni, en kadu sitä. Jos kaduinkin nähdesäni, että tuo kirje – vaikkapa vain vähäksi aikaa – saattoi teidät murheellisiksi, 9 niin nyt iloitsen. En iloitse siitä, että tulitte murheellisiksi, vaan siitä, että mur-

heenne koitui teille kääntymykseksi. Murheenne oli Jumalan mielen mukaista, joten emme aiheuttaneet teille mitään vahinkoa. ¹⁰Jumalan mielen mukainen murhe saa aikaan kääntymyksen, joka koituu pelastukseksi ja jota ei tarvitse ka-tua, mutta maailman murhe tuottaa kuoleman. ¹¹Katsokaa, kuinka suurta intoa juuri tuo Jumalan mielen mukainen murehtiminen on saanut teissä aikaan, mitä puolustautumista, paheksumista ja pelkoa, mitä ikävöimistä, kiivautta ja rankaise-mista! Olette kaikin tavoin osoittaneet olevanne puhtaita tässä asiassa. ¹²Vaikka siis kirjoitinkin teille, en kirjoittanut vääryyttä tehneen tai vääryyttä kärsineen vuoksi vaan siksi, että teidän intonne meidän puolestamme tulisi keskuudessanne julki Jumalan edessä. ¹³Tämä on lohduttanut meitä. Mutta tämän lohdutuksen lisäksi vielä paljon enemmän meitä on ilahduttanut Tituksen ilo siitä, että hänen henkensä on saanut virvoitusta teiltä kaikilta. ¹⁴Jos siis olen jossakin asiassa kehu-nut teitä hänelle, en ole joutunut häpeään. Niin kuin kaikki, mitä olemme puhu-neet teille, on totta, niin on osoittautunut todeksi myös se, mistä olemme teitä kehuneet Titukselle. ¹⁵Hänen sydämensä kiintyy yhä enemmän teihin, kun hän muistelee kaikkien teidän kuuliaisuuttanne, kuinka te peläten ja vavisten otitte hä-net vastaan. ¹⁶Iloitsen siitä, että voin kaikessa luottaa teihin.

Keräys Jerusalemin seurakunnalle

8¹ Veljet, teemme teille tiettäväksi, millainen Jumalan armo on suotu Makedonian seurakunnille. ²Huolimatta monista ahdistavista koetuksista uskovien ilo oli niin ylenpalttinen, että he suuressa köyhyydessäänkin vilpittömästi olivat hyvin ante-liaita. ³Voin todistaa, että he antoivat voimiensa mukaan, jopa yli voimiensa omas-ta aloitteestaan, ⁴ja he pyytämällä pyysivät meidän suostumustamme, että saisi-vat osallistua pyhien avustamiseen. ⁵Eivätkä he vain tehneet niin kuin olimme toi-voneet, vaan antoivat itsensäkin, ennen kaikkea Herralle ja sitten myös meille, Jumalan tahdon mukaisesti. ⁶Niinpä me kehotimme Titusta, että niin kuin hän oli jo aloittanut tämän rakkaudentyön, hän myös veisi sen teidän keskuudessanne päätökseen. ⁷Niin kuin teillä on runsaasti kaikkea, uskoa, sanaa, tietoa, kaikenlais-ta intoa ja meistä teihin tullutta rakkautta, niin olkaa anteliaita myös tässä rakkaudentyössä.

⁸En sano tätä käskien, vaan viittaamalla toisten intoon koettelen teidänkin rakkau-tenne aitoutta. ⁹Tehän tunnette meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armon: vaikka hän oli rikas, hän tuli teidän tähtenne köyhäksi, että te rikastuisitte hänen köyhydestään.

¹⁰Annan vain neuvon tässä asiassa, sillä se on hyödyksi teille, jotka jo viime vuon-na olitte ensimmäiset, ette ainoastaan tekemään, vaan myös tahtomaan. ¹¹Saatta-kaa nyt työnne päätökseen, niin että varojenne mukaan sen myös toteutatte yhtä alttiisti kuin olitte siitä päättäneet. ¹²Jos on alttiutta, siitä on hyötyä sen mukaan, mitä omistaa, eikä sen mukaan, mitä ei omista. ¹³Eihän ole tarkoitus, että muut pääsisivät helpolla ja te joutuisitte ahdinkoon, vaan kysymys on tasauksesta. ¹⁴Tul-

koon teidän nykyinen yltäkylläisyytenne avuksi heidän puutteeseensa, niin että heidän yltäkylläisyytensä tulisi vuorostaan avuksi teidän puutteeseenne. Näin syntyi taseaus, ¹⁵ kuten on kirjoitettu: ”Sillä, joka oli koonnut paljon, ei ollut liikaa, eikä siltä, joka oli koonnut vähän, puuttunut mitään.”

Keräyksen suorittajat

¹⁶ Kiitos Jumalalle, joka antoi Tituksen sydämeen saman innon teidän hyväksenne! ¹⁷ Hän noudatti minun kehotustani ja innostui jopa niin, että omasta halustaan lähti teidän luoksenne. ¹⁸ Lähetimme hänen kanssaan veljen, jota evankeliumin julistamisesta kiitetään kaikissa seurakunnissa. ¹⁹ Tämän lisäksi seurakunnat ovat valinneet hänet matkatoveriksemme viemään tätä rakkauden lahjaa, jonka toimitamme Herran kunniaksi ja oman alttiutemme osoitukseksi. ²⁰ Menettelemme näin, ettei kukaan pääsisi moittimaan meitä tämän runsaan avustuksen hoidosta, ²¹ sillä me huolehdimme siitä, mikä on oikein, ei ainoastaan Herran, vaan myös ihmisten edessä.

²² Lähetämme heidän kanssaan vielä erään veljemme, jonka innon olemme todenneet usein ja monessa asiassa. Hän on nyt vielä paljon innokkaampi, kun hänellä on niin suuri luottamus teihin. ²³ Mitä Titukseen tulee, hän on minun kumppanini ja työtoverini teidän hyväksenne. Veljemme taas ovat seurakuntien lähettiläitä, he ovat Kristuksen kunnia. ²⁴ Osoittakaa nyt seurakuntien edessä heille rakkauttanne ja näyttäkää todeksi se, mistä olemme teitä kehuneet.

Avustuspalvelun toteuttaminen

9 ¹ Pyhien avustamisesta minun tosin on tarpeetonta kirjoittaa teille. ² Tunnenhan teidän alttiutenne ja olen kehumutkin teitä makedonialaisille siitä, että Akhaia on ollut valmiina jo viime vuodesta lähtien. Teidän intonne on saanut hyvin monet innostumaan. ³ Lähetän nyt kuitenkin nämä veljet, ettemme olisi kehuneet teitä tässä asiassa turhaan vaan että olisitte valmiina, niin kuin olen sanonut. ⁴ Jos nyt makedonialaisia tulisi minun kanssani ja he tapaisivat teidät valmistautumattomina, joutuisimme me – etten sanoisi te – tässä luottamuksessamme häpeään. ⁵ Olen siis katsonut tarpeelliseksi kehottaa veljiä lähtemään edeltä luoksenne ja järjestelmään aikaisemmin lupaamanne lahjan valmiiksi, jotta se näin olisi valmis runsaana eikä kitsaana.

⁶ Huomatkaa tämä: joka niukasti kylvää, se myös niukasti niittää, ja joka runsaasti kylvää, se myös runsaasti niittää. ⁷ Kukin antakoon niin kuin on sydämessään päättänyt, ei surkeillen eikä pakosta, sillä iloista antajaa Jumala rakastaa. ⁸ Jumala on voimallinen antamaan teille runsain määrin kaikkea armoa, niin että teillä on aina kaikessa riittävästi kaikkea voidaksenne tehdä runsaasti kaikkea hyvää. ⁹ Onhan kirjoitettu: ”Hän jakelee, hän antaa köyhille, hänen vanhurskautensa pysyy iankaikkisesti.” ¹⁰ Hän, joka antaa kylväjälle siemenen ja suo ruuaksi leivän, an-

taa teillekin siemenen ja lisää kylvönne ja kasvattaa vanhurskautenne hedelmät. ¹¹ Näin te kaikessa rikastutte ja voitte vilpittömästi harjoittaa kaikenlaista anteliaisuutta, joka meidän kauttamme saa aikaan kiitosta Jumalalle.

¹² Tämä avustamispalvelu ei ainoastaan täytä pyhien tarpeita, vaan se on vielä runsaampi Jumalalle annettujen monien kiitosten vuoksi. ¹³ Kun he tästä teidän palveluksestanne huomaavat, kuinka koeteltu teidän mielenne on, he ylistävät Jumalaa siitä, että te kuuliaisesti tunnustaudutte Kristuksen evankeliumiin ja olette vilpittömästi yhteydessä heidän ja kaikkien muidenkin kanssa. ¹⁴ Hekin rukoilevat teidän puolestanne ja kaipaavat teitä Jumalan ylitsevuotavan armon tähden, joka on tullut osaksenne. ¹⁵ Kiitos Jumalalle hänen sanoin kuvaamattomasta lahjastaan!

Paavali puolustautuu

10 Minä, Paavali, itse kehotan teitä Kristuksen laupeuden ja lempeyden kautta, minä, joka olen muka nöyrä teidän edessänne mutta poissa ollessani niin rohkea teitä kohtaan. ² Pyydän, ettei minun teidän luonanne tarvitsisi käyttää sitä rohkeutta, jolla pelkäämättä aion uskaltaa käydä muutamien kimppuun, jotka ajattelevat meidän vaeltavan lihan mukaan. ³ Vaikka elämmekin lihassa, emme kuitenkaan sodi lihan mukaan, ⁴ sillä meidän sota-aseemme eivät ole lihallisia, vaan ne ovat voimallisia Jumalan avulla kukistamaan linnoituksia. Me hajotamme maahan järjen päätelmät ⁵ ja jokaisen varustuksen, joka nostetaan Jumalan tuntemista vastaan. Me vangitsemme jokaisen ajatuksen kuuliaiseksi Kristukselle ⁶ ja olemme valmiit rankaisemaan kaikesta tottelemattomuudesta, kunhan te itse olette ensin tulleet täysin kuuliaisiksi.

⁷ Huomatkaa, mitä on silmienne edessä! Jos joku on varma siitä, että on Kristuksen oma, ajatelkoon edelleen mielessään, että niin kuin hän on Kristuksen oma, niin olemme mekin. ⁸ En joutuisi häpeään, vaikka minä vähän enemmänkin kerskuisin vallastamme, jonka Herra on antanut meille teidän rakentumistanne varten, ei teidän kukistamistanne varten. ⁹ Sanon näin siksi, ettei näyttäisi siltä, että pelottelisin teitä kirjeilläni. ¹⁰ Jotkut kyllä sanovat, että hänen kirjeensä ovat mahtavia ja ponnekkaita, mutta kun hän on ruumiillisesti läsnä, hän on heikko, eikä hänen puheensa ole minkään arvoista. ¹¹ Joka näin sanoo, ajatelkoon, että sellaisia kuin poissaolevina olemme kirjeittemme sanoissa, sellaisia me olemme myös läsnäolevina teoissa.

¹² Emme rohkene lukeutua emmekä verrata itseämme niihin, jotka suosittelevat itseään. He ovat ymmärtämättömiä, kun mittaavat itseään omalla itsellään ja vertaavat itseään omaan itseensä. ¹³ Me taas emme kersku yli määrän, vaan ainoastaan sen vaikutusalan mukaan, jonka Jumala on meille mitannut, jotta ulottuisimme teihinkin asti. ¹⁴ Me emme kurkota liian pitkälle, ikään kuin emme ulottuisikaan teihin. Olemmehan ehtineet teillekin asti julistamaan Kristuksen evankeliumia. ¹⁵ Emme kersku yli määrän emmekä toisten vaivannäöstä, vaan toivomme, että teidän uskonne kasvaessa mekin saamme kasvaa keskuudessanne vaikutusalam-

me mukaan niin suureksi, ¹⁶ että saamme julistaa evankeliumia teitäkin kauempana oleville kerskumatta siitä, mikä on jo valmiina toisten vaikutusallalla. ¹⁷ Mutta joka kerskuu, hänen kerskauksenaan olkoon Herra. ¹⁸ Ei se ole koetuksen kestävä, joka itse suosittelee itseään, vaan se, jota Herra suosittelee.

Paavali ja valeapostolit

11 ¹ Kunpa sietäisitte minulta hieman mielettömyyttä! Ja kyllähän te minua siedättekin. ² Kiivailen teidän puolestanne Jumalan kiivaudella. Olenhan kihlannut teidät yhdelle ainoalle miehelle asettaakseni Kristuksen eteen puhtaan neitsyen. ³ Pelkään kuitenkin, että niin kuin käärme petti kavaluudellaan Eevan, niin teidän mielenne turmeltuu pois siitä vilpittömyydestä ja puhtaudesta, joka teillä on Kristusta kohtaan. ⁴ Jos joku tulee ja julistaa toista Jeesusta kuin me olemme julistaneet tai jos te saatte toisen hengen kuin sen, jonka olette saaneet, tai toisen evankeliumin kuin sen, jonka olette ottaneet vastaan, niin sen te kyllä hyvin siedätte. ⁵ En katso kuitenkaan olevani missään suhteessa noita erinomaisia apostoleja huonompi. ⁶ Jos olenkin oppimaton puhetaidossa, en kuitenkaan tiedossa. Olemmehan tehneet sen teille tiettäväksi kaikin tavoin kaikissa asioissa. ⁷ **Vai** teinkö syntyä, kun alentaessani itseni, jotta teidät ylennettäisiin, julistin teille Jumalan evankeliumia korvauksetta? ⁸ Muita seurakuntia olen riistänyt ottamalla niiltä palkkaa palvelukseni teitä. ⁹ Kun olin luonanne ja kärsin puutetta, en rasittanut ketään, sillä mitä minulta puuttui, sen korvasivat Makedoniasta tulleet veljet. Varoin kaikessa olemasta teille rasitukseksi ja varon vatedeskin. ¹⁰ Niin totta kuin Kristuksen totuus on minussa, tätä minun kerskaustani ei vaienneta Akhaian paikkakunnilla! ¹¹ Miksi? Siksi, etten muka rakasta teitä? Jumala sen tietää. ¹² **Minkä** nyt teen, sen teen vatedeskin riistääkseni aiheen niiltä, jotka aiheetta etsivät, että he siinä, mistä kerskailevat, osoittautuisivat samanlaisiksi kuin mekin. ¹³ Sellaiset ovat valeapostoleja, petollisia työntekijöitä, jotka tekeytyvät Kristuksen apostoleiksi. ¹⁴ Eikä ihme, sillä itse Saatana tekeytyy valon enkeliksi. ¹⁵ Ei siis ole suuri asia, jos hänen palvelijansakin tekeytyvät vanhurskauden palvelijoiksi. Heidän loppunsa on heidän tekojensa mukainen.

Paavalin puolustuspuhe

¹⁶ **Sanon** vieläkin: älköön kukaan luulko, että olen järjetön. Mutta vaikka olisinkin, ottakaa minut vastaan järjettömänäkin, että minäkin voisin vähän kerskailla. ¹⁷ Mitä nyt puhun, sitä en puhu Herran mielen mukaan vaan kuin järjetön itsevarmana kerskaillen. ¹⁸ Koska niin monet kerskailevat lihan mukaan, niin kerskailen minäkin. ¹⁹ Tehän mielellänne siedätte järjettömiä, kun kerran itse olette niin järkeviä. ²⁰ Tehän siedätte sen, että joku orjuuttaa teidät, että joku syö teidät putipuh-taiksi, että joku saa teidät saaliikseen, että joku korottaa itsensä, että joku lyö teitä kasvoihin. ²¹ Häpeäkseni sanon, että siihen olemme olleet liian heikkoja.

Mutta minkä joku toinen uskaltaa – puhun kuin järjetön – sen uskallan minäkin. ²² He ovat heprealaisia? Niin minäkin. He ovat israelilaisia? Niin minäkin. He ovat Abrahamin jälkeläisiä? Niin minäkin. ²³ He ovat Kristuksen palvelijoita? Minä vielä enemmän – puhun kuin olisin järjiltäni. Olen nähnyt enemmän vaivaa ja ollut useammin vankeudessa kuin he. Minua on piesty ylen määrin, monta kertaa olen ollut kuolemanvaarassa. ²⁴ Juutalaisilta olen viidesti saanut yhtä vaille neljäkymmentä raipaniskua. ²⁵ Kolmesti minua on ruoskittu, kerran minua on kivitetty, kolme kertaa olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen ajelehtinut meressä. ²⁶ Olen usein ollut matkoilla, ollut vaaroissa virtojen vesillä, vaaroissa rosvojen takia, vaaroissa heimolaisten puolelta, vaaroissa pakanoiden puolelta, vaaroissa kaupungeissa, vaaroissa erämaassa, vaaroissa merellä ja vaaroissa valheveljien keskellä. ²⁷ Olen ollut työssä ja vaivassa, valvonut paljon, kärsinyt nälkää ja janoa, paastonnut usein ja kärsinyt kylmää ja alastomuutta. ²⁸ Kaiken muun lisäksi on ollut jokapäiväistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista. ²⁹ Kuka on heikko, etten minäkin olisi heikko? Kuka lankeaa, ettei se minuakin polttaisi? ³⁰ Jos täytyy kerskailla, kerskailen heikkoudestani. ³¹ Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka on iankaikkisesti ylistetty, tietää, etten valehtele. ³² Damaskoksessa kuningas Aretaan käskynhaltija vartioi damaskoslaisten kaupunkia haluten ottaa minut kiinni, ³³ mutta minut laskettiin muurin läpi ikkunasta korissa alas, ja niin pääsin pakenemaan hänen käsistään.

Paavalin näyt ja ilmestykset

12¹ Minun täytyy kerskailla, vaikka se ei olekaan hyödyksi. Siirryn nyt näkyihin ja Herran ilmestyksiin. ² Tunnen miehen, joka on Kristuksessa. Neljätoista vuotta sitten hänet temmattiin kolmanteen taivaaseen. Oliko hän ruumiissaan, en tiedä, vai poissa ruumiista, en tiedä, Jumala sen tietää. ³ Tästä miehestä tiedän – oliko hän ruumiissaan vai poissa ruumiista, en tiedä, Jumala sen tietää – ⁴ että hänet temmattiin paratiisiin ja hän kuuli sanoja, joita ei voi sanoin ilmaista ja joita ihmisen ei ole lupa puhua. ⁵ Tästä miehestä kerskun, mutta itsestäni en kersku, paitsi heikkoudestani. ⁶ Vaikka tahtoisinkin kerskua, en olisi järjetön, sillä puhuisin totta. Kuitenkin pidättyädyn siitä, ettei kukaan ajattelisi minusta enempää kuin näkee tai kuulee minusta. ⁷ Etten näin suurenmoisten ilmestysten tähden ylpeilisi, minulle on annettu lihaani pistin, Saatanan lähettiläs, rusikoimaan minua, etten ylpeilisi. ⁸ Tämän vuoksi olen kolme kertaa rukoillut Herraa, että se väistyisi minusta. ⁹ Mutta hän sanoi minulle: ”Minun armoni riittää sinulle, sillä minun voimani tulee täydelliseksi heikkoudessa.” Sen tähden kerskun mieluummin heikkoudestani, jotta Kristuksen voima lepäisi ylläni. ¹⁰ Siksi olen Kristuksen tähden mieltynyt heikkouteen, pahoinpitelyihin, hätään, vainoihin ja ahdistuksiin, sillä kun olen heikko, silloin olen voimakas.

Paavalin rakkaus seurakuntaa kohtaan

¹¹ Olen nyt järjettömänä kerskaillut, mutta te olette pakottaneet minut siihen. Minunhan olisi pitänyt saada suositus teiltä, sillä en ole millään tavoin ollut noita erinomaisia apostoleja huonompi, vaikka en olekaan mitään. ¹² Onhan apostolin tunnusteet tehty teidän keskuudessanne kaikella kestävyydellä, tunnusmerkein, ihmein ja voimateoin. ¹³ Missä suhteessa te olette jääneet muita seurakuntia vähemmälle paitsi siinä, etten itse ole ollut teille rasitukseksi? Antakaa minulle anteeksi tämä vääryys!

¹⁴ Olen nyt valmis tulemaan luoksenne kolmannen kerran enkä aio olla teille rasitukseksi. En etsi teidän omaanne vaan teitä itseänne. Eiväthän lapset ole velvollisia kokoamaan omaisuutta vanhemmilleen vaan vanhemmat lapsilleen. ¹⁵ Maksan mielelläni kulut ja kulutan itsenikin teidän sielujenne hyväksi. Rakastatteko te minua vähemmän siksi, että minä rakastan teitä niin paljon? ¹⁶ Olkoon niin, että en ole teitä rasittanut. Mutta entä jos olenkin viekas ja olen saanut teidät petoksella valtaani! ¹⁷ En kai ole pyrkinyt hyötymään teistä kenenkään avulla, jonka olen lähettänyt luoksenne? ¹⁸ Kehotin Titusta lähtemään ja lähetin hänen mukanaan erään veljen. Ei kai Titus ole pyrkinyt hyötymään teistä? Emmekö ole vaeltaneet samassa hengessä, emmekö ole kulkeneet samoja jälkiä?

¹⁹ Luuletteko jälleen, että puolustelemme itseämme teidän edessänne. Ei, vaan Jumalan edessä, Kristuksessa me puhumme. Rakkaani, kaikki tapahtuu teidän rakentumiseskenne. ²⁰ Pelkään näet, että tullessani en ehkä tapaa teitä sellaisina kuin tahdon ja että te tapaatte minut sellaisena kuin ette tahdo. Pelkään, että keskuudessanne on riitaa, kateutta, vihaa, juonia, panettelua, juoruja, pöyhkeilyä ja epäjärjestystä. ²¹ Pelkään, että kun taas tulen, Jumalani nöyryyttää minua teidän luonanne ja joudun suremaan monien sellaisten takia, jotka ennen ovat eläneet synnissä eivätkä ole katuneet sitä saastaisuutta, haureutta jairstautta, jota ovat harjoittaneet.

Itsensä koetteleminen

13 ¹ Kolmannen kerran tulen nyt luoksenne. Jokainen asia on vahvistettava kahden tai kolmen todistajan suulla. ² Olen etukäteen sanonut ja sanon nyt etukäteen – samoin kuin sanoin silloin, kun olin toista kertaa luonanne, ja nyt poissa ollessani kirjoitan – niille, jotka ennen ovat tehneet syntiä, ja kaikille muillekin, että en aio säästää teitä, kun tulen taas luoksenne, ³ koskapa te vaaditte todistetta siitä, että minussa puhuu Kristus, joka ei ole teitä kohtaan heikko vaan on teissä voimallinen. ⁴ Hänet tosin ristiinnaulittiin, kun hän oli heikko, mutta hän elää Jumalan voimasta. Olemmehan mekin hänessä heikkoja, mutta hänen kanssaan me elämme Jumalan voimasta teidän hyväksenne.

⁵ Tutkikaa itseänne, oletteko uskossa. Koetelkaa itseänne. Vai ettekö tunne itseänne, että Jeesus Kristus on teissä? Ellei näin ole, te ette kestä koetusta. ⁶ Toivon tei-

dän tietävän, että me emme ole niitä, jotka eivät kestä koetusta. ⁷ Rukoilemme Jumalaa, ettette tekisi mitään pahaa, emme siksi, että me näyttäisimme koetuksen kestäviltä, vaan siksi, että te tekisitte hyvää ja me olisimme ikään kuin ne, jotka eivät kestä koetusta. ⁸ Emme voi mitään totuutta vastaan vaan totuuden puolesta. ⁹ Me iloitsemme, kun itse olemme heikkoja mutta te olette voimakkaita. Sitä me rukoilemme, että te tulisitte täydellisiksi. ¹⁰ Sen vuoksi kirjoitan tämän poissa ollessani, etten läsnä ollessani menettelisi ankarasti sen vallan nojalla, jonka Herra on antanut minulle rakentamista, ei hajottamista varten.

Lopputervehdys ja siunaus

¹¹ Lopuksi, veljet: iloitkaa, tulkaa täydellisiksi, ottakaa vastaan kehotuksia, olkaa yksimielisiä, eläkää rauhassa, niin rakkauden ja rauhan Jumala on teidän kanssanne. ¹² Tervehtikää toisianne pyhällä suudelmalla. Kaikki pyhät lähettävät teille tervehdyksen.

¹³ Herran Jeesuksen Kristuksen armo, Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus ja yhteys olkoon kaikkien teidän kanssanne! Aamen.

PAAVALIN KIRJE GALATALAISILLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali, apostoli – saanut virkansa, ei ihmisiltä eikä ihmisen välityksellä vaan Jeesukselta Kristukselta ja Isältä Jumalalta, joka herätti hänet kuolleista – ²ja kaikki kanssani olevat veljet Galatian seurakunnille. ³Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta, ⁴joka uhrausi itsensä meidän syntiemme tähden pelastaakseen meidät nykyisestä pahasta maailmanajasta Jumalan, meidän Isämme, tahdon mukaan. ⁵Hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Aamen.

Ei ole toista evankeliumia

⁶Minua ihmetyttää, että te niin pian olette luopumassa hänestä, joka on kutsunut teidät Kristuksen armossa, pois toisenlaiseen evankeliumiin. ⁷Se ei kuitenkaan ole mikään toinen evankeliumi. On vain niitä, jotka hämmentävät teitä ja tahtovat vääristellä Kristuksen evankeliumia. ⁸Mutta vaikka joku meistä tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. ⁹Kuten olemme ennenkin sanoneet, niin sanon nyt taas: jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä olette saaneet, hän olkoon kirottu.

¹⁰Ihmisiäkö minä nyt taivuttelen puolelleni vai Jumalaa? Tai pyrinkö miellyttämään ihmisiä? Jos minä vielä mielistelisin ihmisiä, en olisi Kristuksen palvelija.

Paavalin julistama evankeliumi on Kristukselta

¹¹Teen teille tiettäväksi, veljet, että minun julistamani evankeliumi ei ole ihmismielen mukaista. ¹²En minä ole sitä saanut keneltäkään ihmiseltä, eikä sitä ole minulle opetettu, vaan sain sen Jeesuksen Kristuksen ilmestyksessä. ¹³Olettehan kuulleet entisestä elämästäni juutalaisuudessa, siitä, kuinka kiihkeästi vainosin Jumalan seurakuntaa ja hävitin sitä. ¹⁴Edistyin juutalaisuudessa pitemmälle kuin monet ikäiseni heimostani ja kiivailin muita enemmän isieni perinnäissääntöjen puolesta. ¹⁵Mutta Jumala, joka jo äitini kohdusta saakka on erottanut minut ja kutsunut armossaan, näki hyväksi ¹⁶ilmaista minussa Poikansa, jotta julistaisin evankeliumia hänestä pakanakansojen keskuudessa. Niinpä en alun pitäenkään kysynyt neuvoa lihalta ja vereltä ¹⁷enkä lähtenyt ylös Jerusalemiin niiden luo, jotka ennen minua olivat apostoleja, vaan menin Arabiaan ja palasin taas Damaskokseen.

¹⁸Sitten, kolmen vuoden kuluttua, menin Jerusalemiin tutustuakseni Pietariin ja viivyin hänen luonaan viisitoista päivää. ¹⁹Muita apostoleja en nähnyt paitsi Jaakobin, Herran veljen. ²⁰Mitä tulee siihen, mitä kirjoitan teille, Jumalan edessä vakuutan, etten valehtele. ²¹Sitten menin Syyrian ja Kilikian paikkakunnille. ²²Kasvoiltani

olin kuitenkin tuntematon Juudean seurakunnille, jotka ovat Kristuksessa. ²³ Niissä oli vain kuultu: “Meidän entinen vainoojamme julistaa nyt sitä uskoa, jota hän ennen hävitti.” ²⁴ Ja Jumalaa ylistettiin minun tähteni.

Muut apostolit hyväksyvät Paavalin

2 Neljäntoista vuoden kuluttua menin taas ylös Jerusalemiin Barnabaan kanssa ja otin mukaani myös Tituksen. ² Menin sinne ilmestyksen johdosta ja esitin siellä sen evankeliumin, jota julistan pakanoiden keskuudessa. Esitin sen yksityisesti niille, joita pidettiin arvossa, etten ehkä juoksisi tai olisi juossut turhaan. ³ Ei edes seura-laistani Titusta, joka on kreikkalainen, pakotettu ympärileikkauttamaan itseään. ⁴ Mutta noiden pariimme luikertaneiden valeveljien takia, jotka olivat soluttautuneet keskuuteemme vakoilemaan vapauttamme, joka meillä on Kristuksessa Jeesuksessa, jotta voisivat orjuuttaa meitä, ⁵ me emme hetkeksikään alistuneet antamaan heille periksi, jotta evankeliumin totuus säilyisi teidän keskuudessanne. ⁶ Nuo taas, joita pidettiin arvossa – millaisia sitten olivatkin, se on minusta yhden-tekevää, Jumala ei katso henkilöön – nuo arvossapidetyt eivät vaatineet minulta mitään enempää. ⁷ He päinvastoin ymmärsivät, että minulle oli uskottu evankeliumin julistaminen ympärileikkaamattomille niin kuin Pietarille sen julistaminen ympärileikatuille. ⁸ Sillä hän, joka antoi Pietarille voimaa apostolin tehtävään ympärileikattujen parissa, antoi minullekin siihen voimaa pakanakansojen parissa. ⁹ Kun Jaakob, Keefas ja Johannes, joita pidettiin pylväinä, havaitsivat sen armon, joka oli minulle annettu, he ojensivat minulle ja Barnabaalle kätensä yhteisen työn merkiksi: meidän tuli mennä pakanakansojen keskuuteen, heidän taas ympärileikattujen. ¹⁰ Meidän oli vain muistettava köyhiä, ja niin minä olen pyrkinytkin tekemään.

Paavali nuhtelee Pietaria Antiokiassa

¹¹ Mutta kun Pietari tuli Antiokiaan, minä vastustin häntä vasten kasvoja, koska hän oli menetellyt väärin. ¹² Ennen kuin Jaakobin luota tuli muutamia miehiä, hän oli aterioinut pakanoiden kanssa, mutta heidän tultuaan hän vetäytyi syrjään ja pysytteli erillään peläten ympärileikattuja. ¹³ Hänen kanssaan lankesivat tekopyhyyteen muutkin juutalaiset, ja heidän tekopyhyytensä tempasi mukaansa myös Barnabaan. ¹⁴ Mutta kun minä näin, etteivät he kulkeneet suoraan evankeliumin totuuden mukaan, sanoin Pietarille kaikkien kuullen: “Jos sinä, joka olet juutalainen, elät pakanoiden tavoin etkä juutalaisten, miksi sinä pakotat pakanoita elämään juutalaisten tavoin?”

Vanhurskaus tulee uskosta

¹⁵ Me olemme luonnoltamme juutalaisia emmekä syntisiä pakanoita. ¹⁶ Mutta koska tiedämme, ettei ihminen tule vanhurskaaksi lain teoista vaan Jeesuksen Kris-

tuksen uskon kautta, olemme mekin uskoneet Kristukseen Jeesukseen tullaksemme vanhurskaiksi Kristuksen uskosta emmekä lain teoista, koska lain teoista ei tule vanhurskaaksi yksikään ihminen. ¹⁷ Mutta jos meidätkin, etsiessämme vanhurskautusta Kristuksessa, havaitaan syntisiksi, onko Kristus silloin synnin palvelija? Ei tietenkään! ¹⁸ Jos rakennan uudestaan sen, minkä olen hajottanut, osoitan olevani lainrikkoja, ¹⁹ sillä lain kautta minä olen kuollut laille elääkseni Jumalalle. Minut on Kristuksen kanssa ristiinnaulittu. ²⁰ Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa. Minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä alttiiksi minun puolestani. ²¹ En minä tee tyhjäksi Jumalan armoa, sillä jos vanhurskaus saadaan lain kautta, silloin Kristus on kuollut turhaan.

Lain teot vai usko?

3 ¹ Oi te älyttömät galatalaiset! Kuka on lumonnut teidät, niin ettette ole totuudelle kuuliaisia, teidät, joiden silmien eteen Jeesus Kristus oli kuvattu ristiinnaulittuna? ² Tämän vain tahdon saada teiltä tietää: lain teoistako te saitte Hengen vai uskossa kuulemisesta? ³ Niinkö älyttömiä olette? Te aloititte Hengessä, lihassako nyt pyritte päämäärään? ⁴ Niin paljonko olette kärsineet turhaan – jos se kerran on ollut turhaa? ⁵ Tekeekö siis hän, joka antaa teille Hengen ja vaikuttaa voimatekoja teidän keskuudessanne, sen lain tekojen vai uskossa kuulemisen kautta? ⁶ Muistattehan kuinka oli Abrahamin laita: hän uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi. ⁷ Tietäkää siis, että ne, jotka perustautuvat uskoon, ovat Abrahamin lapsia. ⁸ Koska Raamattu näki edeltäpäin, että Jumala vanhurskauttaa pakanat uskosta, se edeltäpäin julisti Abrahamille hyvän sanoman: sinussa tulevat siunaetuiksi kaikki kansat. ⁹ Niinpä ne, jotka perustautuvat uskoon, siunataan yhdessä uskovan Abrahamin kanssa. ¹⁰ Ne taas, jotka perustautuvat lain tekoihin, ovat kirouksen alaisia. Onhan kirjoitettu: ”Kirottu on jokainen, joka ei pysy kaikessa, mitä lain kirjaan on kirjoitettu, ja tee sen mukaan.” ¹¹ On selvää, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain avulla, sillä vanhurskas elää uskosta. ¹² Mutta laki käskyneen ei perustu uskoon, vaan: ”Joka niitä noudattaa, elää niistä.” ¹³ Kristus lunasti meidät vapaiksi lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän puolestamme, sillä on kirjoitettu: ”Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu.” ¹⁴ Näin Abrahamin siunaus tulee pakanoiden osaksi Kristuksessa Jeesuksessa, jotta me uskon kautta saisimme luvattun Hengen.

Lupaus ja laki

¹⁵ **Veljet**, puhun ihmisen näkökulmasta. Ei ihmisenkään vahvistettua testamenttia voi kukaan kumota eikä lisätä siihen mitään. ¹⁶ Lupaukset siis lausuttiin Abrahamille ja hänen siemenelleen. Hän ei sano: ”ja siemenille”, ikään kuin monesta, vaan kuin yhdestä: ”ja siemenellesi”, joka on Kristus. ¹⁷ Tarkoitan tätä: Jumalan ennen

vahvistamaa testamenttia ei neljäsataakolmekymmentä vuotta myöhemmin tullut laki kumoa, niin että se tekisi lupauksen mitättömäksi. ¹⁸Jos nimittäin perintö tulisi lain perusteella, se ei enää perustuisikaan lupaukseen. Abrahamille Jumala on sen kuitenkin lahjoittanut lupauksen kautta.

¹⁹**Mitä varten sitten on laki?** Se lisättiin rikkomusten takia, kunnes tulisi se siemen, jolle lupaus oli annettu. Laki saatettiin voimaan enkelien kautta välimiehen kädel-
lä. ²⁰Välimies ei kuitenkaan ole vain yhtä varten, mutta Jumala on yksi.

²¹**Onko laki siis vastoin Jumalan lupauksia?** Ei tietenkään! Jos olisi annettu laki, joka voisi tehdä eläväksi, niin vanhurskaus tulisi todellakin lain perusteella. ²²Mutta Raamattu on sulkenut kaiken synnin alaisuuteen, että se, mikä oli luvattu, annettaisiin Jeesuksen Kristuksen uskon perusteella niille, jotka uskovat.

²³**Ennen uskon tulemistä meitä vartioitiin lain alaisuuteen suljetuina, kunnes usko ilmestyisi.** ²⁴Näin laista on tullut meille kasvattaja Kristukseen, että me tulisimme vanhurskaiksi uskosta. ²⁵Mutta uskon tultua emme enää ole kasvattajan alaisia.

²⁶**Te kaikki olette uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa.** ²⁷Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeutuneet Kristukseen. ²⁸Tässä ei ole juutalaista eikä kreikkalaista, ei orjaa eikä vapaata, ei miestä eikä naista, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi. ²⁹Jos te siis olette Kristuksen omia, te olette Abrahamin siementä, perillisiä lupauksen mukaan.

4 ¹Mutta minä sanon: niin kauan kuin perillinen on alaikäinen, hän ei millään tavoin eroa orjasta, vaikka onkin kaiken herra. ²Hän on holhoojien ja taloudenhoitajien alainen isän määräämään aikaan asti. ³Samoin mekin, kun olimme alaikäisiä, olimme orjuutettuina maailman alkeisvoimien alaisuuteen. ⁴Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti Poikansa, naisesta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, ⁵lunastamaan vapaiksi lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan. ⁶Ja koska tekin olette lapsia, Jumala on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: "Abba! Isä!" ⁷Sinä et siis enää ole orja vaan lapsi. Mutta jos olet lapsi, olet myös Jumalan perillinen Kristuksen ansiosta.

Paavalin huoli galatalaisista

⁸Silloin kun ette tunteneet Jumalaa, te palvelitte jumalina sellaisia, jotka eivät todellisuudessa ole jumalia. ⁹Mutta nyt, kun te tunnette Jumalan, tai paremminkin, kun Jumala tuntee teidät, miksi te taas käännytte noiden heikkojen ja köyhien alkeisvoimien puoleen? Tahdotteko jälleen tulla niiden orjiksi? ¹⁰Te seuraatte tarkoin päiviä, kuukausia, juhla-aikoja ja vuosia. ¹¹Pelkään vuoksenne, että olen ehkä turhaan nähnyt teistä vaivaa.

¹²**Pyydän teitä, veljet: tulkaa sellaisiksi kuin minä, koska minäkin olen tullut sellaiseksi kuin te.** Ette ole tehneet mitenkään väärin minua kohtaan. ¹³Tehän tiedätte, että ensimmäisellä kerralla julistin teille evankeliumia ruumiillisen heikkouteni takia. ¹⁴Tilani oli teille koettelemus. Ette kuitenkaan halveksineet ettekä inhonneet minua vaan otitte minut vastaan kuin Jumalan enkelin, kuin Kristuksen Jeesuksen.

¹⁵ Missä on nyt kerskaaminen onnestanne? Todistan teistä, että te, mikäli mahdollista, olisitte kaivaneet silmät päästänne ja antaneet minulle. ¹⁶ Onko minusta siis tullut teidän vihamiehenne, koska sanon teille totuuden? ¹⁷ Muutamilla on kyllä intoa teidän hyväksenne, mutta ei oikeanlaista. He vain tahtovat eristää teidät, että teillä olisi intoa heidän hyväkseen. ¹⁸ On hyvä osoittaa intoa oikean asian hyväksi aina eikä vain silloin, kun minä olen luonanne. ¹⁹ Lapseni, teidän vuoksenne olen jälleen synnytyksivuissa, kunnes Kristus saa teissä muodon. ²⁰ Tahtoisinpa nyt olla luonanne ja muuttaa äänenikin, sillä olen aivan yummälläni teistä!

Vertaus Haagarista ja Saarasta

²¹ Sanokaa minulle, te, jotka tahdotte olla lain alaisia: ettekö kuule, mitä laki sanoo? ²² Onhan kirjoitettu, että Abrahamilla oli kaksi poikaa, toinen orjattaresta ja toinen vapaasta naisesta. ²³ Orjattaren poika oli syntynyt lihan mukaan, vapaan sen sijaan lupauksen voimasta. ²⁴ Tämä on vertauskuvallista: nämä naiset ovat kaksi liittoa. Toinen on Siinainvuorelta ja synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar. ²⁵ Haagar on näet Siinainvuori Arabiassa ja vastaa nykyistä Jerusalemiä, joka elää lapsineen orjuudessa. ²⁶ Mutta ylhäällä oleva Jerusalemi on vapaa, ja se on kaikkien meidän äitimme. ²⁷ Onhan kirjoitettu: "Iloitse, sinä hedelmätön, joka et synnyttä. Riemuitse ja huuda, sinä, jolla ei ole synnytyksipuja! Sillä yksinäisellä on paljon lapsia, enemmän kuin sillä, jolla on mies."

²⁸ Veljet, me olemme lupauksen lapsia, niin kuin lisä oli. ²⁹ Ja niin kuin lihan mukaan syntynyt silloin vainosi Hengen mukaan syntynyttä, niin on nytkin.

³⁰ Mutta mitä Raamattu sanoo? "Aja pois orjatar ja hänen poikansa, sillä orjattaren poika ei saa periä vapaan vaimon pojan kanssa."

³¹ Siispä, veljet, me emme ole orjattaren lapsia vaan vapaan.

Vapaus Kristuksessa

5 Vapauteen Kristus vapautti meidät. Pysykää siis lujina älkääkään antako uudestaan sitoa itseänne orjuuden ikeeseen. ² Minä, Paavali, sanon teille: jos ympärileikkautatte itsenne, ei Kristuksesta ole teille mitään hyötyä. ³ Vakuutan vielä jokaiselle ihmiselle, joka ympärileikkauttaa itsensä, että hän on velvollinen täyttämään koko lain. ⁴ Te olette joutuneet eroon Kristuksesta, te, jotka yritätte lain avulla tulla vanhurskaiksi. Te olette langenneet pois armosta. ⁵ Mutta me odotamme Hengen vaikutuksesta uskon perusteella sitä vanhurskautta, jota toivomme. ⁶ Kristuksessa Jeesuksessa ei merkitse mitään ympärileikkaus eikä ympärileikkaamattomuus vaan rakkaudessa vaikuttava usko.

⁷ Te juoksitte hyvin. Kuka teitä esti olemasta totuudelle kuuliaisista? ⁸ Houkutus siihen ei ole lähtöisin hänestä, joka teitä kutsuu. ⁹ Vähäinen hapate hapattaa koko taikanan. ¹⁰ Luotan teihin Herrassa, ettette missään kohden tule ajattelemaan toisin. Mutta se, joka on saanut teidät hämmentymään, saa kantaa tuomionsa, olipa

hän kuka tahansa. ¹¹ Veljet, jos minä vielä julistan ympärileikkausta, miksi minua yhä vainotaan? Silloinhan ristin pahennus olisi poistettu. ¹² Kunpa kuohisivat itsensä, nuo teidän kiihottajanne!

¹³ Teidät on kutsuttu vapauteen, veljet. Älkää vain antako vapauden olla yllykkeenä lihalle, vaan palvelkaa toisianne rakkaudessa. ¹⁴ Sillä koko laki on täytetty tässä yhdessä käskyssä: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” ¹⁵ Mutta jos purette ja syötte toisianne, varokaa, ettette kokonaan tuhoa toisianne.

Vaeltakaa Hengessä

¹⁶ Minä sanon: vaeltakaa Hengessä, niin ette toteuta lihan himoa. ¹⁷ Liha himoitsee Henkeä vastaan ja Henki lihaa vastaan. Ne ovat toisiaan vastaan, niin ettette tee sitä, mitä tahdotte. ¹⁸ Mutta jos Henki johdattaa teitä, ette ole lain alaisia. ¹⁹ Lihan teot ovat ilmeisiä. Niitä ovat aviorikos, haureus, saastaisuus, irstaus, ²⁰ epäjumalien palveleminen, noituus, vihamielisyydet, riita, kiivaus, vihat, juonittelut, eripuraisuudet, puolueet, ²¹ kateus, murhat, juomingit, mässäily ja muut sellaiset. Sanon teille etukäteen, kuten ennenkin olen sanonut, että ne, jotka tällaisia tekevät, eivät peri Jumalan valtakuntaa.

²² Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, ²³ sävyisyys, itsehillintä. Sellaista vastaan ei ole laki. ²⁴ Ne, jotka ovat Kristuksen Jeesuksen omia, ovat ristiinnaulinneet lihansa himoineen ja halui-neen. ²⁵ Jos me Hengessä elämme, vaeltakaamme myös Hengessä. ²⁶ Älkäämme ta-voitelko turhaa kunniaa, ärsytellen ja kadehtien toisiamme.

Kantakaa toistenne kuormia

6 ¹ Veljet, jos joku tavataan jostakin rikkomuksesta, ojentakaa te, hengelliset, hän-tä sävyisyyden hengessä. Mutta ole varuillasi, ettet sinäkin joutuisi kiusaukseen. ² Kantakaa toistenne kuormia, niin täytätte Kristuksen lain. ³ Jos joku luulee olevan-sa jotakin, vaikka ei ole mitään, hän pettää itsensä. ⁴ Tutkikoon kukin omat tekon-sa. Silloin hänellä on kerskumista vain siitä, mitä hän itse on, ei siitä, mitä toinen on, ⁵ sillä jokaisen on kannettava oma taakkansa.

⁶ Jakakoon se, jolle sanaa opetetaan, kaikkea hyvää opettajalleen. ⁷ Älkää eksykö! Jumala ei salli pilkata itseään – mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. ⁸ Joka kylvää lihaansa, niittää lihasta turmeluksen, mutta joka kylvää Henkeen, niittää Hengestä iankaikkisen elämän. ⁹ Kun teemme hyvää, alkäämme lannistuko, sillä aikanaan saamme niittää, jos emme väsy. ¹⁰ Niin kauan kuin meillä siis on vielä aikaa, tehkäämme hyvää kaikille, varsinkin uskonveljille.

Yhteenveto ja lopputervehdys

¹¹ Katsokaa, kuinka suurin kirjaimin minä omakätisesti kirjoitan teille! ¹² Kaikki, jot-ka tahtovat lihan mukaan olla mieliksi, yrittävät pakottaa teitä ympärileikkautta-

maan itsenne vain siksi, ettei heitä vainottaisi Kristuksen ristin tähden. ¹³ Eiväthän nekään, jotka ympärileikkauttavat itsensä, itse noudata lakia. He vain tahtovat teidän ympärileikkauttavan itsenne saadakseen kerskailla teidän lihastanne. ¹⁴ Mutta pois se minusta, että kerskuisin muusta kuin Herramme Jeesuksen Kristuksen rististä, jonka kautta maailma on ristiinnaulittu minulle ja minut maailmalle! ¹⁵ Sillä Kristuksessa Jeesuksessa ei ympärileikkaus eikä ympärileikkaamattomuus merkitse mitään vaan uusi luomus. ¹⁶ Rauha ja laupeus kaikille, jotka elävät tämän säännön mukaan, ja Jumalan Israelille!

¹⁷ **Älköön** kukaan tämän jälkeen tuottako minulle vaivaa, sillä minä kannan Herran Jeesuksen arvet ruumiissani.

¹⁸ **Herramme Jeesuksen Kristuksen armo** olkoon teidän henkenne kanssa, veljet. Aamen.

PAAVALIN KIRJE EFESOLAISILLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, Efesoksessa oleville pyhille ja uskoville Kristuksessa Jeesuksessa. ²Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Hengellinen siunaus Kristuksessa

³Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka on siunannut meitä taivaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa. ⁴Jo ennen maailman perustamista hän valitsi meidät Kristuksessa olemaan pyhiä ja nuhteettomia hänen edessään. ⁵Rakkaudessaan hän määräsi meidät jo edeltä lapsen asemaan, itselleen Jeesuksen Kristuksen kautta, oman hyvän tahtonsa mukaan, ⁶armonsä kirkkauden ylistykseksi. Tämän armon hän on lahjoittanut meille siinä Rakastetussa, ⁷jossa meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksi saaminen hänen armonsä rikkauden mukaan. ⁸Tätä armoa hän on antanut meille runsain määrin kaikkinaiseksi viisaudeksi ja ymmärrykseksi. ⁹Hän on ilmoittanut meille tahtonsä salaisuuden: päätöksensä mukaan, jonka hän oli nähnyt hyväksi Kristuksessa tehdä, ¹⁰siitä taloudenhoidosta, jonka hän aikojen täytyessä oli päättänyt toteuttaa: hän oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaiken, mitä on taivaissa ja maan päällä. ¹¹Kristuksessa me olemme myös saaneet perintöosan, niin kuin meistä oli ennalta määrätty hänen suunnitelmassaan, hänen, joka vaikuttaa kaiken oman tahtonsä ja päätöksensä mukaan, ¹²että me, jotka olemme jo ennalta panneet toivomme Kristukseen, eläisimme Jumalan kirkkauden ylistykseksi. ¹³Hänessä on teihinkin, sitten kun olitte kuulleet totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, ja uskoneet sen, pantu sinetiksi luvattu Pyhä Henki, ¹⁴joka on meidän perintömme vakuutena hänen omaisuutensa lunastamiseksi, hänen kirkautensa ylistykseksi.

Kristus on seurakunnan pää

¹⁵Sen vuoksi, kun kuulin uskosta, joka teillä on Herrassa Jeesuksessa, ja rakkaudestanne kaikkia pyhiä kohtaan, ¹⁶en lakkaa kiittämästä Jumalaa teidän tähtenne muistaessani teitä rukouksissani. ¹⁷Minä rukoilen, että meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala, kirkkauden Isä, antaisi teille viisauden ja ilmestyksen Hengen hänen tuntemisessaan ¹⁸ja valaisisi teidän sydämenne silmät, jotta tietäisitte, mikä on se toivo, johon hän on teidät kutsunut, miten suuri on hänen perintönsä kirkkauden rikkaus hänen pyhissään ja ¹⁹miten äärettömän suuri on hänen voimansa meitä kohtaan, jotka uskomme, hänen väkevän voimansa vaikutuksen mukaan. ²⁰Tällä voimallaan hän vaikutti Kristuksessa herättäessään hänet kuolleista ja

asettaessaan hänet istumaan oikealle puolelleen taivaallisissa, ²¹ ylemmäksi kaikkea hallitusta ja valtaa, voimaa ja herruutta ja jokaista nimeä, joka mainitaan, ei vain tässä maailmanajassa, vaan myös tulevassa. ²² Jumala on alistanut kaiken hänen jalkojensa alle ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle, pääksi seurakunnalle, ²³ joka on hänen ruumiinsa ja täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää.

Kuolemasta uuteen elämään

2¹ Te olitte kuolleet rikkomuksiinne ja synteihinne, ² joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmvallan hallitsijan mukaan, sen hengen, joka nyt vaikuttaa tottelemattomuuden lapsissa. ³ Heidän joukossaan mekin kaikki ennen elimme lihamme himoissa toteuttaen lihan ja ajatusten mielihaluja ja olimme luonnostamme vihan lapsia niin kuin muutkin. ⁴ Mutta Jumala, joka on laupeudesta rikas, on suuren rakkautensa tähden, jolla hän on rakastanut meitä, ⁵ tehnyt meidät, jotka olimme kuolleita rikkomustemme tähden, eläviksi yhdessä Kristuksen kanssa. Armosta te olette pelastettuja. ⁶ Jumala on herättänyt meidät yhdessä hänen kanssaan ja asettanut yhdessä hänen kanssaan taivaallisiin Kristuksessa Jeesuksessa, ⁷ osoittaakseen tulevina maailmanaikoina armonsa ylenpalttista rikkautta hyvydessään meitä kohtaan Kristuksessa Jeesuksessa. ⁸ Armosta te olette pelastettuja uskon kautta, ette itsenne kautta – se on Jumalan lahja – ⁹ ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskailisi. ¹⁰ Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa niitä hyviä töitä varten, jotka Jumala on ennalta valmistanut, jotta me niissä vaeltaisimme.

Yhdeksi Kristuksessa

¹¹ Muistakaa sen vuoksi, että ennen te lihanne puolesta pakanat, ympärileikkamattomat – näin teitä nimittävät ne, joita lihaan käsin tehdyn ympärileikkauksen mukaan sanotaan ympärileikatuiksi – ¹² että te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisoikeutta ja vieraita lupauksen liitoille, ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa. ¹³ Mutta nyt, Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä. ¹⁴ Hän on meidän rauhamme. Hän teki molemmat yhdeksi ja purki erottavan muurin, vihollisuuden, ¹⁵ kun hän omassa lihassaan teki tehottomaksi käskyjen lain säädöksineen. Näin hän teki, jotta hän omassa itsessään loisi nuo kaksi yhdeksi uudeksi ihmiseksi ja tekisi rauhan ¹⁶ ja jotta hän yhdessä ruumiissa ristin kautta sovittaisi nuo molemmat Jumalan kanssa ja omassa itsessään tekisi lopun vihollisuudesta. ¹⁷ Hän tuli julistamaan rauhaa teille, jotka olitte kaukana, ja rauhaa niille, jotka olivat lähellä, ¹⁸ sillä hänen kauttaan on meillä molemmilla pääsy yhdessä ja samassa Hengessä Isän luo. ¹⁹ Te ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette samaa kansaa pyhien kanssa ja Jumalan perheväkeä, ²⁰ apostolien ja profeettojen perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus. ²¹ Hänessä koko rakennus liittyy yh-

teen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa. ²² Hänessä tekin rakennutte yhdessä muiden kanssa Jumalan asumukseksi Hengessä.

Paavali, pakanoiden apostoli

3¹ Tämän vuoksi minä, Paavali, joka olen teidän pakanoiden tähden Kristuksen Jeesuksen vanki, notkistan polveni. ² Olette varmaan kuulleet siitä Jumalan armon taloudenhoidosta, joka on uskottu minulle teidän hyväksenne. ³ Minulle on ilmes-tyksessä annettu tiedoksi tämä salaisuus, niin kuin olen edellä lyhyesti kirjoittanut. ⁴ Sitä lukiessanne voitte huomata, kuinka perehtynyt minä olen Kristuksen salai-suuteen. ⁵ Sitä ei ole menneiden sukupolvien aikana annettu ihmisten tietoon, niin kuin se nyt on Hengessä ilmoitettu hänen pyhille apostoleilleen ja profeetoille: ⁶ myös pakanat ovat meidän kanssamme perillisiä, samaa ruumista ja osallisia hänen lupaukseensa Kristuksessa Jeesuksessa evankeliumin kautta. ⁷ Tämän evan-geliumin palvelija minusta on tullut sen lahjan mukaan, joka Jumalan armosta on minulle annettu hänen voimansa vaikutuksesta. ⁸ Minulle, kaikista pyhistä vähäi-simmälle, on annettu tämä armo: julistaa pakanoille evankeliumia Kristuksen tut-kimattomasta rikkaudesta ⁹ ja ilmoittaa kaikille, mikä on sen salaisuuden talouden-hoito, joka ikiajoista asti on ollut kätkeytynä Jumalassa, hänessä, joka on kaiken luonut Jeesuksen Kristuksen kautta. ¹⁰ Näin Jumalan moninainen viisaus tulee nyt seurakunnan kautta tunnetuksi taivaallisille hallituksille ja valloille ¹¹ sen ikuisen suunnitelman mukaisesti, jonka hän oli tehnyt Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme. ¹² Hänessä meillä on uskallus ja luottavainen pääsy Jumalan luo, uskon kautta häneen. ¹³ Siksi minä pyydän, ettette lannistuisi niiden ahdistusten vuoksi, joita saan teidän tähtenne kärsiä, sillä ne ovat teille kunniaksi.

Kristuksen suuri rakkaus

¹⁴ Tämän vuoksi minä notkistan polveni Herramme Jeesuksen Kristuksen Isän edes-sä, ¹⁵ josta kaikki isyys taivaissa ja maan päällä saa nimensä. ¹⁶ Rukoilen, että hän kirkkautensa runsauden mukaisesti antaisi teidän sisäisen ihmisenne vahvistua voimassa Henkensä kautta ¹⁷ ja Kristuksen asua uskon kautta teidän sydämissänne. ¹⁸ Rukoilen, että te, rakkauteen juurtuneina ja perustuneina, voisitte yhdessä kaik-kien pyhien kanssa käsittää, mitä on leveys, pituus, korkeus ja syvyys, ¹⁹ ja oppia tuntemaan Kristuksen rakkauden, joka on kaikkea tietoa ylempänä, jotta tulisitte täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä. ²⁰ Hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä vaikuttaa, ²¹ hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti! Aamen.

Seurakunnan ykseys

4¹ Minä, joka olen vankina Herrassa, kehotan siis teitä vaeltamaan saamanne kutsumuksen arvoisesti, ² kaikessa nöyryinä, lempeinä ja pitkämielisinä, kärsien toisianne rakkaudessa. ³ Pyrkikää rauhan yhdysiteen avulla säilyttämään Hengen ykseys: ⁴ yksi ruumis ja yksi Henki, niin kuin teidät on kutsuttukin yhteen ja samaan toivoon, jonka te kutsumuksessanne saitte; ⁵ yksi Herra, yksi usko, yksi kaste; ⁶ yksi Jumala ja kaikkien Isä, joka on yli kaikkien, kaikkien kautta ja kaikissa.

⁷ Mutta itse kullekin meistä on annettu armo Kristuksen lahjan määrän mukaisesti. ⁸ Sen tähden sanotaan: "Hän nousi korkeuteen, otti vankeja saaliikseen ja antoi lahjoja ihmisille." ⁹ Mitä sitten merkitsee se, että hän nousi, ellei sitä, että hän oli sitä ennen myös laskeutunut maan alimpiin paikkoihin? ¹⁰ Hän, joka laskeutui alas, on sama, joka myös nousi kaikkia taivaita ylemmäksi täyttääkseen kaiken.

¹¹ Hän antoi toiset apostoleiksi, toiset profeetoiksi, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi ¹² tehdäkseen pyhät valmiiksi palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen, ¹³ kunnes me kaikki saavutamme ykseyden uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, kypsän miehuuden, Kristuksen täyteen täysi-ikäisyyden määrän. ¹⁴ Silloin emme enää ole alaikäisiä, jotka ajelehtivat kaikkien opintuulten vietävinä ihmisten arpapelissä eksytyksen kavalissa juonissa, ¹⁵ vaan noudatamme totuutta rakkaudessa ja kaikin tavoin kasvamme häneen, joka on pää, Kristus. ¹⁶ Hänessä koko ruumis liittyy yhteen ja pysyy koossa jokaisen jänteensä avulla ja kasvaa rakentuakseen rakkaudessa sen voiman määrän mukaan, joka kulakin ruumiinosalla on.

Vanha ja uusi ihminen

¹⁷ Sanon siis tämän ja vakuutan Herrassa: alkää enää vaeltako niin kuin muut pakanat mielensä turhuudessa. ¹⁸ Heidän ymmärryksensä on pimentynyt, ja he ovat vieraantuneet Jumalan elämästä tietämättömyytensä tähden sydämensä paatumuksessa. ¹⁹ Heidän tuntonsa on turtunut, ja he ovat antautuneet irstauteen harjoittamaan ahneudessaan kaikenlaista saastaisuutta. ²⁰ Mutta te ette ole sillä tavoin oppineet tuntemaan Kristusta, ²¹ jos yleensä olette hänestä kuulleet ja hänessä opetusta saaneet niin kuin totuus on Jeesuksessa: ²² teidän tulee hylätä vanha ihmisenne, jonka mukaan te ennen vaelsitte ja joka turmelee itsensä petollisissa himoissa, ²³ uudistua mielenne hengeltä ²⁴ ja pukea yllenne uusi ihminen, joka on luotu Jumalan mukaisesti totuuden vanhurskauteen ja pyhyteen.

²⁵ Pankaa sen tähden pois valhe ja puhukaa kukin lähimmäisenne kanssa totta, sillä me olemme toinen toisemme jäseniä. ²⁶ Vihastukaa mutta alkää tehkö syntiä. Aurinko älköön laskeko vihanne yli. ²⁷ Älkää antako tilaa Paholaiselle. ²⁸ Joka on varastanut, älköön enää varastako, vaan pikemminkin tehköön työtä, ahkeroiden käsilillään sitä, mikä on hyvää, niin että hänellä olisi annettavaa tarvitsevalle. ²⁹ Älköön suustanne lähtekö mitään rietasta puhetta vaan ainoastaan sellaista, mikä on hy-

vää, tarpeellista ja rakentavaa, mieluista niille, jotka kuulevat. ³⁰ Älkää saattako murheelliseksi Jumalan Pyhää Henkeä, jolla teidät on sinetöity lunastuksen päivää varten. ³¹ Kaikki katkeruus, kiukku, viha, huuto ja herjaaminen, kaikenlainen pa-huus olkoon pois teistä. ³² Olkaa toisianne kohtaan ystävällisiä ja hyväsydämiisiä ja antakaa toisillenne anteeksi, niin kuin Jumalakin on Kristuksessa antanut teille anteeksi.

5 ¹ Olkaa siis Jumalan seuraajia niin kuin rakkaat lapset. ² Vaeltakaa rakkaudessa, niin kuin Kristuskin rakasti meitä ja antoi itsensä meidän puolestamme lahjaksi ja uhriksi, Jumalalle suloiseksi tuoksuksi.

³ Mutta haureutta ja minkäänlaista saastaisuutta tai ahneutta älköön edes mainit-tako teidän keskuudessanne, eihän se sovi pyhille, ⁴ ei myöskään häpeällistä ja tyh-mää puhetta tai ilveilyä, jotka ovat sopimattomia, vaan pikemminkin kiitosta. ⁵ Te-hän tiedätte hyvin, ettei yhdelläkään haureellisella eikä saastaisella eikä ahneella, sillä hän on epäjumalanpalvelija, ole perintöosaa Kristuksen ja Jumalan valtakun-nassa. ⁶ Älkää antako kenenkään pettää itseänne tyhjillä puheilla, sillä niiden vuok-si Jumalan viha kohtaa tottelemattomuuden lapsia. ⁷ Älkää siis olko niihin osallisia heidän kanssaan.

Valossa vaeltaminen

⁸ Ennen te olitte pimeys, mutta nyt te olette valo Herrassa. Vaeltakaa valon lapsi-na, ⁹ sillä valon hedelmä ilmenee kaikenlaisena hyvyytenä, vanhurskautena ja totuutena. ¹⁰ Tutkikaa siis, mikä on Herralle mieluista. ¹¹ Älkää osallistuko pimeyden hedelmättömiin tekoihin, pikemminkin nuhdelkaa niistä. ¹² On häpeällistä sanoa-kin, mitä tuollaiset ihmiset salassa tekevät. ¹³ Mutta kaikki tulee ilmi, kun valo sen paljastaa, sillä kaikki, mikä tulee ilmi, on valoa. ¹⁴ Sen vuoksi sanotaan: ”Herää, sinä joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee!”

¹⁵ Katsokaa siis tarkoin, kuinka vaellatte: ei niin kuin tyhvät vaan niin kuin viisaat, ¹⁶ käyttäen aikanne oikein, sillä nämä päivät ovat pahoja. ¹⁷ Sen tähden, älkää olko järjettömiä, vaan ymmärtäkää, mikä on Herran tahto. ¹⁸ Älkää juopuko viinistä, sillä siitä tulee irstas meno, vaan täyttykää Hengellä, ¹⁹ puhuen toisillenne psalmein, kiitosvirsin ja hengellisin lauluin. Laulakaa ja soittakaa sydämeštänne Herralle ²⁰ kiittäen aina kaikesta Jumalaa ja Isää Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

Ohjeita vaimoille ja miehille

²¹ Olkaa toisillenne alamaisia Kristuksen pelossa.

²² Vaimot, olkaa kukin omalle miehellenne alamaisia niin kuin Herralle, ²³ sillä mies on vaimon pää, niin kuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin pelasta-ja. ²⁴ Niin kuin seurakunta on Kristukselle alainen, niin olkoot vaimotkin omalle miehelleen kaikessa alamaisia.

²⁵ **Miehet**, rakastakaa kukin vaimoanne niin kuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen puolesta, ²⁶ että hän sen pyhittäisi, puhdistaen sen vesi-pesulla sanassa, ²⁷ ja asettaisi eteensä kirkastetun seurakunnan, vailla tahraa, ryp-pyä tai muuta sellaista, pyhän ja nuhteettoman. ²⁸ Samoin tulee miesten rakastaa kunkin omaa vaimoan niin kuin omaa ruumistaan. Joka rakastaa vaimoan, ra-kastaa itseään. ²⁹ Eihän kukaan ole koskaan vihannut lihaansa, vaan hän ravitsee ja vaalii sitä niin kuin Kristuskin seurakuntaa, ³⁰ sillä me olemme hänen ruumiinsa jä-seniä. ³¹ Sen tähden mies luopukoon isästään ja äidistään ja liityköön vaimoonsa, ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. ³² Tämä salaisuus on suuri; minä tarkoitan Kris-tusta ja seurakuntaa. ³³ Mutta myös jokainen teistä rakastakoon vaimoan niin kuin itseään, ja vaimon tulee kunnioittaa miestään.

Ohjeita lapsille ja vanhemmille

6 ¹ **Lapset**, olkaa vanhemmillenne kuuliaisia Herrassa, sillä se on oikein. ² "Kunnioi-ta isääsi ja äitiäsi" on ensimmäinen käsky, jota seuraa lupaus: ³ "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä". ⁴ Ja isät, älkää kiihottako lapsianne vihaan, vaan kas-vattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa.

Ohjeita orjille ja isännille

⁵ **Orjat**, olkaa kuuliaisia maallisille isännillenne vilpittömin sydämin niin kuin Kris-tukselle, peläten ja vavisten, ⁶ ei silmänpalvelijoina niin kuin ihmisten mielistelijät, vaan Kristuksen palvelijoina noudattaen Jumalan tahtoa täysin sydämin. ⁷ Palvel-kaa hyvillä mielin, niin kuin palvelisitte Herraa ettekä ihmisiä. ⁸ Tiedättehän, että mitä tahansa hyvää kukin tekee, sen hän saa Herralta takaisin, olipa orja tai vapaa. ⁹ Ja te isännät, tehkää samoin orjille ja jättäkää uhkailu, sillä te tiedätte, että niin heidän kuin teidänkin Herranne on taivaissa ja ettei hän katso henkilöön.

Jumalan antama taisteluväri

¹⁰ **Lopuksi**, veljeni: vahvistukaa Herrassa ja hänen väkevässä voimassaan. ¹¹ Pukekaa yl- lenne Jumalan koko taisteluväri voidaksenne kestää Paholaisen juonet. ¹² Meillä ei ole taistelu verta ja lihaa vastaan vaan hallituksia ja valtoja vastaan, tä- män pimeän maailmanajan maailmanvaltiaita ja taivaan avaruuden pahoja henki- olentoja vastaan. ¹³ Ottakaa sen tähden yl- lenne Jumalan koko taisteluväri, niin että voitte pahana päivänä tehdä vastarintaa ja kaiken suoritettuanne pysyä pys- tyssä. ¹⁴ Seisokaa siis kupeet totuuteen vyötettyinä, pukeutuneina vanhurskauden haarniskaan, ¹⁵ ja olkoon kenkinä jaloissanne rauhan evankeliumin antama alttius. ¹⁶ Ottakaa kaikessa uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa kaikki Pahan palavat nuolet. ¹⁷ Ottakaa myös pelastuksen kypärä ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana. ¹⁸ Tehkää tämä kaikki rukouksin ja anomisin. Rukoilkaa kaiken aikaa Hengessä ja valvokaa juuri sitä varten kaikella kestävyydellä ja anomisella kaikkien pyhien puo-

lesta ¹⁹ ja minunkin puolestani, että minulle, kun avaan suuni, annettaisiin sanat julistaakseni rohkeasti evankeliumin salaisuutta, ²⁰ jonka vuoksi olen lähettiläänä, kahleissa. Rukoilkaa, että puhuisin rohkeasti, niin kuin minun tulee puhua.

Lopputervehdys

²¹ **Jotta** tekin tietäisitte, mitä minulle kuuluu ja mitä teen, siitä kaikesta teille kertoo Tykikos, rakas veli ja uskollinen palvelija Herrassa. ²² Lähetän hänet luoksenne juuri sitä varten, että saisitte tietää, mitä meille kuuluu, ja että hän lohduttaisi sydämiänne.

²³ **Rauha** veljille ja rakkaus uskon kanssa Isältä Jumalalta ja Herralta Jeesukselta Kristukselta. ²⁴ Armo olkoon kaikkien kanssa, jotka rakastavat meidän Herraamme Jeesusta Kristusta – katoamattomuudessa. Aamen.

PAAVALIN KIRJE FILIPPIÄISILLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali ja Timoteus, Kristuksen Jeesuksen palvelijat, kaikille Filippissä oleville pyhille Kristuksessa Jeesuksessa sekä seurakunnan kaitsijoille ja seurakuntapalvelijoille. ²Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Rukous kirjeen lukijoiden puolesta

³Kiitän Jumalaani niin usein kuin muistan teitä. ⁴Kaikissa rukouksissani minä aina iloiten rukouilen teidän kaikkien puolesta. ⁵Kiitän siitä, että olette olleet osallisia evankeliumiin ensi päivästä tähän asti, ⁶ja luotan täysin siihen, että hän, joka on alkanut teissä hyvän työn, vie sen päätökseen Kristuksen Jeesuksen päivään mennessä. ⁷Onkin oikein, että ajattelen näin teistä kaikista, koska te olette minun sydämessäni. Niin kahleissa ollessani kuin puolustaessani ja vahvistaessani evankeliumia te kaikki olette minun kanssani osallisia armosta. ⁸Jumala on todistajani, kuinka minä kaipaen teitä kaikkia Kristuksen Jeesuksen sydämellisellä rakkaudella. ⁹Rukoilen myös, että teidän rakkautenne kasvaisi yhä runsaammaksi ja johtaisi yhä suurempaan tietoon ja kaikenlaiseen ymmärtämiseen, ¹⁰niin että voisitte tutkia, mikä on parasta, ja olisitte puhtaita ja moitteettomia Kristuksen päivään saakka, ¹¹täynnä vanhurskauden hedelmää, jonka Jeesus Kristus saa aikaan Jumalan kunniaksi ja ylistykseksi.

Kristus on minulle elämä

¹²Tahdon teidän tietävän, veljet, että se, mitä minulle on tapahtunut, onkin koitunut evankeliumin menestykseksi. ¹³Niinpä koko henkivartioston ja kaikkien muidenkin tietoon on tullut, että minä olen kahleissa Kristuksen tähden. ¹⁴Useimmat veljistä ovat Herraan luottaen saaneet minun kahleistani yhä enemmän rohkeutta pelotta puhua Jumalan sanaa. ¹⁵Jotkut tosin julistavat Kristusta kateudesta ja riidanhalusta mutta toiset hyvässä tarkoituksessa. ¹⁶He tekevät sen rakkaudesta, koska tietävät, että minut on pantu puolustamaan evankeliumia. ¹⁷Nuo toiset taas julistavat Kristusta itsekkyydestä, epäpuhtain mielin, ja luulevat tuottavansa minulle murhetta kahleissani. ¹⁸Mitäpä tuosta, kunhan vain Kristusta tavalla tai toisella julistetaan, joko näön vuoksi tai totuudessa, ja siitä minä iloitsen. Saan iloitaa vielä vastedeskin, ¹⁹sillä tiedän, että tämä kaikki koituu minulle pelastukseksi teidän rukoustenne kautta ja Jeesuksen Kristuksen Hengen avulla. ²⁰Harras odotukseni ja toivoni on, etten joudu millään tavoin häpeään vaan että Kristus nyt, niin kuin aina, tulee rohkeasti ylistetyksi minun ruumiissani, joko elämän tai kuoleman kautta. ²¹Sillä minulle eläminen merkitsee Kristusta ja kuoleminen voittoa.

²² Jos minun on elettävä lihassa, se tuottaa hedelmää työlleni. En tiedä, kumman valitsisin. ²³ Olen ahtaalla näiden kahden välissä. Minulla on halu lähteä täältä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi verrattomasti parempi, ²⁴ mutta teidän vuoksenne on lihassa viipymiseni tarpeellisempi. ²⁵ Koska olen tästä varma, tiedän, että jään eloon ja pysyn teidän kaikkien luona, jotta edistysisitte uskossa ja saisitte siinä iloita. ²⁶ Näin teidän kerskumisenne minusta olisi yhä runsaampaa Kristuksessa Jeesuksessa, kun taas tulen luoksenne.

²⁷ Käyttäytykää vain Kristuksen evankeliumin arvon mukaisesti. Silloin minä, tulenpa luoksenne ja näen teidät tai olen tulematta, saan kuulla teistä, että pysytte samassa hengessä ja yksimielisesti taistelette yhdessä evankeliumin uskon puolesta ²⁸ antamatta vastustajien millään tavoin säikyttää itseänne. Tämä on heille katuksen mutta teille pelastuksen merkki, ja se tulee Jumalalta. ²⁹ Kristuksen tähden teidän on suotu, ei ainoastaan uskoa häneen, vaan myös kärsiä hänen tähtensä. ³⁰ Teillä on sama taistelu, jota olette nähneet minun käyvän ja jota nyt kuulette minun yhä jatkavan.

Kristuksen nöyryys ja korotus

2 Jos siis on jotakin kehotusta Kristuksessa, jos jotakin rakkauden lohdutusta ja Hengen yhteyttä, jos jotakin sydämellisyyttä ja laupeutta, ² tehkää minun iloni täydelliseksi, niin että olette samaa mieltä, teillä on sama rakkaus, olette sopuisat ja yksimieliset. ³ Älkää tehkö mitään itsekkyydestä tai turhan kunnian vuoksi, vaan pitäkää nöyrästi toista parempana kuin itseänne. ⁴ Älkää katsoko vain omaa parastanne vaan myös toisten.

⁵ Olkoon teillä se mieli, joka myös Kristuksella Jeesuksella oli. ⁶ Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei katsonut saaliikseen olla Jumalan kaltainen ⁷ vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon. Hän tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olemukseltaan sellaiseksi kuin ihminen. ⁸ Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, aina ristinkuolemaan asti. ⁹ Sen tähden Jumala onkin korottanut hänet korkealle ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, ¹⁰ niin että jokaisen polven on notkistuttava Jeesuksen nimeen, niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla, ¹¹ ja jokaisen kielen on tunnustettava Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra.

Kristityn vaellus

¹² Siksi, rakkaani, niin kuin olette aina olleet kuuliaisia, ei ainoastaan silloin, kun olin luonanne, vaan paljon enemmän nyt, kun olen poissa, ahkeroin peläten ja vavisten oman pelastuksenne hyväksi. ¹³ Sillä Jumala vaikuttaa teissä tahtomisen ja tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi. ¹⁴ Tehkää kaikki nurisematta ja epäroimättä, ¹⁵ että olisitte moitteettomia ja puhtaita, tahrattomia Jumalan lapsia kieron ja turmeltuneen sukupolven keskellä. Te loistatte siinä kuin tähdet maail-

massa, ¹⁶ kun pidätte kiinni elämän sanasta, ja olette minulle kerskaukseksi Kristuksen päivänä siitä, etten ole turhaan juossut ja nähnyt vaivaa. ¹⁷ Mutta jos minut uh-rataankin, kun toimitan teidän uskonne uhripalvelusta, minä iloitsen, ja iloitsen kaikkien teidän kanssanne. ¹⁸ Samoin iloitkaa tekin ja iloitkaa yhdessä minun kans-sani!

Timoteus ja Epafroditos

¹⁹ Toivon Herrassa Jeesuksessa voivani pian lähettää Timoteuksen teidän luoksen-ne, että tulisin itsekin rohkaistuksi saatuani tietää, mitä teille kuuluu. ²⁰ Minulla ei ole ketään toista samanmielistä, joka vilpittömästi huolehtisi teidän asioistanne, ²¹ sillä kaikki etsivät omaansa eivätkä sitä, mikä on Jeesuksen Kristuksen. ²² Mutta Timoteuksen koetellun mielen te tunnette: kuin poika isänsä rinnalla hän on pal-vellut minun kanssani evankeliumin työssä. ²³ Toivon voivani lähettää hänet mat-kaan heti, kun olen saanut nähdä, miten minun käy. ²⁴ Olen varma Herrassa siitä, että itsekin pääsen pian tulemaan.

²⁵ Minusta on kuitenkin välttämätöntä lähettää luoksenne veljeni, työkumppanini ja taistelutoverini Epafroditos, teidän lähettinne, joka auttaa minua siinä, missä tarvitsen. ²⁶ Hän näet ikävöi teitä kaikkia ja oli kovin levoton, koska olitte kuulleet hänen sairastuneen. ²⁷ Hän olikin sairaana, kuoleman kielissä, mutta Jumala ar-mahti häntä, eikä ainoastaan häntä, vaan myös minua, etten saisi murhetta mur-heen lisäksi. ²⁸ Lähetän hänet sen vuoksi sitä pikemmin, että iloitsisitte nähdessän-ne hänet jälleen ja minullakin olisi vähemmän murheita. ²⁹ Ottakaa siis hänet Her-rassa vastaan kaikella ilolla ja kunnioittakaa hänen kaltaisiaan. ³⁰ Sillä Kristuksen työn tähden hän joutui kuoleman partaalle, kun pani henkensä alttiiksi tehdäk-seen minulle sen palveluksen, jota te ette voineet tehdä.

Tärkeintä on tuntea Kristus

3 ¹ Sitten vielä, veljeni, iloitkaa Herrassa! Minua ei kyllästytä kirjoittaa teille sa-moista asioista, ja teille se on turvaksi.

² Varokaa noita koiria, noita pahoja työntekijöitä, varokaa noita pilalle leikattuja! ³ Oikeita ympärileikattuja olemme me, jotka Jumalan Hengessä palvelemme Juma-laa ja kerskumme Kristuksessa Jeesuksessa emmekä luota lihaan, ⁴ vaikka minulla on mihin luottaa lihassakin. Jos joku muu luulee voivansa luottaa lihaan, niin vielä enemmän minä. ⁵ Minut on ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä, olen Israelin kan-saa, Benjaminin heimoa, heprealainen heprealaisista syntynyt, lakiin nähden fari-seus, ⁶ intoon nähden seurakunnan vainooja, lain vanhurskauteen nähden nuhtee-ton. ⁷ Mutta mikä minulle oli voitto, sen olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. ⁸ Niinpä minä luen kaiken tappioksi tuon ylen kalliin, Kristuksen Jeesuksen, minun Herrani, tuntemisen rinnalla. Hänen tähtensä olen menettänyt kaiken ja pidän sen roskana, että voittaisni omakseni Kristuksen ⁹ ja minun havaittaisiin olevan hänes-

sä ja omistavan, ei omaa vanhurskautta, joka tulee laista, vaan sen, joka tulee Kristuksen uskon kautta, sen vanhurskauden, joka tulee Jumalasta uskon perusteella.
¹⁰ Haluan tuntea Kristuksen ja hänen ylösnousemisensa voiman ja hänen kärsimyksiensä osallisuuden ja tulla hänen kaltaisekseen samankaltaisen kuoleman kautta,
¹¹ kunhan vain pääsen ylösnousemukseen kuolleista.

Kohti päämäärää!

¹² Ei niin, että olisin jo saavuttanut sen tai tullut täydelliseksi, vaan minä riennän sitä kohti, että voittaisin sen omakseni, koskapa Kristus Jeesus on voittanut minut omakseen. ¹³ Veljet, minä en katso sitä vielä saavuttaneeni. Yhden minä kuitenkin teen: unohtaen sen, mikä on takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessä, ¹⁴ minä riennän kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsulla kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁵ Ajatelkaamme siis näin, niin monta kuin meitä on täydellistä. Jos jossakin kohden ajattelette toisin, Jumala kylä ilmoittaa teille, kuinka asia on. ¹⁶ Kunhan vain, mihin saakka olemme ehtineetkin, vaellamme saman säännön mukaan ja olemme samaa mieltä!

¹⁷ Olkaa minun seuraajiani, veljet. Tarkatkaa niitä, jotka vaeltavat sen esikuvan mukaan, jonka me olemme teille antaneet. ¹⁸ Sillä monet, joista olen usein teille sanonut ja nyt aivan itkien sanon, vaeltavat Kristuksen ristin vihollisina. ¹⁹ Heidän loppunsa on kadotus, vatsa on heidän jumalansa, heidän kunnianaan on heidän häpeänsä, ja maallisiin on heidän mielensä. ²⁰ Mutta meidän kansalaisuutemme on taivaissa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Pelastajaksi. ²¹ Hän muuttaa meidän alennustilassa olevan ruumiimme kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi sillä voimallaan, jolla hän myös kykenee alistamaan kaiken valtaansa.

Kehotuksia seurakunnalle

4¹ Sen tähden, rakkaat ja kaivatut veljeni, te minun iloni ja kruununi, seisokaa näin Herrassa lujina, rakkaat! ² Euodiaa ja Syntykeä kehotan olemaan yksimielisiä Herrassa. ³ Pyydän myös sinua, sinä todellinen työtoveri, auttamaan näitä naisia, sillä he ovat taistelleet evankeliumin hyväksi yhdessä minun sekä Klemensin ja muiden työtoverieni kanssa, joiden nimet ovat elämän kirjassa.

⁴ Iloitkaa aina Herrassa! Vieläkin minä sanon: iloitkaa! ⁵ Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on lähellä. ⁶ Älkää olko mistään huolissanne, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukoillen ja anoen kiitoksen kanssa Jumalan tietoon, ⁷ ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa.

⁸ Sitten vielä, veljet, kaikki mikä on totta, mikä kunnioitettavaa ja oikeaa, mikä puhdasta, rakastettavaa ja hyvältä kuulostavaa, jos on jotakin hyvää ja kiitettävää, sitä ajatelkaa. ⁹ Mitä myös olette minulta oppineet ja saaneet, mitä minulta kuulleet ja minusta nähneet, sitä tehkää, niin rauhan Jumala on teidän kanssanne.

Ilo filippiäisten avusta

¹⁰ Ilahduin suuresti Herrassa, että te vihdoinkin havahduitte huolehtimaan minusta. Siihen teillä on toki ollut halua mutta ei tilaisuutta. ¹¹ En sano tätä puutteen vuoksi, sillä olen oppinut tyytymään oloihini. ¹² Osaan elää niukkuudessa, osaan myös elää runsaudessa. Olen tottunut kaikkeen ja kaikenlaisiin oloihin, olemaan kylläinen ja nälkäinen, elämään runsaudessa ja puutteessa. ¹³ Kaiken minä voin hänessä, Kristuksessa, joka minua vahvistaa. ¹⁴ Teitte kuitenkin hyvin, kun otitte osaa minun ahdinkooni. ¹⁵ Tiedättehän te filippiäläiset itsekin, että evankeliumin alkuaikoina, kun lähdin Makedoniasta, ei mikään muu seurakunta kuin te yksin ryhty-
nyt kanssani tiliyhteyteen annetusta ja saadusta. ¹⁶ Tessalonikaankin te lähetitte minulle kerran, jopa kahdesti, mitä tarvitsin. ¹⁷ En toki tavoittele lahjoitusta vaan haluan teidän hyväksenne karttuvaa hedelmää. ¹⁸ Olen saanut kaikkea, jopa runsaasti. Minulla on kaikkea yllin kyllin saatuaani Epafroditokselta teidän lähetyksen-
ne, joka on suloinen tuoksu, kelvollinen, Jumalalle mieluinen uhri. ¹⁹ Minun Jumalani täyttää kaikki teidän tarpeenne kirkkaudessa olevan rikkautensa mukaan Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁰ Jumalalle ja meidän Isällemme kunnia, aina ja iankaikkisesti! Aamen.

Lopputervehdys

²¹ Tervehtikää kaikkia pyhiä Kristuksessa Jeesuksessa. Luonani olevat veljet lähettävät teille terveisiä. ²² Kaikki pyhät tervehtivät teitä, varsinkin ne, jotka ovat keisarin huoneväkeä.

²³ Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa. Aamen.

PAAVALIN KIRJE KOLOSSALAISILLE

Alkutervehdys

1¹ Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, ja veli Timoteus ² Kolossassa asuville pyhille ja uskollisille veljille Kristuksessa. Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Paavalin kiitos ja esirukous

³ Me kiitämme Jumalaa ja Herramme Jeesuksen Kristuksen Isää, aina kun rukoi-
lemme teidän puolestanne, ⁴ sillä olemme saaneet kuulla teidän uskostanne Kris-
tuksessa Jeesuksessa ja rakkaudesta, joka teillä on kaikkia pyhiä kohtaan. ⁵ Kiitäm-
me sen toivon vuoksi, joka on talletettuna teille taivaissa ja josta te olette kuulleet
jo aiemmin siinä evankeliumin totuuden sanassa, ⁶ joka tuli teidän luoksenne. Sa-
moin kuin koko maailmassa se on teidänkin keskuudessanne kantanut hedelmää
ja kasvanut siitä päivästä lähtien, jona sen kuulitte ja opitte tuntemaan Jumalan
armon totuudessa. ⁷ Sellaisena te sen opitte Epafraalta, rakkaalta työtoveriltam-
me, joka on uskollinen Kristuksen palvelija teidän hyväksenne. ⁸ Hän on myös ker-
tonut meille teidän rakkaudestanne Hengessä.

⁹ Sen tähden emme mekään siitä päivästä lähtien, jolloin saimme siitä kuulla, ole
lakanneet rukoilemasta teidän puolestanne ja anomasta, että tulisitte täyteen hä-
nen tahtonsa tuntemista kaikessa hengellisessä viisaudessa ja ymmärryksessä.
¹⁰ Rukoilemme, että vaeltaisitte Herran arvon mukaisesti ja hänelle kaikessa mielik-
si ja että kantaisitte hedelmää kaikissa hyvissä teoissa ja kasvaisitte Jumalan tunte-
misessä. ¹¹ Hän vahvistaa teitä kirkkautensa väkevyyden mukaisesti kaikella voi-
malla olemaan kaikessa kestäviä ja pitkämielisiä ¹² ja iloiten kiittämään Isää, joka
on tehnyt teidät kelvollisiksi saamaan osuuden siitä perinnöstä, joka pyhillä on
valkeudessa.

Kristus ja hänen työnsä

¹³ Jumala on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poi-
kansa valtakuntaan. ¹⁴ Hänessä meillä on lunastus hänen verensä kautta, syntien
anteeksi saaminen. ¹⁵ Hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaik-
kea luomakuntaa. ¹⁶ Sillä hänessä luotiin kaikki, mitä on taivaissa ja maan päällä,
näkyvät ja näkymättömät, olivatpa ne valtaistuimia tai herruuksia, hallituksia tai
valtoja. Kaikki on luotu hänen kauttaan ja häneen. ¹⁷ Hän on ennen kaikkea luoma-
kuntaa, ja hänessä kaikki pysyy voimassa. ¹⁸ Hän on seurakuntaruumiin pää. Hän
on alku, kuolleista nousseiden esikoinen, jotta hän olisi kaikessa ensimmäinen.
¹⁹ Jumala näki hyväksi, että kaikki täyveys asuisi hänessä ²⁰ ja että hän sovittaisi Poi-

kansa kautta itsensä kanssa kaiken niin maan päällä kuin taivaissa ja näin tekisi rauhan hänen ristinsä veren kautta.

²¹ Teidätkin, jotka ennen olitte vieraantuneita ja mieleltänne hänen vihamiehiään pahoissa teoissanne, ²² hän on nyt sovittanut Poikansa lihan ruumiissa kuoleman kautta, asettaakseen teidät pyhinä, nuhteettomina ja moitteettomina eteensä.

²³ Teidän on vain pysyttävä uskossa, siihen perustuneina ja siinä lujina, horjahtamatta pois sen evankeliumin toivosta, jonka olette kuulleet ja jota on julistettu koko luomakunnassa taivaan alla. Sen evankeliumin palvelija minusta, Paavalista, on tullut.

Paavalin työnäky

²⁴ Nyt iloitsen kärsiessäni teidän hyväksenne, ja mitä vielä puuttuu Kristuksen ahdistuksista, sen minä täytän lihassani hänen ruumiinsa hyväksi, joka on seurakunta. ²⁵ Sen palvelija minusta on tullut Jumalan taloudenhoidon mukaisesti, joka on uskottu minulle teitä varten, julistaakseni täydellisesti Jumalan sanan, ²⁶ sen salaisuuden, joka on ollut kätkeytyneenä ikuisista ajoista ja polvesta polveen mutta joka nyt on ilmoitettu hänen pyhilleen. ²⁷ Heille Jumala tahtoi antaa tiedoksi, miten valtava on pakanakansojen keskuudessa tämän salaisuuden kirkkaus: Kristus teissä, kirkkauden toivo. ²⁸ Häntä me julistamme neuvoen ja opettaen jokaista ihmistä kaikella viisaudella, asettaaksemme esiin jokaisen ihmisen täydellisenä Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁹ Sitä varten minä näen vaivaa taistellen hänen vaikutuksensa mukaan, joka vaikuttaa minussa voimakkaasti.

Elämä Kristuksessa

2¹ Tahdon teidän tietävän, kuinka suuri taistelu minulla on teidän tähtenne ja laodikealaisten ja kaikkien niiden tähden, jotka eivät ole nähneet ruumiillisia kasvoja-ni, ² että heidän sydämensä saisivat rohkaisua, yhteen liitettyinä rakkaudessa, ja pääsisivät täysin varman ymmärtämisen koko rikkauteen, tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, ³ jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytyinä. ⁴ Sanon tämän, ettei kukaan pettäisi teitä suostuttelevalla puheella. ⁵ Vaikka ruumiillisesti olenkin poissa, olen kuitenkin hengessä teidän kanssanne ja iloitsen nähdessäni järjestyksen, joka keskuudessanne vallitsee, ja lujan uskonne Kristukseen.

⁶ Niin kuin siis olette ottaneet vastaan Kristuksen Jeesuksen, Herran, niin vaeltakaa hänessä. ⁷ Juurtukaa häneen, rakentukaa hänessä ja vahvistukaa uskossa, niin kuin teille on opetettu. Olkoon kiitoksenne ylitsevuotava.

⁸ Varokaa, ettei kukaan saa teitä saalikseen järkeisopilla ja tyhjällä petoksella, jotka perustuvat ihmisten perinnäissääntöihin ja maailman alkeisvoimiin eivätkä Kristukseen. ⁹ Hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti, ¹⁰ ja teillä on täyteys hänessä, joka on kaiken hallituksen ja vallan pää.

¹¹ Hänessä teidät on myös ympärileikattu, ei käsin tehdyllä ympärileikkauksella vaan syntisen lihan ruumiin pois riisumisella, Kristuksen ympärileikkauksella. ¹² Teidät on haudattu hänen kanssaan kasteessa, ja siinä teidät on myös herätetty hänen kanssaan uskon kautta. Tämän uskon vaikuttaa Jumala, joka herätti hänet kuolleista. ¹³ Teidät, jotka olitte kuolleita rikkomuksissanne ja lihanne ympärileikkaamattomuudessa, Jumala teki eläviksi yhdessä Kristuksen kanssa. Hän antoi meille anteeksi kaikki rikkomukset ¹⁴ ja pyyhki pois sen kirjoituksen säädöksineen, joka oli meitä vastaan ja oli vastustajamme. Sen hän otti pois tieltä ja naulitsi ristiin. ¹⁵ Hän riisui aseista hallitukset ja vallat ja saattoi ne julkisen häpeän alaisiksi. Hän sai niistä Kristuksessa riemuvoiton.

Todellisuus ja sen varjo

¹⁶ Älköön siis kukaan tuomitko teitä syömisen ja juomisen, jonkin juhlan tai uudenkuun tai sapatin vuoksi. ¹⁷ Ne ovat vain varjo siitä, mikä oli tulossa, mutta itse todellisuus on Kristuksessa. ¹⁸ Älköön teidän voittopalkintoanne riistäkö kukaan, joka on mieltynyt nöyryyteen ja enkelien palvontaan, on näkyjensä vallassa ja lihallisen mielensä turhaan paisuttama ¹⁹ eikä pitäydy Kristukseen, joka on pää ja josta koko ruumis, nivelten ja jänteiden tukemana ja koossa pitämänä, kasvaa Jumalan antama kasvua.

²⁰ Jos te siis olette Kristuksen kanssa kuolleet maailman alkeisvoimille, miksi te, ikään kuin eläisitte maailmassa, annatte määrätä itsellenne sääntöjä, kuten ²¹ ”älä tartu, älä maista, älä koske” – ²² ne kaikkihan koskevat sellaista, mikä on tarkoitettu käytössä häviämään – ihmisten käskyjen ja oppien mukaan? ²³ Niillä on tosin viisauden maine itse valitun jumalanpalveluksen, nöyryyden ja ruumiin säälimättömyyden kohtelun vuoksi, mutta mitään arvoa niillä ei ole ja niitä noudatetaan vain lihan tyydyttämiseksi.

Vanha ja uusi elämä

3 ¹ Jos siis teidät on herätetty Kristuksen kanssa, niin etsikää sitä, mikä on ylhäällä, missä Kristus istuu Jumalan oikealla puolella. ² Kiinnittäkää mielenne siihen, mikä on ylhäällä, älkää siihen, mikä on maan päällä. ³ Tehän olette kuolleet, ja teidän elämänne on Kristuksen kanssa kätkettynä Jumalassa. ⁴ Kun Kristus, meidän elämämme, ilmestyy, silloin tekin ilmestytte hänen kanssaan kirkkaudessa. ⁵ Kuolettakaa siis maalliset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta. ⁶ Niiden vuoksi Jumalan viha kohtaa tottelemattomuuden lapsia. ⁷ Niissä tekin ennen vaelsitte, kun niissä elitte. ⁸ Pankaa nyt tekin pois tämä kaikki: viha, kiivastuminen, pahuus, pilkka ja häpeämätön puhe suustanne. ⁹ Älkää valehdelko toisillenne. Tehän olette riisuneet pois vanhan ihmisen tekoineen ¹⁰ ja pukeutuneet uuteen, joka uudistuu tietoon, Luojansa kuvan mukaan. ¹¹ Tässä ei ole kreikkalaista eikä juutalaista, ei ympärileikkausta eikä

ympärileikkaamattomuutta, ei barbaaria, skyyttalaista, orjaa eikä vapaata, vaan Kristus on kaikki ja kaikissa.

¹² Pukeutukaa siis te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, lempeyteen ja pitkämielisyysyteen. ¹³ Kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos jollakulla on moitetta toista vastaan. Niin kuin Herra on antanut teille anteeksi, niin antakaa tekin. ¹⁴ Mutta kaiken tämän lisäksi pukeutukaa rakkauteen, joka on täydellisyyden side. ¹⁵ Vallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon teidät on yhdessä ruumiissa kutsuttukin, ja olkaa kiitollisia! ¹⁶ Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana. Opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikella viisaudella, psalmein, kiitosvirsin ja hengellisin lauluin, laulaen kiitollisina sydämissänne Jumalalle. ¹⁷ Kaiken mitä teettekin, sanoin tai teoin, tehkää kaikki Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen Isää Jumalaa hänen kauttaan.

Ohjeita perheyhteisölle

¹⁸ Vaimot, olkaa omalle miehellenne alamaisia, niin kuin sopii Herrassa. ¹⁹ Miehet, rakastakaa vaimoanne älkääkä olko häntä kohtaan katkeria. ²⁰ Lapset, olkaa kaikessa kuuliaisia vanhemmillenne, sillä se on Herralle mieluista. ²¹ Isät, älkää härnätkö lapsianne, etteivät he masentuisi.

²² Palvelijat, olkaa maallisille isännillenne kaikessa kuuliaisia, ei silmänpalvelijoina, ihmisiä mielistellen, vaan vilpittömin sydämin, Herraa peläten. ²³ Kaiken mitä teettekin, tehkää se sydämeštänne niin kuin Herralle eikä ihmisille. ²⁴ Te tiedätte, että saatte Herralta palkaksi perinnön. Te palvelette Herraa Kristusta. ²⁵ Joka tekee väärin, saa takaisin, mitä on väärin tehnyt, eikä henkilöön katsota.

4 ¹ Isännät, kohdelkaa palvelijoitanne oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Te tiedätte, että teilläkin on Herra taivaassa.

Kehotuksia

² Olkaa kestäviä rukouksessa ja siinä kiittäen valvokaa. ³ Rukoilkaa samalla meidänkin puolestamme, että Jumala avaisi meille sanan oven, puhuaksemme Kristuksen salaisuutta, jonka tähden olen kahleissakin, ⁴ ja että toisin sen julki niin kuin minun pitää puhua. ⁵ Käyttäytykää viisaasti ulkopuolisia kohtaan ja ottakaa huomioon oikea hetki. ⁶ Olkoon puheenne aina suloista, suolalla maustettua, ja tietäkää, kuinka teidän tulee itse kullekin vastata.

Henkilökohtaisia tervehdyksiä

⁷ Kaikesta, mikä koskee minua, teille antaa tiedon Tykikos, rakas veli, uskollinen palvelija ja työtoverini Herrassa. ⁸ Lähetän hänet luoksenne juuri sitä varten, että saisitte tietää, mitä meille kuuluu, ja että hän rohkaisisi sydämiänne. ⁹ Hänen kans-

saan lähettän Onesimoksen, uskollisen ja rakkaan veljen, joka on teikäläisiä. He kertovat teille kaiken, mitä tänne kuuluu.

¹⁰ Teitä tervehtii Aristarkos, vankitoverini, samoin Markus, Barnabaan serkku, josta olette saaneet ohjeita. Jos hän tulee luoksenne, ottakaa hänet vastaan. ¹¹ Myös Jeesus, jota sanotaan Justukseksi, tervehtii teitä. Ympärileikatuista nämä ovat ainoat työtoverini Jumalan valtakunnan työssä ja ovat olleet minulle lohdutukseksi. ¹² Teikäläinen Epafra, Kristuksen Jeesuksen palvelija, tervehtii teitä. Hän taistelee aina rukouksissaan teidän puolestanne, että pysyisitte täydellisinä ja täysin varmoina kaikessa, mikä on Jumalan tahto. ¹³ Minä todistan, että hän näkee paljon vaivaa teidän hyväksenne ja niiden, jotka ovat Laodikeassa ja Hierapoliissa. ¹⁴ Teitä tervehtii Luukas, rakas lääkäri, samoin Deemas.

¹⁵ Tervehtikää Laodikeassa olevia veljiä ja Nymfaa sekä hänen kodissaan kokoontuvaa seurakuntaa. ¹⁶ Kun tämä kirje on luettu teille, huolehtikaa siitä, että se luetaan myös Laodikean seurakunnassa ja että te puolestanne luette Laodikeasta tulevan kirjeen. ¹⁷ Sanokaa Arkippokselle: ”Katso, että suoritat täysin sen palvelutehtävän, jonka olet Herrassa saanut.”

¹⁸ Omakätinen tervehdys minulta, Paavalilta. Muistakaa minun kahleitani. Armo olkoon teidän kanssanne. Aamen.

PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE TESSALONIKALAISILLE

Alkutervehdys

1 Paavali, Silvanus ja Timoteus tessalonikalaisten seurakunnalle Isässä Jumalassa ja Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa. Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Tessalonikalaisten esimerkillinen usko

2 Me kiitämme Jumalaa aina teistä kaikista, kun muistamme teitä rukouksissamme. **3** Jumalamme ja Isämme edessä me lakkaamatta muistelemme teidän työtänne uskossa, vaivannäköänne rakkaudessa ja kärsivällisyyttänne toivossa Herraamme Jeesukseen Kristukseen. **4** Me tiedämme, te Jumalalle rakkaat veljet, teidän valitsemisenne: **5** meidän evankeliumimme ei tullut luoksenne ainoastaan sanoina, vaan myös voimana ja Pyhässä Hengessä ja suurella varmuudella – tähän tiedätte, millaisia me olimme teidän keskuudessanne, teidän vuoksenne – **6** ja teistä tuli meidän seuraajiamme ja Herran, kun suuren ahdingon keskellä otitte sanan vastaan iloiten Pyhässä Hengessä, **7** niin että teistä on tullut esikuva kaikille Makedonian ja Akhaian uskoville. **8** Teidän keskuudestanne on Herran sana kaikunut, ei ainoastaan Makedoniaan ja Akhaiaan, vaan kaikkialle on teidän uskonne Jumalaan levinnyt, niin ettei meidän tarvitse puhua siitä mitään, **9** sillä kaikki kertovat, millainen meidän tulomme teidän luoksenne oli ja miten te käännyitte epäjumalista Jumalan puoleen palvelemaan elävää ja todellista Jumalaa **10** ja odottamaan taivaista hänen Poikaansa, jonka hän herätti kuolleista, Jeesusta, joka pelastaa meidät tulevastasta vihasta.

Paavalin toiminta Tessalonikassa

2 Tiedättehän itsekin, veljet, ettei tulomme teidän luoksenne ollut turha. **2** Vaikka olimme aiemmin Filippissä kärsineet ja meitä oli siellä pahoinpidelty, niin kuin tiedätte, meillä oli kuitenkin Jumalassamme rohkeutta puhua teille Jumalan evankeliumia ankaran taistelun keskellä. **3** Meidän kehotuspuheemme ei näet ole lähtöisin eksytyksestä, ei epäpuhtaasta mielestä eikä ole kavalasti puhuttua, **4** vaan niin kuin Jumala on katsonut meidän kelpaavan siihen, että meille uskottiin evankeliumi, niin me puhumme, emme miellyttääksemme ihmisiä vaan Jumalaa, joka koettelee sydämemme. **5** Me emme ole koskaan esiintyneet liehakoivin sanoin, sen te tiedätte, emmekä tekosyin ahnehtineet voittoa. Jumala on todistajamme. **6** Emme myöskään ole etsineet kunniaa ihmisiltä, emme teiltä emmekä muilta, **7** vaikka Kristuksen apostoleina voisimmekin vaatia arvonantoa. Olimme sen sijaan teidän keskuudessanne lempeitä kuin imettävä äiti, joka hoivaa lapsiaan. **8** Teihin syvästi

kiintyneinä me halusimme antaa teille, ei vain Jumalan evankeliumia, vaan oman itsemmekin, sillä te olitte tulleet meille rakkaiksi. ⁹ Muistattehan, veljet, kovan työemme ja vaivannäkömme. Yötä päivää me teimme työtä, ettemme olisi kenellekään teistä rasitukseksi, kun julistimme teille Jumalan evankeliumia. ¹⁰ Te olette todistajamme, samoin Jumala, kuinka pyhiä, oikeamielisiä ja nuhteettomia olimme teitä kohtaan, jotka uskotte. ¹¹ Samoin te tiedätte, kuinka me, niin kuin isä lapsiaan, kehotimme ja rohkaisimme itse kutakin teistä ¹² ja korostimme, että teidän tulee vaeltaa Jumalan arvon mukaisesti, hänen, joka kutsuu teitä valtakuntaansa ja kirkkauteensa.

Yhteiset kärsimykset

¹³ Sen vuoksi me myös lakkaamatta kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana vaan, niin kuin se todella on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä jotka uskotte. ¹⁴ Teistä, veljet, on tullut niiden Kristuksessa Jeesuksessa olevien Jumalan seurakuntien seuraajia, jotka ovat Juudeassa. Ovathan teidän omat maanmiehenne aiheuttaneet teille samoja kärsimyksiä kuin noille seurakunnille juutalaiset, ¹⁵ jotka tappoivat Herran Jeesuksen ja omat profeettansa ja ovat vainonneet myös meitä eivätkä ole Jumalalle mieleen. He ovat kaikkia ihmisiä vastaan, ¹⁶ kun estävät meitä puhumasta pakanoille heidän pelastumisekseen. Näin he kaiken aikaa täyttävät syntiensä mittaa. Viha onkin lopulta saavuttanut heidät.

Paavalin halu nähdä tessalonikalaiset

¹⁷ Kun me nyt, veljet, olemme hetkeksi aikaa joutuneet teistä eroon – ulkonaisesti, emme sydämessämme – olemme suuresti ikävöiden sitä enemmän koettaneet päästä näkemään teidän kasvonne. ¹⁸ Sen tähden olemme tahtoneet tulla luoksenne – minä, Paavali, kerran ja toisenkin – mutta Saatana on estänyt meitä. ¹⁹ Kuka on meidän toivomme tai ilomme tai kerskauksemme kruunu? Ettekö myös te Heramme Jeesuksen Kristuksen edessä hänen tulemuksessaan? ²⁰ Tehän olette meidän kunniamme ja ilomme.

3 ¹ Siksi, kun emme enää jaksaneet kestää kauemmin, näimme hyväksi jäädä yksinämme Ateenaan ² ja lähetimme veljemme Timoteuksen, Jumalan palvelijan ja työtoverimme Kristuksen evankeliumin palveluksessa, vahvistamaan teitä ja rohkaisemaan teitä uskossanne, ³ ettei kukaan horjuisi näissä ahdistuksissa. Tiedätte hän itse, että ne on pantu osaksemme. ⁴ Kun olimme luonanne, sanoimme teille jo etukäteen, että joudumme kärsimään ahdistusta, niin kuin tiedätte tapahtuneen. ⁵ Sen vuoksi, kun en enää jaksanut kestää kauemmin, lähetinkin ottamaan selkoa uskostanne, ettei vain kiusaaja olisi kiusannut teitä ja meidän vaivannäkömme mennyt hukkaan.

Timoteuksen rohkaiseva viesti

⁶**Nyt** Timoteus on tullut luotanne meidän luoksemme ja tuonut meille hyviä uutisia teidän uskostanne ja rakkaudestanne ja kertonut, että muistelette meitä aina hyvällä ja kaipaatte nähdä meitä niin kuin mekin teitä. ⁷Sen vuoksi olemme saaneet rohkaisua teistä, veljet, kaikessa hädässämme ja ahdistuksessamme teidän uskonne tähden, ⁸sillä nyt me elämme, jos te pysytte lujina Herrassa. ⁹Minkä kiitoksen voimmekaan antaa teistä Jumalalle, kaikesta siitä ilosta, joka meillä on Jumalan edessä teidän vuoksenne. ¹⁰Öin ja päivin me rukoilemme mitä hartaimmin, että saisimme nähdä teidän kasvonne ja täyttää sen, mitä teidän uskostanne puuttuu.

¹¹**Mutta** itse Jumalamme ja Isämme, ja Herramme Jeesus Kristus ohjatkoon tiemme teidän luoksenne. ¹²Herra lisätköön teille ja antakoon yhä runsaammin rakkautta toisianne ja kaikkia kohtaan – niin kuin meilläkin on rakkautta teitä kohtaan – ¹³vahvistaakseen teidän sydämenne nuhteettomiksi pyhydessä Jumalamme ja Isämme edessä, kun Herramme Jeesus Kristus tulee kaikkien pyhiensä kanssa.

Jumalan tahdon mukainen elämä

4¹Sitten vielä, veljet! Me pyydämme ja kehotamme teitä Herrassa Jeesuksessa, että niin kuin olette meiltä oppineet, miten teidän tulee vaeltaa ja olla Jumalalle mieleen – niin kuin te vaellattekin – siinä yhä enemmän edistysisitte. ²Tiedättehän, mitkä käskyt me olemme Herran Jeesuksen nimessä teille antaneet. ³Tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne, että kartatte haureutta, ⁴että kukin teistä ymmärtää ottaa oman vaimon pyhydessä ja kunniaassa, ⁵ei himon ja kiihkon vallassa niin kuin pakanat, jotka eivät tunne Jumalaa, ⁶ja ettei kukaan sorra veljeään eikä pyri hyötymään hänen kustannuksellaan, sillä Herra on kaiken tämän kostaja, kuten myös aiemmin olemme teille sanoneet ja korostaneet. ⁷Eihän Jumala ole kutsunut meitä saastaisuuteen vaan pyhitykseen. ⁸Niinpä siis se, joka hylkää nämä käskyt, ei hylkää ihmistä vaan Jumalan, joka antaa Pyhän Henkensä teihin. ⁹**Veljes**rakkaudesta ei teille tarvitse kirjoittaa, sillä te itse olette oppineet Jumalalta rakastamaan toisianne. ¹⁰Niinhän te myös teette kaikkia veljiä kohtaan koko Makedoniassa. Me kehotammekin teitä, veljet, edistymään siinä yhä enemmän ¹¹ja pitämään kunnia-asiananne viettää rauhallista elämää, toimittaa omia tehtäviä ja tehdä työtä omilla käsillänne, niin kuin olemme teitä käskeneet, ¹²että vaeltaisitte säädyllisesti ulkopuolisten edessä ettekä olisi kenenkään avun tarpeessa.

Herran tulemus ja uskovien ylösnousemus

¹³**Veljet**, emme tahdo teidän olevan tietämättömiä poisnukkuneiden osasta, ettette murehtisi niin kuin muut, ne joilla ei ole toivoa. ¹⁴Jos siis uskomme, että Jeesus on kuollut ja noussut ylös, niin samalla tavoin Jumala tuo Jeesuksen kautta

myös poisnukkuneet esiin yhdessä hänen kanssaan. ¹⁵ Tämän me sanomme teille Herran sanana: Me, jotka olemme elossa ja jäämme tänne Herran tulemuksen, emme suinkaan ehdi poisnukkuneiden edelle, ¹⁶ sillä itse Herra tulee alas taivaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan pasuunan kuullessa, ja Kristuksessa kuolleet nousevat ylös ensin. ¹⁷ Sen jälkeen meidät, jotka olemme elossa ja olemme vielä täällä, temmataan yhdessä heidän kanssaan pilvissä Herraa vastaan yläilmoihin, ja niin saamme aina olla Herran kanssa. ¹⁸ Lohduttakaa siis toisianne näillä sanoilla.

Valvokaa!

5 ¹ Mutta ajoista ja määrähetkistä ei ole tarpeen kirjoittaa teille, veljet, ² sillä te tiedätte itse varsin hyvin, että Herran päivä tulee kuin varas yöllä. ³ Kun ihmiset sanovat: ”Rauha ja turvallisuus”, silloin äkillinen tuho kohtaa heidät niin kuin synnytyskipu raskaana olevan naisen, eivätkä he pääse pakoon. ⁴ Mutta te, veljet, ette ole pimeydessä, niin että se päivä voisi yllättää teidät kuin varas, ⁵ sillä kaikki te olette valon lapsia ja päivän lapsia. Me emme ole yön emmekä pimeyden lapsia. ⁶ Älkäämme siis nukkuko niin kuin muut, vaan valvokaamme ja olkaamme raittiit. ⁷ Ne, jotka nukkuvat, nukkuvat yöllä, ja ne, jotka juovat itsensä juovuksiin, ovat juovuksissa yöllä. ⁸ Mutta koska olemme päivän lapsia, olkaamme raittiita, ja olkoon pukunamme uskon ja rakkauden haarniska ja kypäränämme pelastuksen toivo. ⁹ Jumala ei ole määrännyt, että osaksemme tulisi viha vaan että omistamme pelastuksen Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, ¹⁰ joka on kuollut puolestamme, että me, valvoimmepa tai nukuimme, eläisimme yhdessä hänen kanssaan. ¹¹ Kehottakaa sen vuoksi toisianne ja rakentakaa toinen toistanne, niin kuin teettekin.

Ohjeita seurakunnalle

¹² Pyydämme teitä, veljet, pitämään arvossa niitä, jotka tekevät työtä teidän keskuudessanne ja ovat teidän johtajianne Herrassa ja neuvovat teitä. ¹³ Pitäkää heitä erityisen rakkaina heidän työnsä tähden. Eläkää rauhassa keskenänne. ¹⁴ Kehotamme teitä, veljet: nuhdelkaa kurittomia, rohkaiskaa alakuloisia, tukekaa heikkoja, olkaa pitkämielisiä kaikkia kohtaan. ¹⁵ Katsokaa, ettei kukaan kosta kenellekään pahaa pahalla, vaan pyrkikää aina tekemään hyvää toisillenne ja kaikille. ¹⁶ Iloitkaa aina. ¹⁷ Rukoilkaa lakkaamatta. ¹⁸ Kiittäkää joka tilanteessa, sillä se on Jumalan tahto teihin nähden Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁹ Henkeä alkää sammuttako, ²⁰ profetoimista alkää väheksykö, ²¹ mutta koetelkaa kaikki. Pitäkää se, mikä on hyvää, ²² ja karttakaa kaikenlaista pahaa.

Siunaus ja lopputervehdys

²³ Itse rauhan Jumala pyhittäköön teidät kokonaan, ja säilyköön koko teidän henkenne, sielunne ja ruumiinne nuhteettomana meidän Herramme Jeesuksen Kris-

tuksen tulemukseen. ²⁴ Hän, joka kutsuu teitä, on uskollinen, ja hän sen myös tekee.

²⁵ **Veljet**, rukoilkaa meidän puolestamme. ²⁶ Tervehtikää kaikkia veljiä pyhällä suudelmalla. ²⁷ Minä vannotan teitä Herran kautta, että tämä kirje luetaan kaikille pyhille veljille.

²⁸ **Herramme Jeesuksen Kristuksen** armo olkoon teidän kanssanne. Aamen.

PAAVALIN TOINEN KIRJE TESSALONIKALAISILLE

Alkutervehdys

1¹ Paavali, Silvanus ja Timoteus tessalonikalaisten seurakunnalle Jumalassa, meidän Isässämme, ja Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa. ² Armo teille ja rauha Jumalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Kristus tulee tuomarina

³ Me olemme velvollisia aina kiittämään Jumalaa teistä, veljet, niin kuin oikein onkin, koska teidän uskonne kasvaa runsaasti ja kaikkien teidän, joka ikisen, rakkautenne toisianne kohtaan lisääntyy. ⁴ Siksi me itsekin kerskumme Jumalan seurakunnissa teistä, teidän kärsivällisyydestänne ja uskostanne kaikissa vainoissa ja ahdistuksissa, joita teidän on kestettävä. ⁵ Ne ovat osoituksena Jumalan vanhurskaasta tuomiosta, että teidät katsottaisiin arvollisiksi Jumalan valtakuntaan, jonka vuoksi te kärsittekin, ⁶ koskapa Jumala katsoo oikeaksi kostaa ahdistuksella niille, jotka ahdistavat teitä, ⁷ mutta antaa teille, joita ahdistetaan, levon yhdessä meidän kanssamme, kun Herra Jeesus ilmestyy taivaasta väkevien enkeleittensä kanssa tulenliekissä. ⁸ Hän rankaisee niitä, jotka eivät tunne Jumalaa eivätkä ole kuuliaisia meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen evankeliumille. ⁹ He kärsivät rangaistuksena iankaikkisen kadotuksen, erossa Herran kasvoista ja hänen voimansa kirkkautesta, ¹⁰ kun hän tulee, että hän sinä päivänä kirkastuisi pyhissään ja olisi ihmeteltävä kaikissa uskovissa. Tehän olette uskoneet meidän todistuksemme. ¹¹ Sitä varten me aina rukoilemme teidän puolestanne, että Jumalamme katsoisi teidät kutsunsa arvoisiksi ja voimallaan saattaisi teissä täydelliseksi kaiken halun hyvään ja uskon teot, ¹² jotta Herramme Jeesuksen nimi kirkastuisi teissä ja te hänessä, meidän Jumalamme ja Herran Jeesuksen Kristuksen armon mukaisesti.

Laittomuuden ihminen

2¹ Mutta mitä tulee meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemukseen ja kokoontumiseemme hänen luokseen, me pyydämme teitä, veljet, ² ettette anna minkään hengen tai sanan tai minkään muka meidän lähettämämme kirjeen pelästyttää itseänne, niin että heti menetätte malttinne, ikään kuin Herran päivä olisi jo käsillä. ³ Älkää antako kenenkään millään tavoin eksyttää itseänne. Ensin näet tapahtuu luopumus ja ilmestyy laittomuuden ihminen, kadotuksen lapsi, ⁴ tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai palvottavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala. ⁵ Ettekö muista, että puhuin teille tästä, kun vielä olin luonanne? ⁶ Ja nyt te tiedätte, mikä häntä pidättää, niin että hän vasta ajallaan ilmestyy. ⁷ Laittomuuden salaisuus on

jo vaikuttamassa, kunhan vain poistuu tieltä hän, joka vielä pidättää. ⁸Silloin ilmestyy tuo laiton, jonka Herra Jeesus surmaa suunsa henkäyksellä ja tuhoaa tulemuksensa ilmestyksellä. ⁹Tuon laittoman tuleminen tapahtuu Saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla tunnusteoin ja ihmein, ¹⁰vääryyden kaikilla viettelyksillä niille, jotka joutuvat kadotukseen, koska he eivät ottaneet vastaan rakkautta totuuteen voidakseen pelastua. ¹¹Siksi Jumala lähettää heille voimakkaan eksytyksen, niin että he uskovat valheeseen, ¹²jotta kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuuteen vaan ovat mieltyneet vääryyteen.

Pelastukseen valitut

¹³**Mutta** me olemme aina velvollisia kiittämään Jumalaa teistä, te Herralle rakkaat veljet, koska Jumala valitsi teidät ensihedelmänä pelastukseen Hengen pyhittäessä teidät, kun uskoitte totuuteen. ¹⁴Juuri siihen hän kutsui teidät meidän evankeliumimme kautta, omistamaan Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden.

¹⁵**Pysykää** siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, jotka teille on opetettu joko puheessamme tai kirjeessämme. ¹⁶Itse Herramme Jeesus Kristus ja Jumala, meidän Isämme, joka on rakastanut meitä ja armossaan antanut meille ikuisen lohdutuksen ja hyvän toivon, ¹⁷lohduttakoon sydämiämme ja vahvistakoon teitä kaikissa hyvissä teoissa ja puheissa.

Rukoilkaa puolestamme!

3¹Sitten vielä, veljet, rukoilkaa puolestamme, että Herran sana leviäisi nopeasti ja tulisi kirkastetuksi muuallakin niin kuin teidän keskuudessanne ²ja että pelastuisimme ilkeämielisistä ja pahoista ihmisistä; eihän kaikilla ole uskoa. ³Mutta Herra on uskollinen, ja hän vahvistaa teitä ja varjelee teidät pahasta. ⁴Me luotamme teihin Herrassa, että te nyt ja vastakin teette, mitä me käskemme. ⁵Herra ohjatkoon sydämenne Jumalan rakkauteen ja Kristuksen kärsivällisyyteen.

Varoitus kurittomasta elämästä

⁶Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä me käskemme teitä, veljet, pysymään erossa jokaisesta veljestä, joka vaeltaa kurittomasti eikä sen opetuksen mukaan, jonka saitte meiltä. ⁷Tiedättehän itse, kuinka teidän tulee seurata meidän esimerkkiämme. Me emme olleet kurittomia teidän luonanne ⁸emmekä syöneet ilmaiseksi kenenkään leipää, vaan me ahkeroinme yötä päivää työtä tehden ja vaivaa nähden, ettemme olisi rasittaneet ketään teistä. ⁹Ei niin, ettei meillä olisi siihen oikeutta, mutta tahdoimme antaa itsemme teille esikuvaksi, jotta seuraisitte meitä. ¹⁰Jo silloin, kun olimme luonanne, määräsimme, että jos joku ei halua tehdä työtä, älköön myöskään syökö. ¹¹Olemme näet kuulleet, että muutamat teidän joukostanne vaeltavat kurittomasti, eivät tee työtä vaan touhuilevat turhia. ¹²Sellaisia käskemme ja kehotamme Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa tekemään

työtä kaikessa hiljaisuudessa ja syömään omaa leipäänsä. ¹³ Mutta te, veljet, älkää lannistuko hyvää tehdessänne.

¹⁴ Jos joku ei tottele sitä, mitä olemme sanoneet tässä kirjeessä, pitäkää häntä merkittynä älkääkä seurustelko hänen kanssaan, jotta hän häpeäisi. ¹⁵ Älkää silti pitkö häntä vihollisena, vaan ojentakaa kuin veljeä.

Lopputervehdys

¹⁶ Itse rauhan Herra antakoon teille rauhan, aina ja kaikin tavoin. Herra olkoon teidän kaikkien kanssa. ¹⁷ Tervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. Tämä on merkinä jokaisessa kirjeessäni; näin minä kirjoitan.

¹⁸ Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kaikkien kanssa. Aamen.

PAAVALIN ENSIMMÄINEN KIRJE TIMOTEUKSELLE

Alkutervehdys

1¹ Paavali, Jeesuksen Kristuksen apostoli, Jumalan, meidän Pelastajamme, ja Herran Jeesuksen Kristuksen, meidän toivomme, käskystä ²Timoteukselle, oikealle pojalleni uskossa. Armo, laupeus ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme!

Varoitus väärästä opetuksesta

³ Makedoniaan lähtiessäni kehotin sinua jäämään Efesokseen, jotta käskisit eräitä, etteivät opettaisi vieraita oppeja ⁴eivätkä puuttuisi taruihin ja loputtomiin suku-luetteloihin. Ne edistävät pikemminkin turhia väittelyjä kuin Jumalan armotaloutta, joka perustuu uskoon. ⁵ Käskyn päämäärä on rakkaus, joka tulee puhtaasta sydäimestä, hyvästä omastatunnosta ja vilpittömästä uskosta. ⁶ Muutamat ovat eksyneet niistä pois ja poikenneet turhan puhumiseen. ⁷ He tahtovat olla lainopettajia, vaikka eivät itsekään ymmärrä, mitä puhuvat ja minkä varmaksi vakuuttavat.

⁸ Me kyllä tiedämme, että laki on hyvä, jos sitä käytetään lain mukaisesti – ⁹ tietäen, ettei lakia ole säädetty vanhurskaalle vaan lainrikkaille ja kurittomille, jumalattomille ja syntisille, epäpyhille ja saastaisille, isäntappajille ja äidintappajille, murhaajille, ¹⁰ haureellisille ja homoseksuaalisuuden harjoittajille, ihmis-kauppiaille, valehtelijoille, valansa rikkojille ja kaikelle muulle, mikä on tervettä oppia vastaan – ¹¹ autuaan Jumalan kirkkauden evankeliumin mukaan, joka on minulle uskottu.

Kiitos Jumalan laupeudesta

¹² Minä kiitän Herraamme Kristusta Jeesusta, joka on antanut minulle voimaa, siitä, että hän katsoi minut uskolliseksi ja asetti palvelukseensa, ¹³ minut, entisen pilkkaajan, vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minut armahdettiin, koska epäuskossani en tiennyt, mitä tein. ¹⁴ Meidän Herramme armo on ollut ylenpalttinen vaikuttaen uskoa ja rakkautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁵ Tämä sana on varma ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen: Kristus Jeesus on tullut maailmaan pelastamaan syntisiä, joista minä olen suurin. ¹⁶ Mutta minut armahdettiin sen tähden, että Kristus Jeesus minussa ennen muita osoittaisi kaiken pitkämielisyytensä, esikuvaksi niille, jotka vastedes uskovat häneen ja saavat iankaikkisen elämän. ¹⁷ Ikuisuuksien Kuninkaalle, katoamattomalle, näkymättömälle ja ainoalle viisaalle Jumalalle kunnia ja kirkkaus aina ja iankaikkisesti! Aamen.

Sana Timoteukselle

¹⁸ Tämän käskyn minä annan sinulle, poikani Timoteus, aikaisempien sinusta lausuttujen profetioiden mukaisesti, että niiden nojalla taistelisit jalon taistelun ¹⁹ säilyttäen uskon ja hyvän omantunnon, jonka jotkut ovat hylänneet ja ovat joutuneet uskossaan haaksirikkoon. ²⁰ Niitä ovat Hymenaios ja Aleksandros, jotka olen luovuttanut Saatanan haltuun, kuritettaviksi, etteivät enää pilkkaisi.

Rukoilkaa kaikkien puolesta

2 ¹ Kehotan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, ² kuninkaiden ja kaikkien vallanpitäjien puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikin tavoin jumalisesti ja kunniallisesti. ³ Se on hyvää ja mieluista Jumalalle, meidän Pelastajallemme, ⁴ joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden. ⁵ Jumala on yksi, yksi on myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus. ⁶ Hän antoi itsensä lunnaiksi kaikkien puolesta todistukseksi aikanaan. ⁷ Tätä varten minut on asetettu julistajaksi ja apostoliksi – puhun totta Kristuksessa, en valehtele – pakanoiden opettajaksi uskossa ja totuudessa.

Mies ja nainen seurakunnassa

⁸ Minä tahdon siis, että kaikkialla miehet rukoilevat kohottaen pyhät kädet ilman vihaa ja epäilystä, ⁹ samoin myös, että naiset ovat säädyllisessä asussa ja kaunistavat itseään vaatimattomasti ja siveästi, ei tukkalaitteilla, kullalla, helmillä eikä kalliilla vaatteilla ¹⁰ vaan hyvillä teoilla, niin kuin sopii naisille, jotka tunnustautuvat jumalaapelkääviksi. ¹¹ Naisen tulee oppia hiljaisuudessa, kaikessa alistuvana. ¹² Sitä en salli, että nainen opettaa, enkä sitä, että hän vallitsee miestä, vaan hänen tulee elää hiljaisuudessa. ¹³ Luotiinhan Aadam ensin ja sitten Eeva, ¹⁴ eikä Aadamia petetty, vaan nainen joutui petetyksi ja lankesi rikkomukseen. ¹⁵ Hän kuitenkin pelastuu lapsensynnyttämisen kautta, jos he pysyvät uskossa, rakkaudessa ja pyhityksessä, eläen siveästi.

Seurakunnan kaitsijan ominaisuudet

3 ¹ Tämä sana on varma: jos joku pyrkii seurakunnan kaitsijaksi, hän haluaa jaloontyöhön. ² Seurakunnan kaitsijan tulee siis olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis, maltillinen, säädyllinen, vieraanvarainen ja taitava opettamaan, ³ ei juomari, väkivaltainen eikä häpeällisen voiton tavoittelija vaan lempeä, ei riitaisa eikä rahanahne. ⁴ Hänen tulee hallita hyvin oma kotinsa ja kaikella arvokkuudella pitää lapsensa kuuliaisina. ⁵ Jos joku ei pysty hallitsemaan omaa kotiaan, kuinka hän voi pitää huolta Jumalan seurakunnasta? ⁶ Hän ei saa olla vastakääntynyt, ettei hän paisuisi pöyhkeäksi ja joutuisi saman tuomion alaiseksi kuin Paholainen. ⁷ Hänellä

tulee olla hyvä todistus myös ulkopuolisilta, ettei hän joutuisi häväistyksen alaiseksi eikä Paholaisen ansaan.

Seurakuntapalvelijoiden ominaisuudet

⁸ Myös seurakuntapalvelijoiden tulee olla kunnioitettavia, ei vilpillisiä puheissaan, ei paljon viinin nauttijoita eikä häpeällisen voiton tavoittelijoita ⁹ vaan sellaisia, jotka säilyttävät uskon salaisuuden puhtaassa omassatunnossa. ¹⁰ Heitäkin on ensin koeteltava. Sitten palvelkoot, jos ovat nuhteettomia.

¹¹ Samoin vaimojen tulee olla kunnioitettavia, ei panettelijoita vaan raittiita ja kaikessa uskollisia. ¹² Seurakuntapalvelijoiden tulee olla yhden vaimon miehiä ja hallita hyvin lapsensa ja kotinsa. ¹³ Ne, jotka ovat palvelleet hyvin, saavuttavat kunnioitettavan aseman ja suuren rohkeuden uskossa, Kristuksessa Jeesuksessa.

¹⁴ Vaikka toivon pian pääseväni luoksesi, kirjoitan tämän sinulle, ¹⁵ jotta jos kuitenkin viivyn, tietäisit, miten tulee käyttäytyä Jumalan huoneessa, joka on elävän Jumalan seurakunta.

Jumalisuuden salaisuus

Totuuden pylväis ja perustus ¹⁶ ja tunnustetusti suuri on jumalisuuden salaisuus: Hän ilmestyi lihasa, hänet osoitettiin vanhurskaaksi Hengessä, hän näyttäytyi enkeleille, häntä julistettiin pakanoiden keskuudessa, häneen uskottiin maailmassa, hänet otettiin ylös kirkkauteen.

Eksyttävää opetusta

4 ¹ Henki sanoo selvästi, että tulevina aikoina jotkut luopuvat uskosta ja seuraavat eksyttäviä henkiä ja riivaajien oppeja ² tekopyhien valehtelijoiden vaikutuksesta, joiden omatunto on merkitty poltinraudalla. ³ Nämä kieltävät menemästä naimisiin ja nauttimasta ruokia, jotka Jumala on luonut sitä varten, että ne, jotka uskovat ja ovat oppineet tuntemaan totuuden, nauttivat niitä kiitoksella. ⁴ Sillä kaikki, minkä Jumala on luonut, on hyvää, eikä mikään ole hylättävää, kun se otetaan kiittäen vastaan. ⁵ Sehän pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella.

Neuvoja Timoteukselle palvelutehtävää varten

⁶ Kun opetat tätä veljille, olet hyvä Kristuksen Jeesuksen palvelija ja ravitset itseäsi uskon ja sen hyvän opin sanoilla, jota olet noudattanut. ⁷ Karta epäpyhiä ämmien taruja. Harjoita itseäsi jumalisuuteen, ⁸ sillä ruumiillisesta harjoituksesta on hyötyä vähään, mutta jumalisuudesta on hyötyä kaikkeen, koska siinä on elämän lupaus, sekä nykyisen että tulevan. ⁹ Tämä sana on varma ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen. ¹⁰ Sitä vartenhan me teemme työtä ja kilvoittelemme, että olemme

panneet toivomme elävään Jumalaan, joka on kaikkien ihmisten Pelastaja, varsinkin uskovien. ¹¹ Tätä káske ja opeta.

¹² Älköön kukaan väheksykö sinua nuoruutesi tähden. Ole sinä uskovien esikuva puheessa, vaelluksessa, rakkaudessa, Hengessä, uskossa ja puhtaudessa. ¹³ Pidä huolta lukemisesta, kehottamisesta ja opettamisesta, kunnes minä tulen. ¹⁴ Älä lyö laimin armolahjaa, joka sinulla on ja joka sinulle annettiin profetian kautta, kun vanhimmat panivat kätensä sinun päällesi. ¹⁵ Huolehdi näistä kaikista ja elä niissä, jotta edistymisesi olisi ilmeistä kaikille. ¹⁶ Valvo itseäsi ja opetustasi. Pysy näissä ohjeissa. Kun niin teet, pelastat sekä itsesi että ne, jotka kuulevat sinua.

5 ¹ Älä nuhtelee vanhaa miestä ankarasti, vaan neuvo häntä kuin isää, nuorempia kuin veljiä, ² vanhoja naisia kuin äitejä, nuorempia kuin sisaria, kaikessa puhtaudessa.

Nuoret ja vanhat lesket

³ Pidä arvossa leskivaimoja, jotka todella ovat leskiä. ⁴ Mutta jos jollakin leskellä on lapsia tai lastenlapsia, oppikoot nämä ensin jumalanpelon mukaisesti huolehtimaan omasta perhekunnastaan ja korvaamaan vanhempiensa vaivannäön. Se on hyvää ja mieluista Jumalalle. ⁵ Leskivaimo, joka on todella jäänyt yksin, panee toivonsa Jumalaan, anoo ja rukoilee lakkaamatta, yötä päivää, ⁶ mutta hekumoiva on jo eläessään kuollut. ⁷ Teroita tätäkin heille, että he olisivat moitteettomia. ⁸ Mutta jos joku ei pidä huolta omaisistaan eikä varsinkaan perhekuntalaisistaan, hän on kieltänyt uskon ja on uskosta osatonta pahempi.

⁹ Leskien luetteloon otettakoon ainoastaan sellainen, joka on vähintään kuusikymmenvuotias ja on ollut yhden miehen vaimo. ¹⁰ Hänen tulee olla tunnettu hyvistä teoista, siitä, että hän on kasvattanut lapsia, ollut vieraanvarainen, pessyt pyhien jalkoja, auttanut ahdingossa olevia ja tehnyt kaikkea muuta hyvää. ¹¹ Nuorempia leskiä älä ota mukaan, sillä kun he himoissaan vieraantuvat Kristuksesta, he tahtovat mennä naimisiin. ¹² He ovat tuomion alaisia, koska ovat hylänneet ensimmäisen uskonsa. ¹³ Samalla he oppivat laiskottelemaan kierrellessään taloissa, eivätkä ainoastaan laiskottelemaan, vaan myös juoruilemaan ja touhuilemaan turhia, puhumaan sellaista, mikä on sopimatonta. ¹⁴ Siksi tahdon, että nuoret lesket menevät naimisiin, synnyttävät lapsia, hoitavat kotiaan eivätkä anna vastustajalle mitään aihetta pilkkaamiseen. ¹⁵ Ovathan muutamat jo kääntyneet pois seuraamaan Saatanaa. ¹⁶ Jos jollakin uskovalla miehellä tai naisella on vastuullaan leskiä, niin huolehtikoon heistä. Seurakuntaa älköön heidän vuokseen rasitettako, jotta se voisi pitää huolta todella yksin jääneistä.

Seurakunnan vanhimmat

¹⁷ Vanhimpia, jotka johtavat hyvin, pidettäköön kaksin verroin kunnioituksen ansainneina, varsinkin niitä, jotka näkevät vaivaa sanassa ja opetuksessa. ¹⁸ Sanoo-

han Raamattu: “Älä sido puivan härän suuta” ja “Työmies on palkkansa ansainnut.”¹⁹ Älä ota huomioon syytöstä vanhinta vastaan, ellei ole kahta tai kolmea todistajaa.

Kehotuksia Timoteukselle

²⁰ Syntiä tekeviä nuhtelee kaikkien kuullen, jotta muutkin pelkäisivät. ²¹ Kehotan sinua vakavasti Jumalan, Kristuksen Jeesuksen ja valittujen enkelien edessä, että noudatat tätä puolueettomasti tekemättä päätöstä etukäteen. ²² Älä ole liian hankalaa panemaan käsiäsi kenenkään päälle äläkä ole osallisena muiden synteihin. Varjele itsesi puhtaana.

²³ Älä enää juo vain vettä, vaan käytä vähän viiniä vatsasi ja usein toistuvien vaivojesi vuoksi. ²⁴ Joidenkin ihmisten synnit ovat ilmeisiä ja joutuvat tuomituiksi enemmän, toisten taas myöhemmin. ²⁵ Samoin myös hyvät teot ovat ilmeisiä, eivät-
kä nekään, jotka eivät ole, voi pysyä salassa.

Orjat ja isännät

6 Kaikki, jotka ovat orjuuden ikeessä, pitäkööt isäntiään kaiken kunnioituksen arvoisina, ettei Jumalan nimi ja oppi tulisi pilkatuksi. ² Ne, joiden isännät ovat uskovia, älkööt pitäkö heitä vähemmässä arvossa sen vuoksi, että he ovat veljiä, vaan palvelkoot heitä sitä mielummin, koska he ovat uskovia, rakastettuja ja tekevät hyvää. Tätä opeta ja tähän kehoita.

Jumalisuus ja rahanhimo

³ Jos joku opettaa toisin eikä pitäydy Herramme Jeesuksen Kristuksen terveisiin sanoihin eikä jumalisuuden mukaiseen oppiin, ⁴ hän on paisunut pöyhkeäksi eikä ymmärrä mitään, vaan on riitakysymysten ja sanakiistojen kipeä. Niistä syntyy kauteutta, riitaa, pilkkaamista, pahoja epäluuloja ⁵ ja alituisia kinasteluja niiden ihmisten kesken, jotka ovat turmeltuneita mieleltään ja joilta on riistetty totuus. He pitävät jumalisuutta keinona voiton saamiseen. Pysy erilläsi sellaisista.

⁶ Jumalisuus yhdessä tyytyväisyyden kanssa on suuri voitto. ⁷ Emme ole tuoneet maailmaan mitään, ja selvää on, ettemme voi mitään täältä viedä. ⁸ Kun meillä on elatus ja vaatteet, tyytykäämme niihin. ⁹ Ne taas, jotka tahtovat rikastua, lankeavat kiusaukseen, ansaan ja moniin mielettömiin ja vahingollisiin himoihin, jotka syöksevät ihmiset turmioon ja kadotukseen. ¹⁰ Rahanhimo on kaiken pahan juuri. Rahaa tavoitellessaan monet ovat eksyneet pois uskosta ja lävistäneet itsensä monella tuskalla.

Hyvä uskon kilvoitus

¹¹ **Mutta** sinä, Jumalan ihminen, pakene sellaista! Tavoittele vanhurskautta, jumali-suutta, uskoa, rakkautta, kärsivällisyyttä ja sävyisyyttä. ¹² Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus ja tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon sinut on kutsuttu ja johon olet tunnustautunut hyvällä tunnustuksella monen todistajan edessä.

¹³ Jumalan edessä, joka tekee kaiken eläväksi, ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka Pontius Pilatuksen edessä todistajana lausui hyvän tunnustuksen, minä kehotan sinua: ¹⁴ noudata tätä käskyä tahrattomasti ja moitteettomasti Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymiseen saakka. ¹⁵ Sen antaa meidän aikanaan nähdä autuas ja ainoa Valtias, kuninkaiden Kuningas ja herrojen Herra. ¹⁶ Hänellä yksin on kuole-mattomuus. Hän asuu valossa, jota ei voi lähestyä. Häntä ei yksikään ihminen ole nähnyt eikä voi nähdä. Hänen olkoon kunnia ja ikuinen valta. Amen.

¹⁷ **Neuvo** niitä, jotka tässä maailmanajassa ovat rikkaita, etteivät ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen vaan Jumalaan, joka antaa meille kaikkea runsaasti nautittavaksemme. ¹⁸ Neuvo heitä tekemään hyvää, rikastumaan hyvistä teoista, olemaan anteliaita ja jakamaan omastaan. ¹⁹ Näin he kokoavat itselleen aarteiden, hyvän perustuksen tulevaisuutta varten, jotta saisivat todellisen elämän.

Loppusanat

²⁰ **Oi** Timoteus, säilytä se, mikä sinulle on uskottu. Pysy erossa epäpyhistä ja tyhjistä puheista ja vastaväitteistä, joita tiedon nimellä kulkeva valhetieto saa aikaan. ²¹ Siihen tunnustautuen jotkut ovat eksyneet pois uskosta.

Armo olkoon teidän kanssanne! Amen.

PAAVALIN TOINEN KIRJE TIMOTEUKSELLE

Alkutervehdys

1 ¹Paavali, Kristuksen Jeesuksen apostoli Jumalan tahdosta, sen elämän lupauksen mukaan, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, ²rakkaalle pojalleni Timoteukselle. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme!

Paavali kaipaa Timoteusta

³Minä kiitän Jumalaa – jota palvelen omatunto puhtaana, niin kuin esivanhempani ovat tehneet – kun muistan sinua rukouksissani lakkaamatta, öin ja päivin. ⁴Muistaessani kyyneleitäsi haluaisin nähdä sinut, jotta täytyisin ilolla. ⁵Muistelen sinussa sitä vilpittöntä uskoa, joka ensin oli mummollasi Looiksella ja äidilläsi Eunikella. Olen varma, että se on myös sinulla.

Julista evankeliumia rohkeasti!

⁶Siitä syystä muistutan sinua virittämään palavaksi Jumalan armolahjan, jonka sait, kun panin käteni sinun päällesi. ⁷Eihän Jumala ole antanut meille pelkuruuden henkeä vaan voiman, rakkauden ja terveen ymmärryksen hengen. ⁸Älä siis häpeä todistusta Herrastamme äläkä minua, hänen vankiaan, vaan kärsi kanssani vaivaa evankeliumin tähden sen mukaan kuin Jumala antaa voimaa. ⁹Hän on meidät pelastanut ja kutsunut pyhällä kutsulla, ei meidän tekojemme vaan oman suunnitelmansa ja armonsa mukaan, jonka hän antoi meille Kristuksessa Jeesuksessa ennen ikuisia aikoja ¹⁰ja joka nyt on tuotu julki, kun meidän Pelastajamme Kristus Jeesus on ilmestynyt. Hän on kukistanut kuoleman ja tuonut evankeliumin kautta valoon elämän ja katoamattomuuden. ¹¹Sitä varten minut on asetettu julistajaksi ja apostoliksi ja pakanoiden opettajaksi. ¹²Siitä syystä minä myös tätä kaikkea kärsin enkä sitä häpeä, sillä minä tiedän, keneen uskon, ja olen varma siitä, että hän kykenee siihen päivään asti säilyttämään sen, mikä on minun haltuuni uskottu.

¹³Pidä esikuvanasi niitä terveitä sanoja, jotka olet minulta kuullut, uskossa ja rakkaudessa, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁴Säilytä meissä asuvan Pyhän Hengen avulla se hyvä, mikä on uskottu haltuusi.

Onesiforoksen uskollisuus

¹⁵Sinä tiedät, että Aasiassa kaikki ovat jättäneet minut, heidän joukossaan Fygelos ja Hermogenes. ¹⁶Osoittakoon Herra laupeutta Onesiforoksen perhekunnalle, sillä hän on usein virvoittanut minua eikä ole hävennyt kahleitani. ¹⁷Roomaan tultuaan

hän ryhtyi innokkaasti etsimään minua, kunnes löysi minut. ¹⁸ Suokoon Herra, että hän löytää laupeuden Herran luona sinä päivänä. Ja kuinka suuria palveluksia hän teki Efesoksessa, sen tiedät sinä parhaiten.

Kehotus vaivannäköön

2¹ Vahvistu siis, poikani, siinä armossa, joka on Kristuksessa Jeesuksessa! ² Minkä olet minulta kuullut monien todistajien vahvistamana, usko se luotettaville ihmisille, jotka ovat sitten kykeneviä opettamaan muitakin. ³ Kärsi siis vaivaa niin kuin Kristuksen Jeesuksen hyvä sotilas. ⁴ Ei kukaan, joka palvelee sotilaana, sekaannu jokapäiväisen elatuksen toimiin, sillä hän tahtoo olla mieliksi sille, joka on hänet pestannut. ⁵ Eihän sitäkään, joka kilpailee, seppelöidä, ellei hän kilpaile sääntöjen mukaisesti. ⁶ Maamiehen, joka näkee vaivaa, tulee ensimmäisenä saada osansa sadosta. ⁷ Tarkkaa, mitä sanon! Herra antaa sinulle ymmärrystä kaikkeen. ⁸ Muista Jeesusta Kristusta, joka minun evankeliumini mukaan on Daavidin siementä ja on herätetty kuolleista. ⁹ Sen julistamisessa minä kärsin vaivaa aina kahleisiin asti kuin pahantekijä. Mutta Jumalan sanaa ei ole kahlehdittu. ¹⁰ Sen vuoksi kestan kaiken valittujen tähden, jotta hekin saavuttaisivat pelastuksen Kristuksessa Jeesuksessa ja sen mukana ikuisen kirkkauden. ¹¹ Tämä sana on varma: Jos olemme yhdessä hänen kanssaan kuolleet, saamme hänen kanssaan myös elää. ¹² Jos kestämmme, saamme myös hallita hänen kanssaan. Jos kiellämme hänet, tulee hänkin kieltämään meidät. ¹³ Jos olemme uskottomia, hän pysyy silti uskollisena, sillä itseään hän ei voi kieltää.

Astia arvokkaaseen käyttöön

¹⁴ Muistuta tästä ja varoita heitä vakavasti Herran edessä, etteivät kiistelisi sanoista. Sellaisesta ei ole mitään hyötyä, vaan se koituu kuulijoiden turmioksi. ¹⁵ Pyri antaumuksella osoittautumaan Jumalan edessä koetuksen kestäväksi työntekijäksi, jonka ei tarvitse hävetä työtään ja joka jakaa totuuden sanaa oikein. ¹⁶ Pysy erossa epäpyhistä ja tyhjästä puheista, sillä niiden puhujat menevät jumalattomuudessa yhä pitemmälle. ¹⁷ Ja heidän puheensa kalvaa ympäristöään kuin syöpä. Heitä ovat Hymenaios ja Filetos, ¹⁸ jotka ovat eksyneet pois totuudesta. He sanovat, että ylönousemus on jo tapahtunut, ja näin turmelevat joidenkin uskon. ¹⁹ Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana, ja siinä on tämä sinetti: ”Herra tuntee omansa” ja ”Luopukoon vääryydestä jokainen, joka mainitsee Herran nimen.” ²⁰ Suuressa talossa ei ole ainoastaan kulta- ja hopea-astioita, vaan myös puu- ja saviastioita. Toiset ovat arvokkaaseen käyttöön, toiset halpa-arvoiseen. ²¹ Jos siis joku puhdistaa itsensä kaikesta tuollaisesta, hänestä tulee astia arvokkaaseen käyttöön, pyhitetty, isännälleen hyödyllinen ja kaikkiin hyviin tekoihin valmis.

²² Pakene nuoruuden himoja. Tavoittele vanhurskautta, uskoa, rakkautta ja rauhaa niiden kanssa, jotka puhtaasta sydäimestä huutavat avukseen Herraa. ²³ Vältä tyh-

miä ja taitamattomia väittelyjä. Sinähän tiedät, että ne synnyttävät riitoja. ²⁴ Heran palvelijan ei sovi riidellä, vaan hänen tulee olla lempeä kaikille, kyetä opettamaan ja pahaa kärsimään. ²⁵ Hänen tulee sävyisästi ojentaa vastustelijoita. Ehkäpä Jumala vaikuttaa heissä mielenmuutoksen, niin että he tulevat tuntemaan totuuden ²⁶ ja selviävät Paholaisen ansasta, hänen, joka on heidät vanginnut noudattamaan tahtoaan.

Viimeisten päivien ihmiset

3 ¹ Mutta tiedä se, että viimeisinä päivinä tulee vaikeita aikoja. ² Ihmiset ovat silloin itserakkaita, rahanahneita, kerskailijoita, ylimielisiä, pilkkaajia, vanhemmilleen tottelemattomia, kiittämättömiä ja jumalattomia. ³ He ovat rakkaudettomia, leppymättömiä, panettelijoita, hillittömiä, raakoja, hyvän vihaajia, ⁴ petollisia, häikäilemättömiä ja pöyhkeitä. He rakastavat enemmän nautintoja kuin Jumalaa. ⁵ Heillä on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman. Karta sellaisia! ⁶ Heidän joukossaan on niitä, jotka tunkeutuvat taloihin ja kietovat valtaansa syntien rasittamia, monenlaisten himojen riepottelemia naisparkoja, ⁷ jotka ovat aina opetusta ottamassa mutta eivät voi koskaan päästä tuntemaan totuutta. ⁸ Niin kuin Jannes ja Jambres vastustivat Moosesta, niin hekin vastustavat totuutta, nuo mieleltään turmeltuneet ihmiset, jotka eivät kestä uskonkoetuksissa. ⁹ Mutta pitemmän päälle he eivät menesty, sillä heidän mielettömyytensä paljastuu kaikille, kuten noidenkin mielettömyydelle kävi.

Paavali esikuvana

¹⁰ **Mutta** sinä olet seurannut minun opetustani, elämäni, ajatteluani, uskoani, pitkämielisyyttäni, rakkauttani, kärsivällisyyttäni ¹¹ niissä vainoissa ja kärsimyksissä, joita tuli osakseni Antiokiassa, Ikonionissa ja Lystrassa. Millaisia vainoja olenkaan kestänyt, ja kaikista Herra on minut pelastanut! ¹² Kaikki, jotka tahtovat elää jumallisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi, ¹³ mutta pahat ihmiset ja petkuttajat menevät pahuudessa yhä pitemmälle, eksyttäen ja eksyen.

Raamatun alkuperä

¹⁴ **Pysy** sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut, ¹⁵ ja koska tunnet jo lapsuudestasi asti pyhät Kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁶ Koko Raamattu on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, ja se on hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi vanhurskaudessa, ¹⁷ jotta Jumalan ihminen olisi täydellinen ja valmis kaikkiin hyviin tekoihin.

Timoteus Paavalin työn jatkajana

4¹ Kehotan sinua siis vakavasti Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen edessä, joka on tuomitseva elävät ja kuolleet, hänen ilmestymisensä ja hänen valtakuntansa kautta: ²saarnaa sanaa, astu esiin sopivalla ja sopimattomalla ajalla, nuhtelee, varoita ja kehoita, kaikin tavoin kärsivällisesti opettaen. ³Tulee näet aika, jolloin ihmiset eivät kärsi tervettä oppia vaan omien himojensa mukaan haalivat itselleen opettajia korvasyyhyhynsä. ⁴He kääntävät korvansa pois totuudesta ja kääntyvät tarujen puoleen. ⁵Mutta ole sinä raitis kaikessa, kärsi vaivaa, tee evankelistan työ ja hoida palvelutehtäväsi täydellisesti.

⁶Minut jo uhrataan, lähtöni hetki on tullut. ⁷Olen kilvoitellut hyvän kilvoituksen, juoksun päättänyt ja uskon säilyttänyt. ⁸Tästedes on minulle talletettuna vanhurskauden seppele, jonka Herra, oikeudenmukainen tuomari, antaa minulle sinä päivänä, eikä ainoastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka rakastavat hänen ilmestymistään.

Henkilökohtaisia viestejä

⁹Koeta päästä pian tulemaan luokseni. ¹⁰Deemas on tähän nykyiseen maailmaan rakastuneena jättänyt minut ja matkustanut Tessalonikaan. Kreskes on mennyt Galatiaan ja Titus Dalmatiaan. ¹¹Vain Luukas on minun kanssani. Ota Markus mukaasi ja tuo hänet tänne, sillä hän on minulle palvelutehtävässä hyödyllinen. ¹²Tykikoksen olen lähettänyt Efesokseen. ¹³Tuo tullessasi viitta, jonka jätin Trooakseen Karpoksen luo, ja kirjat, ennen kaikkea pergamentit. ¹⁴Kupariseppeä Aleksandros on tehnyt minulle paljon pahaa. Herra maksaa hänelle hänen tekojensa mukaan. ¹⁵Varo sinäkin häntä, sillä hän on kovasti vastustanut puheitamme.

¹⁶Ensimmäisen kerran puolustautuessani ei kukaan tullut avukseni, vaan kaikki jättivät minut. Älköön sitä luettako heidän syykseen. ¹⁷Herra kuitenkin auttoi ja vahvisti minua, jotta julistustyöni vietäisiin päätökseen ja kaikki pakanat kuulisivat evankeliumin, ja niin minä pelastuin leijonan kidasta. ¹⁸Herra päästää minut kaikesta pahasta ja pelastaa minut taivaalliseen valtakuntaansa. Hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Aamen.

Lopputervehdykset

¹⁹Terveiset Priskalle ja Akvilalle sekä Onesiforoksen perhekunnalle. ²⁰Erastos jäi Korintiin, ja Trofimoksen jätin Miletokseen sairastamaan. ²¹Koeta päästä tulemaan ennen talvea. Sinulle lähettävät terveisiä Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia ja kaikki veljet.

²²Herra Jeesus Kristus olkoon sinun henkesi kanssa. Armo olkoon teidän kanssanne! Aamen.

PAAVALIN KIRJE TITUKSELLE

Alkutervehdys

1¹ Paavali, Jumalan palvelija ja Jeesuksen Kristuksen apostoli Jumalan valittujen uskoa ja sen totuuden tuntemista varten, joka on jumalisuuden mukainen. ²Olen apostoli sen iankaikkisen elämän toivon perusteella, jonka Jumala, joka ei valehtele, on luvannut ennen ikuisia aikoja. ³Kun aika oli tullut, hän ilmoitti sanansa saarnassa, joka on uskottu minulle Jumalan, meidän pelastajamme, käskyn mukaan. ⁴Titukselle, oikealle pojalleni yhteisen uskomme perusteella. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Herralta Jeesukselta Kristukselta, meidän pelastajaltamme!

Seurakunnan kaitsijan ominaisuudet

⁵Jätin sinut Kreetaan sitä varten, että järjestäisit sen, mikä jäi vielä järjestämättä, ja asettaisit jokaiseen kaupunkiin vanhimmat, kuten sinua käskin, ⁶jos olisi joku nuhteeton, yhden vaimon mies, jonka lapset ovat uskovia, eivät irstaudesta syytettyjä eivätkä kurittomia. ⁷Seurakunnan kaitsijan tulee näet olla nuhteeton, niin kuin Jumalan taloudenhoitajan kuuluukin, ei itserakas eikä äkkipikainen, ei juomari, ei väkivaltainen eikä väärän voiton tavoittelija, ⁸vaan vieraanvarainen, hyvää rakastava ja maltillinen, oikeamielinen, pyhä ja itsensä hillitsevä. ⁹Hänen tulee pysyä luotettavassa sanassa, siinä, mitä hänelle on opetettu, niin että hän kykenee neuvomaan terveellä opetuksella ja kumoamaan vastaansanojen väitteet.

Väärät opettajat

¹⁰Kurittomia, tyhjänpuhujia ja eksyttäjiä on näet paljon, varsinkin ympärileikattujen joukossa. ¹¹Heidän suunsa on tukittava, sillä he kääntävät ylösalaisin kokonaisia perhekuntia opettamalla häpeällisen voiton vuoksi sellaista, mitä ei pitäisi. ¹²Onhan eräs heistä, heidän oma profeettansa, sanonut: "Petturi Kreetan mies, peto ilkeä, ahmatti laiska!" ¹³Tämä todistus on tosi. Nuhtele heitä sen vuoksi ankaresti, jotta he tulisivat uskossaan terveiksi ¹⁴eivätkä kiinnittäisi huomiota juutalaisiin taruihin ja totuudesta pois kääntyvien ihmisten käskyihin. ¹⁵Puhtaille kaikki on puhdasta, mutta saastaisille ja epäuskoisille mikään ei ole puhdasta, vaan heidän mielensä ja omatuntonsa on saastunut. ¹⁶He väittävät tuntevansa Jumalan, mutta teoillaan he kieltävät hänet. He ovat inhottavia ja tottelemattomia, kaikkiin hyviin tekoihin kelvottomia.

Terve oppi

2¹ Puhu sinä sitä, mikä sopii terveeseen oppiin. ²Vanhojen miesten tulee olla raittiita, arvokkaita ja siveitä sekä terveitä uskossa, rakkaudessa ja kärsivällisyy-

dessä. ³ Vanhojen naisten tulee samoin olla käytökseltään niin kuin pyhien sopii, ei panettelijoita eikä paljon viinin orjia vaan hyvään opettavia, ⁴ ohjatakseen nuoria vaimoja rakastamaan miestään ja lapsiaan, ⁵ olemaan siveitä ja puhtaita, hoitamaan kotiaan, olemaan hyviä ja omalle miehelleen alamaisia, ettei Jumalan sana tulisi pilkatuksi. ⁶ Kehota myös nuoria miehiä käyttäytymään siveästi. ⁷ Ole itse kaikessa hyvien tekojen esimerkkinä. Opetuksesi olkoon puhdasta ja arvokasta, ⁸ puheesi tervettä ja moitteetonta, että vastustaja häpeäisi, kun hänellä ei ole mitään pahaa sanottavaa meistä. ⁹ Kehota orjia olemaan isännilleen alamaisia ja noudattamaan heidän mieltään vastaan sanomatta. ¹⁰ He eivät saa näpistellä, vaan heidän on osoitettava kaikin tavoin vilpitöntä uskollisuutta, niin että he kaunistavat kaikessa Jumalan, meidän pelastajamme, opin.

Jumalan armo kasvattaa meitä

¹¹ Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille, ¹² ja se kasvattaa meitä, niin että me hylkäämme jumalattomuuden ja maailmalliset himot ja elämme siveästi, vanhurskaasti ja jumalisesti nykyisessä maailmanajassa, ¹³ kun odotamme autuaan toivon täyttymistä ja suuren Jumalan ja pelastajamme Kristuksen Jeesusksen kirkkauden ilmestymistä. ¹⁴ Hän antoi itsensä meidän puolestamme lunastaakseen meidät kaikesta laittomuudesta ja puhdistakseen itselleen omaisuudeksi kansan, joka ahkeroi hyviä tekoja. ¹⁵ Puhu tätä, kehota ja nuhtelee kaikella arvovalalla. Älköön kukaan halveksiko sinua.

Uusi elämäntapa

3 ¹ Muistuta heitä, että heidän tulee olla esivallalle ja viranomaisille alamaisia ja kuuliaisia, valmiita kaikkiin hyviin tekoihin. ² He eivät saa herjata ketään eivätkä riidellä, vaan heidän tulee olla lempeitä ja kaikin tavoin osoittaa sävyisyyttä kaikkia ihmisiä kohtaan. ³ Olimmehan mekin ennen ymmärtämättömiä ja tottelemattomia, olimme eksyksissä, monenlaisten himojen ja nautintojen orjia, elimme pahuudessa ja kateudessa, olimme inhottavia ja vihasimme toisiamme. ⁴ Mutta kun Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmestyi, ⁵ hän pelasti meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta vaan laupeutensa tähden uudestisyntymisen pesun ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta. ⁶ Tämän Hengen hän vuodatti runsaasti päällemme pelastajamme Jeesusksen Kristuksen kautta, ⁷ jotta me, vanhurskautettuina hänen armostaan, tulisimme perillisiksi iankaikkisen elämän toivon mukaan.

⁸ Tämä sana on varma, ja tahdon sinun teroittavan näitä asioita, että ne, jotka uskovat Jumalaan, olisivat ahkeria tekemään hyvää. Se on ihmisille hyvää ja hyödyllistä. ⁹ Mutta pysy erossa tyhmistä väittelyistä sekä sukuuutteloista, riidoista ja kiistoista, jotka koskevat lakia, sillä ne ovat hyödyttömiä ja turhia. ¹⁰ Karta puolue-

mielistä ihmistä varoitettuasi häntä kerran tai kahdesti, ¹¹ koska tiedät, että sellainen ihminen on joutunut harhaan ja tekee syntiä. Hän on tuominnut itse itsensä.

Ohjeita ja tervehdyksiä

¹² **Kun** lähetän luoksesi Artemaan tai Tykikoksen, tule nopeasti luokseni Nikopolii- seen, sillä siellä olen päättänyt viettää talven. ¹³ Varusta lainoppinut Zeenas ja Apollos huolellisesti matkalle, niin ettei heiltä puuttuisi mitään. ¹⁴ Oppikoot meikäläisetkin harjoittamaan hyviä tekoja tarpeen vaatiessa, etteivät jäisi hedelmättömiksi.

¹⁵ **Kaikki**, jotka ovat luonani, lähettävät sinulle tervehdyksen. Sano terveisiä niille, jotka pitävät meitä rakkaina uskossa. Armo olkoon kaikkien teidän kanssanne. Aamen.

PAAVALIN KIRJE FILEMONILLE

Alkutervehdys

¹ Paavali, Kristuksen Jeesuksen vanki, ja veli Timoteus rakkaalle työtoverillemme Filemonille ² sekä rakkaalle sisarellemme Apfialle, taistelutoverillemme Arkippok-selle ja sinun kodissasi kokoontuvalle seurakunnalle. ³ Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Filemonin usko ja rakkaus

⁴ Kiitän Jumalaani aina muistaessani sinua rukouksissani, ⁵ kun kuulen uskostasi Herraan Jeesukseen ja rakkaudestasi häntä ja kaikkia pyhiä kohtaan. ⁶ Rukoilen, että uskonyhteytesi vaikuttaisi voimakkaasti kaiken sen hyvän tuntemisessa, mikä teillä on Kristuksessa Jeesuksessa. ⁷ Olen saanut paljon iloa ja lohdutusta sinun rakkaudestasi, veljeni, sillä pyhien sydämet ovat saaneet virvoitusta sinun kauttasi.

Pyyntö Onesimoksen puolesta

⁸ Vaikka minulla onkin Kristuksessa paljon rohkeutta käskeä, mitä sinun tulee tehdä, ⁹ niin rakkauden tähden minä mieluummin pyydän, olenhan tällainen kuin olen, vanha Paavali, nyt myös Kristuksen Jeesuksen vanki. ¹⁰ Pyydän sinua poikani puolesta, Onesimoksen, jonka kahleissani synnytin, ¹¹ ennen sinulle hyödyttömän mutta nyt hyödyllisen sekä sinulle että minulle. ¹² Lähetän hänet sinulle takaisin – hänet, oman sydämeni – ota hänet vastaan. ¹³ Tahtoisin pitää hänet luonani, että hän sinun puolestasi palvelisi minua, kun olen evankeliumin vuoksi kahleissa. ¹⁴ Ilman sinun suostumustasi en kuitenkaan tahdo tehdä mitään, ettei hyvyytesi olisi ikään kuin pakollista vaan vapaaehtoista. ¹⁵ Ehkäpä hän juuri sen vuoksi joutui sinusta eroon hetkeksi, että saisit hänet takaisin iäksi, ¹⁶ ei enää orjana vaan orjaa enempänä, rakkaana veljenä, varsinkin minulle – kuinka paljon enemmän sitten sinulle, sekä ihmisenä että Herran omana!

¹⁷ Jos siis pidät minua toverinasi, ota hänet luoksesi niin kuin minut. ¹⁸ Jos hän on tehnyt sinulle vääryyttä tai on sinulle jotakin velkaa, pane se minun laskuuni. ¹⁹ Minä, Paavali, kirjoitan omakätisesti: minä maksan sen – etten sanoisi sinulle: sinä olet minulle velkaa itsesikin. ²⁰ Niin, veljeni, jospa olisit minulle hyödyksi Herrassa. Virvoita sydäntäni Kristuksessa.

²¹ Luottaen kuuliaisuuteesi minä kirjoitan sinulle ja tiedän, että teet enemmänkin kuin sanon. ²² Järjestä minulle samalla myös majapaikka, sillä toivon, että rukoustenne tähden minun suodaan tulla luoksenne.

Lopputervehdys

²³ Epafra, vankitoverini Kristuksessa Jeesuksessa, lähettää sinulle terveisiä, ²⁴ samoin työtoverini Markus, Aristarkos, Deemas ja Luukas.

²⁵ Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa! Aamen.

KIRJE HEPREALAISILLE

Jumala on puhunut Poikansa kautta

1¹ Jumala puhui muinoin monesti ja monin tavoin isille profeettojen kautta. ² Näinä viimeisinä päivinä hän on puhunut meille Pojan kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi ja jonka kautta hän myös on luonut maailmat. ³ Poika on Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa kuva, ja hän ylläpitää kaikkea sanansa voimalla. Toimitettuaan itsensä kautta puhdistuksen synneistä hän on istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa.

Poika on enkeleitä suurempi

⁴ Hänestä on tullut niin paljon enkeleitä suurempi kuin hänen perimänsä nimi on heidän nimeään jalompi. ⁵ Kenelle enkeleistä Jumala on koskaan sanonut: ”Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin”, tai: ”Minä olen oleva hänen Isänsä, ja hän on oleva minun Poikani”? ⁶ Ja kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo: ”Kumartuen palvokoot häntä kaikki Jumalan enkelit.” ⁷ Enkeleistä hän sanoo: ”Hän tekee enkelinsä tuuliksi ja palvelijansa tulenliekiksi”, ⁸ mutta Pojasta: ”Jumala, sinun valtaistuimesi pysyy aina ja iankaikkisesti, ja sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka. ⁹ Sinä rakastit vanhurskautta ja vihasit laittomuutta. Sen tähden on Jumala, sinun Jumalasi, voidellut sinua iloöljyllä enemmän kuin kumppaneitasi.” ¹⁰ Ja: ”Sinä, Herra, olet alussa perustanut maan, ja sinun kättesi tekoja ovat taivaat. ¹¹ Ne katoavat, mutta sinä pysyt. Kaikki ne vanhelevat kuin vaate. ¹² Sinä käärit ne kokoon kuin viitan, niin kuin vaatteen, ja ne muuttuvat. Mutta sinä olet sama, eivätkä sinun vuotesi lopu.” ¹³ Kenelle enkeleistä hän on koskaan sanonut: ”Istu minun oikealla puolellani, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi”? ¹⁴ Eivätkö he kaikki ole palvelevia henkiä, palvelukseen lähetettyjä niitä varten, jotka saavat periä pelastuksen?

Suuri pelastus

2¹ Sen tähden meidän tulee yhä tarkemmin pitää kiinni siitä, mitä olemme kuulleet, ettemme vain ajautuisi virran viemänä harhaan. ² Sillä jos enkelien kautta puhuttu sana pysyi lujana ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai oikeudenmukaisen palkan, ³ niin kuinka me voisimme päästä pakoon, jos emme välitä tuosta niin suuresta pelastuksesta, jonka itse Herra ensiksi julisti? Ne, jotka sen kuolivat, vahvistivat ja välittivät sen meille, ⁴ kun Jumala yhdessä heidän kanssaan todisti tunnusmerkeillä, ihmeillä ja monenlaisilla väkeillä teoilla, jakamalla Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan.

Pelastuksen päämies

⁵ Enkelien valtaan Jumala ei ole alistanut tulevaa maailmaa, josta me puhumme, ⁶ vaan jossakin kohdassa joku on todistanut: ”Mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, tai Ihmisen Poika, että pidät hänestä huolen? ⁷ Sinä teit hänet vähäksi aikaa alempiarvoiseksi kuin enkelit, sinä seppelöit hänet kirkkaudella ja kunnialla ja asetit hänet hallitsemaan kättesi tekoja. ⁸ Sinä asetit kaiken hänen jalkojensa alle.” Alistaessaan kaiken hänen valtaansa Jumala ei jättänyt mitään hänelle alistamatta. Nyt emme kuitenkaan vielä näe kaikkea hänen valtaansa alistetuksi. ⁹ Mutta me näemme Jeesuksen hänen kuolemansa ja kärsimyksensä tähden kirkkaudella ja kunnialla seppelöitynä. Hänet oli tosin vähäksi aikaa tehty alempiarvoiseksi kuin enkelit, jotta hän Jumalan armosta maistaisi kuolemaa kaikkien puolesta.

¹⁰ Hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, tehdä kärsimysten kautta heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi. ¹¹ Sekä hän, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, ovat kaikki alkuisin yhdestä. Siksi hän ei häpeä kutsua heitä veljiksi. ¹² Hän sanoo: ”Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, laulan ylistystäsi seurakunnan keskellä”, ¹³ ja vielä: ”Minä panen luottamukseni häneen”, ja edelleen: ”Katso, minä ja lapset, jotka Jumala on antanut minulle.”

¹⁴ Koska siis lapsilla on liha ja veri, tuli hänkin niistä samalla tavoin osalliseksi, jotta hän kuoleman kautta kukistaisi sen, jolla oli kuolema vallassaan, nimittäin Paholaisen, ¹⁵ ja vapauttaisi kaikki, jotka kuoleman pelosta olivat koko elämänsä ajan olleet orjuudessa. ¹⁶ Ei hän suinkaan ota suojelukseensa enkeleitä vaan Abrahamin siemenen. ¹⁷ Sen vuoksi hänen piti tulla kaikessa veljiensä kaltaiseksi, jotta hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä ja jotta hän voisi sovittaa kansan synnit. ¹⁸ Koska hän on itse kärsinyt ja ollut kiusattu, hän kykenee auttamaan kiusattuja.

Jeesus on Moosesta suurempi

3 ¹ Sen vuoksi te pyhät veljet, jotka olette osallisia taivaallisesta kutsumuksesta, kiinnittäkää mielenne tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Kristukseen Jeesukseen. ² Hän on uskollinen asettajalleen, niin kuin Mooseskin oli ”koko hänen huoneessaan”. ³ Hänen on kuitenkin katsottu Moosekseen verrattuna ansaitsevan niin paljon suuremman kunnian kuin rakentajan kunnia on talon kunniaa suurempi. ⁴ Jokainen talo on jonkun rakentama, mutta Jumala on rakentanut kaiken. ⁵ Mooses tosin oli ”palvelijana uskollinen koko hänen huoneessaan” todistukseksi siitä, mitä vastedes tultaisiin puhumaan. ⁶ Kristus sen sijaan on uskollinen Poikana, Jumalan huoneen hallitsijana. Me olemme hänen huoneensa, kunhan vain loppuun asti säilytämme lujana toivon suoman rohkeuden ja kerskauksen.

Jumalan kansan lepo

⁷ Sen tähden, niin kuin Pyhä Henki sanoo: “Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, ⁸ älkää paaduttako sydäntänne, niin kuin teitte kapinoidessanne kiusaamisen päivänä autiomaassa, ⁹ jossa teidän isänne kiusasivat ja koettelivat minua ja näkivät minun tekojani neljäkymmentä vuotta. ¹⁰ Sen tähden minä vihastuin tuohon sukupolveen ja sanoin: ‘Aina he eksyvät sydämessään.’ Mutta he eivät oppineet tuntemaan minun teitäni. ¹¹ Niin minä vannoin vihassani: ‘He eivät pääse minun lepoon.’”

¹² Varokaa, veljet, ettei vain kenelläkään teistä ole paha, epäuskoinen sydän, niin että hän luopuu elävästä Jumalasta. ¹³ Kehottakaa sen sijaan toisianne joka päivä, niin kauan kuin sanotaan “tänä päivänä”, ettei kukaan teistä paatuisi synnin pettämänä. ¹⁴ Mehän olemme tulleet osallisiksi Kristuksesta, kunhan vain pysymme loppuun asti vahvoina siinä luottamuksessa, joka meillä alussa oli. ¹⁵ Kun siis sanotaan: “Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne, niin kuin kapinoidessanne teitte”, ¹⁶ ketkä sitten kapinoivat häntä vastaan, vaikka kuulivat? Eivätkö kaikki, jotka olivat Mooseksen johdolla lähteneet pois Egyptistä? ¹⁷ Mutta keihin hän oli vihastunut neljäkymmentä vuotta? Eikö niihin, jotka olivat tehneet syntiä ja joiden ruumiit kaatuivat autiomaahan? ¹⁸ Ja keille hän vannoi, etteivät he pääse hänen lepoonsa? Eikö tottelemattomille? ¹⁹ Näemme siis, että epäuskon tähden he eivät voineet päästä siihen lepoon.

4 ¹ Varokaamme siis, ettei kenenkään teistä havaittaisi jääneen taipaleelle, sillä lupaus päästä hänen lepoonsa on yhä voimassa. ² Onhan hyvä sanoma julistettu meille niin kuin heillekin. Mutta heidän kuulemansa sana ei hyödyttänyt heitä, koska se ei sulautunut uskossa niihin, jotka sen kuulivat. ³ Sen sijaan me, jotka tulimme uskoon, pääsemme lepoon. Jumala on kyllä sanonut: “Niin kuin minä vihassani vannoin: he eivät pääse minun lepoon”, vaikka hänen tekonsa olivat olleet valmiina jo maailman perustamisesta asti. ⁴ Jossakin kohdassa hän on sanonut seitsemänneistä päivästä: “Jumala lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikista teoistaan.” ⁵ Ja tässä taas: “He eivät pääse minun lepoon.” ⁶ Koska siis on varmaa, että jotkut pääsevät siihen ja että ne, joille hyvä sanoma ensiksi julistettiin, eivät päässeet siihen tottelemattomuuden vuoksi, ⁷ niin hän jälleen asettaa määräpäivän, ”tämän päivän”. Daavidin kautta hän sanoo pitkän ajan kuluttua, niin kuin aiemmin on sanottu: “Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne.” ⁸ Jos Joosua olisi johtanut heidät lepoon, Jumala ei puhuisi toisesta, sen jälkeisestä päivästä. ⁹ Jumalan kansalle on siis sapatinlepo varmasti tuleva. ¹⁰ Joka on päässyt hänen lepoonsa, on saanut levon teoistaan niin kuin Jumalakin omista teoistaan. ¹¹ Pyrkikäämme siis pääsemään siihen lepoon, ettei kukaan lankeaisi seuraamaan samaa tottelemattomuuden esimerkkiä.

Jumalan sanan voima

¹² Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka. Se tunkee läpi, kunnes erottaa sielun ja hengen, nivelet ja ytimet ja tuomitsee sydämen ajatukset ja aikomukset. ¹³ Mikään luotu ei ole hänelle näkymättön, vaan kaikki on alastonta ja paljastettua hänen silmiensä edessä, ja hänelle meidän on tehtävä tili.

Jeesus on ylimmäinen pappi

¹⁴ Koska meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, joka on kulkenut läpi taivaiden, Jeesus, Jumalan Poika, pitääkäämme kiinni tunnustuksesta. ¹⁵ Meillä ei ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, sillä hän on ollut kaikessa kiusattu samalla tavoin kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä. ¹⁶ Käykäämme siis rohkeasti armon valtaistuimen eteen, että saisimme laupeuden ja löytäisimme armon avuksemme oikeaan aikaan.

5 Jokainen ylipappi valitaan ihmisten joukosta ja asetetaan ihmisten puolesta huolehtimaan siitä, mikä kuuluu Jumalalle, tuomaan lahjoja ja uhreja syntien tähden. ² Hän kykenee kohtelemaan säälien tietämättömiä ja eksyviä, koska on itsekin heikkouden alainen, ³ ja tämän heikkoutensa vuoksi hänen täytyy uhrata syntien tähden niin kansan kuin itsensäkin puolesta. ⁴ Kukaan ei ota tätä arvoa itselleen, vaan Jumala kutsuu hänet niin kuin Aaroninkin.

⁵ Niinpä ei Kristuskaan itse korottanut itseään tullakseen ylimmäiseksi papiksi vaan sai sen kunnian Jumalalta, joka sanoi: "Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin." ⁶ Ja toisessa kohdassa hän sanoo: "Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan." ⁷ Lihansa päivinä Kristus voimakkain huudoin ja kyynelin uhrasi rukouksia ja anomuksia Jumalalle, joka voi pelastaa hänet kuolemasta, ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden. ⁸ Vaikka hän oli Poika, hän oppi kuuliaisuuden siitä, mitä kärsi, ⁹ ja tultuaan täydelliseksi hänestä tuli iankaikkisen pelastuksen aikaansaaja kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaisia. ¹⁰ Jumala kutsuu häntä ylimmäiseksi papiksi "Melkisedekin järjestyksen mukaan".

Hengellinen ravinto

¹¹ Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska te olette käyneet haluttomiksi kuulemaan. ¹² Tekin, joiden olisi jo aika olla opettajia, olette taas sen tarpeessa, että teille opetetaan Jumalan sanan ensimmäisiä alkeita. Te olette maidon tarpeessa, ette vahvan ruuan. ¹³ Jokainen, joka vielä nauttii maitoa, on kokenematon vanhurskauden sanassa, sillä hän on pikkulapsi. ¹⁴ Vahva ruoka on täysikäisiä varten, niitä, joiden aistit ovat tottumuksesta harjaantuneet erottamaan hyvän ja pahan.

Kristuksen opin alkeet

6 Jättäkäämme sen tähden Kristuksen opin alkeet ja edetkäämme täysi-ikäisyyteen, ryhtymättä uudestaan laskemaan perustusta: kääntymystä kuolleista teoista ja uskoa Jumalaan, ²oppia kasteista, kätten päällepanemisesta, kuolleiden ylösnousemuksesta ja iankaikkisesta tuomiosta. ³Näin me teemme, jos vain Jumala sallii.

Varoitus luopumuksesta

⁴ Mahdotontahan on uudistaa kääntymykseen niitä, jotka kerran ovat päässeet valoon, maistaneet taivaallista lahjaa ja tulleet osallisiksi Pyhästä Hengestä, ⁵ maistaneet Jumalan hyvää sanaa ja tulevan maailmanajan voimia ⁶ mutta ovat luopuneet, koska he itse uudestaan ristiinnaulitsevat Jumalan Pojan ja häpäisevät häntä julkisesti. ⁷ Sillä maa, joka imee itseensä sen päälle usein tulevan sateen ja tuottaa kasvun hyödyksi niille, joita varten sitä viljelläänkin, saa siunauksen Jumalalta. ⁸ Se taas, joka tuottaa orjantappuroita ja ohdakkeita, on kelvoton ja lähellä kirousta. Lopulta se poltetaan.

⁹ Mutta teistä, rakkaat, me uskomme sitä, mikä on parempaa ja mikä kuuluu pelastukseen, vaikka puhummekin näin. ¹⁰ Sillä Jumala ei ole väärämielinen, niin että hän unohtaisi teidän työenne ja rakkautenne, jota olette osoittaneet hänen nimeään kohtaan, kun olette palvelleet pyhiä ja edelleenkin palvelette. ¹¹ Toivomme hartaasti, että kukin teistä osoittaa samaa intoa ja säilyttää toivon täyden varmuuden loppuun asti, ¹² niin ettei teistä tulisi veltoja vaan niiden seuraajia, jotka uskon ja kärsivällisyyden kautta perivät sen, mikä on luvattu.

Jumalan lupaus on varma

¹³ Jumala antoi Abrahamille lupauksen ja vannoi itsensä kautta, koska hänellä ei ollut ketään suurempaa, jonka kautta vannoa. ¹⁴ Hän sanoi: "Totisesti, siunaamalla minä sinut siunaan ja lisäämällä sinut lisään", ¹⁵ ja niin Abraham kärsivällisesti odottettuaan sai sen, mitä oli luvattu. ¹⁶ Ihmiset vannovat jonkun itseään suuremman kautta. Vala on heille asian vahvistus ja lopettaa kaikki vastaväitteet. ¹⁷ Koska Jumala tahtoi osoittaa lupauksen perillisille vieläkin vakuuttavammin sen, että hänen päätöksensä on muuttumaton, hän vakuutti sen valalla. ¹⁸ Näistä kahdesta muuttumattomasta asiasta, joissa on mahdotonta, että Jumala valehtelisi, me saamme voimakkaan rohkaisun, me, jotka olemme paenneet pitämään kiinni edessämme olevasta toivosta. ¹⁹ Se toivo on meille kuin sielun ankkuri, varma ja luja, ja ulottuu esiripun sisäpuolelle asti, ²⁰ jonne Jeesus meni edelläjuoksijana meidän puolestamme, kun hän oli tullut ylimmäiseksi papiksi ikuisiksi ajoiksi, Melkisedekin järjestyksen mukaan.

Melkisedekin järjestys

7 Tämä Melkisedek oli Saalemin kuningas ja Korkeimman Jumalan pappi. Kun Abraham palasi takaisin voitettuaan kuninkaat, Melkisedek meni häntä vastaan ja siunasi hänet, ² ja Abraham antoi hänelle kymmenykset kaikesta. Melkisedek on ensiksi ”vanhurskauden kuningas”, mitä hänen nimensäkin merkitsee, sitten myös ”Saalemin kuningas” eli ”rauhan kuningas”. ³ Isättömänä ja äidittömänä, vailla sukuuetteloä, ilman päivien alkua ja elämän loppua hän on Jumalan Pojan kaltainen, ja hän pysyy pappina ainaisesti.

⁴ Katsokaa, kuinka suuri hän on. Jopa kantaisä Abraham antoi hänelle kymmenykset saaliinsa parhaimmasta osasta. ⁵ Myös niillä Leevin pojilla, jotka saavat pappeuden, on käsky ottaa lain mukaan vastaan kymmenyksiä kansalta, veljiltään, vaikka nämä ovatkin lähteneet Abrahamin kupeesta. ⁶ Mutta Melkisedek, joka ei ole heidän sukuaan, otti vastaan kymmenykset Abrahamilta ja siunasi hänet, jolla oli lupaukset. ⁷ On täysin kiistatonta, että alempiarvoinen saa siunauksen ylemmältään. ⁸ Täällä tosin kuolevaiset ihmiset ottavat vastaan kymmenyksiä mutta siellä se, jonka todistetaan elävän. ⁹ Voidaan sanoa niinkin, että myös Leevi, joka ottaa vastaan kymmenyksiä, on maksanut kymmenyksiä Abrahamin kautta. ¹⁰ Leevihän oli vielä esi-isänsä kupeessa, kun Melkisedek tuli Abrahamia vastaan.

¹¹ Jos siis täydellisyys olisi saavutettu leeviläisen pappeuden kautta, johon laki sitoi kansan, miksi sitten oli vielä tarpeen, että nousi toinen pappi Melkisedekin järjestyksen mukaan eikä häntä nimitetty Aaronin järjestyksen mukaan? ¹² Pappeuden muuttuessa muuttuu välttämättä myös laki. ¹³ Se, josta näin sanotaan, kuuluu toiseen heimoon, josta ei kukaan ole hoitanut alttaritointia. ¹⁴ Onhan tunnettua, että meidän Herramme on noussut Juudasta, jonka heimon pappeudesta Mooses ei puhunut mitään.

Iankaikkinen ja täydellinen ylimmäinen pappi

¹⁵ Tämä käy vielä paljon selvemmäksi, kun nousee toinen pappi, Melkisedekin kaltainen, ¹⁶ joka ei ole tullut papiksi maallisen lain käskyn mukaan vaan katoamatoman elämän voimasta. ¹⁷ Hänestä todistetaan: ”Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.” ¹⁸ Näin kumotaan entinen säädös, koska se oli voimaton ja hyödytön – ¹⁹ eihän laki tehnyt mitään täydelliseksi – mutta sen tilalle tulee parempi toivo, jonka kautta me lähestymme Jumalaa.

²⁰ Tämä ei tapahtunut ilman valan vannomista. Leeviläiset tosin ovat tulleet pappeiksi ilman heistä vannottua valaa ²¹ mutta tämä sen vannomalla valalla, joka sanoi hänelle: ”Herra on vannonut eikä kadu: sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan.” ²² Näin on myös se liitto parempi, jonka takaajaksi Jeesus on tullut.

²³ Noita toisia pappeja on ollut useampia, koska kuolema on estänyt heitä pysymästä tehtävässään. ²⁴ Mutta tällä on katoamaton pappeus, koska hän pysyy ikui-

sesti. ²⁵ Siksi hän myös voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan tulevat Jumalan luo, sillä hän elää aina rukoillakseen heidän puolestaan.

²⁶ Sellainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu ja taivaita korkeammaksi tullut. ²⁷ Hänen ei tarvitse joka päivä ylipappien tavoin uhrata ensin omien syntiensä ja sitten kansan syntien vuoksi, sillä sen hän teki yhdellä kertaa uhratessaan itsensä. ²⁸ Lakihan asettaa ylipapeiksi ihmisiä, jotka ovat heikkoja, mutta valan sana, joka tuli lain jälkeen, asettaa ylimmäiseksi papiksi Pojan, joka on tullut iankaikkisesti täydelliseksi.

Uuden liiton ylimmäinen pappi

8 Sanomamme pääkohta on siis tämä: Meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteetin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa. ² Hän palvelee kaikkein pyhimmässä, siinä oikeassa ilmestysmajassa, jonka on pystyttänyt Herra eikä ihminen. ³ Jokainen ylipappi asetetaan uhraamaan lahjoja ja uhreja. Sen vuoksi on välttämätöntä, että myös meidän ylimmäisellä papillamme on jotakin uhrattavaa. ⁴ Jos hän siis olisi maan päällä, hän ei olisikaan pappi, koska on jo olemassa pappeja, jotka lain mukaan uhraavat lahjoja. ⁵ He palvelevat Jumalaa pyhäkössä, joka on taivaallisten kuva ja varjo, niin kuin Moosekselle ilmoitettiin, kun hänen oli määrä valmistaa ilmestysmaja. Hänelle sanottiin: "Katso, että teet kaiken sen mallin mukaan, joka sinulle näytettiin vuorella." ⁶ Mutta meidän ylimmäinen pappimme on saanut niin paljon jalomman viran kuin on parempi se liitto, jonka välimies hän on ja joka on perustettu paremmille lupauksille.

⁷ Jos tuo ensimmäinen liitto olisi ollut moitteeton, ei olisi etsitty tilaa toiselle. ⁸ Mutta moittien kansaansa Jumala sanoo: "Kuulkaa! Päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton, ⁹ en selaista liittoa kuin se, jonka tein heidän isiensä kanssa sinä päivänä, jona tartuin heidän käteensä viedäkseni heidät pois Egyptin maasta. Koska he eivät pysyneet minun liitossani, en minäkään heistä välittänyt, sanoo Herra. ¹⁰ Tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien jälkeen, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän mieleensä ja kirjoitan ne heidän sydämeensä. Niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. ¹¹ Silloin ei kukaan enää opeta lähimmäistään eikä veli veljeään sanoen: 'Tunne Herra', sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan. ¹² Sillä minä annan anteeksi heidän vääryytensä enkä enää muista heidän syntejään ja laittomuuksiaan." ¹³ Kun hän sanoo "uuden", hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi. Mutta mikä vanhenee ja on aikansa elänyt, on lähellä häviämistään.

Vanhan liiton uhripalvelus

9 Tosin ensimmäiselläkin liitolla oli jumalanpalvelusta koskevat säädökset ja maallinen pyhäkkö. ² Ilmestysmaja oli valmistettu niin, että siinä oli etumainen

osa, jossa oli sekä lampunjalka että pöytä ja Herran eteen asetetut leivät. Sitä kutsuttiin ”pyhäksi”. ³Toisen esiripun takana oli se osa, jonka nimi on ”kaikkeinpyhin”. ⁴Siellä oli kultainen suitsutusastia ja kauttaaltaan kullalla päällystetty liitonarkku, jossa oli kultainen mannaa sisältävä astia ja Aaronin versionut sauva sekä liiton taulut. ⁵Arkun päällä olivat kirkkauden kerubit, jotka peittivät varjollaan armoistuinta. Näistä ei nyt ole tarpeen puhua yksityiskohtaisesti.

⁶Kun nyt kaikki on näin järjestetty, papit käyvät päivittäin ilmestysmajan etumaisessa osassa toimittamassa jumalanpalvelusta. ⁷Mutta majan toiseen osaan menee ainoastaan ylipappi kerran vuodessa mukanaan verta, jonka hän uhraa itsensä ja kansan tahattomien syntien tähden. ⁸Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään on ilmoittamatta niin kauan kuin majan etumainen osa on vielä olemassa. ⁹Tämä on nykyistä aikaa tarkoittava vertauskuva. Sen mukaisesti kyllä uhrataan lahjoja ja uhreja, mutta ne eivät voi tehdä omassatunnossaan täydelliseksi sitä, joka palvelee Jumalaa. ¹⁰Nämä menot, kuten ruuat, juomat ja erilaiset pesutkin, ovat vain lihan sääntöjä, jotka ovat voimassa uuden järjestyksen aikaan asti.

Uuden liiton uhri

¹¹Mutta Kristus ilmestyi tulevan hyvän ylimmäisenä pappina. Suuremman ja täydellisemmän majan kautta, jota ei ole käsin tehty ja joka ei ole tätä luomakuntaa, ¹²hän meni, ei pukkien eikä mullikoiden veren kautta vaan oman verensä kautta kertakaikkisesti kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen. ¹³Jos kerran pukkien ja härkien veri ja hiehon tuhka saastuneiden päälle vihmottuna pyhittää ulkonaiseen puhtauteen, ¹⁴kuinka paljon ennemmin Kristuksen veri – hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle – puhdistakaan meidän omantuntomme kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa!

¹⁵Tämän vuoksi Kristus on uuden liiton välimies, jotta kutsutut saisivat luvatus iankaikkisen perinnön, koska hänen kuolemansa tapahtui lunastukseksi ensimmäisen liiton aikaisista rikkomuksista. ¹⁶Missä on testamentti, siinä on sen tekijän kuolema näytettävä toteen. ¹⁷Testamentti astuu voimaan vasta kuoleman jälkeen. Se ei milloinkaan ole voimassa tekijänsä eläessä. ¹⁸Sen tähden ei myöskään ensimmäistä liittoa vihitty ilman verta. ¹⁹Kun Mooses oli lukenut koko kansalle kaikki lain käskyt, hän otti mullikoiden ja pukkien verta sekä vettä, helakanpunaista villaa ja iisopinkorren ja vihmoi sekä itse kirjan että koko kansan ²⁰sanoen: ”Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt.” ²¹Samoin hän vihmoi verellä myös ilmestysmajan ja kaikki jumalanpalvelukseen kuuluvat esineet. ²²Lain mukaan miltei kaikki puhdistetaan verellä, eikä anteeksiantoa ole ilman verenvuodatusta.

²³On siis välttämätöntä puhdistaa taivaallisten kuvat tällä tavoin, mutta itse taivaalliset on puhdistettava paremmilla uhreilla kuin nämä. ²⁴Siksi Kristus ei mennyt käsin tehtyyn kaikkeinpyhimpään, joka on vain sen oikean kuva, vaan itse taivaa-

seen ilmestyäkseen nyt Jumalan kasvojen eteen meidän hyväksemme. ²⁵ Eikä hän mennyt uhratakseen itseään monta kertaa, niin kuin ylipappi menee kerran vuodessa kaikkeinpyhimpään mukanaan vierasta verta; ²⁶ muutoinhan hänen olisi pitänyt kärsiä monta kertaa maailman perustamisesta asti. Mutta nyt hän on ilmestynyt vain kerran maailmanajojen lopulla poistaakseen synnin uhraamalla itsensä. ²⁷ Ja niin kuin ihmisille on määrätty, että heidän on kerran kuoltava ja sen jälkeen tulee tuomio, ²⁸ samoin on Kristus kerran uhrattu, jotta hän ottaisi pois monien synnit, ja hän ilmestyy toisen kerran, ei enää synnin tähden vaan pelastukseksi niille, jotka häntä odottavat.

10 Laissa on siis tulevan hyvän varjo, ei itse asioiden olemusta. Siksi se ei voi koskaan samoilla jokavuotisilla uhreilla, joita jatkuvasti uhrataan, tehdä täydellisiksi niitä, jotka lähestyvät Jumalaa. ² Eikö noita uhreja olisi lakattu uhraamasta, jos niillä, jotka Jumalaa palvelevat, jo kerran puhdistettuina ei olisi enää ollut mitään syntejä tunnollaan? ³ Mutta uhreissa on jokavuotinen muistutus synneistä. ⁴ Mahdotontahan on, että härkien ja pukkien veri voisi ottaa pois syntejä.

⁵ Siksi Kristus sanoo maailmaan tullessaan: ”Uhria ja lahjaa sinä et tahtonut, mutta ruumiin sinä minulle valmistit. ⁶ Polttouhreihiin ja syntiuhreihiin sinä et mieltynyt. ⁷ Silloin minä sanoin: katso, minä olen tullut – kirjakkääröön on minusta kirjoitettu – tekemään sinun tahtosi, Jumala.” ⁸ Ensin hän sanoo: ”Uhreja ja lahjoja, polttouhreja ja syntiuhreja sinä et tahtonut etkä niihin mieltynyt”, vaikka niitä lain mukaisesti uhrataankin. ⁹ Sitten hän sanoo: ”Katso, minä olen tullut tekemään sinun tahtosi.” Hän poistaa ensimmäisen asettaakseen toisen. ¹⁰ Tämän tahdon perusteella meidän on pyhitetty Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kertakaikkisesti.

¹¹ Jokainen pappi seisoo joka päivä palvelemissa ja uhraa toistuvasti samoja uhreja, jotka eivät koskaan voi poistaa syntejä. ¹² Kristus sen sijaan on uhrannut yhden ainoan uhrin syntien vuoksi ja on ikuisiksi ajoiksi istunut Jumalan oikealle puolelle ¹³ ja odottaa siitä lähtien, kunnes hänen vihollisensa pannaan hänen jalkojensa astinlaudaksi. ¹⁴ Hän on näet yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydellisiksi ne, jotka pyhitetään.

¹⁵ Todistaahan sen meille myös Pyhä Henki. Sillä ensin hän sanoo: ¹⁶ ”Tämä on se liitto, jonka minä teen heidän kanssaan näiden päivien jälkeen, sanoo Herra: minä panen lakini heidän sydämeensä ja kirjoitan ne heidän mieleensä.” ¹⁷ Ja sitten: ”Heidän syntejään ja laittomuuksiaan minä en enää muista.” ¹⁸ Missä nämä on annettu anteeksi, siellä ei enää tarvita uhria synnin edestä.

Eläkäämme täydessä uskon varmuudessa

¹⁹ Meillä on siis, veljet, rohkea luottamus siihen, että meillä on Jeesuksen veren ansiosta pääsy kaikkeinpyhimpään, ²⁰ jonka pääsyn hän on vihkinyt meille uudeksi ja eläväksi tieksi, joka käy esiripun – hänen lihansa – kautta. ²¹ Koska meillä on suuri pappi Jumalan huoneen hallitsijana, ²² astukaamme esiin vilpittömin sydämin, täydessä uskon varmuudessa, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatun-

nosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä. ²³ Pysykäämme horjumatta toivon tunnustuksessa, sillä lupauksen antaja on uskollinen. ²⁴ Pitäkäämme huolta toisistamme rohkaisuksi rakkauteen ja hyviin tekoihin. ²⁵ Älkäämme jättäkö yhteistä kokoontumistamme, niin kuin muutamien on tapana, vaan kehottakaamme toisiamme sitä enemmän, mitä lähempänä näette tuon päivän olevan.

Tahallinen synty

²⁶ Jos me tahallamme jatkamme synnin tekemistä päästyämme tuntemaan totuuden, ei ole enää uhria meidän syntiemme tähden ²⁷ vaan kauhea tuomion odotus ja tulen kiivaus, joka syö vastustajat. ²⁸ Joka hylkää Mooseksen lain, sen on armotta kuoltava kahden tai kolmen todistajan sanan nojalla. ²⁹ Kuinka paljon ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan, pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä! ³⁰ Mehän tunnemme hänet, joka on sanonut: ”Minun on kosto, minä maksan takaisin, sanoo Herra”, ja vielä: ”Herra tuomitsee kansansa.” ³¹ Kauhistuttavaa on langeta elävän Jumalan käsiin.

Olkaa uskossanne kestäviä

³² Muistakaa menneitä päiviä, jolloin te valoon päästyänne kestitte monet kärsimysten aiheuttamat kamppailut. ³³ Toisaalta teitä häpäistiin ja ahdistettiin kaikkien katseltavina, toisaalta taas olitte niiden kohtalotovereita, jotka kokivat samaa. ³⁴ Te kärsitte yhdessä vankien kanssa ja iloiten hyväksyitte omaisuutenne ryöstön, sillä te tiesitte, että teillä itsellänne on taivaissa parempi ja pysyvä omaisuus. ³⁵ Älkää siis heittäkö pois rohkeuttanne, jonka palkka on suuri, ³⁶ sillä te tarvitsette kestävyyttä, että täyttäisitte Jumalan tahdon ja saisitte sen, mikä on luvattu. ³⁷ Vielä vähän, aivan vähän aikaa, niin saapuu hän, joka on tuleva, eikä viivyttelä. ³⁸ Mutta minun vanhurskaani elää uskosta, ja jos hän vetäytyy pois, ei minun sieluni mielly häneen. ³⁹ Mutta me emme ole niitä, jotka vetäytyvät pois ja joutuvat kadotukseen, vaan niitä, jotka uskovat sielunsa pelastukseksi.

Uskon esikuvia

11 ¹ Usko on luja luottamus siihen, mitä toivotaan, varmuus siitä, mikä ei näy. ² Sen kautta isät saivat todistuksen. ³ Uskon kautta me ymmärrämme, että maailmat on tehty Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkyvästä. ⁴ Uskossa Aabel uhrasi Jumalalle paremman uhrin kuin Kain. Uskon kautta hän sai todistuksen, että hän oli vanhurskas, kun Jumala antoi todistuksen hänen uhrilahjoistaan. Uskonsa kautta hän puhuu vielä kuoltuaankin. ⁵ Uskonsa perusteella otettiin Hanok pois näkemättä kuolemaa, eikä häntä enää löydetty, koska Jumala oli ottanut hänet pois. Ennen poisottamistaan hän oli saa-

nut todistuksen, että hän oli kelvollinen Jumalalle. 6Mutta ilman uskoa on mahdollonta olla kelvollinen, sillä sen, joka tulee Jumalan luo, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät.

7Uskon kautta Nooa rakensi pyhässä pelossa arkin perhekuntansa pelastukseksi, kun hän oli saanut ilmoituksen siitä, mikä ei vielä näkynyt. Uskon kautta hän tuomitsi maailman ja tuli sen vanhurskauden perilliseksi, joka tulee uskosta.

8Uskon kautta Abraham oli kuuliainen, kun hänet kutsuttiin lähtemään sille seudulle, joka hänen oli määrä saada perinnöksi. Hän lähti tietämättä, minne saapuisi.

9Uskossa hän eli muukalaisena lupauksen maassa niin kuin vieraassa maassa. Hän asui teltoissa lisäkin ja Jaakobin kanssa, jotka olivat saman lupauksen perillisiä.

10Abraham näet odotti sitä kaupunkia, jolla on perustukset ja jonka suunnittelija ja rakentaja on Jumala. 11Uskon kautta sai itse Saarakin, vaikka oli hedelmätön, vaimaa suvun perustamiseen ja synnytti vieläpä yli-ikäisenä, koska hän piti lupauksen antajaa luotettavana. 12Sen tähden syntyikin yhdestä miehestä, jopa kuoleutuneesta, jälkeläisiä niin paljon kuin on taivaalla tähtiä ja meren rannalla hiekkaa, lukematon määrä.

13Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä saaneet sitä, mikä oli luvattu. Kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. 14Ne, jotka näin puhuvat, ilmaisevat etsivänsä isänmaata. 15Jos he olisivat muistelleet sitä maata, josta he olivat lähteneet, niin olisihan heillä ollut mahdollisuus palata takaisin. 16Nyt he kuitenkin pyrkivät parempaan maahan, nimittäin taivaalliseen. Sen tähden Jumala ei häpeä heitä vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalakseen, sillä hän on valmistanut heille kaupungin.

17Uskon kautta Abraham uhrasi lisäkin, kun hänet pantiin koetukselle. Hän uhrasi ainoan poikansa, hän, joka oli vastaanottanut lupaukset 18ja jolle oli sanottu: "Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset." 19Hän päätteli, että Jumala kykenee kuolleistakin herättämään, ja niin hän sen vertauskuvana saikin lisäkin takaisin. 20Uskon kautta lisä antoi Jaakobille ja Eesaulle siunauksen, joka koski tulevaisuuttakin. 21Uskon kautta kuolemaa lähestyvä Jaakob siunasi Joosefin molemmat pojat ja rukoili sauvansa päähän nojaten. 22Uskon kautta Joosef muistutti loppunsa lähe-
tessä Israelin lasten lähdöstä ja antoi määräyksen luistaan.

23Uskon kautta Mooseksen vanhemmat pitivät häntä heti syntymästä lähtien piilossa kolme kuukautta, koska he näkivät, että lapsi oli ihana, eivätkä pelänneet kuninkaan määräystä. 24Uskon kautta Mooses kieltäytyi suureksi tultuaan kantomasta faraon tyttären pojan nimeä. 25Hän piti parempana kärsiä yhdessä Jumalan kansan kanssa kuin saada synnistä hetkellistä nautintoa. 26Hän piti Kristuksen pilkkaa suurempana rikkautena kuin Egyptin aarteita, sillä hän käänsi katseensa palkintoa kohti. 27Uskossa Mooses jätti Egyptin pelkäämättä kuninkaan vihaa. Hän kesti, koska hän ikään kuin näki sen, joka on näkymätön. 28Uskossa hän pani toimeen pääsiäisen vieton ja veren sivelyn, ettei surmaaja koskisi kansan esikoiisiin. 29Uskossa kansa kulki Punaisenmeren poikki aivan kuin kuivaa maata myöten, mutta sitä yrittäessään egyptiläiset hukkuivat.

³⁰ Uskon kautta Jerikon muurit sortuivat, kun niiden ympäri oli kuljettu seitsemän päivää. ³¹ Uskon kautta portto Raahab pelastui tuhoutumasta yhdessä tottelemattomien kanssa, kun hän oli ottanut vakoilijat luokseen rauha mielessään.

³² Mitä vielä sanoisin? Minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista ja Simsonista, Jeftasta, Daavidista ja Samuelista sekä profeetoista. ³³ Uskon kautta he kukistivat valtakuntia, pitivät vanhurskautta voimassa, saivat kokea lupausten toteutumista, tukkivat leijonien kidat. ³⁴ He sammuttivat tulen voiman, pääsivät miekanterästä pakoon, vahvistuivat heikkoudesta, tulivat väkeviksi sodassa ja ajoivat pakoon muukalaisten sotajoukot. ³⁵ Jotkut naiset saivat kuolleensa ylösnousemuksen voimasta takaisin. Jotkut antoivat kiduttaa itseään eivätkä ottaneet vastaan vapautusta, että saavuttaisivat paremman ylösnousemuksen. ³⁶ Toiset taas saivat kokea pilkkaa ja ruoskimista, vieläpä kahleita ja vankeutta. ³⁷ Heitä kivitettiin, kiusattiin, sahattiin kappaleiksi ja surmattiin miekalla. He kuljeksivat lampaan- ja vuohennahoissa, olivat puutteenalaisia, ahdistettuja ja pahoinpideltyjä, ³⁸ nuo, joiden arvoinen maailma ei ollut. He harhailivat autiomaissa, vuorilla, luolissa ja maakuopissa.

³⁹ Vaikka nämä kaikki olivat uskon kautta saaneet todistuksen, he eivät silti saavuttaneet sitä, mikä oli luvattu. ⁴⁰ Jumala oli näet varannut meitä varten jotakin parempaa, etteivät he pääsisi täydellisyyteen ilman meitä.

Herran antama kuritus

12 Koska meillä on ympärillämme näin suuri todistajien pilvi, pankaamme mekin pois kaikki, mikä painaa, ja synti, joka helposti kietoo. Juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilpailussa ² katse kiinnitettynä uskon alkajaan ja täydelliseksi tekijään, Jeesukseen, joka edessään olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istuu Jumalan valtaistuimen oikealla puolella. ³ Ajatelkaa häntä, joka niin paljon kesti syntisten vastustusta itseään kohtaan, ettette väsyisi ja menettäisi toivoanne.

⁴ Ette vielä ole tehneet verille asti vastarintaa taistellesanne syntiä vastaan. ⁵ Te olette unohtaneet kehotuksen, joka puhuu teille niin kuin lapsille: ”Poikani, älä väheksy Herran antamaa kuritusta äläkä menetä toivoasi, kun hän nuhtelee sinua. ⁶ Sillä jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa. Hän ruoskii jokaista lasta, jonka ottaa huomaansa.” ⁷ Kasvatuksen vuoksi te kärsitte. Jumala kohtelee teitä kuin lapsiaan. Mikä on se lapsi, jota isä ei kurita? ⁸ Mutta jos te olette ilman kuritusta, josta kaikki ovat tulleet osallisiksi, niin te olette äpäriä ettekä laillisia lapsia. ⁹ Sitä paitsi meillä oli kurittajina maalliset isämme, ja heitä me kavahdimme. Emmekö paljoa enemminkin olisi alamaisia henkien Isälle, että eläisimme? ¹⁰ Isät kurittivat meitä vain muutamia päiviä varten, niin kuin he näkivät hyväksi, mutta Jumala kurittaa meitä tosi parhaaksemme, että pääsisimme osallisiksi hänen pyhydestään. ¹¹ Mikään kuritus ei tosin sillä kertaa näytä olevan iloksi vaan murheeksi, mutta jälkeinpäin se antaa vanhurskauden rauhaosan hedelmän niille, joita on sen avulla harjoitettu.

¹² Oikaiskaa siis hervonneet kätenne ja halvaantuneet polvenne! ¹³ Tehkää polut suoriksi jaloillenne, ettei ontuva jalka nyrjätäisi vaan pikemminkin parantuisi.

Varoitus luopumuksesta

¹⁴ Pyrkikää rauhaan kaikkien kanssa ja pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herraa. ¹⁵ Pitäkää huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta eikä mikään katkeruuden juuri pääsisi kasvamaan ja tekemään häiriötä ja monet sen vuoksi saastuisi ¹⁶ ja ettei kukaan ole haureellinen tai epäpyhä niin kuin Eesau, joka yhdestä ateriasta myi esikoisuutensa. ¹⁷ Tehän tiedätte, että kun hän myöhemmin tahtoi periä siunauksen, hänet hylättiin, eikä hän saanut mahdollisuutta muutokseen, vaikka hän sitä kyynelin pyysi.

¹⁸ Te ette ole tulleet sen vuoren luo, jota voidaan käsin koskea ja joka palaa tules-
sa, ette synkeyden, pimeyden ettekä myrskyn, ¹⁹ ette pasuunan kaiun ettekä äänen luo, joka puhui. Ne, jotka sen kuulivat, pyysivät, ettei heille sanottaisi enää sanaa-
kaan. ²⁰ He näet eivät voineet kestää tätä käskyä: "Koskettipa vuotta vaikka eläin-
kin, se kivitettäköön tai ammuttakoon jousella kuoliaaksi." ²¹ Näky oli niin kauhis-
tuttava, että Mooses sanoi: "Minä olen peloissani ja vapisen." ²² Sen sijaan te olet-
te tulleet Siionin vuoren ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin, ja
kymmenientuhansien enkelien juhlanjoukon luo, ²³ esikoisten seurakunnan luo, nii-
den, joiden nimet ovat kirjoitettuina taivaissa, Jumalan luo, joka on kaikkien tuo-
mari, ja täydelliseksi tulleiden vanhurskaiden henkien luo ²⁴ ja uuden liiton välimie-
hen Jeesuksen ja vihmontaveren luo, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

²⁵ Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu. Jos kerran isät eivät pääs-
seet pakoon torjuttuaan luotaan hänet, joka ilmoitti Jumalan tahdon maan päällä,
vielä vähemmän me, jos käännymme pois hänestä, joka ilmoittaa sen taivaista.
²⁶ Silloin hänen äänensä sai maan vapisemaan, mutta nyt hän on luvannut sanoen:
"Vielä kerran minä järisytän maan, enkä ainoastaan sitä, vaan taivaankin." ²⁷ Tuo
"vielä kerran" osoittaa, että ne, jotka järkkyvät, tulevat muuttumaan, koska ne
ovat luotuja, jotta pysyisivät ne, jotka eivät järky. ²⁸ Koska me saamme valtakun-
nan, joka ei järky, olkaamme kiitollisia ja niin palvelkaamme Jumalaa hänen mie-
lensä mukaisesti, pyhällä arkuudella ja kunnioituksella, ²⁹ sillä meidän Jumalamme
on kuluttava tuli.

Jumalan tahdon mukainen elämä

13 ¹ Pysyköön veljesrakkaus. ² Älkää unohtako vieraanvaraisuutta, sillä sitä osoitta-
malla jotkut ovat saaneet tietämättään pitää enkeleitä vieraina. ³ Muistakaa
vankeja, niin kuin olisitte itse kahleissa heidän kanssaan, muistakaa pahoinpidelty-
jä, olettehan te itsekkin ruumiissa.

⁴ Avioliitto olkoon kunniaa kaikkien kesken ja aviovuode saastuttamaton, sillä
Jumala tuomitsee haureelliset ja avionrikkojat. ⁵ Älkää eläkö rahaa ahnehtien. Tyy-

tykää siihen, mitä teillä on, sillä hän on itse sanonut: ”En minä sinua hylkää enkä sinua jätä.” ⁶Siksi me sanomme turvallisin mielin: ”Herra on minun auttajani, en minä pelkää. Mitä voi ihminen minulle tehdä?”

⁷**Muistakaa** johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa. Pankaa merkille, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoaan. ⁸Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti. ⁹Älkää antako monenlaisten ja vieraiden oppien viedä itseänne harhaan. On hyvä, että sydän saa vahvistusta armosta eikä ruokasäädöksistä, joiden noudattajat eivät ole hyötynneet niistä mitään. ¹⁰Meillä on uhrialtari, josta ilmestysmajassa palvelevilla ei ole valta syödä. ¹¹Niiden eläinten ruhot, joiden veren ylipappi vie syntien sovituksiksi kaikkein pyhimpään, poltetaan leirin ulkopuolella. ¹²Siksi myös Jeesus, pyhittääkseen kansan omalla verellään, kärsi portin ulkopuolella. ¹³Menkäämme siis hänen luokseen leirin ulkopuolelle hänen pilkkaansa kantaen, ¹⁴sillä ei meillä täällä ole pysyvää kaupunkia, vaan tulevaa me etsimme. ¹⁵Uhratkaamme siis hänen kauttaan joka aika Jumalalle kiitosuhria, mikä tarkoittaa niiden huulten hedelmää, jotka tunnustavat hänen nimeään. ¹⁶Älkää unohtako tehdä hyvää ja jakaa omastanne, sillä sellaisiin uhreihin Jumala mieltyy.

¹⁷**Olkaa** johtajillenne kuuliaisia ja alamaisia. He valvovat teidän sielujanne niin kuin ne, joiden on tehtävä tili. Näin he voivat tehdä työtään iloiten, ei huokaillen, sillä se ei teitä hyödyttäisi.

¹⁸**Rukoilkaa** meidän puolestamme. Olemme varmoja siitä, että meillä on hyvä omatunto, koska tahdomme elää kaikin tavoin oikein. ¹⁹Sitäkin enemmän kehotan teitä niin tekemään, että minun annettaisiin pian palata luoksenne.

Rukous ja lopputervehdys

²⁰**Rauhan** Jumala, joka on nostanut kuolleista hänet, joka iankaikkisen liiton veren perusteella on se suuri lampaiden paimen, meidän Herramme Jeesuksen, ²¹tehköön teidät kykeneviksi kaikessa hyvässä työssä toteuttamaan hänen tahtonsa. Hän vaikuttakoon teissä sen, mikä on hänelle mieluista, Jeesuksen Kristuksen kautta. Hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti. Aamen.

²²**Pyydän** teitä, veljet, kestää tämä kehotuksen sana, sillä lyhyesti olen teille kirjoittanut. ²³Tulkoon teille tiedoksi, että veljemme Timoteus on päästetty vapaaksi. Jos hän pian tulee, saan hänen kanssaan nähdä teidät.

²⁴**Tervehdys** kaikille johtajillenne ja kaikille pyhille. Tervehdyksen lähettävät teille ne, jotka ovat Italiasta.

²⁵**Armo** olkoon kaikkien teidän kanssanne!

JAAKOBIN KIRJE

Alkutervehdys

1¹ Jaakob, Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen palvelija, tervehtii kahtatoista hajaannuksessa asuvaa heimoa.

Koetusten ja kiusausten kestäminen

² Veljeni, pitääkää pelkkänä ilona, kun joudutte monenlaisiin koetuksiin. ³ Tehän tiedätte, että teidän uskonne kestävyys koetuksissa saa aikaan kärsivällisyyttä. ⁴ Ja kärsivällisyys tuottakoon täydellisen teon, että olisitte täydellisiä ja eheitä eikä teiltä missään suhteessa puuttuisi mitään. ⁵ Jos joltakin teistä puuttuu viisautta, anokoon sitä Jumalalta, joka antaa kaikille auliisti ja moittimatta, niin se hänelle annetaan. ⁶ Mutta anokoon uskossa, lainkaan epäilemättä. Joka epäilee, on kuin meren aalto, jota tuuli ajaa ja heittelee. ⁷ Älköön sellainen ihminen luulko saavansa Herralta mitään, ⁸ kahtaalle häilyvä mies, epävakaa kaikilla teillään.

⁹ Alhainen veli kerskukoon ylhäisyydestään ¹⁰ ja rikas alhaisuudestaan, sillä hän kuihtuu pois niin kuin ruohon kukka. ¹¹ Aurinko nousee, ja tulee helle, joka kuivattaa ruohon. Ruohon kukka varisee, ja sen muodon kauneus katoaa. Samoin rikaskin lakastuu retkillään.

¹² Autuas se mies, joka kestää koetuksen. Kun hänet on koeteltu, hän saa elämän kruunun. Herra on sen luvannut niille, jotka häntä rakastavat. ¹³ Älköön kukaan kiusattuna ollessaan sanoko, että Jumala häntä kiusaa. Ei Jumala ole pahan kiusattavissa, eikä hän kiusaa ketään. ¹⁴ Jokaista kiusaa hänen oma himonsa, joka vetää ja hokuttelee häntä. ¹⁵ Kun sitten himo tulee raskaaksi, se synnyttää synnin, ja kun synti on kypsynyt täyteen mittaansa, se synnyttää kuoleman. ¹⁶ Älkää eksykö, rakkaat veljeni! ¹⁷ Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, valkeuksien Isältä, jonka luona ei ole muutosta eikä varjoakaan vaihtelusta. ¹⁸ Tah tonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että me olisimme hänen luomistekojensa ensihedelmä.

Sanan kuulija ja tekijä

¹⁹ Te tiedätte tämän, rakkaat veljeni. Olkoon siis jokainen ihminen nopea kuulemaan mutta hidas puhumaan ja hidas vihaan, ²⁰ sillä miehen viha ei toteuta Jumalan vanhurskautta. ²¹ Pankaa siis pois kaikki saastaisuus ja kaikenlainen pahuus ja ottakaa sävyisästi vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi pelastaa teidän sielunne. ²² Olkaa sanan tekijöitä eikä vain sen kuulijoita pettäen itsenne. ²³ Jos joku on sanan kuulija mutta ei sen tekijä, hän on kuin mies, joka kuvastimesta tarkastelee luonnollisia kasvojaan. ²⁴ Hän tarkastelee itseään, lähtee pois ja unohtaa heti, millainen oli. ²⁵ Mutta joka kiinnittää katseensa täydelliseen lakiin, vapauden lakiin,

ja pysyy siinä eikä ole muistamaton kuulija vaan todellinen tekijä, hän on oleva autuas tekemisessään. ²⁶ Jos joku luulee olevansa Jumalan palvelija mutta ei hillitse kieltään vaan pettää sydämensä, niin hänen jumalanpalveluksensa on turha. ²⁷ Puhdasta ja tahratonta jumalanpalvelusta Jumalan ja Isän silmissä on käydä kat-somassa orpoja ja leskiä heidän ahdingossaan ja varjella itsensä tahrattomana maailman saastalta.

Älkää halveksiko köyhää

2¹ Veljeni, älköön teidän uskonne meidän kirkastettuun Herraamme, Jeesukseen Kristukseen, olko sellainen, joka katsoo henkilöön. ² Jos kokoukseenne tulee mies, kultasormus sormessaan ja yllään hienot vaatteet, ja tulee myös köyhä likaisissa vaatteissaan, ³ niin te kiinnitätte huomionne tuohon hienosti pukeutuneeseen ja sanotte hänelle: ”Istu sinä tähän mukavasti.” Köyhälle te sanotte: ”Seiso sinä tuos-sa” tai ”Istu tähän jalkajakkaran viereen.” ⁴ Ettekö te silloin ole joutuneet ristirii-taan itsenne kanssa? Eikö teistä ole tullut väärämielisiä tuomareita? ⁵ Kuulkaa, rak-kaat veljeni! Eikö Jumala ole valinnut niitä, jotka ovat maailman silmissä köyhiä, olemaan rikkaita uskossa ja sen valtakunnan perillisiä, jonka hän on luvannut niil-le, jotka häntä rakastavat? ⁶ Mutta te olette häpäisseet köyhän. Eivätkö juuri rik-kaat sorra teitä ja vedä teitä tuomioistuinten eteen? ⁷ Eivätkö juuri he pilkkaa sitä jaloa nimeä, joka on lausuttu teidän ylitsenne? ⁸ Jos te kuitenkin Raamatun mukaisesti täytätte kuninkaallisen lain: ”Rakasta lä-himmäistäsi niin kuin itseäsi”, te teette oikein. ⁹ Mutta jos te katsotte henkilöön, te teette syntiä, ja laki osoittaa teidät lainrikkokijksi. ¹⁰ Sillä se, joka pitää koko lain mutta rikkoo yhdessä kohdassa, on syyllinen kaikissa kohdin. ¹¹ Hän, joka sanoi: ”Älä tee aviorikosta”, sanoi myös: ”Älä tapa.” Jos et teekään aviorikosta mutta ta-pat, olet lainrikkokija. ¹² Puhukaa ja toimikaa niin kuin ne, jotka tullaan tuomitse-maan vapauden lain mukaan. ¹³ Tuomio on armoton sille, joka ei ole osoittanut laupeutta, mutta laupeus saa tuomiosta riemuvoiton.

Usko ja teot

¹⁴ Veljeni, mitä hyötyä siitä on, jos joku sanoo, että hänellä on usko, mutta hänellä ei ole tekoja? Ei kai se usko voi pelastaa häntä? ¹⁵ Jos veli tai sisar on vailla vaattei-ta ja jokapäiväistä ravintoa ¹⁶ ja joku teistä sanoo heille: ”Menkää rauhassa, lämmi-telkää ja syökää kyllickenne”, mutta ette anna heille, mitä heidän ruumiinsa tarvit-see, mitä hyötyä siitä on? ¹⁷ Samoin uskokin, jos sillä ei ole tekoja, on itsessään kuollut. ¹⁸ Joku ehkä sanoo: ”Sinulla on usko ja minulla teot.” Näytä sinä minulle uskosi ilman tekoja, niin minä teoistani näytän sinulle uskon. ¹⁹ Sinä uskot, että Jumala on yksi. Siinä teet oikein; riivaajatkin uskovat sen ja vapisevat. ²⁰ Tahdotko tietää, sinä turhanpäiväinen ihminen, että usko ilman tekoja on voimaton? ²¹ Eikö isämme Abraham julistettu vanhurskaaksi teoista, kun hän vei poikansa lisakin

uhrialttarille? ²² Sinä näet, että usko vaikutti yhdessä hänen tekojensa kanssa ja teoista usko tuli täydelliseksi. ²³ Niin toteutui Raamatun sana: ”Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi”, ja häntä kutsuttiin Jumalan ystäväksi. ²⁴ Te näette, että ihminen vanhurskautetaan teoista eikä yksin uskosta. ²⁵ Eikö samoin myös portto Raahab julistettu vanhurskaaksi teoista, kun hän otti lähettiläät luokseen ja päästi heidät pois toista tietä? ²⁶ Niin kuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin on uskokin ilman tekoja kuollut.

Hillitse kieleksi!

3¹ Veljeni, älkööt monet teistä ryhtykö opettajiksi, sillä te tiedätte, että me saamme sitä kovemman tuomion. ² Me kaikki hairahdumme monin tavoin. Jos joku ei hairahdu puheissaan, hän on täydellinen mies ja kykenee hallitsemaan myös koko ruumiinsa. ³ Kun panemme hevosille suitset suuhun, että ne tottelisivat meitä, me voimme ohjata niiden koko ruumista. ⁴ Entä laivat: vaikka ne ovat suuria ja ankarien tuulten kuljetettavia, niitä ohjataan varsin pienellä peräsimellä, minne vain perämiehen mieli tekee. ⁵ Samoin kieli on pieni jäsen mutta voi kerskailla suurista asioista. Kuinka pieni tuli – ja kuinka suuren metsän se sytyttää! ⁶ Myös kieli on tuli, vääryyden maailma. Kieli on jäsenistämme se, joka tahraa koko ruumiin ja sytyttää tuleen elämän pyörän, itse syttyen helvetistä. ⁷ Kaikkien petoeläinten, lintujen, matelijoiden ja merieläinten luonnon voi ihmisluonto kesyttää ja on kesyttänytkin, ⁸ mutta kieltä ei kukaan ihminen pysty kesyttämään. Se on levoton ja paha, täynnä kuolettavaa myrkkyä. ⁹ Kielellä me kiitämme Herraa ja Isää, ja sillä me kiioamme ihmisiä, Jumalan kaltaisiksi luotuja. ¹⁰ Samasta suusta lähtee kiitos ja kiros. Ei se niin saa olla, veljeni! ¹¹ Ei kai samasta lähteensilmästä pulppua makeaa ja karvasta vettä? ¹² Veljeni, ei kai viikunapuu voi tuottaa oliiveja eikä viiniköynnös viikunoita? Eikä suolainen lähde anna makeaa vettä.

Ylhäältä tuleva viisaus

¹³ Kuka teistä on viisas ja ymmärtäväinen? Näyttäköön hän tekonsa hyvällä vaelluksellaan, viisaasti ja sävyisästi. ¹⁴ Mutta jos teillä on sydämessänne katkera kiivaus ja riitaisuus, älkää kerskaiklo ja valehdelko totuutta vastaan. ¹⁵ Se ei ole ylhäältä tulevaa viisautta vaan maallista, sielullista, riivaajien viisautta. ¹⁶ Sillä missä on kiivautta ja riitaisuutta, siellä on myös epäjärjestyä ja kaikenlaista pahaa menoa. ¹⁷ Mutta ylhäältä tuleva viisaus on ensiksikin puhdasta, sitten rauhaisaa, lempeää, taipuisaa, täynnä laupeutta ja hyviä hedelmiä. Se ei ole ristiriitaista vaan vilpitöntä. ¹⁸ Vanhurskauden hedelmä kylvetään rauhassa rauhantekijöille.

Maailman ystävyys

4¹ Mistä teidän keskinäiset taistelunne ja riitanne johtuvat? Eivätkö juuri himois-tanne, jotka käyvät sotaa teidän jäsenissänne? ² Te himoitsette, eikä teillä kuiten-kaan ole. Te tapatte ja kiihkoilette mutta ette voi saavuttaa. Te riitelette ja taiste-lette, mutta teillä ei ole, koska ette ano. ³ Te anotte mutta ette saa, koska anotte kelvottomasti, kuluttaaksenne kaiken himoissanne. ⁴ Te avionrikkojat, niin miehet kuin naiset! Ettekö tiedä, että maailman ystävyys on vihollisuutta Jumalaa vastaan. Joka siis tahtoo olla maailman ystävä, hänestä tulee Jumalan vihollinen. ⁵ Vai luu-letteko, että Raamattu turhaan sanoo: "Kateuteen asti hän halajaa henkeä, jonka on pannut meihin asumaan"? ⁶ Mutta hän antaa vielä suuremman armon. Siksi sa-notaan: "Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon." ⁷ Olkaa siis Jumalalle alamaisia mutta vastustakaa Paholaista, niin hän pakenee luotanne. ⁸ Lähestykää Jumalaa, niin hän lähestyy teitä. Peskää kätenne puhtaiksi, te syntiset, puhdistakaa sydämenne, te kahtaalle häilyvät! ⁹ Tuntekaa kurjuutenne, murehtikaa ja itkekää. Naurunne muuttukoon murheeksi ja ilonne synkkyudeksi. ¹⁰ Nöyrytkää Herran edessä, niin hän korottaa teidät.

Älä tuomitse!

¹¹ Älkää panetelko toisianne, veljet. Joka panettelee veljeään tai tuomitsee hänet, panettelee lakia ja tuomitsee lain. Mutta jos tuomitset lain, et ole lain noudattaja vaan sen tuomari. ¹² Yksi on lainsäätäjä ja tuomari, hän, joka voi pelastaa ja tuomi-ta kadotukseen. Mutta kuka olet sinä, joka tuomitset lähimmäisesi?

Varo kerskailua!

¹³ Kuulkaa nyt, te jotka sanotte: "Tänään tai huomenna matkustamme siihen ja sii-hen kaupunkiin, viivymme siellä vuoden, käymme kauppaa ja saamme voittoa." ¹⁴ Ettehän te tiedä, mitä huominen tuo tullessaan ja millainen on teidän elämänne. Savua te olette, joka hetken näkyy ja sitten haihtuu. ¹⁵ Sen sijaan teidän tulisi sa-noa: "Jos Herra tahtoo ja me elämme, niin teemme tämän tai tuon." ¹⁶ Mutta nyt te kerskailette ylpeydessänne. Kaikki sellainen kerskailu on pahasta. ¹⁷ Joka siis ym-märtää tehdä sitä, mikä on hyvää, mutta ei tee, hänelle se on synniksi.

Varoitus rikkaille

5¹ Kuulkaa nyt, te rikkaat! Itkekää ja vaikeroikaa sitä kurjuutta, joka on teille tulos-sa. ² Teidän rikkautenne on mädäntynyt, ja teidän vaatteenne ovat koin syömiä. ³ Teidän kultanne ja hopeanne on ruostunut. Niiden ruoste on oleva todisteena teitä vastaan, ja se syö teidän lihanne kuin tuli. Te olette koonneet aarteita viimei-sinä päivinä. ⁴ Kuulkaa! Palkka, jonka te olette riistäneet työmiehiltä, vainioittenne niittäjiltä, huutaa. Sadonkorjaajien huudot ovat tulleet Herran Sebaotin korviin.

⁵ Te olette maan päällä eläneet ylellisesti ja mässäilleet, te olette lihottaneet sydäntänne kuin teurastuspäivänä. ⁶ Te olette tuominneet ja tappaneet vanhurskaan; ei hän asetu teitä vastustamaan.

Kärsivällisyys ja rukous

⁷ Olkaa siis kärsivällisiä, veljet, Herran tulemukseen asti. Katsokaa, kuinka maamies kärsivällisesti odottaa maan kallisarvoista hedelmää, kunnes maa on saanut syys-sateen ja keväsateen. ⁸ Olkaa tekin kärsivällisiä, vahvistakaa sydäntänne, sillä Herran tulemus on lähellä. ⁹ Veljet, älkää huokaailko toisianne vastaan, ettei teitä tuomittaisi. Katsokaa, tuomari seisoo ovella! ¹⁰ Veljet, vaivan kestämisessä ja kärsivällisyydessä ottakaa esikuvaksenne profeetat, jotka ovat puhuneet Herran nimessä. ¹¹ Kuinka ylistämmekään autuaiksi niitä, jotka ovat pysyneet kestävinä! Olette kuulleet Jobin kestävydestä, ja Herran antaman lopputuloksen te tunnette. Herra on laupias ja armahtava. ¹² Ennen kaikkea, veljeni, älkää vannoko, älkää taivaan älkääkään maan kautta, älkää mitään muutakaan valaa. ”Kyllä” olkoon teillä ”kyllä”, ja ”ei” olkoon ”ei”, ettette joutuisi tuomion alaisiksi.

¹³ Jos joku teistä kärsii vaivaa, rukoilkoon; jos joku on hyvillä mielin, laulakoon kiitosta. ¹⁴ Jos joku teistä on sairaana, kutsukoon luokseen seurakunnan vanhimmat. Nämä rukoilkoot hänen puolestaan, voidellen häntä öljyllä Herran nimessä. ¹⁵ Uskon rukous parantaa sairaan, ja Herra nostaa hänet jalkeille, ja jos hän on tehnyt syntejä, ne annetaan hänelle anteeksi. ¹⁶ Tunnustakaa siis syntinne toisillenne ja rukoilkaa toistenne puolesta, että tulisitte terveiksi. Vanhurskaan rukous vaikuttaa, ja se saa paljon aikaan. ¹⁷ Elia oli yhtä vajavainen ihminen kuin mekin. Hän rukoili rukoilemalla, ettei sataisi, eikä maa saanut sadetta kolmeen vuoteen ja kuuteen kuukauteen. ¹⁸ Kun hän rukoili uudelleen, taivas antoi sateen ja maa tuotti hedelmänsä.

¹⁹ Veljeni, jos joku teistä eksyy totuudesta ja toinen saa hänet palaamaan takaisin, ²⁰ niin tietäkää, että se, joka palauttaa syntisen hänen harhateiltään, pelastaa hänen sielunsa kuolemasta ja peittää syntien paljouden.

ENSIMMÄINEN PIETARIN KIRJE

Alkutervehdys

1¹ Pietari, Jeesuksen Kristuksen apostoli, valituille muukalaisille, jotka asuvat hajallaan Pontoksessa, Galatiassa, Kappadokiassa, Aasiassa ja Bityniassa ² ja jotka Isä Jumala on ennaltatietämisensä mukaisesti, Hengen pyhityksessä, valinnut Jeesuksen Kristuksen kuuliaisuuteen ja hänen verellään vihmottaviksi. Armo ja rauha lisääntyköön teille.

Elävä toivo

³ Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Suuressa laupeudessaan hän on uudestisyntyttänyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistanousemisen kautta, ⁴ turmeltumattomaan, tahrattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka on talletettuna taivaissa teitä varten. ⁵ Jumalan voimassa te varjellutte uskon kautta pelastukseen, joka on valmis ilmoitettavaksi viimeisenä aikana. ⁶ Siksi te riemuitsette, vaikka nyt, jos on tarpeen, vähän aikaa joudutte murehtimaan monenlaisissa koetuksissa, ⁷ jotta teidän uskonne kestävyys koetuksissa havaittaisiin paljon kallisarvoisemmaksi kuin katoava kulta, joka sekin koetellaan tuleessa, ja koituisi kiitokseksi, ylistykseksi ja kunniaksi Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä. ⁸ Häntä te rakastatte, vaikka ette ole häntä nähneet, häneen te uskotte, vaikka ette häntä nyt näe, ja te riemuitsette sanoin kuvaamattomalla ja kirkastuneella ilolla, ⁹ sillä te saavutatte uskonne päämäärän, sielujen pelastuksen. ¹⁰ Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta ¹¹ ja tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi todistaessaan edeltäpäin Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaista. ¹² Heille ilmoitettiin, etteivät he palvelleet itseään vaan meitä sillä sanomalla, minkä nyt ovat julistaneet teille ne, jotka taivaasta lähetetyssä Pyhässä Hengessä ovat julistaneet teille evankeliumia. Siihen enkelitkin haluavat katsahtaa.

Kehotus pyhään elämään

¹³ Vyöttäkää siis mielenne ja olkaa raittiita. Pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille annetaan Jeesuksen Kristuksen ilmestymisessä. ¹⁴ Niin kuin kuuliaisten lasten tulee, älkää mukautuko niiden himojen mukaan, joissa te ennen, tietämättömyytenne aikana, elitte. ¹⁵ Tulkaa sen sijaan kaikessa vaelluksessanne pyhiksi, niin kuin teidän kutsujannekin on pyhä. ¹⁶ Onhan kirjoitettu: "Olkaa pyhiä, sillä minä olen pyhä." ¹⁷ Jos te siis Isänänne huudatte avuksi häntä, joka henkilöön katsoimatta tuomitsee jokaisen hänen tekojensa mukaan, niin vaeltakaa pelossa tämä muukalaisuutenne aika. ¹⁸ Tiedättehän, että teitä ei ole lunastettu isiltä perimäs-

tänne turhasta vaelluksesta katoavilla aarteilla, hopealla tai kullalla, ¹⁹ vaan Kristuksen, virheettömän ja tahrattoman Karitsan, kalliilla verellä. ²⁰ Hän oli kyllä ennalta tunnettu jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina hänet on ilmoitettu teitä varten. ²¹ Hänen kauttaan te uskotte Jumalaan, joka herätti hänet kuolleista ja antoi hänelle kirkkauden, niin että teidän uskonne on myös toivo Jumalaan.

²² Koska olette puhdistaneet sielunne totuudelle kuuliaisina Hengen kautta vilpittömään veljesrakkauteen, rakastakaa toisianne kestävästi, puhtaasta sydäimestä.

²³ Tehän olette uudestisyntyneet, ette katoavasta siemenestä vaan katoamattomasta, Jumalan elävän ja iäti pysyvän sanan kautta. ²⁴ Sillä kaikki liha on kuin ruoho ja kaikki ihmisen kukoistus kuin ruohon kukka. Ruoho kuihtuu ja sen kukka varisee, ²⁵ mutta Herran sana pysyy iäti. Tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.

2 ¹ Pankaa siis pois kaikki pahuus, kaikki vilppi, teeskentely, kateus ja kaikki panettelu. ² Janotkaa niin kuin vastasyntyneet lapset sanan väärentämätöntä maitoa, jotta sen avulla kasvaisitte pelastukseen, ³ jos kerran olette maistaneet, että Herra on hyvä.

Kristus on kulmakivi

⁴ Tulkaa hänen luokseen, elävän kiven luo, jonka ihmiset tosin ovat hylänneet mutta joka Jumalan edessä on valittu ja kallis. ⁵ Rakentukaa itsekin elävinä kivinä, hengellisenä huoneena, pyhäksi papistoksi, uhraamaan hengellisiä uhreja, jotka Jeesuksen Kristuksen kautta ovat Jumalalle mieluisia. ⁶ Sanotaanhan Raamatussa: ”Katso, minä asetan Siioniin kulmakiven, sen valitun ja kalliin. Joka häneen uskoo, ei joudu häpeään.” ⁷ Teille siis, jotka uskotte, se on kallis, mutta niille, jotka eivät usko, siitä kivistä, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakivi, ⁸ kompastuskivi ja loukkauskallio. Koska he eivät tottele sanaa, he kompastuvat, ja se on heidän osakseen asetettukin. ⁹ Te sen sijaan olette valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo ja omaisuus kansa julistaaksenne hänen jaloja tekojaan, joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valoonsa. ¹⁰ Ennen te ette olleet kansa, mutta nyt te olette Jumalan kansa, ette olleet armahdettuja, mutta nyt te olette armahdettuja.

Nuhteeton elämä ja alamaisuus esivallalle

¹¹ Rakkaani, minä kehotan teitä niin kuin vieraita ja muukalaisia karttamaan lihallisia himoja, jotka sotivat sielua vastaan. ¹² Eläkää nuhteettomasti pakanoiden keskellä, jotta he – vaikka panettelevatkin teitä kuin pahantekijöitä – hyvien tekojenne tähden, joita he tarkkailevat, ylistäisivät Jumalaa etsikkopäivänä. ¹³ Olkaa siis alamaisia kaikelle inhimilliselle järjestykselle Herran vuoksi, niin kuninkaalle, joka on ylin, ¹⁴ kuin maaherroillekin, jotka hän on lähettänyt pahaa tekeville rangaistuk-

seksi mutta hyvää tekeville kiitokseksi. ¹⁵ Sillä Jumalan tahto on, että te hyvää teke-
mällä tukitte suun ymmärtämättömien ihmisten tietämättömyydeltä – ¹⁶ niin kuin
vapaat, ei niin kuin ne, joilla vapaus on pahuuden verhona, vaan niin kuin Jumalan
palvelijat. ¹⁷ Osoittakaa kaikille kunnioitusta, rakastakaa uskonveljiä, pelätkää
Jumalaa, kunnioittakaa kuningasta.

Kuuliaisuus isännille

¹⁸ Orjat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaisia, ei ainoastaan hyvälle ja lem-
peille, vaan myös kieroille, ¹⁹ sillä se on armoa, jos joku Jumalaan sidotun oman-
tuntonsa tähden kestää vaivoja syyttömästi kärsien. ²⁰ Mitä kunniakasta siinä on,
jos te kärsivällisesti kestätte, kun teitä lyödään syntienne takia? Mutta jos kestät-
te, kun joudutte kärsimään tehdessänne hyvää, se on Jumalan armoa.

²¹ Siihen teidät on kutsuttukin, koska Kristus kärsi teidän puolestanne ja jätti teille
esikuvan, että seuraisitte hänen jälkiään, ²² hänen, joka ei syntiä tehnyt ja jonka
suussa ei petosta havaittu. ²³ Häntä herjattiin, mutta hän ei herjannut takaisin. Kär-
siessään hän ei uhkaillut vaan jätti asiansa hänen haltuunsa, joka tuomitsee oi-
kein. ²⁴ Kristus itse kantoi meidän syntimme ruumiissaan ristinpuulle, että me syn-
neille kuolleina eläisimme vanhurskaudelle. Hänen haavojensa kautta teidät on
parannettu. ²⁵ Te olitte eksyksissä niin kuin lampaat, mutta nyt te olette palanneet
sielujenne paimenen ja kaitseijan luo.

Ohjeita vaimoille ja miehille

3 ¹ Samoin te, vaimot, olkaa alamaisia omalle miehellenne, niin että nekin miehet,
jotka eivät tottele sanaa, ilman sanojakin voitettaisiin vaimojen vaelluksen kautta,
² kun he näkevät teidän puhtaan vaelluksenne jumalanpelossa. ³ Älköön teidän
kaunistuksenne olko ulkonaista, tukkalaitteilla ja kultakoruilla koristautumista tai
hienoihin vaatteisiin pukeutumista, ⁴ vaan olkoon se katoamaton, salassa oleva sy-
dämen ihminen, hengeltään lempeä ja hiljainen. Tämä on Jumalan silmissä kallis-
arvoista. ⁵ Näin myös muinoin pyhät vaimot, jotka panivat toivonsa Jumalaan, kau-
nistivat itsensä ja olivat alamaisia omalle miehelleen, ⁶ niin kuin Saarakin oli kuu-
liainen Abrahamille ja kutsui häntä herraksi. Teistä on tullut hänen lapsiaan, kun
teette hyvää ettekä anna minkään uhkailun pelottaa itseänne. ⁷ Samoin te miehet,
eläkää ymmärtäväisesti vaimonne kanssa niin kuin heikomman astian kanssa.
Osoittakaa hänelle kunnioitusta, koska olette yhdessä elämän armon perillisiä,
etteivät rukouksenne estyisi.

Kärsiminen vanhurskauden tähden

⁸ Lopuksi: Olkaa kaikki yksimielisiä ja myötätuntoisia, osoittakaa veljesrakkautta,
olkaa hyväsydämisisiä ja nöyriä. ⁹ Älkää kostako pahaa pahalla älkääkä herjausta
herjauksella. Päinvastoin siunatkaa, sillä siihen teidät on kutsuttukin, että perisitte

siunauksen. ¹⁰ Sillä: joka tahtoo rakastaa elämää ja nähdä hyviä päiviä, hillitköönsä kielensä pahasta ja huulensa vilppiä puhumasta, ¹¹ kääntyköön pois pahasta ja tehköön hyvää, etsiköön rauhaa ja pyrkiköön siihen. ¹² Sillä Herran silmät tarkkaavat vanhurskaita ja hänen korvansa heidän rukouksiaan, mutta Herran kasvot ovat pahantekijöitä vastaan. ¹³ Kuka voi teitä vahingoittaa, jos teillä on intoa hyvään? ¹⁴ Mutta vaikka joutuisittekin kärsimään vanhurskauden tähden, olette autuaita. Älkää pelätkö, mitä he pelkäävät, älkääkä säikkykö, ¹⁵ vaan pyhittäkää Herra Kristus sydämessänne ja olkaa aina valmiita vastaamaan jokaiselle, joka kysyy teiltä sen toivon perustusta, joka teillä on, kuitenkin lempeästi ja kunnioittavasti. ¹⁶ Pitäkää itsellänne hyvä omatunto, jotta ne, jotka puhuvat pahaa hyvästä vaelluksestanne Kristuksessa, joutuisivat häpeään siinä, mistä he teitä panettelevat kuin pahantekijöitä. ¹⁷ Onhan parempi, jos niin säätäne Jumalan tahto, kärsiä hyväntekijänä kuin pahantekijänä. ¹⁸ Kärsihän Kristuskin kerran kuoleman syntien tähden, vanhurskas väärintekijöiden puolesta, johdattaakseen meidät Jumalan luo. Lihassa ollessaan hänet tosin surmattiin, mutta hengessä hänet tehtiin eläväksi. ¹⁹ Hengessä hän myös meni ja saarnasi vankeudessa oleville hengille, ²⁰ jotka muinoin olivat tottelemattomia, kun Jumala pitkämielisesti odotti Nooan päivinä, jolloin rakennettiin arkkia. Siinä pelastui veden kautta vain muutamia, yhteensä kahdeksan ihmistä. ²¹ Tämän vertauskuvan mukaan vesi nyt meidätkin pelastaa, kasteena – joka ei ole lihan saastan poistamista vaan hyvän omantunnon pyytämistä Jumalalta – Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen kautta, ²² hänen, joka on mennyt taivaaseen ja on Jumalan oikealla puolella. Hänen valtaansa on alistettu enkelit, vallat ja voimat.

Elämänmuutos

4 Koska siis Kristus on kärsinyt lihassa meidän puolestamme, ottakaa tekin aseeksenne sama mieli – sillä joka kärsii lihassa, se luopuu synnistä – ² ettette enää eläisi tätä lihassa vielä elettävää aikaa ihmisten himojen vaan Jumalan tahdon mukaan. ³ Riittäähän, että menneen ajan olette noudattaneet pakanoiden tahtoa ja eläneet irstaudessa, himoissa, juoppoudessa, mässäilyissä, juomingeissa ja kauheassa epäjumalien palvelemisessa. ⁴ Sen vuoksi he oudoksuvat sitä, ettette juokse heidän mukanaan samaan riettauden tulvaan, ja rienaavat. ⁵ Mutta heidän on tehtävä tili hänelle, joka on valmis tuomitsemaan eläviä ja kuolleita. ⁶ Sitä varten niillekin, jotka ovat kuolleet, on julistettu evankeliumi, että heidät tosin olisi tuomittu lihassa kuten muutkin ihmiset mutta että he saisivat elää hengessä niin kuin Jumala elää. ⁷ Kaiken loppu on lähellä. Olkaa siis ymmärtäväisiä ja raittiita voidaksenne rukoilla. ⁸ Ennen kaikkea olkoon teidän rakkautenne toisianne kohtaan kestävä, sillä rakkaus peittää syntien paljouden. ⁹ Olkaa vieraanvaraisia toinen toisellenne, nurisematta. ¹⁰ Palvelkaa toisianne Jumalan moninaisen armon hyvinä taloudenhoitajina sillä armolahjalla, jonka kukin on saanut. ¹¹ Jos joku puhuu, puhukoon kuin Jumalan sanoja. Jos joku palvelee, palvelkoon sen voiman mukaan, jonka Jumala antaa,

että Jumala tulisi kaikessa ylistetyksi Jeesuksen Kristuksen kautta. Hänen on kun-
nia ja valta, aina ja iankaikkisesti. Aamen.

Kärsiminen kristittynä

¹² **Rakkaani**, älkää oudoksuko sitä tulenpoltetta, jossa olette ja jossa teitä koetel-
laan, ikään kuin teille tapahtuisi jotakin outoa. ¹³ Päinvastoin iloitkaa sitä mukaa
kuin olette osallisia Kristuksen kärsimyksistä, jotta saisitte iloita ja riemuita myös
hänen kirkkautensa ilmestyessä. ¹⁴ Jos teitä pilkataan Kristuksen nimen tähden,
olette autuaita, sillä kirkkauden ja Jumalan Henki lepää päällänne. Nuo pilkkaajat
tosin häntä häpäisevät, mutta te häntä kirkastatte. ¹⁵ Älköön näet kukaan teistä
kärsikö murhaajana tai varkaana tai pahantekijänä tai siksi, että sekaantuu hänelle
kuulumattomiin asioihin. ¹⁶ Mutta jos hän kärsii kristittynä, älköön hävetkö, vaan
ylistäköön tästä nimestään Jumalaa.

¹⁷ **Aika** on tuomion alkaa Jumalan huoneesta. Jos se alkaa ensin meistä, mikä on-
kaan niiden loppu, jotka eivät tottele Jumalan evankeliumia? ¹⁸ Jos vanhurskas vai-
voin pelastuu, mihin joutuukaan jumalaton ja syntinen? ¹⁹ Sen tähden myös ne,
jotka kärsivät Jumalan tahdon mukaan, uskokoot sielunsa uskollisen Luojan hal-
tuun ja tehköt sitä, mikä on hyvää.

Vanhimmat esikuvana

5 ¹ **Vanhimpia** teidän joukossanne minä siis kehotan – minä, joka itsekin olen van-
hin ja Kristuksen kärsimysten todistaja sekä myös osallinen siitä kirkkaudesta, joka
tulee ilmestymään: ² Paimentakaa teille uskottua Jumalan laumaa huolehtien, ei
pakosta vaan vapaaehtoisesti Jumalan mielen mukaan, ei häpeällisen voiton täh-
den vaan sydämen halusta. ³ Älkää herroina hallitko niitä, jotka on teille uskottu,
vaan olkaa laumalle esikuvana. ⁴ Silloin te ylipaimenen ilmestyessä saatte kirkkau-
den kuihtumattoman seppeleen.

⁵ **Samoin** te, nuoremmat, olkaa alamaisia vanhemmille. Olkaa kaikki toisillenne ala-
maisia ja pukeutukaa nöyryyteen, sillä Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille
hän antaa armon. ⁶ Nöyrytkää siis Jumalan väkevän käden alle, että hän ajallaan
korottaisi teidät. ⁷ Heittäkää kaikki murheenne hänen päälleen, sillä hän pitää teis-
tä huolen.

⁸ **Olkaa** raittiita, valvokaa. Teidän vastustajanne, Paholainen, kulkee ympäri kuin
ärjyvä leijona etsien, kenet voisi niellä. ⁹ Vastustakaa häntä, lujina uskossa! Tehän
tiedätte, että samat kärsimykset täytyy veljiennekin käydä läpi maailmassa.

¹⁰ **Kaike**n armon Jumala, joka on kutsunut teidät iankaikkiseen kirkkauteensa Kris-
tuksessa Jeesuksessa, vähän aikaa kärsittyänne hän itse valmistaa, tukee, vahvis-
taa ja lujittaa teitä. ¹¹ Hänelle kunnia ja valta aina ja iankaikkisesti. Aamen.

Lopputervehdykset

¹² Silvanuksen avulla – uskollisen veljen, jollaisena häntä pidän – olen lyhyesti kirjoittanut teille kehottaen ja vakuuttaen, että se armo, jossa te olette, on todellinen Jumalan armo. ¹³ Babylonissa oleva seurakunta, valittu kuten tekin, sekä poikani Markus lähettävät teille terveisiä. ¹⁴ Tervehtikää toisianne rakkauden suudelmalla. Rauha teille kaikille, jotka olette Kristuksessa Jeesuksessa! Aamen.

TOINEN PIETARIN KIRJE

Alkutervehdys

1 Simon Pietari, Jeesuksen Kristuksen palvelija ja apostoli, niille, jotka ovat meidän Jumalamme ja Pelastajamme Jeesuksen Kristuksen vanhurskaudessa saaneet yhtä kallisarvoisen uskon kuin mekin. ² Lisääntyköön teille armo ja rauha Jumalan ja Herramme Jeesuksen tuntemisessa.

Kutsuminen ja valinta

³ Hänen jumalallinen voimansa on lahjoittanut meille hänen tuntemisensa kautta kaiken, mitä tarvitaan elämään ja jumalanpelkoon. Hän on kutsunut meidät omalla kirkkaudellaan ja voimallaan. ⁴ Ja niiden kautta lahjoittanut meille kallisarvoiset ja mitä suurimmat lupaukset, että te niiden avulla tulisitte osallisiksi jumalallisesta luonnosta päästyänne pakoon turmelusta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee. ⁵ Pyrkikää juuri siitä syystä innokkaasti osoittamaan uskossanne hyveitä, hyveissä ymmärrystä, ⁶ ymmärryksessä itsehillintää, itsehillinnässä kärsivällisyyttä, kärsivällisyydessä jumalanpelkoa, ⁷ jumalanpelossa veljesrakkautta ja veljesrakkauksessa rakkautta kaikkia kohtaan. ⁸ Jos teillä on nämä ja ne yhä enentyvät, ne eivät anna teidän olla toimettomia eikä hedelmättömiä Herramme Jeesuksen Kristuksen tuntemisessa. ⁹ Mutta se, jolla ei näitä ole, on sokea ja likinäköinen. Hän on unohtanut puhdistuneensa entisistä synneistään. ¹⁰ Pyrkikää sen tähden, veljet, yhä innokkaammin tekemään kutsumisenne ja valintanne lujaksi. Jos näin teette, ette koskaan kompastu, ¹¹ ja niin teille runsaskätisesti tarjotaan pääsy meidän Herramme ja Pelastajamme Jeesuksen Kristuksen iankaikkiseen valtakuntaan.

Pietari puhuu kuolemastaan

¹² Siksi aion aina muistuttaa teitä näistä asioista, vaikka te ne tiedättekin ja olette vahvistuneet siinä totuudessa, joka teillä on. ¹³ Katson oikeaksi näin muistuttamalla herätellä teitä niin kauan kuin olen tässä majassa. ¹⁴ Minä näet tiedän, että tämä minun majani puretaan äkkiä, niin kuin myös meidän Herramme Jeesus Kristus minulle ilmoitti. ¹⁵ Pyrin siis huolehtimaan siitä, että te lähtöni jälkeenkin voisitte aina muistaa nämä asiat.

Profeettallisen sanan alkuperä

¹⁶ Me emme seuranneet vieikkaasti seipitettyjä taruja, kun teimme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan olimme hänen valtasuuruutensa silminnäkijöitä. ¹⁷ Hän sai Isältä Jumalalta kunnian ja kirkkauden, kun hänelle kantautui tämä Ylhäisimmän Kirkkauden ääni: "Tämä on minun rakas Poi-

kani, johon minä olen mieltynyt.”¹⁸ Tämän äänen me kuulimme kantautuvan tai-
vaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella.¹⁹ Niin on nyt meille sitä lu-
jempi profeetallinen sana, ja te teette hyvin, jos kiinnitätte mielenne siihen – niin
kuin pimeässä paikassa loistavaan lamppuun, kunnes päivä valkenee ja aamutähti
nousee.²⁰ Sydämissänne tietäkää ennen kaikkea se, ettei yksikään Raamatun pro-
fetia ole kenenkään omin neuvoin selitettävissä,²¹ sillä mitään profetiaa ei ole kos-
kaan tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat pu-
huneet sen, minkä saivat Jumalalta.

Väärät opettajat ja heidän tuomionsa

2¹ Kansan seassa esiintyi kuitenkin myös väärä profeettoja. Samoin tulee teidän-
kin joukossanne olemaan väärä opettajia, jotka kuljettavat keskuuteenne salaa
turmiollisia harhaoppeja, kieltävätpä Herrankin, joka on ostanut heidät, ja tuotta-
vat itselleen äkillisen tuhon.² Moni lähtee seuraamaan heidän irstauksiaan, ja hei-
dän takiaan totuuden tie tulee häväistyksi.³ Ahneudessaan he pyrkivät hyötymään
teistä valheellisin sanoin. Mutta ikiajoista asti heidän tuomionsa pysyy yhä voi-
massa, heidän tuhonsa ei torku.

⁴ Ei Jumala säästänyt enkeleitäkään, jotka tekivät syntiä, vaan syöksi heidät pimey-
den kahleissa syvyyteen ja jätti heidät säilytettäväksi tuomiota varten.⁵ Eikä hän
säästänyt muinaista maailmaa, vaikka hän varjeli Nooan, vanhurskauden saarnaa-
jan, ja seitsemän muuta, kun hän antoi vedenpaisumuksen peittää jumalattomien
maailman.⁶ Hän tuomitsi tuhoon Sodoman ja Gomorran kaupungit ja poltti ne po-
roksi varoitukseksi niille, jotka vastaisuudessa elävät jumalattomasti.⁷ Kuitenkin
hän pelasti hurskaan Lootin, jota riettaiden ihmisten irstas elämä vaivasi.⁸ Asues-
saan heidän keskellään tuo hurskas mies kärsi päivästä päivään hurskaassa sielus-
saan heidän laittomien tekojensa tähden, joita hän joutui näkemään ja kuule-
maan.⁹ Näin Herra tietää pelastaa jumalaapelkäävät koetuksesta, mutta väärin-
tekijät hän säilyttää rangaistuksen alaisina tuomion päivään,¹⁰ varsinkin ne, jotka
vaeltavat saastaisissa lihan himoissa ja halveksivat herruutta.

Nuo uhkarohkeat ja itserakkaat eivät kavahda herjata henkivaltoja,¹¹ vaikka enke-
litkään, joilla on suurempi voima ja valta, eivät lausu niitä vastaan herjaavaa tuo-
miota Herran edessä.¹² Mutta nuo ihmiset ovat kuin järjettömiä, luonnostaan pyy-
dystettäväksi ja tapettaviksi syntyneitä eläimiä. He herjaavat sitä, mitä eivät tunne,
mutta tuhoutuvat omaan turmelukseensa¹³ ja saavat vääryyden palkan. He pitävät
nautintonaan viettää päivänsä mässäilyssä. He ovat tahroja ja häpeäpilkkuja ja
nautiskelevat petoksistaan, kun he juhlivat aterioiden teidän kanssanne.¹⁴ Heidän
silmänsä ovat täynnä aviorikosta, eivätkä he saa synnistä kyllikseen. He viettelevät
horjuvia sieluja. Heillä on ahneuteen harjaantunut sydän, noilla kirouksen lapsilla.
¹⁵ He ovat hylänneet suoran tien ja eksyneet seuraamaan Bileamin, Beorin pojan,
tietä, hänen, joka rakasti vääryyden palkkaa¹⁶ mutta sai rikkomuksestaan ojennuk-
sen: mykkä työjuhta puhui ihmisen äänellä ja esti profeetan mielettömyyden.

¹⁷ Nuo ihmiset ovat vedettömiä lähteitä ja myrskytuulen ajamia pilvenhattaroita. Heille on varattuna synkkä pimeys ainiaaksi. ¹⁸ Puhuen ylimielisiä, tyhjiä sanoja he lihan himoissa viettelevät irstauteen niitä, jotka juuri ovat pääsemässä eroon ek-syksissä vaeltavista. ¹⁹ He lupaavat näille vapautta, vaikka itse ovat turmeluksen or-jia. Sillä kenen voittama joku on, sen orja hän myös on. ²⁰ Jos he ovatkin päässeet maailman saastutuksia pakoon Herramme ja Pelastajamme Jeesuksen Kristuksen tuntemisen avulla, mutta kietoutuvat niihin uudestaan ja tulevat voitetuiksi, hei-dän tilansa on lopussa pahempi kuin alussa. ²¹ Heille olisi ollut parempi, etteivät olisi tulleet tuntemaan vanhurskauden tietä, kuin että he opittuaan sen tunte-maan kääntyvät pois heille annetusta pyhästä käskystä. ²² Heidän on käynyt niin kuin sananlasku osuvasti sanoo: "Koira palaa oksennukselleen" ja "Pesty sika ry-pee rapakossa."

Herran paluu on varma

3 Rakkaani, tämä on jo toinen kirje, jonka teille kirjoitan. Näissä molemmissa minä muistuttamalla herättelen teidän puhdasta mieltänne, ² että muistaisitte py-hien profeettojen ennalta puhumat sanat ja Herran ja Pelastajan käskyn, jonka olette apostoleiltanne saaneet. ³ Ennen muuta tietäkää se, että viimeisinä päivinä tulee pilkkapuheineen pilkkaajia, jotka vaeltavat omien himojensa mukaan. ⁴ He sanovat: "Missä on lupaus hänen paluustaan? Onhan siitä lähtien, kun isät nukkui-vat pois, kaikki pysynyt ennallaan luomakunnan alusta asti." ⁵ Tieten tahtoen he eivät ota huomioon, että taivaat samoin kuin maa, joka on teh-ty vedestä ja veden kautta, olivat ikiajoista olemassa Jumalan sanan voimasta. ⁶ Niiden kautta hukkui silloinen maailma vedenpaisumukseen. ⁷ Mutta samalla sa-nalla on nykyiset taivaat ja maa säästetty tulelle. Niitä säilytetään jumalattomien ihmisten tuomion ja kadotuksen päivää varten.

Uudet taivaat ja uusi maa

⁸ Tämä yksi älköön olko teiltä salassa, rakkaani: Herralle yksi päivä on kuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta kuin yksi päivä. ⁹ Ei Herra viivytä lupauksensa täyttämistä, vaikka jotkut pitävät sitä viivyttelimenä, vaan hän on pitkämielinen teitä koh-taan. Hän ei tahdo, että kukaan joutuisi kadotukseen vaan että kaikki tulisivat kääntymykseen. ¹⁰ Mutta Herran päivä tulee kuin varas yöllä. Silloin taivaat katoa-vat pauhinalla ja alkuaineet hajoavat kuumuudesta, maa palaa ja kaikki, mitä siinä on tehty. ¹¹ Kun siis nämä kaikki näin hajoavat, millaisia teidän tuleekaan olla pyhässä elä-mässä ja jumalanpelossa ¹² odottaessanne ja jouduttaessanne Jumalan päivän tu-loa, tuon päivän, jonka voimasta taivaat hehkuen hajoavat ja alkuaineet kuumuu-desta sulavat. ¹³ Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu.

Kasvakaakaan armossa

¹⁴ **Siksi**, rakkaani, kun tätä odotatte, pyrkikää siihen, että hän saisi havaita teidät tahrattomiksi ja nuhteettomiksi ja teillä olisi rauha. ¹⁵ Lukekaa Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, niin kuin myös rakas veljemme Paavali on hänelle annettun viisauden mukaan teille kirjoittanut. ¹⁶ Näin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän puhuu näistä asioista. Tosin noissa kirjeissä on yhtä ja toista vaikeatajuistakin, mitä tietämättömät ja epävakaat vääristelevät niin kuin muitakin Kirjoituksia, omaksi kadotukseksi.

¹⁷ **Rakkaani**, koska te siis tiedätte tämän jo ennalta, olkaa varuillanne, ettette jumalattomien eksytyksen mukaansa tempaamina lankeaisi pois omalta lujalta pohjaltanne. ¹⁸ Kasvakaakaan meidän Herramme ja Pelastajamme Jeesuksen Kristuksen armossa ja tuntemisessa. Hänelle kunnia nyt ja aina iankaikkisuuden päivään! Aamen.

ENSIMMÄINEN JOHANNEKSEN KIRJE

Elämän Sana

1 Mikä on alusta asti ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselimme ja käsin koskettelimme, siitä me puhumme: elämän Sanasta. **2** Elämä ilmestyi, me olemme nähneet sen, ja siitä me todistamme. Me julistamme teille sen iankaikkisen elämän, joka oli Isän luona ja ilmestyi meille. **3** Minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me julistamme myös teille, että teilläkin olisi yhteys meidän kanssamme. Meillä on yhteys Isän ja hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen kanssa. **4** Tämän me kirjoitamme teille, että ilomme olisi täydellinen.

Valossa vaeltaminen

5 Tämä on se sanoma, jonka olemme häneltä kuulleet ja jonka julistamme teille: Jumala on valo, eikä hänessä ole mitään pimeyttä. **6** Jos sanomme, että meillä on yhteys hänen kanssaan, mutta vaellamme pimeydessä, me valehtelemme emmekä toimi totuuden mukaan. **7** Mutta jos me vaellamme valossa, niin kuin hän on valossa, meillä on yhteys keskenämme ja Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä. **8** Jos sanomme, että meillä ei ole syntiä, me eksytämme itsemme eikä totuus ole meissä. **9** Jos me tunnustamme syntimme, hän on uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. **10** Jos sanomme, ettemme ole tehneet syntiä, teemme hänestä valehtelijan eikä hänen sanansa ole meissä.

Kristus, syntisten puolustaja

2 Lapsukaiseni! Kirjoitan tämän teille, ettette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas. **2** Hän on meidän syntiemme sovitus, eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman.

Kuuliaisuus Kristuksen sanalle

3 Siitä me tiedämme tuntevamme hänet, että noudatamme hänen käskyjään. **4** Joka sanoo tuntevansa hänet mutta ei noudata hänen käskyjään, on valehtelija, eikä totuus ole hänessä. **5** Mutta joka noudattaa hänen sanaansa, hänessä Jumalan rakkaus on todella tullut täydelliseksi. Tästä me tiedämme olevamme hänessä. **6** Se, joka sanoo pysyvänsä hänessä, on velvollinen vaeltamaan niin kuin hän vaelsi.

Rakkauden käsky

⁷ **Rakkaat**, en kirjoita teille uutta käskyä vaan vanhan käskyn, joka teillä on ollut alusta asti. Tämä vanha käsky on se sana, jonka te olette kuulleet. ⁸ Toisaalta kirjoitan teille uuden käskyn, joka on totta hänessä ja teissä, sillä pimeys väistyy ja todellinen valo jo loistaa. ⁹ Joka sanoo olevansa valossa mutta vihaa veljeään, on yhä vielä pimeydessä. ¹⁰ Joka rakastaa veljeään, pysyy valossa, eikä hän ole pahennukseksi kenellekään. ¹¹ Mutta joka vihaa veljeään, on pimeydessä ja vaeltaa pimeydessä. Eikä hän tiedä, minne on menossa, sillä pimeys on sokaissut hänen silmänsä.

Jumalan lapset ja maailma

¹² **Minä** kirjoitan teille, lapsukaiset, sillä synnit on annettu teille anteeksi hänen nimensä tähden. ¹³ Minä kirjoitan teille, isät, sillä te olette oppineet tuntemaan hänet, joka on ollut alusta asti. Minä kirjoitan teille, nuorukaiset, sillä te olette voittaneet Pahan.

¹⁴ **Minä** kirjoitin teille, lapsukaiset, sillä te olette oppineet tuntemaan Isän. Minä kirjoitin teille, isät, sillä te olette oppineet tuntemaan hänet, joka on ollut alusta asti. Minä kirjoitin teille, nuorukaiset, sillä te olette voimakkaita, Jumalan sana pysyy teissä, ja te olette voittaneet Pahan.

¹⁵ **Älkää** rakastako maailmaa älkääkään sitä, mikä maailmassa on. Jos joku rakastaa maailmaa, Isän rakkaus ei ole hänessä. ¹⁶ Sillä kaikki, mikä maailmassa on, lihan himo, silmien halu ja elämän korskeus, se ei ole Isästä vaan maailmasta. ¹⁷ Maailma katoaa ja sen himo, mutta joka tekee Jumalan tahdon, pysyy iäti.

Varoitus antikristuksista

¹⁸ **Lapsukaiset**, nyt on viimeinen aika. Kuten olette kuulleet, että Antikristus on tulossa, niin onkin jo nyt monta antikristusta ilmaantunut. Siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika. ¹⁹ Meidän keskuudestamme he ovat lähteneet, mutta he eivät kuuluneet meihin. Jos he olisivat todella kuuluneet meihin, he olisivat pysyneet joukossamme. Mutta näin kävi ilmi, etteivät kaikki ole yhtä meidän kanssamme. ²⁰ Teillä on voitelu Pyhältä, ja kaikilla teillä on tieto. ²¹ En kirjoittanut teille sen tähden, ettette tuntisi totuutta, vaan siksi, että te tunnette sen ja tiedätte, ettei mikään valhe ole peräisin totuudesta.

²² **Kuka** on valehtelija, ellei se, joka kieltää, että Jeesus on Kristus? Hän on antikristus, joka kieltää Isän ja Pojan. ²³ Ei kenelläkään, joka kieltää Pojan, ole myöskään Isää. Joka tunnustaa Pojan, hänellä on myös Isä. ²⁴ Pysyköön teissä se, minkä olette kuulleet alusta asti. Jos se, minkä olette kuulleet alusta asti, pysyy teissä, tekin pysytte Pojassa ja Isässä. ²⁵ Ja tämä on se lupaus, jonka hän on meille antanut: iankaikkinen elämä.

²⁶ Tämän olen kirjoittanut teille niistä, jotka eksyttävät teitä. ²⁷ Mutta te, teissä pysy se voitelu, jonka olette häneltä saaneet, ettekä te ole sen tarpeessa, että joku teitä opettaa. Hänen voitelunsa opettaa teitä kaikessa, ja se opetus on totta eikä valhetta. Niin kuin hän on teitä opettanut, niin pysykää hänessä.

Jumalan lapset ja Paholaisen lapset

²⁸ Ja nyt, lapsukaiset, pysykää hänessä, että meillä hänen ilmestyessään olisi rohkea luottamus emmekä joutuisi häveten väistymään hänen luotaan, kun hän tulee. ²⁹ Jos kerran tiedätte, että hän on vanhurskas, te myös ymmärrätte, että jokainen, joka noudattaa vanhurskautta, on syntynyt hänestä.

3 ¹ Katsokaa, millaisen rakkauden Isä on meille antanut, että meitä kutsutaan Jumalan lapsiksi, joita me olemmekin. Siksi maailma ei tunne meitä, koska se ei tunne häntä. ² Rakkaani, nyt me olemme Jumalan lapsia, eikä vielä ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Me tiedämme tulevamme hänen kaltaisikseen, kun hän ilmestyy, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on. ³ Jokainen, joka panee häneen tämän toivon, puhdistaa itsensä, niin kuin hän on puhdas.

⁴ Jokainen, joka tekee syntiä, tekee myös laittomuutta, sillä synti on laittomuutta.

⁵ Te tiedätte, että hän ilmestyi ottamaan pois syntimme, eikä hänessä ole syntiä.

⁶ Ei kukaan, joka pysyy hänessä, tee syntiä. Ei kukaan, joka tekee syntiä, ole häntä nähnyt eikä häntä tuntenut.

⁷ Lapsukaiset, älköön kukaan teitä eksyttkö. Joka noudattaa vanhurskautta, on vanhurskas, niin kuin hän on vanhurskas. ⁸ Joka tekee syntiä, on Paholaisesta, sillä Paholainen on tehnyt syntiä alusta asti. Sitä varten Jumalan Poika ilmestyi, että hän tekisi tyhjäksi Paholaisen teot. ⁹ Ei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä, sillä Jumalan siemen pysyy hänessä. Hän ei voi tehdä syntiä, koska on syntynyt Jumalasta. ¹⁰ Tästä käy ilmi, ketkä ovat Jumalan lapsia ja ketkä Paholaisen lapsia: se, joka ei noudata vanhurskautta, ei ole Jumalasta, ei myöskään se, joka ei rakasta veljeään.

Veljesrakkaus

¹¹ Tämä on se sanoma, jonka te alusta asti olette kuulleet: meidän tulee rakastaa toinen toistamme ¹² eikä olla niin kuin Kain, joka oli Pahasta ja tappoi julmasti veljensä. Ja minkä takia hän tappoi tämän? Siksi, että hänen omat tekonsa olivat pahoja mutta hänen veljensä teot vanhurskaita.

¹³ Älkää ihmetelkö, veljet, jos maailma vihaa teitä. ¹⁴ Me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään, sillä me rakastamme veljiä. Joka ei rakasta, pysyy kuoleman vallassa. ¹⁵ Jokainen, joka vihaa veljeään, on murhaaja. Te tiedätte, ettei kenelläkään murhaajalla ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi. ¹⁶ Siitä me olemme oppineet tuntemaan rakkauden, että hän antoi henkensä meidän puolestamme. Meidänkin tulee antaa henkemme veljiemme puolesta. ¹⁷ Jos joku, jolla on maallis-

ta omaisuutta, näkee veljensä olevan puutteessa mutta sulkee häneltä sydämensä, kuinka Jumalan rakkaus voisi pysyä hänessä?

Luottamus Jumalaan

¹⁸ Lapsukaiseni, alkäämme rakastako sanoin ja kielellä vaan teoissa ja totuudessa. ¹⁹ Tästä me tiedämme, että olemme totuudesta, ja voimme hänen edessään rauhoittaa sydämemme, ²⁰ sillä jos sydämemme syyttää meitä, niin Jumala on suurempi kuin meidän sydämemme ja tietää kaiken.

²¹ Rakkaat, jos sydämemme ei syytä meitä, meillä on rohkea luottamus Jumalaan. ²² Ja mitä tahansa anomme, sen me häneltä saamme, koska pidämme hänen käskynsä ja teemme sitä, mikä on hänelle mieluista.

²³ Tämä on hänen käskynsä: meidän tulee uskoa hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen nimeen ja rakastaa toisiamme, niin kuin hän on meille käskyn antanut.

²⁴ Joka pitää hänen käskynsä, pysyy Jumalassa ja Jumala hänessä. Siitä tiedämme hänen pysyvän meissä, siitä Hengestä, jonka hän on meille antanut.

Totuuden Henki ja eksytyksen henki

4¹ Rakkaat, alkää uskoko jokaista henkeä, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta, sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan. ² Tästä te tunnette Jumalan Hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristuksen lihaan tulleeaksi, on Jumalasta. ³ Yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta Kristusta lihaan tulleeaksi, ei ole Jumalasta, vaan se on Antikristuksen henki, jonka te olette kuulleet olevan tulossa ja joka jo nyt on maailmassa.

⁴ Lapsukaiset, te olette Jumalasta, ja te olette voittaneet heidät, sillä hän, joka on teissä, on suurempi kuin se, joka on maailmassa. ⁵ He ovat maailmasta, sen vuoksi heidän puheensakin on maailmasta, ja maailma kuulee heitä. ⁶ Me olemme Jumalasta. Joka tuntee Jumalan, kuulee meitä. Joka ei ole Jumalasta, se ei kuuntele meitä. Tästä me tunnemme totuuden Hengen ja eksytyksen hengen.

Jumala on rakkaus

⁷ Rakkaat, rakastakaamme toisiamme, sillä rakkaus on Jumalasta. Jokainen, joka rakastaa, on syntynyt Jumalasta ja tuntee Jumalan. ⁸ Joka ei rakasta, ei tunne Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. ⁹ Siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meille, että Jumala lähetti ainutsyntyisen Poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kauttaan. ¹⁰ Siinä on rakkaus – ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksi.

¹¹ Rakkaat, jos Jumala on näin meitä rakastanut, mekin olemme velvollisia rakastamaan toisiamme. ¹² Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Mutta jos me rakas-

tamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on tullut meissä täydelliseksi.

¹³ Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille Henkeään. ¹⁴ Me olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa maailman Pelastajaksi. ¹⁵ Joka tunnustaa, että Jeesus on Jumalan Poika, hänessä Jumala pysyy ja hän Jumalassa. ¹⁶ Me olemme oppineet tuntemaan ja me uskomme sen rakkauden, joka Jumalalla on meihin.

Jumala on rakkaus. Joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä. ¹⁷ Juuri tässä on rakkaus tullut meissä täydelliseksi, niin että meillä on rohkea luottamus tuomiopäivänä, sillä sellainen kuin hän on, sellaisia mekin olemme tässä maailmassa. ¹⁸ Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkottaa pelon, sillä pelossa on rangaistusta. Joka pelkää, ei ole päässyt täydelliseksi rakkaudessa.

¹⁹ Me rakastamme, koska hän on ensin rakastanut meitä. ²⁰ Jos joku sanoo rakastavansa Jumalaa mutta vihaa veljeään, niin hän on valehtelija. Sillä se, joka ei rakasta veljeään, jonka on nähnyt, ei voi rakastaa Jumalaa, jota hän ei ole nähnyt. ²¹ Tämä käsky meillä on häneltä: joka rakastaa Jumalaa, rakastakoon myös veljeään.

Rakkaus ja usko Jumalaan voittaa maailman

5 Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on Kristus, on syntynyt Jumalasta, ja jokainen, joka rakastaa häntä, joka on synnyttänyt, rakastaa myös sitä, joka hänestä on syntynyt. ² Siitä me tiedämme rakastavamme Jumalan lapsia, kun rakastamme Jumalaa ja noudatamme hänen käskyjään. ³ Rakkaus Jumalaan on sitä, että pidämme hänen käskynsä, eivätkä hänen käskynsä ole raskaita. ⁴ Kaikki, mikä on syntynyt Jumalasta, voittaa maailman. Ja tämä on se voitto, joka on voittanut maailman: meidän uskomme. ⁵ Kuka voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan Poika?

Todistus Jeesuksesta Kristuksesta

⁶ Hän, Jeesus Kristus, on tullut veden ja veren kautta – ei ainoastaan vedessä, vaan vedessä ja veressä. Ja Henki on todistaja, sillä Henki on totuus. ⁷ On kolme todistajaa: ⁸ Henki, vesi ja veri, ja nämä kolme pitävät yhtä.

⁹ Jos hyväksymme ihmisten todistuksen, niin onhan Jumalan todistus suurempi. Tämä on Jumalan todistus: hän on todistanut Pojastaan. ¹⁰ Joka uskoo Jumalan Poikaan, hänellä on todistus itsessään. Joka ei usko Jumalaa, on tehnyt hänestä valehtelijan, koska hän ei ole uskonut sitä todistusta, jonka Jumala on todistanut Pojastaan. ¹¹ Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassaan. ¹² Jolla on Poika, sillä on elämä. Jolla ei Jumalan Poikaa ole, sillä ei ole elämää.

Rukous ja esirukous

¹³ Tämän olen kirjoittanut teille, jotka uskotte Jumalan Pojan nimeen, jotta tietäisitte, että teillä on iankaikkinen elämä ja jotta aina uskoisitte Jumalan Pojan nimeen. ¹⁴ Tämä on se rohkea luottamus, joka meillä on häneen: jos me anomme jotakin hänen tahtonsa mukaan, hän kuulee meitä. ¹⁵ Ja jos tiedämme hänen kuulevan meitä, mitä tahansa anommekin, tiedämme myös, että meillä on kaikki, mitä olemme häneltä anoneet.

¹⁶ Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, rukoilkoon, ja Jumala antaa hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On myös syntiä, joka on kuolemaksi. Siitä en sano, että olisi rukoiltava. ¹⁷ Kaikki vääryys on syntiä, ja on syntiä, joka ei ole kuolemaksi.

Me olemme Jumalasta

¹⁸ Me tiedämme, ettei kukaan Jumalasta syntynyt harjoita syntiä, vaan hän, joka on syntynyt Jumalasta, varjelee itsensä, eikä Paha pääse häneen käsiksi. ¹⁹ Me tiedämme, että olemme Jumalasta, mutta koko maailma on Pahan vallassa.

²⁰ Tiedämme myös, että Jumalan Poika on tullut ja antanut meille ymmärryksen tunteaksemme hänet, joka on Todellinen. Me olemme hänessä, joka on Todellinen, hänen Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on tosi Jumala ja iankaikkinen elämä.

²¹ Lapsukaiset, pysykää erossa epäjumalista!

TOINEN JOHANNEKSEN KIRJE

Alkutervehdys

¹ Vanhin valitulle rouvalle ja hänen lapsilleen, joita minä totuudessa rakastan, enkä ainoastaan minä, vaan myös kaikki, jotka ovat tulleet tuntemaan totuuden. ² Rakastan teitä totuuden tähden, joka pysyy meissä ja on meidän kanssamme ikuisesti. ³ Meidän kanssamme on armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Herralta Jeesukselta Kristukselta, Isän Pojalta, totuudessa ja rakkaudessa.

Vaeltakaa rakkauden käskyn mukaan

⁴ Minua on paljon ilahduttanut, kun olen havainnut lastesi joukossa niitä, jotka vaeltavat totuudessa sen käskyn mukaan, jonka olemme Isältä saaneet. ⁵ Ja nyt pyydän sinua, rouva, ei ikään kuin kirjoittaisin sinulle uuden käskyn vaan sen, joka meillä on ollut alusta asti: meidän tulee rakastaa toisiamme. ⁶ Rakkaus on sitä, että me vaellamme hänen käskyjensä mukaan. Kuten olette alusta asti kuulleet, tämän käskyn mukaan teidän tulee vaeltaa.

Varoitus eksyttäjistä

⁷ Maailmaan on näet lähtenyt monia eksyttäjiä, jotka eivät tunnusta Jeesusta Kristukseksi, lihasa ilmestyneeksi. Sellainen on eksyttäjä ja antikristus. ⁸ Katsokaa, ettette menetä sitä, minkä me olemme työllämme saaneet aikaan, vaan saatte täyden palkan.

⁹ Kenelläkään, joka poikkeaa syrjään eikä pysy Kristuksen opissa, ei ole Jumalaa. Joka pysyy Kristuksen opissa, hänellä on sekä Isä että Poika. ¹⁰ Jos joku tulee teidän luoksenne eikä tuo mukanaan tätä oppia, älkää ottako häntä kotinne älkääkä lausuko häntä tervetulleeksi. ¹¹ Joka lausuu hänet tervetulleeksi, joutuu osalliseksi hänen pahoihin tekoihinsa.

Lopputervehdys

¹² Minulla olisi teille paljon kirjoittamista, mutta en tahdo tehdä sitä paperilla ja musteella. Toivon pääseväni teidän luoksenne ja saavani keskustella kanssanne kasvokkain, jotta ilomme olisi täydellinen.

¹³ Valitun sisaresi lapset lähettävät sinulle terveisiä.

KOLMAS JOHANNEKSEN KIRJE

Alkutervehdys

¹ Vanhin rakkaalle Gaiukselle, jota minä totuudessa rakastan.
² Rakkaani, toivon, että sinä menestyt kaikin puolin ja pysyt terveenä, niin kuin sie-lusikin menestyy. ³ Tulin hyvin iloiseksi, kun veljet saapuivat ja antoivat todistuk-sen totuudestasi, niin kuin sinä totuudessa vaellatkin. ⁴ Minulla ei ole suurempaa iloa kuin se, että kuulen lasteni vaeltavan totuudessa.

Vierailevat veljet

⁵ Rakkaani, sinä toimit uskollisesti kaikessa, mitä teet veljien, vieläpä vieraidenkin hyväksi. ⁶ He ovat seurakunnan edessä antaneet todistuksen rakkaudestasi. Teet hyvin, kun varustat heidät matkalle eteenpäin – se on Jumalan edessä arvokasta. ⁷ Hänen nimensä tähden he ovat matkalle lähteneet eivätkä ota pakanoilta mi-tään. ⁸ Meidän velvollisuutemme on siis ottaa sellaiset vastaan, että meistä tulisi työtovereita totuuden puolesta.

Diotrefes ja Demetrios

⁹ Kirjoitin tästä jotakin seurakunnalle, mutta Diotrefes, joka haluaa olla ensimmäi-nen heidän joukossaan, ei ota meitä vastaan. ¹⁰ Sen vuoksi minä, jos tulen, muistu-tan häntä hänen tekemisistään, kun hän juoruaa meistä pahoin sanoin. Eikä hän tyydy siihenkään. Hän itse ei ota veljiä vastaan ja estää niitä, jotka tahtovat sen tehdä, ja ajaa heidät pois seurakunnasta.
¹¹ Rakkaani, älä jäljittele pahaa vaan hyvää. Joka tekee hyvää, on Jumalasta, mutta se, joka tekee pahaa, ei ole Jumalaa nähnyt. ¹² Demetrios on saanut hyvän todis-tuksen kaikilta, jopa itse Totuudelta. Niin mekin todistamme, ja sinä tiedät, että meidän todistuksemme on tosi.

Lopputervehdys

¹³ Minulla olisi sinulle paljon kirjoittamista, mutta en tahdo kirjoittaa sinulle mus-teella ja kynällä tämän enempää. ¹⁴ Toivon näkeväni sinut pian, ja silloin voimme keskustella kasvokkain.
¹⁵ Rauha sinulle! Ystävät tervehtivät sinua. Tervehdi ystäviä, jokaista erikseen.

JUUDAKSEN KIRJE

Alkutervehdys

¹ Juudas, Jeesuksen Kristuksen palvelija ja Jaakobin veli, kutsutuille, jotka ovat Isä-sä Jumalassa rakastettuja ja Jeesukselle Kristukselle varjeltuja. ² Lisääntyköön teille laupeus, rauha ja rakkaus.

Syy kirjeen kirjoittamiseen

³ Rakkaat! Koska olen hartaasti halunnut kirjoittaa teille yhteisestä pelastukses-tamme, tunsin, että minun oli pakko kirjoittaa ja kehottaa teitä taistelemaan sen uskon puolesta, joka on pyhille kertakaikkisesti annettu. ⁴ Teidän joukkoonne on näet pujahtanut joitakin ihmisiä, joiden jo kauan sitten on ennalta kirjoitettu jou-tuvan tähän tuomioon. Nuo jumalattomat kääntävät Jumalamme armon irstau-deksi ja kieltävät ainoan Valtiaamme ja Herramme Jeesuksen Kristuksen.

Varoittavat esimerkit

⁵ Vaikka jo olette saaneet tietää kaiken, tahdon kuitenkin muistuttaa teitä siitä, että Herra, joka kerran pelasti kansan Egyptistä, toisella kertaa tuhosi ne, jotka ei-vät uskoneet. ⁶ Myös ne enkelit, jotka eivät säilyttäneet valta-asemaansa vaan jättivät oman asuinsijansa, hän on pannut pimeyteen ikuisissa kahleissa säilytettä-viksi suurta tuomion päivää varten. ⁷ Niin myös Sodoma ja Gomorra ja niiden ym-pärrillä olevat kaupungit, jotka samalla tavoin kuin nekin harjoittivat haureutta ja antautuivat luonnonvastaisiin lihan himoihin, ovat varoittavana esimerkkinä kär-siessään ikuisen tulen rangaistusta.

Väärät opettajat ja heidän tuomionsa

⁸ Siitä huolimatta myös nämä uneksijat samalla tavoin saastuttavat ruumiinsa, hal-veksivat herruutta ja herjaavat kirkkauden henkiolentoja. ⁹ Ei edes ylienkei Mikael riidellessään ja väitellessään Paholaisen kanssa Mooseksen ruumiista rohennut langettaa herjaavaa tuomiota vaan sanoi: "Rangaiskoon sinua Herra!" ¹⁰ Mutta nämä ihmiset herjaavat sitä, mitä eivät tunne, ja sillä, minkä he luonnostaan, jär-jettömien eläinten tavoin, tajuavat, tuottavat itselleen turmion. ¹¹ Voi heitä! He kulkevat Kainin tietä, heittäytyvät palkan vuoksi Bileamin eksytykseen ja tuhoutu-vat kapinointiinsa kuin Koorah. ¹² Nämä ihmiset ovat häpeätahroja teidän rakkaus-aterioillanne juhliessaan julkeasti ja kestitessään itseään. He ovat vedettömiä, tuu-lessa ajelehtivia pilviä, myöhäissyksyn puita, hedelmättömiä, kahdesti kuolleita ja juurineen irti reväistyjä, ¹³ rajuja meren aaltoja, jotka vaahtoavat omaa häpeäänsä, harhailevia tähtiä, joille on varattu ikuisiksi ajoiksi synkkä pimeys.

¹⁴ Juuri heistä on Hanok, Aadamista seitsemäs, ennustanut: "Katso, Herra tulee tuhannen tuhansine pyhineen ¹⁵ panemaan kaikki tuomiolle ja osoittamaan kaikki jumalattomat syyllisiksi kaikkiin jumalattomiin tekoihin, joita he jumalattomuudessaan ovat tehneet, ja kaikkiin julkeisiin puheisiin, joita nuo jumalattomat syntiset ovat häntä vastaan puhuneet." ¹⁶ Juuri nämä ovat napolisjoita, kohtaloaan nurkuvia, niitä, jotka elävät himojensa mukaan. Heidän suunsa puhuu mahtavia, ja he mielitelevät ihmisiä oman etunsa tähden.

Muistakaa apostolien sanoja

¹⁷ Mutta te, rakkaat, muistakaa ne sanat, jotka Herramme Jeesuksen Kristuksen apostolit ovat ennalta puhuneet. ¹⁸ Hehän sanoivat teille, että viimeisenä aikana tulee pilkkaajia, jotka elävät jumalattomien himojensa mukaan. ¹⁹ Juuri nämä saavat aikaan hajaannusta. He ovat sielullisia, Henkeä heillä ei ole.

²⁰ Mutta te, rakkaat, rakentakaa itseänne pyhimmän uskonne perustukselle, rukoilkaa Pyhässä Hengessä ²¹ ja pysykää Jumalan rakkaudessa odottaessanne Herramme Jeesuksen Kristuksen laupeutta iankaikkiseksi elämäksi. ²² Armahtakaa niitä, jotka epäilevät. ²³ Toiset pelastakaa tulesta temmaten, toisia taas armahtakaa kahtaen heitä, inhoten lihan tahraamaa vaatettakin.

Kunnia Jumalalle!

²⁴ Mutta hänelle, joka voi varjella teidät lankeamasta ja asettaa teidät kirkkautensa eteen nuhteettomina ja riemuitsevina, ²⁵ hänelle, ainoalle viisaalle, Jumalalle, meidän Pelastajallemme, Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, hänelle kunnia, majesteettius, voima ja valta, ennen aikojen alkua ja nyt ja iankaikkisesti. Aamen.

ILMESTYSKIRJA

Johdanto ja tervehdys

1 ¹Jeesuksen Kristuksen ilmestys, jonka Jumala antoi hänelle näyttääkseen palvelijoilleen, mitä pian on määrä tapahtua. Lähettämänsä enkelin kautta hän antoi sen tiedoksi palvelijalleen Johannekselle, ²joka vakuuttaa todeksi Jumalan sanan ja Jeesuksen Kristuksen todistuksen, kaiken minkä on nähnyt. ³Autuas se, joka lukee, ja autuaita ne, jotka kuulevat tämän profetian sanat ja ottavat opikseen siitä, mitä siihen on kirjoitettu, sillä aika on lähellä.

⁴Johannes seitsemälle Aasian seurakunnalle: Armo teille ja rauha häneltä, joka on, joka oli ja joka on tuleva, ja niiltä seitsemältä hengeltä, jotka ovat hänen valtaistujensa edessä, ⁵ja Jeesukselta Kristukselta, uskolliselta todistajalta, joka on esikoisena noussut kuolleista ja on maan kuninkaiden hallitsija! Hänelle, joka rakastaa meitä ja on verellään päästänyt meidät synneistämme ⁶ja tehnyt meidät kuningaskunnaksi, papeiksi Jumalalleen ja Isälleen, hänelle kunnia ja valta aina ja iankaikkisesti! Aamen. ⁷Katso, hän tulee pilvissä! Kaikkien silmät näkevät hänet, niidenkin, jotka hänet lävistivät, ja kaikki maan sukukunnat vaikeroivat hänen tähtensä. Näin käy, aamen. ⁸”Minä olen Alfa ja Oomega, alku ja loppu”, sanoo Herra Jumala, joka on, joka oli ja joka on tuleva, Kaikkivaltias.

Näky Kristuksesta

⁹**Minä**, veljenne Johannes, joka teidän kanssanne olen osallinen ahdistukseen ja valtakuntaan ja kärsivällisyyteen Jeesuksessa Kristuksessa, olin Patmos-nimisellä saarella Jumalan sanan ja Jeesuksen Kristuksen todistuksen tähden. ¹⁰Olin Hengesä Herran päivänä, ja minä kuulin takaani voimakkaan äänen, aivan kuin pasuunan äänen, ¹¹joka sanoi: ”Minä olen Alfa ja Oomega, ensimmäinen ja viimeinen. Kirjoita kirjaan, mitä näet, ja lähetä se seitsemälle seurakunnalle: Efesokseen, Smyrnaan, Pergamoniin, Tytiraan, Sardekseen, Filadelfiaan ja Laodikeaan.”

¹²**Käännyin** katsomaan, mikä ääni minulle puhui. Kääntyessäni näin seitsemän kultaista lampunjalkaa ¹³ja lampunjalkojen keskellä Ihmisen Pojan kaltaisen, pukeutuneena pitkäliepeiseen viittaan ja rinnan kohdalta kultaisella vyöllä vyöttäytyneenä.

¹⁴Hänen päänsä ja hiuksensa olivat valkoiset kuin valkoinen villa, kuin lumi, ja hänen silmänsä olivat kuin tulen liekki. ¹⁵Hänen jalkansa olivat kuin sulatusuunissa hehkuva vaski, ja hänen äänensä oli kuin paljojen vetten pauhu. ¹⁶Hänellä oli oikeassa kädessään seitsemän tähteä, hänen suustaan lähti kaksiteräinen, terävä miekka, ja hänen kasvonsa olivat kuin aurinko, kun se paistaa täydeltä terältä.

¹⁷**Hänet** nähdessäni minä kaaduin kuin kuollut hänen jalkojensa juureen. Mutta hän pani oikean kätensä päälleni ja sanoi: ”Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, ¹⁸ja minä elän. Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän aina ja iankaikki-

sesti, ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. ¹⁹ Kirjoita siis, mitä olet nähnyt, mitä nyt on ja mitä tämän jälkeen tulee tapahtumaan. ²⁰ Niiden seitsemän tähden salaisuus, jotka näit minun oikeassa kädessäni, ja niiden seitsemän kultaisen lampunjalan salaisuus on tämä: ne seitsemän tähteä ovat seitsemän seurakunnan enkelit, ja ne seitsemän lampunjalkaa ovat ne seitsemän seurakuntaa.”

Kirje Efesokseen

2 ¹ “Efesoksen seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo hän, joka pitää niitä seitsemää tähteä oikeassa kädessään ja joka käyskentelee seitsemän kultaisen lampunjalan keskellä: ² Minä tiedän sinun tekosi, vaivannäkösi ja kärsivällisyytesi ja tiedän, ettet voi sietää pahoja ihmisiä. Sinä olet koetellut niitä, jotka sanovat itseään apostoleiksi, vaikka eivät ole, ja olet havainnut heidät valehtelijoiksi. ³ Sinulla on kärsivällisyyttä, paljon olet kestänyt ja nähnyt vaivaa minun nimeni tähden etkä ole uupunut. ⁴ Mutta se minulla on sinua vastaan, että olet jättänyt ensimmäisen rakkautesi. ⁵ Muista siis, mistä olet langennut, käänny ja tee niitä ensimmäisiä tekoja. Mutta jos et käänny, minä tulen pian luoksesi ja siirrän lampunjalkasi pois paikaltaan. ⁶ Se sinulla kuitenkin on, että vihaat nikolaiittojen tekoja, joita minäkin vihaan.

⁷ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille. Sen, joka voittaa, minä annan syödä elämän puusta, joka on Jumalan paratiisissa.”

Kirje Smyrnaan

⁸ “Smyrnan seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo ensimmäinen ja viimeinen, hän, joka kuoli ja virkosi eloon: ⁹ Minä tiedän sinun tekosi ja ahdistuksesi ja köyhyytesi – sinä olet kuitenkin rikas. Minä tiedän, mitä pilkkaa saat niiltä, jotka sanovat olevansa juutalaisia vaikka eivät ole, vaan ovat Saatanan synagoga. ¹⁰ Älä pelkää sitä, mitä joudut kärsimään. Paholainen heittää muutamia teistä vankeuteen, jotta teitä koeteltaisiin, ja te joudutte ahdistukseen kymmeneksi päiväksi. Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun.

¹¹ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille. Sitä, joka voittaa, ei toinen kuolema vahingoita.”

Kirje Pergamoniin

¹² “Pergamonin seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo hän, jolla on kaksiteräinen, terävä miekka: ¹³ Minä tiedän sinun tekosi ja sen, missä sinä asut: siellä, missä on Saatanan valtaistuini. Sinä pidät kiinni minun nimestäni etkä ole kieltänyt minun uskoani niinäkään päivinä, jolloin Antipas, minun uskollinen todistajani, tapettiin teidän luonanne, siellä missä Saatanana asuu. ¹⁴ Mutta minulla on jotakin sinua vastaan: Sinulla on siellä niitä, jotka pitävät kiinni Bileamin opista, hänen, joka opetti Baalakia virittämään Israelin lapsille sen viettelyksen, että nämä söisivät

epäjumalille uhrattua ja harjoittaisivat haureutta. ¹⁵ Samoin sinulla on niitä, jotka pitävät kiinni nikolaiittojen opista, mitä minä vihaan. ¹⁶ Käänny siis, mutta jos et, niin minä tulen pian luoksesi ja sodin heitä vastaan suuni miekalla.

¹⁷ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille. Sille, joka voittaa, minä annan syötäväksi salattua mannaa ja minä annan hänelle valkoisen kiven ja siihen kirjoitetun uuden nimen, jota ei tiedä kukaan muu kuin sen saaja.”

Kirje Tyatiraan

¹⁸ “Tyatiran seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo Jumalan Poika, jolla on silmät kuin tulen liekki ja jalat kuin hehkuva vaski: ¹⁹ Minä tiedän sinun tekosi ja rakkautesi, sinun uskosi, palvelemisesi ja kestävyytesi sekä sen, että sinun viimeiset tekosi ovat lukuisimmat kuin ensimmäiset. ²⁰ Mutta se minulla on sinua vastaan, että sallit tuon naisen, lisebelin, joka sanoo itseään naisprofeetaksi, opettaa ja eksyttää palvelijoitani harjoittamaan haureutta ja syömään epäjumalille uhrattua.

²¹ Olen antanut hänelle aikaa kääntymykseen, mutta hän ei tahdo kääntyä haureudesta. ²² Minä syöksen hänet sairastuoteeseen, ja ne, jotka elävät aviorikokses-
sa hänen kanssaan, minä syöksen suureen ahdistukseen, jos eivät käänny ja luovu hänen teoistaan. ²³ Hänen lapsensa minä surmaan rutolla, ja kaikki seurakunnat saavat tuntea, että minä tutkin mielet ja sydämet ja annan teille kullekin tekojen-
ne mukaan. ²⁴ Mutta teille muille Tyatirassa oleville, kaikille, joilla ei ole tätä oppia, teille, jotka ette ole tulleet tuntemaan – niin kuin sanotaan – Saatanan syvyyksiä, minä sanon: en sälytä teidän päällenne muuta kuormaa. ²⁵ Pitäkää kiinni siitä, mitä teillä on, kunnes minä tulen.

²⁶ Joka voittaa ja loppuun asti noudattaa minun tekojani, sille minä annan vallan hallita pakanoita. ²⁷ Hän paimentaa heitä rautaisella valtikalla – niin kuin saviastioita särjetään – sen vallan minäkin olen saanut Isältäni. ²⁸ Ja minä annan hänelle aamutähden.

²⁹ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.”

Kirje Sardekseen

3 ¹ “Sardekseen seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo hän, jolla on seitsemän Jumalan henkeä ja seitsemän tähteä: Minä tiedän sinun tekosi. Sinulla on se nimi, että elät, mutta sinä olet kuollut. ² Herää valvomaan ja vahvista sitä, mikä on jäljellä, sitä, mikä oli jo kuolemaisillaan, sillä minä en ole havainnut tekojasi täydellisiksi Jumalani edessä. ³ Muista siis, mitä olet saanut ja kuullut, noudata sitä ja käänny sydämessäsi. Jos et valvo, minä tulen kuin varas, etkä sinä tiedä, millä hetkellä minä sinut kohtaan. ⁴ Kuitenkin sinulla on Sardeksessa muutamia, jotka eivät ole tahranneet vaatteitaan. He saavat käyskennellä minun kanssani valkoisissa vaatteissa, sillä he ovat sen arvoisia.

⁵ Joka voittaa, se näin puetaan valkoisiin vaatteisiin, enkä minä pyyhi pois hänen nimeään elämäkirjasta, ja minä tunnustan hänen nimensä Isäni edessä ja hänen enkeliansä edessä.

⁶ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.”

Kirje Filadelfiaan

⁷ “Filadelfian seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo Pyhä ja Tosi, jolla on Daa-vidin avain, hän, joka avaa, eikä kukaan sulje, ja joka sulkee, eikä kukaan avaa: ⁸ Minä tiedän sinun tekosi. Olen avannut eteesi oven, jota kukaan ei voi sulkea. Voimasi on kyllä vähäinen, mutta sinä olet noudattanut minun sanaani etkä ole kieltänyt nimeäni. ⁹ Minä annan sinulle Saatanan synagogasta niitä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, vaikka eivät ole vaan valehtelevat. Minä panen heidät tulemaan ja kumartumaan jalkojesi eteen, ja he ymmärtävät, että minä rakastan sinua. ¹⁰ Koska olet pitänyt kiinni minun kärsivällisyyteni sanasta, niin minäkin pidän sinusta huolen ja varjelen sinut koetuksen hetkestä, joka on tulossa koko maailmaan koettelemaan niitä, jotka asuvat maan päällä. ¹¹ Minä tulen pian. Pidä, mitä sinulla on, ettei kukaan ottaisi kruunuasi.

¹² Joka voittaa, sen minä teen pylvääksi Jumalani temppeliin, eikä hän koskaan enää lähde sieltä ulos. Minä kirjoitan häneen Jumalani nimen ja Jumalani kaupungin nimen, uuden Jerusalemin, joka laskeutuu taivaasta minun Jumalani luota, ja oman uuden nimeni.

¹³ Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.”

Kirje Laodikeaan

¹⁴ “Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: ‘Näin sanoo Aamen, uskollinen ja totuudellinen todistaja, Jumalan luomakunnan alku: ¹⁵ Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä palava. Kunpa olisitkin kylmä tai palava! ¹⁶ Mutta koska olet ynseä, et palava etkä kylmä, minä oksennan sinut suustani. ¹⁷ Sinä sanot: ‘Minä olen rikas, olen rikastunut enkä tarvitse mitään’, etkä tiedä, että sinä olet kurja ja surkuteltava, köyhä, sokea ja alaston. ¹⁸ Minä neuvon sinua ostamaan minulta tulella puhdistettua kultaa, että rikastuisit, ja valkoiset vaatteet, että pukeutuisit niihin eikä alastomuutesi häpeä näkyisi, ja silmävoidetta voidellaksesi silmäsi, että näkisit. ¹⁹ Kaikkia niitä, joita rakastan, minä nuhtelen ja kuritan. Ahkeroi siis ja käänny sydämessäsi! ²⁰ Minä seison ovella ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä tulen sisälle hänen luokseen ja aterioin hänen kanssaan ja hän minun kanssani.

²¹ Joka voittaa, sen minä annan istua kanssani valtaistuimellani, niin kuin minäkin olen voittanut ja istuutunut Isäni kanssa hänen valtaistuimelleen.

²² Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.”

Taivaallinen jumalanpalvelus

4₁ Sen jälkeen minä näin tämän: taivaassa oli ovi avoinna. Ensimmäinen ääni, jonka minä olin kuullut puhuvan minulle kuin pasuuna, sanoi: "Nouse tänne, niin minä näytän sinulle, mitä tämän jälkeen on määrä tapahtua." ₂ Siinä samassa olin Hengessä. Katso, taivaassa oli valtaistuini ja valtaistuimella istuja. ₃ Istuja oli näöltään kuin jaspis ja karneoli, ja valtaistuimen ympärillä oli sateenkaari, näöltään kuin smaragdi. ₄ Valtaistuimen ympärillä oli kaksikymmentäneljä valtaistuinta, ja niillä istui kaksikymmentäneljä vanhinta yllään valkoiset vaatteet ja päässään kultakruunut. ₅ Valtaistuimesta lähti salamoita, ääniä ja ukkosenjylinää, ja sen edessä paloi seitsemän tulisoihtua, jotka ovat ne Jumalan seitsemän henkeä. ₆ Valtaistuimen edessä oli ikään kuin lasinen meri, kristallin kaltainen. Valtaistuimen keskellä ja valtaistuimen ympärillä oli neljä olentoa, edestä ja takaa täynnä silmiä. ₇ Ensimmäinen olento oli leijonan näköinen, toinen olento nuoren härän näköinen, kolmannella olennolla oli kuin ihmisen kasvot, ja neljäs olento oli lentävän kotkan näköinen. ₈ Niillä neljällä olennolla oli kullakin kuusi siipeä, ja ne olivat yltympäri ja sisältä täynnä silmiä. Taukoamatta, yötä päivää, ne sanoivat: "Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala, Kaikkivaltias, joka oli, joka on ja joka on tuleva." ₉ Aina kun olennot antavat ylistyksen, kunnian ja kiitoksen hänelle, joka istuu valtaistuimella ja joka elää aina ja iankaikkisesti, ₁₀ ne kaksikymmentäneljä vanhinta heittäytyvät valtaistuimella istuvan eteen ja palvovat häntä, joka elää aina ja iankaikkisesti. He heittävät kruununsa valtaistuimen eteen ja sanovat: ₁₁ "Sinä, meidän Herramme ja Jumalamme, olet arvollinen saamaan ylistyksen, kunnian ja voiman, sillä sinä olet luonut kaiken. Sinun tahdostasi kaikki on olemassa ja ne kaikki luotiin."

Kirjakäärö ja Karitsa

5₁ Minä näin valtaistuimella istuvan oikeassa kädessä kirjakäärön, joka oli kirjoitettu täyteen sisältä ja päältä ja sinetöity seitsemällä sinetillä. ₂ Ja minä näin väkävän enkelin, joka kuulutti voimakkaalla äänellä: "Kuka on arvollinen avaamaan tämän kirjakäärön ja murtamaan sen sinetit?" ₃ Mutta ei ollut ketään, ei taivaassa, ei maan päällä eikä maan alla, joka olisi voinut avata kirjakäärön ja katsoa siihen. ₄ Minä itkin kovasti sitä, ettei ketään havaittu arvolliseksi avaamaan kirjakääröä ja katsomaan siihen. ₅ Silloin yksi vanhimmista sanoi minulle: "Älä itke! Leijona Juudan heimosta, Daavidin juurivesa, on voittanut. Hän voi avata kirjakäärön ja murtaa sen seitsemän sinettiä." ₆ Ja minä näin, että valtaistuimen ja neljän olennon keskellä ja vanhinten keskellä seisoi Karitsa, ikään kuin teurastettu. Sillä oli seitsemän sarvea ja seitsemän silmää. Nämä ovat Jumalan seitsemän henkeä, jotka on lähetetty kaikkialle maailmaan. ₇ Karitsa tuli ja otti kirjakäärön valtaistuimella istuvan oikeasta kädestä. ₈ Kun hän oli ottanut kirjakäärön, ne neljä olentoa ja kaksikymmentäneljä vanhinta

heittäytyivät Karitsan eteen. Heillä oli kullakin harppu ja kultainen malja täynnä suitsukkeita, jotka ovat pyhien rukouksia. ⁹He lauloivat uutta laulua: "Sinä olet arvollinen ottamaan kirjakäärön ja avaamaan sen sinetit, sillä sinut on teurastettu ja sinä olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmiset kaikista heimoista ja kielistä, kansoista ja kansakunnista. ¹⁰Sinä olet tehnyt heidät kuningaskunnaksi ja papeiksi meidän Jumalallemme, ja he tulevat hallitsemaan maan päällä." ¹¹Minä näin, ja minä kuulin monien enkelien äänen valtaistuimen, olentojen ja vanhinten ympäriltä. Heidän lukumääränsä oli kymmenentuhatta kertaa kymmenentuhatta ja tuhat kertaa tuhat, ¹²ja he sanoivat voimakkaalla äänellä: "Karitsa, joka on teurastettu, on arvollinen saamaan voiman, rikkauden, viisauden ja väkevyyden, kunnian, kirkkauden ja ylistyksen." ¹³Ja kaikkien luotujen, jotka ovat taivaassa, maan päällä, maan alla ja merellä, kaikkien niissä olevien minä kuulin sanovan: "Hänelle, joka istuu valtaistuimella, ja Karitsalle ylistys, kunnia, kirkkaus ja valta aina ja iankaikkisesti!" ¹⁴Ja ne neljä olentoa sanoivat: "Aamen", ja vanhimmat heittäytyivät kasvoilleen ja palvoivat häntä, joka elää ikuisesti.

Kuusi ensimmäistä sinettiä

6 Minä näin, kun Karitsa avasi yhden niistä seitsemästä sinetistä, ja kuulin yhden niistä neljästä olennosta sanovan kuin ukkosenjylinän äänellä: "Tule!" ²Samassa minä näin valkoisen hevosen. Sen selässä istuvalla oli jousi. Hänelle annettiin sepele, ja hän lähti voittajana ja voittamaan.

³Kun Karitsa avasi toisen sinetin, kuulin toisen olennon sanovan: "Tule!" ⁴Silloin lähti liikkeelle toinen hevonen, tulipunainen. Sen selässä istuvalle annettiin valta ottaa rauha pois maasta, jotta ihmiset surmaisivat toisiaan; ja hänelle annettiin iso miekka.

⁵Kun Karitsa avasi kolmannen sinetin, kuulin kolmannen olennon sanovan: "Tule!" Samassa minä näin mustan hevosen. Sen selässä istuvalla oli kädessään vaaka.

⁶Minä kuulin, aivan kuin ääni olisi sanonut niiden neljän olennon keskeltä: "Koiniks-mitta vehnää yhdellä denaarilla ja kolme koiniksia ohraa yhdellä denaarilla. Öljyä ja viiniä älä turmele!"

⁷Kun Karitsa avasi neljännen sinetin, kuulin neljännen olennon äänen sanovan: "Tule!" ⁸Samassa minä näin vihreän hevosen. Sen selässä istuvan nimi oli Kuolema, ja sitä seurasi Tuonela. Niiden valtaan annettiin neljäsosa maata, niille annettiin valta tappaa miekalla, nälällä, rutolla ja maan petojen avulla.

⁹Kun Karitsa avasi viidennen sinetin, näin alttarin alla niiden sielut, jotka oli surmattu Jumalan sanan vuoksi ja sen todistuksen vuoksi, joka heillä oli. ¹⁰He huusivat kovalla äänellä: "Kuinka kauaksi aikaa sinä, pyhä ja tosi Valtias, jätät tuomitsematta ja kostamatta meidän veremme niille, jotka asuvat maan päällä?" ¹¹Jokaiselle heistä annettiin valkoiset vaatteet ja heille sanottiin, että pysyisivät vielä vähän aikaa levollisina, kunnes täyttyisi heidän palvelustoveriensä ja veljiensä lukumäärä, niiden, jotka joutuisivat tapettaviksi niin kuin hekin.

¹² Minä näin, kun Karitsa avasi kuudennen sinetin. Tuli suuri maanjäristys, aurinko muuttui mustaksi kuin karvainen säkki, ja kuu muuttui kokonaan kuin vereksi. ¹³ Taivaan tähdet putosivat maahan, niin kuin viikunapuu varistaa raakileensa, kun ankara tuuli sitä ravistelee. ¹⁴ Taivas väistyi syrjään kuin kirjakäärö, joka kääritään kokoon, ja kaikki vuoret ja saaret siirtyivät paikoiltaan. ¹⁵ Maan kuninkaas, ylimykset ja sotapäälliköt, rikkaat ja mahtavat ja kaikki orjat ja vapaat kätkeytyivät luoliin ja vuorten uumeniin ¹⁶ ja sanoivat vuorille ja kallioille: ”Kaatukaa päillemme ja kätkekää meidät valtaistuimella istuvan kasvoilta ja Karitsan vihalta, ¹⁷ sillä heidän vihansa suuri päivä on tullut! Kuka voi sen kestää?”

144.000 sinetillä merkittyä

7 ¹ Sen jälkeen minä näin neljä enkeliä, jotka seisoivat maan neljällä kulmalla ja pitivät kiinni maan neljää tuulta, ettei tuuli puhaltaisi maalle eikä merelle eikä yhteenkään puuhun. ² Sitten näin erään toisen enkelin, joka nousi auringonnousun suunnalta ja jolla oli elävän Jumalan sinetti. Hän huusi kovalla äänellä niille neljälle enkelille, joille oli annettu valta vahingoittaa maata ja merta: ³ ”Älkää vahingoittako maata, älkää merta älkääkään puita, ennen kuin olemme painaneet sinetin Jumalamme palvelijoiden otsaan.”

⁴ Kuulin myös sinetillä merkittyjen lukumäärän, sataneljäkymmentäneljätuhatta merkittyä kaikista Israelin poikien heimoista: ⁵ Juudan heimosta kaksitoistatuhatta merkittyä, Ruubenin heimosta kaksitoistatuhatta, Gaadin heimosta kaksitoistatuhatta, ⁶ Asserin heimosta kaksitoistatuhatta, Naftalin heimosta kaksitoistatuhatta, Manassen heimosta kaksitoistatuhatta, ⁷ Simeonin heimosta kaksitoistatuhatta, Leevin heimosta kaksitoistatuhatta, Isaskarin heimosta kaksitoistatuhatta, ⁸ Sebulonin heimosta kaksitoistatuhatta, Joosefin heimosta kaksitoistatuhatta ja Benjaminin heimosta kaksitoistatuhatta merkittyä.

Suuri valkopukuinen joukko

⁹ Tämän jälkeen minä näin suuren joukon ihmisiä, joiden lukumäärää ei kukaan voinut laskea, kaikista kansakunnista ja heimoista, kansoista ja kielistä. He seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä yllään valkoiset vaatteet ja käsissään palmunoksat ¹⁰ ja huusivat voimakkaalla äänellä: ”Pelastus tulee meidän Jumalallemme, joka istuu valtaistuimella, ja Karitsalta!” ¹¹ Kaikki enkelit seisoivat piirissä valtaistuimen, vanhinten ja neljän olennon ympärillä, heittäytyivät kasvoilleen valtaistuimen eteen ja palvoivat Jumalaa ¹² sanoen: ”Aamen. Ylistys, kirkkaus ja viisaus, kiitos, kunnia, voima ja väkevyys meidän Jumalallemme aina ja iankaikkisesti! Aamen.” ¹³ Yksi vanhimmista alkoi puhua ja kysyi minulta: ”Keitä nuo valkoisiin vaatteisiin pukeutuneet ovat, ja mistä he ovat tulleet?” ¹⁴ Minä vastasin hänelle: ”Herrani, sinä sen tiedät.” Hän sanoi minulle: ”Nämä ovat ne, jotka tulevat siitä suuresta ahdistuksesta. He ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan ve-

ressä. ¹⁵ Sen vuoksi he ovat Jumalan valtaistuimen edessä ja palvelevat häntä päivät ja yöt hänen temppelissään, ja hän, joka istuu valtaistuimella, levittää telttamajansa heidän ylleen. ¹⁶ Ei heille enää tule nälkä eikä jano, ei aurinko polta heitä eikä mikään helle, ¹⁷ sillä Karitsa, joka on valtaistuimen keskellä, paimentaa heitä ja johdattaa heidät elämän vetten lähteille, ja Jumala pyyhkii pois kaikki kyyneleet heidän silmistään.”

Seitsemäs sinetti ja kultainen suitsutusalttari

8 ¹ Kun Karitsa avasi seitsemännen sinetin, syntyi taivaassa hiljaisuus, jota kesti puolisen tuntia. ² Minä näin ne seitsemän enkeliä, jotka seisoivat Jumalan edessä. Heille annettiin seitsemän pasuunaa. ³ Sitten tuli eräs toinen enkeli ja asettui alttarin ääreen. Hänellä oli kultainen suitsutusastia, ja hänelle annettiin paljon suitsukkeita pantavaksi kaikkien pyhien rukouksiin kultaiselle alttarille, joka oli valtaistuimen edessä. ⁴ Suitsukkeiden savu nousi enkelin kädestä pyhien ihmisten rukousten kanssa Jumalan eteen. ⁵ Enkeli otti suitsutusastian, täytti sen alttarin tulella ja heitti maan päälle. Silloin tuli ukkosenjylinää, pauhinaa, salamoita ja maanjäristys.

Neljä ensimmäistä pasuunaa

⁶ **Ne** seitsemän enkeliä, joilla oli seitsemän pasuunaa, valmistautuivat puhaltamaan pasuunoihin.

⁷ Ensimmäinen enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin tuli rakeita ja tulta, verellä sekoitettuja, ja ne heitettiin maan päälle. Kolmasosa maasta paloi, ja kolmasosa puista paloi, ja kaikki vihanta ruoho paloi.

⁸ Toinen enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin heitettiin mereen kuin suuri, tulessa palava vuori. Kolmasosa merestä muuttui vereksi, ⁹ ja kolmasosa meressä olevista luoduista, joissa oli henki, kuoli, ja kolmasosa laivoista tuhoutui.

¹⁰ Kolmas enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin putosi taivaasta suuri tähti, joka paloi kuin soihtu. Se putosi kolmasosaan virroista ja vesien lähteisiin. ¹¹ Tähten nimi oli Koiruoho. Kolmasosa vesistä muuttui koiruohoksi, ja paljon ihmisiä kuoli vedestä, koska se oli käynyt karvaaksi.

¹² Neljäs enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin kolmasosa auringosta, kolmasosa kuusta ja kolmasosa tähdistä tuli lyödyksi, niin että kolmasosa niistä pimeni, ja päivä menetti kolmasosan valostaan, samoin yö. ¹³ Sitten minä näin ja kuulin, kun keskitaivaalla lentävä kotka huusi kovalla äänellä: “Voi, voi, voi maan päällä asuvia niiden jäljellä olevien pasuunanäänten tähden, kun ne kolme enkeliä vielä puhaltavat pasuunoihin!”

Viides pasuuna

9¹ Viides enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin minä näin taivaasta maan päälle pudonneen tähden. Sille annettiin syvyyden kuilun avain, ² ja se avasi syvyyden kuilun. Kuilusta nousi savua kuin suuresta pätsistä, ja kuilun savu pimensi auringon ja ilman. ³ Savusta lähti maan päälle heinäsirkkoja, ja niille annettiin valta, samanlainen valta kuin maan skorpioneilla on. ⁴ Niille sanottiin, etteivät ne saa vahingoittaa maan ruohoa, eivät mitään vihantaa eivätkä yhtään puuta, vaan ainoastaan niitä ihmisiä, joilla ei ole otsassaan Jumalan sinettiä. ⁵ Niiden ei annettu tappaa heitä, ainoastaan vaivata heitä viisi kuukautta. Niiden aiheuttama tuska oli samanlainen kuin skorpionin aiheuttama, silloin kun se pistää ihmistä. ⁶ Niinä päivinä ihmiset etsivät kuolemaa mutta eivät löydä sitä. He haluavat kuolla, mutta kuolema pakenee heitä.

⁷ Heinäsirkat näyttivät sotaan varustetuilta hevosilta. Niillä oli päässään kuin kultaiset seppeleet, ja niiden kasvot olivat kuin ihmiskasvot. ⁸ Niillä oli hiukset kuin naisten hiukset, ja niiden hampaat olivat kuin leijonilla. ⁹ Niillä oli rintasuojukset kuin rautahaarniskat, ja niiden siipien pauhina oli kuin sotavaunujen ryske monien hevosten rynnätessä taisteluun. ¹⁰ Niillä oli pyrstö ja pistin kuin skorpioneilla, ja niillä oli valta pyrstöllään vahingoittaa ihmisiä viisi kuukautta. ¹¹ Niiden kuninkaana oli syvyyden enkeli, jonka nimi on hepreaksi Abaddon ja kreikaksi Apollyon.

¹² Ensimmäinen voi-huuto on mennyt. Mutta tämän jälkeen tulee vielä kaksi voi-huutoa.

Kuudes pasuuna

¹³ Kuudes enkeli puhalsi pasuunaan. Silloin minä kuulin äänen Jumalan edessä olevan kultaisen alttarin neljästä sarvesta. ¹⁴ Se sanoi kuudennelle enkeliille, jolla oli pasuuna: ”Päästä irti ne neljä enkeliä, jotka ovat sidottuina suuren Eufratvirran varrella.” ¹⁵ Silloin päästettiin irti ne neljä enkeliä, jotka tunnilleen, päivälleen, kuukaudelleen ja vuodelleen olivat valmiina tappamaan kolmasosan ihmisistä.

¹⁶ Ratsuväen sotajoukkojen lukumäärä oli kaksikymmentätuhatta kertaa kymmentuhatta – minä kuulin niiden lukumäärän. ¹⁷ Hevoset ja niiden selässä istuvat näyttivät minusta näyssä tällaisilta: ratsastajilla oli tulipunaiset, tummansiniset ja tulikivenkeltaiset haarniskat, ja hevosten päät olivat kuin leijonien päät, ja niiden suusta lähti tulta, savua ja tulikiveä. ¹⁸ Kolmasosa ihmisistä sai surmansa näistä kolmesta vitsauksesta: tulesta, savusta ja tulikivestä, jotka lähtivät niiden suusta, ¹⁹ sillä hevosten voima oli niiden suussa ja niiden hännässä. Niiden hännät olivat kuin käärmeet, ja niissä oli päät, joilla ne vahingoittivat ihmisiä.

²⁰ Jäljelle jääneet ihmiset, ne joita ei tapettu näillä vitsauksilla, eivät kuitenkaan kääntyneet kättensä teoista, niin että olisivat lakanneet palvomasta riivaajia ja kultaisia, hopeisia, kuparisia, kivisiä ja puisia epäjumalia, jotka eivät voi nähdä, eivät

kuulla eivätkä kävellä. ²¹ He eivät kääntyneet murhistaan eivätkä noituuksistaan, eivät haureudestaan eivätkä varkauksistaan.

Enkeli ja kirjakäärö

10¹ Sitten minä näin erään toisen, väkevän enkelin tulevan alas taivaasta pilveen verhoutuneena. Hänen päänsä päällä oli sateenkaari, hänen kasvonsa olivat kuin aurinko ja hänen jalkansa kuin tulipatsaat, ² ja hänellä oli kädessään pieni avattu kirjakäärö. Hän laski oikean jalkansa meren päälle ja vasemman maan päälle ³ ja huusi voimakkaalla äänellä, niin kuin leijona ärjyy. Kun hän huusi, antoivat seitsemän ukkosenjylinää ääntensä puhua. ⁴ Ja kun ne seitsemän ukkosenjylinää olivat puhuneet, minä aion kirjoittaa, mutta kuulin äänen taivaasta sanovan: "Sinetöi se, mitä ne seitsemän ukkosenjylinää puhuivat, äläkä kirjoita sitä."

⁵ Enkeli, jonka näin seisovan meren ja maan päällä, kohotti oikean kätensä taivasta kohti ⁶ ja vannoi hänen kauttaan, joka elää aina ja iankaikkisesti, hänen, joka on luonut taivaan ja mitä siinä on, maan ja mitä siinä on, ja meren ja mitä siinä on. Hän vannoi, että enää ei ole aikaa ⁷ vaan että niinä päivinä, jolloin seitsemännen enkelin ääni kuuluu hänen puhaltaessaan pasuunaan, toteutuu Jumalan salaisuus sen hyvän sanoman mukaan, jonka hän on ilmoittanut palvelijoilleen profeetoille.

⁸ Ääni, jonka olin kuullut taivaasta, puhui uudestaan minulle: "Mene ja ota tuo pieni avattu kirjakäärö, joka on meren ja maan päällä seisovan enkelin kädessä."

⁹ Minä menin enkelin luo ja pyysin häntä antamaan sen kirjakäärön minulle. Hän sanoi: "Ota ja syö se. Se karvastelee vatsassasi, mutta suussasi se on makeaa kuin hunaja."

¹⁰ Minä otin kirjakäärön enkelin kädestä ja söin sen. Se oli suussani makeaa kuin hunaja, mutta kun olin sen syönyt, vatsaani karvasteli. ¹¹ Sitten minulle sanottiin: "Sinun pitää vielä profetoida monista kansoista, kansakunnista, kielistä ja kuninkaista."

Kaksi säkkipukuista todistajaa

11¹ Minulle annettiin sauvan kaltainen ruokomitta ja sanottiin: "Nouse ja mittaa Jumalan temppeli ja alttari ja ne, jotka siellä kumartaen palvovat. ² Temppelin ulkopuolella oleva esipiha jätä kuitenkin pois. Älä mittaa sitä, sillä se on annettu pakanoille, ja he tallaavat pyhää kaupunkia neljäkymmentäkaksi kuukautta.

³ Minä annan kahdelle todistajalleni tehtäväksi profetoida säkkeihin pukeutuneina tuhat kaksisataakuusikymmentä päivää." ⁴ Nämä ovat ne kaksi öljypuuta ja kaksi lampunjalkaa, jotka seisovat maan Herran edessä. ⁵ Jos joku tahtoo vahingoittaa heitä, tuli lähtee heidän suustaan ja syö heidän vihollisensa. Jos joku tahtoo vahingoittaa heitä, on hänen näin kuoltava. ⁶ Heillä on valta sulkea taivas, niin ettei tule sadetta heidän profetoimisensa päivinä. Heillä on myös valta muuttaa vedet vereksi ja lyödä maata kaikenlaisilla vitsauksilla niin usein kuin tahtovat.

⁷ **Kun** he ovat saaneet päätökseen todistamistyönsä, käy syvyydestä nouseva peto taisteluun heitä vastaan, ja se voittaa heidät ja tappaa heidät. ⁸ Heidän ruumiinsa makaavat sen suuren kaupungin kadulla, jota hengellisesti nimitetään Sodomaksi ja Egyptiksi ja jossa myös heidän Herransa ristiinnaulittiin. ⁹ Ihmiset eri kansoista, heimoista, kielistä ja kansakunnista näkevät heidän ruumiinsa kolme ja puoli päivää eivätkä salli heidän ruumiitaan pantavan hautaan. ¹⁰ Maan päällä asuvat iloitsevat heidän kohtalostaan ja riemuitsevat ja lähettävät toisilleen lahjoja, sillä nämä kaksi profeettaa olivat vaivanneet maan asukkaita.

¹¹ **Mutta** niiden kolmen ja puolen päivän kuluttua meni profeettoihin Jumalasta elämän henki, ja he nousivat jaloilleen. Suuri pelko valtasi ne, jotka näkivät heidät.

¹² He kuulivat voimakkaan äänen taivaasta sanovan heille: "Nouskaa tänne!" Profeetat nousivat pilvessä taivaaseen, ja heidän vihollisensa näkivät heidät. ¹³ Sillä hetkellä tapahtui suuri maanjäristys ja kymmenesosa kaupungista sortui. Maanjäristyksessä kuoli seitsemäntuhatta ihmistä ja jäljelle jääneet pelästyivät ja antoivat kunnian taivaan Jumalalle.

¹⁴ **Toinen** voi-huuto on mennyt. Mutta kolmas voi-huuto tulee pian.

Seitsemäs pasuuna

¹⁵ **Seitsemäs** enkeli puhalsi pasuunaan, ja taivaassa kuului voimakkaita ääniä, jotka sanoivat: "Maailman kuninkuus on tullut meidän Herrallemme ja hänen Voidellulle, ja hän hallitsee aina ja iankaikkisesti." ¹⁶ Ne kaksikymmentäneljä vanhinta, jotka istuivat Jumalan edessä valtaistuimillaan, heittäytyivät kasvoilleen ja kumartaen palvoivat Jumalaa ja sanoivat: ¹⁷ "Me kiitämme sinua, Herra Jumala, Kaikkivaltias, joka olet ja joka olit, siitä, että olet ottanut suuren voimasi ja ryhtynyt hallitsemaan. ¹⁸ Kansakunnat ovat vihastuneet, mutta sinun vihasi on syttynyt, ja on tullut aika tuomita kuolleet ja maksaa palkka sinun palvelijoillesi profeetoille ja pyhille ja sinun nimeäsi pelkääville, pienille ja suurille, ja ajaa tuhoon ne, jotka ajavat maan tuhoon."

¹⁹ **Jumalan** temppeli taivaassa avattin, ja hänen liitonarkkunsä näkyi hänen tempelissään, ja tuli salamoita, pauhinaa, ukkosenjylinää, maanjäristys ja suuria rakeita.

Nainen, poikalapsi ja lohikäärme

12 ¹ Taivaassa näkyi suuri tunnusmerkki: nainen, pukunaan aurinko, kuu jalkojensa alla ja seppeleenä päässään kaksitoista tähteä. ² Hän oli raskaana ja huusi synnytystuskissaan, ja hänen oli vaivalloista synnyttää.

³ **Toinenkin** tunnusmerkki näkyi taivaassa: suuri tulipunainen lohikäärme, jolla oli seitsemän päätä ja kymmenen sarvea ja päissä seitsemän kruunua. ⁴ Sen pyrstö pyyhkäisi kolmasosan taivaan tähdistä ja heitti ne maan päälle. Lohikäärme seisoi synnyttämäisillään olevan naisen edessä nielaistakseen hänen lapsensa, kun hän

sen synnyttäisi. ⁵Hän synnytti poikalapsen, jonka on määrä paimentaa kaikkia pakanakansoja rautaisella valtikalla. Hänen lapsensa temmattiin Jumalan luo ja hänen valtaistuimensa luo. ⁶Nainen pakeni autiomaahan, jossa hänellä oli Jumalan valmistama paikka, että häntä ruokittaisiin siellä tuhat kaksisataakuusikymmentä päivää.

Taivaassa syttyy sota

⁷Taivaassa syttyi sota. Mikael ja hänen enkelinsä ryhtyivät sotimaan lohikäärmettä vastaan. Lohikäärme ja sen enkelit taistelivat vastaan ⁸mutta eivät kestäneet, eikä niille enää löytynyt sijaa taivaassa. ⁹Suuri lohikäärme, se vanha käärme, jota kutsutaan Paholaiseksi ja Saatanaksi, koko maanpiirin eksyttävä, heitettiin maan päälle, ja sen enkelit heitettiin sen mukana. ¹⁰Ja minä kuulin voimakkaan äänen sanovan taivaassa: "Nyt on tullut pelastus ja voima, meidän Jumalamme valtakunta ja hänen Voideltunsa valta, sillä meidän veljemme syyttäjä on heitetty ulos, hän, joka yöt ja päivät syytti heitä meidän Jumalamme edessä. ¹¹He ovat voittaneet hänet Karitsan veren ja todistuksensa sanan kautta eivätkä ole rakastaneet henkeään vaan ovat olleet alttiit kuolemaan asti. ¹²Sen tähden riemuitkaa, taivaat ja te, jotka niissä asutte! Voi maata ja merta asukkaineen, sillä Paholainen on astunut alas teidän luoksenne suuren vihan vallassa, koska hän tietää, että hänellä on vähän aikaa!"

¹³Kun lohikäärme näki, että se oli heitetty maan päälle, se alkoi ajaa takaa naista, joka oli synnyttänyt poikalapsen. ¹⁴Naiselle annettiin sen suuren kotkan kaksi siipeä, jotta hän lentäisi paikalleen autiomaahan, missä häntä ruokitaan aika ja ajat ja puoli aikaa poissa käärmeen näkyvistä. ¹⁵Käärme syöksi kidastaan naisen perään vettä, kuin virran, saadakseen hänet virran vietäväksi. ¹⁶Mutta maa auttoi naista ja avasi suunsa ja nieli virran, jonka lohikäärme oli syössyt kidastaan. ¹⁷Lohikäärme vihastui naiseen ja lähti käymään sotaa muita hänen jälkeläisiään vastaan, niitä, jotka pitävät Jumalan käskyt ja joilla on Jeesuksen todistus.

¹⁸Ja lohikäärme seisahtui hiekalle meren rantaan.

Merestä nouseva peto

13 ¹Minä näin pedon nousevan merestä. Sillä oli kymmenen sarvea ja seitsemän päätä. Sen sarvissa oli kymmenen kruunua ja päissä pilkkaavia nimiä. ²Peto, jonka näin, oli leopardin näköinen, mutta jalat sillä oli kuin karhulla, ja sen kita oli kuin leijonan kita. Lohikäärme antoi sille voimansa ja valtaistuimensa ja suuren vallan. ³Yksi sen päistä näytti olevan kuin kuoliaaksi teurastettu, mutta sen kuolinhaava parantui. Koko maa seurasi ihmetellen petoa, ⁴ja kaikki palvoivat kumartaen lohikäärmettä, koska se oli antanut sellaisen vallan pedolle. He palvoivat myös petoa sanoen: "Kuka on pedon vertainen, ja kuka voi sotia sitä vastaan?"

⁵ Pedolle annettiin suu puhua suuria sanoja ja pilkkapuheita, ja se sai vallan tehdä sitä neljäkymmentäkaksi kuukautta. ⁶ Se avasi suunsa jumalanpilkkiaan, pilkatakseen Jumalan nimeä ja hänen asuinsijaansa ja niitä, jotka asuvat taivaassa. ⁷ Sen sallittiin käydä sotaa pyhiä vastaan ja voittaa heidät, ja sen valtaan annettiin kaikki heimot, kansat, kielet ja kansakunnat. ⁸ Sitä kumartavat kaikki maan päällä asuvat, joiden nimi ei ole kirjoitettuna teurastetun Karitsan elämänskirjaan maailman perustamisesta asti.

⁹ Jos jollakulla on korva, se kuulkoon! ¹⁰ Jos jonkun osana on vankeus, hän vankeuteen joutuu. Jos jonkun osana on tulla miekalla tapetuksi, hänet miekalla tapetaan. Tässä on pyhien kestävyys ja usko.

Maasta nouseva peto

¹¹ Sitten minä näin toisen pedon nousevan maasta. Sillä oli kaksi sarvea, samanlaiset kuin karitsalla, mutta se puhui kuin lohikäärme. ¹² Se käyttää kaikkea ensimmäisen pedon valtaa sen nähden ja saa aikaan sen, että maa asukkaineen kumartaa ensimmäistä petoa, sitä, jonka kuolinhaava parantui. ¹³ Se tekee suuria tunnus-tekoja, niin että se saa tulenkin lankeamaan taivaasta maan päälle ihmisten nähden. ¹⁴ Se eksyttää maan päällä asuvia niillä tunnusteilla, joita sen annettiin tehdä pedon nähden. Se yllyttää maan päällä asuvia tekemään sen pedon kuvan, jossa oli miekanhaava ja joka virkosi eloon.

¹⁵ Sille annettiin valta antaa pedon kuvalle henki, jotta pedon kuva jopa puhuisi ja saisi aikaan sen, että kaikki ne, jotka eivät kumarra pedon kuvaa, tapettaisiin. ¹⁶ Se saa kaikki, pienet ja suuret, rikkaat ja köyhät, vapaat ja orjat, ottamaan oikeaan käteensä tai otsaansa merkin, ¹⁷ niin ettei kukaan voisi ostaa eikä myydä paitsi se, jossa on merkki: pedon nimi tai sen nimen luku. ¹⁸ Tässä on viisaus: jolla on ymmärrys, se laskekoon pedon luvun, sillä se on ihmisen luku, ja se luku on kuusi-sataakuusikymmentäkuusi.

Uusi laulu Siionin vuorella

14 ¹ Sitten minä näin tämän: Karitsa seiso Siionin vuorella ja hänen kanssaan ne sataneljäkymmentäneljätuhatta, joiden otsaan oli kirjoitettu hänen nimensä ja hänen Isänsä nimi. ² Ja minä kuulin taivaasta äänen, joka oli kuin paljojen vesien pauhina ja kuin ankara ukkosenjylinä. Ääni, jonka kuulin, oli kuin harpunsoittajien heidän soittaessa harppujaan. ³ He lauloivat uutta laulua valtaistuimen edessä ja neljän olennon ja vanhinten edessä, eikä kukaan voinut oppia sitä laulua paitsi ne sataneljäkymmentäneljätuhatta, jotka on ostettu maasta. ⁴ Nämä ovat ne, jotka eivät ole tahranneet itseään naisten kanssa, sillä he ovat neitsyitä. Nämä ovat ne, jotka seuraavat Karitsaa, minne tahansa hän menee. Nämä on ostettu ihmisten joukosta ensihedelmäksi Jumalalle ja Karitsalle. ⁵ Heidän suussa ei ole havaittu valhetta, he ovat moitteettomia Jumalan valtaistuimen edessä.

Kolmen enkelin sanoma

⁶Minä näin keskitaivaalla lentävän erään toisen enkelin, jolla oli iankaikkinen evankeliumi julistettavana maan päällä asuville, kaikille kansakunnille, heimoille, kielille ja kansoille. ⁷Hän sanoi voimakkaalla äänellä: "Pelätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut. Kumartaen palvokaa häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan, meren ja vesien lähteet."

⁸Häntä seurasi toinen enkeli, joka sanoi: "Kukistunut, kukistunut on suuri Babylon, joka haureutensa vihan viinillä on juottanut kaikki kansakunnat."

⁹Heitä seurasi vielä kolmas enkeli, joka sanoi voimakkaalla äänellä: "Jos joku kumartaa petoa ja sen kuvaa ja ottaa sen merkin otsaansa tai käteensä, ¹⁰niin hänkin joutuu juomaan Jumalan vihan viiniä, joka laimentamattomana on kaadettu hänen vihansa maljaan, ja häntä vaivataan tulella ja tulikivellä pyhien enkelien ja Karitsan edessä. ¹¹Heidän vaivansa savu nousee aina ja ikuisesti. Heillä ei ole päivän eikä yön lepoa, niillä, jotka kumartavat petoa ja sen kuvaa, eikä kenelläkään, joka ottaa sen nimen merkin. ¹²Tässä on pyhien kestävyys, niiden, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesuksen uskon."

¹³Ja minä kuulin äänen taivaasta sanovan: "Kirjoita: Autuaita ne kuolleet, jotka tästedes kuolevat Herrassa. Niin on, sanoo Henki, että he saavat levätä vaivoistaan, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä."

Maan sadonkorjuu

¹⁴Sitten minä näin tämän: valkoinen pilvi, ja pilven päällä istui Ihmisen Pojan näköinen, päässään kultakruunu ja kädessään terävä sirppi. ¹⁵Temppelistä tuli toinen enkeli huutaen voimakkaalla äänellä pilven päällä istuvalle: "Lähetä sirppisi ja leikkaa, sillä leikkuaika on tullut ja maan sato on valmistunut." ¹⁶Niin pilven päällä istuva heitti sirppinsä maan päälle, ja maan sato leikattiin.

¹⁷Taivaan temppelistä lähti vielä toinen enkeli, ja hänelläkin oli terävä sirppi.

¹⁸Myös alttarista lähti enkeli, ja hänellä oli tuli vallassaan. Hän huusi voimakkaalla äänellä sille, jolla oli terävä sirppi: "Lähetä terävä sirppisi ja korjaa tertut maan viiniköynnöksestä, sillä sen rypäleet ovat kypsyneet." ¹⁹Niin enkeli heitti sirppinsä alas maan päälle, korjasi sadon maan viiniköynnöksestä ja heitti sen Jumalan vihan suureen viinikuurnaan. ²⁰Viinikuurna poljettiin kaupungin ulkopuolella, ja kuurnasta kuohui veri hevosten kuolaimiin asti, tuhannen kuudensadan stadionmitan päähän.

Seitsemän enkeliä ja seitsemän vitsausta

15Minä näin taivaassa vielä yhden tunnusmerkin, suuren ja ihmeellisen: seitsemän enkeliä, joilla oli hallussaan seitsemän viimeistä vitsausta, sillä niissä täyttyy Jumalan viha. ²Minä näin ikään kuin lasisen meren, tulella sekoitetun, ja ne, jotka olivat saaneet voiton pedosta ja sen kuvasta, sen merkistä ja sen nimen luvusta,

seisomassa lasisella merellä. Heillä oli Jumalan harput, ³ ja he lauloivat Mooseksen, Jumalan palvelijan, laulua ja Karitsan laulua, sanoen: ”Suuret ja ihmeelliset ovat sinun tekosi, Herra Jumala, Kaikkivaltias! Vanhurskaat ja totuudelliset ovat sinun tiesi, sinä kansojen kuningas. ⁴ Kuka ei pelkäisi sinua, Herra, ja ylistäisi sinun nimeäsi, sillä sinä yksin olet Pyhä? Kaikki kansat tulevat ja kumartuvat edessäsi palvomaan sinua, sillä sinun vanhurskaat tuomiosi ovat tulleet julki.”

⁵ Sen jälkeen minä näin, kuinka temppeli, todistuksen telttamaja, avattiin taivaassa ⁶ ja ne seitsemän enkeliä, joilla oli ne seitsemän vitsausta, lähtivät temppelistä puettuina puhtaisiin hohtaviin pellavavaatteisiin ja rinnan kohdalta vyötettyinä kultaisella vyöllä. ⁷ Yksi niistä neljästä olennosta antoi näille seitsemälle enkelille seitsemän kultaista maljaa täynnä Jumalan vihaa, hänen, joka elää aina ja iankaikisesti. ⁸ Ja temppeli tuli savua täyteen Jumalan kirkkaudesta ja hänen voimastaan, eikä kukaan voinut mennä sisälle temppeliin, ennen kuin niiden seitsemän enkelin seitsemän vitsausta oli käynyt täytäntöön.

Jumalan vihan maljat

16 Minä kuulin voimakkaan äänen temppelistä sanovan niille seitsemälle enkelille: ”Menkää ja vuodattakaa ne seitsemän Jumalan vihan maljaa maan päälle.”

² Ensimmäinen enkeli lähti ja vuodatti maljansa maan päälle. Silloin tuli paha ja ilkeä paisetauti niihin ihmisiin, joissa oli pedon merkki ja jotka kumarsivat sen kuvaa.

³ Toinen enkeli vuodatti maljansa mereen, ja se muuttui kuin kuolleen vereksi, ja kaikki meressä elävä kuoli.

⁴ Kolmas enkeli vuodatti maljansa virtoihin ja vesilähteisiin, ja ne muuttuivat vereksi. ⁵ Ja minä kuulin vesien enkelin sanovan: ”Vanhurskas olet sinä Herra, joka olet ja joka olit, sinä Pyhä, kun näin tuomitsit. ⁶ Sillä he ovat vuodattaneet pyhien ja profeettojen verta, ja verta sinä olet antanut heille juotavaksi. Sen he ovat ansainneet.” ⁷ Ja minä kuulin alttarin sanovan: ”Totta, oikeat ja vanhurskaat ovat sinun tuomiosi, Herra Jumala, Kaikkivaltias.”

⁸ Neljäs enkeli vuodatti maljansa aurinkoon, ja sen annettiin paahtaa ihmisiä tulella. ⁹ Ihmiset paahtuivat kovassa helteessä ja pilkkasivat Jumalan nimeä, hänen, jolla on vallassaan nämä vitsaukset. He eivät kääntyneet sydämessään eivätkä antaneet kunniaa Jumalalle.

¹⁰ Viides enkeli vuodatti maljansa pedon valtaistuimelle, ja sen valtakunta pimeni. Ihmiset pureskelivat tuskissaan kieltään ¹¹ ja pilkkasivat taivaan Jumalaa tuskiansa ja paiseittensa takia mutta eivät kääntyneet teoistaan.

¹² Kuudes enkeli vuodatti maljansa suureen Eufratvirtaan, ja sen vesi kuivui, jotta valmistuisi tie auringonnousun suunnalta tuleville kuninkaille. ¹³ Sitten minä näin lohikäärmeen suusta, pedon suusta ja väärän profeetan suusta lähtevän kolme saastaista henkeä, aivan kuin sammakoita. ¹⁴ Ne ovat riivaajien henkiä, jotka tekevät tunnustekoja. Ne lähtevät koko maanpiirin kuninkaiden luo kokoamaan heidät

sotaan Jumalan, Kaikkivaltiaan, suurena päivänä. ¹⁵ ”Minä tulen kuin varas. Autuas se, joka valvoo ja pitää huolen vaatteistaan, ettei kulkisi alastomana eikä hänen häpeäänsä nähtäisi.” ¹⁶ Ja hän kokosi heidät siihen paikkaan, jonka nimi on hepreaksi Harmagedon.

¹⁷ Seitsemäs enkeli vuodatti maljansa ilmaan, ja temppelistä, valtaistuimelta, kuului voimakas ääni, joka sanoi: ”Se on tapahtunut.” ¹⁸ Tuli salamoita, pauhinaa ja ukkosenjylinää, ja tuli suuri maanjäristys, niin ankara ja suuri maanjäristys, ettei sellaista ole ollut siitä asti kun ihminen on ollut maan päällä. ¹⁹ Se suuri kaupunki meni kolmeen osaan, ja kansakuntien kaupungit sortuivat. Suuri Babylon tuli muistetuksi Jumalan edessä, niin että hän antoi sille kiivaan vihansa viinimaljan.

²⁰ Kaikki saaret pakenivat, eikä vuoria enää näkynyt.

²¹ Ja taivaasta satoi ihmisten päälle suuria rakeita, talentin painoisia, ja ihmiset pilkkasivat Jumalaa raevitsauksen tähden, sillä vitsaus oli hirvittävän ankara.

Suuri portto ja peto

17 Yksi niistä seitsemästä enkelistä, joilla oli ne seitsemän maljaa, tuli ja puhui minulle: ”Tule, minä näytän sinulle sen suuren porton tuomion, hänen joka istuu paljojen vesien päällä ² ja jonka kanssa maan kuninkaat ovat harjoittaneet haureutta ja jonka haureuden viinistä maan asukkaat ovat juopuneet.” ³ Sitten enkeli vei minut hengessä autiomaahan.

Minä näin naisen istuvan helakanpunaisen pedon selässä. Peto oli täynnä pilkkaa-via nimiä, ja sillä oli seitsemän päätä ja kymmenen sarvea. ⁴ Nainen oli pukeutunut purppuraan ja helakanpunaan ja koristautunut kullalla, jalokivillä ja helmillä. Kädessään hänellä oli kultainen malja, joka oli täynnä iljetyksiä ja hänen haureutensa saastaisuutta. ⁵ Hänen otsaansa oli kirjoitettu nimi, salaisuus: ”Suuri Babylon, maan porttojen ja iljetysten äiti.” ⁶ Minä näin naisen olevan juovuksissa pyhien verestä ja Jeesuksen todistajien verestä, ja hänet nähdessäni minä ihmettelin suuresti.

⁷ Enkeli sanoi minulle: ”Miksi ihmettelet? Minä sanon sinulle naisen salaisuuden ja häntä kantavan pedon salaisuuden, sen, jolla on seitsemän päätä ja kymmenen sarvea. ⁸ Peto, jonka näit, on ollut, mutta sitä ei enää ole. Se tulee nousemaan syvyydestä ja menee kadotukseen. Ne maan päällä asuvat, joiden nimi ei ole kirjoitettu elämäkirjaan maailman perustamisesta asti, ihmettelevät nähdessään pedon, sillä se oli, sitä ei enää ole, mutta se on tuleva. ⁹ Tässä on ymmärrys, jossa on viisaus: Ne seitsemän päätä ovat seitsemän vuotta, joiden päällä nainen istuu. Ne ovat myös seitsemän kuningasta. ¹⁰ Viisi heistä on kaatunut, yksi on, yksi ei ole vielä tullut. Kun hän tulee, hänen on määrä pysyä vähän aikaa. ¹¹ Mutta peto, joka on ollut ja jota ei enää ole, on itse kahdeksas ja on yksi noista seitsemästä ja menee kadotukseen. ¹² Ne kymmenen sarvea, jotka sinä näit, ovat kymmenen kuningasta, jotka eivät vielä ole saaneet kuninkuutta mutta saavat vallan kuin kuninkaat yhdeksi hetkeksi yhdessä pedon kanssa. ¹³ He ovat yksimielisiä ja antavat voimansa

ja valtansa pedolle. ¹⁴He sotivat Karitsaa vastaan, mutta Karitsa voittaa heidät, sillä hän on herrojen Herra ja kuninkaiden Kuningas, ja hänen kanssaan voittavat kutsutut, valitut ja uskolliset.”

¹⁵Vielä hän sanoi minulle: “Vedet, jotka sinä näit tuolla, missä portto istuu, ovat kansoja, väkijoukkoja, kansakuntia ja kieliä. ¹⁶Näkemäsi kymmenen sarvea ja peto vihastuvat porttoon, tekevät hänet autioksi ja alastomaksi, syövät hänen lihansa ja polttavat hänet tulella. ¹⁷Jumala on näet vaikuttanut heidän sydämessään, että he toteuttavat hänen ajatuksensa, toimivat yksimielisesti ja antavat kuninkuutensa pedolle, kunnes Jumalan sanat toteutuvat. ¹⁸Nainen, jonka näit, on se suuri kaupunki, jolla on kuninkaallinen valta maan kuninkaihin.”

Babylonin kukistuminen

18 Tämän jälkeen minä näin vielä yhden enkelin tulevan alas taivaasta. Hänellä oli suuri valta, ja maa tuli valoisaksi hänen kirkkaudestaan. ²Hän huusi voimakkaalla äänellä: “Kukistunut, kukistunut on suuri Babylon! Siitä on tullut riivaajien asuinpaikka ja kaikkien saastaisten henkien tyyssija, kaikkien saastaisten lintujen ja kaikkien saastaisten ja vihattavien petojen pesäpaikka. ³Hänen haureutensa vihan viiniä ovat kaikki kansakunnat juoneet, ja maan kuninkaat ovat harjoittaneet haureutta hänen kanssaan, ja maan kauppiaat ovat rikastuneet hänen yllellisyytensä voimasta.”

⁴Sitten kuulin toisen äänen taivaasta sanovan: “Lähtekää sieltä ulos, minun kansani, ettette tulisi osallisiksi hänen synteihinsä ja saisi osaksenne hänen vitsauksiaan. ⁵Sillä hänen syntinsä ovat ulottuneet taivaaseen asti, ja Jumala on muistanut hänen rikoksensa. ⁶Maksakaa hänelle sen mukaan kuin hän on tehnyt, ja antakaa hänelle kaksinkertaisesti hänen tekojensa mukaan. Siihen maljaan, johon hän kaatoi, kaatakaa te hänelle kaksin verroin. ⁷Niin paljon kuin hän on korottanut itseään ja elänyt yllisyydessä, niin paljon antakaa hänelle vaivaa ja surua. Koska hän sanoo sydämessään: ‘Minä istun kuningattarena, en ole leski enkä tule näkemään surua’, ⁸sen vuoksi tulevat yhtenä ainoana päivänä hänen vitsauksensa: kuolema, suru ja nälkä. Ja hänet poltetaan tulella, sillä väkevä on Herra Jumala, joka on hänet tuominut.”

⁹Maan kuninkaat, jotka ovat hänen kanssaan harjoittaneet haureutta ja eläneet yllisesti, itkevät ja vaikeroivat häntä, kun näkevät hänen palonsa savun. ¹⁰He seisovat loitolla, kauhuissaan hänen vaivansa vuoksi, ja sanovat: “Voi, voi sinua, suuri kaupunki, Babylon, sinä mahtava kaupunki! Yhdessä hetkessä tuli sinun tuomiosi.”

¹¹Myös maan kauppiaat itkevät ja surevat häntä, kun kukaan ei enää osta heidän tavaroitaan: ¹²kultaa, hopeaa, jalokiviä ja helmiä, hienopellavaista kangasta, purppurakangasta, silkkiä ja helakanpunaista kangasta, kaikenlaista tuoksupuuta, kaikenlaisia norsunluuesineitä ja kaikenlaisia jalopuusta, kuparista, raudasta ja marmorista tehtyjä esineitä, ¹³kanelia ja muita mausteita, suitsuketta, hajuvvoidetta ja suitsutuspihkaa, viiniä ja öljyä, hienoja vehnäjauhoja ja viljaa, karjaa ja lam-

paita, hevosia ja vaunuja, orjia ja ihmissieluja. ¹⁴ ”Hedelmät, joita sielusi himoitsi, ovat sinulta menneet, ja kaikki herkut ja kalleudet ovat sinulta kadonneet, eikä niitä enää koskaan löydetä.”

¹⁵ Näiden tavaroiden kauppiaat, ne, jotka ovat rikastuneet hänen avullaan, seisovat loitolla, kauhuissaan hänen vaivansa vuoksi. ¹⁶ Itkien ja surren he sanovat: ”Voi, voi sitä suurta kaupunkia, joka oli puettu hienoon pellavaan, purppuraan ja helakanpunaan ja koristettu kullalla, jalokivillä ja helmillä, ¹⁷ kun sellainen rikkaus tuhoutui yhdessä hetkessä!”

Kaikki laivurit ja kaikki laivaväki, merimiehet ja kaikki, jotka ammatikseen työskentelevät merellä, seisovat loitolla, ¹⁸ ja nähdessään hänen palonsa savun he huusivat sanoen: ”Mikä on tämän suuren kaupungin veroinen?” ¹⁹ He heittivät hiekkaa päänsä päälle, ja itkien ja surren he huusivat: ”Voi, voi tuota suurta kaupunkia, jonka vauraudesta rikastuivat kaikki, joilla on laivoja merellä – se tuhoutui yhdessä hetkessä!” ²⁰ Riemuitse siitä, taivas ja te pyhät ja apostolit ja profeetat, sillä Jumala on pannut täytäntöön teidän tuomionne hänestä.

²¹ Muuan väkevä enkeli otti kiven, joka oli kuin suuri myllynkivi, ja heitti sen mereen sanoen: ”Näin rajusti heitetään pois Babylon, se suuri kaupunki, eikä sitä enää löydetä. ²² Ei kuulla sinussa enää harpunsoittajien eikä laulajien, ei huilun eikä torvensoittajien ääntä. Ei löydetä sinusta enää minkään ammatin taitajaa, ei kuulla sinussa enää myllyn ääntä. ²³ Ei loista sinussa enää lampun valo, ei kuulla sinussa enää sulhasen eikä morsiamen ääntä. Sillä sinun kauppiaasi olivat maan mahtavia, ja sinun noituudellasi eksytettiin kaikki kansakunnat. ²⁴ Ja hänestä on löydetty profeettojen ja pyhien veri ja kaikkien maan päällä tapettujen veri.”

Kiitoslaulu oikeasta tuomiosta

19 Sen jälkeen minä kuulin kuin suuren kansanjoukon sanovan voimakkaalla äänellä taivaassa: ”Halleluja! Pelastus, kirkkaus, kunnia ja voima on Herran, meidän Jumalamme, ² sillä totuudelliset ja vanhurskaat ovat hänen tuomionsa. Hän on tuominut sen suuren porton, joka turmeli maan haureudellaan, ja on vaatinut hänen kädestään palvelijoittensa veren.” ³ Ja toistamiseen sanottiin: ”Halleluja! Hänen savunsa nousee aina ja ikuisesti.” ⁴ Ne kaksikymmentäneljä vanhinta ja neljä olentoa heittäytyivät kasvoilleen ja palvoivat Jumalaa, joka istuu valtaistuimella, ja sanoivat: ”Aamen, halleluja!”

Karitsan hääateria

⁵ Valtaistuimelta lähti ääni, joka sanoi: ”Ylistäkää meidän Jumalaamme, kaikki hänen palvelijansa, te, jotka pelkäätte häntä, sekä pienet että suuret!” ⁶ Ja minä kuulin kuin suuren kansanjoukon äänen ja kuin suurten vetten pauhinan ja kuin voimakkaan ukkosenjylinän, sanovan: ”Halleluja! Herra, meidän Jumalamme, Kaikkivaltias, on ottanut kuninkuuden. ⁷ Iloitkaamme ja riemuitkaamme ja antakaamme

kunnia hänelle, sillä Karitsan häät ovat tulleet. Hänen vaimonsa on laittautunut valmiiksi, ⁸ ja hänen annettiin pukeutua hohtavaan ja puhtaaseen pellavavaatteeseen.” Se vaate on pyhien vanhurskaat teot.

⁹ Hän sanoi minulle: ”Kirjoita: Autuaita ne, jotka on kutsuttu Karitsan hääaterialle!” Vielä hän sanoi minulle: ”Nämä ovat tosia Jumalan sanoja.” ¹⁰ Minä heittäydyin hänen jalkoihinsa palvoakseni häntä, mutta hän sanoi minulle: ”Varo, ettei tee sitä. Minä olen sinun ja veljesi palvelustoveri, niiden, joilla on Jeesuksen todistus. Kummarra ja palvo Jumalaa, sillä Jeesuksen todistus on profetian henki.”

Valkoinen hevonen ja sen ratsastaja

¹¹ Minä näin taivaan avoinna, ja siellä oli: valkoinen hevonen ja sen selässä istuvan nimi on Uskollinen ja Totuudellinen. Hän tuomitsee ja sotii vanhurskaasti. ¹² Hänen silmänsä olivat kuin tulen liekki, hänen päässään oli monta kruunua, ja hänellä oli kirjoitettuna nimi, jota ei tiedä kukaan muu kuin hän itse. ¹³ Hän oli pukeutunut veereen kastettuun viittaan, ja häntä kutsutaan nimellä Jumalan Sana. ¹⁴ Häntä seurasivat valkoisilla hevosilla taivaan sotajoukot pukeutuneina valkoiseen, puhtaaseen pellavavaatteeseen. ¹⁵ Hänen suustaan lähtee terävä miekka, jotta hän löisi sillä kansakuntia. Hän paimentaa heitä rautaisella valtikalla ja polkee Jumalan, Kaikkivaltiaan, vihan kiivauden viinikuurnan. ¹⁶ Hänellä on viitassaan ja kupeellaan kirjoitettuna nimi ”kuninkaiden Kuningas ja herrojen Herra”.

¹⁷ Sitten minä näin erään enkelin seisovan auringossa, ja hän huusi kovalla äänellä kaikille keskitaivaalla lentäville linnuille: ”Tulkaa, kokoontukaa Jumalan suurelle aterialle” ¹⁸ syömään kuninkaiden lihaa, sotapäälliköiden ja mahtavien lihaa, hevosten ja niiden selässä istuvien lihaa, kaikkien vapaiden ja orjien lihaa, sekä pienten että suurten!”

¹⁹ Ja minä näin, että peto ja maan kuninkaasivat olivat sotajoukkoineen kokoontuneet sotimaan hevosen selässä istuvaa ja hänen sotajoukkoaan vastaan. ²⁰ Mutta peto otettiin kiinni ja sen kanssa väärä profeetta, joka pedon nähden oli tehnyt tunnus-tekonsa. Niillä hän oli eksyttänyt ne, jotka olivat ottaneet pedon merkin, ja ne, jotka olivat kumartaneet sen kuvaa. Ne molemmat heitettiin elävinä tulikiveä palavaan tuliseen järveen. ²¹ Muut saivat surmansa miekasta, joka lähti hevosen selästä istuvan suusta, ja kaikki linnut tulivat kylläisiksi heidän lihastaan.

Tuhatvuotinen valtakunta

20 Sitten minä näin enkelin tulevan alas taivaasta kädessään syvyyden avain ja suuret kahleet. ² Hän otti kiinni lohikäärmeen, sen vanhan käärmeen, joka on Paolainen ja Saatana, ja satoi sen tuhanneksi vuodeksi, ³ heitti sen syvyyteen, jonka hän sulki ja lukitsi sinetillä sen yläpuolelta, ettei se enää eksyttäisi kansoja, kunnes ne tuhat vuotta kuluisivat loppuun. Tämän jälkeen se on määrä päästää irti vähäsi aikaa.

⁴ **Minä** näin valtaistuimia, ja niille, jotka asettuivat istuimille, annettiin tuomiovalta. Näin myös niiden sielut, jotka oli teloitettu Jeesuksen todistuksen ja Jumalan sanan tähden, niiden, jotka eivät olleet kumartaneet petoa eivätkä sen kuvaa eivätkä ottaneet sen merkkiä otsaansa eivätkä käteensä. He heräsivät eloon ja hallitsivat Kristuksen kanssa tuhat vuotta, ⁵ mutta muut kuolleet eivät heränneet eloon, ennen kuin ne tuhat vuotta olivat kuluneet loppuun. Tämä on ensimmäinen ylösnousemus. ⁶ Autuaita ja pyhiä ovat ne, joilla on osa ensimmäisessä ylösnousemuksessa. Heihin ei toisella kuolemalla ole valtaa, vaan he ovat Jumalan ja Kristuksen pappeja ja hallitsevat hänen kanssaan tuhat vuotta.

Saatanan kukistuminen

⁷ **Kun** tuhat vuotta on kulunut loppuun, päästetään Saatana vankeudestaan, ⁸ ja hän lähtee eksyttämään maan neljällä kulmalla asuvia kansakuntia, Googia ja Maagogia, kootakseen ne sotaan, ja lukumäärältään joukkoja on kuin meren hiekkaa. ⁹ Ne nousevat yli koko maan laajuuden ja piirittävät pyhien leirin ja rakastetun kaupungin. Mutta taivaasta Jumalan luota lankeaa tuli ja tuhoaa ne. ¹⁰ Paholainen, niiden eksyttäjä, heitetään siihen tuli- ja tulikivijärveen, jossa myös peto ja väärä profeetta ovat, ja niitä vaivataan yötä päivää, aina ja ikuisesti.

Viimeinen tuomio

¹¹ **Minä** näin suuren valkoisen valtaistuimen ja sillä istuvan, jonka kasvoja taivas ja maa pakenivat, eikä niille löytynyt enää sijaa. ¹² Näin kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä, ja kirjat avattiin. Avattiin vielä yksi kirja, elämänskirja, ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli kirjoitettu, tekojensa mukaan. ¹³ Meri antoi ne kuolleet, jotka siinä olivat, ja Kuolema ja Tuonela antoivat ne kuolleet, jotka niissä olivat, ja kukin heistä tuomittiin tekojensa mukaan. ¹⁴ Kuolema ja Tuonela heitettiin tuliseen järveen. Tämä on toinen kuolema: tulinen järvi. ¹⁵ Ja jos ketä ei havaittu elämänskirjaan kirjoitetuksi, hänet heitettiin tuliseen järveen.

Uusi taivas ja uusi maa

21 ¹ **Minä** näin uuden taivaan ja uuden maan, sillä ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa olivat kadonneet, eikä merta enää ollut. ² Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan luota, valmistettuna niin kuin miehelleen kaunistettu morsian. ³ Ja minä kuulin voimakkaan äänen sanovan valtaistuimelta: "Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Hän asuu heidän keskellä, ja he ovat hänen kansojaan. Jumala itse on heidän kanssaan, heidän Jumalansa. ⁴ Hän pyyhkii kaikki kyyneleet heidän silmistään, eikä kuolemaa enää ole, ei murhetta, ei parkua eikä tuskaa, sillä kaikki entinen on mennyt."

⁵Valtaistuimella istuva sanoi: "Uudeksi minä teen kaiken." Hän sanoi myös: "Kirjoita, sillä nämä sanat ovat luotettavat ja todet." ⁶Vielä hän sanoi minulle: "Se on tapahtunut. Minä olen Alfa ja Oomega, alku ja loppu. Minä annan janoiselle lahjaksi vettä elämän veden lähteestä. ⁷Joka voittaa, perii tämän, ja minä olen hänen Jumalansa, ja hän on minun poikani. ⁸Mutta pelkuriä ja epäuskoisten, saastaisten ja murhaajien, haureellisten ja noitien, epäjumalanpalvelijoiden ja kaikkien valehtelijoiden osa on siinä järjessä, joka palaa tulta ja tulikiveä. Tämä on toinen kuolema."

Uusi Jerusalelm

⁹Yksi niistä seitsemästä enkelistä, joilla oli seitsemän maljaa täynnä seitsemää viimeistä vitsausta, tuli ja puhui minun kanssani sanoen: "Tule tänne, minä näytän sinulle morsiamen, Karitsan vaimon." ¹⁰Hän vei minut Hengessä suurelle ja korkealle vuorelle ja näytti minulle pyhän kaupungin, Jerusalemin, joka laskeutui alas taivaasta Jumalan luota. ¹¹Se loisti Jumalan kirkkautta, ja sen hohde oli kuin kaikkein kalleimman kiven, kuin kristallinkirkkaan jaspiksen. ¹²Siinä oli suuri ja korkea muuri, jossa oli kaksitoista porttia ja porteilla kaksitoista enkeliä. Portteihin oli kirjoitettu nimiä, Israelin lasten kahdentoista heimon nimet. ¹³Idässä oli kolme porttia, pohjoisessa kolme porttia, etelässä kolme porttia ja lännessä kolme porttia. ¹⁴Kaupungin muurilla oli kaksitoista perustusta ja niissä Karitsan kahdentoista apostolin nimet.

¹⁵Hänellä, joka puhui minun kanssani, oli mittana kultainen ruokosauva, jotta hän mittaisi kaupungin, sen portit ja sen muurin. ¹⁶Kaupunki on nelikulmainen, ja sen pituus on yhtä suuri kuin sen leveys. Hän mittasi ruokosauvalla kaupungin: kaksitoistatuhatta stadionmittaa. Sen pituus, leveys ja korkeus ovat yhtä suuret. ¹⁷Hän mittasi sen muurin: sataneljäkymmentäneljä kyynärää, ihmismitan mukaan, joka on myös enkelin mitta. ¹⁸Muurin rakennelma on jaspista, ja kaupunki on puhdasta kultaa, puhtaan lasin kaltaista. ¹⁹Kaupungin muurin perustukset on kaunistettu kaikenlaisilla kalliilla kivillä. Ensimmäinen perustus on jaspis, toinen safiiri, kolmas kalsedoni, neljäs smaragdi, ²⁰viides sardonyksi, kuudes karneoli, seitsemäs krysoliitti, kahdeksas berylli, yhdeksäs topaasi, kymmenes krysopraasi, yhdestoista hyasintti ja kahdestoista ametisti. ²¹Ne kaksitoista porttia ovat kaksitoista helmeä, kukin portti oli yhdestä helmestä. Kaupungin pääkatu on puhdasta kultaa, kuin läpikuultavaa lasia.

²²Mutta temppeliä minä en siinä nähnyt, sillä sen temppelinä on Herra Jumala, Kaikkivaltias, ja Karitsa. ²³Kaupunki ei tarvitse valokseen aurinkoa eikä kuuta, sillä Jumalan kirkkaus valaisee sen, ja sen lamppuna on Karitsa. ²⁴Kansat, jotka pelastuvat, vaeltavat sen valossa, ja maan kuninkaat tuovat sinne loistonsa ja kunniansa.

²⁵Sen portteja ei koskaan suljeta päivällä, eikä yötä siellä olekaan. ²⁶Sinne tuodaan kansakuntien loisto ja kalleudet. ²⁷Eikä sinne pääse mitään epäpyhää, ei ketään

iljetysten tekijää eikä valehtelijaa, vaan ainoastaan ne, joiden nimet on kirjoitettu Karitsan elämänsan kirjaan.

22¹ Enkeli näytti minulle myös elämän veden virran, joka kirkkaana kuin kristalli kumpuaa Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta. ² Keskellä kaupungin valtakatua, virran haarojen kulkiessa molemmin puolin, on elämän puu, joka kantaa kahdettoista hedelmät antaen hedelmänsä joka kuukausi. Puun lehdet ovat kansojen tervehdytymiseksi. ³ Mitään kirousta ei enää ole. Siellä on Jumalan ja Karitsan valtaistuin, ja hänen palvelijansa palvelevat häntä. ⁴ He näkevät hänen kasvonsa, ja hänen nimensä on heidän otsassaan. ⁵ Yötä ei enää ole, eivätkä he tarvitse lampun valoa eivätkä auringon valoa, sillä Herra Jumala valaisee heitä. Ja he hallitsevat aina ja ikuisesti.

Jeesus tulee pian

⁶ Enkeli sanoi minulle: "Nämä sanat ovat luotettavat ja todet. Herra, profeettojen henkien Jumala, on lähettänyt enkelinsä näyttämään palvelijoilleen, mitä on määrä pian tapahtua. ⁷ Minä tulen pian. Autuas se, joka ottaa varteen tämän kirjan profetian sanat!"

⁸ Minä, Johannes, kuulin ja näin tämän kaiken. Kun olin sen kuullut ja nähnyt, heittäydyin maahan kumartuakseni sen enkelin jalkojen juureen, joka oli tämän minulle näyttänyt. ⁹ Mutta hän sanoi minulle: "Varo, ettet tee sitä! Minä olen sinun ja sinun veljesi, profeettojen, palvelustoveri, sekä niiden, jotka noudattavat tämän kirjan sanoja. Kumarra ja palvo Jumalaa!"

¹⁰ Ja hän sanoi minulle: "Älä sulje sinetillä tämän kirjan profetian sanoja, sillä aika on lähellä. ¹¹ Vääryyden tekijä tehköön edelleen vääryyttä, saastainen saastukoon edelleen, vanhurskas tehköön edelleen vanhurskautta ja pyhä pyhittyköön edelleen."

¹² "Minä tulen pian, ja minun palkkani on minun mukani antaakseni kullekin hänen tekojensa mukaan. ¹³ Minä olen Alfa ja Oomega, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu.

¹⁴ Autuaita ne, jotka pesevät vaatteensa, että heillä olisi oikeus elämän puuhun ja että he pääsisivät porteista sisälle kaupunkiin. ¹⁵ Ulkopuolella ovat koirat ja noidat, haureelliset ja murhaajat, epäjumalanpalvelijat ja kaikki, jotka rakastavat ja noudattavat valhetta.

¹⁶ Minä, Jeesus, olen lähettänyt enkelini todistamaan teille tästä seurakunnissa. Minä olen Daavidin juurivesa ja hänen sukuaan, se kirkas aamutähti." ¹⁷ Henki ja morsian sanovat: "Tule!" Joka kuulee, sanokoon: "Tule!" Joka janoaa, tulkoon, ja joka tahtoo, ottakoon lahjaksi elämän vettä.

¹⁸ Minä todistan jokaiselle, joka kuulee tämän kirjan profetian sanat: Jos joku panee niihin jotakin lisää, panee Jumala hänen päälleen ne vitsaukset, jotka on kirjoitettu tähän kirjaan. ¹⁹ Jos joku ottaa jotakin pois tämän profetian kirjan sanoista,

Jumala ottaa häneltä pois sen osan, joka hänellä on elämän puuhun ja pyhään kaupunkiin, joista tässä kirjassa on kirjoitettu.

²⁰ Hän, joka todistaa tämän, sanoo: "Totisesti, minä tulen pian." Aamen, tule, Herra Jeesus!

²¹ Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon kaikkien teidän kanssanne. Aamen.